

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Մույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

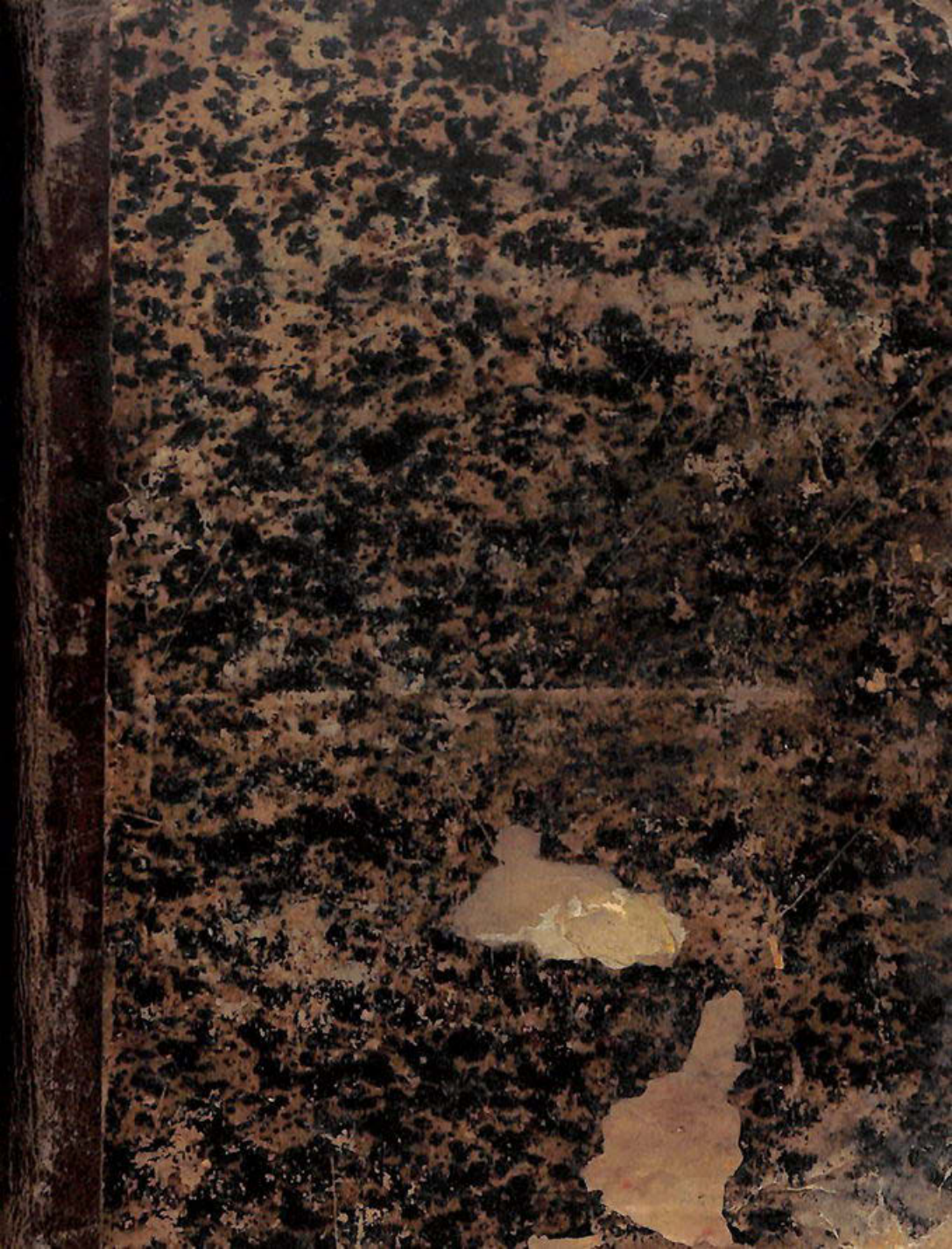
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՏՕԳԹՕՐ ՏՅՎԻՏ ԻԼԷ ՍԷՍԻԼԻՆԻՆ ՍԷՐԿԻԻՉԷՇԹԻ

— Ամերիգալը օլուպ , վէ Ֆլօրիտա չիֆթլիքճիլէրինատէն պուլունան միւսիւ Վիլիս նամ զէնկին պիր ատէմ , — տէտի Միւրֆ , — քէնտի սիեան էսիրլէրի օլան , վէ չիֆթլիկի խասթախանէսի մէէմուրլարքնտան պուլունան Տավիտ նամ պիր տէլիգանլընըն , իսթիտատ ու զէքեալլէթի քէսիրէսինի , վէ զէլալլը վէյի սիզլէր հազգընտա իզհար իյլէմէքտէ օլտուղուրիգգաթը ազիմէսինի վէ տիգգաթը քեամիլէսինի , շէօյլէ քի , մէգքիւր պիմարխանէ թապիպի թարաֆքնտան զուհուրա կէլէն հէր էմը ու թէնպիհհաթը , պիր մուհապպէթի սամիմէ վէ պիր իհթիմամը թամմէ իւզրէ մէվգըլի իճրայէ վազ իյլէմէսինի , վէ պինապէրին , իլմի թապպալէթտէ իսթիմալ օլունամագտէ օլան նէպաթաթը միւթալլաա իթմէսինի , վէ հաթթա , իլմէ հիչ պիր թահսիլ ու մալիւմաթը պուլունամատըղը հալտէ , կէրէք մէգքիւր չիֆթլիք արազիսինտէ , վէ կէրէք էթրաֆ ու էքնաֆտէ պուլունան նէպաթաթտան թօրլաեարագ , պիր նէվի նէպաթաթ մէճմուլասը թէրթիպ ու թանդիմ իյլէմէքտէ պուլունամատընը կէօրէրէք , թահթը նազարը տիգգաթա ալտըգտան պաչգա , մէրգումուն չիֆթլիկի տէնիլ զընըսընտա վազը օլուպ , վէ էն զիեատէ եագքնտա օլան շէհիրլէրտէն իսէ , Օն պէշ երկիրմի սաաթ գատար ուզագտա պուլունատուղուտան , պունլարտան պիրինտէն , իզթիլա իթտիքճէ , ուսթալլըգլարը միգտարը քիֆայէտէ պուլունամատան հէքիմլէր ճէլպինէ միւհթաճ օլտուղունու , վէ օլ պապտէ տախի խայլիճէ կիւճիւլլէր վէ

միւնաստեպէթ սիզլիբէր չիբլիմէքատէ պուլունտուղունու կէօրիւպ անլատըղընտան , էօյլէ պիր , Տէր վաղըթ , Երբի վէ միւնլիբ իլլէթ լէր էքսիբ օլմանեան մահլէթաթ , մէգըրու ուղունտուղունուն էօնիւնիւ թմաղլըլըլ , վէ տայիմա , քէնտի էմիթ թահլթընտա , պիր թահպիպի հաղըզ պուլունտուղմաղլըլըլ տիւչիւնիւպ միւրատ իլլէտիկինտէն , մէրգում Տաւլիտի , Ֆրանսանեա , հէքիմլիբ վէ ճէրրահլըդ էօյրէնմէքիկէ կէօնտէրմէքիկի գուրմուչ , գարար վիրմիչ , վէ Տալիտէ տախի պիլտիրմիչ տիր . . : Տալիտ , քէմաիլ մէմուռնիլէթ վէ մէսէրրէթ իւղրէ ֆարիսէ կիթմիչ , վէ միւթէմատի , մէրգում սէքիզ սէնէ ֆարիստէ քէմալի զայրէթ իւղրէ շալըչըպ թահպիլի ուլում իտէրէք , էֆէնտիսի սայլէսինտէ , լէք իլէրուտէ պիր աօղթօր օլմուչ , տիրումասընը ալմըչ , վէ քէնտի սանաթընը , մէգըրուր չիֆթիլիքատէ մէվլըր իճրայի գօլմաղ իւղրէ , Եինէ Ամէրիգիտեան ավտէթ իլլէմիչտիր :

— Լաքին , էլպէթթէ Տալիտ , Ֆրանսանեա գատիմպասաարգատ , կէրէք պի հաղգ , վէ կէրէք գանունէն Եսիրլիբտէն գուրթուլարագ , հիւրը սաերընագատ պուլունտուղունու անլամըչ տըր , էօյլէ տէյլլմի :

— Լվլէթ , լաքին , մէրգում , ղիւտատէսլլլէ սըտոզ ու սատաղաթ թանըր քիմէսնէլէրաէն պուլունտուղուն ճիհէթլլէ , ֆարիսէ կիտէր իրէն , Մ . Վիլիսէ , Եինէ չիֆթիկիէ տէօնմէքիկի , վէ մէրգումուն էմիթնէ իթաաթ պիլըն , իքտմէթ իթմէքիկի վատ իթմիչ պուլունտուղունտան , սէօղիւնտէ սատըզ պուլունարագ , Ֆրանսատու գալմանըպ ավտէթ իլլէմիչտիր . . : վէ հաթթա , մէրգում , թահսըլ իլլէտիկի իլմի , էֆէնտիսինիւն բարասը վէ հլումէթի սայլէսինտէ էօյրէնմիչ օլտուղունտան , քէնտուլլէ մալ իթմէք իսթէմէէէրէք , Եինէ էֆէնտիսինէ պօրճուր պուլունտուղունու տիւչիւնմիւչ օլտուգատն պաչգա . . . քէնտի սապըզ ըէֆիգլէրի պուլունտան Եսիրլէրէ , Եանի , չիֆթիլիք իսալընա իքտմէթ իտէրէք , մէրգումանըն մատտի վէ մանէվի սուրէթաէ , տէրտու միհնէթլէրի թաիֆիֆինէ պիր մէտար օլմալըզ ֆաղիլէ-

թինի տախի նիլլէթ իտիպ վէ ֆիլրրինտէն գուրմուչտուր . . : Մէրգումուն նիլլէթ ու արղուտու , Եալընըզ հէքիմլիբ իտէրէք , մէրգումանէ պիր իքտմէթ իթմէքիլէքատէ իպարէթ օլմանըպ , իլլա , միւմիթ մէրթէպէ , էֆէնտիլէրի նէգտիտէ , պիր համիլէրի վէ պիր կիւվէնէճէք տալարը օլմաղլըլըլ տախի միւրատ իլլէմիչտիր :

— Տօրուտու , մէրգումուն պու հալի , քէնտի մէճպուլ պուլունտուղուն (տօղուչունտա օլմաղլըզ) իսթիգամէթինէ (տօղուրուզ) , վէ ազրան ու էմաիլ հաղգընտա , գալիսնտէ մէքըրուզ պուլունտան մուհապպէթինէ տէլալէթ իլլէսէճայիլ տիր , չիւնի , էօյլէ սէքիզ սէնէ միւթէմատի ֆարիս կիպի պիր մէմէքէթտէ գալարգատն . . վէ Կլուպանըն էն ղիւտատէ սէրպէսթ էֆէնտարը տէլիգանլըլարը օլթաարնտա իմրարը Եվգաթ իլլէտիքտէն սօնրա , Եինէ տէօնիւպ տէ Ամէրիգտեան քէնտի չիֆթիլիլինէ կիթմէտի , մահլա , քէնտի մէգըրուր ֆաղիլէթլէրինտէն նէլէթ իթմիչ օլաճարընտա , չիւրհէ Եօզ տուր :

— Լվլէթ , էօյլէ տիր , մէրգումուն պու հալ ու հարէքէթի , քէնտի ակլէագըր համիտէսինէ պիր տէլիլի գալի սաերլաս սէգա տըր . . : Տալիտ , Ֆլըրիտանեա տէօնտիլէքատէ , վաղատա , միւսիւ Վիլիստէ , ղիւտատէսլլլէ հլումսիլ թէվէճիւհ կէօսթէրիպ վէ հիւրմէթ ու րիպլէթ իլլէտիկինտէն , քէնտի սուֆրասընտա պիլիլիքատէ թաամ իթտիրտիքտէն պաչգա , Եաթմաղ իւղրէ տախի , պիլգաթ քէնտի տայլիէսինտէ րահաթ իթտիրմիչտիր , Ֆաղաթ , մէրգում պաղը էօյլէ Կլուպատան օրատա հիճրէթ իտիպ տէ քէտպի սէրպէթ իթմիչ պուլունտան չիֆթիլիք սահպլէրի միսլլու , աճմաղ , շէրիբ , շհսլէթրէթսթ վէ տէսթթ պիր ատէմ օլտուղունտան , կիւեա պիլիւր պիր սալտալէթ իպրաղ իտիթօր կիպի , Տալիտէ , սէնէվի սայթ 600 ֆրանգ թախիսիսթ պալլամըչտուր , Արատան շէնա մահ կէչտիքատէ , չիֆթիլիքատէ տէհէթլու պիր թիֆօ իլլէթիլ ըլլտա օլմուչ , վէ միւսիւ Վիլիս տախի , մէգըրուր իլլէթտէն թուրուլունչ իտէ տէ , Տալիտին հլումսի հիւ-

... Կանի սօն տէֆա վուգու պուլան օլ զըրբինի կէշտիկիմիր
 թիֆօ իլէթի վազթինտէ, Տալիտ, շայեանը թէհայեխը
 սուրէթատ պագըպ տիգգաթի խտէրէք, մէրգուձէեի էօլիւմ
 ահն դուրթարմըջ օլուու զունտան, արատան ճիւղի պիր վա-
 գըթ միւրուր իթաթըտէն սօնրա, մէրգուձէ, պէրայի շիւք-
 րանիլէեթ, պիր մուհապպէթի խալիտէ վէ սահիճէ իւզրէ,
 մէրգուձա տիլտատէ օլարագ սէվմէկէ պաշլամըջ տըր. վէ
 Տալիտ իտէ տուլլու վէ լէթաֆէթ սահիլպի օլմալին, հէնուզ
 մէրգուձէնին սիննի քիւլիւք օլմասընա մէպիտ, աղտը իզտի-
 վաճ իլլէմէք իչին, հիշ տէյիլ իտէ, պիր սէնէ տահա պէքթէ-
 մէքթիկէ իճթիեաճ կէօրտիւկիւնտէն, պու մուհապպէթի,
 վազթինաէն էվլէլ գահիլէ չըրարմիլլըք, նէզաքթէթէ մու-
 զայիր ատա իլլէմիշտիր: Մ. Վիլիտ, թարաֆէյն պէյնիտտէ
 պուլունմագտա օլան պու մէյլու մուհապպէթտէն պիխա-
 պէր օլմասը ճիճէթլէ, մէրգուձէ տիլպէր գըզա քէնտի էֆ-
 քեարը ֆատիտէսինն պէեան իլէ, էփլէ շէճէթքեարանէսինն
 իթաաթըր քեամիլլէսի պապընտա իճպարէ պաշլամըջ պու-
 րունտու զունտան, մէրգուձէ տախի կէօղլէրինտէն էաշար
 տէօքէրէք, կիտիպ Տալիտէ վուգուի հայի նազլ իտիպ աշ-
 մըջ, վէ թասալլութը ճէպպարանէսինտէն կիւճ հալ իլէ
 դուրթուլապիլլիշ օլմասընը անլաթմըջտըր. վէ Տալիտ տա-
 խի, մէրգուձէեթ իթմիլնանը դալպ իթաթիւրէք, անիտտէ
 գօշուպ Մ. Վիլիտտէն, իֆատէյի հալ պիրլէ, աղտը իզ-
 տիվաճընը թալապ իլլէմիշտիր:

— Ե. Ն, հաֆըզ Յալաճ, աղիլմ Միւրֆ. . . գօրգարըմ քի
 մէրգուձ ճէպպար ատամ, Տալիտին թալէպլինէ րէտա իւզ-
 րէ ճէվապ վիրմիշտիր. . . էօյլէ մի:

— Էվլէթ, թամ շիւքճէ իթտիկիմիր կիպի օլմուշտուր.
 չիւնքի մէրգուձ, մէրգուձէեի ճանը քէք սէվմիշ օլմասընը
 պիլտիլրաթտէն պաշգա, միւտտէթի էօմիլնտէ, հիշ պիր
 էսիլրէ գըզըն, քէնտի քէյֆինէ գարաը կէլմէքիկինէ միւ-
 սատտէ իտիպ թէհամիլլը իլլէմէտիկիմիր, վէ պիլնաէն ա-
 լէյճ, մէրգուձէեթ տախի ապա միւսատտէ իթմէեէրէք, հէր

հալտէ էմիլնէ իթաաթ իթտիլէ ճէկիմիր, վէ Տալիտին տախի,
 սայիր պիր գըզը, իսթէր նիքեահըր զէվմէտի օլմագ, վէ իս-
 թիլր պիր «մէթրէս» նամըյա պուլունմագ իւզրէ պէկէնիպ
 ալապիլլէճէկիմիր սէօյլէմիշտիր: Վէ հաթթա, իլալէյի մէ-
 գալ իտէրէք, քէնտի շիֆթիկիմիրտէ, Սէսիլը գատար ճիւս-
 նի ճէմայէ մալիքէ, սէքիլ օն թանն տահա սայիր գըզըպ
 պուլունմագտա օլմասընը տա պիլտիլրմիշտիր: Պունուն իւ-
 զէրինէ, Տալիտ հէրնէ գատար տա, իսպլի վազըթտան պէ-
 րու, մէրգուձէ իլէ, աշգ ու սէվտա իւզրէ պուլունտու զու-
 նու արզ ու պէեան իլլէմիշ իտէ տէ, մէրգուձ էինէ իլլամ
 օլմասարագ, վէ ապա ինաֆ իտիպ րիգգաթա կէլմէեէ-
 րէք, պիր ճէվապը րէտաի վիրմիշտիր. Վէ կէրչի Տալիտ տէ,
 իպրամար իթմէքիկէ գալլըմըջտըր, լաքին, պու ճիւմէ
 իլէ տախի, քիւլիլ զայրէթի պիհտտէ օլմուշ տուր: Հաթթա-
 թա, մէրգուձ, ար ու հիճապ տալիլրէսինն տախի թէճա-
 վուգ պիրլէ, էկըր քէնտիսի կիպի պիր էֆէնտի, էօյլէ պիր
 էսիլրէ գըզըն իթաաթ վըզըթ իթմէսինն միւսատտէ իտէճէք
 օլուր իտէ քէք ֆէնա պիր իպրէթ վիրմիշ օլմաաղընը, վէ էօյլէ
 պիր ֆէնա իպրէթի տէ, արթըգ պիր Տալիտին քէյֆինն
 իսթթըր իչին ճայիլ կէօրէմէեէճէկիմիր սէօյլէմիշտիր: Պու-
 նուն իւզէրինէ, Տալիտ րէճա վէ նիեապա պաշլամըջ իտէ
 տէ, մէրգուձտա հիտտէթլէնէկէ պաշլատըլընտան, Տա-
 վիտ, օնտան զիեատէ իլէրու կիթմէքիկէ քէպրինէ էէտի-
 րէմէեէրէք, սէրթճէ պիր լիսան իսթիմալինն ճիւրաթ
 պիրլէ, հիշ նէվիտտէն պուլունան պիր մասաշա գանաաթ
 կէթիլիլպ տէ, օլ գատար իլըտմէթլէր իթմէքտէ օլմասընը,
 վէ էյ ճան ու տուլլ ֆէտարքեարանէ շալլընագտէ պուլուն-
 մասընը, մէրգուձուն էրիլլանն վուրմուշ տուր: Մ. Վիլիտ,
 Տալիտին պու լազըրաըլարընը իշիթտիլրտէ, իւր զաղապ
 քէսիլլէրէք, թահգրլէ գատար գալլըմըջ, վէ Տալիտ կիպի
 պիր քէօլէեթ, շայեթիճ օլուու զունտան հէզարան քէզ զի-
 եատտէ տէրէճէտէ հիւսնի հիւրմէթ վէ իլթիֆաթ իլլէմէք-
 տէ պուլունմասընը տախի սէօյլէմիշտիր, Տալիտ, մէրգուձ-

մուռն պու սօն քէլամզարը իւզէրինէ, պիւթիւն պիւթիւն թէհամմիւրի գըսասլարագ աթէշ քէսիլմիշ . . . վէ էւր տէֆա օլտուզու հայտէ, քէնտիտի կիպի էնվարը ուլում իլէ մու- նէվիլէր պուլունան պիր ատամա չէսպան օյանը սէօյլէմէք- լիկէ չըգըշարագ, սէքիզ սէնէ Ֆրանսա կիպի պիր հուրրիյ- եթթ մէքեանընտա իմրարը էվգամթ իլլէմիշ օլտուզունու, վէ պիւնաէն ալէյհ, հուրրիյեթթ հուգուգունա մայիք պուլուն- տուզունու աէրմիեան իլէ ինթար իլլէմիշ տիրլ Մ. Վիլիս տա- հա զիեատէ գըզմըշ գուտուրմուշ, վէ մէրգումա, սէքըշիկէ ճիւրաթ իտէն պիր քէօլէ նազարըյլա պագարագ, քէնտի- սինի, զինճիրէ վուրտուրաճաղընը, պիր սուրէթի թէհատ- տանէտէ օլտուզու հայտէ սէօյլէմիշ տիրլ վէ Տավիտ տա- իի քէնտի թարաֆընտան, պաղը աճը վէ աղըր լազըրտը- լարա գապըշմըշ տրը . . . Պիր տէ արատան իքի սաաթի կէշ- տիքտէ, պիլարէ Տավիտի պիր տիրէկէ պաղլաեարագ, էթ- լէրի բարէ բարչա օլունճաեա գատար գըրպաճլաարգտան պաշգա, Մէսիլիեի տաիի, կէօլլէրի էօնիւնտէն կէշիքէրէք, վէ ճէպը իտիպ սիւրիւ-քլէեէքէք, Վիլիսին տայիրէսինէ կէօ- թիւրմիւշլէր տիրլ:

— 1. արին, մէրգում պու Ֆիլլու հարէթթիլլէ, հէմտի- վանէլիք իտիպ վէ հէմտէ տէհէթամիզ պիր հայտէ պու- լունմուշտուր . . . պունա զայրմըգտան նէշէթ իթմէ պիր նէվի պուտալալըդ իամի վիրիտէ ճայիզտիր . . . չիւնքի, նի- հայէթ, էօյլէ պիր ատամա, էօյլէ պիր թապիպէ իճթիեա- ճը շէտիտի պուլունմագտա օյմաը ալիքեար տրը . . .

— Էվիլէթ, օլ մէրթէպէ իճթիեաճը շէտիտի պուլուն- մուշտուր քի, հէման օլ կիւնտէն տէ իսպաթը կէօրիւլմիւշ, վէ սէլիյէեպինի չէքմիշ տիր. շէօյլէ քի, պիր թարաֆտան հըրս ու հիտտէթիմտէն նաշի գանը պաշընա սըչաեալը, վէ տիկէր թարաֆտան տաիի, հօյլմի հէքիֆ, հէր կիւն իշիպ իշիպ սէրհօշ օլմագտա պուլունտուղունտան, Ֆէնա վէ եա- գըճը պիր իսպաթարգա տիւչար օլմուշ, վէ մէգքիւր իսա- թալըընտա՞ ճիւսի իգթիզասընճա, բէք չարուգ սուրէթթ-

տէ ալէամէթլէրի զահիրէ չըգմըշար, վէ նիհաեթթ, զա- եթթլէ շէտիտ պիր հիւմմեա թութուլարագ, եաթագա տիւշիւշտիր . . . Մէրգում անիտէ կէրլի պիր թաթար չը- գարթմըշ, վէ պիր հէքիմ տէ, եէրլէրին ուգաղըլը սէպէպիւնտէն, օթուզ ալթը սաաթտան էվիլէ եթթիշէմէմիշտիր . . .

— Թիւտա՛ պիւմ, Սլաահըն շէրիաթը սօրըու տուր, հէր հայտէ «իտէն պուլուր, ինլեէն էօլիւր» տէմիշլէր, սահիհ տիր . . . նասըլ քի էշթէ մէրգումտա, քէնտի ճէղալի սէ- զասընը պուլունշտուր . . .

— Մէրգումուռն քէյֆսիլլիկի, բէք Ֆէնա սուրէթտէ քէսպի շիտտէթ իթմիշտիր . . . կէրլի, էօյլէ պիր քէյֆսի- լիկին էօնիւնիւ ալմագըղըն, անճագ, Տավիտին էհիլիեթթ ու իեաագաթընա միւհթմա ըլմար տէրքեար պուլունմուշ իտէ տէ, Վիլիս տաիի, քէնտուլէ մանէնա պուլունան սա- յիր էտէպիլզ հէրթիլլէր կիպի էմիլիեթթիզ պուլունարագ, պէլիքի ալպը ինթիզամ նիլիեթթիլլէ, մէրգում քէնտիսինի զէ- հիրլէր աէյի, գօրգուպ վէսլէսէ իլլէմիշտիր . . . չիւնքի, Տավիտի եալընըզ գըրպաճլաթ տըրմագըլըզ գանաաթ իթ- մէք իսթէմէտիկիւնտէն, պիր մահէլլտէ մահպուս տաիի իթտիրթմիշ իաի . . . Թիւլասայլ քէլամ, տիւչար օլտուզու քէյֆսիլլիկին իլէրուլէմէքաէ օյմասընտան, զիեատէսիլլէ գօրգմանա պաշաարըր կիպի, չէքմէքտէ պուլունմուշտու գաղըլարա վէ սանճըլարա տա տաեանմագըլըզ թագաթթը գալմաարըընտան, քէնտու քէնտուլէ, մատամ քի պու հայտէ գալտըրըմտա, էօյլէ տէ էօլէճէկիմ տիր էօյլէ տէ, հիւ տէյիլ իտէ, Տավիտին ալիճէնապըղընա վէ ինսանիլիեթթինէ սը- զընմագըլըզտա, եինէ ալ չօգ պիր իզպալ իւմիտի պուլուն- մագտա տրը, պարի եինէ օնա միւրաճաաթ իտէյիմ, աէյի տիւչիւնմիւշ, վէ պիր չօգ տէհէթամիլլ թէրէտաիւտէր- տէն սօնրա գարարա մէճպուր օլարագ, մէրգումու զինճիւ- տէն չըգարթթարմըշ, վէ էմրի թէտապիսինէ իլթիեա իլլէ- միշտիր . . .

—Է՛յ, Տալիտ տէ եհնէ, մէրդումուն էմբի թէտապիւ-
սինէ շարըմըմը տըր :

—Թամ պէշ կիւն կիճէ վէ կիւնտիւզ, մէրդումուն եա-
նընտան պըրըմանարագ, ատէթա պիր բէտէր մագամըն-
տա պագըզզ գաեբըմը, վէ քէ, քիթիդիկիհի սարմ ասըմ վէ
նօգթասընա գարըբաեարագ, վէ քիւլլի իմ ու
տիրայէթիին վէ էհլիյեթ ու մէհարէթիին մէվըբի իճըպէ
վագ խտէրէք, ֆիւլվագը իլլէթի մէզպուրէեէ դալէպէ իթ-
միշ, վէ անճադ իքինճի կիւնիւ եէթիշպիլմիշ օլան տիկէր
հէթիմին տէ, թէաճճիւպի ալիսինի մուճիպ օլմուշ տուր :

—Է՛յ, օլ մէրդում խային ատէմ, քէտպի իֆագամթ իթ-
տիրտէն սօնրա՞ նէ եարմըջ տըր . . .

—Մէրդում, քէնտիսինին էօյէ պիր քէօլէսինի կէօլէրի
էօնիւնտէ կէօրտիւքճէ, վէ հէր կիւն հէր սաաթ, օլ շայանը
թէհ ճայեիւր սուրէթտէ խպրոզ իյէտիկի ալիճհնազըզը
խաթընն կէլիլքճէ, հատոզն զիւտտէ մաճճուպ օլաճա-
ղընը տիւ շիւնտիւ կիւնտէն, մէզբիւր մաճճուպիլէթի շէք-
մէքտէն իսէ, ալչագըզզ գաֆիմանը իւզէրինէ եհնի պիր ալ-
չագըզզ գաֆիմանը տաճա կիյինմէքիկի էվլէա սայմիշ, վէ
քիւլլի պիր մէպլաղ վիրմէքիկի կէօլէ ալարագ, խարիճ-
տէն ճէլպ իտիլմիշ օլան թապիպի, տայիսի սուրէթտէ չիֆիթ-
լիքտէ ալը դօյտուգտան պաշգա, զէվալլը Տալիտի տափի,
եհնիտէն զընտանա աթտըբըմըջ տըր :

—Մ, ալթըզ մէրդումուն պու ալչագըզզը, ատտան տէհ-
շէթ վիրտէ ճայիգ տիր . լաքին, շու տա սահէհ տիր.բի, տէր-
քետր օլան հալ իգթիլաբընա, շայեանը թէաճճիւպ պիր
շէյ տէ տէ յիւտիր, շիւնքի, մէրդումուն, հէր կիւն վէ հէր
սաաթ Տալիտի կէօլէրի էօնիւնտէ կէօրմէսի, խանչըր կի-
պի տայիսիմ ճիկէրինէ իյէէէճէկիւնտէ շիւրհէ կօզ իտի . . .

—Վիլիսի պու պարպարճա ամէլ ու հարէքէթի, եա-
լընըզ ալսըր ինթիգամ նիյեթթիստէն վէ գըսգանճըլընտան
նէշէթ իթմէհիպ, իլլա, պաշըճա պաշգա պիր սէպէպտէն
տափի նէշէթ իթմիշտիր . . . նասըլ քի սէօյէտիմ, Արապ-

լար, Տալիտի, քէմալի շիւքրանիյեթթիլէրինտէն նաշի, հատ-
տէն զիւտտէ սէվմէքտէ, վէ մէրդումա, մատտի վէ մա-
նէվի ճիհէթթիքճէ, պիր խէլապեբար նազարըլլա պագմագ-
տա իտիլէր . վէ հաթթա, Վիլիսի մէզբիւր սօնրաքի քէյֆ-
սիդիկիւնտէ, Տալիտին նէ մէրթէպէ խուլուքեարանէ սու-
րէթտէ շալըբզ իյհարը տիգգաթ ու իհթիմամ իյէտիկի-
նի, բանա պիլմէքտէ իտիլէր . . . վէ պինսպէրին, մէրդու-
ման պէտպախթըլար, ալէսսէվլէ էսիրիկէ մախսուս պու-
լունտն ուեուշուգըզ վէ սույլուսուզըզ ույլ ուսունտան
ուեանարագ, Տալիտ հագգընտա, զուհուրա կէլմիշ օլան
ճանվէրլիքտէն, եանի գըրպաճըլար ալթընտա վիճուտինին
բարէ բարէ իտիլմէսինտէն տօլսեը, իւզէրլէրինտէ պիր է-
տէրի հիտտէթի ալիլմէ, վէ եախտտ պիր էսէֆի ալիմ հիսս
իթմէքտէ իտիլէր : Մ. Վիլիս, պու հալի կէօրտիւքճէ թու-
թուշուպ ալէվլէսմիշ, վէ մէզբիւր հայէ պիր նիւմայիշ նա-
զարըլլա պագարագ, թաճթընտան պիր աթէշի իսեան բար-
լաեաճագ տըր շիւրհէ վէ էստիլէսինէ զահիպ օլմուշ տուր
. . . Չիւնքի, Տալիտին, մէրդուման էսիրլէր իւզէրինտէ, ա-
շուրի մէրթէպէ նուֆուզ ու թէէստիրի պուլունտուղունու
պիլտիկիւնտէն, պէլքի իլէրուտէ պիր կիւն, ախըր ինթիգա-
մա գալըբըարագ, էսնլէրինէ տիւշէր տէ, պաշ գալտըբըր
տէլի գօրգմուշ տուր . . . Պու գօրգուսու հէր նէ գատար
էվլճամ նէվիլնտէն պուլունմուշ իտէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տա-
լի, շիւրհէ իյէտիկի տէշէթմիգ վագաալարըն էօնլէրի-
նի ալմըշ օլմագըզզ նիյեթթիլլէ, Տալիտ հագգընտա օլ եօլ-
տա պէտ մուամէլէլէր իթմէսինէ, պիր սէպէպի ալիլը վէ
ճէտաա օլմուշ տուր :

—Մատէյէ, պու նօգթատան պագըբըրընտա, վա-
գաա, մէզբիւր պէտ մուամէլէլէրինին, եապանի պիր գօր-
գուտան նէշէթ իթմիշ օլմասը ալիքեար կէօրիւնմէքտէ տիր
. . . լաքին, պու ճիւմէ իլէ տալի, հէր նէ գատար վաճ-
շիճէ պիր շէյ իսէ տէ, ազըլըգճա պիր շէյ տէ տէ յիւտիր :

—Պու վագաատան ճիւղի պիր վագըթթ սօնրա, պիլտէ

Ամէրիգասեա վասըլ օլմուշուդ տուր . Մճնսննէօր , Անն-Յօմաստա պիր Տանիմարդա «պրիդի» (կըի տիրէրն կէմի) քիրալամըշ օլտուղունտան , թէպտիլի հալ ու գըրեաֆէթ օլտուղունմուղ հալտէ , Ամէրիգա գըրելարընը տօլալմըշ , վէ եանաշաղղըմըղ հէր մահէլի կէղիպ կէօզտէն կէշիրմիշիպ տիր . . . Մ . Վիլիս պիղի , քէմալի հիւրմէթ վէ ըպայէթ լէ դապուշ իյէմիշ տիր . . . Մէրգումա միւսաֆիր օլտուղունմուղուն ֆէրտասը կիճէսի , կէրէք իշտիլի շարապլարնը աթէշինտէն թահահար օլունարապ , վէ կէրէք քէնտի ճանվէրճէ ամէլու հարէքէթլէրինի , պօշպօղաղըգ իտիպ տէ Եօլիւննէքիկէ գալգըշարագ , տէհշէթֆէրմա լաթիֆէլէր իպրաղիլլէ , Տալիտ իլէ Մէսիլիլէ եաբտըգլարընը , օթուրուպ պիղի , եէկեան եէկեան նագլու պէեան իյէմիշ տիր . վէ հաթթա , շունու տալի ունութ մաեաեըմ սիգէ խապէր վիրմէրիկէ քի , մէրգում , օլ պիշարէ գըղը , քէնտի սէֆիհիլիկնէ ֆէտա իյէտիքտէն սօնրա տաիի , էվվէլճէ ճիւրաթ իյէլիպ տէ քէյֆինէ գարշը գօյմաընտան տօլտեը , մէրգումէեէ պիր տէ ճէպ պիրմէքիկէ զիմմէթի միւսաաաա իյէտիկիտէն , սնը տաիի , զընտանա իլգա իթտիրմիշ տիր . Չաթէ հալմէթմէապլարը , պու հէ յալէթամիղ հիքեայէեի իշիթտիկիտէ , մէրգում հաղգընտա , եա պունլարը էօյիւննէ սէօլլէմէքտէ տիր , վէ եախօտ սէրհօշ տուր շիւրհէսիննէ դահիպ օլմուշ իսէ տէ , մէրգում էօյիւննէքտէ օլմահըպ , իլլա սէրհօշ օլտուղունտան , պիրա հիճապ ու իհթիրաղ , հաղըգաթըը հալի սէօլլէմիշ տիր . Մէրգում մօնսննէօրիւն շիւրհէեէ դահիպ օլմաընը ֆէշմ իյէտիկիտէն , մէքիւր շիւրհէսինի տէֆ իթմէք նիլիէթ իլլէ , սուֆրատան գալգտըը պիրլէ , էսիրլէրինտէն պիրինէ , պիր ֆէնէր եագարաղ , պիղի Տալիտան պուլունտուղուն զընտանա կէօթիւրիւպ կէօթթէրմէսինի էմը իյէմիշ տիր :

—է՛յ , սօնրա՛ .
 —Պէն էօմիլմտէ օլ մէրթէպէ երիւքէրէր բարէլէլիճի հիշ պիր մէնգարէեէ թէսատիւֆ իթմէմիշիմ տիր . Նէօլլէքի , մէքիւր զընտանըն պիր քէօշէսիննէ Տալիա , վէ տիր

կէր քէօշէսիննէ տալի Մէսիլի , լէհճէլէրի պիրէր էօլու լէհճէսիննէ տէճիւպ , վէ վիճուտէրի իսէ բարէ բարա օլտուղուն , վէ պէլլէրինտէն զինճիրլէր իլէ պալը պուլունտուղարը թագտիրտէ , պիրէր «գարագուլ» հալ ու հէյէթիտէ պուլունմաղտա իտիլէր . . . իլլա պիղիմ իլէ պիրիքտէ պուլուննա ֆէնէրին ըլլըը տա իւզէրլէրիննէ վուլտուգտա իսէ , տահա զիեատէ հէյալթամիղ պիր հէյէթ քէսպ իլլէտիլէր . . . Տալիտ պիղի կէօրտիւկիւնտէ , տիհանըն ալըպ տա պիր լաղըրտը պիլէ սէօլլէմէտի իսէ տէ , կէօզլէրիննէ տիք տիք պագըշարը , ատամա տէհշէթ վիրմէքտէ իտիլէր . Ոլ հէնկեամտէ պիղիմ ճանվէր սէրհօշ , ճանվէրճէ պիր իսթիհզաեա գալգըշարագ , —է՛յ , տօղթօր , նա՛սըլսըն , իլլ միսին . . . մաստա՛քի պու դատար ալիմսին , ըեամիսին , իլմին վարտըր , քէմալէթին վարտըր . . . նիլին պէօլլէ վէ պու հալտէ թէհամիլէ կէթիթիպ տէ տուլմագտարն , հալտէ , գա՛լգ , դուրմա՛ր քէնտինի . . . —տէտի . —Տալիտ , մէրգումուն պու իսթիհզաեան գարշըլըգ , պիր երիւքէք քէլամ վէ պիր ճէնապը հարէքէթ իւզրէ ճէվապ վիրէրէք , աղըր աղըր սաղ էլինի եօգարը գալտըրտը , վէ շէհատէթ բարմաղընը թալանա տօղրու երիւքէլտէրէք , վէ ապա մէրգումուն երիւքէնէ պագմաեարագ , պիր թարղը ճէլի իւզրէ , Ալլա՛հ վարտըր , Ալլա՛հ , —տէտի վէ սիւքիւթ իթտի . —Ալլա՛հ մը , տէլի ճէվապ վիրտի վիլիս , գահգահա իլէ կիւլէրէք , իմտի էօլլէ օլտուգտա , սէօլլէ՛ ճա , սէօլլէ՛ օլ սէնին Ալլահընա տա , էկէրլի գատըր ու միւղթէտիր իսէ , պուեուրուպ կէլսին , վէ սէնի պէնիմ էլլէրիմտէն դուրթարըն . . . —վէ պատհան , մէրգում կէրէք հիտտէթի վէ կէրէք իլլէթի իգթիգաընտան , դուտուրուպ նէ եաբաճաղընը շալարաթագ , եումիւղուննու կէօլէ տօղրու գալտըրտը , վէ քիւֆր ու հագարէթլէր իտիլէք , —էվվէթ , սէնին օլ Ալլահ տէտիկին , պէնիմ էսիրլէրիմտէն հիշ պիրիւնի էլիմտէն ալըպ տա գուրթարմաղ , ճալարըն դուրթուլուշու , սնճաղ վէ սնճաղ էօլմէլէրիննէ՛ մէնտթ պուլունն

մաղտա տըր. . . Էվվէթ, էօյէ տիր, էկէր գատըր իսէ, պու-
եուրուն մէյտանէ չըգարն, վէ եօգ, էկէրէր գատըր տէյիւ
իսէ, պէն տէ քէնտի վարլըղընը ինքեա՛ր իտէրլմ. . . (*)

—Նէ՛ գատար պուտայլա վէ տիլանէ պիր առէմ իմիչ
պու առէմ:

—Մէգըբըր մէնզարէ գալպիմիղէ հատտէն զիեատէ
թէէտար իտիպ, վէ մէրգում վիլիսին մէգըբըր քիաֆը ու
հագարեթլըրի վէ իսթիհզալարը իսէ, պատիի նէֆըէթի
աղլմէմիղ օլտու զունտան. . . մենտէնեէօր տիհանըն պիւր
աչմատըր, Զընտանտան տիշարը չըգտըրգ. . . Մէգըբըր չիֆթ-

(*) Իշպու Ամբրիգաւը չիֆթլըրէր վիլիս հագգընտա նազլու պե-
եան օրունայարտա, առա պիր միւպալաղա մար տըրտէ յի զանն օրուն
մասըն. պունչարըն պիւնէրճէ վէ եիւզ պիւնէրճէ էնապլէրի մուգու
պուլմուշտար, վէ հաթթիս մէգըբըր պարպարլըղար, աննազ պուն-
տան ան աթըր սէնէ մուգատտէմ մուգու պուլուն Ամբրիգա՛րն ահ-
չէթլու մուհարկ պէտիլէ իթիմա մուլմուշտարը: Մէգըբըր մուհա-
րէպլեէ կէլինէէէէ գատար, աէօրթ պիչ միլեօտան խարթիթ պու-
լունան զէվալը Էսլրէր, օլ էլլոյսպատան, պունտան իւչ եիւզ սէնէ
Էվվէտէն պերու հիներէթ իթմիլ պուլունան Բուռնէ իրլաթիեան
լարտան, մէգըբըր պարպարլըղարը, հէր կիւն վէ հէր սաաթ չէր-
միլէր տիր:

Պու կիւնքի կիւն հարրիյեթ իւզրէ պուլունմաղտա օրան տէօրթ
միլիոն էսլրէր, հէմիլէ միւնթեմէպի Ամբրիգա րէյիսի միւթէ-
վէֆա Լինգընուն րունու էլին, թէչէքըբըր սաալարը օզումազ
լըպ պրէլու պուլունմաղտա տարլար. լարին, հայըֆ քի, նուն
էրէպըր հէր եէրտէ վէ հէր մարըմ՝ հազըր պուլունմաղտարունան,
մէտէնիյեթի վէ ինանիյեթի, օլ մերթէպէ իրամթ իթմիլ օրան
Լինգըն կիպի պիր զաթըր մուազգամ պիւն, զատտարըզ իրընման ուղ-
բանազլըգտան քէնտույի մուհաֆաղա իսմէ, երէր, ազպլթընար
էնէլի իլէ տտիւն էօլմէյիպալ, էլմէ մէրգում վիլիս կիպի պիր իս-
յինի իրընմա ուղլամըչ, վէ պիր թէաթթու լուհարտան օթուրունգ-
տա իքէն, թէնէֆ օյմուշտար:

Իվվէթ, պու Ամբրիգա էսլրէրի հագգընտա եաղլլանարտա, ա-
լա միւպալաղա պուլունմաղտա տէյիլ տեր, պիւնէրճէ չիթապլար,
՝Նունուն սըհէթիլնէ չէստէթ իթմլրտէ օլտուրտան պաչպտ, պիր

յիկին սայիր էպնիյեթլըրի կիպի, մէգըբըր մաղարա, եանի
զընտան տախի տէնիզ, դըբընմտա պուլունմատա իտի: Պիզ
պըրազըպ, տէնիզտէ, դըբընտան ճիւզիճէ աչըգտա պու-
լունան կէմիլիզէ կիթաէր, վէ սապահըն սաաթ պիրինտէ,
պիւնիլէն չիֆթլըր իսպլըր տէրին ույրուտա պուլունմազ-
տա իքէն, մենտէնէր օսէրըչ նէֆէր րիւր սիւհա սաալար
պարազ դարաեա չըգտըր, վէ սօլլու զընտանա կիտէրէր
զըրլաթտըրըպ աչտըրտըր, վէ Տալիտ իլէ Սէսիլիի գուրթա-
լըպ չըգարտըր, վէ թպիլիֆէլըտէն քիմանէն իսպլէրի պու-
լունմատաղըր թագտիրտէ, մէրգումանը կէմիլէ նագլ իթ-
տիրտի, վէ պատէնու մենտէնէօր իլէ պէն, վիլիսին խանէ-

զաթ պիզ պիլէ, քէնտի կէօղլըրիմիղլէ, վէ հէմ տէ նէֆու իսթան-
պուտա օլտուրու հարտէ, չօգ տէֆա կէօրմուչ, վէ տիւշար տէնիլթ
օյմուշտըր տուր Ծայնտըր տիզգամ օլտուրունտան, պունունտար օլ-
տուրունգ, միւթաթաթըն նագլ իթիլմ:

Պունտան հէման օթուզ սէնէ գատար մուգատտէմ, միւթէվէֆա
Աղաթան Գրիգօր էֆէտիլնին, Այ-Սիլէֆաօտա, Այ-Մամա չիֆթ-
լիկնտէ քիւշա օրունուչ օրան մէթլիկի գիրաաթը Ծահանն տի-
րէքթօրու զունտան Էվվէթ, պիզ տախի մէթլիպի մէգպուրն շակի
տանընտան պուլունմաղտումուչ հարտէ, իլք տիրէթթօրմուչ, Ամ-
բրիգտան, մահիյե 26 պիր զուրըչ մաաչիլէ, իսասէթէն ճէպլ
տիլիլ օրան մըտար Տէյլիս նամ զաթ, էմիլ զիրաաթըն, վէ ալլիւու-
տա րամուչ մահաղունուն ամլիլիլաթըն պիլէ գուլլըղա էօրէթ-
տիրմէք նիյեթիլլէ, պէրապէր, ալթը Նիֆըր տախի, Արապ էսիր
կէթիլմիլ իտի, Պունշար, պիլլիմ իլին ինանըմաղ սաթթէթէ, եանի
ինասթըղճա օլարազ, սապահտան աղլանա գատար թալլարտա,
վէ րամուչ մաքինաղտնա շալլընմաղտա իտիլէր. վէ մաազպլան, պիր
ուֆազ գուտուրարը մուգու պուլունմաղտա, կէրէր մէրգում տի-
րէթթօրմուչ մատըր Տէյլիս, վէ կէրէր պիրաոտէրի. վէ կէրէր
օլտու, զէվալըղար, Սիւտա պլմ, Էլի նիֆըր շսիիրտան հուգու-
լունտա, օլ մերթէպէ գարպան վէ սօրա աթար իտիլըր քի, հէր գան-
լի թարաֆարնա րամ կէլնէ, գանար ֆըլըղըպ ազար իտիլըր,
վէ էյլէնէ պուլունմաղտար եէրտէ տերիլիպ եաթար իտիլըր: Պիզ
թիւրքիսմիղտա, հիչ պիր ստէմիս, տէյիլ պիր առմէ, իլլա պիլ
հայմանա պիլէ, օլ մերթէպէ մենտէթսէզէսիւն տաեազ աթարը-
նը, գաթան կէօրմէրտէյիլ:

սինէ կիթտիք՝ նէ՛ դատար զարիպ պիր հալ, պու ատամբար, քէնտի էսիրելքինէ, պու մերթնայէ էզիյնէթլէր վէ իչքէն-
 ճէլէր չէբարիտրելէրի հալտէ, քէնտիլէր իսէ, հիչ պիր դօր-
 դու վէ շիւբհէնէ զահիպ օլմանեարագ, վէ ինթիխեթ իւզրի
 պուլունմագլղադա տա գաթնա ինթիխեթ մէթմէնէրէք, դա-
 բուլար վէ բէնճիրէլէրի աչըք պրագըլա տա եաթնըլ ուլու-
 եապիլմէքատ տերլէր, Թապիլաթիլլէ պիզ տախի, հէր թա-
 րաֆ աչըք օլտուղունտան, բէք գօլալլըլա իչէրի կիրտիք, վէ
 եալընըլ պիր դանտիլ բըրըք պուլունմագտէ օլան մէր-
 գումուն եաթագ օտաորնա գատար կիթտիք, Մօնսէնէէօր
 մէրգուման սէս վիրիպ ուեանտըրտը, վէ մէրգում տախի,
 հալլէա իչտիկի իչրէթլէրին աւումանլարը պաչընտա օլտու-
 ղու հալտէ ուեանտարագ, սըչրանբըլ օթուբտու:

—Միզ, պու ազշամ, քէնտի քէ յֆիինիգէ դուրպան իթ-
 միչ օլտուղունուզ օլ իրի նէֆէր պիւարէլէր իչին, «պիզգաթ
 Սլլաք քէնտիսի պիլէ կէլէ, սիզի պէնիմ էլիմտէն գուր-
 թարամազ . . . սիլին դուրթուլմանըլ, անճագ էօլմէնիգէ
 մէնութ տուր» տէտի իտիսիլ, էօյլէ տէ յիլմի իչթէ, հազգ
 Թաալէա ազիմ իւշլան հազրէթլէրի, անէրի պէնիմ վա-
 սըթաօլա գուրթարմագտա տըր . . . —տէտի. —վէ պատէ-
 հու, պէնիմ եանըմտա պուլունան պիր շանթատան ՉՅ պին
 ֆրանցլըք ալթուն ազճէ չըգարարագ, մէրգումուն եա-
 թագը իւզէրինէ աթտը, վէ իլալլէ յի մէգալ իտէրէք տա-
 խի, —իչթէ սիզէ, սէպէպի մէվթլէրի օլմագ իսթէտիկի-
 նիզ գէվալլըլարըն պէտէլ ազ ճէլէրի . . . Միզ խըշմ ու զա-
 զապա կէլէրէք, մէրգուման պիւարէլէրի էօլտիւրմէք իսթէ-
 տիկիսիլ թագաիրտէ, պէն իսէ, մուզպիլի թարագ, խըշմ ու
 զազապա կէլէրէք, մէրգումանը գուրթարմագ իսթէմէք-
 տէ յիմ . . . տէտի. Պունուն իւզէրինէ, Վիլիս քէնտուլի շա-
 չըբարագ, վէ կէօրմէքտէ, վէ իչիթմէքտէ օլտուղարընա
 ինանամանբըլ, պիր տիւշ վէ պիր խէեալ կէօրմէքտէ տիր
 կիպի շիւբհէլէրէ զահիպ օլարագ, պութ իկպի տուրա գալ-
 տըրը հալտէ, պիզ տախի պրագըլա տիշարը չըգտեգ, կէ-

միսէ կիթտիք, վէ չէնտ տազըգա սօնրա, եէլքէնլէրի քիւ-
 շատ իլէ եօլա ըվան օլտուգ:

—Ջանն իտէրիմ քի, աղիղիմ Միւրֆ, Չաթը հաչմէթ-
 մէապարը, օլ պապտէ բէք ճէօմէրտիլք իտէրէք, մէրգու-
 ման պիւարէ էսիրլէր իչին, տէկէրէրիտէն յօգ զիւտուղու թագ-
 րա վիրմիլէր տիր, չիւնրի, տիզգաթ օլունտուղու թագ-
 տիրտէ, աչիքեար անալըլմագտա տըր քի, Տափտա իչին հիչ
 պիր շէյ վիրմէքիկէ պօրճուա տէ յիլլէր իտի, զիրա մէրգում,
 զաթէն հիւբը սանըլա սէզա տըր:

—Իվլէթ, ֆաղաթ պիլ, մէրգումուն սէքիզ սէնէ թահ-
 սիլ թապապէթ իլլէմսի իչին սարֆ իթմիչ օլտուղու բա-
 րալարտա հիսապա տախիլ իթտիքտէն պազգա, Սէօիլի
 կիպի սատէ պիր էսիրէնին գըլմէթիսին տախի, էն ազը իւշ
 միպինի վիրմէքիկի միւրատ իթմիչիլ տիր, վազգա, պի-
 ղու՛մ պու հարէքթիթիլլի, հուգուգու նաատ մուղայիր օլ-
 տուղունու պիլիլիմ . . . ֆազաթ, էկէր սիզ, պիր քէրլէ,
 մէրգուման պիւարէլէրին, սաչքի ճան չէքիմէքտէ տիրլէր կի-
 պի տէնչէթամիլ պիր հալտէ պուլունմագտէ օլտուղարը-
 նը կէօրմիւշ, վէ էկէր մէրգում սէրճօլուն, շարապ վէ վահ-
 չիլլէք գուվլէթի վէ զօրուլլա, ճէնապը Հազգա գարըք ճիւ-
 րաթ իլլէտիկի քիւֆր ու հազարէթլէրի իչիթմիւշ օլա իտի-
 նիզ, հիչ շիւբհէլէր եօգ տուր քի, մնսէնէէօր իչին, նասըլ
 քի պու եօլատ հալու վագապարտա, պիլզգաթ քէնտիսի
 տախի էօյլէ սէօյլէմէքտէ տիր, — Դիւճէ, Յիւճէ Դիւճէ
 Բաւալալէ Էնիւ իսթէմիւշ տիր տիչէճէք իտիսիլ:

—Աղիղիմ Միւրֆ, պու սէօյլէտիկիսիլ տախի, Մէթը
 տէգօլա վիրիլէն ճէզա կիպի, հէմ շայխանը միւճատէլ վէ
 հէմտէ շայխանը թահսին ու թագտիր մէվաատէն սանըլ-
 սա սէզա տըր, Լաքին, օ տէ յիլ էմնա, մէքբիր վազաա-
 նըն նէթիճէսինտէն, հիչ պիր միւշքիլաթ զուհուր իթմէ-
 տի մի:

—Ջաթէն հիչ պիր շէյ զուհուր իտէմէզ իտի, չիւնրի,
 թէքիւթմիւշ Տանիմարգա սանճարը թաշըմագտա օլտուգ տան
 Բ.—3

պաշտօն, Չաթըր հաշմէթ մեապարը իսէ, ապա քէնտինի թա-
 նըթաբըմամագըղա աիգգաթ իթ մէքտէ, վէ հէրքէս պիդի,
 սահիպ սէրվէթ ինկիլիքէրիգ տէ յի զանն իլէմէքտէ պու-
 լունմուշար տըր: Լիէր միւսիւ Վիլլիս, ալէ յհիմիդտէ թէ-
 շէքքիյէ գըրեամ իթ մէք իսթէտէ իտի պիլէ: քիմէ թէշէքքի
 իտէպիէ ճէք իտի: Ետըմըշ օլտուղու պարպարըզալըը, պիղ
 իտարիճտէն իշիթմիշ տէ յիլ իտիք, պիղ գաթ քէնտիսի նաղլ
 ու պէեան իթ միշ իտի: վէ պունտան տա գաթ ինազար, մն-
 սէնէէօրիւն քէնտի թապիպի, մէրգու ման պիչարէլէրին, մէզ-
 քիւր մէքրուհ զընտանտա, սէքիզ կիւն տահա պիլէ եաշա-
 եամանեանագըլարըը թաաթիգ իթ միշ, վէ լաղըմ կէլէն ըա-
 բօրթօսունու տա թանդիմ իլլէմիշ իտի: — Իսմէք տիբ քի,
 Տավիտ իլէ Մէսիլիէի, չիւր ճէսիղ օլան պիբէօլիմտէն գուր-
 թարմագ իշին, հիմմէթ ու զլլըթէթի աղիմէեէ միւրանտա-
 թա, էլգէմիյեէթի աղիմէ հիսս իտիմէքտէ իտի: Վէլ հա-
 սըլ, մէրգու մար իշիթ է պու հալ իւղըն էօլիւմտէն գուր-
 թուլունշար տըր: վէ Տավիտ, օլ վազըթ տան պէրու մն-
 սէնէէօրիւն հէքիլիկինէ թայիլն գըլընմիշ օլուպ, վէ օլ
 վազըթ տան պէրու տէ, քէմալի ուպուտիյեէթ իւղըն պու-
 լունմագ տա տըր:

— Պէսպէլի, օլ էվրօպաեա ալտէթ ինիգտէ, Տավիտ Մէ-
 սիլի իլէ ագաը իղտիվաճ իլլէմիշ օլմալը տըր:

— Մէզքիւր պիբ սէատէթի հալի մուճիպ օլաճագ տըր
 տէ յի զանն ու իւմիտ օրունան ագաը իղտիվաճ, մնասէնէօ-
 րիւն սէրալը քիլիստէսինտէ իճրա գըլընմըշ իսէ տէ, մէէմու-
 լին զայի սուրէթատէ օլտուղու թագալիտէ, մէզքիւր զանն
 ու իւմիտին, պիլթիւն պիլթիւն մուղայիլի գուհուր իտէ-
 րէք, Մէսիլի ֆիքրիմտէն կէշմէքտէ օլմատըղը հալտէ նայիլ
 օլտուղու էօյլէ պիբ սէատէթի հալին, բէք ճիւղի պիբ վա-
 գըթ զէվգ ու սէֆտօրըն չըգարըր չըգարմաղ, կէքթք քէն-
 տիսի իշին Տավիտին, վէ կէրէք Տավիտ իշին քէնտիսիլին
 չէքմիշ օլտուղալըը ճէֆա վէ սէրէնճաթալըը քեամիլէն ու-
 նուտարագ, վէ էօյլէ պիբ սիեան ատամ իլէ էվլէնմիշ օլ-

մատընը, քէնտիսի իշին եհնի սաերլան Էվրօպա իսպըը նէզ-
 տինտէ պիբ մէզէլլէթ ստըպ հիճապ իտէրէք, նէտամէթէ
 պաշտալը, վէ շայեանը նէֆրէթ մէրթէպէտէ ալէագը
 պուրգօ օլան պիբ սատմէ գաբըլըպ կէճուլ վիբրէք, պիբ
 քէրրէ իսպասաթ տայիբէսինէ գատէմ պամըլ: վէ իք
 ինթմաեր իշիմիշ տիբ: վէ իշիթ արթըգ ճուտան սծնա տա,
 զանն իտէրսին քի, մէրգու մէ իսային գաւըրըն թա տօղու-
 շունտա պուլունան արօղըլըգ վէ էտէպսիղիք գուրտու, օլ
 վազթէ գատար ու յգուտա պուլունմագտէ օլուպ տա, օլ
 վազըթ ու եանմըշ օլտուղունտան, բէք տէհէթըլու վէ իս-
 թարէնկիլ սուրէթատէ սէրբիլիպ պիլիւմէկէ պաշտալը տըր-
 նասըլ քի, ճուտան սծնա գուհուրա կէլմիշ օլան շայեանը
 թայիլիպ վէ իսթիքրահ հալլէրի, սիղէ տալի մալիւմ տիբ-
 լէր, Մէրգու մէ հագգընտան տէրքար օլան մէյլ ու մու-
 հապպէթի գատար, էֆիլիյեէթի թամմէսի տալի աշիքար
 պուլունան Տավիտ, մէզքիւր իսինանէթ վէ ալազըլըա, ան-
 ճագ իքի սէնէ սծնա վազըլֆ օլմուշ, վէ կէօղլէրի գաբա-
 լը օլարագ իւրալ կլլէմէքտէ օլտուղու էֆիլիյեէթի քեա-
 միլէսինտէ, քեամիլէն պտանմըշ օլտուղունու անլամըշ տըր:

— Իշիտիտիկինէ կէօրէ, Տավիտ մէրգու մէնին էօմիլի-
 նէ գատտ իթ մէքիլիկէ գատար գալըլըմըշ տըր, էօյլէ մի:

— Էվլէթ, լալին, պէրէքէթ վէրսին մնասէնէէօրիւն իպ-
 րամըլընա քի, մէրգու մէ, մէզքիւր նիյեէթի շէտիտսիլ-
 տէն սարֆը նագար իլէ, մէրգու մէնին անճագ միւէպպէ-
 տէն գալէպէնտ իտիմէսինէ իւքթաթ օլմուշ տուր: . . վէ
 իշիթ շիմտի, մնասէնէէօր, մէրգու մէնին մէզքիւր մահպէս-
 տէն չըգարըլըմալըը էմի ու միւրաա իլլէմէքտէ տիբ: . . վէ
 պու տա, տօղունու սունու իսթէր իսէնկիլ, աղիլիմ պարճն, սի-
 զին գատար, պէնիմ տալի թէաճճիւպիլի մուճիպ օլմուշ
 տուր: Պագաթ, սիղէ պիբ շէյ սէօյլէ լէեիմ մի, վազըթ
 կիճ տիբ, Չաթըր հալմէթ մէապարըրըն արգուլարընա թէվ-
 ֆիգան, կէրօլթէ յնէ կիտէճէր օլան թաթալը, միւմիլն
 օլտուղու մէրթէպէ չարուգճա էօլա չըգարմալըրըլ:

— Իբր սասաթա գալմաղ, եօլա չըգար: Իմոխ, աղիղիմ
Միւրֆ... պու ագչամ կէօրիւշիւրիւզ... էօյլէ տէ յիլ մէ:
— Գու ագչամ մը:

— Լիվիէթ, պու ագչամ, մէկէրչի պու կիճէ *** սէֆա-
րէթիաննէսինտէ պիւլիւք պիւր պալօ վիւրիլէճէկինի ունութ-
մնւշմուսունուզ տուր. վէ հաթթա, Չաթթ հաշմէթմէսպ-
լարը տախի կիտէճէք տէ յիլ մի տիրլէր... :

— Լիվիէթ, էլիվիէթ, հաղգընըզ վար տըր... գօնթ ա՛՛՛ր-
նէյմ իլէ գօլմնէլ Վարնէրին դայպուպէթի կիւնիւնտէն պէ-
րու, կէրէք եալէրլիւք վէ կէրէք մապէ յինճիլիք խրտմէթլէ-
րինին իւհատէմտէ պուլունտուզլարընը, տայիմա ունութ-
մագտաերմ... :

— Լաքին, օ տէ յիլ էմմա, իյի սէօյլէտինիղ, միւմաիէյ-
հիւմ գօնթ իլէ գօլմնէլ, աճապա նէ վագըթ ալտէթ իտէ-
ճէքլէ տիր. միւտտէթի մէէմուրիյեէթլէրի, նէ վագըթ
խիթամ պուլաճագ տըր:

— Նասըլ քի պիւրմէքտէսինիղ, մօնսէնէթօր եալընըզճա
վէ սերպէսթճէ պիւր խրաթը էվգաթ իյլէմէքլիկի միւրատ
իյլէտիկինտէն, միւմաիլէյհիւմիւն դայպուպէթլէրինի, միւմ-
քին օլտուզու մէրթէպէ ուզաթմագտա, վէ ալտէթլէրինի
թէէխիւր իթտիրմէքտէ տիր... վէ Չաթթ հաշմէթմէսպլա-
րը, մէրգումլար էլլէրինտէն, չէօյլէ պիւր նամուսլու սու-
րէթտէ գուրթուլմագ նիյեթթիլլէ տէֆիթ միշտիր. իւհատէլէ-
րինէ Իհալէ իյլէտիլլէրի մէէմուրիյեէթլէ կէլլիւճէ... պուն-
լարաան պիւրինի Ալիինսօնա, վէ տիկէրինի տախի Սթրազ-
պուրկա կէճտէրմէլէրինտէն մագտէա նէ օլտուզունու...
սիղէ սէօյլէրիմ էմմա... Իքիմիղին տախի, քէք մէրազլը պիւր
կիւնիւնտէ թէսատուֆ իթմէյի տիր. քի սէօյլէ յէէիմ... չիւն-
քի, օլ գատար կիւլէճէք պիւր չէյ տիր. քի, էօրիւնտէ կիւլ-
մէմէքլիք իչին սօղմուշ կիլի օլան պապը ատամլարըն պիլէ,
գահգահա իլէ կիւլէլէրինի միւլէտտի օլաճաղընտա չիւր-
հէ եօգ տուր. վէ սիղ իսէ, տէ յիլ եալընըզ, ասըլ մագ-
սէտի իչիթտիկինիղտէ, իլլա, մէրգուման չայեանը հիւր-

մէթ գատէկեանլարըն եաղտըղլարը մէթուպլարտա, քէն-
տիլէրին օլ խէեալի մէէմուրիյեէթլէրինէ, ինանըլմագ տէ-
րէճէտէ ճիտտի վէ սահիհ նաղարըլլա պագարագ ինան-
մաղտա օլմալարըն տայիւր պուլունան ճիւմէլէրի պիլէ
իչիթտիկինիղտէ, կիւլմէքտէն պատըրլաճաղընըզը, չիմտիտէն
խատաա իտէպիլիւրիմ... :

— Տօղրուսունու սէօյլէմէքլիք էկէր ճայիղ իսէ, պէն տէ
սէրպէսթճէ իրար իտէրիմ քի, հալէա պու անն դատար
Չաթթ հաշմէթմէսպլարընըն, մէրգում գօնթ իլէ գօլմնէ-
լի, նասըլ օլուպ տա էօյլէ քէնտի խրտմէթի մախտուսէլէրին-
տէ գատուլ պիլըլէ իսթիխտամ գըրմալարընա, ասլա ագըլ
իրաիլէմէմիչիմ տիր:

— Մաաչալլահ, նիլչին, մէկէրչի գօլմնէլ Վարնէր կիպի
չայեանը թէհայեխու սուրէթտէ պիւր հալու հէյեթի ա-
կէրիյեէէէ մալիք օլուպ, վէ թէքմիլ Ալմաննա Գօնֆէտէ-
րասիճուու (իթթիհատ իւրլէ պուլունան Ալմաննա տէվէթ-
լէրի) իչինտէ, անն կիպի կիւլէլ պիւր պօեա պօսա, վէ էօյ-
լէ պիւր կիւլէլ կիւլէլ պլէրըզլարա, վէ դահրամանճա աթ-
վար ու էվգատա մալիք պիւր ատամ տաճա պուլունմագտա
մը տըր: Վէ մէկէրչի, պիւր քէրրէ կիլինիպ գուշանըպ, պէ-
լլին բալասիապընը պագալտըրը, մահմուղարը թագատըրը,
վէ պաշընա տա թիւլլէրի թագոտըղը թագատիրտէ, իւլէ-
րինտէ հասըլ օլան օլ ասարը աճքիսմու տարաթ վէ հիւն
ու զօրուր ու իհթիլաանթ... մէրգումտան պաշտա պիւր
աւանակ իւլէրինտէ կէօրիլէպիլմէքտէ մի տիր:

— Իէք սօղրու սէօյլէմէքտէսինիղ... վէ իլթէ, ասըլ
մէրգուր կիւլէլլէքտէն նաչի տիր. քի, մէրգում իւլէրինտէ
սահիհէն պիւր աղլ ու տիրայլթ էսէրի կէօրիլէմէմէքտէ
տիր... :

— Հաթթա, պիլիւրմիսինիղ, մօնսէնէթօր մէրգում հագ-
ղընտա, նէ սէօյլէմէքտէ տիր. պէրէքէթ վիւրսին մէրգում
գօլմնէլէ քի պէն, օլ պիւր թագըմ զէվգէլլէրլէրի վէ պօշ-
պղղալըբլարը չէրլիմէլ վէ տանանըլմագ մէրթէպէտէ պու-

լունան առամյար իլէ կէօրիչուպ գժուչապիլմէքիկէ աւրչամագտանքմ... ամմէքոտ տիր շէօյլէ քի, էօյլէ պիր նէֆրէթ կէթիլիճի առամ իլէ կէօրիչմէքիլք էյղէմիյէթիլնոտ վէ մէճպուրիյէթիլնոտ պուլունտուղունտա, էվիլէճէ մէրգուճու ալարագ, էարլմ սաաթ գատար պիր օտաեա շէֆրիկպ գարանմագտա... Եանի, «էվիլէ ճիլի կէօրէն, սանրա սրթմմաեա բաղի օլուր» Ֆէճվաարնճա, վէ պատէճու տախի տիչարը չը գարագ, մէգրիւր կէօրիչմէքիլիկ լաղլմ կէլէն դաֆա շիչիլիճի, վէ էիւրէք պուլանտըրճը առամ իլէ, քէմաիլ բաճաթը դալպ վէ պէշալէթ իւզրէ, վէ ապա օսանճ կէթիլմէքիլիլն գժուչուպ կէօրիչպիլմէքոտ իմիչ:

—Տիմէք տիր քի, մժոնէնէօր, թըպզը, օլ ամիլդ Բօմա աակէրլէրիլին թարիլիլն թարլմաճ օլմալը աըր, չիւնքի, մալիւմ էա, ճիլար տա, էօրուճուղաղըրն պիր չօգ էօլար էէօրիլմէքիլիկէ ալըշարիլար իչին, էօյլէ էօրլուրգլարանն էվիլէ, շարըգլարը ալթլարնա աղըր աղըր գուրչուն բարչալարը պագլաեաչաղ, պիր մրգաար էէօրիլախի քաէն սօնրա, մէգրիւր գուրչունլարը չըգարըպ պիր թարաֆա աթաըրգլարընտա, իւզրլէրիլնաե ալիլիւր պիր թաֆիթիլք ճիտ իտէրէք, ուղուն ուղուն էօլարը, գօլըլըրլա քէտաիլիւր պիլմէքոտ իտիլըր: Իլլիլէ շիմի ախաալմ քի, գօլմնէլ էիւղիւնաէր, մժոնէնէօր ֆայիլաէմէնտ օլմաղտա իմիչ... Տալ պու քի, էա օլ գժնիթ տճրնէյմէ նէ տիլէլիմ:

—Մժոնէնէօր, մէրգուճունա տախի ֆայիլաէմէնտ օլմագտա աըր շէօյլէ քի, տայիմա քէնաի Եանրնտա, մէրգուճ պօզ դաֆալը իլթիլաըրն, ճիչ տուրմաեալ սէօյլէմէքոտ օլտուղու բարչաղ բարչաղ, վէ բաթըրալը կիւրիւլաիլա լաղըրալարընը տիլնէտիլքաէն, վէ սապուն քէօրիւկիւ կիպի, Տալա իլէ շիչիպ դապարալըրընը կէօրաիւրաէն պաշգա... վէ ճիչաէն օլարագ, օլ պիր թաղըմ պօզ վէ մանէաաղը շէյլէրէ, պիւլիւր պիւլիւր Տալիլը վէ էճէմիլիլք էէթիլը վիլրտիլիլն տախի ախիլնէյլպ թէմալա իլլէտիլքէ, ճիւրքմաարըրգ աէնիլէն շէյլն, թէլաթ օ սեուչալարընէվիլնաէն

օլան, վէ խաթար ու թէճիլիլքաէն միւրէթթէպ պուլունան թարաֆլարընը, բանա Ֆէճմ ու ֆարը իլթմէքոտ, վէ պիւնաէն ալէյճ, էօյլէ տարաթ ու ալթմանաթլարըն վէ ինէալաթլարըն քէտաիլէն վաճի վէ ֆայիլաէպ օլտուղարընը, պիր սուրէթիլ քէտաիլէտէ անլամագտա, վէ մէրգուճուն թալը ու էթվար վէ Ֆիլքր ու էֆրէարընը պիւլիլն պիւլիլն մուղայիլիլնաէ պուլունան պիր թալը ու Ֆիլքրէ խըտմէթ իտէրէք, ճէր շէյլն ճիտաի վէ մէնֆաաթլը թարաֆլարընը տիւչիլնիւպ միւլթալաա իլթմէքոտ, վէ ճա կէօրէ ամէլու Տարէքէթ իլլէմէքոտ տիր (*):

—Արքիւ, էկէր տօղրուեու տա սէօյլէմէքիլք պիր պօրճ

(*) Ալիլաար ալալըլմագտա աըր քի, միւլիլթ, պիրի աակիլիւտէն վէ տիլէրի տէ էրպաղը բօլթիլգաաան օլան իլք առաալ պու Եօրաա պօզմաաըլա, մէգրիւր էլք էօրաղմէն իլլնաէ օլ Եօրաա չօգ առաալար պուլունաաըրն ալթմաըրնաղ իսթմէքոտ տիր քի, Ֆիլ վաղը, պաղը էէրլէքոտ, Տալա էօյլէ առամաըր, ճէմ չօգ պուլունաաղտա, վէ ճէմտէլաաըր էլիլիլթիլ վէ իլեաղաթլը օլան առամլարաան դիւտաէ, Տալիլը մլաթմ պ վէ մէնաիպ օլապիլմէքոտ տիրլէ: Եաալըլ քի պիլգաթ քէնաիլք, բօլթիլ գա թագալմաան պուլունաաղար իլլնաէ, պիլաէ տախի, բլրիլի տէվէ իտէրէք, քէնաիլըրի Տաաառնէ գլեաաէ մէտ իտիճի, վէ քէնաիլէրին, տէվէթէն էն ուֆաղ պիր իրօթիլթիլնաէ պիլէ, ըք պիլիւք էճէմիլնէթիլը դիւրէրէք, Ֆիլ վաղը ճէր կէօրիւլաիլքէր վէ տիլնէմիլիլ արի շէօյլէ քի, 1862 սէնէօիլնաէ, Միւտաաիլի Երճիւտա նամ դաղթաաղը լաղլ իտիլաիլիլնաէ սօնրա, վաղթիլլէ Տէվէթիլ ալլիլնէ իլթիլնա իթիլը Իրան շաղգաէ կիւրընտա պուլունան իլլաանի նամ շաճաաէ վէ մալլիլմ վէ Եաթաա թէլլէնաան սրթաթլըլա, պիլլիլաաէ օլարագ իլրօպաաե սէլիւաթա իլթտիլիլթաաէ, մա շարիլլէ Նաալնա օլտուղու Տարաէ, մէրճուճ Աալի բաշա Տաղթիլթիլը թարաֆըրաանն էէտաիլգաէ, վէ Ենա, Պիլլին, Փարիս, Լօտարա, Պրիւսէ, Թիւրէն (Սաաթէնիա) վէ Աթիւնա տլվիլթիլ ալլիլնէ սէթիլթիլնէ իլթապէն թալլիլիլնաալլէրիլիլ օլալընտուղաաաան, պիլթիլապի քէտաֆիլքի իլէ կէօրիւլաիլ վէ էֆէրիլիլն էթաիլքիլիլ պօզ վէ առնաղ էօրիլնաալաէ իպարթիլ պուլունան լաղըրալարընա, ճէմ թէաաճիլպ վէ ճէմ տէ էէթ իլլէմիլիլ տիր:

խան, աղիղիմ Միւրֆի, պէն տե մէջըրիւր պօրճու ինքա իտե-
րեք սեօյլերիմ քի, հիւ պիր սեբայտա, մէբգումն մանկեսա
պիր մապէ յինճի պուլունմագտա տէ յիւ տիր. հա՛մ, վա՛րճի տըր
եանլըջմ, րէճա իտերիմ, է կէր վար իտե, սեօյլէ յինիղ. դա՛ն-
դի մապէ յինճի, դօնթմ տ՛Արնէ յմ դատար, սեբայլարա մախ-
ուս պուլունման պիր թարճում հիտապըղ ուսուլ ու գաի-
տէլէրի, վէ մերասիմ ու ատէթիլէրի պլըմէքատ տիր. վէ պի-
նապէրին, դա՛նդի մապէ յինճինին, պօյնունտան աշաղը տ-
սըլան մինէլի իաշը, էօյլէ պիր աճքեամլը թարճ ու թաղը
իւղրէ, վէ արգասընտան տտխի ասըլմագաէ պուլունման ալ-
թուն անախթարը, օլ մէրթեպէ պիր իՏթիշամ իւղրէ թա-
շըմագաէ պուլունմարը կէօրիւլմէքատ տիր :

— Հա՛, իյի սեօյլէտինիղ, պարօն, մօնսէնեէօր թարա-
ֆընտան դուհուրա կէլէն իտտասեսա նեգարէն, պիր մա-
պէ յինճինին արգասընտա, պիւթ իւն պիւթ իւն պիր հայու
հէյեթի ի մախտուսէ պուլունմագտա տըր, վէ մէգըրիւր հալ
ու հէյեթիմ աէ հէմ՛ պիր մէճպուրիյեթիթի, վէ հէմ՛տե պիր
ատէմի մէնունիյեթի ի մուճիւղ օրմագտա տըր. չիւնքի, մա-
պէ յինճի օլմաըն մէճմուրիյեթիթի ալէամէթի, արգասընտա՛
բարլամագտա տըր . . . վէ քեղալիք, մօնսէնեէօրէ նաղա-
րէն, մէբգում՛ շայեանը հիւրմէթ տ՛Արնէ յմ, քէնտի մէճ-
մուրիյեթիինին աղամէթ վէ էհէմիյեթիինի իպըրալ իտե-
պիրսին իյին, տայիմա արգա արգա եէօրիւնէրէք, արգասըն-
տաքի ալթուն անախթարը կէօսթիլմէքաէ շարլմագաղըրա,
մէճպուր պուլունմագտա տըր . . .

— Յիւ վագըր զարիպ պիր հալ տիր պու, նարըլքի մէր-
գում դօնթուն, էն զիեատե ֆիքրիինի իսթիլա իտիպ վէ մէշ-
ղուլ գըլան պաշըրճա պիր մէսէլէ տալի, մէգըրիւր մէսէլէ
օլմագտա տըր. չիւնքի, մէբգում՛ պու անախթարը արգա-
տա թաշըմագաղըր ֆէնա տտէթիինին նեաէն նէլէթ իթմիշ
օլմասընա աղըլ իրտիլմէքիլիէ շարլմագտա տըր . . . վէ
հաթիթա, մէբգում՛ օլ պապտե քեք հիտտէթ տույմագաէ
օլտուղունտան, հագաղը օլարաք, — հա՛Քըղ Ալլահ. . . մէ-

կէրչի մապէ յինճի օլմա տտէմ՛, աշաճաղը դարուլարը ար-
գատըլլա մը աշար քի, պու չիքքին տտէթի գասպուլէ շայ-
եան կէօրմիւլչիք տիր, տիյէրէք սիթէմիլը վէ թէլէքքիլէր
կլլէմէքատ տիր. ֆագաթմ, չի՛ շարէ, էլ ինտէն՛նէ կէլիւր, պիր
քէրրէ ատէթիլմէն պուլունմաշտուր :

— Ֆարօն, թաթիարը տա ունաթմանընըլ, թաթարը, —
տետի Միւրֆի մէբգումն սաաթը կէօսթիլէրէք :

— Հէ՛յ Ալլահ պէլտսընը վէրսին օլ տտէմին քի, լագըր-
տըլըլա վաղ թիմ կէլիլտիմ . . . լաքին, թագաիրաթ սիղտե
տիր . . . թէմալի թէվաղու վէ թաաղիլիմի Չաթը հաշմէթ
մէտաղարընա թագաթիմէ հիմմէթ իտէրսինիղ, — տէտի Մ.
տը կըրսաուն շարգասընը ալմանա դօշարագ, — է՛յ, աղիղիմ
Միւրֆի, ախմէք տիր քի, պու աղշամ կէօրիւլէնէկիլը :

— Էլ վէթ, պու աղշամ՛, աղիղիմ պարօն . . . Ֆագաթ
պիրաղ կիճճէ, չիւնքի քեք իյի պիլթիմ՛ քի մօնսէնեէօր պու
կիւն կիտպ, թամիլ սօղաղընտա վաղը օլմա, վէ էօրար
նէվինտէն պուլունման իսանէիի կէզէճէք վէ կէօգտէն կէչի-
րէճէք տիր :

ԻՔԻՆՃԻ ՅԱՍԼ

ԹԱՄԱՐԱ-ՍՕԳՅԱԼԸ

Բօտօլք, պարօն տը նրաունուն, լա նուալէօղ իլէ Մէ-
թըր տէգօլուն օլլու Փէրմէն հագաղընա թօլալմըլ օլտու-
ղու մալիւմաթարտան պիր ֆայիտէ լըգարմագլըղ նիյե-
թիլլէ, Փէրմէնին, մուախիսէյէն իղամէթ իթմիշ օլտուղու
թամիլ սօղաղընտաքի իսանէիէ կիտէրէք, վէ մատմօաղէ-
րիկօլէթէ միւրաճաաթ իտէրէք, մէբգումնին մաարիթէ-
թիլլէ, մէբգում՛ աէլիգանլընըն սօն իղամէթ կեաշընը պուլ-
մագաղըր միւրաա իտիպ դուրմուշ իտէ տէ, օլ պապտե դար-
Բ.— 4

չըսընա պիւնիւք պիր կիւճիւք չըգմըշտորք շէօյլէ քի, պէշ քի մէրգումէ, ժէրմէնին քէտտի մահէլլի իգամկիմեհնհընը կիլլէմէքլիքատէ պիր նիլեէթ ու էֆքետարը ալլիմէսի պուլունտուղունու պիմէքտէ օլտուղունաան, լաղըմ՝ կէլէն մալիմամթը վիրմէքլիքատէն իմթինա իտէճէկի շիւրհէտինէ դահիպ օլմուշտուրք վէ մէգքիւր կիւճիւկիւն է օնիւնիւ միւմ քին մէրթէպէ ալապիլմէքլիք նիլեէթկլլէ, կիտիպ մէգքիւր իսանէտէ, մէրգում՝ տէլիգանլըրն պրազմըշ օլտուղու օտաւեր թուրթմազլըզա, վէ ալէսիտաուս օլ միւնաէպէթ իլլէ, մէգքիւր իսանէտէ պուլունան միւթիմէլիֆ թագըմ՝ վէ սընքֆլարտան միւրէթթէպ էլիսաօրն ահալաու աթ վարը հազգքնտա, քէսպի մալիմամթ իթմէքլիկէ, քէնտինճէ գարաք վիրմիշ տիր:

Պարօն տը կրատուն իլէ Միւրֆ պէ յնինաէ վուգու ինին զիրքի սէպգաթ իտէն այնի կիւնտէ, Բօտօլֆ տախի, զայլէթլէ ֆազգըրճա պիր էլպիտէ կիլլինմիշ օլտուղու հայտէ, վէ սաաթ իւշ լաատէլէրինաէ (ալաֆրանկա տըր) օլուպ, վէ գըշ մէվսիմի օլմասը ճիճէթլէ, պօլըուգ տա պիր հալա պուլունտուղու թագտիրաէ, աօղրու մէգքիւր թամբլ սօգալընա կիթմիշ տիր: Չարըը պազարտան իպարէթ օլուպ, վէ գալապալըգ պիր հայտէ պուլունան պիր մահէլլէնին օրթա եէրլէրինտէ քեային օլան մէգքիւր իսանէնին սուրէթի զահէրէտինտէ, շայեանը տիգաթ իտուտուսի պիր հալ ու հէյեէթ կէօրիւմէքտէ աէյիլ իտի Մէգքիւր իսանէնին եէր գաթընտա պիր մէյիսանէ պուլունմագտա օլուպ, վէ իւզէրի իսէ տէօրթ գաթ իլլէ, պիր տէ թալան իչի գաթընտան իպարէթ պուլունմագտա իտի: Մէգքիւր իսանէնին տէշարըքի գարուտու կէշիտի (*) տար վէ գարանլըգ օլուպ, վէ մէգքիւր կէշիտտէն կիտիլմէքտէ օլան հալլուտու իտէ զայլէթլէ ու-

(*) Փարիս էվէրի ալէսանկլլէ պիզիմ իսանլարա պէնդէմէքտէ օլտուգարընտան, պիրէր սօգազ գարուլարը, պիրէր կէշիտէրի, վէ կէշիտէքտէն սօնքա պիրէր տէ հալլուլարը, վէ մէգքիւր հալլուլար տա տախի էվին գարուլարը վէ մէրտիվնէրի պուլունմագտա տըր:

ֆազ օլտուղունտան, պէշ աթթը աեազ էնիլիկինաէ տէօրթ քէօլէ պիր գուտուեա պէնդէմէքտէ, վէ հալա վէ ըըրգ ալաամագտէ օլտուգտան պաշա, իսանէնին քեաֆֆէյի սիւրրիւնթիլլէրիտէ օրատա պիրիլմէքտէ, շէօյլէ քի հէր գաթըն մէրտիլլէն պաշարընտա պուլունան ալըլըգ լարընտա ճամ պուլունմաարընտան, հէր քէս լաաթ կէլլիկի բիտիկի էօգալրտան աշաղը աթթը վիրմէքտէ օլտուգարընտան, ատէթա պիր մէգպէլէ հալ ու հէյեէթինի քէսպ իթմէքտէ իտի. ըսազ վէ գարանլըգ պիր մէրտիլլէն գարուտունտա, գարուճունուն օտաար պուլունմագտա օլուպ, վէ մէգքիւր օտատա գըրմըղըճա պիր ըըրգ եանմագտա, վէ մէգքիւր ըըլըլը լամագաթ թիւթիւնիւնտէն օտանլըն իլինին սիմսիեահ օլմուշ օլմասը կէօրիւնմէքտէ, վէ մահէլլի մէղպուրտա գարանլըգ ապիմա հիւքմ իթմէքտէ օլտուղունտան, մէգքիւր լամագանլըն կիւնտիլղէլրի տախի եանմասը իգթիլա իթմէքտէ իտի: Բօտօլֆ, ժէրմէնին պըրապտըղ պօշ օտաւեր սիւալ իթմէք իւզրէ, գարուճունուն օտաղընտան իչէրի կիւրի Տիլարտա թագըլմըշ օլան, վէ քէթ թէմիլլէ օլունան մէգքիւր լամագանլըն էճինաէ, ըըրը զիւտաէճէ աթ իթտիրմին իչին, իչի սու աօլու գարպուզ շէքլինտէ պիր ճամֆանուս պուլունտուղու կիպի, թա պուճագտա պիր գարուտու, վէ մէգքիւր գարիւօլանլըն իւզէրինտէ տախի սիւալիլ, եանի հէգարան նեվի վէ հէգարան րէնքտէ գումաշ բարչալարընտան միւրէթթէթէպ, վէ Թիւրքիեա եօրղանը կիպի տիքիշէր իլէ աօլու պիր եօրղան պուլունմագտա իտի. վէ սօլթիարֆտա պիր ճէվիլ տօլաթ, վէ մէգքիւր աօլապըն մէրմէրի իւթիլլինտէ տախի պիր չօր զիլլէթ նեվինտէն էշալար, մէսէլա, պիրլինճի, սարը սաչլը, պալ մուսունտան մասնու պիր Ս. կարապետ իլէ պիր տէ պէնաղ դօսունու, իւզէրի երլարլըլար իլէ միւզէյեէն պիր ճամ ալթընտա օլտուղու, վէ մէգքիւր ճամլըն տա չաթլըպ եէրէթլինէ, զայլէթլէ ուաթ ալըղը սու քէթտէ, միտի քեաղլտ բարչալարը եալըլարըլմըշ պուլունտուղու հալտէ պուլունմագտէ իտի:

վէ իբննի, պիտ չիֆթ էսկի վէ գրգարմըզ գարլաման չեմանսանս, վէ պուկարըն իւզէլըէրինտէ ասիսի, մամ եէրննէ, պիտէր թաննէ, քեաշըտլարա սարըլմըջ օլտուղու թաղտիրտէ բօրթու գալար պուլունմագտէ իտի, վէ պէսպէլլի մէգքիւր բօրթու գալար տա, երլ պաշը միւնաստէ պէթիլլէ, եազըն կիւնէրտէ, գարու ճուռուն զէվճէսիննէ, հէտիյեէ կէթիւրիլմիշ օլմալը իտիլէր, վէ իս չիւնճիւ տտիսի, լէթ թաննէ գուլթու պուլունմագտէ օլուպ, մէգքիւր գուլթուլարտան պիտի, րէնկեամուզ օթլարտան մամուլ օլտուղու կիպի տիկէրի տտիսի ուֆաճըգ պէճէէք գապուզլարը իլէ թէգէրն իտիլմիշ իտի: Մէգքիւր պիտէսէրի հիւնէր օլան գուլթուլարըն, պիտէր մասպուստանն վէ եալթու իրիլթուսանն իլլէրի օլմալարը, ինթիմալի գավիտէն օլուլունմագտա իտիլէր (*) (պիզ մէգքիւր իսաննինն գաբուճուսու նամուսուսունն լէրէսիզ օլմասընը արգու իտէնէրտէն օլտուղու մուղտան, մէգքիւր հէտիլէրէրինն, էօլլէ պիզիմ չիւրհէ իթտիկիլմիշ ճիւստէն օլմուշ օլմամասընը արգու իտէրիզ), վէլճասըլ մէգքիւր գուլթուլարըն արա եէրինտէ տտիսի, պիտ չիֆթ, ասյէթիւէ կիւզէլ, վէ ութմալըզը վէ ինթիմալթու սուրթիմտէ գարըլմըջ օլարագ, գրմըզը մէշինտէն, ուֆաճըգ գուզլա չիզէրէրի, պիտ սասթ ճամը այթընտա օլտուղու հայտէ պուլունմագտա իտիլէր:

Իսկի ութմալարըն թապիլլէրի իւզրէ սէօլլէնտտիկի հայտէ, կէրէք մէգքիւր Է՛՛՛ Է՛՛՛ Է՛՛՛ չիզմէլէրտէն, վէ կէրէք տիվարլարտա եարբըլմըջ օլան աճալ աճայիպ նազըլարը իլէ, պիտ չօգ չիզմէլէր վէ գուլտուրալար րէսիմէլէրինտէն, մէգքիւր իսաննինն գարու ճուռուն, էսկիճիլլիլլէ մէշըլ օլան պիտ ստէմ օլմար, րանա սուրթիմտէ, անպաշըլմագտա իտի:

Բօտօլթ, մասնէլլի մէզպուրա կիթտիկիւնտէ, գարուճու Մ. Իրիլէ, պիտ իշ գրմընտա տիշարը չըզմըջ օլտուղուն:

(*) Մահպուստանէլէրտէ վէ իրիլթուսաննէլէրտէ, արտէվլլէ մահպուստար վէ բրանկապէնտիլէր, մէգքիւր գուլթուլարը եարմալլա մէշըլ օլմագտա տըրար:

տան, մէհմուրիյեթիլի, պիլլէրէտէլէ մատամ Իրիլէ իճըա իլլէմէքտէ իտի: Մէրգումէ, օտանըն օրթմաթընտ վաղ իտիլմիշ տէօրմէ պիտ օճազ իւզէրինտէ գալմամագտա պուլունան թէնճիրէսի Փըշըտըլընը, զանն իտէրինն քի, քէմալի արգու վէ մէնտունիյեթիլ իւզրէ տիյնէմէքտէ իտի: Մէրգումէնին նասըլ պիտ գարը օլմասընը անլամագ իտիէէնն զաթլարըն, Ֆրամուրղլար Օկարը օլան Հանրի Մժիկէնին շայեանը թէհայիլէր սուրթիմտէ թէրսիմ իտիպ վէ թէճէսսիւմ իթտիլմիշ օլտուղու գաբուճու գարըլարտան էն զիւեատէ չիւրին, էն զիւեատէ էիւզէրի կէօլլէրի պիտիւշիւշ պուրուշիւշ վէ եարէլի պէրիլի, էն զիւեատէ իսթիւ պաշը իւրտան պիտիւն վէ քիլի րասըլ վէ երթմըզ մըրթմըզ, էն զիւեատէ տիլլէրի չըզմըջ, տօտաղլարը գուլուեուպ չէքիլմիշ վէ չէնէսի տէրիլմիշ, էն զիւեատէ չէրիլ վէ գալլաճը մուարաղաճը, վէ ազըպէթիւրար, էվլլէթ մէրգում չէճարէթիւար է չիլ ասնաթըն իպրազ իլլէտիլի գարուճու գարըլարտան, էն զիւեատէ չէլթան չէհրէլի վէ զէհիլի սուրթիլլի պիտ գարըլը, կէօլլէրի էճիւննէ կէթ իտիլթուէն սճուրա, մատամ Իրիլէնին տէ, իշմէ ճոս պէնզէմէքտէ պուլունմալարը տէրսաթըլը իլլէմէլէրինն, րէճա լլլլէրիզ:

Մէրգումէնին, մէգքիւր սճիլլ ու անլէպըզ մէգքիւրէսինն, պիզ տէ քէնտի թարաֆըմըզտան, եալընըզ պիտ չէլ իլլալէ իթմէքիլիլի քեաֆի տատ իտէրէք տէրիզ քի, օլ պաշընա վաղ իթմիշ օլտուղու, Բժմա իմէրթաթօլարընտան ճուռնճու իմէրթաթօլը Թիթիլիսին գըլըրճըք սաշլարընա պէնզէմէքտէ պուլունան սաթիմէ սաշլարը (բէրուգա), զաթիլէն սարըճա օլտուղու հայտէ, իւզէրինտէն կէլիշ օլան պիտ չօգ սէնլէլէրին թէէտիլլէրէլլէ, պիտ չօգ, մէսլա գըրբէտագ, սարըճա, էրմէրճէ, գըղըճա վէ սայիտ րէնլըլէր չէտըլ իթմիշ օլտուղունտան, ասթիմ սճո պահարտա տէօլիլլիւշ օլան աղաճըլը եարբաղլարընա պէնզէմէքտէ օլտուղտան պաշղա, գարմաղարըջ օլուպ, վէ Ֆիթիլ Ֆիթիլ օլտուղլարը թաղտիրտէ տտիսի, թիլէնն կիպի տէրիլմէքտէ,

վէ օտուն կիպի տախի բէրչնիչ պիր հայտե պուլունմադ-
տե իտիլէր: Մատամ Բիբլէ, այլմընչ շաղարհնատ պու-
լունտուզու հայտե, մէդքիւր պիր թանէճիք վէ էպէտիլ-
եէթ իւզրէ պաշընը թէղիէն իթմէքտե պուլունան բէրու-
գապընը, դաթան պաշընան չըդարմագտա տեյիլ խոի:

Մէրգումէ, Բօտօֆուն գարուտան իչէրի կիրէրէք իչէ-
րուլէմէքտե օլտօգուսու կէօրտիւքտե, դապա պիր սէս,
վէ նէպրէթսիզ պիր սէօյլէյիլ իլէ:

— Հէյ, պանտ պազընըզ, նէբէեէ կիտիխ օրտունուզ, —
տէտի:

— Մատամ, զանն իտէրիմ քի, պուրատա քիրալըզ պօշ
պիր օտա պուլունմադտա տըր, էօյլէ տեյիլմի, — տէյի
սիւալ իթտի Բօտօֆ, հարս լուղէթիկնի շէօյլէ պիր գուվ-
վէթիլճէ սուրէթտե թէլաֆիուզ իտէրէք: Մէրգումուն,
մէդքիւր իլթիֆալըճա թէլաֆիուզու, մէրգումէնին զի-
եատեսիլլէ հօշունա կիթտիկնիտէն, քէնտիտի տտիտի պիրազ
թէրպիլլէթիճէ սէօյլէմէկէ պաշլաեարազ:

— Վագտա, տէօրտիւնճիւ դաթտա, էօյլէ պիր օտամըլ
վար իտէ տէ, չիմտի կէօրէմէեէճէքսիկի տիր... չիւնքի,
Ալֆրէտ պուրատա տէյիլտիր, տէյի ճէվապ վիրտի:

— Մ. Ալֆրէտ, պէսպիսի մտետունմիկի օլմալ տըր,
մատամ, էօյլէ տէյիլմի: Աճապա չօզ կիճմի կէլիլ:

— Իսյր, մէրգում օլլում օլմանըզ, իլլա գօճամ տըր,
մօնախօ. լաքին օ տէյիլ էմմա, գօճամ Բիբլէեէ Ալֆրէտ
մտիլէսինի վիրտիկնիտէն տօլաեը, նէ սէպէպէ մէպնի չիւր-
հէեէ զաճիպ օլարադ, էլլաաղմմը տըր սիւալ իթտիկիլ:

— Խօյր, հիչ պիր սէպէպէ մէպնի չիւրճէ իթմէյիպ,
անճուզ էօյլէ, մախտա միկի տիր տէյի զանն իթտիմ, էօզ-
աա, գօճանըզն Ալֆրէտ շաղարա պիլմէսի հուգուգունա
քիմ գարըըշապիլլիլ: լաքին, մատամ, էկէր միւսաատե ի-
տէր իտէնիլ, մէրգումուն ալլաթիթիճէ ճիւղիճէ պէքլէյէ-
յիմ, նաճըլ, օլապիլլիլ մի. չիւնքի, պու մաճէյլէ իլէ պու-
սօզադ իչիմճէ ուլլունճա օլտուզունտան, մէրքիւր օտա

թուլմադըլըր արգու իլլէմէքտէյիմ, վէ հալթա, պու
էլաէն տէ հօշանմադտաեքմ, զերա, էկէր եանըմադտա
տէյիլ իտէմ, բէք շայեանը թէհայեիւր սուրէթտե պազը-
մապ տէ վէ թէմիլ օազ լանըլմադտէ օլմալ տըր: Փազաթ,
մատամ, հէր նէ գատար քիրալմադըլըր արգուսինտե պու-
լունտուզում մէդքիւր օտաեը հէնուզ կէզիպ կէօրմէվիլ ի-
սէմտէ, էկէրչի պէկէնիպ տէ թուլմաճազ օլլուր իտէմ, լա-
ղըմ կէլէն իրամէթի եարմազըլըր սիլ տէրիւհտէ իթմէք-
լիկէ սէօզ վիրթրմիտիկիլ, վէ եախտ վազթիկիլ միւսաա-
տէ իտէր մի. չիւնքի, պէնմա սայիմա տաեթիմ, օտամըն
խրամէթիկնի, դարուճու գաաշընալա իճալէ իթմէք տիր, վէ
հալլիլէ էկէրչի ճիլար տա բույի մուվաֆապաթ կէօթիէ-
րիլլէր իտէ:

Բօտօֆուն, էօյլէ պիր իլթիֆալթըր սուրէթտէ, ք-ք-ք-
ք-ք-ք-ք տիլէրէք սէօյլէյիլ... մատամ Բիբլէնին բէք
հօշունա կիթտիկնիտէն,

— Մճնտիւ, նիլչին օլմալ, նիլչին գապուլ իթմէեէճէ-
կիմտիր... էվվէթ, հէմ իրամէթիկնիլի տէրիւհտէ իտէրիմ,
վէ հէմտէ քէնտիճէ պիր իթթիլար սաեարըմ, էլ վիբի
քի մաճիլլէ պանտ ալթըր Ֆրանզ վիրէսինիլ, օլ վազըթ
բրէնտարի պիր բաճաթըլըզ նայիլ օլաճաղըըզտա, ալլա
չիւրհէնիլ օլմաաըն:

— Բէք ալէա, մատամ, մաճիլլէ ալթըր Ֆրանզ վիրմէք-
լիկի գապուլ իտէրիմ... մատամ, իսմիկիլ նէ տիր:

— Բօմն-Փօրթիւնէ-Անասիթ ալի Բիբլէ:

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա, մատամ Բիբլէ, էվվէթ, այ-
տա ալթըր Ֆրանզ վիրմէքլիկէ հաղըրըմ, տիճէք տիր քի,
պիր քէրրէ պու իլ պիթտի. լաքին, կէլէլիմ մէդքիւր օտա-
նըն Ֆիլիպթընա, էկէր իլլիմէ կէլիլ իտէ... ճաճ նէ վիր-
մէքլիկիմ իլթիլա իտէճէք տիր:

— Տախիկնտէ պուլունան պիր ուֆազ գապիկնտի տէ
պիրլեքտէ օլտուգու հայտե, սէնէլիկ ԱՅՕ Ֆրանզա օլլուր,
մօնախօ, պիր քէօր մանկըր քէսէնիլ օլմալ... զերա, պաշ

քերականը Եղյէ պիր ճիմիր քեօրէք տիր քի . . . եւ մօւր-
թա այն սարսընը պուլամալ :

—Յիմ տիր պալ քիրաճը տէտիկինիլ :

—Մճնսիէօ Պրա-Ռուժ տուր :

Մէղքիւր իամ, Բօտօֆուն թէղէք քիւրէրնի ռեան-
տըրաղլընտան, մէրգուժ իւղէրնտէ պիր իւրքիւնթիւ Է-
տէրի հասըլ օլտու :

—Մատամ Բիրլէ, պալ քիրաճըն իամի նէ տիր տէ-
տի իտինիլ . . :

—Մ. Պրա-Ռուժ :

—Յէրգուճուն Եէրն նէրէտի տիր :

—Յէլ սօղաղընտա ԱՅ նիւմէրուլ խանէտէ օթուրմաղ-
տա օլուպ վէ ճանղ-լիլիլ ինէտէղէրնտէ տախի պիր
մէքէտէ թուլթմաղտա տըր :

Ճիւրճէտիլ օլարաղ մէրղում, Բօտօֆուն զամէն իշիթ-
միլ օլաուլու Պրա-Ռուժ օլմալը իտի . . վէ պիթթաղի, զու-
թէսատիւֆ, Բօտօֆա, բէք զարիպ պիր շէյ կէօրիւնէք-
տէ իտի :

—Բէք ալէա, պալ քիրաճը Մ. Պրա-Ռուժ իմիլ, —տէ-
տի մէրղում, —լաքին աքըլ միւթէսարըրլը քիմ տիր :

—Մ. Պուրտան իտէ տէ, պէնիմ մէրղում իլէ հիլ պիր
իշիմ օլմաեղալ, անճաղ Մ. Պրա-Ռուժու թանըմաղտեքում :

Բօտօֆ մէրղումէնին Էմիլիէթիլնի ճէլլ իթմէք իսթէ-
տիկինտէն, թէքարտէն քէլամէ աղաղ պիրլէ :

—Պազսանաեղըլ, աղիլէմ մատամ Բիրլէ, պէն պիր
աղ Էօրիւնճաեքում, վէ սուղաւան տա տնտուժ տիթրէ-
տիմ . . կիտիպ շունտան, Եանընըղտաքի գօլթուգտան պիր
շիլէ «դասիս» իլէ իրիտէ գատէհ . . վէ Եախտա իւլ տէ դա-
տէհ, չիւնքի, հալիլիլ արթըլ գօճանըղըն տա ալտէթիւ Էաղ-
լալմաղտա տըր, կէթիլմէքիլկէ հիմէթ իտէրմիտիլ :

Բօտօֆ պուճու սէօլլտիկիլիլ պէրապէք, մէրղումէնէ
չքաղըլ պիր տէ պէլ Ֆիւտըլըլ գիրտի :

—Ա, մնսիէօ, սիլ բէք ճանա Էաղըն պիր դաթ օրմա-

լըսնըլ, գիրա, անի վաճիտաճ հէրքէսին հիւնի թէվէճ-
ճիւհ վէ մուհապէթիլնի ճէլլ իտէպիլմէրտէսինիլ, —տէ-
րի պաղըրաք մէրղումէ, չիլէք չըգարմիլ օլմալարն պու-
րունչարը միւրլու գապարճըլըր վէ սիվիլճիլէք իլէ տօ-
լու օլան պուրտու, Էճի իլըրէթ գարըլտա մախտու պու-
լունան ամէշի մէսըրթիլ իլէ բարլամաղտա տըրաք կիպի
պիր հալ ու հէրիլթ քէսալ իտէրէք. —բէք ալէա, կիտէ-
յիմ, Ֆաղաթի, իւլ թանէ գատէհէ վէլուժ օլմաաղընտան,
Էալընըլ իրի գատէհ կէթիլտէմ քէաֆի տիր, գիրա, պէն
վէ Յիլքիտա, իրիմիլ պիր գատէհտէն իլէրիլ, ԱՅ, զէվալըլ
իլիթիւտա գօճաճըլաղըմ, պիլմէղսնիլ, միսիւ, Ֆալիլու-
սը ուղունա տէրի տիլանի օլուպ, վէ նէ Էօլտա հիւրմէթ
ու թաաղիմ իտէճէկինի շալըրան պիր ճա՛ն տըր . . :

—Ճաճա իլի Էա, հայտէ իլիլը կիտինիլ տէ, Էինէ մէր-
ղումու տա պէրլէրիլ . . :

—Բէք ալէա, Էկէք պէն կէլէնէ գատար պիրի կէլըր
իտէ . . արթըլ օտամը պէքէլթինիլ, Էղլէ տէ յիլմի :

—Ոլ պապտէ քէմալի Էմիլիէթ իւղը օլապիլթինիլ :
Մէրղումէ կիլթի :

Արատան ճիւղի պիր վաղըլթ կէլտիքտէ, պիր բօթմա-
ճը կէլէրէք, օտանըն ճալընը վուրտու, վէ գօլունու իլէ-
րի սօղարաղ, վէ «Իւս սու» (27 բարա) տիլէրէք, իրի գը-
թա մէքթուպ ուղալմաղ :

—Ալըլը սու օլմալը տըր, չիւնքի իրի մէքթուպ տուր,
—տէտի Բօտօֆ :

—Պիրինին իւճըթիլ զիրլմիլ տիր, — տէտի բօթմաճըր :
Բօտօֆ, բօթմաճընըն բարալարընըլ զիրտիքաէն սօնրա,
կէրլի Էվիլլ Էմիրտէ, մէղքիւր մէքթուպաղըլ, բէք տիլ-
գաթմաղ սուրթիլտէ կէօղտէն կէլիրտի իտէ տէ, լաքին սօն-
րատան քէնտիլթին, բէք շայիսնը տիլգաթ վէ մէրաղ շէյ-
լէր տիրէք կիպի կէօրիւնալիլէք :

Մէղքիւր մէքթուպաղտան պիրի, մատամ Բիրլէնէ իլի-
թապէն օլաուլու հարտէ, գաեթիլէ ճիլալը քէաղըտանն

—Աման էօյլէ շէյլէր սէօյլէմէ յինիզ, զերտ, իւզէրիմէ պայղընլըզ կէլիր: Ճագաթ, պէն տէ սալլիմ տիվանէլը իթմէքաէ յիմ... անլատրմ, անլատրմ, —տէտի մէրգուսմէ, ումուզլարընր սիլքէրէր, —էվլէթմ, պիլտիմ... պիլտիմ... մէզքիւր մէրթուպ բաշտան տրր... օՖ, նէ դատար գօրգտում իտի. ալ գալտը քի չըլտըրանագ իտիմ. չիւնքի, ֆէնատը նէ տիր, մննսիտօ, պիլիմիսիսիլզ, Ալֆրէտ հատտէն զիւստէ գըսզանճ տրր, հէման պիր Պէտնէլի գատար գըսզանճ տրր տիսէմ ճայիզ տիր:

—Իշթէ տիկէր մէրթուպ տա շու տուր, օ տա միւսիւ Աէգար Պրատամանի իսմինէ խիթապ տրր:

—Հա, էվլէթ... պիղիմ իւ չիւնճիւ գաթ տա պուլունան տիշճիյէ տիր... Անը մէրթուպլար շէշտէնէ աթմալըրմ:

Բօտօֆ, մէրգումէնին, մէրթուպլար շէշտէ տիմէսինտէն, էվլէլ էմիրտէ, եանըշ պիր շէյ անլատը չիւրճէսինէ գահիզ օլտու իսէ տէ, սննրատան: Ֆիլվազը մէզքիւր մէրթուպու, գօնճու շէլիլմիշ օլուպ, վէ տիվարտա տարլըշ պուլունան պիր չիզմէ իշինէ աթտըզընը կէօրտիւ:

Մէրգուսմ օլ պագատէ իղճարը թէտճճիւպ իտէրէր պողգուստա խի:

—Աճայիպ, —տէտի Բօտօֆ... —սիզ սահիհէնէ մէզքիւր մէրթուպու չիզմէնին իշինէ՝ մի աթմազտարընը...

—Շիւրհէսիզ, մննսիտօ, մէզքիւր չիզմէ մէրթուպ չիզմէտի տիր... պէօյլէ եարմամըլ շօղ իյի օլմադտու տրր, հիշ պիր մէրթուպ զայպ օլմամազտու տրր. չիւնքի, բիրտճըլար ազլամ օլուպ տա տէճնէնէ գատար, կէլին մէրթուպլարը օլրտա աթարըզ, վէ ալտէթէրլնտէ տախի, եա Ալֆրէտ վէ եատա պէն, մէզքիւր չիլմէեի սալլար պաշ աշաղը իտտէրիզ, վէ հէրքէսին մէրթուպունու տերըր սահիպինէ վիրերիզ:

Մատամ Բիրլէ պիր թարաֆտան պունու սէօյլէտիկիլը պէրտուգէր, տիկէր թարաֆտան տախի քէնտուսէ կէլէն

մէրթուպու աշմազտա օլտուղունտան, մէզքիւր մէրթուպուն հէր թարաֆըր էլիլիւպ շէլիլիւպ պագտըզտան, վէ ճիւզիճէ պիր սըզլէթ իւզըր պուլունտուգտան սօնրա, Բօտօֆա խիթապէն:

—Պանա կէլին մէրթուպլարը տայիմա Ալֆրէտ օգուսմազտա տրր, չիւնքի պէն օգումազ պիլմէմ. խմտի, մննսիտօ... հիսմէթի խտիպ տէ պունու տա զաթընը օգունումուղ:

—Պաշ իւսթիւնէ, մատամ, —տէտի Բօտօֆ, զաթէն մէրգումէեէ մէզքիւր մէրթուպու եազանըն զիմ օլտուղունու անրամագլըզ մէրազը աթէշիլլէ եանմազտա օլարազ: Մէզքիւր մէրթուպուն ճիլալը քեաղըտը պիր քէօշէսինտէ զիլրի սէպգաթ իտէն Գ. վէ Բ. հարֆլարը իլէ, պիր ճէնքճի պաշըղը վէ պիր տէ նիշանը իթիթիլար քէսիմէլի պուլունտուգտա հալտէ, միւնտէրիճաթը տախի, շու աթիտէքի իֆատէլէրտէն իզարէթ պուլունմազտա խի:

Ճարընքի ճիւմաա կիւնիւ, ստաթ ճու պիրտէ, օտալարըն իրիսինտէ տախի ալէտ աթէշիլլէր եաղըլարազ ըստըլմալ տրրար. ֆագաթմ, պու ճիւմէ իլէ տախի, բէբ տէ էրքէնտէ եազըլմամալը տրրար. այնալար պիր իլիճէ սիլիւնիպ ըարլաթըլմալը տրրար. իլէ քեաֆֆիլ ի էշալարըն էօրթիլէրի չըզարըլմալը տրրար. ֆագաթմ, պու ճիւմէ իլէ տախի, սիլիւնիպ թօլլարը արընտըլարընտա, հիշ պիր էշեանըն եալտըղընը չըզալ պօզու ըմամալընտա տա տիզգաթը թմամնէ օլունալը տրր. վէ պինապըրին, օճագ եազըլըր էրէն, հալընըն իւզէրինէ աթէշ ըսըրտերպ տա եանմամալընտ, վէ եախօտ քիրլէնմէմէսինէ, իհթիմամը թամ օլունմալը տրր. իկէր, շայէտ, պէն կէլմէգտէն էվլէլ տաթ պիր բատտէլէրինտէ, արտապ իլէ պիր գատըն կէլիւպ տէ. Մ. ճարլ աէլէրէբ, պէնի սիւսլ կաճճէք օլրը իսէ: մէրգումէ պէնիմ տայիլիմէ չըզարըլմալը, վէ պատէ հօւ, գարու ելնէ գարաթըլարազ քիլիթ լէնմէլի, անաթմարը աշաղը ինտիրլմէլի, վէ կէլտիլիմտէ, պանա վիրլմէլի տիր:

Հէրնէ դատար մէջ զբեր մէջ թու պուն ինչաւր, բէքնի-
զամբնտա տէյիլ խոխի տէ, Բօտօրֆ, մագստիննէ տէն
իպարէթ օլտուղունու անլատորընտան, մատամ Բիրբէնէ,

—Մէջ զբեր պերիննի գաթտա, ըլմ օթուրմնդ տա տըր,
տէյի սիւալ իլլէտի:

Մէրգումէ ճատը, սարը վէ պուրուչմուշ բարմադընը,
սարգմագտա օլան տօտաղլարընա կէթիւրէրէրէ, վէ պէա-
խահնա պեր հալ իւզըն կիւէրէրէ,

—Սուն օլունուզ . . . պունլար, հէք դարընա ֆիթնէ-
քեարըզլարտան իպարէթ շէյէր տիրէրէ, տէտի:

—Աղիզէմ մատամ Բիրբէ, պունու սիւալան մագստ-
տիմ պաշգա պեր շէյ օրնաերզ . . . իլլա մալում եա, պեր
ատամ պեր եէր թուլմահադը վագըթ . . . էվվէյա անլամագ
խոթէր քի . . .

—Էվվէթ, բէք աշխերար տըր, հագգընըզ վար տըր . . .

չիմտի սիգէ մատտէեի անլաթտըրընըմ, վէ անլաթտըրմագ
իչին տէ, էօյլէ պեր չօգ լագըրտըրա իհիթիեան էօգ տուր,
իբի չիֆիթ լագըրտըրտան իպարէթ պեր շէյ տիր . . . Պուն-
տան այթը հաֆիթա դատար մուգատտէմ, պուրանա պեր
տէօչմէնի (թարիսիէր) կէլտի, վէ օլ վագըթ պօշտա պու-
լունան պերիննի գաթթը կէզկու կէօղտէն կէչրտի, ֆիլեա-
թընը սօրուպ անլատը, վէ ֆէրտասը կիւնիւ տախի, մէր-
գում պեր կէնն, սարը, վէ աղ պըրեգըլը, վէ նիշանը իֆ-
թիխար թաշըմագտէ օլուպ, վէ բէք թէմիզ կիլնիմիշ պաշ-
գա պեր առէմտէ պիրլիքտէ օլտուղու հալտէ թէքրարէն
կէլտի: Տէօչմէնի մէրգում կէնն առէմէ, էօնաշ չաղըր-
մագտէ խոխ . . .

—Տիւնէր տիր քի, մէրգում առիէրտէն պիրիսի խոխ:

—Ասիէրտէն մի, —տէյի ճէվագ վիրտի մատամ Բիրբ-
լէ ումուղարընը սիւրբէրէրէ, —վալ պիղիմ պաշըմըզա, էկէր
ասիէրլիք էօյլէ առամարա դայմը իտէ . . . էկէր պէնիմ
Ալֆրէտ գարուճուլուզ եարապիլիւր իտէ, մէրգում տա ա-
կէրլիք եարապիլիւր . . .

—Մէպէպ:

—Մէպէպի' նէ օլաճագ, տիւզճէ մէրգում աաքիրի մի-
լիլէ գօմանտանլարընտան պիրի օլմալը տըր, վէ պէպէլը-
լի տէօչմէնի տէ մէրգումու թաթիւպ իտիպ եարանմագ-
լըզ նիլիէթիլլէ, գօմանտան չաղըրմագտա պուլունմալը
տըր . . . նասըլ քի պէնիմ Ալֆրէտէ տէ գարուճու չաղըր-
տըզլարընտա, դօլթուգլարը գապարմագտա տըր: Նիհա-
նէթ, էօնաշ կէլիպ (պիղ տախի մէրգումուն իամինի պիլ-
մէտիկիսիգտէն, տայիմա գօմանտան չաղըրմագտաերզ) հէր
շէյի կէօրտիւքտէ, մէրգում թարիսիէրէ, Բէք ալէա, պու-
րասը իչնիէ կէլիւր, խանն սահլիլլէ կէօրիւշիւպ գօնուշու-
նուպ տա, լագըմ կէլէպէրի եարըզ սըրաշնա գօնուշուլը:
—Պաշ իւսթիւնէ, գօմանտան» տէտի թարիսիէր տախի . . .

—Վէ ֆէրտասը կիւնիւ, թարիսիէր, մէրգում նամնա օլ-
տուղու հալտէ, մուգալէլէնամէեի իմզալատը: Էվվէթ,
մուգալէլէնամէ, թարիսիէր իլլ Պրա-Բում մապէ յիլնտէ
իճրա իտիլտի, չիւնքի, կէօրիւնիւշէ նէզարէն, մէրգում ալ-
լիգանլը, քէնտիսինի թանըթտըրմագ իսթէմէնէքտէ խոխ,
վէ այթը այլըզ քերտեը տա բէչինտա վիրտի: Վէ պատէ-
հու, անիտէ իշճիլլէր կէլտիլլէր, հէր պեր շէյի գալտըրըզ
աշաղը ալտըլար, առիլիք օլ իրէքլի բէրտալէր կէթիլիպ
տնաթտըլար, վէլնասըլ, մէքբեր տայիրէեի, առէթա
պուլարար գահվէլաննէլէրնտէն պիրի կիպի թէճհիզ ու
թէզեի'ն իլլէտիլլէր: Վէ հաթթա, հէր թարաֆատա, էօյլէ
պլէա վէ գալըն վէ եուճագ հալըլար գարալտըլար քի,
ատամ իւզէրլէրնտէ կէզտիկի վագըթտա, պեր թիւլլիւ
հալտան բօսթու իւզէրնտէ կէզմէքտէ տիր դանն իլլէմէք-
տէ տիր . . . Պունլար քեամիլէն թէլըթիպ իտիլպ պիթտիք-
տէն սօնրա, գօմանտան կէլիպ սէլը իթտի, վէ Ալֆրէտէ
տախի, —Սիլլ պու տայիլիէ կագըլպ պանըրմագլըլը տէ-
րիւհտէ իտէպիլլիւրնիլլիզ, հէր նէ դատար պէն, հէր վա-
գըլթ կէլէճէք տէյիլ իտէմտէ, վագըլթ վագըլթ աթէշ եա-
զըլլամագ տըր, վէ պէնիմ կէլէճէկիմ կիւն վէ սաաթտա, հէր

չէ՛յ հազարը վէ միւրեմէլն պիր հայտէ պուլունահազ տըր . պէն կէլէճէկիմ կիւն վէ սաաթը , բօսթսես մէքթու պ վիւրէրէք , էվվէլինտէն սիգէ խապէր վիրիբիմ , հա՛ , նաաքլ , իշինիգէ կէլըր մի , տէտքառէ , պիրիմ կաթազլանըճը Ալֆրէտ տաթի , «էվվէթ , գօմանտան» տէլի ճէվապ վիրտի :

—Բէք ալէա , լաքին , պլլըրընրգա՛ նէ իսթէրսինիգ :

—Այտա երկիրմի ֆրանզ մը , գօմանտան :

—Այտա երկիրմի ֆրանզ մը , հայտէ սիզ տէ , եա՛հու , գարուճու , լաթիֆէ՛ մի խտիեօրսունուդ , եօգոս ճիտաթ օլարագ մը սէօյլէեօրսունուգ : » —Վէ իշթէ մէրգու մ քիպարլը թապարանագ տա օլան տէլիգանյը , պօշտոս սողլաեաճազը պիր տայիրէ իշին , պու գատար պօշ մէտարիֆլէրի վէ խարաֆարը եարտըրը թագտիրտէ , պիգէ կէլինճէ իտէ , խասիտիկի վէ միակինիկի թութարագ , մահլիյէ պիր դաշ ֆըրանզ դիրտատէ վիրմէր իսթէմէտիկինտէն , գէվալըր գօճահըղըմ իլէ , չէքիչէ չէքիչէ բազարըրգա չըգըշըր , վէ նիհայլէթ այտա ըն իքի ֆրանզտա տանանը տուրտու , վէ Ալֆրէտ տէ գապուլ իթմէքլիկէ մէճպուր օլտու : Էվվէթ , մճնսիէօ , եալընը ըն իքի ֆրանզ վիրտի : Մէրգու ման ճիմիլիկի իսթըրմա կէլտիքճէ , հիտտէթիտտէն , գանըմ պաշըմա՛ սըշըրա մապտա տըր . . . Վա՛յ կիտի գօմանտանլըգ վա՛յ , գաշա՛ տլըրընը պէօյլէ ճէպի տէլլըր գօմանտանլըրը , Մճնսիէօ , տիւչիննիւնիգ պիր քէրրէ սիգլն իլէ մէրգու մ պէյնիտտէ տէրքեար օլան ֆարգըր աղիմի , —տէլի իլալէլի մէգալ իթմտի մէրգումէ , Բօտօքա խիթմապէն քէմալի լէթ աֆէթ իթգրէ սէօյլէեէրէք . —սիգ քէնտիլիգէ էօյլէ գօմանտան մօմանտան իսթի վիրտիրմէտիկինիգ , վէ հիւ պիր թավը ու աթվար սաթմագ իսթմէտիկինիգ , վէ անըն կիպի պլըրինճի գաթմա օթուրմանը , իլլա ֆարգըր հարլինիգ իթիլիգապընճա , թա տէօրտիւնճիւ գաթմա գատար չըգմազլըրո գանաաթ կէթիլըտիկինիգ թագտիրտէ պիլէ , երնէ , եալընըգ պիր լազըրտըր իլէ , մահլիյէ ալթըր ֆրանզ վիրմէքլիկէ գապուլ իթմտինիգ :

—Ոլ վազըթ տան պէրու , մէրգու մ քիւնըն պուրտես կէլմէքտէ՛ մի տիր :

—Շիմտի անլաեաճազ սընըգ կէլիպ կէլմէտիկինի , վէ իշթէ իշին աալը շայտանը իսթիհազ վէ դարիպ եէրի տէ օրասը տըր . կէօրիւնիւչէ նէգարէն , մէրգու մ իլէ բէք կիւզէլ սուրէթ տէ պուրսունտան թութուպ էլլէմէքտէ օլմալը տըրլար , չիւնքի , պու տէֆա իլէ իւչ տէֆա տըր քի , մէրգու մ մէքթուպլար եազարագ , աթէչլըր եազալըմագտա , հէք պիր չէլի հազըրլաթալըմագտա , վէ պիր տէ գատըն կէլէճէկինի խապէր վիրմէքտէ իտէ տէ , նէ՛ կէլէն վար տըր վէ նէ տէ կիտէն : Մ՛հ , նէ՛ գատար տա իլի եարմագտա տըրլար , իշթէ էօյլէ աոտալարա պէօյլէ եազըշըր , հէման օ պէքլէմէքտէ օլտուն քի կէլէճէք տիր տէ յի :

—Ոտան պէրի քիմնէ կէլմէտի մի :

—Տիլնէ յինիգ քի սէօյլէ յէեիմ . . . Պու իւչ տէֆալարտան պիրինճի տէֆասընտա գօմանտան եանըպ թութուչարագ , վէ պիր թէքէպալար իւզըն տատագլարը արասընտան թիւրքիլըր շալըրարագ , թամ իքի սաաթ պէքլէլիպ սուրտու իտէ տէ . . . քիմնէլըր կէլմէտիկինտէն , վէ պիգ իսէ մէրգու մուն թալը ու հարէքթիլնի կէօրմէք , վէ էլլէն մէք իւզըն հարֆէնտալըր իթմէք նիլնէթիտտէ պուլունտուլումուզտան , օտալըրն էսնիւտէն կէլիպ կիթմէքտէ իքէն , —«գօմանտան , սէօյլէտիկինիգ օլ մինի մինի հանըմճըրագ կէլիպ չըգմատը , վէ սիլի տէ հիւ սիւալ իտէն օլմատը , —տէտիմ վէ մէրգու մ տալի ճէվապ վիրէրէք , վէ հիտտէթ ու մահճուպլիլէթ իւզըն սէօյլէեէրէք , —չ՛գ իլի , չ՛գ իլի» —տէտի , վէ հըրընտան նաչի թըրնագլարընը չիլնէեէրէք վէ աղըր աղըր եէօրիւեէրէք պլըրագալ կիթտի : Վէ իքինճի տէֆասընտա իտէ , քէնտիլի կէլմէգտէն էվվէլ , պիր գօմիլիօնէք , «Մ . Շարլը» նալընա եազըրմը օլտուգու հաշտէ պիր ուֆագ մէքթուպ կէթիլտի , պէն մէրգու մուն օլ տէֆա տալի ալտալըմագտա օլմալըր չիւրհէտնէ գահիպ օլտուլումուտան , գօճալագ պէրապէր կիւլմէքտէն պաեւըր :

մագտաւ իբէն, պիրտէ քէնտիտի կէտի, վէ պէն տախի, թըպ-
 քը պիր ասկէր գարը թարգընտա սէլամն տուրարագ, է-
 լիմին արգասընը բէրու գամն տանաթտըմ, վէ, — «գօման-
 տան, իշթէ սիղէ պիր մէթմուպ, գօրգարըմքի պու կիւն
 տախի իւմիտինիզ պօշա չըգաճագ տըր,» — տէտիմ: Մէրգոււմ
 շէօյլէ պիր, Պարթեւ գրալլարընտան Արթապան վարի թէ-
 քէպպիր իւզրէ եււղիւմէ պագտը, վէ մէգքիւր մէթմու-
 պու աչըպ օգուտու, ըսթաւեթիւրք, վէ եխէ տիշէրի
 արասընտան մըրըլտանըպ թիւրքի չարըրարագ, պըրագըպ
 կիթտի իսէ տէ, հիշ չիւրհէմ եօգ տուր քի, աշուրի մէր-
 թէպէ հիտտէթ տույմագտա իտի. . . չիւնքի, զաթէն հիտ-
 տէթմիզաճ պիր աստամ օլտուգտան պաշաք, պուրնուճուճ
 ուճուճուճ րէնկի աթմասընտան տախի, տէրուճինտէ հիւրմ
 իթմէքտէ օյան էսէրի զայլ ու զազապ, աշիքեար սուրէթ-
 տէ անլաըըմագտա իտի. արթըզ պէն օլ վագըթմ, քէնտի
 քէնտիմէ, «Մի, նէ տէ կիւղէլ օլտու, վար չիմտի իսթէտի-
 կին գատար գըր . . . օ՛հ, բէք ալէա, բէք ալէա, իշթէ
 պէօյլէ օլմալը տըր, սէնին կիպի ճէպի տէլը վէ խասիս պիր
 գօմանտանա, անճագ պէօյլէ եագըըր, էլվէթ, պէօյլէ եա-
 գըըր, գահիր, հայտէ չիմտի, քէնտի խըամէթին իլին, այտա
 օն իքի ֆրանգտան զիեատէ վըրմէմէքիլի էյօրէն, տէտիմ:

— Է՛յ, իւչիւնճիւ տէֆա՛ նասըլ օլտու :
 — Հա՛, իւչիւնճիւ տէֆա, պէն էօյլէ զանն իթտիմ քի,
 իդպալ պիրիմ գօմանտանա եավէր օյաճագ տըր տէ յի, չիւն-
 քի, մէրգոււմ, օլ տէֆա, քէմալի մէտըրէթ վէ մէնուճիյ-
 եթէթ իւղը, կէօյլէրի տիշարըտ իշարը տիւլմէքտէ օլտուղու,
 վէ թալը ու հարէքէթիմտէն, մուլթագա միւրատընըն հու-
 սուլի հագգընտա էմիլիեթի թամմէսի վար տըր կիպի պու-
 լուճտուղու հայտէ, պիր աճքեամ իլէ կէլիպ չըգտը . . . վա-
 գասա, տօղրուեու սէօյլէմէքլիք լաղըմ կէլուիկի թագտիրտ
 . . . մէրգոււմ զաթէն տիպէր պիր տէլիգանլը օլտուգտան
 պաշագ, հէմրէք կիւղէլ սուրէթ տէ կլիլմիմզ գուչանմըլ իտի,

վէ հէմտէ իւղէրինտէն, ատէթա միսք քէտիսի կիպի միսք
 գօգմագտա իտի . . . վէ իֆրաթ մէրթէպէ սէվինճիլ օլտու-
 զուճտան, սայքի տաալաըր եէրէ տէկմէեօրճասընա գա-
 պաըրպ ուչմագտա իտի . . . Մէրգոււմ, տայիրէսինն անախ-
 թարընը ալտը, վէ պիղէ տէ, եօգարը չըգար իբէն, կիւ-
 եա տիկէր տէֆալարըն աճըընը, արթըզ պու տէֆա չը-
 գարաճագ տըր կիպի, պիր զուրուր ու իսթիհագ իւզրէ, —
 «Մէրգոււմէ գատըն կէլուիկինտէ, տայիրէմ գարուտուճուճ,
 եօգարը չըգտըը կիպի, թա գարըքնա կէլէճէկլին խա-
 պէր վիրինիզ . . . » տէտի: վէ պիղ տէ, «չօք իլի» տէտիք:
 վէ, կէրէք պէն վէ կէրէք գօճամ, հէր նէ գատար եինէ
 չիւրհէ իւզրէ պուլուճմագտա իտիք իսէ տէ, մէրգոււմէ գա-
 տըըր տա զիատէսկլէ մէրագ իտիպ մուլթագ կէօրմէք իս-
 թէտիկիմիղտէն, խասսէթէն իքիմիզ պիրլըտէ, օտաւտան
 տիշարը չըգարագ, կիտիպ կէլիտին գարուտու էշիկի իւղէ-
 րինտէ պէքլէմէկէ կալատըր . . . Ֆիլ վագը, բէրտէլէրի
 գարալը օլտուղու հայտէ, ուֆագ վէ մաի պօեալը պիր ա-
 րապա կէլտի, վէ թա էճուլմիւզտէ տուրտու: «Թամամ,
 իշթէ պու օլմալը տըր, — տէտիմ Ալֆրէտէ, — Հայտէ պիղ
 պիրագ էլէրի չէքիլէլիմ քի, պիղիմ կիւք հաճ չէքինիպ ու-
 թանմասըն» — տէտիք: Արապամը ինիպ արապանըն գարու-
 սուճու աչտը, վէ պիղ տէ, տէրուճինտէ, տիղէլէրի իւղէրինտէ
 պիր մանյօն (էլլէրինի իլին սօղաճագ քիւրք) վէ եււղիւճտէ
 տախի պիր սիեահ պիւրլուճիւք պուլուճտուղու, վէ էլինտէ-
 քի պիր մէնտիլ իլէ տիհանընը գարաթմագտէ, եանի աղ-
 լամագտա տըր կիպի պիր հայտէ օլտուղու թագտիրտէ,
 ուֆանըզ պիր գատըն օթուրմագտա պուլուճտուղուճու
 կէօրտիւք, վէ արապանըն մէրտիվէնի տէ աշաղը այընաը
 իսէ տէ, մէրգոււմէ աշաղը ինէճէք եէրտէ, արապաճըեա
 պիր շէյ սէօյլէտի, վէ մէրգոււմտա աշուրի մէրթէպէ թէ-
 սանճիւպ իտէրէք, թէքրարէն արապանըն գարուտուճու գա-
 բատը:

— Տիմէք տիր քի, մէրգոււմէ հիշ աշաղը ինմէտի, էօյլէ մի:

— Խայր, էֆէնտի, ապա աչաղը ինձեանքսէն պաշգա, էլլէրինի կէօղէրի իւղէրինէ վազ իլլէտիկի հալտէ, արապաննն թա իչէրիսինէ չէքիլի վիրտի: Պէն պու հալի կէօրտիւկիւստէ, հէման իլլէրու տօղրու ալթըլարագ, տահա աւրապաճը, քէնտի եհէրինէ չըգմագտան էվիլէլ, մէրգումա — նն օ, գաֆատար . . . կէրլմի կիտէճէքսինիլը — տէտիմ: վէ մէրգում տախի, — էվիլէթ, — տէտի: — նէրէեէ կիտէճէքսինիլ, — տէյի թէրարէն մէրգումա սիւալ իլլէտիկիմտէ, մէրգում տա, — կէլտիկիմիլը եհէրէ, — տէտի: վէ պէն տէ, — նէրէտէն կէլտի իտինիլ, — տէտիմ, վէ մէրգում տախի, — Պէլ-նաս սօգաղը քէօչէսինտէ վազը Սէն-Տօմինիք սօգաղընտան, — տէյի ճէվապ վիրտի: »

Բօտօլֆ, մէզքիւր սօգաղըն իամինի իչիթտիկինտէ, թիւյլէրի թիքէն թիքէն օլմանա պաշլատը:

Չիւնքի, քէնտինին էն խասա տօթըլարընտան պիրի օլլուպ, վէ էվիլէճէ տէ դիքրի սէպգաթ իթմիլ օլտուղու իւղրէ, իտայի վազըլտան պէրու, իւղէրինտէ պիր մէրագ վէ պիր քէտէրի աղիմ հիւքմ իթմէքտէ պուլունան մարքի տ'Ար վիլին գօնաղը, մէզքիւր Պէլ-նաս սօգաղը քէօչէսինտէ վազը Սէն-Տօմինիք սօգաղընտան պուլունագտա իտի: Բօտօլֆ քէնտու քէնտույէ, անապա պու տէտիքըլէրի գատըր, մէրգումէնին զէվճէսի մարքիլ տ'Արվիլմի իտի, վէ, անապա մէրգումէ պէօյլէ պաշտան չըգաղըլարագ, քէնտի ըրդ ու նամուտունու աեագ ալթընա պմագըրըր երթիքեանպ մը իթմէքտէ տիր, քէնտի խարապընմը մուճիպ օլմագտա տրը, վէ անապա, գօճասը, մէրգումէնին իչպու հարաքիւթընահէմվարէսինտէն տօլաեք տիւչարը չիւրճէմի օլմագտա տրը . . . իճթիմալ տրը քի, մէրգումուն քէտէր ու մէրագընա սէպէպ օլան վէ կիւվէ կիպի գալլինի եէյիպ տէչէլմէքտէ պուլունան տէրտի աղիմի, անճազ մէրգումէնին հարաքեաթը նահէմվարէսի օլմագտա տրը, տէյի տիւչիւնիւպ մէրագ իթմէկէ պաշլատը: Բօտօլֆուն Ֆիքըրինտէ պու եօլտա բէք չօգ չիւրճէլէր թէվէլիւտ իլլէտիլէր իտէտէ, մէրգում

մէ մարքիլի բէք ալէա թանրեղպ, վէ էօյլէ պիր գատընլարտան օլմատըրըր պիտիքտէն պաշգա, մէրգում գօնապէն պէնչէր պիր ատամ իլլէ կէօրիւչիւպ գօնույմագտա օլմատըր տա պիր տիւրլիւ տէրիւթըր իտիպ պուլամամագտա իտի: վէ պունտանտա գաթիկնագար, մէրգումուն էֆքիւրընճա, մէրգումէ կէնճ գատըն, մարքիլ օլմանեղպ տա, պաշգա պիր գատըն օլտուղու հալտէ, կէլիպ մէզքիւր սօգաղտան պիր արապանա պիմիլ օլմատը տա, իհճիմալլին խարիճինտէ տէյիլ իտի: վէճասըլ, Բօտօլֆ, մէրգումէնին մարքիլ օլմանընք պիր տիւրլիւ աղընա սըղտըրըպ եւնանմամագտա իտի իտէտէ, պու ճիւմլէ իլլէ տախի, պիւթիւն պիւթիւն չիւրճէ վէ էնտիլէսինի, վէ իլթիլարապը տէրունիսինի, պիր վէճճլէ տէֆ իտէմէտիկինտէն, մատամ իրիլլէ, օլ անտէ մէրգումուն իւղէրինտէ հասըլ օլան պիր էսէրի պիհուղուրինին Ֆարգ ու Ֆէճմիտէ վարաը, վէ,

— Օ տէյիլ էմնա, մնսիէօ, նիչին էօյլէ տարըպ տիւչիւնէկէ պաշլամագտապընը, — տէյի սիւալ իլլէտի:

— Աճապա, գանդի սէպէպէ մէպնի, օլ մէրգումէ գատըն, թա պուրանա գարուեա գատար կէլտիքտէն սօնրա . . . թէպտիլի նիլէթ իտէրիք, էինէ կէրի կիթմիլտիր, տէյի տիւչիւնէքտէ իտ . . .

— Քիմ պիլի, մնսիէօ . . . օլ անտէ Ֆիքըրինէ պիր շէյմի տօղտու, խաթըրնա պիր գօրգու մու կէլտի, եօգաս պիր իթիլգատը պաթըլ բէնչէսինէ մի տիւչտիւ . . . Պիլ, գատըն թայիֆէսի, իլթիլ պէօյլէյիլ, օլ գատար զայիֆ թապիաթը . . . վէ օլ գատար տա գօրգազ վէ ճէնապըրըլքի . . . — տէտի մէրգումէ պէտէճէրէ գարը գօրգազճա վէ մահճուպճա պիր թարը իւղրէ, — տէյէպիլիլիմքի, էկէր մաապալլահ, պէն տախի, էօյլէ կիլլի եօլլատա կէգէրէք . . . Ալֆրէտէ խիտանէթ իթմէքիլիլէ չըգըշաճագ օլտամ . . . հիւչիւրճէմ եօգ տուր քի, ապա գարարըր գաթիլ վիրէմէէրէք, բէք չօգ տէֆա, թէպտիլի նիլէթ իթմէքիլիլէ մէճպուր օլմատըրըր, լաքին, Ալլահ իթմէսին, հաչա, Ալլ

լահ իթմէսին քի, էօյլէ պիր խայինճէ էօյլարտոս պուլու-
նանքմ: Չէ վալը գօծածըլըմ, նի՛չին զատտարյոյզ խտէ յիմ
... Տէլէ տօղրուսու, օլ պապտէ գօծածըլըմ, պի՛նիմ հազ-
զըմտա, ճիւմէլ արեմտէն զիեատտէ էօյիւնիւպ իթիթիւար ի-
տէպիլիր...

— Ինանըրըմ էօյլէ օլմասընա, մատամ Բիբլէ, սիզին նէ
մէրթէպէ ար ու նամուսունուլու թանըր վէ վիգայեեէ չա-
լըլըր պիր գատըն օլմանըզ, զաթէն երևզիւնիւզտէ ն տախի
պէլի տիր... Կազաթ, աճապա մէրգումէ կէնճ գատըն
քիմ իմէ տիր:

— Արքուճէսին կէնճ օլուպ օլմատըլընը պիլմէմ, չիւն-
քի երևզիւնիւ հիլ կէօրէմէտիմ... Եալընըզ չունու պիլի-
րեմքի Տիլ պիր սէս սօլուզ չըգարմագսըլըն, նասըլ կէլտի
իտէ, էօյլէ տէ կէրի տեճնիւպ կիթտի... Էմմա, նէ՛ գատար
կի եաբար կիթտիկինէ, պիլի՛րմիսինիզ, բէք մէմուն օլ-
ուուգ, էկէր օլ արատա ճի ֆրանգ գազանըլ օլա իտիք,
երին օլ գատար մէմուն օլմանտաճազ խտիք:

— Սէպէ պի:
— Չիւնքի, պու իւչինճիւ տէֆա օլարագ պլտանմըլ
օլմար իւզէրինէ, գօմանտան իւզէրինտէ հասըլ օլաճազ
օլան պիրհալու հէ յիեթի, տէրխաթըր իթմէրտէ իտիք...
չիւնքի, կիւլէ կիւլէ չաթլանտաճազըմըլ բէք արէա պիլմէք-
տէ իտիք... չիւքհէսիլ իտիք... Շիմտի պագընըզ նէ եաբ-
արըզ, վէ պիզիմ գօմանտան էֆէնտի իլէ նա՛սըլ է յէնտիք:
Էվլէ էմիրտէ, կիտիպ անինտէ վուգուի հալի, եանի հաճ
էֆէնտիսինին կէլիպ տէ կէրի կիթտիկինի խապէր վիրէճէք
եէրտէ... վարսըն գազ կիպի պիրազ տահա պէլէսին, վէ
հինտի կիպի տէ գապարըպ մըրըտանսըն տիլիէրէք, թամ պիր
սաաթճըղազ արա վիրտիք... Պատհու, աեազլարըմտա
անճազ քէչէ բապուճլարըմ օլուուլու հալտէ, պէն քնտիմ
չըգտըմ, մայիւմ եա գարուսու տա թա մէրտիլէն պաշըն-
տա գարըլտա խտի, վէ պիզ տէ օլ կէլէճէք օլան հանըմա,
քէնտի էմիլ իւզրէ, անը խապէր վիրէճէք իտիք... կիտիպ

գարուսունու եիթի վիրտիմ, գարու սէս չըգարարագ ա-
չըլար, վէ կէրէք մէրտիլէն իւզէրինտէ, վէ կէրէք մէզ-
քիւր տայիրէնին գարուսու կէչիտինտէ, սիֆիր պիր գա-
րանըզ հիւրմ իթմէրտէ պուլունտուղու թազտիրտէ, իլէ-
րի կիրտիմ... Պիր տէ պէն գարուտան իլէրի կիրէր կիր-
մէլ, պիզիմ տիլտատէ գօմանտան, պէս պէլի գաբուեու
աչան քէնտի մաշուգատար տըր զանն իտէրէք, վէ աղը պա-
չընտան կիտէրէք, գօլուպ կէլտի, պէնի եանլարըմտան
եազալտարագ գուճազլատ, վէ իթիթիաթլըճա պիր սէօյ-
լէ յիլ իլէ, Ա՛ն, Բէլէ, Զէլէ, Դէլէ Կէճիտիլէ... տէտի:

Բօտօթի պու արատէ, հէր նէ գատար աղըր տիւչին-
ճէլէր իլէ մէշըլ պուլունմագտա խտի իտէ տէ, պիր թա-
րաֆտան պու զարիպ վագաանը իլիթմէքտէ օլուպ, վէ տի-
կէր թարաֆտան տախի, մէրգումէ մատամ Բիբլէ կիպի,
պիր միսիլին ըրուգալը, նէֆրէթամիլ չէհրէլի, պուրուշ-
մուշ բաթիճան սուրթլը, վէ եարէլի պէրէլի պուրուն-
լու տիւնեա կիւզէլինին երևզիւնէ պագմագտէ օլուուզուն-
տան, արթըզ քէնտուլի թութմանտարագ կիւլիւմնէ տի:

Մատամ Բիբլէ, ապուզու պիր չէհրէ իլէ կիւլիւպ սէվին-
մէքտէ օլուուլու, վէ պու կիւլիւչիւ տէ, զաթէն տէրտար
օլան օլ պէտ չէհրէօինէ, պիր գաթ տահա էսերի հէ յիլէթ
վիրմէքտէ պուլունտուղու թազտիրտէ, թէքրարէն քէլա-
մէ տէվամ պիրլէ:

— Հա՛, հա՛, հա՛, տուրունուզ, տահա պուլտան տա թօ-
աֆը վար տըր, նասըլքի չիմտի կէօրէճէքսինիլը.— տէտի.—
Պէն մէրգումուն պու պլտանըլըր կէօրտիւքտէ, ալալ ալ-
տըրըպ սէս չըգարմատըգտան պաշգա, նէֆէօիմի տախի
թուլմոււմ, վէ քէնտիմ, մէրգումուն գուճազընա ամը
վիրտիմ... պիր տէ թէրալիլէսիլ հէրիֆ, կիւնա պիր էօ-
րիւմճէկէ էլի թօպանմըլ տըր տա իւքսմէքտէ տիր կիպի,
իւզարը նէֆրէթ իտէրէք, վէ,— Ա՛ն, հաֆըզ Ալլահ, քիմ
սին սէն,— տէ յէրէք պաղըմանա պալալմասըն մը: Թօ-
մանտան, պէն իմ, մատամ Բիբլէիմ, սիզին գարուսու:

նուզում, իմտի, բեճա իտերիմ, էլլերնիդի քենտինիդէ չե-
 քինիդ, վէ պէլիմի պրադընըդ, զիրա օլ սիդին կիճ գալմըչ
 օլան մէլէ կինիդ պէն տէ յիլիմ, թէ շէքըր ի տինիդ քի, Ալֆի-
 րէտ եանըմտա տէ յիլ տիր, եա մաս դալլաճ, մէրդում տա
 պէրապէրմտէ պուլունմուչ օլտա իտի, օլ վազըթ Տայինիդ
 նիճէ օլաճադտըլ տէտիմ: Աէրգում զագապընտան բեր ի ա-
 թէճէ քէսիլէրէք, —նէ՛ իսթէրնիիդ, —տէտի — Գօմանտան,
 մէրգումէ գատըն պիր արապա իլէ կէլտի, —տէտիմ: —
 է՛յ, Տա՛նրեա, նէ՛րէտէ տիր, նի՛շին եօգարը չըգարմատը-
 նըդ, Տայտէ յինիդ, չարուգ սէօյլէ յինիդ, եօգարը պուեուր-
 սուռն. պէ ճանըմ, պու նա՛սըլ սէրուճ առաջար իմիշինիդ
 սիդ, պէն սիդէ նէ թէնպիճ իթտի իտիմ. իշիթ մէտինիդ մի
 իտի, մէկէրչի անլամաաընըլ մի իտի, օ՛ֆ, —տէտի: —Էվ-
 վէթ, գօմանտան, Տէմ՛ իշիթտիր, վէ Տէմ՛տէ բէք ալէա ան-
 լատը իտիք, մէրգումէ եի եօգարը կէճտէրէճէք իտիք. —
 է՛յ, Տա՛նրեա, նի՛շին կէճտէրմէտինիդ. — չիւնքի մէրգու-
 մէ գատըն . . . —է՛յ, նէ՛ օլմուչ, սէօյլէ յինիդ, ա՛ ճանըմ,
 չարուգ սէօյլէ յինիդ. — չիւնքի մէրգումէ գատըն վազաա
 կէլտի էմնա, եինէ կէլտիկի կիպի տէ, կէրի տէճուպ կիթ-
 տի. —նէ՛ սէօյլէ եօրսունուդ, էօյլէ իսէ մութլազա սիդ պիր
 շէյ սէօյլէմիչ, վէ պիր պուտալլըդ իթմիչ օլմուլը սընըդ.
 —տէ՛յի պաղըրտը մէրգում տաճա զիեատէ հիտտէթէնէ
 բէք: —Խայր, գօմանտան, պիդ հիչ պիր շէյ եարմատըդ վէ
 հիչ պիր շէյ տէ սէօյլէմէտիք, Տաթթա, մէրգումէ արա-
 պատան աշաղը պիլէ իմէտի. արապաճը, ինսին տէ՛յի գա-
 բուեու ալաղընտա, մէրգումա, թէքըրէն կէրի տէճէ-
 րէք, եինէ կէլտիկի եերէ կէթիլըրմէսինի էմր իթտի, վէ
 իշիթ պըրգազպ կիթտիլէր. —տիմէք տիր քի, արապա Տէ-
 նուդ չօդ եիրագլանմիչ օլմամալը պըր. —տէ՛յի պաղըրտազ,
 ալթթիմաճիլ գալուեա տօրու տօրու, օլմազ իսթէտի իսէ տէ,
 պէն մէրգումէ, —խայր, գօմանտան, արապա եազընտա
 տէ յիլ տիր, կէրի տէճէլի պիր սաաթմտան զիեատէ օլմուչ
 տուր, տէ՛յի —ճէվապ վիրտիլիմտէն, —նասըլ, պիր սաաթմ-

տան զիեատէ մի օլտու, աճա՛ն եա Ռէպպիմ, նէ սէօյլէ-
 եօրսունուգ . . . իլի՛ եա, նի՛շին օլ վազըթմտան պէրու խապէր
 վիրմէ յիպ տէ պէրլէտինիդ, ճանըմ պու նա՛սըլ իչ տիր պու,
 —տէ՛յի պիւթիւն պիւթիւն աթէչ քէսիլէրէք պաղըրմտեա
 պաչլատը. —Ա՛ճայիպ, մէկէրչի պունա շաչաուգ իսթէ՛ր մի
 . . . պիրտէն պիրէ խապէր վիրմէքլիկէ գօրգուր քի, պէքի
 պու տաֆա տա էլլինիդի պաչա չըգարընը կէօրտի կիւ-
 նիզտէ, ճանընըդ բէք սըզըր, վէ բէք տէ մաճգուն օլուր-
 սունուգ տէ՛յի. —Վէ պունու պէօյլէ սէօյլէտիկիմ վազըթ,
 Ֆիրբիմտէն քէնտի քէնտիմէ տախի, —եա՛, պուտալա զէն-
 տօթ նէվճիվան, իշիթ պէօյլէ հըրսընտան քէնտի քէնտի-
 նի եէ յիպ բարէլէնմէլիսին քի, պիր տաճա պէնի պէլիմտէն
 գումազլամանը էօյրէնէ՛սին, տէտիմ. —Ձը՛ դընըդ, տէ՛ֆ
 օլունուգ չուրատան, սիդ նէ սէօյլէտիկիկի պիլմէ եօրսու-
 նուգ. —տէ՛յի պաղըրտը, վէ քէմալի զագապ իւզրէ կիլինմիչ
 օլտուզու պիր թաթմար պիլիլի կիճէլիք գաֆիթանընը (բօպ
 ուր շանսը) չըգարտը, վէ պաչընտուր գլապտան իշիճէլի
 իում թաքիէսինի դաղըրըպ եերէ վարտու . . . Տօղրուտը
 բէք կիւզէլ պիր թաքիէ իտի . . . Տէլէ օլ կիճէլիք գաֆիթա-
 նընը տիր իսէնիդ, էօյլէ պիր կիւզէլ գումաչաան եարըրըչ
 իտի քի, սաղանըն կէօյլէրի գումաչաագաա իտի. վէ դօ-
 մանտան քէնտիսի իսէ, առէթա պիր աթէչ պէճէնէկի կիպի
 բարըլամազաա իտի . . .

—Լաբին, մատամ՛, սիդ պու եօլտա պիր մուամէլտէ
 պուլունմաղըրա, հիչ գօրգումաարըրը, վէ պէքի սիդի մէէ-
 մուրէլէթիլիկաէն չըգարտազ, վիրտիկի օն իքի ֆրանգ
 մաաըլ քէսէք տէյի, հիչ չիւրճէ իթմէտինիդ մի:

—Խայր, սալա էօյլէ պիր գօրգուեու Ֆիրբիմտէն պիլէ
 կէլիլմէմիչիմտիր, չիւնքի էօյլէ պիր շէյ եարմտեա ճէսա-
 րէթ իտէմէնէճէկիլիլ բէք ալէա պիլմէքտէ իտիմ . . . զա-
 թէն մէրգում պիլիմ բէնչէմիլտէ տիր. . . չիւնքի, պիդ քէն-
 տի մաչուգաարընը նէրէտէ պուլունտուզունու պիլմէքտէ
 օլտուզումուզտան, էկէրչի պիլէ գաաըլ ճիւզի պիր շէյ սէօյ-
 ր. —7

լէեեճէք օլսա իտի, պիղ տէ քէնտի ֆօեաւընը մէյտանէ չըգարմադըզ թէհտիտինէ չըգըմադըզա հազըր պուլուն մադտա իտիք . . . պունտան տա դաթիխազար, քիմ կէլիպ տէ օլ քէնտի շինկեանէլքէ կըլէեէրէք վիրմէքտէ օլտուղու եալընը օն իքի ֆրանգ իլէ իըամէթինի իճրա կըլէեճէք իտի: Մէկէրչի խարիճտէն պաշտա պիր դարը մը կէթիրէ պիլէճէք իտի, տէ եավլում մտէ, հէլէ դալըպ էօյլէ պիրնի կէթիրտի տէ կէօրտին, մէկըչի պիղ օնա բահաթ վիրիպ տէ տուրտուրո՛ւրմուեուղ, իօւտա խիմ, սէքիղ կիւն տէլինճէ բապուճաուզ դաչըրըրը: Օլ խասի հէրիֆ, տահա պիղի թանըմադտա տէլի՛ւ տիր, էվլէթ, մօնսիէօ, բէք խասիպ պիր ատամտըր, շէօյլէ քի, քէնտի կէլմէսինէ դատար բաշ բարչա օտուն եագըրըչ օլմասընը անլամադըզ ալչադըրը տէրճէսինէ դատար թէհնէղիլ իտէրէք, կէլտիկինտէ կիտիպ օտունըրը պիրէր պիրէր սայմըչտըր . . . Նիհայլէթ, աչիքեար անլաըրմադտա տըր քի, մէրգում, բասթ կէլա պիր մըգտար սէրվէթէ սահիպ օլմուչ օլան կէօրմէտիկին պիր օլմալը տըր . . . պիր թարաֆտան քիպարըզ սաթմազ իսթէտիկի հալտէ, տիկէտ թարաֆտան տախի տիլինճիլիկի էլտէն պըրազմամադտա տըր, վէ պլինապէրին, պիր թարաֆտան տա իարաֆլար կըլէտիկի թադտիրտէ, տիկէր թարաֆտան իտէ, պէշ բարաեը արաեպ շինկեանէլքէ իթմէքտէ տիր, կէրչի պէն մէրգումուն զարազքեարանէ սուրէթտէ ֆէնալըղընը իսթէմէքտէ տէլիլիմ, լաքին, շունու տա ինքեար իտէմէմքի, մաչուգաար թարաֆընտան չէքմէքտէ օլտուղու էղա վէ ճէֆալարը տա կէօրտիւքճէ, աչուրիմէր թէպէ մէմուն օլուպ սէֆա տուլյամադտա վէ էլլէնմէքտէլիմ . . . վէ հիչ շիւքհէնիղ օլմասըն քի, մէրգումէ, պունու պուրնունտան եադայեաբարազ, սեք կիպի օլմաթմադտա տըր, շիմտիլէ գատար եարտըղընը թէքրարին եարաճադ տըր, թէքրարին կէլմէքիկէ սէօզ վիրիպ ալտատաճազ, վէ թէքրարին տէ կէլմէեճէք տիր, պէն պու պապտէ իտտաա իտիպ պահասա տախի կըրիշէպիլիլիլիմ, հէրնէ հալ իտէ, կի-

տիպ վուգուի հալի, շու պիղիմ եանըմըգտաքի գօճու իսթրիտեանը գարըրեա նաղ իտէլիմտէ, պիրազտա մէրգումէ կիլիլապ էլլէնսին: Պարի օլ քիւչիւճէք հանըմ, սահիւհէն պիր քէրրէ կէլտէ իտի տէ, նուր ճէմալընը կէօրիւպ անլատա իտիք, հայէա պիլմէքտէ տէլիլիպ քի, էսմէր մի տիր, սա՛րը մը տըր, կիւզէ՛լ մի տիր, եօգսա չիքքի՛ն մի տիր Պագօսանաեընըզ, մօնսիէօ . . . շու խիւանէթ տօլապընըն, պիր գէվալը վէ թէվէքէլլի էրքէքտէն կիլլի օլարազ չէվրիլմէքտէ օլտուղունու, ինասն էկէր տիւչիւնի՛ւր իտէ . . . դահգահա իլէ կիլմէսի կէլիր, էօյլէ տէլի՛ւմի Պագաթ, նէ՛ վազիֆէմիղ, վարսըն անը տա քէնտի տիւչիւնսիւն, լաքին, հէր նէ գատար պէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտէմ տէ, պու ճիւմլէ տախի, պիչարէ աատըր, հէր բիմ իտէ, ելին աճըմադտա երմ, եիւրեկիմ բարէ բարչա օլմադտա տըր: Ա, աֆվ իտէրսինիզ, մօնսիէօ . . . շու թէհնէքէմի աթէշին իւզէրինտէն կէրի ալաեըմ, էլ վէրիր օլ գատար բիչիպ գայնատըրը: Պիր էօրիւզ իչիմպէտի բիչիլմէքտէլիմ . . . Ալֆրէտ մէգըրիւր եէմէկի բէք սէվէր, վէ հաթթա օլ գատար զիւեատէ սէվէր քի, քէնտի թապիրնճէ, — պիր իչիմպէտէ գարըրըզ, թէքքիմ Պրաստանէ . . . էվլմէթ բուհու կիպի սէվմէքտէ օլտուղու քէնտի վաթմանըն ֆէտա իթմէքիկէ գատար հազըր տըր . . . ա՛հ, պիլմէգոնիլիզ, պէնիմ իթթիւեար գօճաճըղըմ բէք սէվիլիլի պիր ճան տըր:

Մատամ Բիրլէ, քէնտի ֆամիլեաճա էօմրիւնտէն շանշանըզ իտիպ տէ պահս իթմէքտէ իքէն, Բօտօլֆ տախի, տէրն վէ հիւզնէնիլիլ թէֆէքքիւրլէրէ տալմադտա իտի:

Բօտօլֆ, հագգընտա պահս կէլմէքտէ օլան մէգպուրէ ուֆաճըզ գատըն, (խթիք մարիլ օլտուն, իսթիք պաշգա պիր գատըն), պիրնճի վէ իքինճի տէֆա բանտէ՛վու վիրտիկինտէ, հիչ շիւքհէ ճայիզ տէլիւտիր քի, էվլմէլինտէն, խայլի վագըթ թէրէտտիւա իւզրէ պուլունմուշ, վէ գարար վիրմէք իչին ֆիքրինտէ խայլի կիւճիւքէր չէքմըչ

օլմայր տըր, վե պատհնու տախի, քէնտի աղբլըրգճա ա-
մէլու հարեքէթիինն նեխ իճէլէրին կէօղլէրի էօնիւնէ կէ-
թիրէրէք, տիւչարը խէվթու հիրաւ օլմուչ, վե չօգ տա իճթի-
մայ տըր քի, մուճիպի սէլամէթի օլաճագ օլան պիր նէտամէթ
սայէսինտէ, մեղբիւր մուսիպէթէնկիւղ վատինն իճրատըն-
տան կէրի տուրմագլըղա միւսարամթ իթմիչ պուլունմայլը
տըր, տէյի տիւչիւնմէքատ խի :

Մէրգում, պէլքի մէրգում, դատըն, սահիճէն մար-
քիլ աՄրվիլ տիր աէյի տիւչիւնիւպ շիւբհէեէ դահիպ օլ-
տուգճա, պիր քէտէրի աղիմ գայլինն գապրամագտա ի-
տի զիրա, նասըլ քի իլէրուտէ տէ կէօրիւլէճէք տիր, դա-
թէն, մէրգումէ հագգընտա, գալպինտէ հիսս իթմէքատ
օլտուգու էտէրի մէյու մուհապգէթիինն, օլ կիւնէ գառտար
սարա դահիրէ չըգարմատարգ, վե մէրգումէեէ տախի աչ-
մասէրարգ, անճագ գալպինտէ սէթի իյլէմէքտէ խի, չիւն-
քի, գօճապ մարքի աՄրվիլ, գարտաչը կիպի սէվմէքտէ
օլտուղունտան, զէրրէճէ տօսթիւղա գարըր օլան պիր խի-
տանէթի, իրթիքեապ իթմէքատ տէյի խի Մէրգում, քէն-
տու քէնտուեէ, նասըլ օլուպ տա, մարքի աՄրվիլ կիպի
կէնճ, աղըլը, սատըր, ալիճէնապ, վե ալէլսուտուս մէր-
գումէ զէվճէսինի բուհու կիպի սէվմէքտէ պուլունան պիր
ատէմ, դօմանտան կիպի աճմագ վե զէվղէք պիր ատէմ
թէրճիճ խիլմէքատ վե գուրպան վերլիմէքտէ տիր, պու
մէրթմէպէ պիւլիւք պիր ֆէնալըգ, աճէպա դաճիլ խէթա
վե դաճիլ պաթիմըրըրգտան նէչէթ իթմէքտէ տիր, աէ-
յի տիւչիւնիւպ զիհն եօրմագտա, վե աճապա, մէրսումէ
մարքիլ, մէրգում գօմանտանըն, եալընըլ սէօյլէնմէքտէ
օլան սիմար տիւլէրիկինէճի դարըրըպ տիլտատէ օլմագ-
տա տըր աէեէրէք, տիւչարը իթիլըրգ օլմագտա խի :

Պու ճիւմէ տախի, Բօտօլթ, մատամ աՄրվիլին, ըրգ-
գաթըլ պիր երիւրէկէ, աղլու ֆէթանէթէ, տույղու վե լէ-
թաֆէթէ, վե խասայիսի ալիլէեէ մալիքէ պիր գատըն օլ-
տուգտան պաչգա, իֆիթի ու նամուսունա տախի, զէրրէ-

ճէ պիր լէքէ կէթիլմէմիչ պուլունմաքընը, բանա պիլմէքտէ
խի : Վէլչասըլ, մէրգում, աղիլ ու ամիլ պիր իլիճէ տի-
չիւնտիւքտէն սօնրա, աղբպէթէքար, մէրգումէնն, քէն-
տի տօսթ ունու զէվճէսի օլմամագտա, քէնտինճէ գարաք
վերիպ իւքեաթ օլտու :

Մատամ իլիլէ, քէնտի լիէնճէրէսի իլինի պիթիլտի-
տէն սօնրա, Բօտօլթ իլէ, լիէրարէն միւքեալմէեէ պաչ-
լատը, վե :

—Մատամ, իլիլնճի դաթտա՞ քիմ օթ ուրմագտա տըր,
—տէյի սիւալ իթտի :

—Բիւղըս ալըպ վե ֆալ պաղմագլըրտա քէսպի շէօհ-
րէթ իթմիչ օլան վալտէ Պիւրէթ օթ ուրմագտա տըր . . .
Մէրգումէ օլ գատար ութա տըր քի, էլիլիլին իլինէ պագ-
տըրընտա, ատէթա պիր քիթապ օգուր կիպի, հէր շէյի
օգուր վե սէօյլըր : նիչէ պիւլիւք վե Լաբըրըլ քաթիլար պի-
լէ, քէնտի ֆալլարընա պագտըրմագ իլին, մէրգումէեէ
կէլիլ միւրաճաթ իթմէքտէ տիրէր . . . մէրգումէ, քէն-
տի աղբլըլընճա բարա գաղանմագտա տըր . . . ֆագաթ,
պու ճիւմէ իլէ տախի, մէրգումէնն սանաթը, եալընըլ
պու ֆալըրըլ օլմանըլ, իլլա տաճա սայիր սանաթը տա-
խի պուլունմագտա տըր :

—Պաչգա՞ նէ սանաթը վար տըր :

—Էթմէքին պէրիլինէ, պիր ուֆագ էֆէեթ ^{անշուք}
կիպի, ֆայիլը իլէ բարա տախի վիրմէքտէ տիր :

—Հա՞, անյատըմ, տիմէք տիր քի . . . լէհին իլէ իսթիդ-
րալ վիրմէքտէ օլմայր տըր, էօյլէ տէյիլմի :

—Իվլէթ, էվլէթ . . . վե հաթթա, ասըլ պիւլիւք էֆէ-
եթ ^{անշուք}ընտան զիւտտէ ուճուլ ֆայիլը իլէ վիրմէքտէ օլ-
տուգտան պաչգա, էօյլէ անըն կիպի, քէնտէ իլինի, գար-
մագարըլ պիր սուրէթտէ տէ թուլմագտա տէյի տիր . . .
վե էօյլէ պիր թագըմ էլիլըր, սէնէպլէր, տէֆթէրէր . . .
սօլաչըլը մուամէլէլիլ տէ պուլունմագտա տէյի տիր . . .

խայր, ապրա, ապրա . . . Մէտէլա, պիբիսի, վախտէ Պիւրէ-
 լիէ իւշ Քրանդ դը յմէթիտէ պիր կէօմէքէ կէթ իրիւղ տէ,
 բարա իսթէտիմի իտի, մէրգումէ, Օնա չըգարըր եարըմ
 Քրանդ վիբիր, շու շարթ իլէ քի, մէրգումէ տա սէրիզ կիւն սօն-
 բա պիր Քրանդ կէթ իրմէրիկէ պօրճու օլուր . . . վէ կէ-
 թիրմէտիկի թագտիրտէ իսէ, մէգքիւր կէօմէքէ քէնտիսինէ
 գալըր . . . կէօրլէօօրմուտունուզ, նէ գատար սատէ վէ դօլայ
 պիր մուամէլէ տիր, համ, էօյլէ տէ յիլմի . . . հէր վագըրթ եու-
 վարլագ պիր հիտապ մայլէր պուլունմագտա տըր . . . էօյլէ
 քի, մէգքիւր էշի, պիր ուֆագ շօճուզ պիլէ չէվիբէպիլիր,
 Մէրգումէնին պու ախու իթմար բէք դախիւզ վէ բէք կէօր-
 մէկէ շայեան տըր . . . բէհին վիբուքէ իլին էօյլէ շէլէր կէթ իր-
 մէքտէ տիրլէր քի, էշիթ սէնիզ, ինանմանըզ կէլմէդ, մէսէ-
 լա, պէն պիր քէրրէ էօմէրճէ պիր բարաղան գուշու կէ-
 թ իրափքէրինի պիլէ քէնտի կէօրլէրմ իլէ կէօրտիւմ . . .
 էմմա, նէ գատար պէլալը պիր հայլման իտի, տիվանէ կիպի
 պաղըրըզ չաղըրմագ տա իտի . . .

— Բարաղան գուշունճուտա մը բէհին ալըպ տա, բարա
 վիրմէքտէ տիր . . . էյ, գաշ Քրանդ վիրտի իտի . . .

— Տուրունուզ, սիգէ սէօյլէ յէկիմ . . . մէգքիւր բարա-
 ղան, թանրաղըրըզ պիր գուշ իտի . շէօյլէ քի, շուրատա
 եագընաա, Մէնթ-Ալօա սօգալընտա պուլունմագտա օլան
 բօսթանըր պիր տուլ գաարնըր, եանի մատամ իւրէլճունն
 օլուպ, վէ մէրգումէ տէ, մէգքիւր գուշու ճանըր կիպի սէվ-
 մէքտէ իտի. պիղիմ վախտէ Պիւրէթ, մէրգումէտէ, Պէն
 չիմտի սիգին պու հայլանըրըզ դարըրըզ, կէրլէ 10 Քրանդ
 վիբիրիմ, լաքին, շու շարթ իլէ քի, սէրիզ կիւն տէ յինճէ,
 վէ թմամ էօյլէ յին, 20 Քրանդ կէթ իրմէրիտիլըզ, էկէր կէթ իր-
 մէքտէճէր օլուր իսէնիզ . . . (չիւնքի, նասըր քի եօգարտա
 տայի սէօյլէտիր, Փայիլի իլէ 20 Քրանդ իթմէքտէ իտի,
 տայիմա հիտապ եուվարլագ օլմալը իտի . . .) էվիլէթ, էկէր
 եէվմի մէգպուրտէ, կէրէք 20 Քրանդը, վէ կէրէք սէրիզ
 կիւնտէ եէ, յէճէկի եէմին բարաարնըր տա պիրլիքտէ կէթ իր-

մէզ իսէնիզ, պիլիբ ըմիտիլըզ նէ եարարըմ, պու սիգին ժա-
 գ Օնուզա (բարաղանն իսմի), սըշան օթուլա թէրպիլէ ի-
 տիրլիզ կիւղէլճէ պիր մայտանսո սալլթմար եարտըրըմ կի-
 պի, եէտիրլիր իբըրմ եարարըմ: էվիլէթ, մէրգումէ զաթէն
 քէնտի պէվալը միւշիթ էրիտինին, մէգքիւր գուշու նէ գա-
 տար սէվմէքտէ օրմասըր բէք պէն պիլմէքտէ օլուտըն-
 տան, պունու պէօյլէճէ սէօյլէտի . . . վէ պու վիրտիկի գօր-
 գու սայէսիտէ տէ, վալլիտէ Պիւրէթ, տէ յիլ սէրիզ կիւն
 սօնրա, իլլա եէտի կիւն տէ յինճէ, 20 Քրանդա գավուշու,
 վէ մատամ էրպիլէր տա, հէր կիւն Ֆ. լէր, վէ Ս. լէր վէ Պ. լէր (*)
 պաղըրարագ, դիտաէսլլէ սօֆուլուզ թմալանմագտա օլան
 Ալփրէտին մահճուպիլիթի ինի մուճիպ օլմագտա օլան օլ ու-
 դուրսուզ հայլանըր ալըպ կիթտի . . . Ալփրէտին, էօյլէ սօ-
 ֆու օրմասըրն սէվպի բէք ալէքեար տըր, շէօյլէ քի, մէր-
 գուման վալլիտէտի պիր մարապետ օլուպ, վէ բէտէրի տալի
 պիր բահիպ պուլունտուղու հալտէ . . . զէմանըր իվիթլալ-
 տա, նասըր քի մալիմիսնիզ տիւր . . . բահիպէր, բահիպէ-
 լէր իլէ էվիլէտիլէրնմէն, մէրգումէր տալի պիր պիրի-
 նի ալմըշ իտիլէր . . .

— Չանն իտերիմ քի, մէրգումէ վալլիտէ Պիւրէթին պաշ-
 գա պիր սանաթըր օլմամալըր տըր:

— Էկէր էօյլէ զանն իթմէք ճայիլ իտէ . . . էվիլէթ, օլ-
 մամալըր տըր. Ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տալի, մէրգումէ,
 Պրա-Բուժ իլէ լա Նուէթ նամ պիր թէրկէօզ դարըրտան
 պաշգա քիմնէ յի իլէրի սօգմաաղըր պիր ուֆագ օտաարնա
 չէրիլէրէք, պաղըր քէրրէ պիր նէվի մաքինա չէվիրմէքտէ տիր:

Բօսօլֆ, մէրգումէնին պու լագըրտըրըր իւզէրինէ,
 թէահճիւպ իտերէք մէրգումէնին եիւղիւնէ պագտը:

(*) Պիզ, մէգքիւր իլէ հարֆտան, օլ պագտէ նէ աճալըրմագ-
 տէ օրմասըր ալըպտանմալըր տըր, վէ երմէրէճէ քէրիթ մէտիլէ միւ-
 րաճաաթ իթտիկիլիտի, Օնտա տալի պիր իլըզահաթ պուլանմալը-
 ըր տըր: լաքին, պէտէլլէ Փէշա լուգէրլէր սէօյլէմէքտէ իտի տիր:

Մտտամ' Բիրյէ, Բօսօփուն պու թէ անճճիւսիւնիւն ֆէճ-
մինէ վարտըղընտան ,

— Զանն Խտէրիմ' քի լա Շուէթ իամինէ թէ անճճիւս իթ-
մէքատ օլմալըսընըզ , Բէք կիւլէճէք պիր իամտիր , էօյլէ տէ-
յիւլմի , — տէտի :

— Էվվէթ , էօյլէ տիր . մէրդումէ դաըը պուրանս կէ-
լիւս կիթմէքտէճի տիր :

— Ալլըը Տաֆթտանս պէրու կէօրիւնմէքտէ տէյիլ Խտի
Խտէ տէ , տիւն տէյիլ էվվէթի կիւն իննէ կէօրտիւք , Փա-
գաթ , մէրդումէ պիրաղ թօբալլամադտա Խտի :

— Աճապա մէրդումէ , օլ տէտիկլինիղ Փալըը դարընըն
Խանընտա նէ Խարմադտա տըր :

— Նէ տնը պլիէ պլիմէքտէյիմ' , վէ նէ տէ Խալընըզ օլ
լա Շուէթ իլէ վէ Պրա-Բուժ իլէ կիրտիքէրի քիւչիւք օ-
տտանս պուլունանս մաքլնանըն նէ օլմալընս աղըլ իրտի-
ընպիլիմէքտէյիմ' , Փագաթ , Խալընըզ չուսա տիղգաթ իթ-
միչիմտիր քի , լա Շուէթ տայիմա քէնտի գէմպիլի իլինտէ ,
վէ Պրա-Բուժ տախի տայիմա մանթօսու այլընտա պիրէր
բաքէթ կէթիլմէքտէ տիրէր , վէ տիչաըը չըգաբ իքէն Խտէ ,
պէրապէրլէրինտէ , Տիչ պիր շէյ չըգարմադտա տէյիլ տիր-
լէր :

— Աճապա մէրդուր բաքէթլէր իլէ նէ կէթիլմէքտէ
տիրլէր :

— Պիլէմէօրուժ , Փագաթ , չու սահիճ տիր քի , մութ-
լագա ինըուտէ պիր շէյթման սօըսաըը շէվլիմէքտէ օլմալը
տըրլըր , չիւնքի մէրդուր մաքլնանըն շէվլիտիքէրի կիւլէթ ,
մէրտիվէնտէն կէչէր իքէն , քիւքիւրուս , քէօմիւր վէ էրիմիչ
գալայ գօգուսու կէլմէքտէ տիր , վէ պլնապէրին , Տիչ տուր-
մանըզ , տէմիրճի քէօրիւկիւ կիպի իլլէմէքտէ օլանս պիր
քէօրիւ կիւն տախի սէտի իլլաթիմէքտէ տիր , Տիչ չիւրճէ Խօզ
տուր քի , վախտէ Պիւրէթ մէրդուր մաքլնա իլէ , Խա Փալ-
ըըըզ վէ Խախտա պագըըըըզ վէ պիւյիւճիւլիկէ տայիլը
պիր իլ կէօրմէքտէ օլմալը տըր . . . նաաըլ քի , իւչիւնճիւ

գաթտա պուլունանս քիրաճը Մ . Մէզար Պրատամանթիլինն
պանա սէօյլէյիչի տախի , էօյլէ պիր շէյ օլմալըը թաատիղ
իլլէմէքտէ տիր : Մէրգուժ մուսու Մէզար տա , դարայիւզ
նէվլնտէն պուլունանս պիր ալիմ' առամտըր , Գարայիւզ նէ-
վլնտէն տէտիկիմտէ Տագըրմ' վար տըր , մէրգուժ պիր թալ-
Խան տըր , լարին , կէրչի թէլաֆիւնդունտա պիրաղ Փալըզ
վար իսէ տէ , թըպըը պիլղիմ' կիպի Ֆրանսըզճա սէօյլէմէքտէ
տիր . Փագաթ , պու ճիւմիէ իլէ տախի ալիմ' պիր ասամ
տըր . Տէլէ իլաճա տայիլը օլան օթլարը բէք ալէա թանը-
մագտա տըր . . . վէ սանաթը տիլճիլիք օլտուղու Տալտէ ,
մէրգուր սանաթը , տէյիլ բարա դալանմագ , իլլա շէրէֆ
գալանմագ իլլին իճրա իլլէմէքտէ տիր . . . էվվէթ , մնտիւօ
. . . սըրֆ շէրէֆ իլին իճրա իլլէմէքտէ տիր . շէյլէ քի , էկէր
այթ թ մանն չիւքիւք տիլինիղ օլտա , պէլինն մէճճանէն չը-
գարուղ , Խալընըզ այլընճըը իլլին բարա գաղուլ իթմէք-
տէ տիր , վէ պունու տա պէօյլէճէ պէմէ իլլան իլլէմէքտէ տիր
. . . Պունտան տա մաատա , Տէր նէվի , մէսէլա կէօքս ինմէտի ,
Էսկիմիլ կէօքս իլլէթի , վէլ Տաըլ Տէր նէվի իլլէթլէրէ գար-
ըը չիֆատար իլաճար տախի սաթմագտա տըր . . . մէրգուժ
մէրգուր իլաճարը պիլղաթ չիւտախի թէրթիւզ իթմէքտէ
տիր , վէ պալ քիրաճընըն , Խանի Պրա-Բուժուն թօթիլիւր
նամ' քի չիւճէք չօճու գուճու տա , քէնտի Խանընս չըրազ ալ-
միչտըր . . . Մէրգուժ չօճու գտան իլլիմ տիկիլիղէ կէօրէ , ուս-
թաաը , քէնտի իլաճարըը , աղալըզ մէյտան Եէրլէրինտէ
սաթմագ նիլիէթիլլէլէլ' Տէմ' պլնաթ իլլին պիր աթ , վէ Տէմ'
տէ կիլիմէքտէ իլլին պիր թաղըր գըրմըք Էլպիտէ սաթըն ա-
լաճագ իմիլ , վէ մէրգուժ չօճու գ տախի , աթիղ «Պրուպա-
տուր» թէտիլէ օլունանս գալարըրմ' շայիլլէրի գըրտաֆէ-
թինն կիւրէրէք , կէզաթիքէրի մաճէլէքտէ , ԷՏալինն նա-
զարը տիղգաթլարընը թաճըր վէ տալլէթ իթմէք իւղըն ,
պիր թրամիէթ ա չալանագ իլիլ :

— Զանն Խտէրիմ' քի , սիլին պալ քիրաճընըն օղու , Բէք
իլլիւղաը վէ Բէք տէ աղիւզ պիր էվլաա օլմալը տըր :

—Պապապընըն լազբըրտընն պագըրընճա, մէրգում չօճուգ, եւտի տէնիդին տիշարըր արթողըր պիր շէյ օլտուղունտան, հէման պիր կիւն թութ տուղու կըր պիղ պօղարագ էլինտէն գուրթոււմադ իսթէմէքտէ արի, չիւնքի, աղըպէթըքտէ, պիր կիւն պաշընըն մաղթէէէ պըշաղըր արթընտա գալաճագըր իթիգատընտա պուլունմագտա արը . . . Հագըղթթէն մէղըրը չօճուգ, Ալլահըն դաղապը պիր շէյ տիր . . . արթըգ քեօթիւլէրին քեօթիւսիւ տիր տէնիլտէ ճայիղտիր . . . զէվալըր Մ. Սէղարըն պաշընա պին տիրըլու պէլարար կէթիթմէքտէ արի. մէրգում իսէ, իֆրաթմ մէրթէպէ կը պիր զաթ արըր Մէրգում, Ալֆրէտին արիմաթիգմին) սաղալար պի իսէլիտէն պէրու, տօղրուտու, հէր վաղըթ քէնտիմպի թէշէքքըրէ պօրճլու ատա իթմէքտէ յիգ: Պագաթ, մօնպիէօ, պու ալէմտէ ֆէնա ատամտա ըէք չօղ պուլունտուղունտան, մէրգումուն պէ յիճնտէ պիղէ ֆէնա սէօյլէտէնէր վար տըր, քիմ պիլիլը, ինսան տէտիկին ճամտան միրէթթէպ տէյիլտիր քի, իշէրիտին կէօրէպիլէլիմ . . . լարին, պու ճիւմէ իլէ տաթի, իայը, սէօյլէնէն շէյլէրէ ինանամամ, չիւնքի ատամըն թիւլէրինի իւրքէրտիճի տուրթէտէ շէյլէր տիրլէր: Ալֆրէտին սէօյլէտիկինէ կէօրէ, մաաղալլահ, մէրգում պէ յիճնտէ սէօյլէտիկինէ կէօրէ, սաղալլահ, մէրգում պէ յիճնտէ սէօյլէտիկինէ կէօրէ, սաղալլահ թէպէ յիւն իտէճէք օլա, հէման անինտէ թէքաննէէ արթըլմար իգթիգա իտէճէք տիր:

- Նէ սէօյլէմէքտէ տիրլէր, գապահաթընէ իմիշ:
- Աման անը սօրմանընըղ, չիւնքի, սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէմ, վէ հիշ պիր վագըթտա տա ճէսարէթ իտէմէէէճէկիմ տիր . . .
- Է՛հ, էօյլէ իսէ, պաշագ լազբըրտընա պագալըրմ . . .
- Ձիւնքի, ըրղ էհիլ պիր գատընա եագըլմաղ քի . . . սիդին կիպի կէնճ պիր ատէմ հուղուրունտա, օ եօլտա պիր լազբըրտընը լիտանընա աղապիլտին . . .
- Իէք ալէա, անըն սէօհպէթիճի պէրթարաֆ իտէլիմ, մատամ իրլըլէ:

—Պագաթ, պու ճիւմէ իլէ տաթի, մատամ քի սիղ տէ պիղիմ քիրաճըրըղ օլաճագ սընըղ, էվվէլինտէն շունու պիւմէքիկինիլ իգթիլա իտէք քի, մէրգում պէ յիճնտէ հէքնէ տէ սէօյլէնտէ, եալան օլմալը տըր: Ձիրա, զանն իտէրիմ քի, քէնտի հայինիլէ նէղարէն, Մ. Պրատամաննիլ իլէ տօթիլուգ իտիպ, վէ տայիմա տա կէօրիլուգ գօնու շմագըղա միւհիճան պուլունմագապընըղ. վէ մէրգում պէ յիճնտէ սէօյլէնէնէլէրէ էհէմիլյէթ միրիլ տէ ինանմագըղընըղ լաղըմ կէլտիկինտէ իսէ, իշիթիմալ տըր քի, կէօրիլուգ գօնու շմագ տէյիլ, սէլամ պիլէ վիթմէքիկէ իրթիկընապ իթմէէէճէքտինիլ տիր: Վէլհասըլ, սէօյլէտիկինէ կէօրէ . . .

Մէրգումէ նիհանէթ, եալաշճաճըղ սուրէթտէ, Բօտօլֆա պիր գաշ էօյլէ լազբըրտընըր սէօյլէտի քի, Բօտօլֆուն իւղէրինտէ պիր էսէրի նէֆրէթ վէ տէհէթ հասըլ օլտուղու կէօրիւլտիւ:

- Էօֆ, շայտանը իսթիքրահ պիր հալ . . .
- Էօյլէ տէյիլմի . . . պիլլիմ, էկէք սահիհ իսէ. ֆագաթ, պունլար քեամիլէն պիրթագըմ պէտիսաշըղըրտան, վէ պէտղէպանըղըրտան իպարէթ օլմալը տըրլար: Նէ տիմէք տիր, էօյլէ պիր ատամ քի, Ալֆրէտին ըւմաթ իրմինի (եւլ) իլի իթմիշտիր, էօյլէ պիր ատամ քի, ալթը տիշի աղըքէանըն պէշ տիլինի մէճճանէն չէքմէքըրկի թէքիլիլէ իլլէմէքտէ տիր, վէ էօյլէ տէ պիր ատամտըր քի, էլրօպատա պիլլիմ նէ գատար հիւքմտարլարըն խաթալըղըրտան պագարագ սաղալլամըլ օլտուղունա տայիր շէհատէթնամէլէրէ մաղհար պուլուլունը օլտուղտան պաշագ, քէնտի օտաար քիրապընը տաթի, իւշ այտան իւշ անա, թըրգըր թըրգըր սայմագտա տըր, արթըգ պէօյլէ տէ կըլ վէ ալիմ պիր ատամտան, էօյլէ շէյլէր պէքլէնիլէպիլը մի: Ռֆ, իայը, իայը . . . էօլէճէկիլտի տաթի պիլլիմ, եհիէ ինանամամ . . .

Մատամ իրլըլէ, մէրգում պէ յիճնտէ զուհուրա կէլմէքտէ օլան էֆիթիքալարա գալըր, իգճարը հիտտէթ իլլէտիկի թագտիրտէ, Բօտօլֆ իսէ, մէրգում շարլաթանա իրթա-

պէն օլտուղու հալածե, ասի պիր քեաղըռ իւզէրինէ, վէ սախ-
 թէ պիր եազը ելէ եազըրմըջ օլան, վէ պազը եազըրաբը տա
 պիր կէօզ եաշը տամլաբը, յա պօղուրնուչ պուրունան մա-
 հուտ պիր մեքթուպու խաթըրընա կէթիլմէքտէ, վէ մեզ-
 քեր կէօզ եաշը տամլաբը իլէ, մեզքեր էրպար նէվինսան
 օլան մէքթուպուտա, հէմ պիր ֆաճիա, վէ հէմ տէ տէ հշէ-
 թամիլը պիր ֆաճիա (եղբրդ, ոճիր) պուրունմաը իհթիմա-
 լինի տիւշիւնմէքտէ խաի . . . վէ պինսագէրին, մէրգում մ-
 լէ յհինտէ սէօյլէնմէքտէ օլան վահշիճէ հայլէրին պիրէք սա-
 հիհթիլէրտէն իպարէթ պուրունմապնա տայիր, քէնտի իւ-
 ղէրինտէ, պիլա իխթիւարի (տիւշիւնմէքտիլին) օլարագ, պիր
 նէվի տուրղու հիսս իյլէմէքտէ խաի :

— Հա, իշթէ Ալֆրէտ տէ կէլտի . . . — տէ յի պաղըրտը
 մէրգումէ, — մէրգում տախի թըպզը պէնիմ իթիգատըմ
 տա պուրունարագ, սիզէ խապեր վիրէճէք տերքե, ղէվալ-
 լը Մ. Անգար Պրատամանթի ալէ յհինտէ դուհուրա կէլմէք-
 տէ օլան օլ տէ հշէթլը ալիլիխաթըր, սըրֆ պէտղէպանլըգ-
 լարտան իպարէթ շէյլէր օլմաը տըրլար, շիւնքի, նասըլէր
 սէօյլէտիմ, մէրգում, Ալֆրէտին բիւմաթիլիմին իլի իթ-
 միշ տեր :

Մերնա Իլրլէ շէօյլէ պիր վազարընճա վէ աճքեամընճա
 թապը իւզրէ օսատան իշրի կիրտի. մէրգում սայրի ալթ-
 մըջ չաղարընտա օլուպ, լաեղղը պիր վիճուտէ, վէ գօճա-
 ման պիր պուրունա մալքը պուրունտուգտան պաշգա, Նիւ-
 բեմպէրտէ պուրունան պաղը ատամլաբըն սուրէթլէրինէ
 միւշապիճ օլարագ, շիշնան վէ դըր գըրմըլը եանագարտ
 տախի մալքը պուրունմադտա խաի, վէ պաշնտա պուրու-
 նան ուզուն, թէրէտի կէնիշ, վէ քէնարլաբը կալի, վէ էս-
 կիլիկինտէն ապը սիտաճ ընկիլին զայպ խտէրէք, պիր նէվի
 գըրմըլըք ըէյտա իթմիշ օլան շարգաաը խաէ, քէնտի սի-
 մասքնա վէ լէճճէսինէ, տահա գիտատէ զարիպ պիր հալ ու
 հէյնէթ քէսպ իթաիլմէքտէ խաի :

Մատամ: Իլրլէ, քէնտի շախանը իսթիհգա բէրուգա-

սընը պաշնտան չըգարմատըրը կիպի, Ալֆրէտ տախի մէզ-
 քեր քէնտի շարգաաընը պաշնտան չըգարմատըգտան պաշ-
 գա, աղգաաընա կիլինմիշ օլտուղու պիր կէնիշ, ուզուն ուզուն
 էթմէքլի, վէ քէնարլաբը քերտէն պիր նէվի շէրտ պաղա-
 մըջ օլան, վէ նիլէ երէլէրի եաղտան վէ սայիր բիալիլէրտէն
 բարլամագտա պուրունան եէշիլ ընէք սէթիլիսի իլինտէ, ա-
 տէքա զուրուրլանմադտա խաի: վէ մէրգում, հէք նէ գա-
 տար, պաշնտաքի գօճա շարգաաը իլէ աղգաաընտաքի եէ-
 շիլ սէթիլիսինէ պաղաաըգճա, քէնտինճէ պիր քիտարլըգ
 թաղամագտա խաի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, քէնտի
 էսկիլիլիք սանաթընըն ալէամէթի օլան էօնիւնտէքի մէշն
 էօնիլի կիւ տախի, մատամ Իլրլէսին եօրղանը կիպի ընկա-
 րէնք պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան ուզուն պիր եէլէկի իւզէ-
 րինտէն պաղը պուրունմադտա խաի: Մէրգում, կէրլի Բօ-
 տօլֆա նէղաքէթիլի սուրէթտէ պիր սէլամ վիրտի իսէ տէ,
 էսէֆ օլուտուրքի, մէրգումնու կիլիւմնէ յիշնտէ տախի պիր
 նէվի պէտիլք վար խաի . . . յիւնքի, իւզէրինտէ, հէմ սայի-
 մա վէ հէմ տէ ղիեատէճէ պիր մէրոզըլըք էսէրի միւշաճէ-
 տէ օլունմադտա խաի :

— Ալֆրէտ, պու էֆէնտի, տէօրտիւնճիւ գաթտաքի օ-
 տաքը թուլմագ իսթէեօր . . . — տէտի մատամ Իլրլէ, Բօ-
 տօլֆ օրտաա հաղըր պուրունտուղու հալտէ . . . — վէ հաթ-
 թա, էֆէնտիսին կէթիլտիկի պիր շիշէ ֆրէնք իւղիւմիւ
 շարապընտան պիրէք գատէճ ալմագ իլին, սանա պէրէ-
 մէքտէ յիլ :

Պու տիգդաթ վէ պու նէղաքէթ, անինտէ Մ. Իլրլէ-
 նին, Բօտօլֆ հաղըրտա էմնիլէթ իւզրէ պուրունմադըլը
 նը մուճիպ օլտուղունտան, էլինի շարգաաընա կէթիլիւրէ-
 րէք, մէրգումա իպրաղը հիւրմէթ իյլէտիլէրտէն պաշգա,
 զայլէթէ կիւրիւտիլի վէ տալտախ պիր սէս իլէ տախի . . .

— Մօնպէօ, պիլիմ, քէնտի գարու ճուրուգ վաղիֆէթիլի
 իֆա իտէրէք, սիլի մէմնուն իթմէրիկէ չաղաճաղըրըգա
 սալա շիւրհէնիլ օլմաաըն, վէ ումարլմ, վէ էօյլէ տէ ինանը

ըրմբի, սեղ առ, քենտի քերտաճըրդ վազիֆենիկի ինքա իտէ-
րէք, պիղի մէմնուն իթմէքիկէ հիմմէթ իտէճէքսինիկ տիր . . .

Պատէհու, մերգում, պերտէն պիրէ, լաղըտըր առ-
վամընը քէսէրէք, վէ պիր եղիմիրապը գալը իւզրէ սէօյէ-
հէրէք, Բօտօֆա խիթապէն ,

—Մճնսիէօ, ինչալուհ զաթընը պիր ըսսամ տէյիլ-
սինիկ, էօյէ տէյիլ մի :

—Խայր, պէնիմ սանաթըմ, թիւճճար ուշադըրը տըր :

—Իմտի, էօյէ օլտուգտա, պաշընը իւզէրինտէ եհրինիկ
վար տըր . Ալլահան թէչէքրիւր իտերիմ.քի, օլ պիր թա-
գըմ ճանպէր ըսիմճիլէրտէն պիրեսի օլմաիլչաբնը աքը :

—Բէսիմճիլէր . . . ճանվէրմի տիրէր, — տէյի սիւալ
իթտի Բօտօֆ :

Մ. Բիրէ, պունա դարըլըգ ճէվապ վիրէճէք եհրտէ,
իքի էլլէրինի թավանա սօյլու դալըրտը, վէ էօքիւզ կի-
պի պաղըրմանա պաշատը :

—Շունու պիլմէյիսինիկ քի, ըսիմճիլէր, Ալֆրէտին էօմ
րիւնիւ գէհիրլէհէրէք գէվալըրա հարամ իլլէմիլչէր տիր .
չէօյէ քի, ֆաղըր իթիլիւարըն աղընը պաշընտան պարադ,
սառէթա պիր պուտալա հալինէ վալ իլլէմիլչէր տիր, իլլէթ
նաալը քի կէօյլէրինիկ տէ կէօրէքտէսինիկ, —տէտիմու-
տամ Բիրէ Բօտօֆա եալաշճաճըգ սէօյլէհէրէք, Պատէ-
հու, մերգումէ եիւքսէքճէ վէ թալթիֆլիճէ պիր սէօյէ-
յիչ իլլէ, —պագսանա, Ալֆրէտ, աղընը պաշընա թօրլա,
էօյէ չաբգընըրը տիւչիւնիւ պիլքընէ պիլլէ կէթիլըմէ . . .
զիրա ֆէնա օլուրտուն, վէ եհմէք տալի եհէճմէզըին, —
տէտի :

—Խայր, հէմ աղըլմ պաշընտա տըր, վէ հէմտէ դայ-
րէթ ու ճէսաթէթիմ եհրինտէ տիր, —տէյի ճէվապ վիրտի
Մ. Բիրէ թէմքինի վէ մէթանէթի, ֆաղաթ մաշղունճա պիր
սէօյէյիլէ իլլէ, —մէրգումուն պանա եաթըրըրըր ըքը չօդ օլ-
նուշտուր, աթըլըգ պաշանա դըրտան աշըլշտըր . . . մէրգում
պէնիմ առույի էքպէրիմ վէ ճէլլատըմ օլմուշ տուր . . . վէ

հէմտէ աղ պիր վաղըթտան պէրու տէյի տիր պու, խայլիճէ
վաղըթտան պէրու տուր . Ֆաղաթ, աթըլըգ շիմտի նէֆրէթ
կէթիլմէքտէյիմ.քէնտուտէն . . . նէ, ըսիմճի մի, չէյթան
կէօրսիւն եիւզէրինի, —տէյի իլալէյի մէրալ իլլէտի մէր-
գում եիւզիւնի Բօտօֆա չէվէրէքէք. —ա՛հ, մճնսիէօ, մէր-
գում պու էվին պիր եումրուճաղը օլմուշտուր . . . պատիլ
խարապիյեթի օլմուշ տուր . . . էվիլէթ, պատիլ խարապը
օլմուշ տուր :

—Անլաըրտըղընա կէօրէ, պուրտաա պիր ըսիմճի քի-
րաճընըգ վար իմիշ տիր, էօյէ մի :

—ՄՖ, էվիլէթ, էֆէնտի, էվիլէթ, էօյէ պիր քերաճըմըգ
վար իտի . —տէտի Մ. Բիրէ քէմալի թէէտաիֆ իւզրէ, —
Գապըիս իսմինտէ մէլուն պիր ըսիմճի քիրաճըմըգ վար իտի
Մէրքիւր իսմի թէլաֆֆուղ իթտիկնտէ, մէրգում ըէ-
սիմճի եի պիլիւն պիլիւն տէրտաթըր իլլէտիկնտէն, Մ.
Բիրէ, քէնտի սուրէթի զահրէսինտէ տէրքեար օյան իթի-
տալի հայէ ըաղմէն օլտուգու հայտէ, սինիլէրի չէքիլէքէք,
եումրուգլաբընը դաբատը :

—Աճապա սն քիրաճընըգ մէրգում ըսիմճի օլարագ,
պէնիմ թուլաճաղըմ օտաաա մը օթուրմագտէ իտի, —
տէյի սիւալ իթտի Բօտօֆ :

—Խայր, խայր, սն քիրաճըմըգ, զայլէթլէ մէրա, վէ դա-
հէթլէ տէ շիրինթապ Մ. մէրմէն իսմինտէ պիր տէլիգանը
իտի. ֆաղաթ, մէրգումտան էվիլէտէ, օլ մէլուն Գապըիս
օթուրմագտա իտի : Ա՛հ, մճնսիէօ, օլ պէլալը հէրիֆ պու-
րտան կիտէլիտէն պէրու, առէթա պիր տէյի տիվանէ օլ-
մագտաեթմ . . .

—Տիմէք տիր քի, կիթմէսինտէն տօլաեթ էսէֆ իթմէք-
տէսինիկ, էօյէ մի, —տէյի սիւալ իթտի Բօտօֆ :

—Նէ, Գապըիսուն պուրտաան կիթմիշ օլմաթ իլին է-
սէֆ մի իտէյիմ, —տէտի Մ. Բիրէ քէմալի իսթիղըապ իւզ-
րէ, —պէն Գապըիսուն աճըրաեթմ մը, մճնսիէօ, մէրգումուն
նաալը պէլալը պիր քիմնէ օլմաաընը անլաեապիլմէք իլին ,

Տիւտէ յիւ իտէ, շունու իլի պիւմէ իսինիդ քի, պու խաննէի թու իմուչ օյան Մ. Գրա-Րուժ, մէդ քիւր օսանք մէրգու մէ պիւ մուգա վէլէ վիրմիչ օյաու զունտան, թէք շուրատան ճէհէն նէմ օյոււց տա կիթ մին տէ յի, իքի միւտտէթ քիրասը տա իւս թէ վիրմէքիկէ րազի օյմուչտուր. . . արթըդ նէ գատար ար- սըդ էտէպիւղ պիր չարգըն օյմաւորը, պունտան Ֆէհմ իւ տէպիլիքիսինիդ : Մօնսիէօ, մէրգու մուն, կէրէք պիղէ, վէ կէրէք քիրաճըլարա եարաըզլարը Ֆինալըզլարը, վէ գնա- տըղը տէհէթ թու օնուպարը, խաթը ու ինեալա կէթիքիւ- մէգաինիդ : եարաըղը արսըղըզլարտան սիգէ եալընըզ պի- րինի պէեան իտէեիմ : Մէրգուժ, պուլունան քիրաճըլարը թաճիղ վէ րահաթսըղ իթմէք իչին, պօրու, վէ եաթաու նէֆէս իղէ չալընըր չալընեա ապիր նէ գատար չալըր վար իտէ, եա- նընա թօրլաեարադ, վէ խաստէթէն տէ պիր տիւ զիյեէ պնի մագամը չալարագ, սաաթարճա հէրքէսին գաֆաւընը շի- շիքմէքիկի քէնտիսինէ պիր է յլէնճէ իթմիչ իտի. . . չէօյլէ քի, ատէթա հէրքէսին չըլտըլմասը կէլմէքտէ իտի : Գաշ քիրա- ճը Մ. Գրա-Րուժա, պէրէքէթ վիրսին քի, եիկիրմի տէֆա- տան զիեատէ պա մահգըր թէչէքիլէր թագաթիմ օյունտու տա, մէրգուժաա իքի միւտտէթ պէաէլինի իթա վէ իհտա իտէրէք տէֆ իտէպիլաի : հաթթա, էկէր լալըմ կէլաէ ի- տի, աահա զիեատէ վիրմէքիկէ տաթի րազի օյաճագ ի- տի : նիհայէթ, վաղաա պըրադըզ կիթաի. . . Ղաթին, զանն իթմէ յինիղ քի : մէրգու մուն կիթմէսիլլէ, պիւղ տէ օլ պէլա- տան գուրթ ուլուուգ, խալըր, սագըն հա, շիմտի անլաեա- ճագաինըզ կիթաիքաէն սանրա օյանլարը տա Հէման Ֆերտա, սը կիւնիւ, կիճէնին սաաթ օն պիրինտէ, պիր տէ իչիթտիմ քի, բաթ, բաթ, բաթ, դարու վուրուլմագտա տըր. — Ի- րի շէրիլ գարուեու աչարմ : Օտամա ոյր սաաթտըր կէլ- տի. — Արչալար խայր օյուն, դարուճա պար, — աէտի պիր ատէմ : — հիմմէթ իտիպ տէ սաչընըզտան աղաճըր քէսէրէք պանա վիրիքիսինիդ. — Զէվէճէմ պունու իչիտէ- րէք, — Պէս պէլլի գարուեու եանըր վուրմուչ օյանլար տըր :

պաղչա պիրինի արամաղտա պուլունմալը տըր, աէտի : Վէ պէն աաթի մէրգու մա. — Արասըղընըզ պուրասը օյաճաճա- լը տըր, եանտարի գարուեա պագընըզ, աէտիմ : Վէ մէր- գուժտաթի, — Խալըր, ա ճանըմ, իթմէ պուրասը օյաճագ տըր, նիւ մէրօ ԱՂ պուրասը տէ յիլմի տիր, վէ գարուճունուն իսմի տաթի Մ. Բիլլէ տէ յիլմի տիր. — Ալվէթ, նիւ մէրօ ԱՂ պու- րասը տըր, վէ աաթմ տա վագաա Բիլլէ տիր. — աէտիմ. — Իմտի, էօյլէ օյաուգաա, տաթիմ Բիլլէ, պէն տէ Գապ- ըիծն թարաֆընտան կէլէրէք, պիր աղաճըզ սաչընըզտան իսթէմէքաէ յիմ, հէր նասըլ իտէ, Ֆիքրինէ պէօյլէ պիր շէ- Յ տիր տօզմուչ տուր, վէ զիեատէսիլլէ տէ էհէմիլլէթ վիրէ- րէք, մութլաղա իսթէմէքաէ տիր. — աէտի :

Մ. Բիլլէ պունու նագլ իթտիկի վագըթտա, պաչընը սիլլէրէք, վէ գօլարընը կէօրսինն պաղլաեըզ տա սա- նէմլարի աուրա գալարագ, Բօտօթիւն երւզիւնէ պագ- տըզտան սանրա,

— Անլատընըզ մը շիմտի, մունսիէօ. . . պէն քէնտիսին ա- տուլի երգէրի օյաու զում հալաէ, վէ քէնտիսի տէ պանա էպլայի հագարէթլէր իլլէմիչ պուլունտու թագաթիտէ, պագընըզ պիր քէրրէ շունուն արսըղըր տէլէճէսինէ քի, եինէ երւզիւնու բէքիտիպ տէ, կէլիպ պէնտէն, էվլէթ, պիլզաթմ պէնտէն, պիր Ֆիթիլ սաչ իսթէմէքիկէ գատար ճիւրաթ իլլէմէքաէ տիր. վէ իսթէտիկի շէ յի իտէ. պագը քէրրէ գալըլար, էն զիեատէ սէվտիքլէր սաաթարա պիլէ վիրմէքիկէ իսթիսա իտէրէք . . .

— Պարի մէրգուժ Գաթըրիծն, Մ. Իէլմէն կիպի, սէվտի- կինիլ պիր քիրաճընըզ օյմուչ օյաա իտի, եինէ նէ իտէ, էօյ- լէ պիր թէքիլի վէ թաճիլլիկէ, պիր մէրթէպէեէ գա- տար հագգը օյաթիլիք իտի, էօյլէ աէ յիլմի, — աէտի Բօ- տօթի զայէթլէ աուրիւն պիր գան իւզրէ սէօյլէեկէք :

— Խալըր, վէլիլ էն իլի պիր քիրաճըմ պիլլէ օյմուչ օյաա իտի, եինէ վիլմէզ իտիմ, — աէտի մէրգուժ շէօյլէ պիր ճէլալ- լը սէօյլէ յիլ իլէ, — յիւնքի, հէմ մէպէմէ գարըր տըր, վէ

հէմտէ առեթիւմախն աէ յիւ տիր. ֆագաթ, Եայընը շու. ֆարգ օլապիլիր իտի քի, ֆարգ ու գանուն իգթ իգասընձա, քէմալի նէգաքէթ իւզրէ ճէվապ զիրէրէ, ք, զիրէմէնէնէնէ կի- մի պէնան իտէր իտիմ:

—Ալլաթ պու գատար տա տէ յիւ տիր, —տէտի էօթէ- տէն մատամ Բիբլէ, —մնսիէօ, սիլ շունու տա թասավլուր իթմէլիսինիլ քի, օլ կիւնտէն պէրու մէրգուժ, հէր կիւն սա- պահ վէ ազշամ, վէ կիճէ, վէ հէր գանդի սասաթ օլուր իտէ օլուն, էվվէթ, օլ Ալլահըն պէլսար Գասպրիօն, տայիմա Գասպ- րիօն իամին զիրտիրէրէ, Խզէրիմիզէ կիւրուհ կիւրուհ շարգընլար կէնտարէրէ, վէ Ալֆրէտտաէն պիր ֆիթիլ սաշ իթէթտիրմէքտէ իտի . . .

—Վէլ հասըլ, մնսիէօ, —տէտի միւսի Բիբլէ, —պու Գասպրիօնուն Եարտըլլարընտան օլ գատար իրրան իթմիշ վէ օլ գատար տա գօրգմու շու մտուր քի, կիճէլէրի բահաթ ու յ- գումու պիլէ զայպ իթմիշիմտիր, էկեր պիւլիւք պիւլիւք ճինայէթլէր պիլէ իշլէմիշ օլա իտիմ, Եինէ տիլէպիլլիթիմ քի, օլ մէրթէպէ տէհշէթֆէրմա տիւշլէր կէօրմէնէնէք ի- տիմ. հէմիշէ, թաթլը ուլգուճուն արասընտա, օլ մէլուն Գասպրիօնուն սէսինի իշլէթմէքտէ յիմ կիպի գօրգմագտա վէ ուեանմագտաեքմ: հէր քէտտէն նէֆրէթ կէթիլրէրէ, ին- սան Եիւղիւնէ պագմագ իսթէմէմէրտէ յիմ . . . շիւքի, հէր քիմէ բասթ կէլէմ, պէնիմ պիր սատուլ Եքպէրիմտիր տէ, սաշըմտան պիր ֆիթիլ իսթէնէնէք տիր կիպի շիւքէնէ վէ գօրգուեա զահիպ օլարագ գաշմագտա, գաշըմագտա, վէ պիր սէրթմէշըէպիլիւք, պիր մահընլուդ, վէ առէթա պիր տէ Եասպանիլիւք բէյտա իթմէքտէ յիմ . . . նիհայէթ, օլ իպ- լիս Գասպրիօն, պէնիմ թաթլը Եօմիլիմիւ դէհիլլէմիշ, վէ պանա հարամ իթմիշտիր:

Մ. Բիբլէ, պունլարը սէօյլէտիքտէն սօնրա, պիր ա՛հը սէրա շէքէրէք, օլ գօճա շարգասընը պիր թարաֆա էլի վիրտի:

—Իշլէ շիմտի անլատըմ, բէսիմճիլէրի սէվմէտիկինի-

զին սէպէպինի, —տէտի Բօտօլֆ, —Ֆագաթ, ումարըմ քի, սէօյլէտիկինիլ սօնրաքի քիրաճընըլ Մ. ժէրմէն, Գասպրիօ- նուն աճընը շըգարմիշ օլմալը տըր, մուլլաղա մէրգուճ տան մէնուն գալմիշ օլմալընըլ, էօյլէ տէ յիւ մի:

—Օհ, էվվէթ, մնսիէօ, էվվէթ . . . կէօրտիւնիւլ Եվ մի- ստամը, նէ գատար իշլ վէ ինսանիլէթլի պիր տէլիգանլը տըր, սաշրի պիր ալթուն, սաշրի պիր Ելմաս բարշաը տըր, քիպիլլիւք նէ իտուկին պիլմէլ, վէ բէք առամա Եաղըն պիր ճան տըր, տայիմա կիւլէրիւլ վէ տայիմա շէնմէշըէպ տիր . . . Ֆագաթ, շագա շէնլիլի վէ կիւլիւպ էլլէնմէրիկի սէվ- մէքտէ տիր, լաքին, էօյլէ Գասպրիօն կիպի բասթ կէլտիկի- նին գալլինի գըրմասըլ, վէ արաըլըգ շարգընլըգ էթմէ- Եիպ, իլլա անճագ, հէրքէս իլէ հիւսնի մուամէլէ իւզրէ պուլունմագտա տըր. ման'օլ Գասպրիօնուն, հէման Ալլահ զիճուտիլի գալարընը:

—Ալիզիմ մնսիէօ Բիբլէ, գալլինիլի թէնկին իտիլիլ, վէ արթըլ օլ մէլունուն իամինի, լիսանընըղա արմասընըլ: Աճասպա օլ մէտ՛ իթտիկինիլ Մ. ժէրմէն նէրէտէ օթուր- մագտա տըր, Եաղը՛ քի էօյլէ պիր քիրաճընը սիլ զայպ իթմիշտիրտէ, քիմ' պիլիւք քիմէ Եարամագտա տըր:

—Նէրէտէ օլունընու պիլմէօրուդ . . . վէ հաթթա, մստմագէլ Բիկօյլէթ տէն պաշգա, հիշ պիր քիմնէ տէ պիւ- մէքտէ տէ յիւ տիր:

—Մատմագէլ Բիկօյլէթ տէտիկինիլ քիմտիր, —տէ յի սիւսա իթտի Բօտօլֆ:

—Պիր քիւ շիւք իշլի գըլ օլուպ, մէրգուճէ տալի տէօր- տիւնիւ գաթմա օթուրմագտա տըր . . . —տէ յի ճէվապ վիրտի մատամ Բիբլէ. —Իշլէ, էօյլէ մէտ՛ շայեան պիր Ել- մաս բարշաը տա մէրգուճէ տիր. . . քէնտի օտարը քիրաճընը, բէշիւսն թէէտիլիէ իլլէմէքտէ տիր . . . վէ քէնտի օտարը զաղընը տա օլ գատար թէմիլ սաղլամագտա, վէ հէրքէս իլէ տէ օլ գատար թաթլը կէլլնմէքտէ տիր, վէ օլ գատար տա շէնմէշըէպ տիր քի . . . Ալլահըն պիր խայրլիսան վէ սէֆա-

պատել պիր դուրսուտու տուր տենիլնէ ճայիղ տիր . . . Տէլէ չարըմասընա կէլինճէ, ատկեմ պիր դուստուդ դատար չարըմագ տա օլտուզունտա, պազը քերթէ, կինտէ իբի ֆըրանդ դատար գաղանապիլմէքտէ տեր . . . լաքին, էկէր տօզըրուտունու տա իսթէր իտենիլ, վազա, պազը քերթէ իբի ֆրանդ գաղանապիլմէքտէ տիր էմմա, զէվալլընըն ճանը տա չըգմագ տա տըր :

—Նէ՛ հիբմէթէ մէպին տիր քի, Մ. ժէրմէնին եէրինի հալընըգ մատմօաղէլ Բիկօլէթ պիրմէքտէ տիր :

—Ձիւնքի, մէրգում պուրասընը պըրադ տըղընտա, — տէյն ճէվապ վիրտի մատամ Բիբլէ, —պիզէ, «Հէրնէ դատար պէն քիտնէտէն մէրթուպ պէքէմէքտէ տէյն իտէմ տէ, ֆագաթ, շայէա իսմիմ օլտարազ գաղարա պիր մէրթուպ կէլէճէք օլտըր իտէ, մատմօաղէլ Բիկօլէթէ թէպիմէ հիմմէթ իտէրսինիզ» տէտի իտի, չիւնքի մէրգումմէ հազգընտա, էնիլյէթի թեամիլէտի պուրունմագ տա իտի . . . վէլէվ կէլէն մէրթուպ իթմաճիւ տիլ տախի օլընէ օլտա, էօյլէ հարմարը իզթիզա իթմէքտէ տիր, էօյլէ տէյն մի, Սէֆրէտ :

—Էվէթ, վազաա էօյլէ տիր, —տէտի Սէֆրէտ շէօյլէ պիր թէմբընի սէօյլէյն իլէ, ֆագաթ, մէրգումմէնին տէ պիր դուստըրու, պիր դայիֆ թարաֆը վար տըր, շէօյլէ քի, օլ ալշտգ Գապրիճուա էիւզ վիրելպ իլմիֆաթ իյէմէքտէ տիր :

—Փազաթ, Սէֆրէտ, օլ պապտէ տախի մէրգումմէնին պիր գապաճաթը պուրունմագ տա տէյն տիր, —տէտի մատամ Բիբլէ, —տէն տէ բէք ալէա պիլիրօսին քի, կէրչի մէրգումմէ չօճուգ կիպի կիլիւպ չարքմտեր բէք սէվէր իտէ տէ, բըզ ու նամուտունու տա հատտէն զինատէ թանքերպ մուհաֆաղա իյէմէքտէ տիր, նիհանէթ, օլ ճիճէթէ կէլինճէ, պէնիմ դատար իֆֆէթի վէ քէմմէթի սաճիպէտի տիր . . . մէկէրչի գարուսունու քիլիլմէքտէ օլտուզու օլ դօճա քիլտի կէօրմէքտէ տէյն միսիմ, վազա, գօճիւլարը իլէ կէօրիւչիւպ դօճուչմագ տա վէ իւլֆէթ իթմէքտէ տիր, լաքին, օթագախրաթ տա զէվալլընըն քէնտիսինաէ տէյն տիր

. . . եէրին հայլ էօյլէ կէթիրմէքտէ վէ էօյլէ իզթիզա իթտիրմէքտէ տիր . . . նաօըլ քի Գապրիճուաճ օտաշըրը օլտն պիր կէզկինճի թիւճճար մասպաճաթ կիւզարը իլէ, վէ օլ ուղըրուտու ըտիսիմիտէն սօճրա կէլէն Մ. ժէրմէն իլէ տախի էօյլէ օլմուչտուր. իմտի, թէքրարէն սէօյլէթիմ քի, մէրգումմէնին ամէլ ու հարէքթիլնաէ վէ նիլէթի ու մազսէտինաէ, հիչ պիր ֆէնալըգ էսէրի պուրունմատըրը թագախրտէ, անճագ իճնապը իզթիզայի մասէլլ, էօյլէ օլմագ տա տըր . . . մէրգումմէր իլէ իւնա ու իլֆէթ իւզրէ պուրունմագ տա տըր, լաքին, էպարնըզ իչթէ օլ գատար տըր, ապա ճուտան էօթէէ կէլմէքտէ տէյն տիր . . .

—Տիմէր տիր քի, —տէտի Բօտօֆ, —պէնիմ օլ թուճմագ իսթիտիլիմ օտատա քիրասը օլմալար, պիթթապի մատմօաղէլ Բիկօլէթ իլէ իւնա ու իլֆէթ իւզրէ պուրունմագ տա տըր, էօյլէ մի :

—Շիւրհէտիզ, մօտիէօ, չիւնքի, մէրգումմէ իլէ գօճիւ օլմագըրգ տա պազը մուհատէնըլար վար տըր, վէ պուրունմար տա բէք գօլայ տիւչիւնիւպ անլանապիլիրսինիզ շէօյլէ քի, քիմքի մէրգումմէէէ գօճիւ օլտըր իտէ . . . արա եէրլէրնտէ հալընըզ պիր տիվար պուրունմագ տըր, վէ կէնճիլքտէ դաթէն մալիմ պիր շէյ տիր եա . . . պիր ըըբգ հազմագըրզ, վէ էաթիտ պիր բարչա ամէշ արմագըրզ . . . վէ էաթիտ պիր մրգտար սու իսթէմէքթիզ իզթիզա իթթիլինտէ . . . թապիսթ իլլէ պիր պիրլէրինէ միւհթմաճ օլտուպ միւրաճաթ իտէրլէր . . . Հէլէ սու ճիճէթինէ կէլինտիքտէ, մատմօաղէլ Բիկօլէթին օտասընտան հիչ էքսիք օլմալ, մուլթլազա, հէր վազըթ պուրունուր, չիւնքի, քէնտի մէրագընտան տըր, ատէթուս պիր էօրտէք կիպի սուէու սէվմէքտէ տիր, Տիւզի պիր պօզ վազըթ պուլլաուղու կիպի, հէման գալըզլ Գամլարընը վէ քէօլէ պուճագըլարընը եըրգար թէմիլլէր . . . շէօյլէ քի, օտասընտան իչէրի, պալ տէքիլթէ հալընըր մէրթմէպէտէ պիր թէմիլլէք հիւրմ իթմէքտէ տիր. նաօըլ քի սիզ տէ կէօլլէրինիլէ կէօրտիլիւնիւզտէ, սէօյլէ

տիկիսի, քեամիլէն թաստիդ վէ դապուլ խտէճէ, քանիդ տիր. . .

—Տիմէք տիր քի, միստի փերմէն, իճապը մասէլլ, մեր-
գու մէ իլէ բէք իյի պիր դումլուլուգ իթմիլ օյմալլ տըր, էօյլ-
է տէ յիլ մի:

—Էվլէթ, մծնսիէօ, վէ դանն իտէրսին քի, պունլար,
իքիսի տէ պիր պիր իչին սոզմուշ իտիլէր: Իքիսի տէ տիր-
պէր վէ իքիսի տէ կէնճ օլտուգլարնտան, բազար կիւնլէրի
կէզմէկէ կիթմէք իւզրէ մէրտիվէնտէն ինտիլլէրի վազըթ-
տա, կէօրտիւքճէ առամըն քէ յիի կէլմէքտէ վէ սէֆա սուլ-
մազտա իտի: չիւնքի, մէրդու ման ֆագըր չոճուգլար, սայիր
վազըթ կէզմէկէ կիտէմտիրլէրիտէն, անճազ բազար կիւն-
լէրին պէքլէմէկէ միւ Տիթան պուլունմազտա իտիլէր: Մատ-
մազալէ Ռիկօլէթ, պաշընա ուֆաճըզ վէ զարֆի պիր պոնէ
վազ իտիպ, վէ «ձու» (պիր ձու, 120 սանթիլմէթը, եանի
իքի էնտաղէ տիր) պիր ֆորանգ վէ պիր չէյրէքլէք դումաշ-
տան կիւզլէ պիր ֆիտթանլըզ ալարուգ, պիզլաթ քէնտիսի
պիլիպ տիքմէքտէ, վէ զայլէթ չէ տէ զարաֆէթ իւզրէ կիլի-
նէրէք, աստէթա պիր զրալիլանա պէնդէմէքտէ օլտուգու
կիպի, Մ. փէրմէն տախի, էրքէքճէ լազըմ կէլէն պիր չէ-
թաֆէթ վէ զարաֆէթ իւզրէ կիլինմէքտէ իտի:

—Մ. փէրմէն պուրասըր թէքը իտէլիանէն պէրու, մատ-
մազալէ Ռիկօլէթ իլէ Տիլ պուլունլուգ կէօրիւլլուլ տէ յիլ մի
տիր:

—Իսպր, մծնսիէօ, էկէր բազար կիւնլէրի տիշարտա կէօ-
րիւլլուլէր իտէ, անը պիլմէմ, չիւնքի մատմազալէ Ռիկօլէ-
թին, պաշապ կիւնլէր օլ դատար իչի վար տըր քի, էօյլէ
տաթ վէ եալսոտ աշըք մաշուգ տիւչիւնմէքիկէ դաթման
վազթի միւսաատէ իտէմէզ. պլլլէ զիլիկ մծնսիէօ, մէր-
գու մէ սապաճըն սաաթ պէչիւտէ վէ եալսոտ ալթըրընտա
(ալաֆրանկա) գալգմազտա, վէ կիւնտիլ զիւն տէ թա սաաթ
ձնունա, վէ պաղէն տախի ձն պիրինէ դատար (կիւնտէ ձն
պէշ ձն ալթըր սաաթ դատար) չալլըմազտա տըր. ալլա օ-
րասընտան տիշարը չըգմամազտա տըր. վէ եալլընլըզ սա-

պաճըրը պիր տէֆա, կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք իքի թա-
նէ դանտրեա դուշարը իչին լեվազիմաթ ախու թէտարը-
քի իչին չըգմազտա տըր. Տօշ, իւչիւնիւն տախի եէտիրլէ-
րի բէք ճիւղիլէթ նէվիւնտէն պիր չէյ տիր եա: Պիլիլմի-
սինիզ պունլարըն իճիլիւնաճըրը նէտէն իպարէթ պուլուն-
մազտա տըր. մէրդու մէ, կիւնտէ իքի սու վիրիպ սիւտ ալմազ-
տա օլտուգու կիպի, պիրաղ էթմէք, պիրաղ մուլուն) թէմպիլէ
օլունան պիր օթ, ճիւղիճէ սալաթա, պիրազ տարը, վէ պիրազ
տա պէրրազ սուտան իպարէթ պուլունմազտա տըր. լաքին,
պու ճիւմէ իլէ տախի, պունլարտան Տէր պիրի քէնտի զը-
տալարընը եէտիրլէր մի իտի. իւչիւ տախի, դանն իտէրսին
քի, ճէնապը Հազըրն լուճի ու ինայէթի իւզրէլէրնտէ
օլտուգունտան. ճիլիլ ճիլիլ էթմէքտէ վէ կիւլիւպ չազը-
մազտա տըր. . . Մէրդու մէ, պունտան տա գաթիւնա-
զար, զոյլէթ չէ տէ մէրճամէթիլ պիր պուլալը, էլիւտէն կէ-
լէն ինտանլիլէթի, քիմնտէն տիրիլ իթմէզ. . . չէյլէ քի,
ֆաղիլէթ ուղլունտա, տէ յիլ եալլընլը Տէր վազըթ չալըշըր,
իլլա վազթիլի վէ ուլգուսունու տախի ֆէտա իտէր: Ձէ-
վալը եէվիլիէ էն աղը ձն իքի սաաթ չալըշարազ, անճազ
քէնտի իճիլիւնաճըրը զարուրիլէպիւնէ եէթ իչէպիլմէքտէ
օլտուգու թազտիրտէ. . . նէ տէրսինիզ, օլ թապան իլին-
տէ իզամէթ իթմէքտէ օլան պիլարէ պիր ֆամիլիտէր. . .
Մ. Պրա-Ռուճ, քիրալարընը վիրէմէտիրլէրի իլին, իւշ տէօթմ
կիւնէ դատար չըգարըլ սոզաղա աթմաճազ կէլէն. . . մէր-
գու մէ իլէ միստի փէրմէն, պիր չօզ կիճէլէր, քէնտի խապ
ու լաճաթլարըն ֆէտա իտէրէք, կիտիպ մասաթլարընը
պազ միշար, գաեըրմըշար, վէ եանլարը պաշընտա պէք-
լէմիլլէր տիր:

—Տիմէք տիր քի պուրասա, պիր տէ ֆագըր ֆամիլեա
պուլունմազտա տըր, էօյլէ մի:

—Էվլէթ, մծնսիէօ, բէք ֆագըր վէ սէֆիլ պիր ֆամիլեա,
էմմա, նէ սէֆիլլէք. . . Տէման իմտաալարընա, Յլլաճըն ի-
նայէթի եէթիշօին. . . տահա ուֆաճըզ ուֆաճըզ պէշ

թանէ չծնուզլարը պուրունաուգտան պաշչա, վալիտէլէրի քէ յիսիզ եաթագտա եաթմագտա, վէ սայրի ճան իւղէրինտէ պուրունագտա տըր, վէ պիր տէ տիվանէ նինէլէրի վար տըր. վէ պունարը դաեըըզ պէսէմէրիկէ իտէ, եալընըզ պիր աոէմ, եանի մէրգուման չծնուգլարըն բէտէրի օլան, վէ դիատէսիլլէ չալըլիան պուրունան պիր սանտթփփա, չօգ քէրրէ աճ սուուու, ասէրա ալիր արտազ էսիր կիպի չարչմագտա տըր . . . Պիլարէ աաէմ, եկիլիթի տէ օրթ սաաթտա, անճագ իւչ սաաթ ուլգու ուեուուագտա տըր, էվիլէթ, ուեուուուպ ճիւղիճէ վիճուտինի բաճաթ իթ տիրմէքլէք իչին, անճագ իւչ սաաթ վագըթ պուլապիլմէքտէ տիր . . . վէ օ տա, աման եա Բէպիլիմ, նէ ուլգու . . . դէվալլը կէօզլէրինի եուուար եուուուագ, չծնուղուն պիրի տիր եա ալլամաեա, վէ եալստ, «էթմէք» տէ յի պաղըրմաեա պաշլար. վէ պիր տէ էօթէտէն, պիր օթտան տէօլէք իւղէրինտէ եաթմագտա օլան քէ յիսիզ դէվիճէսի, ինչէլիր սըղլաչըր . . . վէ տաճա էօթէտէն, մէրգում իչճինիս տիվանէ վալիտէսի, աոտէթա էօլիվան միսիլլու, աճըրգտան պաշչա պիր սուլլուու սու օրմատըրնտան . . . աճըրգտըր անտէ . . . դուրա կիպի պաղըրըր . . . վէ մաաղալլաճ, էկէր պաղըր տէֆա տա դարնը բէք աճ օլուր իտէ . . . հօմուրտանըզ պաղըրմասը սէսլէրի, թա մէրտիվէնէրտէն աչաղըր դատար կէլիր իչէտիլիր . . .

—ՕՖ, նէ դատար տէ չէթմաիդ պիր հալ տիր պու, — տէ յի պաղըրտը Բօտօլֆ, — էյ պունլարա հիչ պիր իմատա վէ մէրճաաթ իտէն եօ դմու տուր :

—Ա՛Տ, մնսիէօ, պաղըրըզ սիզ տէ նէլէր տիւչիւնմէքաե սինիլ, պու ալէմտէ ֆուգարաեը վէ պիլարէկնանը տիւչիւնէն քիմ տիր . . . դէնկիլիէր, անճագ քէնտի դէվգ ու սէֆալարընըր տիւչիւնմէքտէ տիրէր. վէ ֆուգարալարը իտէ եինէ ազ չօգ տիւչիւնիւպ գաեըրանլար, սայիր ֆուգարալար տըրլար. վէ անղէրին տէ, պիր պիրէրինի նէ դատար գաեըրապիլէճէքլէրինի տէքը իտէպիլիլիսինիզ : Պէրէքէթ

վիրսին քի դօմանտանտան պրմագտա օլտու դուուուզ այտա 12 ֆրանգա քի, մէրգում մարաեա կէլէլիտէն պէրու, պիլիմ կիպի պիր ֆազըրըն էլինտէն նէ կէլիր, հիչ տէ յիլ իտէ հաֆթմատա պիր տէֆա օլտուն էթ սուեու գայնատըզ սա, մէրգուման պիլարէլէրէ իչըրմէքտէլիմ . . . վէ մատմաաղէլ Բիկօլէթ իտէ, զաթէն կիճէլէրի օլ դատար օթուրուպ չարչմագտա օլտուղու հալտէ պիլէ, քէնտի ուլգուսուուտան, պիրաղ տա ճարըր իչին չալարագ, վէ եագտըրըրըրն տա բարասընը իւթմէ վիրէրէք, տիրտիկի դուուլլարտան արթան ուֆաճըր բարչալարտան, պէապալիթ չօճուգլար իչին, ելէքէքլէր վէ թարիկէլէր տիրմէքտէ տիր . . . վէ հիլէ օլ Մ. Ճէրմէնի տէ տէր իսենիլ, պէնտէն պէտթէր իչի պիր հալտէ օլմատըրը թագ տիրտէ, տիլինտէն թըրնաղընտան արթմարագ, պաղըր քէրրէ, պիր գաչ շիչէ չարապ ալմագտա, վէ կիւեա օտաաընտա վար տըր տա, եօգարըրըր արմարագտա տըր կիպի, աղա պէլլի իթմէք իսթէմէկէրէք . . . Մօրէլլէ (մէրգիւր էհիլ սոնաթըն իսմի տիր) վիրմէքտէ իտի . . . վէ պիլարէ տէ, արատա պիր, պիր գաչ գատէճ իչէրէք, ճիւղիճէ ըսընմագտա վէ քէսպի դուվիլէթ իթմէքտէ իտի :

—էյ օլ մէրգում տիչճի, մէրգուման պիլարէլէրէ հիչ պիր իմատա իթմէքտէ տէ յիլմի իտի :

—Քիմ, միւսիւ Պրատամանթի իմի . . . —տէտի Մ. Բիրլէ, —վագաա, մէրգում պէնիմ ըիւմանթիլիմի իչի իթմիչ տիր, օլ ճիճէթլէ հիւրմէթ ու թաաղիմ իթմէկէ պօրճուուեում, լաբին, նասըլ քի, գէվիճէմէ տալի սէօլլէմիլիմ տիր . . . օլ կիւտտէն պէրու. —հա՛, նէ տէրսին Անասթաղի . . . միւսիւ Պրատամանթի . . . հը՛ . . . հը՛ . . . սանա տալի սէօլլէմէտիմի իտի, Անասթաղի :

—Էվիլէթ, սաճիճ տիր, սէօլլէտի իտին . . .

—Նէ՛ ետաղը իտի :

—ՄՅաիէօ, շէօլլէ քի, միւսիւ Պրատամանթի պանա, տիվանէ իթմիեար գարընըն պաղըրըզ չաղըրմասընտան, կիւ

ճէլէրի ույզու ուեուեամանագտա օլմասը զըմնընտա լա-
 դըրտը աչարագ թէչէքքի իյլէտիկինտէ, պէն տէ պիւ միւ-
 նասէպէ, մէգքիւր Մօրէլ ֆամիլեարնրն հալի բիւր սէֆա-
 լէթինի քէնտույէ նազու պէեան իյլէտի իտիմ. մէրգուամ,
 պուճա գարչըրըգ, նէ՛ ճէվապ վիրտէ պէկէնիբսինիդ. — «Ե-
 կէր օլ տէտիկինիդ գատար ֆազըր իտէլէր, բէք այէա, կէլ-
 սինլէր, մէճճաննն օլտու ճու հալտէ, տէյլ կալընը պէչ,
 իլլապլթըր տիչլէրնի տախի շէրպ չըգարանըմ՝ տի մէսին մի:

— Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսունուզ, մատամ Բիլլէ, — տէ-
 տի Բօտօջի. — պէնիմ էֆքեքըրմ օլ ատէմ՝ հազգընտա պօ-
 դուլնտա պաշլամըշարը: Պարի ֆալճը դարը օլտուն, մէգ-
 քիւր սէֆիլ ֆամիլեանա, մէրհամէթ իտիպ տէ պիւր իյլիէք
 եարմագտա՞ մը տըր:

— Նէ՛, մէրհամէթ մի, իյլիլ՞ք մի, պիր Մ. Պրատաման-
 թի տէ մէրգուամէ տիր, ալ պիրնի, վուր օ պիրնէ, էքիտի
 տէ պիր պիրնտէն զիեատէ մէրհամէթսիդ. — տէտի մա-
 տամ Բիլլէ. — հաթթա մէրգուամէ, պիր դաշ ֆրանդ էօ-
 տիւնճ զիրտիկինտէ, պիլարէլէրնն պուլունն չամաշըրա-
 ընըր բէհնն ալըրշարը. . . վէ եալընըդ էքի թաննէ եօրպա-
 լարը պուլունմագտա իրէն, պիլա ինտաֆ, անըն պիլէ պի-
 ղինի ալմըշ տըր. . .

— Եյ շիմտի տախի մէրգուամէ, հիչ պիր եարտըմ իթ-
 մէքտէ տէյլ՛ մի տիր:

— Վախտէ Պիւրէթ մի. թամամ, պուլտունուզ շիմտի
 եարտըմ իտէճէք պիր էհիլ սէվապը. քէնտի մաշուգու, էր-
 քէլէր իչինտէ նասըլ քէօրէկին պիրի իտէ, քէնտի տախի,
 գատըն թայիֆէսի իչինտէ թըպզըր էօյլէ պիր ճէքէ: տիր.
 զիրա, Պրա-Բուճ իլէ մէրգուամէ. . . հէր նէ հալ իտէ, — տէ-
 յի իլավէյի մէգալ իթտի մատամ Բիլլէ, պիր նիյիէթի ֆա-
 սիտէ իւզրէ կէօզլէրնի օյնատարագ, վէ պաշըրը սալա-
 եարագ:

— Աճապա սահիհէն էօյլէ մի տիր, — տէտի Բօտօջի,
 — իմանըմ կիպի ինանըրըմքի էօյլէ տիր. . . Հէր նէ իտէ,

Ան-Մարթէնն եազարը տախի, տայիրլէրի կիպի սըճադ
 օլուրար (՞), էօյլէ տէյլ՛ մի իլիթիեար գօճաճըրըմ՝

Մ. Բիլլէ, պուճա գարչըրըգ հիչ պիր ճէվապ վիրմէէ-
 բէք, անճադ օլ գօճա շարգասընըր էլէմնաք պիր հալ իւզ-
 րէ սալլամագլա իզթիֆա իյլէտի: Մատամ Բիլլէ, մէգքիւր
 սէֆիլ ֆամիլեա հազգընտա, իզճարըր ըիգաթըր գալպէ
 պաշլտեալտան պէրու, մէրգուամէ Բօտօջուճ կէօզլէրնն,
 էվիլլէրի գատար շայեանը իսթիքրահ պիր գարըր կիպի կէօ-
 ղիւնմէմէ կէ պաշլամըշ իտի:

— Մէրգուամ էհիլ հիւնէրնն սանաթը՛ նէ տիր:

— Սըրա թաշարա ֆասէթա եարմագ տըր. մէրգուամ
 իչ պաշընա իչէմէքտէ տիր. . . վէ օլ գատար տա չօք շալըշըր
 քի, զէվալըր ատէմ, շալըշա շալըշա սադաթ տախի օլմուշ
 տուր, նասըլ քի սիզ տէ կէօրէճէքսինիդ տիր. . . ֆադաթ,
 պու ճիւմիլ իլէ տախի, նիհայէթ պիր ատէմ, եալընը պիր
 ատէմ տիր, զըրգ բարչա օլամագ եա, հէր նէ գատար շա-
 լըշա, էիլնէ նէ գուտրէթիւտէն զիեատէ շալըշապիլըր, վէ
 նէ տէ պիւլիւք պիր շէյ գազանապիլըր. էօյլէ տէյլ՛ մի,
 Ալուհըր սէվիթսինիդ: Մէրգուամ, եալընը քէնտի շալըշա-
 սըլըլ, ետտի ճան պէպէտրքտէն պաշա, քէնտի սինի տա-
 խի զէպէէէճէք տիր, մէկէրչի պուճա ինտան լիէհամիլ
 իտէպիլըր մի, վիճուտ տաէանապիլըր մի. . . վագաա, պիւ-
 յիւք գըրը քէնտույէ պիր ճիւզի ինտաա իտէպիլըրքտէ ի-
 սէ տէ, ճնտան տանէ՛ հասըլ օլապիլըր, բէք ճիւզիլիէթ նէ-
 վինտէն պիր շէյ տիր եարտըր:

— Մէրգուամ գա՛ն իաշընտա տըր:

— Օն սէքիլ չաղարընտա, օլ գատար կիւզէլ. . . վէ օլ
 գատար տիլպէր պիր գըրտըր քի. . . ատէթա պիր մէյէք-
 սիմա տըր տէնիլտէ ճայիլ տիր. մէրգուամէ զայէթլէ զէնկին,
 էմնա բէք զէնկին, շէօյլէ քի, սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, ֆա-

(՞) Պու պիր սէօյլէմէ տիր էմնա, տալը մանէարըր պիլմէտի-
 կիմիդտէն, թիւրքճէ պիր շէյ օլտուրամտեարագ, օյնն թէքքէ-
 մէ իթմիլիդ տիր:

րիսի սաթըն ալապիլիր մէրթէպէտէ զէնկին պիր իխթիւեար, վէ ճիւրիլիբ տէրէճէսինի տախի ալիւ, օլան թամաքեար ատանին, Էանի, Մ. Ժաղ Թէրրան նամ նոթէրին հանընտա պէպէմէլիբ իթմէքտէ տիր :

—Մ. Ժաղ Թէրրան մը . — տէտի Բօտօֆի, պու եհնի թէնասաթուփտէն սոլաքը տիրչարը թէտաճճիւպ օլարադ, չիւնքի, լա կուալէօղիւն ասը վէ նէպի հազգընտա, թահսիլի մալիւմամ իթմէք իչին, մալիւմ հա, հա մէրգուժ նոթէրէ, վէ եախօտ վէքիլիսարճը պուլունան պիր դատընա միւրաճաթ իթմէքիլիէ միւհիման պուլունմադտա իտի . — աճապա մէրգուժ, Սանթիլի սօզաղընտա պուլունմադտա օլան Մ. Ժաղ Թէրրան մը աըը, — տէլի սիւալ իթտի մէրգուժ :

—Թամամ, թա քէնախի . . . սիգ մէրգուժու թանըմադտա մըաընը :

—Պէնիթ, խրոմէթ իթմէքտէ օլտուղուժ թիւճճարըն նոթէրի մէրգուժուուր :

—Իմտի, էօլլէ օլտուղտա, մէրգուժուն նէ մէրթէպէ խախս վէ մատրապազ պիր ատամ օլմասընը պիլմէքտէ օլմալընը, չիւնքի, զաթէն օլպապտէ քէսպի շէօճրէթ իթմիչտիր, Թաղաթ, էկէր սոլղուեու սէօլլէէէճէք իսէք, շուտա սահիճ տիր քի, պէղայէթ տէրէճէտէ հէմ էչիլըղ վէ քեամիլ, վէ հէմտէ տիրաար պիր զաթ աըը . . . հէրբազար կիւնիւ, մուլըազ սուքթտէ պաշտօնտա վէ պատարադտա հազըր պուլունմադտա աըը, մնժ պահըր պաշտան պաշա թուլմադտա, վէ սըզ սըզ տա խոստովանանքընը օլմադտա աըը . . . վէ կերչի քիմնէէէ էթմէք հէտիլմէքտէ տէլիտիր, պիր սուփրա սահիպի տէլիտիր, լաքին, շօգ տէֆա սուփրաընտա բարաա պուլունմադտա աըը, տայիմա օրհնամ շուր իլմէքտէ, վէ տայիմա տա ճաշակ ալիւդտա աըը . . . վէլճաաըլ սուրբ կիպի պիր ատամ աըը . . . լաքին, թամաքեարլըզտա տա էօլլէ պիր մէրթէպէտէ վաաըլ օլմուշ սուր քի, պաշգալաըր իչին պէշ բարտըն արամադտա օլ-

մասը շէօլլէ տուրուն, պիղ զաթ քէնտի նէֆսինտէն պիլէքտէմէքտէ վէ գըրգանմադտա աըը . . . Թամ օն սէքիզ այրան պէրու, մէրգուժ պիչարէ Մօրէլին գըրը Լուիզ, մէրգուժուն հանընտա պէսլէմէլիք իթմէքտէ տիր . . . Մէրգուժն հալիսիք ճիհէթիլլէ պիր գուլունա պէնգէմէքտէ օլտուղու կիպի, չալըչմազ ճիհէթիլլէ կէլինճէ տախի, պիր աթա պէնգէմէքտէ տիր . . . հէր խրոմէթ մէրգուժէնին իւզէրինտէ օլտուղու հալաթ . . . պաշա սնճազ 18 Ֆրանգ վիրմէքտէ տիր . . . պիր լաբազ դիւտտէ վիրմէքտէ տէլիտիր : Մէրգուժն քէնտի մէրգիւր մաաընտան, եալընըղ ալմըր Ֆրանգընը քէնտի մէարիֆաթը շախտիչէտի իչին աըր գօեարազ, պազըլէտէսինի տախի, քեամիլէն ֆամիլեաթնա թէրը իթմէքտէ տիր . իլթէ պու գատար, հալ պու քի, պէրի թարաֆտա տա, ետի ճան պէսլէմէք իչին, էթմէք լազըմ աըր, էթմէք :

—Թաղաթ, մասամ քի չալըչան պիր ատամ աըր տիմէքտէսինիլ . . . բէտէլինին զալանալըլ նիչին քիֆայէթ իթմէմէքտէ տիր :

—Էվլէթ, հէմ չալըչան աըր, վէ հէմ տէ կերչի շօգ չալըչան օլտուղտան պաշգա, նէ սղղընա իչրէթ գօլմադտա աըր, վէ նէ տէ պիր լաեքգաըր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմադտա աըր, գուղու կիպի պիր ատամ աըր, լաքին, էինէ գալընտաըր քիֆայէթ իթմէքտէ օլմատըղընտան, Ալլա հատան միւրեաֆաթ օլարազ, պաշգա պիր շէյ նիտազ իթմէլիպ, իլլա պիրազ դիւտտէճէ գազանըպ տա, չըրգ շօճուղունու սէֆալէթտէն գուրթտարապիլլին իչին, կիւնլէրին միւմիլին օլուպ տա, էիկիլմի տէօրթ տաթ օլաճազ էէրտէ, գըրգ սէքիլ սաթ թմասընը, վէ օնա կէօրէ, հասի դիւտտէ չալըչապիլմէսինի բէճա իլլէմէքտէ տիր :

—Տիւեք տիր քի, քէնտի սանաթըր, բէք ճիւղի պիր իւճէլէթ պըրազմադտա օլմալը աըր :

—Մէրգուժուն պաւ մէրթէպէ զարուրէթէ վէ սէֆալէթէ տիւլմէսինէ պալըճա սէպէպ, սանաթընըն, բէք աղ

Իւ ճշեթ պրագմագ տա օրմարմտան զիեւտե : Խաւթա տււ-
 շիւպ տե , Իւչ այ եսիրֆիրաշ օրմար օրմաշտար , պիր քեր-
 րե ին կերիւէմիշ տեր . վե պու ճհեկեամտե , քեւտիրմիե
 պագըպ գանբրմագ տա օլան զեվճէսի տախի պօղլուլմուշ վե
 սըճճեթիե խալէլ կեթիւմիշտիր , նասըլ քի պու կիւն վե
 պու սաաթի տա տա , զեվալըր գասրնճըղազ ճան չեքիւմեքտե
 տիր . վե մեզքեր օլ Իւչ այ միւ տաթեթ տե , անճագ , Լուիլին
 վերտիկի այտա ԱՉ Ֆրանց իլէ կեչիմեքըլիկէ միւ ճիտճ գալ-
 մըլար տըր . . . կերչի , օլանճա էշեալարընը րեճի գօեա-
 րազ պիր գաշ ֆրանց վալիտե Պրեկեթիտէն գալարըրպ , վե
 պիր գաշ ֆրանց աօլի , Մօրէլէ թաշ կեթիւմիւ կեչիթտիր-
 մեքտե որուլունան քեւլըր գատրմտան էօտիւնճ արըլըրար տըր ,
 Լաքին , նասըլ քի սեօյլետիմ , թեքրարէն սեօյլերիմ , պուն-
 լար իե նէ օրմագըրք իճիթիմախ վար տըր , պեքտե սեքիշ
 քիշէ էթմեք վե էնաալիսի պեքիլմեքտե տիր . . . հէլէ օլ եաթի-
 տըլ լարը մաճէլի վե սեֆիլ Տալլէլինի կեօրեճէք օլանըր ,
 եիւրեք տաեանըր շէյ տէլի տիր . . . Լաքին , պագսանու-
 էքնըլ , մնսիեօ , արթըր պու լագըրարեր պրագ սըմ , պե-
 րիտե եէմեկիմիլ րիշտի , վե գարնմըլ տա զիւ չարմագտա
 տըր , պիլ իսե օթուրմուշտա , թալան էլիտեքիլէրն լա-
 գրարտըրըր խիտըր եվաթ իթմեքտէլիլ , նաֆիլէ եեր-
 տե ճիկէթիմ բարե բարե օրմագտա տըր . . . հէլէ պերեքեթիմ
 վերսին քի , Մ. Պրա-Բուճ մեքրօմըրար տեֆիտեճէք տիր տե ,
 պիլ տե գուրթուլմուշ օլանագըրք . . . պերեքեթիմ վերսին տի-
 մեմե , Ֆիքրիսիլիլ պաշգա պիր շէյ կեչիմեսին , գաթիան պեա-
 խաճըրմտան վե մեքճամեթսիլիլիլմտէն նաշէ էօյլէ սեօյ-
 լեմեքտե տէլիլիմ , Տալա . . . Ֆագաթիմ , մատամ քի պիլարե
 Մօրէլ Փամիլեաը , էլիմիլտէն պիր շէյ կեչիմետիլիլմտէն ,
 էօյլէ տե սեֆիլիլք շէքմեքտե տիրլէր էօյլէ տե , պարի Տեր
 կիւն պիլիմ կեօղիւմիլ էօնիւտե գալըրպ տա , պիլ տե տե
 պիր տերտի ալիմ օրմագտան իսե , կիտիլ մեզքիւր սեֆա-
 լեթի , պաշգա պիր եերտե շեքսինլէր :

— Իլի էմնա , մեքրօմման պիլարելէր պուրատան գօլու-

լու պ տիլարը իտիլալէլէրինտե , նեքեքե կիտեպիլեճէլէլէր
 տիր :

— Տօղրուսու անը պէն տէ պիլմեմ :

— Մեքրօմ սանաթքեար կիւնտե գաշ ֆրանց գաղա-
 նապիլմեքտե տիր :

— Էկերչի մեքրօմ քեւտի վալիտեսին , զեվճէսինի վե
 չօճուգալըրնը գանբրմալըրա մեճպուր օլուպ տա , վագ-
 թիլին պիր մըզտարընը տա ճիլարա սարֆ իթմեկեճէք օլ-
 սա , եէվմիլիլ Իւչ տեօրթ ֆրանց գատար գագանապիլիլ ,
 չիւնքի , քեւտուլի թէլէֆ իտեքճէսինի չարմագտա տըր -
 Տալպու քի , վագթիլիլմն ճիլ տէլիլ իսե տեօրթտե պիր րա-
 ենըր Փամիլեաըրա սարֆ իթմեքտե պուլունտու զունտան ,
 կիւնտե տե թաշ չաթիտա , անճագ իքի ֆրանց գագանա-
 պիլմեքտե տիր :

— Ֆիլ վագըր բեք ճիլի պիր շէյ տիմեք տիր . . . վաճ
 զեվալըր սաաճըրազ վաճ . . .

— Էվլեթիմ , բեք սեֆիլ տիրլէր , բեք սճըմմագըրա չա-
 լեթիմ տիրլէր . . . Լաքին , չի չարէ քի . . . տաճա ճիլար կիպի
 նիլէ նիլէ Փամիլեալար վար տըրլար քի , այնի սեֆալէթ իւգ-
 րե պուլունմագտա տըրլար . . . մատամ քի էլիմիլտէն պիր
 շէյ կեչիմեք , իլիթէ անճագ պեօյլէ սճըմագլա քեւտիրմիլիլ
 թեճէլիլ իտեպիլիլիլ . . . էօյլէ տէլիլ մի Սեֆիլեա , — տետի
 մատամ Ռիլլէ : — Լաքին , թեճէլիլ մեճէլիլ տեր իրէն , պի-
 զիմ չարապը ունուլթուր :

— Տօղրուսու սեօյլէլէլիմ մի սիլլէ , մատամ Ռիլլէ ,
 պու նագլ ու նագլ իթտիլիլիլիլ Տալլէր , ելուրեկիմի բարե
 բարե իթտիլլէր , Մըթըր միսիւ Ռիլլէ իլէ պիլլիլբաե , պե-
 նիմ շէվիլիմէ իլէճէքսինիլ , էօյլէ տէլիլ մի :

— Բեք չիլիլիլապ պիր գաթսընըլ , մնսիեօ , — տետի
 միսիւ Ռիլլէ , — Տեր Տարտե մեզքիւր օտաեք կեօրմեք իտ-
 թեթիլիլիլիլ :

— Տեր Տեհիլ , վե Էկեր իլիմ կեչիճէք օլուր իսե , շիմ
 տիտէն րէլիլի տախի պրագըրմ :

Կարուճու քէնտի մաղարասնտան տիշարը չըգտը, վէ Բօտօյֆ տա մէրգուճուն արգաւար սրբա կիթտի (*):

(*) Փարսիսն էշիկերի վէ ֆագըրարը հագգընտա զուհուրա կէլն պու նագլիկէթ, գաթան մուպալաղալը, վէ ետօտո ետընըզ վագթլլէ էօյէ խիշ տիր տէյի զանն օլունմադն, զիրա, հէմ նագթարը նոգթարնտա սահի՛ն տիր, վէ հէմտի, հէր նէ գատար, կէրէք հիւքիւմթիւր, վէ կէրէք ուտուվիթէր թարաֆընտան, պիւրիք շարէթիւր վէ պիւրիք համլիկէթիւր եղարաղլալ, միւմիսն մէրթէլ պէ ետիւ տըլմադրն շարըլմադրտա խտտէ, երնէ, պու կիւն վէ պու սատթ, տէյի ետընըզ Փարսիտէ, իլլա, հէր բայիթ ախթտա վէ հէր պիւրիք վէ զէնկիւն մէմէրթտէ, թարսիք գապալ իթմէզ սուրէթտէ ֆագըրըզ վէ տէֆլիլէք տէրքեար պուլունմադրտա տըլ. վէ պու սէֆալէթի պաղընա շէքէնլը տէ, ետընըզ աճմազ, ճահիլ, հօվարտա, վէ շարգըն թագալմարը օլունեղալ, իլլա էն զիւտտէ էնլի հիւնլը, քեամիլ, նամալար, վէ սահիպ մալիւմաթ թագալմար տուտի շէքմէքտէ տիրլէր, մէտէնլիկէթ իլլաւ կիթտիքէ, կէրլի տէրվէթ վէ սէտտէթի հոյ արթմադրտա տըլ, լաթիւն, սէֆալէթ տախի արթմադրտա տըլ, մէտէնլիկէթ պու պէտպալթիլըղըն էտիլտիւ պիր տիրլիւ սլամախադտա օլունգատան պաղազ, կէրլի պիր ճիւղի ֆագթ կէրթիւկպիկէճէր տիր, լաթիւն, զանն խտէրիզ քի, միգտարը քիթայէտէ օլունմադրտա տըլ:

Գու սէյլէտիկիսիլի, հէր էնլի տիգգաթ թաատիզ իթմէքտէ օլունգատան պաղազ, Փարսիտէ պրտա պիր տէֆա թագալ ու նէշը օլունմադրտա օլուն Բըլիւ տէ Տէօ Մօճալամ շէհրէթըւ պիր իրապէնէն 1881 սէնէտի հօկոնմեթիլ իպթիտալը թարսիսն յօլունտիտէ, Փարսիսն Սէֆալէթիւրի սէրլամիկէ տէրն խիլիզ քի, վէ կէրլի տիգգաթ վէ միթպալա տիր պէնտ տախի, պու կիւնրի հայիտան պահա վէ նազլ խտէրէք, թաատիզ իթմէքտէ տիր:

Մէքթիւր պէնտի օլունտան հէր ստամ մէճպար օրըր տմէկէ քի, պիզիմ ֆուգարալարընըզ, հէր շէքմէքտէ գուլում ու թաատտիր վէ դատըրըզ վէ դարուրէթ տէրքեար օտուղու հարտ տախի թիրքիւտա սոզմաշ օլունգալար իլլիւ, Ալլահա պիւրլընէ տէֆա թէշէքթիւրի տունմար տըրըր. զիրա, օրալարտա պուլունմա սէֆա.

ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

ՏԵՕԹ-ԳՍԹԼՍ

Կըշ մէվիսի յըմալը ճիճէթլէ, մէզքիւր խանէնին զաթէն գարանըզ վէ նէմաբ օլուն մէրտիլէնի, տահա զիւտա տէ գարանըզ վէ էլէմպալը պիր հալ քէնազ իթմէքտէ իտի. շէօյէ քի, մէզքիւր խանէնին հէր գալմընտան ինրի կիւրէր իրէն, էնլի տիգգաթ օլուն ատամին կէօլլէրինէ, պաղազ

լէթին տէրէճէտիւն, հէնուզ ծտա պիր պիկէ թիրքիւմադրտա պուլունմադրտա տէյի տիր. հէլ նամա օլունքի, հէնուզ պիզտէ, նէ օլ գատար ախիւտազ պօղալ գուղու պուլունմադրտա տըլ, վէ նէ տէ անտէն նէշէթ խտէն սէֆալէթ կէրթիւմէքտէ տիր. ֆագաթ, էսէֆ իտէրիզ քի, պիզտէ տախի, կիւնտէն կիւնէ չօղալմանտա պաղալմը տըլ, շիւքիլ ալաֆրանկաճըն, ետընըզ օլ սէֆալէթէ կէօթիւքմէքտէ օլուն ճիճէթլըրին, մէտէլա, սիւսի, սալթանաթը, խըաթը, իշէթի, գուլմարը, զէվզ ու սէֆաթ, սէֆիհիլիկ, հօվարտալըլը, շարգըլմըլը, վէ աղաղըղը վէլմալիլի, սիթէպու տա ալաֆրանկա տըլն տէէլէք, տէրթ էլ իլէ սարըլալ ինրա իլէմէքտէյիլ. Ն/շ պիր տէֆա շաճու տիւլունմէքտէ տէյիլիզ քի, կիրոպանըն պիր թարաթը ճէն նէթ օլունգա. հոպտէ, տիկէր թարաֆը խտէ ճէննէտ տիր, վէ պիզտէ, քէնտի քիտիմիլի, քէնտի իթմէկիւրիզ, կէօթիւքալ կէօթիւրիւպ, ճէնէննէմէ յըմադատեղալ:

Կիրոպա ֆուգարալարընը պու մէրթէպէ սէֆիլ օլմալարնտ սէպալ, քէնտիլըրին ճահիլ շօրաղ, շիւնէրիլի տիգալթըլ, շէղաքիլ, սիլ, վէ պաղընա թէնըպ յըմալարը օլունտը, իլլա թօրըալարը աղ օլունգադտան, շիթի ճիլիքտէն զիւտալ, հիւնլը ու ստանթալ կէշիմէքիկէ մէճպար պուլունմալարը օլմադրտա տըլ, վէ պիզտէ իտէ, պունտն մաղալիթի օլունգա, հէր գուտուրուտի գատն զիւտալ պաղընա իրի սէպալ մաղաղը, ետի պիր շիթի ճիլիլիլի թարաղը վէ թէգատտիմիլի էնմիլիկէթ վիրմէք, վէ իրիճիտի տախի թէնպալիլի տիր, եօղա, պու գատար կիւնլը վէ միւմիթ պիր ալաղտէ, ֆագըրըզ տաթթա, հէմ ախըպ տըլ վէ հէմտէ կիւնազ.

Չպուլում ու թէստտի խուտունա կէլիլի, ծտա տախի սէպէպիլիկէթի, պաղընա ճէհալէթիլիլ վիրմէքտէ տիր...

պաշտօնային զարկի հալլէր շարքանագոտ իտիւրէր: Մէսէլա, գօմանտանըն օթուրմագոտ օլտուղու ուֆագ պիր տայիրէնին գաբուսու, տահա հէնուզ, տամար տամար սիեահ բէլէսէնը աղածը ընէկինտէ պօսանմըլ օլտուղտան պաշտօն, անտարթար ետրինտէ պուլունան եպալըլը պագըլ պիր թօբ բարլամագոտ օլտուղու կիպի, իշէրքի դամբանանըն գայթաւնը վէ բիւսկիւլի տախի գըրմըլը իրէքտէն միւրէթթէպ պուլունտուղու թագախիտէ սարգմագոտ օլտուղունտան, տիվարլարըն քիւհնէլիկինէ նիսպէթէլ, պիր պիրինէ բէք միւպային պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի:

Վէ բէհին իլէ ագճէ իգրազ իթմէքտէ օլան ֆալճը դարընըն, սաքին օլմագոտ օլտուղու իրիննի գաթըն գարուսունա կէլինճէ, պիւթիւն պիւթիւն անայիպ պիր հալտէ պուլունմագոտ իտի: չէօլլէ քի, մէգքիւր գարունուն իւսթիւնտէ, դանատլարընտան վէ անագլարընտան միլիլանմըլ, պիւլիւճիլի կէ վէ սիհիրպաղըլղա տայիր իշէրտէ պիր ալէամէթի միւհիմմէ ետրինի թութմագոտ օլան պիր պայգուշ, իլի օթ տօլու օլտուղու հալտէ, հէր քէսին կէօրիւնէ վուրմագոտ օլտուղտան պաշտօն, գարունուն իւզէրինտէ տախի, տիշարտան կէլէնէլէրին քիլիլը օլտուղունտան, կէօրիւպ անլատըլտան սօնրա ալմագ նիլեէթիւն մէպնի, թէլ գաֆէս կէչիրիլիլ պիր ուֆագ բէնճիրէ պուլունմագոտ իտի:

Հէլպէթֆէրմա պիր սանաթ իճրա իլլէմէքտէ օլմաըլ մաղնուն պուլունան թալէան շարլթմանըն գարուսունտա տախի, քէզայիք պաշտօն պիր անայիպիլը միւշահէտէ օլունմագոտ իտի: չէօլլէ քի, մէրգուսուն գարուսու իւսթիւնէ վաղ իտիլիլ օլան պիր սիեահ թահթմ իւզէրինտէ, ամտիլլէրի միլիլանարագ թէրթիպ իտիլիլ օլտուղու թագախիտէ, մէրգուսուն քէնտի իսմի օլունմագոտ իտի: վէ իշէրքի գամբանաըլ գայթանընըն տիշարտա պուլունան ուճունտա տախի, նիլէ էմնայի պուլունտուղու կիպի, ես պիր թալչան, վէ եսիստ պիր քէչի անագը կէչիրիլիլ օլաճագ

եէրտէ, էլի իւզէրինտէ օլան դուրու պիր մայմուն պիլէկի կէչիրիլիլ իտի: Մէգքիւր գուրու պիր գօլիլէ պէշ բարմագլարը վէ թըրնագլարը ետրինտէ պուլունան պիր էլին, եօգարտան աչաղը սարգմագոտ օլմաըլ, տաթա պիր ուֆագ չօճուգ էլի կիպի կէօրիւնմէքտէ օլտուղունտան, ասանըն նէֆրէթ ու տէհէթիւն մուճիպ օլմագոտ իտի:

Բօտօլֆ, կէօլլէրինէ բէք չիրքին կէօրիւնմէքտէ օլան մէգքիւր գարունուն էնիւնտէն կէչէր իրէն, գուլաղընա պիր նէլի պօղուլըրճարնա ըլլաըլմագլար սէսի կէլաթտէն պաշտօն, պիրտէն պիրէ տախի, պիր անը անը պաղըրըլ, պիր սինր չէքիլմէսի, վէճատըլ ատտան տէհէթ Վիրճի պիր հայգըրըլ շամթաթը իշիտիլթաթտէ, վէ մէգքիւր խանէտէ հիւքմ իթմէքտէ օլան սուլուգ օրթարնտա, մէգքիւր հայգըրըլ պիր գաթ տահա զիեատէ չիտէթ քէսպ իթմէքտէ իտի:

Բօտօլֆ պունըլարը իշիթտիկինտէ, թիւլլէրի իւրքէրմէ կէ պաշտար:

Վէ մէրգուժ հէման ելըլարըլմ կիպի սաղըլարագ, մէգքիւր գարուեա տօղուր գօշտու, վէ շիտէթ իւզըն չընըլըրտըլ չէքմէ կէ պաշտար:

—Նէ՛ եարբեօրտունուզ, մնսիէօ, — տէտի գարուճու տիւշարը թէհաճիւպ օլարագ:

—Նու շամթաթըն սէպէպիլին . . . — տէտի Բօտօլֆ, — մէկէրիլ սիլ իշիթմէքտէ տիլլիլ միսինիլ:

—Իվլլէթ, իշիթմէքտէ յիմ. ֆագաթ ճնտա սալա գօրգուպ չիւրհէ իտէճէք պիր չէլ եօք տուր. պէս պէլլի Մ. Սէղար Պրատամանթի պիրինին պիր. . . վէ եսիստ իքի տիչին չէքմէքտէ օլմաըլ տըլ:

Մէրգուսուն պու վիլմէքտէ օլտուղու իլլաճաթ, կէրչի սըհէթէթ մագրուն պուլունմագոտ իտի իտէ տէ, պու ճիւմ լէ տախի Բօտօլֆ դանի օլմանարագ, երին սըղը սըղընա լընըլըրագը չէքմէքիլի տէվամ իլլէտի. Իվլլէէմիլտէ գարուշըրք հիւ պիր սէս չըգմաթը . . .

Պիր շոգ գարուլարն արգա արգանա դաբաթլուտըգլարը իշխարիտի պատեհնու գարունուն հանրնտա պուլունան պիր նեֆեպիկին ճամբ արգաարնտան, հերպլէրի քեմիքէրի տիքիլի տիքիլի վիրմիշ, լեհնեֆի պիր ճննազե բէնկի քեպպ իթմիշ, պաշըննը գըրմիքըբեա չալար վե ազարմըշ պիր շոգ սաչլարը գազարմըշ գարմագարըշ օլմուշ, վե եանազլարընտան աշազը ինէրէր, այնի բէնբոտէ պուլունան ուզըւն վե սիրելւրկէ սադայըլլա պիրլէշիշ զան պիր առամըն պադմագտա օլմասը կէօրիսիւս, վե Բօտօֆիտն տանիկեհաշը, մաքրնապարի պիր սուրեթտէ օլարագ, մեքրուժա թեաստիւֆ իյլետի: Մէրգուժ առամըն պագըշը, անճագ պիր սանիյե սիրաթի:

Բօտօֆ մեզքիւր չեհրեկի կէօրտիւբտէ, թաշ կիպի տուրա գալտը:

Բօտօֆ մեհրումու, հէր նե գատար, բէր ճիւղի պիր սուրեթտէ կէօրեպիլտի իսէ տէ, պաղը ալեամեթի միսսքիթէլէրինէ իսթ ինատէն, շու իթիդատա դահիպ օլտու պր, մութլարգ սուրեթտէ մեհրումու թանըմագտա օրնալը տէյի: շեօլեքի, մեհրումուն եէշիլ կէօպլէրի, օլ գապա վե տիքիւր տիքիւր գալըն գաշլարը ալթընտա պիլուր կիպի բարլամագտա օլտուզու հայտէ, բէնկի իսէ մնտօր քեմիլմիշ օլուպ, պուրնու տախի ինճէ, սիվրի, վե գարդա պուրնու կիպի էլրի օլտուզունտան, վե պուրուն տէլիքէրի տախի առեթտէն խարիճ սուրեթտէ եպազըն վե եպալարի հալգալանմըշ օլարագ, պուրնու տիքեկի իքի թարաֆտան կէօրիւմեքտէ պուլունտուղունտան, քէնտիսինէ, պիր սուրեթի գաօլկիէտէ, գալթէն թանըմագտա օլտուզու, վե Մէրաֆիւն, պարօն ար կրտուն իլե գօնուշառուզու վազըլթաւ, լանեթլէր օղուեարագ, վերբիտի կէշտիկի Բօլխօրի նամ պիր շախաը տէրխաթըր իթտիտիքեքտէ իտիլէր: Հէր նե գատար Բօտօֆ, օն ալթը վե եախօտ օն եէտի սէնետէն պէրու մեհրումու կէօրիւշ տէյիլ իտի իսէ տէ, պու ճիւղիլ իլե տախի, ունութմամաարնա վեսիլե օլաճագ բէր շոգ սէ:

պէպլէրի տէ աեքքար պուլունմագտա իտի: վե թեհէքքիւրլէրինի պիրտէն պիրե թօրնաբպ տէրխաթըր իսէմեմէսի, վե մեհրումուն, թանըմագըր Բօլխօրի օրմասընա պիր գարարը գալթի վիրեմէյիպ տէ շիւրհէ իյլեմէսի, իշպու Մեզար Պրատամանթի իսի թաշթընտա օլարագ կէօրմեքտէ օլտուզու գըրընճա սաչլը սադալը շարթաթանրն, բէր էսմէր չեհրէլի պուլունմասընտան նեշիթ իթմեքտէ իտի: վե Բօտօֆիտն (քէնտի շիւրհէսի պիեղուս չըգամալը օլտա տախի), օլ գալթէն թանըմագտա օլտուզու առեթտէ, զայեթիլե սահիպ դեքեալթէթ, էհիլ մալիւմանթ, վե գիեատեպիլե տէ ինճէ ֆիքիլի պիրիտի օլտուզու հայտէ, պու մէրթեպէ պիր մեզլէլթէ կիրիֆթար օլմասընտան . . . վե հալթա ալչապըրգ տէրեճէլէրինէ գատար ինմիշ պուլունմասընտան սուլաքը, տիւչարը թեհնճիւպ օլմամալը տախի, մեքրումուն էօլլե պիր ալթ ու դեքեալթէթ, վե ֆիքը ու մալիւմաթա մալիք պուլունմասըլլա պէրապէր, հատտէն գիեատե ֆէնա, վե բէր ալթապը պօղուր գ պիր առեթտէ օլուպ, վե սեֆիշիկե մէյլանը ագիմի պուլունմասընը, վե ալեիլտուսա արարչճա պիր էօլիւնիւպ թալթա սաթմագալըրա արղուքէշ պուլունմասընը, վե շապիանը նեֆրեթ սուրեթտէ հէր շեյի, վե հալթթա ինասընը վե ինասնիյեթի պօշա չըգարարագ, հիշ պիր ֆաղիլթէթտէն հիշ պիր սեֆա տուլմամաարընը պէտիկիւնտէն, մեզքիւր ֆէնալըգլար երիդիւնաէն, լսեքք պուլունտուզու սեֆալթէթ տիւչտիւբտէն սօնրա, օլ մէրթեպէ ատի եօլլարա սարմագալըրա, վե քէնտի թեպիերի շիտի արամագըրա միւզթէտիր, վե եախօտ մեհպուր օլմուշ, վե հազըգալթէն մալիք պուլունտուզու իլմու մալիւմաթը քեօրէսի սայեպիւնտէ, մեզքիւր միսիլինճէ սանաթը իճրա իթմեքտէ օլմասըլլա, քէնտինճէ իսթիհզաքեարի պիր մեմնունիտեթ հիա իթմեքիլե պաշլամըշ օրմասընա համլ իթմեքտէ իտի: Լաքին, նասըլ քի սեօլլետիք, թեքրաքէն սեօլլէրիլ քի, Բօտօֆ Բօլխօրիտի, հէր նե գատար տաշա կէնճ օլտուզու վազըլթ թեքը իթմիշ օլուպ, վե կէրիլ շիտի մէր:

գում շարլաթանքն սինկնտե պուլունմար լազում կէլմէ ք-
տե խտի խտե տէ, պու ճուսիէ իլէ տաթի, մէրգուման իքի
շախ պէ յնինտէ, պիւ յիւ ք Ֆարգլար կէտմէ քտէ օտուլուն-
տան, ագրպէթ քեար պիւ յիւ ք չիւքճէլէրէ դահիւ պարագ,
Մ. Բիբլէրէ ինթապէն,

—Մ. Պրատամանթի չօգտան պէրու մու պու կվտէ ի-
գամէթ իթմէքտէ տիր, տէ յի սիւալ իլլէտի:

Սայ քի պիր սէնէտէն պէրու տուր, մճնսիէօ . . . էվլէթ,
թամ պիր սէնէ տիր. չիւնքի յուճար անքնտա կէլմիշ տիր:
Տօղրուտու, մէրգում, քիւրասընը, կիւնիւ կիւնիւնէ էտա իլ-
լէմէքտէ օլտուգտան պաշգա, պէնիմ տէ քիւմաթիգմիմի
կիլ իթմիշ տիր . . .

—Մատամ Բիբլէտէն իշիթտիկիմէ կէօրէ, մէրգում ա-
լէ յճինտէ քէք ֆէնա շէլլէր իշիտիլմէքտէ իմիւ . . . էօլլէմի:

—Մ., մէրգումէ սիլգէ էօլլէ շէլլէր տէ մի սէօլլէտի . . .

—Նէ դարարը վար տըր, պէն էօլլէ աղըղարքնտա մէր-
ճիմէք ըլլանմաւանպարտան օլմաւերպ, իլլա ոըրը սագլա-
մագլըլը պիլէնլէրտանիմ:

—Պագաթ, մճնսիէօ, պէն ապա մէգքիւր լազըրտըլա-
րա ինանմամ, վէ ապա տա ինանմաւաճաղըմտըր, չիւնքի,
ինանմազըլգ ար ու ճիւճապըմա թօգանմազտա տըր, —տէ-
տի միւսիւ Բիբլէ գըղարարագ պօղարարագ, վէ տահա եօ-
գարըքի դաթա չըգմազ իւզըրէ Բօտօրֆուճ էճնիւնէ տիւ շիւպ
կիտէքէք:

Եկէր մէրգում սահիճէն, քէնտի պիլտիկի Բօլիտօրի ի-
տէ, մէգքիւր խանէտէ քէնտիքին տէ օտա թուլթմաաը ու-
եամաւաճաղընտան, չիւնքի միւրատըր ըվիլինէ սէքթէ վի-
րէճէկինտէն, վէ պինապէրին, իշիթտիկի տէճշէթլու սէս-
լէր հագղընտա, ֆիքքինտէ ֆէնա ֆէնա շիւքճէլէր տօղրուպ
վէ գիճի պուլանտըլընտան, Բօտօրֆ մէգքիւր չիւքճէտէն,
ճէր հալտէ հալլ խտիպ գուրթուլանագլըլը գուրթու, վէ
մէրգում շարլաթանքն մալթլազ սուրէթտա քիմ օլտուգու-
նու անլամագլըղա քէնտիքնէ գարար վիրմիշտիր. վէ մէր-

գում պու միւլահագալար իլէ մէշըլը պուլունտուղու հալ-
տէ, գարուճուճուն արգասը սըրա, քէնտի թուլթմաաղը
օտանքն պուլունտուղու գաթա չըգմիշտըր:

Մէգքիւր օտանքն իթթիտալինտէ պուլունան մատմա-
ղէլ Բիկօլէթին օտասընը թանըմազըլգտա հիլ պիր կիւճ-
լիւք պուլունմազտա տէ յիլ իտի, չիւնքի, գարուճու միւ-
սիւ Բիբլէնին ատուլի էքպէրի պուլունան պիր ըէսիմճիքին,
քէմալի իլթիֆաթընտան նաչի նագշ իլլէմիշ օլտուգու պիր
լաթիֆ ըէսիմտէն, քէնտու քէնտուլէ տաթի, քէք ալէա ան-
լաշըլմազտա իտի: Նէօլլէ քի, մէրգում, գըրմալար օլմալար
կիլինէ ալընմըշ օլտուգու հալտէ, պէլլէ շէքլինտէ պիր լէվհա
ճէրսիմ իթմիշ, վէ մէգքիւր լէվհանքն տէօրթ թարաֆընտա,
շէսըրէթլուար ընտար ընտարմարտան վամթ ո կուսթօտու մուճիպիւ-
ճէ, Եճմի սէքիգ թանէ ուֆահըք ուֆահըք, վէ չըպազ չըպ-
լազ, քիւ չիւճէք գանտարարըլլա, ճէր պիրի պիր թարգ ու-
չուշ իւզրէ օլտուգու, վէ էնիվալի չիլէքլէր կիլլանտար օր-
թաթնտա պուլունտուգլարը թագտիրտէ, աթիգ պուլթ-
քէրէսթլէր իթիգատընա մախտու Սչգ ու Սէվաւ իլահլա-
րը վէ եախօա չօճուգլարը, վէ պուլնաթըն էլլէրինտէ տաթի,
մատմօաղէլ Բիկօլէթին տիքիշէլիք տանաթընը անտըրմազ
նիլէնէթիլլէ, թէրգիլիք ալթիլէրինտէն պիրէր թանէսին,
մէսէլա պիրինին էլինտէ պիր եււքալ, պիր տիկէրինին է-
լինտէ պիր մագա, պիրինին էլինտէ պիր իւթիւ, պիր տի-
կէրինին էլինտէ պիր քիւ չիւճէք այնա, վէ պիր տիկէրինին
էլինտէ տաթի, պիր իլինէ եաթըլը թուլթտուրմուշ իտի,
վէ մէգքիւր լէվհանքն զէմինին ալըք մաի ըէնկէ պօտա-
եարագ, իւզէրինտէ լալ ըէքքտէ օլտուգու թագտիրտէ,
Տիֆթճճի ՄԱՍՄՈՍԱԶԷԼ Բիկօլէթ տէ յի եաղմըշ օլուպ, վէ
քէք ուսթալըլը սուրէթտա պիր կէօլլէ վիրմիշ օլտու շուն-
տան, եէ չիլ տէնիլք ընկինտէ պուլունան մէգքիւր գարու-
նուն իւսթիւնտէ, դասպարըլ թէճէտիւմ իթմէքտէ իտի:
Պու ըէսիմին տիլպէրլիկիլլէ, մէրտիլլէն չիւքինլիկի արա-
ղընտա տէքքեար օլան ֆարգըր ալիմ վէ միւպայէնէթ տա-

խի, աստամբն կէօղիւնէ, զիեւտէսկայէ շարմագտա իտի :
 Բօտօրֆ, դարուճու Աֆֆրէտին գալպի եարեկերինն եէ-
 նիտէն աշրմասը թէհիքէսինի կէօղէ ալարագ, վէ մէրգու-
 մա, մասմօադէլ Բիկօլէթին օտասը դարուսուճու կէօթէ-
 ըէրէք :

—Պէսպէլի պունլարը Մ. Գապրիօն եազըը զմայը տըը,
 էօյլէ տէ յիլ մի, տէտի :

—Էվվէթ, մօնսիէօ, օլ էտէպսիզ Տէրիֆ, քէնտի արսըդ-
 ըզընը մէվզըրի իճրսեէ վազ իտէրէք, գարուճու էսիկ պօ-
 եասընը պօզմուշ, վէ իշթէ պօօյլէ, արսըզըդ նիշանէսի օյա-
 րագ, Աշգ ու Սէվսա իւաճարը թէսմիյեէ իլլէտիկի չըպ-
 լագ չըպագ չօճու գարը թէրսիմ իլլէմիշտիր : նէրէք պուն-
 լարը, վէ կէրէք շու տէօրթ թարաֆընտա ճանվէրէր կէ,
 պիզգաթ քէնտի կիպի պիբ ճանվէրի տախի, պաշնտաքի ու-
 զուն վէ սիվրի շարգասը պիլիլքտէ օլարագ ետքմը օլտու-
 զու շու «բալէթ» նամ ըէսիմճի թահթասընը, չիմսիյէ գա-
 տար դըրգ տէֆա պօզուպ գաղըրեպ չըգարըր իտիմ էմմա,
 չի ֆայիտէ քի, Տէմ մասմօադէլ Բիկօլէթ ըէճա իտէրէք պը-
 րագ մամը շտըր, վէ Տէմ տէ պաշ քիրաճը Մ. Պրա-Բուժ մի-
 սաստէ իտիպ պըրագտըրմը տըր :

Ֆիրվազը մէրգում Գապրիօն, մասմօադէլ Բիկօլէթին
 դարուսու իւզէրինէ, մէզըրիւ նազընը իթտիկիմիզ ըէսիմի
 եարտըղը կիպի, քէնտի օտասը, եանի Բօտօրֆուս թու-
 թահաղը օտանըն դարուսու իւզէրինէ տախի, Գաթո նամ
 ըէսասմըն պատիկ շէրէֆի օլապիլըր սուրէթմտէ մանէալը
 պիբ ըէսիմ եարարագ, պիբ ըէսիմճի պօեա թահթասընն
 էթարաֆընտա օլտուղու թագտիրտէ, էլլէրինտէ քիմինի ֆըր-
 չա, քիմինիս պօեա վէ քիմինիս տէ շէրչիվէ թութմագտէ
 օլուպ, վէ տիկէրլէրի տէ աճալ աճայիպ հալու հարէքթի-
 վէր իթմէրտէ օլտուգարը հալտէ, ճանվէր շէքլինտէ պիբ
 չօդ աստամլար թէրսիմ իթմիշ, վէ պիզգաթ քէնտիսինի աա-
 խի, էլլինտէ պիբ ֆըրչա վէ պիբ տէ «էլ տահաղը» (արիւի-
 մէն) տէնիլէն տէ յէնէք պուլունարագ կէօթէրմիլ իտի :

Բօտօրֆ դարուճունուն արգասը սըրա, պիբ պիւյիւք վէ
 պիբ տէ քիւյիւք կէօղտէն իպալէթ օլուպ, էրէլիճէ տէ կէ-
 նիճէ օյան, վէ թամլը սօգաղը իւզէրինէ նազըր իքի դը-
 թա ըէնճիքէսի պուլունան մէզքիւր օտասան իչէրի կիբաի-
 վէ իքլինճի գարու իւզէրինտէ տախի, քէզալիք Մապրիօնուն
 իչի օլտրագ, պիբ թագըմ գապա թապալգ վէ թօհաֆ թօ-
 հաֆ ըէսիմլէր պուլունտուղունու, վէ Մ. Թէրմէնիս տախի,
 սալա թօգունուպ պօզմագսըզըն, քէմալի հիւսմէթ իւզրէ
 էօյլէճէ պրագմը շտուղունու կէօրտիւ : վէ մէզքիւր էվ-
 տէ պուլունմագլըզ, քէնտի իլլինճէ էլլէմիյեէթտէն օլտու-
 զունտան, մէզքիւր օտասը քիրալամագլըզա գարար վիբ-
 տի, վէ բէյ օլմագ իւզրէ տէ, չըգարըպ իթթիտարըն էլլինէ
 իքի ֆրանգ վիբրէք :

—Պու օտա պէնիմ իլլիմէ կէլիբ, ալընըզ շու բէյի տէ,
 պէն եարըն էչեալարըմ կէճտէրիթիմ . . . Ֆազաթ, շու դա-
 րու իւզէրինտէ պուլունան ըէսիմէ, տազըն թօգունմանեա-
 սընըզ, չիւնքի, բէբ թօհաֆ պիբ շէյ տիր, բէք հօլումա
 կիթտի . . . նէ տէրսինիզ, էօյլէ տէ յիլ մի, տէտի :

—(Մֆ, մօնսիէօ, մէրգուման ճանվէրլէրի . . . Գապրիօն
 տա պէրապէրլէրինտէ օլտուղու հալտէ, տալիմա տիւչիւմ
 տէ կէօրմէրտէ յիմ . . . արթըզ տիւչիւնէ պիլիլքլինիզ քի նէ-
 վէր նէլէր շէրմէրտէ, վէ նէ գատար իւբքիւպ գօրգմագ-
 տանըմ :

—Մէօյլէ յիչինիզտէն բէք ալէա անալըմագտա տըր քի,
 շայեանը նէֆրէթ վէ տէհշէթ շէյլէր տիլէլ . . . լաքին, օ
 տէլիլ էմմա, օտասը թութմագ իլլին, մէկէրչի պաշ քիրաճը
 Մ. Պրա-Բուժ իլէ կէօրիւ շմէքլիկիմ իզթիղա իթմէրտէ տէ-
 յիլ մի տիր :

—Իսայր, մօնսիէօ, մէրգում պուրսեա հէր վագըթ կէլ-
 մէյուպ, իլլա պաղը քէրրէ ուղրամագտա տըր . էմմա, պօ-
 ղէն տէ, վալիտէ Պիւրէթին մաքինսար իչին կէլիբ իթիւ, օ
 պաշգա, օ միւսթէնտա տըր . . . հէր պիբ շէյ պէտտէն պիթ-
 մէրտէ տիր, սօղրուտան սօղրու պէնիմ իլէ գօնուչմալը-
 ր.— 92

պննող. իմտի պէնտէնիդէ իսմինիդի քէրէմ իաէ՛րմիսինիդ :

— Բօտօյֆ :

— Բօտօյֆ էմնա . . նե՞ օղլու Բօտօյֆ տէրէր :

— Գրասածա սայթ Բօտօյֆ տէ՛րի պիլսէնիդ քեաֆի տիր :

— Օ պաշգա, էֆէնտի, անը տա սիււայտէն մագսէտիմ :

պիր վուգուֆճուլուգ օրմանըպ, իլլա ասէթտէն օրտուլու իւզրէ, սատէճէ պիր պիլմէքտէն իպարէթ իտի, հօգաս պիլլիբիմ, պու ալէմտէ Տէր քէս իսթէտիկի իսմի վէ իսթէտիկի քէյֆի թաշրմագլըլա սէրպէսթ տիր :

— Պագսանսերնըգ, մծնսիէօ Բիլըլէ, աճապա եարընքի կիւնտէն պէտ իլէ, եանի եէնի պիր գօմշուլուգ սըֆաթը թաշրեարազ, պէն աէ օլ սէլէֆիմ Մ. ժէրմէն կիպի, էլիմ տէն կէլէն իմտատ ու մուսլիէնէթի եարմագ իւզրէ, չըգըպ օլ Մօրէլ Փամիլեասընը պիր կէօրսէմ, կէօրիւշտէմ, վէ էկըր էլիմտէն տիլիմտէն կէլիբ պիր չէ յէրի վար իսէ, սօրսամ անլասամ օլսմագ մը :

— Մաաշալլաս, մծնսիէօ, նի՛շին օլսմագ. վագաս, մէրգուճարա, պիւլիւք պիր Փայլտէնիդ թօգուսմանսաճագ տըր, չիւնքի, դաթէն, նասըլ քի սէօյլէնիլաթ, պուրատան տէֆ իտիլէճէրէր տիր, Ֆագսաթ, պու ճիւսլէ իլէ տաթի, եհնէ Փայլտէտէն իսալի տէ յիլ տիր, Տիլ տէ յիլ իսէ, պիր թալթիթ վէ պիր թէսէլլի տիմէք տիր : Մէրգուճ պու ճէվապը վիրտիքտէն սօնրա, Ֆիլըրինէ պերտէն պիրէ պիր չէյ տօղլուլուստան, իսային իսային, վէ գուրնաղ գուրնաղ Բօտօյֆուն հիւզիւնէ պագարագ, — Անլատըմ, անլատըմ Ֆիլըրինիդ, մէգքիւր Փամիլեասա գօմշուլուգ իսմիլլէ պիր վիզիթա վիրէրէք, վէ մէգքիւր վիզիթաեք տա պիր մուգատտէմէ իթթիլաղ իյլէեէրէք, ասըլ նիլեթ ռ մագսէտիսիդ, եանընըլաթի կէնճ գըզ իլէ աէ իւն ու իւլֆէթէ պաշլամագլըլա պիր հօլ ալմըշ օրմագլըգ տըր, էօյլէ տէ յիլ մի :

— Էվլէթ, օ տաթի սա՛հիս տիր, մէրգուճէ իլէ տաթի կէօրիւշտէպ գօնուլմագ վէ գօմշուլուգ պօրճուսու իֆա իյլէմէք նիլեթ իթտէ յիմ :

— Բէք այլէա եարարընըգ, ծնտա հիչ պիր մա՛հղուր հօգտուր, մծնսիէօ, վէ ալէլիսուսու տա ատէթտէն տիր, էլ վիրիբ քի, նամուս վէ քէմալէթ տայլիթսինտէն իսարիճէ չըգըլմասըն, վէ : Տաթմա, սիդէ պիր չէյ սէօյլէ յիլէմ մի, հիչ չիւրճէմ հօգ տուր քի, մատմագլէլ Բիկօյլէթ, չիմտի, պու օտտեա եէնի պիր քիրաճը կէլէրէք կէգմէքտէ օլմասընը իլիթմիշ օլտուլունտան, պիր թարաֆտան պիր արալըգտան, մութլագա մէրագ իտիպ կիլլէնէրէք, պիզի աշաղը ինէր իքէն սէյր իթմէքիլէ կալըլաճագ տըր. իմ տի, էօյլէ օլմասընը թաստիգ իլին, պէն անալթաթը չէվիլիբ իրէն իսասէթէն բաթըրտը չըգարտեքմ տա, սիգ տէ տիգ գաթլըճա, մէրգուճէնին գարուսունա տօղլու պագը վիրինիլ :

Յիլվագը Բօտօյֆ, մատմագլէլ Բիկօյլէթին ըստիմէր իլէ միւզէյեէն պուլունան գարուսունուն ճիւզիճէ արալըգ իտիլիշ օլմասընը, վէ մէգքիւր արալըգտան սիեաճ վէ իրի կէօղլու, աթէչն վէ տիգ գաթլը պագըլը պիրինին կէօղլէրլլէ պիր ուֆաճըգ պուրնունուն տա բէմպէ րէնք ուճուսու կէօրսիւ, վէ քէնտիսի, աղըր աղըր եէօրիւմէկէ պաշլատըգ տա, մէգքիւր գարու տաթի, արգասընտան պիրտէն պիրէ գարատըլտը :

— Կէօրտիւնիւզ միւ, սէօյլէտիկիմ նասըլ կէրի չըգտը, մէրգուճ պիզի նասըլ արալըգտան սէյր իթմէքտէ իտի. — տէտիրտէն սօնրա, մէրգուճ գարուճու, իլալէթէն տաթի, — աֆվ իտէրսինիդ մծնսիէօ . . . էկէր միւսաստէ պուեուլուր իսէնիդ, պէնտէնիդ պիրտը պէնիմ մաղապասա չըգաեքմ, — տէտի :

— Նէ տիմէք իսթէտիկիլինիլի անլատամտըմ : — Պու մէրտիվէնին հօգարընտա պիր տէ Տիլը վար տըր քի, Մօրէլին օտասընը գարուսու տա օրատա տըր, վէ մասէլլի մէգպուրուն պիր քէօյլէսիտէ տէ տօլապընը պիր տէլէք վար տըր քի, պէն քէնտի քէօսլէ վէ տաթիտանալըլուճ օրտեա վագ իթմիլչիմ տիր, վէ մէգքիւր տօլապըն տի :

վարարը խարապ տէլիք տէչիք օլուպ, վէ արգասը իսէ, Մօրէլին օտասը օլտուղունասն, նէ եարտըզարընը վէ նէ հայտէ պուլունտուղարընը, կիրիպ չըգտըզճա, մէզքիւր տէլիքլէրտէն, քեամիլէն կէօրիւպ իշխաէպիլմէքաէ յիմ. . . Ֆազաթ, մէզքիւր ֆամիլեաներ կէօրմէքաէն վէ տիյնէմէքատէն միւրատըմ, ապա պիր ճասուպուր իթմէք տիր անլաչըրմարն, հաշա, Սլլաճ իթմէսին. . . իլլա մուզայիլի օլարագ. . . իմտի, աֆիլ իտէրոնիպ, մծնսիէօ, պէն կիտիպ պիր բարչա մէչին չըգարաճազըմ. . . էկէր սիզ իմմէք իսթէր իսէնիզ, պուեուրունուզ ինիսիզ տէ, պէն տէ արգանըզասն շիմտի եէթիչիլիմ:

Վէ Մ. Իկրլէ պաշտար մէքաթիվէնտէն եօզարը, քէնտի սինսինճէ խաթարտան խալի օլմանսն սուրէթտէ, աճէլէ աճէլէ չըգմտեա:

Բօսթօթ, պէտպախթ լա կուալէօղիւն էսկի արգասաշը պուլունան մատմօաղէլ Րիկօլէթ հազգընտա, Մէլմր տէգօլուն օլլու օ՛էրմէնին նէրէտէ պուլունմասընը, էլպէթթէ պիրմէքաէ օլմալը տըր տէ յի տիւչիւնտէ կիւնտէն, մէրգումէնն օտասը գարուստան շէօլէ պիր սն տէֆա տա հա աթֆըր նիկեաճ իլլէմէքաէ իքէն, պիր տէ աշաղքէ գաթտան, չարլաթանըն օտասընտան չըգան պիր ատամըն աեաղը սէսինի ալտըզը, վէ մէզքիւր սէսին պիր իտաֆիֆ դատըն աեաղը սէսի օլմասընը ֆէհմ իլլէտիկի կիպի, պիր ճանֆէս էլպիտէ խըչըրտընը տախի իչիթտիկիւնտէն, նէզարէթ վէ թէրպիլեիէ իգթիլդասընճա, պուլունտուզու մաճլլաէ, ճիւղիճէ տուրու վիրախ:

Վէ մէզքիւր սէսին քեամիլէն իշխալիլմէսի քէսիլուիքտէ, քէնտիսի տախի աշաղք ինտի:

Մէրգում, իքինճի գաթա ինտիքտէ, մէզքիւր մէրտիվէնին սն գատէմէլէրի իւղէրիտէ, պիր մէնտիլ կէօրտիւ. մէզքիւր մէնտիլ շիւքճէսիլզ օլարագ, օլ Բօլիտօրի նամ չարլաթմանըն օտասընտան չըգան պիր գատընտան տիւչմիւշ օլմալը իտի, Բօսթօթ, մէզքիւր մէնտիլի ալտը, վէ մէքաթի-

վէն պաշարընա ըըզ վիրմէքտէ պուլունան տարաճըգ բէնճիւրէլէրտէն պիրինին էծնիւնէ կիտէրէք կէօլտէն կէչիւրալքտէ, պէղայէթ կիւղէլ տանթէլալար իլէ միւղէյեէն օլտուղունու, վէ քէօլէօիննին պիրիտէ, ինէ իլէ իշէնիլմիւշ պիր Լ. վէ պիր տէ ն. հարֆը, վէ պուլունարըն իւղէրիտէ տախի պիր տիւզալըզ թաճը պուլունտուղունու, միւշաճէտէ իլլէտի:

Մէզքիւր մէնտիլ, քեամիլէն կէօզ եաշարըլլա ըսլանմը շ իտի:

Կէրչի Բօսթօթ, էվվէլա, հէման մէրգումէնին արգասընտան դօշարագ, մէզքիւր մէնտիլի, մէրգումէեէ վիրմէքիլկի տիւչիւնտիւ իսէ տէ, սծարտան տախի, էօլլէ պիր հայտէ, էօլլէ պիր ինանիլեիէթէ չըգըլմազլըղա, ֆէնա պիր մանէա վիրիլէրէք, ատէթա պիր լաեըգտըզ վուգուֆճուլուզ մագաթտիէն համ իտիլմէսի իճիլիմալին սա միւլաճաղա իլլէտիկիւնտէն, մէզքիւր նիլեէթիլտէն օտարֆը նազար իլէ, մէնտիլի եանընտա տըր գօլտու, վէ պու թէսատիլ ֆլէ, քէնտի միւրատը տախիլինտէ օլմատըլը հայտէ, էսրարա մէնտուզ օլան, վէ շիւքճէսիլզ օլարագ, տէ հշէթլու պիր վագաաեա տալիր պուլունան պիր իլլին ուճունա մալիք օլմուշ օլմասը ֆիքրիէն դահիպ օլտուղունտան, գարուճունուն գէվճէսի, մատամ Իկրլէնին եանընա կիթտիկիւնտէ, մէրգումէեէ,

—Շիմտի պուրատան աշաղք ինէն պիր գարը տէ յէլմէ իտի, աէտի:

—Խօյր, մծնսիէօ. . . կիւղէլ պիր հաճ իտի, ուզուն պօլլու, ինճէ պէլլի, վէ երիղիւնտէ սիեաճ պիւրիւնճիւք էօրթիլիւ. պիր գատըն իտի, Մէրգումէ, Մ. Պրատամանթիինն օտասընտան չըգտը. . . Մէրգումուն չըրաղը Թօրթիլեար նամ չօճուզ տա կիտիպ պիր արապա չաղըրտը, վէ մէրգումէ մէզքիւր արապաեա պլինտի. . . Ղաքին, օլ պապտէ պիր շէյ տիգդաթըմը ճէլալ իլլէտի. շէօլլէ քի, մէրգում քիլա հան պէյի չօճուզ, արապանըն արգասընա պլինէրէք պիրլիքտէ կիլտի. իճիլիմալտըր քի, մէրգումէ գատընըն մա-

հէլլի իր ամէթինն անդամագլուգ նիյեթի ֆապիտեսիյէ կիթտի, չիւնքի, օ էօյլէ պիր բիճ տիր քի, հէրնէ դատար պիր սեաղը տա թօրալ իտէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տպիտի, պիր սաղ սրզան գուշու գատար իլ անդամագլուգ մէլազալը, վէ պիր «Ֆիւրէ» (պիր նիլի կելինէթ) գատար տախի չէվիք, վէ իշիւզար տրը :

Տիմէք տիր քի, տէ յի տիւշիւնտիւ Բօտօյֆ քէնտու քէնս տուեէ, էկէր Ֆիլվաղը, մէրգուամ շարլաթան, Թօրթիյեալը, մէրգումնին արգաար սրա էյր իտիլ տէ կէճտէրմիչ իտէ, կէրէք իամին վէ կէրէք մահէլլի իր ամէթինն, մէրգըր չօճուգ մարիֆէթիլլէ վազըֆ օլաճագ տրը :

—էյ ճանրմ, մնսսիէօ, նատըլ, պաղաղընըղ օտա իշինիգէ կէլէճէթի տիր, —տէ յի սիւալ իթտի մատամ Բիրլէ :
—Իէք ալէա իլնիմ կէլէճէք տիր, իլնիմ սիգէ սէօղ վիւրիւրմ քի, պէն թուլմուշուճուտուր, վէ եարըն տա էշեամը կէճտէրէճէկիմտիր :

—Հէյ Ալլան սիգտէն ըաղի օլտուն քի, մնսսիէօ, պիզիմ գաթուճուն էճնիւնտէն կէշէքէք պիթթէսատիւֆ կէլտիսիգ տէ, պիզտէ սիգին կիպի պիր իլի քիրսճըտա մալիք օլտուգ :

—Ինչաալլահ էօյլէ տիր, մատամ Բիրլէ, ումարմ քի մէմտուն գալտճագ սընըղ. նիհայէթ գարարըրղ տա գարար տրը, լաղմ կէլէն խըտմէթիմտէ սիգին իւզէրինիլտէ օլաճագ տրը. եարըն էշալարըրմտա կէլէճէք, վէ պէն տէ կէլիլ էէրլէշտիրէճէկիմտիր :

Բօտօյֆ օտատան տիշարը չըգաը :
Մէզքիւր Թամըլ սօղաղընտաքի էյի կէզմէսինտէն հասըլ օլան նէթիճէլէր, կէրէք հալլ ու քէշֆ իթմէք միւրաալընտա պուլունտուզու էարար, վէ կէրէք շայէթիէ պուլունանլարա էյիլէր իտիլ վէ եաթատ ֆինալըգտան գուրթալմագլըրգ նիյեթի մէմտուհէսիլլէ արամագտա օլտուզու Ֆուրսաթլար հազգընտա, էրէ յիճէ էշէմիլիէթիլ սուրէթտէ պուլունագտա իտիլէր :

Մէզքիւր նէթիճէլէր, շու աթիտէքիլէրտէն իպարէթ իտիլէր :

Շէօյլէ քի, պիրինճի, մատմօղէլ Բիկօլէթ, էլպէթիէ Մէթր տէգօլուն օլլու օլան նըրանտա ժէրմէնին էէնի իգամէթ կէահընը պիրմէքտէ օլմալը իտի :

Իքինճի, պիր կէնճ գատըն քի, պաղը էմարէլէրէ նէգաքէն, շայեանը թէէտիւֆ օլարազ, մարքիլ տ'Արվիլ օլմալը իտի, բօճալա, Ֆէրտաթ կիւն իլին էէնիտէն պիր րանտէ-վու վիրմիլ իտի, վէ իճթիւնալտիր քի, մէզքիւր րանտէ-վու տա, մէրգումնին պիւթիւն պիւթիւն խարապըր մուճիլ օլաճագ իտի . . . վէ նատըլ քի սէօյլէմիլտիր, Բօտօյֆուն տա, միւսիւ տ'Արվիլի աճըրըլ զայրէթինն չէքէրէք սիեանէթ իթմէքլէր վաղիֆէսինտէն պուլունագտա իտի, չիւնքի մէրգում, միւսիւ տ'Արվիլին սեատէթ ու րահալթը հալի վէ նամուս ու չէրէֆի, իճթիմալէ նէգաքէն, պիր սուրէթի չէտիտէտէ թէհիլքտէ պուլունագտա իտի :

Իւշիւնճի, նամուսլու վէ շարըղան պիր սանաթքեար, պիր սէֆայէթի զալթմէ բէնէսինտէ պուլունարազ, պիշաբէնին ֆամիլեար տախի պիրլէքտէ օլտուզու հալտէ, Պրա-Բուժ Թարաֆընտան, սօղաղա դալարըրմալը իւզէրինէ պըրազըլաճագ իտի :

Վէ նիհայէթ տէօրտիւնճի, Բօտօյֆ, դաղարա օլտուզու հալտէ, շարլաթան Մէզար Պրատամանթի (պէլքի տէ Բօլխօրի իտի) իլէ, զանն օլունտուղունա կէօրէ, բէք պիւլիւք պիր ֆամիլեատան պուլունան պիր գատըն, ֆայիլի մուլթազ օլտուգլարը թագտիրթէ, ինրա իտէճէքլէրի պիր վազտանըն պիր նէպզէճէք ալէամէթինի էլտէ էլլէմիլ իտի :

Պունլարտան տա մատատ օլարազ, լա Շուէթին, Վէօլ կէլիտի մէնղարէսինտէն սննար կէճտէրիլլի օլտուզու խաթթաթանէտէն եազընտա չըգմըլ օլմալը, վէ ֆալըրըզ վէ թէֆէճիլլէր իթմէքտէ օլան, վէ մէզքիւր Բօտօյֆուն օտա թուլմաճաղը խանէնին իքինճի գաթընտա պուլունան մատամ Պիւրէթ իլէ, չիւրէճ տալէթ իտիճի սուրէթտէ պիր

խնայեցե՛ք վէ միւնասեպեթ իւրդէ պուլունմասը անլաշըւ-
մը շ իտի :

Բօտօջի մէզքիւր միւխթէլիֆ մալիւմաթլարա մայլք օւ-
տուգտան սօնրա , պըրազըպ , Բիլիմէ սօդաղընտա վազը
քէնտի խանէսինէ կիթտի , վէ նօթէր ժազ Ֆէրրանը կիտիպ
կէօրմէքլիկի տաթի , պիւր կիւն սօնրտա պըրազը :

Ձիւնքի , օլ կիճէ Բօտօջի , նասըլ քի զիքրի սէպգաթ իթ-
միշտիւր , պիւր սէֆարէթխանէք միլիլէճէք օլան պիւլիւք
պիւր պալօտա հաղըլ պուլունմաճաղ խի :

Բօտօջիուն մէզքիւր պալօտաքի հալլէրինի վէ իշլէրինի
պէտան իթմէզտէն էվիլէ , իշպու հիքեայէտէ էն պիւլիւք
պիւր եէր թուլմազտէ պուլունան Թօմ իլէ Սարա հազգըն-
տա , պիւր միզաարճըզ մալիւմաթ վիլմէքլիկի , էհէմիլիյէթ-
տէն ատտ իտէրիզ :

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

Սարա Սէյթըն , օլ հէնկեամտէ , գօճասը Մազ-կրէկօր
վէֆաթ իթմէքլէ , օթուզ այթը օթուզ եէտի չաղարընտա
պուլունտուղու հալտէ տուլ գալմըշ օլուպ , վէ Սքօշայը
քիպար պիւր ֆամիլիտտան օլան , վէ սահրալարտա իգա-
մէթ իթմէքտէ պուլունան դատէկեանտան պիւր պարօնէ
քէրիմէտի իտի : Մէրգուճէ հիւանի ճէմալի ըիւր քէմալէ մա-
լիքէ պուլունտուղու թազալիլտէ , հէնուզ օն եէտի չազ-
լարընտա իքէն էօքսիւզ գալտորազ , պիլտատէրի Թօմ Սէյ-
թըն ար Հալզպլի իլէ պիւլիլքտէ , Սքօշանը թէլքը կլէմիշ ի-
տի : Մէրգուճէնին սիւս անասը պուլունան իթիլիւարէ պիւր
քէօլլիւ գատընը , քէնտի իսթիլարաճաթը պաթըլէտիլլէ ,
Սարանըն թապիլաթտան պուլունան իքի Ֆէնա խուլլարընը ,
էանի քիպլի իլէ պիւլիւքլիւք գուրուճըլուլարընը , ատէթա

պիւր ճիճնէթ մէրթմէպէսիտէ թաճրիւր կլէեէրէք , վէ ինս-
նըլմազ տէրէճէտէ օլտուղու հալտէ իտտաա իտիպ էնիլիյէթ
վիլլէրէք , պիւր կիւն , բէք պիւլիւք , պիւր տէվլէթ ու ազամէթէ
... հայտէ պիւլիւն պիւլիւն ալգօ սէօլլէեէլիւմ , հաթթա
պիւր հաքիլիլք վէ եալտօտ պիւր դրալիչալըզ մէրթմէպէտի-
նէ գատար եէթիլմէքլիք իլպալիլին նայիլէ օլաճաղընը
սէօլլէմիլ վէ գանտըլմըշ իտի : Սարա մէրգուճէ սիւս ա-
նասընըն պու իսթիլարաճաթընա գալիլէն ինանմըշ օլտուգ-
տան պալգօ , մէզքիւր իթիլգատընա , պիւր պիւրհան սայէ-
սիտէ տահա պիւտտէ թազվիլիլէթ վիլմէք վէ թատուիզ
իթմիշ օլմազ նիլիլիլիլլէ տաթի , տայիլմա քէնտու քէնտու-
լէ , մէկէրչի վազթիլլէ , պիւր ֆալճը դարընըն իսթիլարա-
ճաթը վիճոտ պուլարազ , շէօլլէքի , տիլպէր վէ սահիպէ
լէթաֆէթ օլան պիւր էճնէպիլ գատընընա , իթմիշ օլտուղու
վատիլն իճրաք կէօրիլլէրէք , սայիլլէրին , քէնտի ալգամէթ-
լէրի վէ շէվիլլէթլէրի սայէսիտէ նայիլ օլտուգալը պիւր տէվ-
լէթ ու իզպալէ , մէրգուճէ տալի անճազ քէնտի հիւանի ճէ-
մալի վէ լէթաֆէթի ըիւր քէմալի սայէսիտէ միւլէյասէր օ-
լուպտա , Ֆըրանտա թաթիլ ու թաճընա մալիքէ օլմամըշ մը
արը» տիմէքտէ իտի :

Գարիպ պիւր հալ տէ չու տուր քի , Սարանըն պիւրտէ-
րի Թօմ Սէյթըն տաթի մէրգուճէ գատար իթիլգատը պա-
թըլ սահիպի օլարազ , մէզքիւր սիւս անանըն իսթիլարա-
ճաթընա ինանմազտէ պուլունտուղունտան , հէվիլիլիլիլլին
պու իտէեալ ու թէնալվուրունուն ... մէզքիւր խէեալ ու
թէնալվուր հէր նէ գատար , բարալգօ օլտուղու մէրթմէպէ
տաթի պուտալմաճա պիւր շէյլտի իտէ տէ , գուլիլէտէն ֆի-
լիլէ կէթիլիլիլլէսի պըմընտա , Ֆէնայի ճան ու թէն իտէր-
ճէսիլնէ չալըլմազլըզ գարարիլի պուլունմաղին , մէրգու-
մէնէ պիւր գաթ տաթի քէնտուի իւմիա վիլիպ թէշլիլգ
կլէմէքտէ իտի : Ֆազաթ , պու ճիւմիլ իլէ , գարտալ վէ
զըլզարտալ իքիտի տաթի , էօլլէ , մէրգուճէ քէօլլիւ գա-
տընըն լազըրտըրընա , կէօլլէրին գարաեղպ տա նօզթա-

սը նօգնածարնա ինանարագ, վէ իրինճի մէրթեպետէ պիր տէվլէթ վէ եախօտ պիր պէլլիբ թածընա դարչը, բէմալի աղանթթտէն նաչի շէչմի հազարէթլէ պագարագ, մութլադ սուրէթտէ պիր տէվլէթի մուազգամա թածընա իւմիտ իտիպ կէօզ արքմէքտէ օլմանելզ, լիլս, պիր կիւն, իգպալ եալէր Սոււպ տա, հէր գանկի մէրթեպետէն օլուր իսէ օլտուն, Սարանըն պաչընա պիր սալթանաթ թածըն կլլտիրլը տիկինի կէօրտիւրլէրնտէ, լքիսի տախի, բէնտի միւթ էքէպպիր կէօզլէրնի գարանաճագ, վէ գանաաթ կէթիրէճէր իտիլէր: Իմտի, Թօմ Սէյթըն, Արօլեսեր թէքը իսէճէքլէրի հէնկեամտէ, 1849 սէնէսի Ալմանաք սը Կօթա ի թէմլլիէն օլունան միւրէմմէլ օրացոյցունա միւրաճաաթ պիրլէ, օլ վազքթլար տա իվրօպատա, էվլէնմէլէրի մէմուլտէն պուլունան, նէ գատար հիւրմարդատէ վար իսէ, սիննլէրի սըրասըլա թօրլանարագ, պիր էսամի տէֆթէրի թէրթիպ ու թանգիմ էլլէմիլ էտի:

Փագաթ, շունա տախի տիգգաթ լազըմ տըրքի, պուրիքի դարտալ վէ գըզ գարտալըն մէգքիւր խտտա վէ գուրունթուրը, եանի հըրըր թամաը շան ու իհթիլամպըր, հէր նէ գատար տիվանէճէ պիր շէյ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, մէգքիւր միւրաաըն հուսուլի իչին, գաթան նամուսուզճա պիր եօլ թու թմազըրդա իրթիքեապ իթմէրլէք նիլիէթ ու մագսէտինտէ պուլունմագտա տէյիլ իտիլէր. վագաա, Սարա, հիւրմարդատէլէրտէն պիրնին մէյլ ու մուհապպէթինի բէնտի թարաֆընա ճէլզ ու ճէզլզէ, վէ իճրայի ագտը իգտիվաճէ գալգըլաըընտա վէ չալլաըընտա, մէգքիւր միւրաաըն հուսուլի գլմնընտա, Թօմ Սէյթըն տախի, էլլնտէն կէլէն հէր նէվի ղայրէթ ու մուսվէնէթի մէվգըրի իճրայէ վագ էլլէտիքտէն պաչագ, լազըմ կէլէն հէր նէվի հիլէլ ու տէսայիտի տախի իճրա իթմէրլիկէ հազըր ու միւնթագըր պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, էկէր մագալլաճ, հէմլէրէսինին պու նիգամըր եօլտան չըզըպ տա, վէլէվ սնունտա թահթըր նի-

քեահա ալընմար էմիլլիէթի քեամիլէտէն պուլունտուրու հալտէ օլարագ պիլէ օլմուչ օլտա, կիտիպ պիր հիւրմարդատէն «մէթրէս» օլտուրունու կէօրէճէք վէ իլլտէճէք օլուր իսէ, ալա հազմու թէհհամիլլ էլլէմէքէքէք, անիտէ ճանընա գըրըպ էօլտիւրէքէք օրթատան գալըրաճագ իտի

Թօմ իլէ Սարա, Ալմանաք սը Կօթա նամ օրացոյցա միւրաճաաթլարընտան մէմուն գալմըլաըր իտի, չիւնքի, ալէլ խուսուս Ալմանա հիւրմարդատէլէրի էլլէրնտէն, պիր չօզլարընըն, էվլէնէպիլէճէք բրէնէր պուլունմագտա օլտուրուն կէօրմիւլլէր իտի: Թօմ Սէյթըն, Ալմանաաա ճարի օլուպ, «Էլ նիքեսըր տէնլիլէքէք գօլայճա իճրա իտիլմէքտէ, վէ պու ճիւմէ իլէ տախի չէրան վէ նիգամէն պիր նիքեսա սաերլմագտէ պուլունան, պիր ուսուլու տաէթի պիլմէքտէ օլտուրունտան, չայտա պիր մէհպուրիլիէթ ղուհուրնտէ, մէգքիւր ուսուլէ տախի միւրաճաաթ իթմէրլիկի ֆիքրինտէ գուրմագտա իտի: Իմտի, աըզըքէչ պուլունտուրաըր էօլէ պիր ալը վէ եախօտ գըսմէթի արամագ իւզըրէ, էվլէլ էմիւրա Ալմանա ճանիպինէ կիթմէրլիկէ գալար վիրտիլէր:

Էկէր պուրարըն պու թէչէպալիսէրինին մուվաֆֆագըլէթի իհթիմային խարճնտէ տիր, վէ պու իւմտիլէրի սէ վաճի տիր վէ ագէ մուզայիտ տիր կիպի կէօրիւմէքտէ իսէ, պիլտէ ճէվապ օլարագ տէրիգ քի, էվլէլա պու եօլտա պիր հըրս ու թամաը շէտիտի տէվլէթ ու իգպալ հապըլ օլուպ տա, ճնա պիր տէ իթիգատը պաթըլ եալմէ գըլընարագ, տահա գիւտտէ քէօլի շիտտէթիլէ հատտի իթիտալը թէճամուր իլլէր իսէ, աթըրգ օլ վագըթ, ազլ ու ֆիքըր վէ մուհաքէմէ արամագըրդա գալգըլմագըրգ, պիւհուտէ պիր շէյ տիր, չիւնքի, էօլլէ տաէմէք, անճագ միւմքիտիպ օլան շէյլէրն իճրաըր թէչէպալիսիւտտէ պուլունտուրաըր. վէ պուլունտան տա գաթիլնաղար, պագըրքէրրէ մուվաֆֆագըլէթի հուսուլինին տէ էմուտի եօզ տէյիլ տիր, շամթա քէնտի ղէմանըմըրտա պիլէ, պագըր վագաաըր իսպաթ իթմիլլէր տիր. չէօլէ քի, էն պիլիւր հիւրմարդար էլէ

քննարկ թեպապարը պէ յննտեւ, քեմախ տարաթ վէ սալ-
 թանաթ իւղը ագաը իզպլված իճըլարը կէօրիւլտիւքաէն
 պաղգա, աչգ ու սէվտա մէնզարէլէրին տախի մէ յաւն վի-
 թիլէրէք, Գաբու բրննսի իլէ միւ Իէնէլօր միտանէսնտէ զու-
 հուրեւաթիթէ օլան մէ յլու մուհապպէթ վաղապարը տախի
 մալիւնու ամմէ տիր, տիմէք տիր քի, Սարա իլէ Սէյթըն
 թարաֆընտան զուհուրա կէլէն զայրէթ վէ թէչէպպիւսիւն
 տախի, մութլագ սուբէթտէ պօլա չըգաճաղընա հիւքմ ի-
 տիլէրէք, իճիթիմալին քեամիլէն խարիճիտէ աոտ օլու-
 մասը ճայիլ օլամալ իտի Պունտան տա մաստա, իլալէթէն
 չունու տախի պէեան իտիբիլք քի, Սարա պիր հիւսնի ճէ-
 մալը բիւր քեմալէ մալիթէ օլուուգտան, վէ ճիհաթը ատի-
 տէճէտէ իսթիսատ ու գապիլիլիէթի նատիտէսի աէլքեար
 վէ պիր գուվլէյի ճաղիպէյի միւ հիլքեսի աչիքեար պու-
 լունտուգտան պաղգա, զայլէթէ աբրթ երիւքըլի վէ չէթին
 թապիւսթը, վէ դայէթլէտէ ֆէնտպալ, ագըլը, ճին ֆիլիբ-
 ի, պէտիւհա, միւրայի, ինատճը, վէ քիմնէեէ պօեուճէ յէզ,
 թահթը իտարէ վէ իթաթիմա կէլլազ վէ կիրմէզ օլուուգու-
 կիպի, սուբէթի զահիրէսնտէ տալին, քէնուուգու, հէք
 նէվի ֆայիլէթ վէ խապիսի մեմուհէ իլէ մէէլուֆէ, վէ
 բէրվէրաէ կէօթէրէպիլլէքիլքաէ եէքլու վէ բէք ութթա
 օլուուգունտան, տալիմա իւղէրինտէն պիր ալիճէնապլլազ,
 վէ պիր զայրէթ վէ համիլէթ ալէամէթլէրի միւշահէտէ օ-
 լունմաղտա իտի :

Մանէն թապիւսթընտա տէրքեար օլան հալլէրէ, սու-
 բէթի զահիրէսնտէն, մէրզումէնին կէօթէրէքաէ օլուու-
 գու հալլէր նաթը տապան տապանա զըտար իտի իտէլը,
 մաստի հալլէրի աախի, սյնի մէրթէպէտէ, սաթիթէ պիր
 սուբէթտէ պուլունմաղտա իտիլէք . շէօլէ քի, մէրզումէ-
 նին օլ իրի վէ սիեահ կէօզլէրի, պիր գարարտա վէ պիր թարզ
 պաղըլ իւղը պուլունմաղտէ օրիսնելպ, իլլա օլ գարա գա-
 րա գաչարը ալթընտա, պազէն մանէնտի աթէշ բարլա-
 մաղտա, վէ պազէն տախի պիր հայի քետուրաթ վէ մազ-

մումիլիլէթ իւղը պուլունմաղտէ օլուուգունտան, վազթի-
 նէ վէ մահէլլինէ կէօթէ, աթէշի աչգ ու շէհվէթ իլէ եանըպ
 թուլունմաղտա տըր կիպի կէօթէրէպիլլէքաէ իտի իտէ
 տէ . . . օլ պուլունտան սուբ օլան սնէսի իտէ, հիչ պիր վա-
 զըթտա, մէ յլու մուհապպէթ ուղրունտա վուրմաղտա տէ-
 յիլ իտի, վէ հիլէլ ու տէսայիս, վէ խաղիլիլք, վէ հըրա ու
 թամաը աղամէթ ու նիւմայիշ ճիհէթիլլէրէլ տէ, էօլլէ պիր
 բատտեէե վարմըլ իտի քի, հէչ պիր սուլղու վէ հիչ պիր
 վուղուաթը զարիպէ գալպինտէ ճիւղիճէ պիր թէէտիր հու-
 սուլլիլէ, ֆիլիբիտէ գուրուլմուշ օլան, վէ ինաաֆ ու մէք-
 համէթին խարիճիտէ պուլունտան, գարար ու հիսապարը
 թաղէր ու թէպալիլէ միւղթէրի օլամամաղտա իտի Մէր-
 գումէ Սըօչիատան Ծրանասա կէչտիկիլնտէ, հէք նէ գատար
 պիրատերի Սէյթըն, ազըրու Ալմանեհա կիթ մէքիլիլ նասի-
 հաթ վիրմիշ իտէ տէ, մէրզումէ, հէնուզ քէնտի մազաէտի
 հուսուլի թարիլիլ թուլմաղտան էվլէլ, պիր վազըլթ ֆա-
 բիտէ գալարազ, վէ պիր թազըմ զարաֆէթ, նէզաքէթ,
 լէթաֆէթ, հուրիլիլէթ վէ հիւսնի հալու միւղաճլա շէօհ-
 միլիլէրէլէր իլինէ կիրիպ չըզըպ իւնա ու իւլֆիթ բէյտա իլլէ-
 երէք, վէ ֆարիս թէրպիլիլէսինի թաալիմ ու թահալիլ իտէ-
 իք, քէնտի զաթէն մալիք պուլունտուղու ինկիլթէրրանն
 սէրթճէ օլան թաալիմ ու թէրպիլիլէսինէ պիր ճիւր, պիր
 նաղիլիլք վէ պիր զարիֆիլք վիրմէքիկի արզու, միւրատ վէ
 նիլիլէթ իլլէմիշ, վէ ֆիլվազք տա, կէրէք եէտինտէ պու-
 լունտան պիր գաչ զըթտա թապիլիլէնամէլէր, վէ կէրէք ին-
 կիլիլթէրա սէֆիրի մասամաթը իլէ, ինկիլթէրրատա քէնտի
 բէտըրէրինէ թանըրըպ սոսթլուղունու կէօրմիշ օլան իտ-
 թիեարէ մարըլդ տ'Արվիլ թարաֆընտան նայիլ օլուուգու-
 հիւսնի հիւրմէթ վէ հիմալիթ սայէսնտէ, էն իլի, վէ էն
 երիւքաք ճէմիլիլէթլէր վէ ֆամիլիլար նէգտինէ գապուլ
 օլունարազ, մաղհարը իլթիֆաթ օլունշտուր :

Իսլանճը, հիլէրեար, սուրգ թապիւսթը, վէ տայիմա,

խայրն խայրն վէ եախօտ խայրնլըք տիւ շիւնիւ ճիւ օրան ա-
տամար, էօյլէ պիր հիւնէր ու մարիֆէթէ մալիք պուլուն-
մագտա տըրլար քի, իսթէ տիքլէրի վագըթտա, հէմանտէմ
քէնտի լիսանլարընը վէ թալր ու թարզարընը լէեպտիլ ի-
լէ, պիւթիւն պիւթիւն մուղայիրնտէ օլարագ, պիր թալթ-
լը վէ մագպուլ լիսան վէ թալր ու թարզ իպրազ ու իճրա
իտէ պիւմէքտէ տիրլէր. շէօյլէ քի, օ եօյտա ատամար,
պաթնէն քէնտիլէրին նէ օյտու գլարը թանըլարըը անտէ,
տիւլարը խարապիլիէթ օլամագլարընը պիւտիքլէրինտէ,
իլթէ էօյլէ հէր շէյճէ, տայիսա սուրէթի զահիրէլէրինտէ,
պաշգա պիր հայ ու հէյեթ, պաշգա պիր քէնք, վէ պաշ-
գա պիր ճիւլա թաշըմագտա տըրլար. վէ պուսլար պու ուս-
թալըը գօլայճա իճրա իտէպիւմէք, եանի ուսթա գօմէտ-
եանըլարըն, պիրտէն պիրէ թէպտիլի շէհրէ վէ սիմա, վէ
թահիլիլի հայ ու գըեաֆէթ իտէպիւտիքլէրի միսիլու, քէն-
տի նիլիէթի խապիսէլէրինի սէլըր էտէպիւմէք իլին, պիր նէ-
վի թապիլի մուհաֆաղայի նէֆա տուլըու սուհա մայիք պու-
լունմագտա տըրլար . . . նասըլ քի Սարա տախի, եալընըզ
այթը այ Փարիստէ գալտըգտան սնրա, օլ մերթէպէ լէ-
թաֆէթ վէ ուլուվիլի ֆիքրիլէ, վէ օլ մէրթէպէ նէղաքէթ վէ
պէշալէթի գալպիլէ, վէ պիր ըատաէտէ տէ սաֆիլէթի մագ-
պուլէ վէ էթվար ու էվզալի շիլիլէքտարի վէ ճիլիլէքտարի,
վէ պիր նիքրեանը բիւր ճաղիլէ, բիւր իֆֆէթ վէ բիւր մու-
հապպէթ քէնպ իթմիլտիր քի, սսըլ տօզմա պիւլիսմէ վա-
րիպիլէրէ պիլէ մէյտան օգուր տէրէճէեթ վասըլ օլմուշտուր:

Սէյթըն քէնտի հէմիրէնէի Սարանըն, պէօյլէ միգտարի
քիֆայէտէ էպիհայի էհիլիլէթ ու լիեադաթ սիւլահլարըլլա
միւսէլլահ պիր հայի բիւր գուտրէթ օլտուղուն կէօրտիլք
տէ, բէք կիւզէլ թալիսիլէնամէլէրէ մալիք օլտուղու թագ-
տիրտէ, մէրգու մէեի ալտըլը պիրլէ, Ալմանեանա, քէնտի
թանղիմ իթտիքլէրի հիւքմտարգատէլէրին էստիսի տէֆ-
թէրինտէ, իլք մէվգրի թութմուշ օլան իէրօլսթէյն կրան-
տիւքիւկիւնէ եօլճու օլմուշտուր:

Ձիքրի սէպղաթ իտէն 1819 սէնէսի Ալմանար տը կօ-
թարնտա, մէգքիւք իէրօլսթէյն կրան տիւգալըը սիլի-
լէնամէսի, շու ալթիտէքի սուրէթտէ եաղըմըլ իտի:
Էլճուր հէտուրլուրէն վէ սիւտ թիւն-տընը սիլիւմէքլէ:

Կէր ՕՂԱ ՍԹԵՅՆ

«կրան տիւք, Մաղսիլիլիլէն-թօտօլֆ, 176է սէնէսի գեկ-
տեմբերի 10 ունտա տօզմուշ, վէ 1785 ապրիլ 21 տէ, բէ-
տէրի ճարլ-Ֆրէտէրիք-թօտօլֆուն եէրինէ կէշմիշ տիր:—
1808 սէնէսի յունվարընտա, Պիւրիլէն բրէնսի ժան-Օկիւս-
թիւն քէրիմէսի օլան Լուիլը-Սմիլի վէֆաթ իլլէտիկինտէն,
տուլ գալմըլալըլ:

«Էվլատը, կիւսթալ-թօտօլֆ, 1803 սէնէսի ապրիլի 17
սինտէ տօզմուշտուր:

«Վալիտէսի, միրախօք կրանտա-տիւշէս ժիւտիլ, կրան-
տիւք ճարլ-Ֆրէտէրիք-թօտօլֆտան, 1785 սէնէսի ապրիլի
21 սինտէ տուլ գալմըլալըլ:»

Սէյթըն, պիր սուրէթի ազըլանտէ օլտուղու հալտէ,
քէնտի թանղիմ իլլէտիկի էսամի տէֆլէրինէ, սիննէ գի-
եատէ կէնճ օլանլարըն մէյլ ու մուհապպէթլէրինի ճէգպ
ու ճէլպ իթմէքլիքտէ դիեատէճէ սուհուլէթ պուլունմասը-
նը տիւշիւնիւզ թահթը էհէմիլիլիլէթէ ալմըլ, վէ քէնտու-
լէ էնիլտէ օլմալարընա իւսիտալար պուլունտուղու կէնճ բը-
րէնսիլէրին իսիմիլէրինի, սնա կէօրէ վէ օ սըրա իւզրէ գալյա
ու իշար իլլէմիշ օլտուղտան պաշգա, նասըլ քի զաթէն տէ
սէօյլէնիլտի իտի, պուսլար գարտաշ վէ գըզ գարտաշ, կէ-
րօլսթէյն յիւ կրան-տիւքիւնէ իսթապէն, չօզլար միսիլու, Սա-
նանըն հիւսնի ճէմալինէ, լէթաֆէթ ու նէղաքէթիլնէ, վէ
այլէ խուսուս թապիլի օլան տիլիւազի վէ տիլֆիլիլիլէրինէ
գարըլըզ հայրան օլմուշ օլան միւսինն մարքի աՄրիլտէն,
խուսուսի թալիսիլէնամէլէրի համիլ պուլունմագտա իտի-
լէր . . .

Թարիֆէ հաճաթ գալմագաղըն անլաշըլմագտա տըլ

քի, Կերօլթէյն կրան-տիւզիւնին վէլիի աճար կիիՍթՍՎ-
 -ՐՕՏՈՒՅ օրուպ, Թօմ իլէ Սարա, Եէտէրնտէ պուլունան
 թապալիէնէնամէլէրի իլէ բէտէրի նէզտինէ կէլտիքլէրնտէ,
 մէրօւմ անճազ օն սէքիզ չաղարընտա պուլունմազտա ի-
 տի: Մարանըն, մէզքիւր, օլ պիր սիւրիւնէթի հայ, պիր աա-
 տէկի, վէ պիր քէմալէթ իւզլի, Եանի բէտէրանէ (նահապե-
 տապան) սուրէթտէ պուլունան պիր Ալման հիւքմտարը սէ-
 րայընա կէլմէսի, առէթա Եէնի պիր վազա մազամնտա
 պուլունմուշ տուր: Բօտօթիուն բէտէրի, ինսանլարըն էն ի-
 յիլէրնտէն պիրի օլտուղունտան, քէնտի մէմալիքլինի, պիր
 մուհապպէթի բէտէրանէ, վէ պիր քէմալէթի դալլիյիէ իւզ-
 րէ իտարէ իլլէմէքտէ իտի: չէօյլէ քի, մէզքիւր պէլլիքտէ
 կէրէք մատտի վէ կէրէք մանչիլի սուրէթտէ, պիր սեաաէ-
 թի հայ հիւքմ իլլէմէքտէ իտի: մահէլլի մէզպուրուն էհա-
 լիսի, չալըչիան, աղըր պաչըր, էհիլի գանաաթ, բէրհիզքիւր
 վէ տինտար օլմաղին, թէնալվուրարտա կէզմէքտէ օլման
 Ալման ախլէազ ու թապիւթընա, քեամիլէն պիր նիւմունէ
 օլապիլմէքտէ իտի: Պու խալլիսահ վէ իսոյթապ էհայի, պիր
 սեաաէթի աղլմէ իւզրէ իմարըր Էօմր ու Էվգաթ իլլէմէք-
 տէ օլտուղարընտան, քէնտի հալլէրնտէն օլ գատար մէմ-
 նուն վէ օլ գատար տա հօնուտ իտիլէր քի, շէվզ ու դայրէ-
 թի վաթանիյիէ վէ Էֆրեարը միւնէվլէրէ իլլէ մէէլուֆ պու-
 լունան կրան-տիւզիլէրի (Բօտօթիուն բէտէրի), քէնտի Էլլաա-
 լարըր նազարընտա թութմազտա օլտուղուր էհալիլի մէրգու-
 մէէի, պիր թաղըլմ սահմապարընէն իհտաասաթ վէ իտխպա-
 թը խահիլի մէճնուաննէպիտէն արի վէ պէրի սազլամազ
 իլլին, ապա դահմէթ շէքմէքլիլի միւհնթաճ վէ մէճպուր պու-
 լումազտա տէլլի իտի (*): Հայ պուր քի, պու ճիւմիէ իլլէ

(*) Էկէր Խօճէն Սիւ հանաթտա օլմուշ օլա իտի, Էազմըլ օլ-
 տուղու շու սաթըրարտան վէ Էաթտա վիրմըր օլտուղու շու ֆիլըր-
 լէրտէն տալաըր, միլլթճէ կիտալ տէթիլինի պուս իլլէմէք ճալիզ ի-
 տի, նաաըլթի շիմտի տէ, կիտիպ մէզպուր թալըրը պուս իլլէմէք,
 պիրթմ իթիգաաըմըզնա ճալիզ տիր, շիւքի, Սահմանապարթիւն, վէ

տախի, ուլումու սանայիէ տայիր Եէնի Եէնի իճաա վէ իս-
 թիրաաթ, վէ էհալիսինի կէրէք սեաաէթի հայ վէ կէրէք
 մէնֆաաթընա, կէրէք սէրվէթ ու սամանընա, վէ կէրէք
 ախլէազը համիտէսինէ ֆայիտէլի կէօրիւնէն Էֆքեար ու
 առէլիւաթ իտուտուլարընա կէլինճէ, անիտա իապէրտար
 օլմազտա, վէ անիտա մէվզըրի իմրաեմ վազ իթտիրմէքտէ
 իտի: շիւքի, Էլլուպա տէվլէթլէրի նէզալէրնտէ սաղլա-
 մազտա օլտուղու գօնաօլալարտան վէ Էաթտա շէհպէտէր-
 լէրանէ տայրի պաչազա պիր իւրալէթ վէ պաչազա պիր մէն-
 մուրիյիէթ պէքլէմէկիպ, իլլա, պաչըրճա, ումումուն մէն-
 ֆաաթըրըր մուճիպ օլմազա օլան ուլումու սանայիճէ զու-
 հարա կէլմէքտէ պուլունան ճէր նէվի թարազըր վէ թէ-
 գատաիւմէ իճլթիւմըր թամ իւզրէ քէսպի վուգուֆ իտէ-
 րէք, տէրազապ քէնտիսինէ պիտիրմէլէրնի պէքլէմէքտէ
 իտի:

ուլումու ֆիւնուն վէ սանալ, վէ սայիր պիր էհալիճէ Էլլատիլիւ-
 զունու օլան շէլլէր հազըրնտա Էազտըլարըրը, դանն իտէրնի քի,
 մահզա պիգիմ իլին Էազմըլ տըր, մահզա, պէօյլէ պիր Սահմանա-
 դուրթիւն պէլաըր բէլչէսին, քէնտի վէֆաթըրնտան անճազ պիր
 գաշ սնն սօքրա, պիգիմ կիպի գաթէն ֆազըր վէ գաթէն սէֆիլ
 պուլունան պիր պէտապաթ էհալիլի սիւշէմկիլի պիլէրէք Էազ-
 մըլ տըր:

ՔՊիր վար իտի դօճտան, պիր տէ տիւշտի պահատան Ֆէհմա-
 օրնա, սայ քի պիգիմ թէնպէ լիկիմիզ, պիգիմ իշ պիլմէմէքլիկիմիզ,
 պիգիմ տէլլի պիր միլլթ վէ պիր մէմէքթի, իլլա, պէքլիտէն միւրէթ-
 թէպ պիր ֆամլիտտըր պիլլէ իտարէէ միւզթիտըր օլմամաղը, վէ
 էմիլ իտարէ տէնիլի լիմուն, պիլթիւն պիլթիւն պիլ կէրէ պու-
 լունմաղը, վէ պիգիմ պիր պիրիմիլի շէքմէկէրէք, վէ ճէր Էազ-
 լանա պիւն մանչա վիրէրէք պօզմաղը, վէ տայլմա պօչա վէ Էազմ-
 գըլէթ իւզրէ, Էանի իշ կէօրմիլի տ վազըր կէլիլմէքլիկ պլըրմը
 պուլունմաղը էլ վրմ, Էօր իտի տէ, պիր տէ պէօյլէ պիր շաբըր, Էան-
 ԷՇ, մուզիրըր վէ միւհիլը Սահմանադրուրթիւն շըգըր միլտաա, ճէր
 քէս ուլըր Էաաթըր պիլմէկէրէք գաբըլաըր, Էնմիլիլէթ վիրտի,
 Թաբընըր, վէ միլլէթիմիզ տէ իլլթ պու կիւնքի շու քէօթիլիւք
 հալլէն տիւշար օլտու:

Նասրը քի սէօյլէտիք, կրան-տուգ, քէնտի գալսիմտէ, միւսինն մարքի տ'Արվիլ հագգընտա, հիսս իթմէքտէ օլտուղու էտէրն թէչէքքիւր գատար, պիր էտէրն մուհապպէթ աախի հիսս իյլէմէքտէ իտի : չիւնքի, մէրգու.մ իխթիեար մարքի, քէնտիտինէ, 1815 սէնէսինտէ, բէք պիւլիւք ասթլուգլար իյլէմիչ իտի, վէ իչթէ պու պիւլիւք պիր սէպէպէ մէպիե տիր քի, մէրգու.մունն վիրվիչ օլտուղու թաժսիյեհէնամէ սայէսինտէ, Սարա Սէյթըն արը Հաղպրի իլէ պիրասէրն ի.օ.մ, կէրօլթէ.յն սէրայընտա, Ֆէվգէլատէ սուրէթտէ հիւսնի հիրմէթ վէ իհթիւրամու մէվէտտէթ իւզրէ դապու իյնէթ պուլոււշար տրը : Պուշար մէգքիւր սէրաեա մուվասէլէթ-լէրինտէն անճագ ըն պէշ կիւն սօնրա, Սարա, մէհպուլէ պուլոււնտուղու գէքեալէթի աղիսէ.յի տիգգաթ իքարանէ-սի սայէսինտէ, կրան-տուգիւն նէ մէրթէպէ սէրպէսթ էֆի-քեարըր, սաֆալ, նիլգամու գանուրէրվէր, վէ սէպաթ ու մէթանէթ սահիպի պիր գաթ պուլոււնմասընը, բէք գօլայ սուրէթտէ Ֆէհմ իտիպ անլաեապիլմիչ օլտուղունտան, գա-թէն չանթատա քէքլիք մագամընտա թ ու թարագ կէօղիւնէ քէստիրմիչ օլտուղու էվլատը կէնճ Րօտօֆու, բէնչէ.յի աչգ ու սէվտասընա տիւչիւրմէգլան էվլիլ, պիր քէրրէ մէրգու. մուն բէտէրինն տամարլարընը եօգլատըգտան սօնրա, իթ-մինանը գալպ իւզրէ հարէքէթ իթմէքլիկի, էմրի Ֆէթանէթ-տէն ատտ իյլէմիչ իտի : Հէր նէ գատար կրան-տուգիւն, քէնտի էվլատը Րօտօֆու բուհու կիպի սէվէքտէ օլմասը-նը մէրգու.մէ կէօրմէքտէ իտի իսէ տէ, պու.նուշապ պէրա-պէր, միւշարիլէ.յհ իխթիեար բէտէրին, քէնտի էվլատընըն մուհապպէթի լսաթըր իչին, լրիպէթ իթմէքտէ սուրուլու պլոզը գայիտէլէրտէն տէ (սկրուոնք) ալա շաշմաեաճաղընը, վէ հիւքմտարլարա մախուսս պուլոււնան պաղը էֆքեար վէ վաղիֆէլէրին իճրա վէ իֆալարընտան, զէրրէճէ այրըլմա-եաճաղընը, վէ քէնտի էվլատը հագգընտա, ուսուլու ա-տէթին խարիճինտէ պուլոււնան պիր ագտը իզտիվան պա-պընտա, ալա բու.յի մուվաֆագաթ կէօթթմէքտէճէկիւր

տախի կէօրմէքտէ իտի : վէ միւշարիլէ.յհին պու սէպաթ ու մէթանէթի վէ եաթտ իարար ու իտտասար տա, գաթման քիպր ու դուրուրունտան նէչէթ իթմէ.յիպ, իլլա, մահգա քէն-տի վիճտանը, քէնտի աղու մուհապընտան նէչէթ իթմէքտէ իտի : Չիւնքի, միւշարիլէ.յհ, պէղպլէթ տէրէճէտէ քէսկին թա-պաթթը վէ իճրաճըր օլուպ, վէ հէր նէ գատար տա մէր-համէթի վէ ինսանիյեթի պիր գաթ իտի իսէ տէ, սէպաթ ու մէթանէթի տախի քէմալ մէրթէպէտէ պուլոււնտուղուն-տան, քէնտի վիճտանընա, քէնտի իտրաք ու մուհապէմէ-սինէ, վէ քէնտի աղամէթ ու ճէնսապընա թօգուոնուր հէչ պիր շէ.յ գապուլ իյլէմէսի, գաթման իհթիմալտէն պուլոււ-նագտա տէ.յիլ իտի :

Սարա պիր թարաֆտան, միւշարիլէ.յհին պու ալիլէագ ու թապիաթընը կէօրէրէք, վէ պու մէրթէպէ կիւհիւքլէ-րէ զալէպէ իթմէքլիկի տէ, ատէթա իհթիմալին խարիճինտէ պիր շէ.յ տիր տէ.յիպ գաթի իւմա տիլէեէրէք, միւրատըր իճ-րատը թէչէպլուսինտէն վազ կէչմէք իթմէմիչ իսէ տէ, տի-կէր թարաֆտան տախի, մուղպլիրի օլտարգ, Րօտօֆուն հէնու.գ բէք կէնճ օլմասընը կէօրմէքտէ օլտուղու կիպի, պէ.յն էլ խալգ, ու մու.մ սուրէթտէ, մէրգու.մուն հալալէթ (թաթ-ԼԵԼԸ) ու ինսանիյեթի վէ նէղաքէթի իլէ, թապիաթընտա տէրքեար պուլոււնան մահճուպլիյեթ վէ քէմալէթին մէտհ ու սէնալէր իւզրէ սէօյլէնիլէքտէ օլմասընը տա իչթիտիկին-տէն, վէ պինապէրին մէրգու.մ իլին զպիֆմիլզան վէ խաֆիֆ-մէշրէպ պիր տիր զան իթիտիկինտէն, քէնտի էվլէքի նիլ-եէթ վէ իւմիտինտէ տէվամու իգտամ իթմէքլիկի տիւչիւն-միւշ վէ գարար վիրմիշտիր :

Պու պապտէ, կէրէք մէրգու.մէնին, վէ կէրէք պիրա-տէրինն իթիլիաղ վէ իճրա իլլէտիլէրի թարիգ ու թէտ-պիրէ, պիր սէիլիլէթ ու մէհարէթի աղիմէ իսմի վիրիւսէ, չէսպան տրը :

Սարա, հէրքէս իլէ հիւսնի իթիլգան իւզրէ պուլոււն-

մազըդդ եօրունու ելէ արմըշ, վէ արէլ խուսուս, քէնտի մա-
լիքէ պուրունսուղու խասայիսի մաստիյէ վէ մանէվիյեհէյե,
կէրէք պիւր սուրէթի խայրիսահանէտէ, վէ կէրէք պիւր սուրէ-
թի պէտիսահանէտէ հասէտ իթմէլէրի իհթիմայտէն պուրու-
նան հէրքէսին հիւսնի թէվէճճհւհէլիսին ճէլպ ու տայլէթ
նիլիէթիլլէ, պիւր քէրոն, եվիվէլ եվիրտէ, զայլէթիյէ սատէկի
պիւր հալ ու հէյեթի իթիթիսաղ իտէրէք, հիւսնի ճէմտի
վէ լթմաթիթի պէրքէմայի հազզընտա տէրքիսար պուրու-
նան տիգզաթը աղիսէկի ունութուրմունշ, վէ պինտէն ա-
լէյհ, անինտէ, տէյլլ եայրմըդ կրան-տիւգիւն, իլլա հաթիթա
միւշարիլէյհին վայրտէսի օլուպ տա, քէնտի սիննի քէպի-
րինէ, եանի տօգսան եաշընտա օրնսընա րազմէն, վէ եա-
խօտ պինտէն օլտուղու հայտէ, տայիմա վէ հատտէն զի-
եատէ կէնճըլէրի վէ կիւղէլլէրի սէվիէքտէ օլան կրանտ-
տիւշտ ժիւտիթին տալի թէվէճճհւհիւ աղիմէլրինի, վէ
մուհապպէթի աղիմէլրինի քէսպ ու ճէլպ էյլէմիշտիր:

Կէրէք Սարա վէ կէրէք պիւրատէրի, չօգ տէֆալար, ար-
թըզ վէտա խտիպ կիթմէլրիք ըադըրաքսընը աշտըզլարնու-
տա, կրան-տիւգ պուրնարը ապլա պրազմազ իսթէմէտտէ-
տէն պաշգա, իքիսինի տալի, տահա զիւտտէ քէնտի սէ-
րանը ինէ ալազատար գըլմադըլը նիլիէթիլլէ, պարօնէ Թօմ
Սէյթըն, օլ կիւնէրտէ աշրգտա պուրունանգտէ օլան իս-
թապլ ամիրէ միւտիրիկինի դապուլ վէ տէրիւհտէ էյլէմէ-
սինի թէքլիֆ վէ րէճա էյլէտիկի կիպի, Սարահա տալի,
ապլա քէնտիտէն այրըլմասընը իսթէմէմէքտէ օլան վայի-
տէտի կրանտ-տիւշտն եանընտա գայմասընը, քէզայլէք
րէճա էյլէմիշտիր:

Պուշար պիւր չօգ նապ ու իլգան վէ թէրէտիւտտէն սօս-
րա, ագըպէթըքաք զուհուրա կէլէն պիւրիւք պիւրիւք իպ-
րամար իւղէրինէ, մէքքիւր բուր շէրէֆ թէքլիֆէլրի իսքսաթ
օլուպ գապուլ իթմիլլէք, վէ իքի այտան պէրու միւսաթի-
րէթէն պուրունսուղ վարըր մէգրիւր կէրօլթի յն սէրասընտա
եւրէշմիլլէր տիր:

Սարա էլմի միւսիգըյէ բէք էյիճէ ալինա օլուպ, վէ կը-
րանտ-տիւշտն տէ, աթիգ ութալարըն, վէ արէլ խուսուս,
կուր համ շէօհրէթշուար ութատըն ստարը պէրկիւղիտէ-
սինի քէմալ մէրթէպէ սէվմէքտէ օլմասընը պիւրիկինտէն,
մէրգումուն էտէլրէրինտէն անինտէ ճէլպ իթմիշ, վէ կէրէք
մէգրիւր սատէ, ֆադաթ պէղայլէթ տէրէճէտէ կիւղէլ վէ
թէէստիրի աթիգ մազամալար, աշուրի մէրթէպէ կիւղէլ վեր
սուրէթտէ օգումասըլլա, վէ կէրէք հատտէն զիւտտէ խա-
թըլլինասըլլը վէ տիւրինալըլը կիւղէլ վէ միւշարիլէյհա կրան-
տիւշտի օլ գատար մէմուն վէ միւթէշէքքիւր գըլմըշ տըր
քի, ատէթա սիհիլրէյիպ մէֆթուն էյլէմիշ տիր տէնիլտէ
ճայլը տիր:

Վէ Թօմ Սէյթընա կէլինտիքտէ, քէզայլէք մէրգում աա-
լի, քէնտի մէէմուրիլիէթիլտէ, բէք պիւրիւք իսթիտատ
վէ մուհաստէնսաթ իպըղըլլա իսպաթը մէնֆատթ իտէպիլ-
միշտիր, Մէրգում, բէք այլա աթտան թանըմագտա օլ-
տուգտան պաշգա, քէնտի էյիլտէ տէ բէք չօգ հիւսնի նիլգամ
վէ տիգզաթ ու ինթիլգամ կէօսթէրմիշտիր. շէօյլէ քի, ճիւ-
ղի պիւր միւտտէթ զարֆընտա, կրան-տիւգիւն, իհմալ ու
հէյեթի քէսպ էյլէմիշ պուրունան խառ ախօրլարընը, պիւ-
թիլն պիւթիւն թէպտիլ իլէ, միւրէմիլէ վէ մունթաղամ
պիւր հայլ վալ էյլէմիշտիր:

Գարտաշ վէ գըղգարտաշ պուրնլար, անինտէ, մէքքիւր
սէրայտա, հէր քէն թարաֆընտան, զիւտտէսիլլէ մէվէտ-
տէթ, հիւրմէթ վէ իհթիրամուրիայէթէ նայիլ օլմագըղլա
պաշամըլլար տըր, շիւնքի, տիւնանընտ ատէթիւտէն օլտու-
ղու իւզրէ, տայիմա իպրէթի քիւշիւրլէր պիւրիւրլէրտէն ալ-
կադտա օլտուգլարընտան, սէրայ իսպըր տալի, պիթիթայի
մուր-տիւգ իլէ կրանտ-տիւշտէ պազարագ, Սարա ինէ
Թօմու, էլլէր իւղէրինտէ թաշըմագըղլա միւսարատթ էյլէ-
միլլէր տիր, Սարա գու ֆուրատթտան իսթիֆատէ իթմէք-
լիկի տիւշիւնէրէք, իլէրուտէ մվիզրի իծրայէ վալ իտէճէ-

ճէկի նիյեթ վէ միւրապն հուսուլի զըմիւնտա, իգթիզա
 խոճճէր օյան սուհուլէթ վէ մուալէնէթի հոգորլամադ
 մազսետիլէ, քէնտի մէհարէթի ճաղիպէ վէ մի հասիրէսի-
 նի իսթիմալ պիլլէ, քէնտուեէ թարափարարար ճէպինէ
 պարլամալտոր: Մէրգումէ, միւրայիլիքտէ եէրթա օլուպ,
 վէ քէնտի ամէլու հարէքէթինէ, հէր նէվի ընֆալը, վէ հէր
 լէվն ու գընաֆէթի ճալիպէեի վիլիպիլէքտէ օլուղուն-
 տան, սաֆիլէթի գալպ իլէ մէէլուֆ վէ մաարուֆ պուլու-
 նան Ալմանարը բէք գօլոյ սուրէթտէ ալտաթըպ գանճա-
 սընա կէշիլիպիլը, վէ հալիլէտէ բէր ճիւզի պիլ միւտ-
 տէթ զարֆընտա, ումում թարաֆընտան զուհուրա կէլէն
 հիւանի թէվէճճիւհ զէ մուհապպէթ, կրան-տիւզ թարա-
 ֆընտան զուհուրա կէլէքտէ օլանա, տահա զիեատէ պիլ
 թազվիյեթ վիլմիլտիր:

Իշթէ պէօլէճէ, պիլիմ Սզօլեալը գարտալ վէ գըլ-
 գարտալար, կէրօլթէյն սէրաեընտա, հէնուզ Բօտօլֆ
 հազգընտա հիշ պիլր մէսէլէեէ աթըլմազսըզըն, վէ հէլ պիլր
 սէօլ ալըլմազսըզըն, քէմալի հիւրմէթ վէ բահաթ իւզըն
 եէրլէմիլլէր տիր: Պիր իշտէ թէճէլի եարտըմ իտէր իսէ,
 «էլ տէ կէթիլիր, եէլտէ կէթիլիր, վէ սէլտէ կէթիլիր»
 տարսըլ մէսէլի մանթուգունճա, թէսատիւֆ վէ թէճէլի
 պու ետ, Սարանըն սէրաեա մուվառէլէթիմտէն շէնա կիւն
 մուգատտէմ, Բօտօլֆ, մայեթիթիմտէ պիլր եալէրի հարպ,
 վէ պիլր տէ սատըզ Միւրֆ պուլուսուղու հալտէ, օրտու-
 եու պիլր մուայեեէն իտիպ կէօզտէն կէշիլմէր իւզըն, պիլր
 թարաֆա տէվրէ չըգմըլ օլուղունտան, մէրգումուն պու
 զայպուպէթի, Սարա հազգընտա, իբի ճիհէթլէ մուճիպի
 մէնֆաաթ օլմուշտուր, շէօլէ քի, պիլրինճիսի, Բօտօլֆուն
 օրտաա պուլունմանմասըլլա, մէրգումուն հուզուրունտան
 սըզըլմազսըզըն, քէնտի գուրմազ իսթէտիկի ֆէտաա տօ-
 ապըրը, իսթէտիկի կիպի դուրապիլտիրտէն պալզա, է-
 կէրչի մէրգում օրտաա պուլունմուշ օլտա իտի, չօլ իճիթ-
 մալ տըր քի, պիլր թազըմ սէվառայի սազըլարա գալպը-

շաճադ, վէ բէտէրի կրան-տիւզ տախի, ֆէհմինէ վարըպ
 չիւրհէեէ զահիպ օլաճադ իտի: վէ կրինճիսի տախի, էկէր
 Բօտօլֆ, Սարանըն կէլախիկիստէ, սէրայտա պուլունմուշ օլ-
 սա իտի, քէզալիք չօլ իճիթմալ տըր քի, հէր կիւն վէ հէր
 սաաթ մէրգում իլէ իւնս ու իւլֆիթի իւզըն պուլունճաճազ
 օլան, վէ զայեթլէ հիւանի ճէմալէ վէ ֆիլքը ու զէքեալիթի
 մալիքէ պուլունան պիլր կէնճ գըլը, պիլա թէքլիֆ սէրայ-
 տա ալը գօլմազլըղը, ալա էմիի պասիրէթտէն աատ իյ-
 լէմէեէճէր իտի:

Սարա, մազհար պուլուրտուղու պու հիւանի գապու-
 լիյեթի, պու համիյեթի, վէ պու ալիճէնապճա պիլր էմիյ-
 եթի, եանի օլ սայէտէ պիլր հիւրմտար սէրաեը իլիմտէ, թա
 ֆամիլեա օրթաթընտա գապուլ օլունմազլըզ շէրէֆ ու նիյ-
 մէթի հազգընտա, քէնտի գալպիմտէ պիլր էսէրի թէշէքբիւր
 պիլէ հիսս իլլէմէմիլտիր:

Նէ մէրգումէ, վէ նէ տէ պիլրատէրի, մէգբիւր ինսանի-
 եթի տուլղուսունու տուլմազ իսթիմէտիլէրինտէն, քէնտի
 նիյեթի ֆաաիտէլէրինտէն զէրէճէ շալմամազլըղը գուր-
 մուշար տըր, չիւնքի, իասսէթէն, էլլէ պիլր լահաթ վէ սէ-
 տաթէթի հալ իւզըն պուլունմազտա օլան սերայ իլիմտէ զամ
 ու էլէմ, վէ ֆիլթնէ վէ ֆէտաա աթէշի պրագմազ մազսէ-
 տիլլէ կէլիլ օլտուգըրընտան, օլանէ գատար պէնտի մու-
 հապպէթ իլէ մէրպութ պուլունան պիլր բէտէր իլէ էվլաա
 արասընտա, պիլա ինաֆ ու զիմիլէթ, նիֆազ ու չիգազ թօ-
 հումալըր էքմէքլիկի տիւշիւնմիլլէր, վէ սուրկուն պիլր դան
 իւզըն օլտուղու հալտէ աախի, թութաճազալըր շէլթանի
 թարիլիյն նէթիճէլէրինի, արիզ ու ամիլ թաամիմ ու հի-
 սապ իլլէմիլլէր տիր:

Շիմտի պիլրազ տա, Բօտօլֆուն վազթի սէպալիթիմտէն
 պահա իտէլիմ: Մէրգում չօճու գուրղունտա բէք զալիֆ վի-
 ճու օլտուղունտան, բէտէրի պուլուն հազգընտա, զա-
 րայիպ նէվիմտէն օլտուղու հալտէ, շու աթիտէրի սուրէթ-

տէ տիւշիւնէրէք, «սահրալարտա իգամէթ իթմէքտէ օյան ինկիլիզ դատէկեանլարը, ալէսսէվիյէ սաղլամ վիճուտու, վէ կիւճիւ գուվլէթի յօլմադտա տըրլար. վէ պու մուհասս սէնաթ տա պաշլըճա, քէնտի վիճուտլարընը, սատի, սէրթ, վէ քէօյճէ պիր էօմիէ ալըշարրու, օլ էօլտա թէրպլիյէ ալմալարընտան նէշէթ իթմէքտէ տիր. չիւնքի, վիճուտլարը սէրբիլիպ քէսպի գուվլէթի վէ գուտըրէթ իյլէմէքտէ տիր: իմտի, պէնտէ էվլատըմ Բօտօյֆու, գատընլար էլիւնտէ պիւլիւթմ տիրմէքտէն իսէ, չիւնքի բէք նաղիք պիր պէտէնէ մալլէք պուլունմադտա տըր, պիր ինկիլիզ չիֆթմ ճիսի էօմիւնէ ալըտըրմալընըմ (հալիլլէ պազը խուսուտլարա պըրճա տիգգամ իթտիրէրէք), իշիէ պէլքի օլ վազըթմ, պէտէնի քէսպի գուվլէթ իտէր» տէմըշ, վէ հիւքմ ու գարար վիրմիշտիր:

Միւշարիլէյն պու Ֆիքըր ու գարարընը մէվգըի իճրայէ վազ իթմէք իւզրէ, խասսէթէն ինկիլթէրրտա, մէզքիւր մէէմուրիյէթճէ էհշիլիէթ ու լիեադամթ տէրքեար օյան պիրիսի արաթ տըրմըշ, վէ էօրքշայր սահրալար քիպարդատէլընտէն, իրի պիր վիճուտէ վէ սըհհէթի լազէմէեէ մալլէք պուլունման սիր Վօյթըր Միւրֆիւ ճէլլ իլէ, մէրգումու Բօտօյֆուն թաալիմ ու թէրպլիյէսինէ թալիլն իյլէմըշ տիր: Ֆիլվազըտա կրանտիպ, մէրգումուն վիրտիկն թմալիմ ու թէրպլիյէնին մուհասսէնաթընը, Բօտօյֆ իւզէրիտէ, պիր սուրէթի քեամիլիտէ կէօրէպիլըշ տիր: Միւրֆ քէնտի չըրաղընը ալարազ, կիտիպ պիր չօգ սէնէլէր, մէզքիւր կէրօլթիէյն չէհրիլնէ պիր դաշ ոտաթ մէսաֆէտէ օլան, վէ բէք տէ տիւպէր պիր մէվգըրը վէ պիր նէզարէթի, վէ դայէթիլէ լաթիթի ապ ու հալմաթ պուլունման սահրալար վէ օրմանլար օրթմաընտա վազը կիւզէլ պիր չիֆթիլըքտէ իմարը էօմի ու էվգամ իյլէմըշտիր: Բօտօյֆ, մէզքիւր չիֆթիլըքտէ, պիր թագըմ, չէհրիլ վէ ալէլ խուսու սէրաեա տայիր օյան մէրասիմ իճրասը դայլէ վէ թէֆէքքիւրլըրնտէն տրի վէ խալի օլտուղու հալտէ, Միւրֆ իլէ պէրասպէր սինիլնէ մուվաֆրգ, վէ վիճուտինէ մութապըզ

էմիր դիրասթմա մէշլուլիլիլթիլէր իլէ մէշլուլ օլուպ, բէրհիգքեարճա, էրքէքճէ, վէ սահրա ասվալընճա պիր էօմի իւզրէ էաշամադտա օլտուղտան զաշգա, զէվգ ու էֆա վէ էլլէնճէլէրի իտէ, պիր թագըմ կիւճ վէ գուվլէթի միւհսթմաճ պուլունման ալէ ու հարաքեթմտան, վէ չէքիլպ վէ ուղարմազլըգտան, վէ էնվալի միտարէպէ վէ բէհիլմանլըգլարտան, վէ աթա պիմալիլըքտէն վէ ալա կիթմէքլէրլէրտէն իպարէթ պուլունտուղու կիլիլ, տայիմա տա շաքըրլար չիմէլէր, վէ սաղլար վէ օրմանլար օրթմաընտա թէմիպ հալմալար ալըպ վէ պէրլազ վէ լէզիպ սուլար իսէքտէ պուլունտուղունտան, գանն իտէրսին քի, պիրաէն պիւրէ պիւլիլնէ պիւլիլնէ թէպտիլ օրմուշ, վէ պիր մէշէ աղաճը միտիլու, սէրբիլիպ էն վէ պոլ աթմըշ վէ քէսպի գուվլէթ իթմըշ, քէյֆսիլըք ալէամէթիլ օյան բարլազ բէնքլէր կէլմըշ, վէ կէրչի տայիմա զարիթ վէ ինճէ վիճուտու գալմըշ իսէ տէ, սինիլըքի գուվլէթ ալմըշ: էն պիւլիւք էմէք, գահմէթ վէ էօրկուսուղարա տաեանապիլիլ օրմուշ, չէվիլըք, քէսկիլիլըք վէ դայլէթ ու ճէտարէթ գալանմըշ տըր: չէօյլէ քի, աղ վազըթմտան, վէ հէնուգ անճազ օն պէշ օն ալթը շաղլարընտա օլտուղու թագտիրտէ, քէնտիլմաէն զիեատէ հալլը պուլունման բէք չօգ տէլիգանլարա գարըշ, կիրէչէ չէ չըգըմազլըլա մէյունս օգուր պիր հալ ու գուվլէթ վէ գուտըրէթ քէսպ իթմըշ տիր:

Բօտօյֆուն, էվլէլ էմիրտէ վիճուտա վէ սըհհէթճէ թաալիմ ու թէրպլիյէսինէ էհէմիլիէթ վիրլմէնի տիւշիւնիլմըշ օլտուղունտան, պիթթապի ուլում ու ֆիւնունճա լազըմ կէլէն թաալիմ ու թէրպլիյէսի կէրուտէ գալմըշ իտի, վէ պիմաէն ալէյն, մէրգում բէք ապ պիր շէյ պիլմէքտէ իտի, վէ կրանտիւպ տէ օլ պապտէ, դայլէթիլէ աղընտէ պիր հարէքէթմտէ պուլունմուշ իտի: չէօյլէ քի, պիր չօճուգ ազղ ու Ֆիքըր ճիճէթիլլէ, լաքըգըլա սէրբիլիպ իլէքու կիտպիլմէք իլին, էվլէլա սաղլամ պիր վիճուտա մալիք պուլ

լունմագլըղա մուհիման պուլունմասընը, բէք ալէա պլմէք-
տէ իտի, վէ կէրլի Բօտօթի, թահսիլի ուլում խուուուուու-
տա խայլիճէ կիճ դալմըլ իտի իսէ տէ, արթըգ սուսան սոն-
րա, եանի սըճճէթի պէտէնիյեէսի սայէսինտէ, տահա չա-
բուգ վէ տահա զիեատէ իպրաղը սէմէրէ վէ թէգաատիւմ
իտէպիլէճէկի տէ աչիքեար իտի :

Մ. Վօլթըր Միւրֆ իսէ, այիւ պիր թիմէ օլմատըղընտան,
Բօտօթիա, անճագ մասալիւմաթը էվվէլիյեէտէն մաստուտ
պաղը շէլէր էօյրէթմիլ իտի իսէ տէ, գալպ ու վիճտանա
տայիր օլան տույղուլար, եանի ատալէթ ու հազգանիյեէթ վէ
ճէնսպ ու համիյեէթի սէվիպ իճրա իթմէքլըք, վէ պունլա-
րըն մուղայիրի օլարագ, պատեալըլըգ, ալչաղըգ վէ միսիին-
լէքտէն նէֆրէթ կէթիլի պալչընմագլըգ հազգընտա տա-
լի, էն պիւնիւք մուալլիմէքտէն զիեատէ թէէսիլի տէքս-
լէր վէ նասիհաթլար վիրէքէք, մէրգումուն լէվճայի գալ-
պինտէ բէք տէրին սուրէթտէ հաքք իտէպիլմիլ իտի :

Էվվէթ, մէգքիւր միւֆիտ տէրալէր վէ նասիհաթլար,
Բօտօթուուն թա բուհունա թէէտսիր իթմիլ օլտուգլարընտան,
պատեալըլըգտան, ուլչաղըլըգտան, վէ միսիլիլքտէն տայի-
մա նէֆրէթ կէթիլմէքտէ օլտուղու կիպի, զլտար օլան ֆա-
զիլէթլէր հազգընտա տալի, տայիմա իզճարը թէհայեիւր
լիլմէքտէ պուլունտուղունտան, հէք նէ դատար տա սոն-
րատան, հէվա վէ հէվիլէսլէր պօրա վէ ֆուրթուուալարը, ճէ-
հայէթ վէ կէնճիլք իզթիգապընճա իւսթէ կէլէրէք, մէգ-
քիւր ֆազիլէթ տիրէքլէքլինի, բէք ֆէնա սուրէթտէ սար-
սըթմապիլմիլչէր իսէ տէ, քէօքլէրի տէրինտէ վէ մէթին օլան
պիր աղաճը, ելըլտըրմ վուրուպ գըքըպ եարալատըգտան
սոնրա տալի, արթըգ գուրուեուպ պիթէճէք տիր զանն
ու շիւբճէ օլունան մէգքիւր քէօքլէքլինին սայէսինտէ, ինիէ
տէրագապ պինչընճէ տալ պուտագլարընըն եաշտեալ քէս-
պի գուվվէթ իտէպիլտիրէրի միսիլու, Բօտօթուն գալպին-
տէն, պիւթիւն պիւթիւն չըգարըպ մահվ իտէմտիլքլէրին-
տէն, մէգքիւր ֆազիլէթ քէօքլէրի պաղը գալմըլչար իտի :

Էկէր շէօլէ սէօլէմէքլըք ճայիլ իսէ, պիղ տէ սէօլէ-
եէրէք տէրիլ քի, Միւրֆ, Բօտօթուն թէնճէ սըճճէթինէ
պիր մէտարը աղիմ օլապիլտիկի կիպի, բուհճա սըճճէթինէ
տալի, այնի մէրթէպէտէ մէտար օլապիլմիլ իտի. շէօլէ քի-
հէր իլիլիք վէ հէր կիւղէլլիք տէնիլէն խասսէլէր հազգըն-
տա, տայիմա կիւճիւ վէ գուվվէթլի, վէ շէվիք վէ դայիլթ-
լի, վէ քիւսթիալ վէ ճէսարէթլի օլուպ, վէ տայիմա տա սէ-
վիպ մահզուղիյեէթ հիտ իթմէքլիկ էօյրէթմիլ օլտուղու մի-
սիլու, մուղայիրի օլարագ, հէք ֆէնալըգ վէ հէք շիւքլիլք
տէնիլէն շէլէր հազգընտա տալի, տայիմա իքրահ իտիպ
վէ տայիմա շէլմի հազգարէթ իւզրէ պազմաղըլըք էօյրէթմիլ
վէ գանտըրմըլ իտի :

Մ. Միւրֆ քէնտի վազիֆէ վէ մէէմուրիյեէթինի սլէօյ-
լէճէ չայեանը թէհայեիւր սուրէթտէ իֆա վէ իճրա իլլէ-
տիրտէն սոնրա, մէտալիհի միւհիմմէտէն տօլաեք, ինիլի-
թէքրատան չաղըլըլըլ օլմասընա մէպնի, քէնտիսինի էզ
ճան ու տիլ սէվմէքտէ օլան Բօտօթտան քէմալի թէէտսիւֆ
իւզրէ ճիւտա տիւշէքէք, պիր սուրէթլի մուվազգաթմատա
օլտուղու հայտէ, Ալմանտաք թէքը իլլէմիլ իտի :

Միւրֆ, նիհայէթլի պիր սէնտէն զիեատէճէ ինիլիթէր-
րատա գալարագ, պիր գալ ըքք միւհիմմ օլան իլլէքլինի
թէտալիյեէ իթտիրտէն սոնրա, ֆամիլեաքըն տալի պիրլքտէ
ալարագ, կիտիպ պիւթիւն պիւթիւն կէքօլթէյտաէ թէ-
վաթթուն իթմէքլըք էմէլ ու նիյեէթլինտէ պուլունմագ-
տա իտի :

Կրան-տիւգ արթըգ Բօտօթուն սըճճէթի պէտէնիյեէսի
հազգընտա իթմիլնաքը գալպ իւզրէ պուլունտուղունտան,
մէրգում սէվկիւլիւ էվլատընըն թատալիմ ու թէքպիլէյի միւ-
հիմմէսինի տալի պազմաղըլըք տիւշիւնմիլ վէ միւրաա
լիլմիլ իտի :

Սէզար Բօլլտօրի իսմինտէ, մէարիֆի էտէպիլեէ իլլէ մաս-
րուֆ, իլլի թապապէթ տէ էՆիլիյեէթ ու հազգապթը տէր-
քետար, զայէթլէ թէվարիլիլնաա, վէ ֆիղիք միսիլու հիսապ

վէ թէճընւ պէ թահթընա տիւշնն տօղրու իլիմէքին քեաֆ-
 ֆէսինն աշինն, վէլ ճատը ուլում ու ֆիւնունը միւթէնէվիլի-
 առա եէքթա պիր նէվ ըահթիպէ (ապէ), կրան-տիւ գ, դաթէն
 իտրաք ու գէքեազէթի եէքինտէ օլու պ . ֆագաթ հէնու գ
 թահսիլաթը լազըմէտէն պի պէհթէ պուլունան, վէ Միւրֆ
 կիպի պիր զաթը ֆագիլէթիմմաթըն չըրազը օլան Բօտօլ-
 ֆուն թաալիմ ու թէրպիլիէսինն թայեին իլէմիլ իտի :

Կրան-տիւ գ պու տէֆա, քէնտի ֆիքը ու հիսապընտա բէք
 եանըրըլ վէ բէք պէտօղաթիմ չըգմիլ իտի, վէ եաթիտ տա-
 հա տօղրուտու, միւշարիլէ յճին, քէնտու եէ պիր զաթ թա-
 րաֆընաան թազաթիմ օլունմու շ օլան մէրգումու, պիր Գա-
 թօլիք բարաք օլմաք պապընտա թէաաիւ պիւք իթմէեէ-
 րէք, քէնտիտի տէ Բրօթէսթան քիլիսէսինտէն պուլունտու-
 զու թազաթիքտէ, մուալիմ սըֆաթըլլա գապուլ իտիպ տէ
 ալտանմըլ օլմաք, գապընն բէք կիրան կէլմիլ իտի . վէ
 ճաթթա, մէգքիւք ճալ, չօղլարա բէք աճայիպ պիր շէյ
 կէօրիւնտիւ քաէն պաղա, Բօտօլֆուն թաալիմ ու թէրպիլի-
 եէսի ճազգընտա տաթի, ֆէնա պիր տուլլու վէ պիր գիւլում
 վիրմիլ իտի :

Մէրգում տօղթօր Բօլիտօրի տինալ, ինանըլ, հիլէ-
 քեար, միւրալի, տէսիսէքեար վէ ֆէնտպազ պիր աաէմ օլ-
 տուղունտան, պիր մէրթէպէեի միւ հիլէքտէ օլարազ միւպ-
 թէլա պուլունտուղու ալիւազ պօղու գլուղունու տէթը իլէ,
 քէնտու յի իլի պիր աաաթ կէօթէրմէքիլարտէ եէքթա, վէ քէ-
 զալիք տէրու նիտտէ մէքքիւզ պուլունան ըաֆըզըլըլըն մու-
 զալիքի օլարազ, սուքթի զաճիլէսինտէն իպրազը տինտա-
 րի իլէմէքիլարտէ պի ճէթա օլտուղու կիպի, ինանըլար վէ
 եաթիտ ինան թապիլաթընը տաթի բէք ալէա թանըմազ-
 տա, վէ եաթիտ ինան թապիլաթընը եալընըլ ֆէնա թա-
 րաֆըլարընը, եալընըլ մուճիպի ար ու հիճապ օլումու օլան
 հէվա վէ հէվիլէպէքինի թահճը նազարը աիգաթա ալ-
 մըլ, վէ իլի վէ շայեանը ֆաթը ու շանը պէնիի աաէմ օլու-
 մու պուլունան ֆագիլէթ թարաֆըլարընտան, իլմազը այն

իլէմիլ պուլունտուղունտան, Բօտօլֆ կիպի կէնճ պիր չօ-
 ճուղա, էօլէ պիր աաէմն «մէտօր», եանի ըհճպէր վէ մու-
 ալիմ թայեին իլէմէսի կիպի մուճիպի նէֆրէթ պիր շէյ օ-
 լմազ իտի :

Բօտօլֆ իալլի վազըմտան պէրու, Միւրֆիւն եանընտա
 կէչիքմիլ վէ ալըշմըլ պուլունտուղու տէրպէսթ վէ իւր զայ-
 րէթ պիր էօմիւն պիրաէն պիրէ թէրք իլէ, կիտիպ բէտէրի
 տէրաեքնտա պիր թազըմ ուտուլ ու աաաթը ըէսիլէլէր օր-
 թաքնտա իմարը էվգաթ իտէճէք օլտուղտան պաղա ,
 պիր տէ եազըլտանն պաղընտա օթուրարազ, վէ աաաթն
 լէֆու ու ըհնազըրը սօլտուրումու պուլունան քիթապալար
 իլէ մէշղուլ օլարազ, պիր նէվի մաճպուսիլիէթ ճալինն կի-
 րէճէկինի կէօրաիւքտէ, ճատաէն գիեաաէ մաճպուս օլուպ
 վէ քէտէր տուլտուղու կիպի, էվվէլ էմիրտէ, մէրգում տօղ-
 թօր Բօլիտօրի ճազգընտա տաթի, քէնտի իւզէրինտէ, պիր
 նէվի էսէրի թէննէֆիւր հիսա իլէմէկէ պաղապըլ իտի վէ
 պունտա տա մէրգում ճազգըլ իտի, չիւնքի, զէվալը Միւրֆ,
 քէնտիտէն այրըլտըրը վազըլթ տա, պի ճազգըն քէնտիսինի
 գօլուպ օլնտմազտա, վէ քիշէ յիպ շազըմազտա պուլուն-
 տուղու պիր չիմէնգաթը ֆէրաճպաիւքտան գալտըրըլարազ,
 կէօթիւրիւրիւպ կէմէր տիվիլիլէր, վէ մաճմուղար եիւզէն-
 կիլէր ալթընա ալընըլ տա, օլ անն գաաաթ, անճազ քէն-
 տի քէյֆինն գօլուպ սըլարմազըլըղա իսթիմալ իտէկէլաթիկի
 գուվիլէթ ու գուտըթիթիտէն իսթիֆաաէ իտիլմէքիլ նիլ-
 եէթի իլէ, թաալիմ ու թէրպիլիէ էօլէտիլմէսի միւրաա օ-
 լունան եապանի պիր քէօճէ յլանա թէշպիճ իլէմիլ իտի :

Բօտօլֆ պու հէնի էօմիւն իլը կիւլէրինտէ, տօղթօր
 Բօլիտօրիլէ, թահսիլի ուլում ու ֆիւնուն պապընտա, քէն-
 տի իւզէրինտէ հիլ պիր արղու վէ իսթիտաա հիսա իթմէք-
 տէ օլմամաքընը, սարահաթթէն սէօլէտիկի կիպի, հէք շէյ-
 տէն էվվէլ, քէնտի էլէրինի աեազաքընը, վէ գօլաքընը
 տիվէրինի իլէտիպ ճարէքթի իթտիլմէքիլիկէ, վէ շըլար-
 տա սահրալարաա թէմիլ ճալալար ալմազըլա, վէ տալը

լարտա օրման լարտա գօրու պ տօլա շմա գլը զա ի Ն ի ի ան ճը պու-
լունտու զունու , վէ ալնա պիր աթ իլէ պիր աե ալնա թիւ-
ֆէնկէ մալիբ օլմագլըբ , թիթապլարըն էն կիւ զէլէրնէ ,
վէ էն զիեատէ միւֆիտըրնէ թէբճիհ իտէճէկինի տախի ,
պիրտիրմիլ իտի :

Ձաթէն մէրգում տօգթօր տախի , թէնտի չըբաղընտան
պու պեւանաթը վէ պու սուլի թէվէճճիւ հիւ իշիտէճէկի-
նի իճթիմալի գալիտէն կէօրմէքտէ վէ պեքլէմէքտէ օլտու-
ղունտան , չիւրճէս թաատիգ օլունտու գտա իտէ , տեբունէն
պիղ զաթ . թէնտիսի տախի մէմուն վէ մէսուր օլմուլ իտի ,
չիւնքի , սայիր պիր նօգթ ալի նաղարտան պագարաղ , թըպ-
գը Սարա կիպի , մէրգում տախի , թէնտի գաղպինտէ , սայիր
հըրա ու թամար շան ու իգպալ իւմիալէրի պէօճէքլէրի պէս-
լէմէքտէ իտի : Շէօյլէ թի , կէբօլթէ յն կրան-տիւ գաղըբ ,
հէր նէ գատար . թիւչիւր տէվէթիթէրտէն պիրի իտի իտէ տէ ,
պու ճիւմէ իլէ տախի , պիր կիւն , շէօճրէթշաւար Քիշիէօ-
նիւն Ֆրանսա գրալիյեիէթիտէն օրնաթտըբ հիւքիւմտալըբ
աթլարը միսիլու , թէնտիսի տախի օրտատ աթլար օրնաթ-
մագլըբ արզու վէ էմէլինաէ պուլունտու զունտան , Բօտօֆա
անճագ հօլբարալըբ վէ սէֆիհիլթ թալիմ ու թէբրպիեէսի
վիբէրէք , պիթթապի մէ յտանըն իլէբուտէ . թէնտիսիէն գալ-
մաար տօլապընը գուրմագլըբ տիւչիւնմէքտէ իտի : Պա-
գաթ , էվլէլ էմիտէ , մէրգում չըբաղընա , թէնտուլի սէվ-
տիրմէքլէրիէ իճթիեանճ կէօրիւպ միւրատ իլէտիկիլլէ պէ-
րապէր , էնվալի թաթիեիպաթ վէ թէբրիպաթ իւզուէ մուա-
մէլաթտա պուլունարաղ , Միւրֆ հաղգընտա տէրքեար օ-
լան հիւանի թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթիին ունութտուր-
մագլըբ տախի միւրաա իլլէտիկիտէն , կրան-տիւգ նէգ-
ալնաէ , Բօտօֆուն թահալիլ ուլումու ֆիւնունա գաղը-
իպրաղ իլլէտիկի էսէրի նէֆրէթի աղա լիտանէ ալըպ պիւ-
տիրմէտիքտէն օլաղա , մուգալիլի օլարաղ , իսթիտատ ու
գապիլիյեիէթ , վէ թարաղգը վէ գալիթիինտէն տօլանը սե-
նալէր տախի օլումուլ , վէ հաթթա , մէրգում իլէ պիլ իթ-

թիֆագ , պիր թագըմ սիւալլէրնէ ճէվապլարընը էվլէլին-
տէն էլպէր իթտիլիպ հաղըրլթտըրմըլ , վէ բէտէրի հու-
ղուրունտա , կիւեա մէգրիւր սիւալլէրի , ըսաթ կէլա օլա-
րագ արը կիպի , մէրգումա թագաթիմ պիլլլէ , կիւղէլ կիւ-
ղէլ ճէվապլար ալմըլ իտի . վէ ֆիլվապը կրան-տիւգ տէ ,
(զաթէն իւմ՝ ճիհէթիինտէ կալանճա պուլունմագտա իտի) ,
թէմալի ճէՆիլունէն նաչի , ալտանըպ էմիլիէթ իթմիլ իտի :

Բօտօֆ , հէր նէ գատար , էվլէլլէրի , տօգթօրտան հօլ-
լանմամագտա իտի իտէտէ , սօբրատունտա պիւթիւն պիւթիւն
թէվալիլ թապիաթ իթմիլ , վէ Միւրֆ հաղգընտա տէր-
քեար օլան մուհապպէթիինն . թեմալիէն մուգալիլիտէ օլտու-
ղու հալտէ , մէրգում հաղգընտա տախի , կալալ կալալ , ար-
պըճա վէ կախօա թէքլիֆիպիճէ պիր մէլլ ու թէվէճճիւհ
բէյտա իթմէքլիկէ պալաթըլ իտի : Շէօյլէ թի , կալալ կա-
վալ (պի կիւնաճ սէպէպէրէ մէպնի օլտուղու հալտէ) , մէր-
գում իլէ , պիր նէկի իշիթիլար իւզրէ իճրայի խապասաթ ի-
տէն իքի միւճրիմէրի պիր պիրնէ ըսաթ իտէն պիր պէնտի
խապասաթ մէրպուէթիլիէթի ալմընա տիւչմիլ իտի : Թա-
պիաթիլլէ պիր կիւն , էր եա կիճ , Բօտօֆ , էօյլէ պիր թա-
պիաթա մալիբ պուլունտան , վէ հիլ տէլլ իտէ , թէնտի սինն ու
սըֆաթընտան տա հիեապ իթմէքիպիլն , կալանը իրթիքեապ
իլէ , թէնտի չըբաղընը թէնպէրիկիւնէ կէօղ գարաեղպ սե-
պէպ օլան պիր ատէմէ գաղըբ , իղհալը նէֆրէթէ գալ-
գըլաճագ իտի . . . Բօլիտօրի , պունուն պէօյլէ օլաճաղընը
տախի պիլմէքտէ իտի իտէ տէ , պիւնապէրն շունու տախի
րտան պիլմէքտէ իտի թի , պիր աթմ , ճէման չարուգ սու-
րէթտէ , ախաղը պօղուգ ատամարտան , էկէր գալընըպ կէրի
տուրմագ իտէ , կալալ կալալ , վէ իսթէր իսթմէպ , սնա-
ընն խոլլարընա ալըչըբ պուլալըբ , վէ թէնտիսի տախի օն-
լար կիպի օլուր . վէ հաթթա , էօյլէ ախաղը պօղուգ օլան
ատամարըն , հալլէրի վէ սէօյլէլլէրի , վէ ամէլ ու հաբէ-
թէթլէրի , չօղ տէֆա ըսալաղ վէ ճաղիպէլի օլտուղուն-
տան , իլլէթլէրնիտէն պուլալան օլ զէվալլը ատամ , օլ մէր-

Թէպէ տէ յիշելիք վէ պաշտան չըգար քի, էվվէլէրի քէմալ մերթէպէ հիւրմէթ վէ քիպայէթ իթտիկի շէյլէրէ գարըը, օլ վագըթ իշիթտիկի քիւֆը ու հագարէթ վէ տահը ու իւթիհզպարը պիւնէ, պիւա հիծապ վէ պիւա թէհապվար իշիտիպ տիյնէմէքիկէ իրթիքեապ վէ թէհէզղիւլ իթմէքիկէ պաշտեածաղը պի իշիթիպահ ալը :

Պունտան տա գաթինապար, մէրգում Բօտօֆուն Միւրֆտէն ալմըջ օրտուղու թապիմ ու թէրպլիեեաէն հաաըլ օլան ալիճէնապճա տուլղուլարա տա, պիրտէն պիրէ գարըը կէլիպ թօղունմադլըղը էմրի պասիրէթտէն ատա իթմէտիկինտէն, մէրգում նէվճիլանըն էվվէլքի կէշիրտիկի էօմր ու էվգաթ հագըքնտա, իզհար իյէմէքտէ պուլունտուղու աաի վէ գապա սուրէթտէ իսթիհզպարը պիր գաթ տահա ալթըրադգտան սօնրա, քէնտի էվվէլքի ըիեաղաթ վէ բէրճիզ քեարըը բէրտէսինի տէ նիմ մէրթէպէ երիզիւնտէն աշաղը ալարագ վէ նիմ մէրթէպէ տաթի ահպապըղա վէ սըրտաշըղա գալղըըըապ, էղմինէ յի մաղիլեեաէ պաղը հիւքմտարըըն կէշիրմիլ օրտուղարը գապէ հօջ վէ գուլաղա տա թաթըը կէլիւծի սէֆիհճէ էօմրլէրինի նազըս պիեան իլէ, Բօտօֆուն արըու վէ մէրգալարընը, պիր սուրէթի շէտիտէտէ թահըքը ու թէշիկգէ գալըըըըը սըը շէօյլէ քի, մէրգում ճահիլ չօճուգ թարաֆրնտան պիթթապի գուհուրա կէլէն արգու վէ իպրամիլարա, պիր չօգ ուսթալըգար իլէ շէքնմէքիքլէր կէօթէթաթէքտէն սօնրա, ագըպէթքեար բուշի մուվաֆադաթ իլէ, կրանտիւգիւն սէրաքնտա աթըքեար պուլունան մէրասիմի քեամիլանէեի հատտէն զիեատէ իսթիհզպեա պաշտաղը, վէ քէնտիլինին աշուրի մէրթէպէ թահասին իլլէմէքտէ օլտուղու օն պէշիմի Լուի նամ ֆրանսըղ գըարըլլա, քէզալիք օն տէօրտիւնճիւ Լուինին, վէ Բէժան տէվրինին զէվգ ու սէֆա, իյշու իշիթի վէ սէֆահէթէ տալիք օլան էօմր ու էվգաթլարընը, պիր գաթ տահա լէֆու ու բէֆադ վիրիպվէ արթըրադա, պիր սուրէթի ճաղիպտէ նապը ու աեան իլէ, մէրգում նէվճիլանըն ֆէքը ու թէհապ

վարարընը պիւթիւն պիւթիւն ուեանաըըըը վէ ալէվէնտիքմիլ ալը :

Մէրգում Մէզար Բօյիտօրի, օլ զէվալը, քէնտալի պիր քէմալի իշիթիեադը մուսիպէթէնճամ իւզըթ տիյնէմէքտէ օլան չօճուգա, մէրգուման հիւքմտարըըն իճրա իթմիլ օլտուղարը ալիւազ պօղըգըըգըըըը նազըս պիեան իթտիկի վագըթտա, քէնտի թարաֆրնտան տաթի պիլ իլալէ, մէզքիւր էֆալը շէհիլթքեարանէլէր իլին, հէր նէ մէրթէպէտէ շէտիտ սուրէթտէ տէ օլապար, ելինէ, ազուլունտա կիւզէլ խասսէլէրէ մալիք պուլունան բրէնպէրին աթազլարընը, ապա իիլալ իաիպ պօղմտադգտան պաշգա, հաթթա մուղալիլի տաթի օլարագ, տահա զիեատէ ալիճէնապ, սահիպ սաթալթէթ վէ սահիպ մէրհամէթ օլմալարընը մուծիպ օլուրըս, վէ պունուն տա սէպէպի շու տուր քի, իլի պիր բուհա մալիք պուլունան զաթըր, նէ գատար զիեատէ իզպալ ու սէատէթի հալ իւզըթ պուլունուրըր իսէ, օլ գատար տա զիեատէ լութի ու քէրէմ իճրաաթընա միւսթաիտ պիր հարտէ պուլունուրըր, աթիճքտէ, վէ պու սէօլէտիքլէրինի թաստիզ իլին տաթի, քէնտէ Բօգ-սէվիլիլի) օն պէշիմի Լուի նամ ֆրանսըղ գըարընըն էօմր ու իզպալիլին, պիր տէլիլի գալի վէ ապաթ թարաֆրա իզպալ իլլէմէքտէ իաի :

Վէ հաթթա մէրգում աօղթօր Բօյիտօրի, Բօտօֆա, կէրէք էղմինէ յի աթիզա, վէ կէրէք էվգաթը հազըրա տամալարընտան, նիլէ մուաղղամ գաթլարըն, Էունան աթիզ ֆէ յլէսօֆլարընտան էրիզիւր նամ ֆէ յլէսօֆուն թարիզի նի թութարագ, թէքրէքլիլիքտէ իֆրաթ մէրթէպէ իլլըու կիթտիքլէրինի, վէ օլ Էօլտա նիլէ վէ նիլէ գուրպանըս տաթի վիրտիքլէրինի, վէ Ալիպիտտան Մօրիտ ար Սապա գատար, վէ Անթունտան քէպիք Գօնտէեէ գատար, վէ Մէզարտան տա Վանտան գատար, մէզքիւր թարիթտէ պուլունուր գըարընը իլալ արըս սէօլէմիլ իաի :

Պու Էօլտա մէրգալթ վէ նազիլիեէթլէր իւզէրինէ, հէնուղ սատտիլ վէ աթէշի պիր հարտէ պուլունան պիր նէվ

ճիվանքն գալալ ու բուհնունտա, հատտէն զիեատե հէյպէ-
 թամիզ վէ միւհնիք թէէտսիրէր հուտուլէ կէթիրէճէեկ շէօյէ
 տուբուն, մէրգուժ մուալլիմ, օլ գատարա տախի գանա-
 աթ իթմէք իսթէմէտիկինտէն, օթուրուպ քէնտի սափտէ-
 բուն չըբաղընա, Բօմա շուարայի շէօհրէթ շուարանընտան
 Օրաս նամ շաիրին, աչգ ու սէվտայէ տայիր օլուպ տա շա-
 եթթէ միւէսսիր, վէ դաեթթէ աչգ ու շէհվէթէ թահրէք
 իտիճի օլան գասիտէլէրինի տախի, պիր պէլաղէթի ըււր ֆէ-
 սահաթ իւզրէ, թէրճէմէ կյէմէքտէ իտի:

Վէլհասըլ, մէրգուժ մուալլիմն վիրտիկի ակլէազ տէր-
 լէրէ իդթիզասընճա, պու աշման պիր սատէմն, վէ ալէլ-
 խունու քէնտի կէնճ չըբաղը կիպի պիր բրէնսն, հէր շէյ-
 տէն վէ հէր վաղըթ զէվզ ու սէֆալար չըգարմասը, ճէնա-
 պը Աֆէրինէնտէնն նիլմաթը պի նիհանէսինի, վէ գուտ-
 րէթ ու ինթիշամը պիդաեէսինի թանըմաղըթ վէ ըււր շէ-
 րէֆ զըլմաղըթ սահըլմագտա իտի:

Մէրգուժ պէտխահ մուալլիմ, պու էքրտիկի մուզըրը
 թօհուժարըն, եանի վիրտիկի մէղքիւր ակլազճա նազա-
 րիեաթ տէրպէրինն սէմէրէսինի, պիթթապի միւրատը հա-
 սըլ օլարագ, կէօրմէքըլք իդպալինէ նայիր օլապիմիշ իտի:

Բօտօֆի, բէտէրինն օյ հիւսնի նիգամ ու ֆէզայլի հիւքմ
 իթմէքաէ օլան սէրաեք տէրունինտէ, բէտէրինտէն ալմագ-
 տա օլուղու հիւսնի իպրէթ իւզրէ, իմրարը էօմի ու էվ-
 գաթ իթմէքիկէ ալըմըշ օլուպ, վէ զէվզ ու սէֆա վէ էյ-
 լէնճէլէրի տախի, անճագ կիւսահսըզ վէ նամուսլու հալու
 հարեքթըլէրտէն իպարէթ պուլունտուղու հալտէ, մուար-
 լիմի Բօլխօրիտէն ալտըզը մալի մաթըար իւզէրինէ իսէ,
 թէպտիլի մէյլան իտէրէք, Վէրասյ սէրաեքնտա կիւզէրան
 կէմիշ օլան կիճէ ճիւմպիւշէրինի, վէ Շօաղի քէօշկիւնտէ
 կէվիշ պուլունան իյլ ու իշրէթ վէ սէֆահէթլէրի, վէ Բարդ-
 օ-Սէրֆտէ իճրա օլունան, վէ տէրէճէյի իֆրաթէ վարմըշ
 պուլունան շէհվէթրէրէսթ լէրէլէրի իսէալլամանա պաղա-
 տըը կիպի, էօթէտէ պէրուտէ տախի, պունուն զըատը օ-

լարագ, մասալլարտա նաղշ ու պէեան գըլընան սուրէթ-
 լէրտէ աչգպաղըլէրար արամանա պաշալմըշ իտի:

Տօղթօր Բօլխօրի, Բօտօֆա, Արմանեա իթթիհատընա
 տախիլ պուլունան հիւքմտարարըն, հարպ ու ֆիւթուհաթա
 տայիր հիւ պիր հըրո ու թամալարը օլամանեճաղընը, վէ օլ
 պապտէ տէրքեար օլան հըրո ու թամալարընըն, անճագ քէն-
 տի հիւքիւմէթլէրի սէհմինէ իսպպէթ իտէն սասքիբի, Տի-
 յէթ մէհիսինէ կէճտէրմէքըլքտէն իպարէթ պուլունա-
 ճաղընը տախի պիլտիրմէքիկէ ապա ունու թմամըշ իտի: Վէ
 պունտան տա գաթիխագար, քէնտի վաղըթլարընտա, հար-
 քա տայիր հիւ պիր ֆիլքը ու բուհ պուլունամտարընը տախի
 պիլտիրմիշ իտի: Տիմէք տիր քի, մէրգուժուն էֆրեարընճա,
 Բօտօֆի իչին էլըմիլիէթտէն օլան շէյ, անճագ քէմալի պէ-
 շալէթ (զէվզ ու սէֆա) վէ պէթալէթ (թէմպէլլէր) իւզրէ,
 կիւզէլ կիւզէլ գարըլար իչիտէ իմրարը էվգաթ իտիպ, վէ
 լաղըմ կէլէն սիւս ու տարաթը իճրա պիրլէ, սէֆայի խա-
 թըր իւզրէ եաշամաղըլգտան, վէ լէպտիլի քէյֆ ու միղաճ
 վէ արամ նիլեթիլլի, օլ եօլտա հուղուղաթտան սարֆը
 նագար պիրլէ, հիրֆ ու սանալիէ տայիր էյլէնճէլէրտէն, վէ
 պաղէն տախի, սայտ ու շիքեար իլէ մէշուլ օլուպ թէֆէր-
 րիւճ իթմէքիլքտէն, ֆազաթ, տէյիլ էօյլէ պիր վաճի նէմ-
 բօտ կիպի տաղարտա վէ օրմանարտա, վէ եախօտ կէօ-
 լէրտէ վէ տէրեալարտա կէզէրէք, հայվանաթլա ուղրալըպ
 սարֆը էվգաթ իյլէմէքիլքտէն, իլա սահիպ զէրեալէթ է-
 բրիգիւր թարլգաթընտան պուլունան էչիլի զէվզլէրին թա-
 րիզլէրինի թութարագ, թէմպէլլէր իլէ կէվէլէրին գատը
 ու գըլմէթ վէ թէլէղիւկիւնիւ պիր գաթ տահա արթըր-
 մագտա օլան մուվլազգաթ եօրիկունըպարտա արամագ-
 լըլգտան իպարէթ իտի . . . իլմէ, տօղթօր Բօլխօրիտէն գազ-
 լինճէ, պիր կէնճ բրէնս իչին լաղըմ կէլէն էօմի ու թէֆէր-
 րիւճ, անճագ պուլարտան իպարէթ օլապիլըր իտի, (վէ
 պու տա, իդպալ ու սէաաթի ճալին, էն սլպտէ տէրէճէսի
 ակմէք իտի), վէ տէվէթճէ քիսաֆֆէյի ու մուր ու մէալիհի

աղիմէ վէ սագրելէի բույնէթ վէ թէտիլիէի իշն իսէ, էհ-
 լիյնէթ ու լիեագաթը, վէ սըտդ ու սասագաթ վէ իսթի-
 գամէթի եէրինտէ պուլունան պիր պաշ վէքիէ, պիլէմնիյ-
 եէ ճէտարէթ պիլլիէ, թէսիմ վէ իհայէ իթմէքիք իգթիգա
 իթմէքտէ իսի:

Բօտօյֆ, հօճասընտան ալուրը մէղքիւր ֆիքրլէր իւ-
 դէրինէ, քէնտու քէնտույէ, ֆագաթ, տէյիլ պիր նիյնէթի
 ֆատիտէ վէ գապիհէ ասարընտան նէշէթ իթմէքտէ, իլլա,
 պէնիի առէմին անընըն եողըսը իթիլգասընճա մաճքիւմ
 պուլունտուղու պիր պետպաթիլըղա տայիւր օլտուղու հալ-
 տէ, իհթիմալաթը թապիլիյնէ իւղէրինէ միւլսհաղալարա
 գաղբըմըշ, վէ, մաաղալլահ, պիր կիւն, բէտէրինէ էմփի
 հագդ վագը օլուպ տա, քէնտիսի կրան-աիւգլիւք սանտա-
 լիյնէսինէ գուուտ իլլէտիկիւնտէ, մէրգում հօճասընը պաշ
 վէքիլիկիէ թայնին, վէ ինանը իտարէյի հիւքիւմէթի եէտի
 իգթիտարընա թէսիլմու թէհրէն պիլլիէ, քէնտիսինին տա-
 խի, մէրգումտան, պիր սուրէթի ճաղիպէտէ վէ ճաղիպէտէ
 օլտարգ իշիթմիշ օլտուղու իմրաըր էօմի ու էվգաթ թարիգի-
 նի թութմագլըղը գուրմուշ իսի:

Թէքարէն սէօլլէրիգ քի, Բօտօյֆ, քէնտի բէտէրինի,
 բուհու մէրթէպէսինտէ սէվմէքտէ օլմաղին, վէլէվ բէտէրի
 վէֆաթ իթտիքտէն սօնրա, իլլա իլլէլէ վէ դէվգ ու թէֆէր-
 բուճաթտէ քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլուն Սիւրեսնի հիւքիւ
 տարըքընտան պիր Սարտանտարալ հայիտտէ օլուլունճա-
 ղընը պիլլէս պիլլէ, ելինէ հատտէն զիեատտէ տիւչարը հիւզն
 ու մաթէմ օլալագ քէտէր իտէճէկիւնտէն, գալլինտէ տող-
 մուշ օլուն օլ միւ հիլք դէվգ ու սէֆահէթ իւմիտլէրինի, քեա-
 միլէն կիղլի սագլամագ տա, վէ գաթան քիւնէեէ, իֆշայի
 բաղը տէրուն իլլէմէքտէ իսի:

Չիւնքի, Բօտօյֆ, քէնտի բէտէրինին, էն զիեատտէ սէ-
 վիպ, վէ զիքրի ճէմիլլէրինին էն զիեատտէ եատ ու թիղքեար
 գըլըմմասընը արդու վէ միւրատ իլլէտիկի գաթլարըն, ան-
 ճագ, կիւսթապ-Ատօյֆ իլլէ օն իրինճի Շարլ վէ Ֆրէտէրիգի

քէսիլը (Մաքսիմիլիէն-Բօտօյֆ Խանի Բօտօյֆուն տէտէտի, Պը-
 րանտէպուրկ սիլիլէյ յի գըրալիեասինին էն եագըն օլուն նէս-
 լինտէն պուլունմագլըգ շէրէֆիլլէ միւշէրէֆ պուլունմագ-
 տա իսի) կիպի, տայիմա աղպտէ մահմուղու յիղմէլէր պու-
 լունտուղու հալտէ, աթլար իւղէրինտէ, մէյտանը հարպար-
 տա կէգմիշ օլուն գաճըրման-հիւքիւմարաբ օլտուգլարընը,
 վէ մէրգումման ճէնիկեալէր գաթլար հագդլարընտա, կիճէ
 կիւնաիւգ քէմալի հիւքիլէթ վէ թէհայեիւր իւղէր պուլուն-
 տուղունու, վէ պինսէն ալէյհ, էկէր էվլաւընըն, քէնտի
 սէքսընտա, Սլմանեա վագար ու քէմալէթիսին եէրինէ,
 Բէժանա տէվլի իսֆիթ մէշէպլիլլէրինին վէ ամալու հա-
 բաքեաթը մէղմուլլէրինին գապուլ ու գայիմ գըլըմմասընա
 միւրատտէ իտէճէկիլլի, մաաղալլահ ֆէհմ իսիպ պիլլէճէք
 օլա, քէնտիսինի, տիւչարը խարապիլիէթ օլմուշ պիր էվ-
 լաա մագամընտա թութարագ, հատտէն զիեատտէ մաղմուժ
 վէ միւքէտէր օլաճաղընը, գալիլէն պիլլէքտէ իսի:

Բօտօյֆուն պու հալի, պէօլլէճէ պիր պուչուգ սէնէ տէ-
 վամ իլլէմիշ օլուպ, վէ Միւրֆ իսէ, ճէր նէ գատար եա-
 գընտա տէճնէճէկիլի պիլիտիլի իսի իսէ տէ, ճէնուգ ալ-
 տէթ իթմէմիշ իսի:

Բօտօյֆ, քէնտի հօճաըը հագդընտա, գալլինտէ հիսս
 իլլէմէքտէ օլտուղու իլք էսէրի նէֆրէթ, մէրգումտան կէօր-
 մէքտէ օլտուղու հիւսնի թէվէճէհէճ վէ թաթեիպաթ իւ-
 գըրիտէ մահլ օլտուգտան սօնրա, ալտըը ուլում ու ֆիւ-
 նունճա տէրայիտէն իսթիֆատէ իթմէկէ պաղամըշ վէ ճէր
 նէ գատար պիր մայիմաթը վասիա քէսպ իտէմէմիշ իսէ
 տէ, պու ճիւմէ իլլէ տալի, դէքեալէթի թապիլիյնէտիլլէ
 իսթիտատ ու զայրէթի աղիմէտի սայէսինտէ, պիր մըգտար
 շէյ թահալի իտէպիլլէլ իսի:

Միւրֆ ֆամիլեաը պէրապէր օլտուղու հալտէ ինկիւ-
 թէրըտտան ալտէթ իթմիշ, վէ քէնտի չըրաղը Բօտօյֆու
 կիօրիւգ գուճագլաաղըտա, սէվինճինտէն կէօլլէրի տալաճ
 բապ ալլամիշ իսի:

Արատան պիր գաջ կիւն կէշտիրտէ, սէտէպի քէնտու-
 եէ նամալիւմ օլտուղու հալտէ, Բօտօլֆ իւզէրինտէ պիր
 թէպէտտիւլաթ, վէ քէնտույէ գարըրտա պիր նէվի պիրու-
 տէթ վէ նօգասնը հիւրմէթ ու իրայնէթ կէօրտիւքտէն պաշ-
 գա, եվվէլքի կէշիրմիշ օլտուգարը մէգրուաթա վէ ըրեա-
 զաթա տայիր օլտն էօմի ու վազըլմէլարընը թիգքեար գըլ-
 տըղընտա տալօի, աաէթա իսթիճկաքեարիր պիր սուրէթտէ
 գապուրլիյեթ պուլտուղուն տալօի կէօրէրէք, տիւշարը թէ-
 աճճիւպ վէ թէէստիւֆ օլմուշ իտի:

Պագաթ, պու ճիւմէ իլէ տալօի, Միւրֆ, Բօտօլֆուն գալ-
 պիտէ, հալէա պիր էսէրի ըէֆէթ վէ մէքրիւմէթ մէքրիւզ
 պուլունմասընա տայիր պիր շէհատէթի գալպիյեթ հիւս իյ-
 լէտիկի կիպի, պիր սէվրթ թապիտէն միւթէտտիր օլարագ,
 հագգընտա նէֆրէթ կէթիթմէքտէ օլտուղու «ապէ» Բօլ-
 տօրիտէն ալմըշ օլտուղու զէհրիթ տէրպէթ իլէ զէհրիլէնմիշ
 օլմասընը տալօի քէշֆ իյլէտիկինտէն, վէ պու իրալու իֆ-
 սատ էսէրինին իսէ, անճագ մուվագգաթ պիր սուրէթտէ
 հիւքմ իտէպիլէճէկինէ իթիմատը գապիտի պուլունտու-
 զունտան, մէգքիւր թէպէտտիւլաթըն նէտէն նէշէթ իթմ
 մէքտէ օլմասընը, թաճթը նագարը տիգգաթը թամմէեթ
 ալարագ անլամագըլըլը թամալիմ իյլէմիշ իտի:

Հալ պու ըի, ապէ Բօլիտօրի տալօի քէնտի թարաֆըն-
 տան, Միւրֆիւն նէ մէրթէպէ սէրպէթմ էֆքեարըլը վէ սէր-
 պէթմ լիսան ու աթվարը, վէ ագըրի վէ միւտագգըգ պիր
 աաէմ օլտուղունու պիլիպ վէ շիւրճէեթ գաճիպ օլտուղուն-
 տան, ալտէթիինտէն տօլանը գալպէն զիեատէտիյլէ գըղըպ
 ալթ իւսթ օլմուշ, վէ քէնտի սէլամէթի նիլէթի ու մագսէ-
 տի զըմընտա պաշգա պիր շէյ տիւշիւնէմէ յիպ, իլլա պիր
 շէյ, եանի Բօտօլֆուն նէզալիտէ, մէքուումն գատը պիր
 հասիլէթիինի, գըրմագըլըլը տիւշիւնիւպ գուրմուշ իտի:

Վէ իլթէ թամ պու հէնկեաճտէ, Թօմ իլէ Մարա կէրօլ-
 թէյն սէրաեընա կէլէրէք, իգգէթ ու իճթիրամ իւ գրէ գա-
 պուլ օլունմուշար իտի:

Պունլար մէգքիւր սէրաեա կէլմէզտէն ճիւղի պիր վա-
 գըթ էվվէլ, նասըլ ըի զիքրի սէպգաթ իթմիշտիր, կրան-
 տիւզ թարաֆընտան, սարըլգատէ Միւրֆ պէրապէր օլտու-
 զու հալտէ, Բօտօլֆ պիր գաջ մէրաքիլի սակէրիլէեթի կէօզ-
 տէն կէշիրմէք իւզրէ, տէվրէ չըգարըմըշ իտի իսէ տէ, մու-
 ալլիմի պուլունան, տօգթօր Բօլիտօրինին տալօի, մէգքիւր
 սէլէնհաթտա պիրլիքաթ պուլունտուլունսը, էհէմիլյ-
 եթտէն վէ միւնասէպէթտէն կէօրիւմէմիշ իտի Մէրգուճ
 պիթ թապի, Միւրֆիւն պիր գաջ կիւն, քէնտի սապըգ չըրա-
 զըլլա պէրապէր պուլունճագընտան տօլանը, տիւշարը
 մէրազ վէ էնտիլէ օլմագտա իտի:

Վէ Միւրֆ տալօի քէնտի թարաֆընտան, պու սէլէնհաթթը,
 Բօտօլֆտան կէօրմէքտէ օլտուղու մէգքիւր պիւրուտէթիւն
 սէպէպիին լաեղըլլա անլամագըլըլը պապընտա, պիր ֆուր-
 սաթը թամ աաա իթմէքտէ իտի իսէ տէ, թէէստիւֆ օլու-
 նուր ըի, Բօտօլֆ տա, զաթէն, սէթի շարա իթմէքիլէքտէ
 ըէք մաճիր պուլունտուղունտան, վէ Միւրֆէ, իսթիգպալ
 հագգընտա ֆիքրինտէ գուրմուշ օլտուղու նիլէթ ու մագ-
 սէտինի պէեան իլէ, վազըֆը էսարը իյլէմէքիլէքտէ պիւ-
 շիւր պիր իսթար կէօրմէքտէ օլտուղունտան, անինտէ ուս-
 թապըր էլէ ալըպ վէ թէպէտիլ թավր ու աթվար էլէ, մէր-
 գումա, քէլ էվվէլ, աշուրի մէրթէպէտէ հիւանի թէվէճճիւհ
 վէ մու հապպէթ իպրաղընտա, վէ կէնճիլքաթ կէշիրմիշ օլ-
 տուղու սահրճա էօմի ու թէֆէրրիւճտէն, արթըգ մաճ-
 րում գալմըշ օլմասընտան տօլանը, օլ գատար ալիմ տէրէ-
 ճտէ ըէտէր ու մաճուրիլիլէթ իզճարընտա պուլունմուշ ի-
 տի ըի, մէրգուճ տալօի, սալթի ըեամիլէն ինանըպ իսքաթ
 վէ էմին օլմուշ իտի:

Միւրֆ իւզէրինտէ, Բօտօլֆուն սէօլլէտիլէրի հագգըն-
 տա հասըլ օլտն ինգընաա վէ էմիլիլէթ իլին, «քեամիլէն»
 տիմէեիպ տէ, «սալթի քեամիլէն» տիմմիլ, վաճի եէրտէ
 օլմանըպ, իլլա պիր սէպէպէ մէպնի տիր, շէօլլէքի, պազը
 քէանս, պիր շէյէ ինանըպ տա իզճարը թէպիլիլէթ իլլէ-

տիրերէր սըրատա, իւ գէրբերնստ շայեանը թէ հայեիւր սուրբեթտե պիր սեվգը թապլի հիսս իթմէքլիք խասսէսինէ մալիք պուլունագտա օլտուգլարնտան, Բօտօլթ թարաֆընտան, հէր նէ գատար հիւանի թէվէճճիւս վէ մուհապպէթ դուհուրա կէլմէքտէ իտի իսէ տէ, Միւրֆ տաթի, քէնտի իսպէրնտէ, պիր էսէրի կիւման հիսս իլլէմէքտէ իտի վէ նապը քի մէգըիւք շիւրհէսի տէ թասաթգ օլունմը իտի զիւրա, պիր տիւրլիւ Բօտօլթուն բաղը տէրուիննէ վագըֆ օլամամը, վէ քիւլլի թէճարիպ ու ղայլթթի պօշ չըգարագ, Բօտօլթ, քէնտի եէնի ուսթատընտան էօրթէմիշ օլտուգու եէնի միւրայլիլի սայեսինտէ, քէնտի նիլեթ ու ղայլթթիլէրննէ գալէպէ իտէրէք պլտաթապիլմիշ իտի:

Բօտօլթ իլէ Միւրֆ սէյեսհաթ իւղրէ պուլունագտա իրէն, պէրու թարաֆտա, Բօլխտօրի տաթի պօշ տուրմա մագտա իտի:

Իհիլի ֆէսատ վէ ֆիլմնէքնար առէմիէր, պագը էպարա մէնսուգ օլան ալայիմ սայէսինտէ, պիր պիրլէրիննի ֆիլքր ու նիլեթթիլէրնի եա անլամագտա, վէ ետա թաթմիս ու իսթիլքաճ իտէպլմէքտէ օլտուգլարնտան, քէնտի քնար ու պարալարընը մա կէօրէ կէօղէթմէքտէ, ետնի, եա պիր ղիրլէրիլլէ իթթիֆագ իտիպ հիւանի հալ իւղրէ պուլուն մագտա, վէ եախօտ պիր պիրլէրիննէ, ալըգտան ալըգա տառլի էքպէրլէր օրնագտա տըրլար:

Կէրօլթէյն սէրանընտ Թօմ իլէ Սարա պիր գալ կիւն բահաթ իթտիքտէն սօնրա, Թօմ, Բօլխտօրի իլէ, սըգը պիր տաթլուգ թէնճէրէսի դայնաթմանա պալտմը իտի:

Բարաա Բօլխտօրի, պիղ գաթ քէնտիտի տաթի, վէ նէֆրէթաթիլ պիր արսըլըգ իւղրէ օլտուգու հալտէ իգըար ետաթէք, սպլի իխթիւարի օլմանարագ, ֆէնա վէ հլլէքնար առամլար հաղգընտա, քէնտի իւզէրնտէ թապլի պիր մէլլ ու մուհապպէթ հիսս իլլէմէքտէ օրնտան սալլ նիլեթի ֆասիտէլտուգու կիլի, Թօմ իլէ Սարանըն ուսլլ նիլեթի ֆասիտէլէրնի գալիէն քէշֆ իտիպ վագըֆ օլամատըլը թագտիր-

տէ տաթի, մէրգումլար հաղգընտա պիր հիւանի թէվէճճիւս վէ մէլլան էսէրի հիսս իլլէմէքտէ օլմանընտան օլալան շիւրհէնէ գահիպ օլարագ, մուլլաղա մէրգումանըն պիր նիլեթի շէլթանիլէր պուլունմալը տըր տէյի, քէնտի ֆիլքրինտէն իտատա իլլէմէքտէ իտի:

Թօմ թարաֆընտան, Բօտօլթուն կէրէք պիլաղ ու թապիլթը, վէ կէրէք կէյմիշ հալու հալթըր հաղգընտա գուհուրա կէլէն սիւայլէր, հէր նէ գատար, մէրգում բարաստան աղ ու եանըք օլան պիր առամ իլին, մէրգա վէ տիգաթ տալէթ իտիճի սուրէթտէ տէյիլ իտիլէր իտէ տէ, մէրգուն տիգաթընը թահրէք իլլէտիլլէրինտէն, մէրգուն գարտալ վէ գըղգարտալարըն, ֆիլքրլէրնտէ գուրմը օլտուգլարը նիլեթ ու մագ սէտին անինտէ ֆէհմիլնէ վարմը իտի. ֆագաթ, եալընրղ պիր խուսուտա, եանի Սարա կիպի թէմըլիլ վէ քէմալէթիլ պիր կէնճ գըղ իւզէրնտէ, օլ մէրթէպէ հըրս ու թամար շան ու աղամէթ պուլունմանըն ինանամագտա իտի:

Բօլխտօրի, մէրգումէ Սարանըն օրանա կէլմէսինի, քէնտիննէ պիր այնի իղպալ առտ իլլէմէքտէ իտի, շիւնքի, զաթէն Բօտօլթուն գալպինի պիր թագըմ ինէալի աթէշի աչք ու սէվտալար գալլատըլլարը կիլի, ֆիլքրնի տաթի քէգալիք օլ էօրտա թէսալլուրլար գալըմը ղ պուլունտուգլարընտան, պիլթիմպի Բօտօլթ, Սարանը կէօրտիկիւնտէ, քէնտի ինէալթընըն թէճէնսիւմիլ վէթ էլէթիսիսի մագաթընտա թուլ ու պ իթիլտա իտէրէք, սէվլիլպ մէֆթուն օլաճագ իտի. զիւրա, մէրգում մուալլիմիս էֆքնարընճա, ինանլար, զէվգ ու սէֆահէթ վէ աչք ու շէհլէթ պապընտա, քէնտի ինթիսապլարընտա հէնուգ գարար պուլմագտան էլլիլլէ, տայլիմա հէմ պիրտէն, վէ հէմ տէ ինէալթթու մէմլու պիր սուրէթտէ օլտուգու հալտէ պալալար, նասլլ քի, մա տէօրտիւնճիւ Լուի վէ մա պէլնճի Լուի ժըլանսըղ գրալարընը, էկէրի քէնտի կէսիւլ լլիտիլլէրնիլ սատագաթ իւղրէ գալմալարը լաղըմ դէլտէ իտի, պիրլէ

նին Մարի Մանչինիյէ, վէ տիկէրնին տախի Բօզէթ տ'Արե-
յէ սատրգ գալմալարը իրթիլդա իտէր իտի :

Մէրգոււմ բարաստ նէզարէն : Բօտօյֆ իլէ տիւլէր Սարա
տախի այնի հալտէ պուլունանադ խոխէր, շէօյլէ քի, չիւր-
հէսիզ օլարագ Սարա, հէնուզ իրք տէֆա օլտուզու հալտէ
բէնչէ յի աչգ ու սէվտայէ տիւլիւշ օլան Բօտօյֆուն գալալի
իւզէրնէ հատտէն զիւտտէ պիր թէէստիր բէյտա իտէճէր
խտի : Վէ պէնանէն ալէյհ, տիւնէր տիր քի, քէնտիսի իչին,
արթըզ պունտան պիւլիւք վէ պունտան տա ալէա պիր
Ֆուրսաթ օլամազ իտի, եանի, մէրգոււմէ թարաֆընտան
զուհուրա կէլէճէր օլան մէրքիւր թէէստիրն իլէրու կիթ-
մէսինէ չալըշըզ իտիթֆատէ իտէրէք, Միւրֆիւն նուֆու-
զունուն պիւթիւն պիւթիւն գըրըլըզ հիւանի նազարտան
տիւլմէսինէ, մէրքիւր Ֆուրսաթ սայէսինտէ միւլէստէր վէ
մաւվաֆֆագ օլմալ իտի : էվիլէթ, մէրգոււմ պունու պէօյ-
լէճէ տիւլիւնիւզ գուրմադտա իտի

Մէրգոււմ քէնտի էհլիլէթ վէ մէհարէթինի մէվգըրի իճ-
բանէ վազ պիրլէ, կէրէք Սարանե վէ կէրէք Թօմնեա, կը-
րան-տիւգ, քէնտի էվլատընք, պիւթիւն պիւթիւն քէնտի
թահիթը իտարէսինէ թէէսլիմ իթմիշ օլուպ, վէ անճագ քէն-
տիսի մէսուլ պուլունմագտէ օլտուրընտան, էկէր քէնտի
միւրատլարընն հուսուլինի արդու իտէր իտէլէր, հէր հալ-
տէ քէնտիսինէ միւրաճաաթա միւհիթաճ վէ մէճպուր պու-
լունտուգլարընք անլաթտըմիշ իտի :

Պունտան տա գալթիւնազար, օլ կիւնլէրտէ, մէրգոււմ
տէլիզանլը իլէ պիրլէրտէ օլարագ սէյնահաթա չըզմիշ պու-
լունան, վէ մէրգոււմուն միւրէպպիի սապդը օլուպ, դա-
նէթլէ սէրթ մէշըպ, նէզաքէթսիզ, վէ պօօ վէ պաթըլ իթի-
գաալար սահիպի օլան պիր ատէմտէն սագընմալար տա-
խի իրթիլդա իթմէրտէ իտի, չիւնքի, վագթիլլէ, Բօտօյֆուն
ագլ ու Ֆիւրքի իւզէրնէ պիւլիւր թէէստիր իչէթմիշ պու-
լունտուրընտան, մագստէրլինճէ զիւտտէսլլէ մուգըրը
օլարագ, մէրգոււմու թահիթը մուհաֆագտա ալճաղըր իճ-

թիմալի գալիտէն պուլունտուզու կիպի, մէրգոււմուն սէ-
ֆապալալ իտէթա վէ գուսուրըրնա տախի կէօզ գաբաերպ
միւսաատէ վէ միւսամէհա իթմէքէճէկի տէրքեար, վէ հաթ-
թա, կիտալ մէրգոււմուն պէրդայէթ մէրթմէպտէ սըզը պիր
ալիէազը համիտէ իճրա վէ իտտաաարնտա պուլունան բէ-
տէրննէ քէյֆիլիլէթի իսպար վիրմէքիլիկէ, քէնտի վազի-
ֆէսի աճքեամընճա, քէնտիսինի մէճպուր ատա իտէճէկի
տէ ալիքեար իտի :

Թօմ իլէ Սարա, հէր նէ գատար քէնտիսիլլիլէթ ու մագ-
սէտլէրինէ տայիր, Բօլիտօրիէ հիլ պիր շէյ աշմըճ տէյլ
իտի իտէլէր տէ, քէնտիլլէր մէրգոււմուն Ֆիլըր ու նիլիլէթինի
անլամըլ օլտուգլարընտան, Բօտօյֆ իլէ Միւրֆ ավտէթ իթ-
տիլլէրինտէ, պունլար, եանի Թօմ, Սարա, վէ Բօլիտօրի,
տիլլէրինտէ, պունլար, պիլ իթթիֆադ, ատուլի էքպէր-
իչիւ պիրլէքտէ օլարագ, պիլ իթթիֆադ, ատուլի էքպէր-
լէրի մագսմընտա պուլունան Միւրֆէ գաբըլ, պիր սուրէթի
լէթի իճրանէ վազ իլլէմէկէ պալաամըշար իտի :

Օլաճագ օլան . . . նիհանէթ օլմուշ տուր :
Բօտօյֆ, մէրքիւր տէվրի ասիլէրիտէն ավտէթիտէ, հէր
կիւն Սարանը կէօրմէքտէ օլտուրընտան, տիլտատէ օլմուշ,
վէ աթէշի աչգըյա Էանրեթ թուլուշմանա պալաամըլ իտի
վէ արտտան բէք ճիւղի պիր վագըլթ կէշէր կէշմէզ, Սարա
վէ արտտան քէնտի թարաֆընտան, մէրգոււմա ըազը տէրունիսի
տախի քէնտի թարաֆընտան, մէրգոււմա ըազը տէրունիսի
աչարագ, վէ քէնտի քէշֆիլիլէթընա նէզարէն, չիւնքի մէն-
զլիլի մագստէրլէր արասընտա տէրլի վէ վասի պիր կիրտագ
պուլունմագտէ օլտուրընտան, տիւլարըր Էնվալի տէրտ ու
միհնէթ օլաճագլարընք, վէ հիլ պիր վագըլթտա, նայլիլի
սէատէթի հալ օլամանաճագլարընք տա սէօյլէնէրէք, քէն-
տիսինի տախի այնի մէյու մուհապպէթի հիտտմէնտ օլ-
տուրընու, վէ այնի աթէշի սէվտըլիլ, վէ բէտէրի կրան-տիւ-
տէ պուլունտուրընու պիլտըրմիշ, վէ բէտէրի կրան-տիւ-
զէ ալա պիր Էսէրի չիւբնէ վիրմէմէքիւղէր, զիրա, մէլը-

գում դառնելով սապիթ իւր էֆրեար ու դավախտ պիր դաթ
 օրմասը ճիհնէթընէ, քէնտի մուլադամբարընը տախի մէնն իւ
 տէրբը, հիւ տէյիլ իսէ հէր կիւն կէօրիւչիւպ գոնուչմադ
 լըդ իդպպ ու թէսէլլիլէրինտէն տախի մասըում գըլլա
 ճաղը գօրգուսունու, Բօտօֆնա պէեան իլէ, մէդքիւր մէյ
 լանը դալլըլէրինի, քէմալ մերթէպէ կիրլլ սագլամասընը,
 վէ գաթան քիմնէեէ աչնամասընը, թէնպիհ իլլէմիլ իտի :

Բօտօֆ մէրգումէնին քէնտ ու թէնպիհնէրինի տիլնէեէ
 րէք, քիմնէեէ պիր շէյ սէօյլէմէնէքիկի վատ իթմիլ իտի .
 վէ Սարա իսէ, հըրս ու թամար շան ու ադամէթ պապընտա
 նէ գատար իլէրուտէ պուլունմագտէ իտի իսէ, սէրայտա
 պուլունանբարըն քեաֆֆէսինտէն տախի, քէնտի տէսայիսի
 նի սէթրէ միւգթէտիր օլապիլմէրլիք պապընտա տախի, այ
 նի տէրէճէտէ էմնիլէեթ իւզրէ պուլունմագտէ իտի, Բօ
 տօֆ պիլդգաթ քէնտիսի տախի, մէգքիւր հալին կիլլի սագ
 լանըմասը էհէմնիլէթինի հիսա ու տէրք իթմէքտէ օլտու
 ղունտան, թամ մէրգումէնին թարիլլինի թուլթարագ, քէմալ
 մէրթէպէ էմիլ պասիրէթ իւզրէ տավրանմագտէ իտի Մէդ
 քիւր էսրար իսայլէ վագըլլար մէթմուր գալմը իտի :

Սարա վէ պիրատէրի Թօմ, Բօտօֆունա աթէչի աչքընըն
 նիհայէթ տէրէճէլէրէ վասըլ օլմագլըղա վարտըրընը կէօր
 տիւքըրէ կիպի, էկէրչի մէգքիւր հալին էօնիւ ալընմալ ի
 սէ, պիր կիւն պիւթիւն պիւթիւն հատա ու հուտուտու
 թէճմալուդ իտիպ, վէ քէնտուլի դապիթա միւգթէտիր օլա
 մաներագ, դահիրէ իխրանա մէճպուր օլաճաղընը, վէ պի
 նան տէյճ օլ վագըլթ, քեաֆֆէ իլ իմիտ վէ մագտէտլէ
 րինին դայ օլուպ օլօտա չըդաճաղընը տախի տէրք ու ֆէհմ
 իլլէտիլլէրինտէն, հէմանտէմ իճապը ճիրասընա միւսարա
 աթա իթիլիեանը շէտիտ կէօրմուչլէր իտի :

Տօթթօր Բօլխտօրինն տէրքերար օլան հայ ու մէվգըրը
 իգթիլլասընճա, հիւ տէյիլ իսէ պիր սուրէթի մանէվիլէ
 տէ էլլինտէն իսայլի շէյ կէլէճէկի էմէլնտէ պուլունտու
 ղունտան, Թօմ, էվիլէ էմիրտէ մէրգումս իֆատէյի հայ

պիլլէ, Բօտօֆ իլէ Սարանըն ագտը իղտիվանը էհէմնիլէ
 թինի իսպէր վերմիլ, վէ պունն ինքարուն տայիր լաղըմ
 կէլէն իմիտ տէրքերար օլմասըլը ճեադտիրտէ, կէրբը քէն
 տիլինին վէ կէրբը հէմիլլէրէսինին, հէման վագըլթ կէլիլլէք
 սիղին, պրագըպ կիթմէքիլկէ մէճպուր օլաճաղընը, դա
 յիլէլէ նէտիմանտ սուրէլմտէ սէօյլէտիրտէն պաչաա, իւ
 վէթէն, կէրչի Սարանըն տախի, Բօտօֆունա աթէչի աչքըյ
 լա եանմագտա օլմասընը, ֆադաթ մէրգում իլէ էվիլէնիպ
 նիքեան թաճթընա ալընմագլըգտան պաչաա տա պիր շարէ
 պուլունամանեանաղընը, վէ պլինապէրին, նամուտա ինթիւ
 գալ իսէն պիր թարիլթ թուլթմագլըգտան իսէ, մէրգումէ
 նին, էօլիւմիւ տահա ղիւտտէ միւրաճահա թուլթմագլընը
 տախի իլթաը կիլլէլիլ իտի :

Բօլխտօրի, Թօմունա պու պէեանաթընը իլիթտիրտէ, տիւ
 շարը իսթիղրապը տէրուն օլմու իտի : չիւնքի, Սարանըն
 օլ մէրթէպէ քիւսթախնա պիր շան ու շէվթէթ հըրս ու իւ
 տասաընտա պուլունաճաղընը ֆիլքըրինտէն պիլէ կէլիլլիլ օլ
 մատըգտան պաչաա, էօյլէ պիր ագտընիքեան իուսուսուն
 տա տախի, հէգարան նէվի կիւճիւքլէր վէ թէճիլքէլէր
 պուլունտուղունտան, քէնտինճէ ինթիմալին իսարէճիւտէ
 պիր շէյ տիր տէյի կէօրմէքտէ իտի, իմիլ, Թօմ Մէլթընա
 սէրպէպմճէ, կլան-տիւզիւն, էօյլէ պիր ագտը իպիլվաճ
 հագըրնտա, պիր տիւրլիւ լուչի մուլթաֆագաթ կէճաթէր
 մէքէճէկիլին սէօյլէմիլ, վէ հագըլը սէպէպլէրին տէ կէ
 կեան էէկեան պէեան իլլէմիլ իտի :

Թօմ, վագաա մէրգումուն իպրաղ իլլէտիկի սէպէպլէ
 րին հագըլը վէ միւհիմ օլմալարընը դապուլ իթմիլ իտի իւ
 սէտէ, պու ճիւմիլ իլէ տախի, մէգքիւր միւչքիլաթըն մէնիլ
 նէ տայիր Հա-Ք ղիւ Բեթէ պուլունմասընը տախի մէյտանը
 միւքեպէմէնէ վագ իլէ, բէք քէ նիկաթընտա օլուպ, ֆա
 ճաթ իսայլըպ պիր ֆարգ իլէ, եանի Բօտօֆունա բէտըրինի
 վէֆաթընտան օօրա դահիրէ չըգարըմասը լաղըմ կէրտիկի
 թաղտիրտէ, կիրլլէ պիր ագտը նիքեան ինքա իտիլլիլին :

տէ, միւրատ օրունան մուվաֆֆազը յեւթին հուսուլէ կէլ միջ օշաճաղընը պիւտիրմիշ խտի :

Ճիրա, զաթէն Սարա տաթի, պիր քիպարզատէ վէ դը-տէճիի ֆամիլիատան օլտու գումն պապղա, օլ եօլտա նիքեաճ ազաթընըն տաթի սայիր էմնալլէրի պուլունմագտա խտի :

Ինհանեթ, Թօմ Բօլիտօրիյէ, վէ պինան պէյճ Բօտու-ֆա, անճագ սէքիզ կիւն միւհլէթ վիրէրէք, սէքիզ կիւնէ դատար գարարը դաթի ճէվապընը իսթէմէքտէ, վէ ար-թըզ քէնտի դըզգարտալընըն, էօյլէ, մուճիպի հէլաք օշա-ճագ օլան մէճհուլլիյէթ հայլիտէ տէվամէ թագաթ կէ-թիրիպ վէ թէհհամիւլ խտիսեհէճէկիսի, վէ միւրատը վուս-լէթ հասըլ օլամանաճաղը անլալըլըզգտա իսէ, պաթի պիր ան էլվլէլ, Բօտօլֆուն նարի աշըզլլա պիհուտէ հէրտէ եան-մագլըզգտան կէրի շէքիմէքլիկէ գարար վիրիպ իճըսաընա միւսարաթ իտէճէկիսի, օարահաթէն պէեան իլլէմիշ խտի :

Վէ հաթթա, էօյլէ պիրտէն պիրէ Ալմանեանը թէք իթմէլէրինտէն տօլանը, պէյն էլ խալը զուհուրի իճթիմալ-տէն պուլունան չիւբէն վէ մանմալարն էօնիւնիւ արմագ նիլիէթիլլէ, 1, օմտրանա քէնտի տօթ լարրնտան պիրինէ պիր մէքթուպ կէօնտէրէրէք, մէզքիւր մէքթուպուն, օրատան բօսթա իլէ Ալմանեանա կէօնտէրիլմէնիսէ տայիր թայլիմաթ վիրմիշ օլմասընը, վէ մէզքիւր մէքթուպտա տաթի, պիր միւստէթ իլիին, կրան-տիւզիւն սէրանընը, ալէթթաճիլ թէքը իլէ, ինկիլթէրրանա տէօնմէքլիկէ քէնտիլէրի մէճ-պուր իտէն էսպալը աղիմէնին պէեան գըրըմըլ պուլուն-մասընը տաթի պիւտիրմիշ խտի :

Արթըզ պու տէֆա Բօլիտօրի, ինսանլար հագգընտա հիւ պիր իլի էֆքեարը օլմանըպ, վէ հէր նէվի հիլէլ ու տէ-սայիտէ միւսթայիա վէ միւգթէտիր օլտուլունտ պիլտի-կիստէն, մէրգուսուն սէօյլէտիլիսէ ինսանեան մէճպուր օլմուշ խտի :

Բօլիտօրի, էն իլի տմէլ ու հարեթթըլլէրի վէ էն եիւքտէք վէ կիւզէլ տուլըլարա պիլէ դաթէն տայիմա պիրէր մու-

նէա վիրմէքտէ օլտուզու հալտէ, արթըզ Սարանըն քէնտի աշգ ու սէվտատան նէշլթ իթմիշ օլան պիր մէյլ ու մու-հապպէթիին, հէր հալտէ պիր աղտը նիքեաճ իլէ մէշու-զըլմագլըզ իտուտասընա դալըզմասընտա, մահղա պիր մագգէտի ֆաղիլէթ վար տըր ալ էն ինսանմանաճաղընտան, պիլթթաթի հըրս ու թամար շան ու ազամէթինէ համլ իլլէ-միշ խտի չիւնքի, մէրգուսուն քէնտի գախտէ վէ իթիգատըն-ճա, էօյլէ էվլէնիպ տէ ազաը նիքեաճ ալթընա կիրտիքտէն սօնրա, զէվճ ու զէվճէնին պիր պիրինի սէվմէսինէ, աշգ ու սէվտա վէ մուհապպէթ իսմի վիրիլմէսի ճայիզ օլմանըպ, չիւնքի պիր պօրճ մագամընտա իֆա վէ իճըս օլունմագտէ օլուպ, վէ պինան պէյճ պիր նէվի բագարըզ վէ արիզ ու իթա տիմէք իմիշ, իլլա, քէյֆի օլան ինսիլիէթ վէ միւս-սէպէթէ մէյլ ու մուհապպէթ իսմի վիրիլմէնի խտի : վէ հաթթա, կէրէք ճիւմանի վէ կէրէք բուհան նիքեաճալը թահթընտա պուլունանլարն մէյլ ու մուհապպէթլէրինի միւսքէնտա պըլպ կիւլէքտէ պուլունտուղունտան, էկէք Սա-րա, քէնտի ըրզ ու նամուսունու, հիւ պիր մէնֆաաթ պէքլէ-մէքէրէք Բօտօլֆա ֆէտա իտիպ տէ մէթրէպիլը սըֆաթըլըզ գապուլ իլլէմիշ օլա խտի : անճագ օլ վագըթ մաշգ ու սէվ-տասընա ինսան պիլէճէք խտի : վէ զաթէն քէնտիտի տէ, թա էվլէլիտէն, օլ էֆքեարա զահիպ պուլունմագտա խտի :

Վէլհասըլ, մէրգուճ Սարանըն Ֆիքը ու մագգէտիին ա-թըլ նէտէն իպարէթ պուլունտուղունտա ըանա անլատըլըն-տան, նէ թարիզ թութաճաղընը շալըրարադ, տիւշարը էն-տիշէ վէ միւշքիլաթ օլմանա պալաթմիշ խտի : Չիւնքի, էճ զինատէ շայիանը իտիգաթի էրէրի տէ շու տուր քի, Թօմ թա-րաֆընտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան թէքլիֆ, հիւ պիր էօզը ու մանէա գապուլ իթմէզ սուրէթաէ բէք ալա սամուսա մուվաֆըզ պիր թէքլիֆ խտի : մէրգուճ նէ իսթէմէքտէ ի-տի : եա նիղամընտա պիր աղտը նիքեաճա միւսարաթ, վէ եալիտ թէքրի մուհապպէթ իլէ միւֆարազաթ թալէպ իթ-մէքտէ խտի :

Բօլիտօրի հէր նէ դատար էօյլէ ուժանըպ չէքինէն, վէ սէօզիւնիւ էսիրկէեհէն ատամյարտան տէ յիւ իտի իտէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տաթի, Թօմ իլէ Սարաեա, սիղին մէրամ ու միւրատընը պաշգա պիր շէյ օլմանըպ, իլլա պու եօլտա թէճապիլըլէր վէ աէսիտէլէր իլէ, պիր հիւրմարդաաէեհի տուղաղընըպ տիւչիւրէրէք, ուսուլու նիղամին մուղաա յիրինտէ օլտուղու հայտէ, քէնտի տէրէճէնեղատէն չօգ եօգարը օլան պիր տէրէճէտէ, զիր ագտը նիքեաճ հըրս ու թամարնտան իպարէթ պուլունմագտա տըր, տիմէկէ ճէաարէթ իտէմէմէքտէ իտի :

Շիմոի Բօլիտօրի իչին թուլուլաճագ անճագ իւլ թարիգ պուլունմագտա իտի . պուլունարտան պիրլինճիսի, մէղըբիւր ագտը նիքեաճա տայիր գուրուլմուչ օլան պիր տօլապը, Բօտօֆուս բէտէրինէ խապէր վիրմէք օլուպ վէ իքինճիսի, Թօմ իլէ Սարանըն նիլիէթի Ֆասիտէլէրինի Բօտօֆա խապէր վիրէրէք, կէօզլէրինի ալմագ օլտուղու կիպի, վէ իւչիւնճիւսի տալի, մէղըբիւր ագտը նիքեաճ թարտօքընը իլթիլպամ պիրլէ, ինքաաընա չարըլըպ մուպլէնէթ իլլէմէք իտի :

Պագաթ

Իկէր մէրգում, պիրինճի թարիգի թուլմարագ, քէյֆլիյեթի Բօտօֆուս բէտէրի կրանտիգէ խապէր վիրէճէք օլան իտի, Բօտօֆուս պիւթիւն պիւթիւն վէլիլ ահալըլապան րէտա իտիլէրէք, մահրում գալմասը թէհլիքէսի պուլունմագտա իտի :

Վէ էկէր իքինճի թարիգի թուլարագ Բօտօֆուս կէօզլէրինի ալմագ, վէ Սարանըն հըրս ու թամար շան ու շէվէքէթի նիլիէթի իէֆլիլիէթի խապէր վիրէճէք օլան իտի, չօգ իճթիմալ տըր քի, մէրգում, աթէլի աշղըլլա եանըպ թուլունմագտա օլտուղու ճէնանէսի ալէյճինտէ լաղըլապը սէօյլէտիկինի կէօթուր կիւ կիպի, ալէստէվլէ, էօյլէ խուտալարտա մաշուգըր վէ մաշուգալար թարտօքընտան զուհուրա կէվէսի առէթ տէն պուլունման թահգիր ու նէֆրէթէ վէ պէտ մուամլէեհէ ուղրատըլտան պաշգա, գա-

թէն պիղղաթ քէնտիսինին հաղըրլամագտա օլտուղու Բօտօֆ կիպի պիր կէնճ տէլիգանընըն գալպլինէ, վէ էզհամ ու իտէալաթնա գարըր, պիղղաթ քէնտի էլիլիլ աէհէթլու պիր պալմա վուրմուչ օլաճագ իտի . . . վէ պուլունարտան տա գաթիլնագար, դարիպ պիր հալ, քէնտիսի պիղղաթ բարտա սընըֆընտա պուլունտուղու հայտէ, քէնտի ըրղ ունտուսունու վիգայէ իաէրէք մէշըու պիր նիքեաճ ալթընա կիրմէքլիք արղու վէ իտտաաընտա պուլունմագտէ օլան պիր գըրզն գէվճինէ, մաշուգ (աման) օլմագըլք հուգուգունու վիրմիլ օլաճագ, վէ պուլունտա ալաա եաղըրըգ ալըպ վէ ճայիլ կէօթիլէմէեհէկի ալիքեար իտի :

Հալպու քի, մուղայիլի օլարագ, մէղըբիւր ագտը նիքեահըն վիճուտ պուլունարտա տայ վէ մուպլէնէթ իլլէտիկինտէ իտէ, եա պիր մէմուտնիլիէթի աղիմէ էսէրինտէն օլարագ, վէ եալտա հիլ տէ յիլ իտէ, խաթարէնկիլ պիր ալլէ ու հարէքէթտէ միւլթէրէք պուլունարագ, կէրէք Բօտօֆ քէնտիսի վէ կէրէք Սարա քէնտի գէվճէսի, քէնտի հաղգընտա իղհարը հիւանի թէվէճէնիւս վէ մէվէտտէթէ մէճպուր օլաճագըր իտի :

Վագաա, պիր կիւն տէկիլ իտէ տիկէր պիր կիւն, քէյֆլիլիէթի մէյաանէ չըգաճագ, վէ Բօլիտօրի քէնտիսի տէ, կրանտիգիւն իըլմ ու զաալաղընա ուղրաեաճագ իտի. հալպու քի ագտը իղտիվաճ օլուպ պիլթմիլ օլաճաղընտան, վէ մէղըբիւր նիքեաճ տա հէր նէ վաղըթմ օլաա մէշըու սաեթլաճաղընտան, պիլթմաղի, մէղըբիւր պորա կէչտիքտէն սոնրա, Բօտօֆ քէնտիսինէ, հէր նէվի պէլա վէ թէհլիքէի կէօզէ ալարագ, պէրայի ուպուտիլիէթ պիւիւր պիր իըրամէթ իթմիլ նաղալըլաա պաղաճագ, վէ տահա գիւեատտէ էմիլիէթ ու ըաղպէթ իտէճէք իտի :

Մէրգում արիգ ու ամիլ պիր իլիճէ տիւչիւնտիւրաա սոնրա, ագէպլէթեար, ֆագաթ իլէրուտէ պէեան օլունաճագ օլան պիր շարթ իլէ, Սարաեա մուպլէնէթ իթմէքլիք թարիգինի թուլմագըլըա, քէնտիսինէ գարար վիրմիլ իտի :

Պու հենկեամտէ, Սարա թարաֆընտան զուհուրա կէլ-
մէքտէ օլան թաղեիդաթը աղիմէ վէ մէհարէթի ճաղիկե-
տէն թահրիբ օլունարադ, Բօտօլֆուն ամէշի աչըբ սն տե-
րէճէեէ վասըլ օլտուգտան պաշգա, մէրգումէ թարաֆըն-
տան, կիւեա ըրզ ու նամուս վէ վաճաղէ յի ղլմմէթ իֆասը
տայէսինտէ, նայիլի սէառէթի հալ օլաճադ էրէն, րասթ կէլ-
մէքտէ օլտուգլարը միւմթէնի իւլ ղալէպէ մէվանի վէ միւշ-
քիլաթ երւղիւնտէն, քէնտիտէն ղիեատէ աէրա ու միհնէթ
չէքմէքտէ օլմասընա տայիլը իպրաղ իտիլմէքտէ պուլունան
ուսթպըզլարա ալտանարադ, պիւթիւն պիւթիւն տիւշարը
մէ յեուսիյեթ օլմագըզ աէրէճէլէրիւն կէլտիկիւնտէն, աը-
թըզ սապրէ թաղաթ կէթիլրէմէեքէքէք, հէր պիւր շէլի մէյ-
տանէ տէօքմէքիկէ մէճպուր օլաճաղընտան գօրգուլմագ-
տա իտի :

Բօտօլֆ, տահա իլը տէֆա օլարագ բէնչէ յի աչգա տիւշ-
միւշ օլուպ, վէ հէմտէ մէղքիւր հալի ղաթէն պիւր տէրէճէ-
թի շէտիտէտէ պուլունտուղու հալտէ, Սարա իսէ, պիւ-
թիւն գուլվէթիլի սարֆ իտէքէք, հէման հիւ պիւր մաշու-
գա թարաֆընտան զուհուրի էմասի կէօրիւմէմիւլ մէրթէ-
պէտէ նազլար, էտալար, շիլվէլէր, ճիլվէլէր, վէ հէզարան
նէվի տիլֆիլիպ թավը ու հարէքէթլէր իճրասըլլա, պիւ-
շարէ նէվէիվանըն իապ ու րահաթընը հարամ իյէտիկիւն-
տէն, պիլթիլապի մէրգում տալի, եանըպ թուլտուշարագ
մէֆթուն վէ մէճուն օլմուշ իտի :

Մուսլիմի պուլունան բարաս Բօլիտօրի թարաֆընտան,
մէրգումա, եա պիւր տահա Սարա իլէ կէօրիւշիւպ գօծուշ-
մամագըզ, վէ եաթօտ մէրգումէ իլէ կիլլի պիւր աղտար նի-
քեհա իլէ միւնագըրտ օլմագըզ թէքիլֆիլ զուհուրա կէլըր
կէլմէզ, հէման մէրգում քէմալի մէսէրթէթ իւզրէ Բօլիտօ-
րիլին գուճաղընա աթըլմէզ գուճաղաթմըշ, վէ մէրգումա,
խէլաաքեար, տօսթ, վէ բէտէր սրֆաթլարը վիլմէկէ պաշ-
լամըշ իտի : Վէ օլ մէրթէպէտէ շէվգէ կէլմիւլ վէ թէհամ-
միւրի գըսսալմըշ իտի քի, էկէրչի հէման օլ տաղըզատա ,

օրատա պիւր քիլիսիլէ պիւր աէ բարաս հաղըր պուլունմուշ
օլա իտի, անխտէ իճրասընը էմը իտէճէկիւնտէ ապա շիւք-
հէ դամմաթշ իտի :

Արթըզ օլ իտուտուտն ղայրէթիլի շէքմէքիլը տօգթօր
Բօլիտօրիլէ ալուշտի կիւնտէն, իճապը իգթիպաթընա միւ-
սարասաթ իթմիւլ իտի :

Մէրգում պիւր բարաս իլէ լաղըմ կէլէն շահալէրի ճէլպ
ու թէտարիբ իթմիւլ, վէ նիղամէն իճրասը Ֆէրիպէտէն պու-
լունան հէր նէվի մէրասիլի, քէմալի տիգդաթ իւզրէ, Թօմ
թարաֆընտան նէզարէթ գըլընըպ վէ թաստիգ իտիտիք-
տէն սօնրա, օլ կիւնպէրտէ, ճիւղի պիւր միւտաթէթ իլիւն, Բօ-
տօլֆուն բէտէլիլին տէ ճիլէթ մէճիլիլինտէ կիտիպ հաղըր
պուլունմասը ֆուրասթ ու իգպալիտէ, պիլթ թէտաստիք
իւսթէ կէլտիկիւնտէն հէման միւշարիկէլիւն օլ ղայպուպէ-
թի հէնկեամընտա, կիլլիճէ ազար նիքեհաճը իճրա իտիլիպ
պիլթիլիլմիւլ իտի :

Վէ իլթէ Սարա Ինկիլէրրատա իքէն, քէնտի սիւտա-
նասը օլան պիւր քէօլլիւ գառընընըն, իսթիլորաճը գալտէն
ֆիլիլէ կէլիպ թաստիգ օլունարագ, մէրգումէ պիւր թահթ
ու թահա մայլը օլմուշ իտի :

Բօտօլֆուն ամէշի աչըբ, էվլէնտիքտէն սօնրա թէնէգ-
ղիւլ պուլմատըզտան պաշգա, մուղայիլի օլարագ, տահա
ղիեատէ վէ հէր քէստէն սէթը իտիպ պէլլի իթմէմէքիլը ղըմ
նըրտա լաղըմ կէլէն տիգդաթ ու ղայրէթիլի արթըրմըշ ի-
տի : Վէ Թօմ իլէ Բօլիտօրի տալի, պիւր թարաֆտան պիլ իթ-
թիֆագ, պուլարը հիմանէ վէ մուհաֆագտեա չալըլմագտա
օլտուգլարընտան, քիման ֆարըզ ու ֆէհմիլնէ պիլէ վարա-
մամիւլ իտի :

Ազար նիքեհահընըն իլը իւշ ալարընտա, կէրի Բօտօլֆ
քէնտուլի, տիւնեանըն էն ղիեատէ պալիթիեարարընտան
պիլիլի հաղիւնտէ պուլմագտա իտի, ֆագաթ, իլը մէյլ ու սէվ-
տալար կէշիպ տէ, թէֆէքիլըր ու թէգէքիլըր մէյտան
պուլմաեա պաշլատըզլարընտա, վէ քէնտի աճվալը հաղը-

ընտանե տուրկուն պիր դան ին ամֆը նազար գըլտըղըն-
 տա իսե, մէրգում, Սարա ին չէզիվնէզ պիր պազ ինէ պաղ-
 լանմըչ օլմասընտան տուրեթ թէէստիֆ իթմէտիքտէն պաշ-
 գա, հաթթեթ, մէրգընը ազտը նիքեաճ սայտնիտէ, օլ էվ-
 զէլքի իտեալլատըղը պիր թագըմ շէճիլէթէ, պէթալէթէ, վէ
 զէվզ ու սէֆաճէթէ տայիր էօրիլէրտէն գուրթ ու լուռ օլմա-
 սընտան տուրեթը մէննուն տալիս օլտուրունտան, արթըզ Սա-
 րա ինէ, պիր կիւն քիւրսիլի հիւրիւմէթէ դուռտ իլէտի-
 կինտէ թութաճազը թարիզէր ինէ կէշիրէճէքլէրի էօմը-
 լէր հազգընտա, կիւզէլ կիւզէլ թէրթիպլէր տիւշիւնիւպ
 թաամիմ վէ թասապլուր իթմէքիկէ պաշլամըլար իտի :

Իշպու հէնուղ ու զազտա պուլունան իւմիպէր վէ իտեալ-
 լար արասընտա, տօգթօր Բօսթօրիկին, թա էվվէտէն պէ-
 ըու գուրմուշ օլտուրու պաշ վէքիլլէր մէէմուրիլէթիլ տա-
 խի, քէնտի էճէմիլիլէթիլի զայպ իլլէմէքտէ իտի, չիւնքի,
 Սարանըն դապլլիտէ, օլ մէրթէպէ պիր հըրս ու թամաը
 շան ու չէվքէթ վէ հիւրմտարի հիւրմ իլլէմէքտէ իտի քի,
 տէլիլ պաշ վէքիլլէր, իլլա, հաթթա կրան-տիւրգիւկիւ պի-
 տէ, Բօսթօրիկին եէրինէ քէնտիլի իճրա իտէրէք, թէքմիլ ի-
 նանը իտարէլի եէտի իսթիլլալլընա կէշիրէքլէր էմէլիւ-
 տէ պուլունմազտա իտի :

Սարանըն քէմալի չէվզ ու պիթէհամիլիլ իւզրէ պէք-
 լէմէքտէ օլտուրու պիր վազտա իւսթէ կէլէրէք, տէրքեար
 օլան սիւքիւնէթի հալի, պիւթիւն պիւթիւն պիր պօրա վէ
 պիր ֆուրթունա հալիլնէ թէպտիլ օլմուշ իտի :

Մէրգումէ համիլէպալլըլ իտի :
 Օլ վազըթ, մէրգումէ թարաֆընտան, եէնիտէն եէնի
 վէ տէճէթամիլ օուրէթտէ տապլար վէ իտտապար սեր
 կէօսթէրպ մէյտանէ կէլլէկէ պաշլամըլար իտի. շէօլէ քի,
 սաթիլէ օլտուրու հալտէ, պիր կիւն կէօղլէրինտէն լէպլէ-
 պի թանէտի կիպի եաշլար տէօքէրէք, արթըզ ծնտան սն-
 ար, քէնտի ազար նիքեաշլարընը կիզլի սազլանարազ եա-
 շամազըլա թէհամիլ կէթիլրէմէէճէկիլիլ, վէ ալէլու-

տուս, մէրգընը համիլէլիլը հալիլնտէ, էօլլէ պիր մէճպու-
 րիլէթիլի, հատտէն զիւրտէ միւշքիլ օլուպ, չէքիլլը պիր
 տէրտ ու պէլա օլամամաընը պէլաննէ պաշլամըլ իտի :

Բօսթօր մէրգումէ Սարա, մատամքի, իլլէր պու մէրքէզ-
 տէ պուլունմազտա տըրլար վէ մատամքի կէրէք կրան-
 տիւզ, վէ կէրէք միւշարիլէյճիլի իկիթիւրալ վալիտէտի կը-
 րանտ-տիւշէտ, կիւնտէն կիւնէ, հազգըմտա տէրքեար օլան
 հիւննի թէվէճէճիւն վէ մուհապպէթիլրիլի արթըրմազտա
 տըրլար, պէճէճէճալ, կիտիպ բէտէրինիլէ, վուգուի հալի
 քեամիլէն իւրար ու պէեան իլլէմէլիլիլիլ. կէրչի միւշարի-
 լէյճ, էվվէլէմիլրտէ հիտտէթիլիլիլ ամէշ քէսիլէճէք, վէ ա-
 շուրի մէրթէպէ կիւճէնէճէք տիր, ֆազաթ, մատամքի բէ-
 տէրինիլ սիզի զիւրտէտիլլէ սէվմէքտէ տիր, էլպէթիլ, եա-
 վաշ եավաշ հիտտէթ ու չիտտէթի թէսկիլն օլաճազ, վէ նի-
 վաշ քեամիլէն իւրար վէ մէրթէպէտէ մազտա պուլուն-
 մազտա տըրլար, վէ հաթթա, մէրգընը հիւրմէթ ու թիպլէթէ
 տէ, դաթ էն տէր գաթ շայէպթէ վէ հազգը պուլունմազ-
 տանըմ, չիւնքի, իլլէրլուտէ քիւրսիլի հիւրիւմէթէ դուռտ
 իտէճէք օլան սիզիլ կիպի պիր վէլիլ աստ իլլի, պիր տէ էվ-
 լատ հազըրլամազտանըմ, տիմէքտէ իտի :

Բօսթօր մէրգումէննիլ պու թէքիլլիլի վէ պու իտտա-
 սընը կէօրտիւքտէ, տիւշար ճէյպէթ օլմուշ իտի, չիւնքի,
 բէտէրինիլ քէնտիլիլի սէվմէքտէ օլմասընը նէ գատար պիլ-
 մէքտէ իտի իտէ, հիւրմտարըլը նիլամ ու գաիտէսիւնէ տէր-
 քեար օլան սէպաթ վէ մէլաննէթիլիլ տալիս օլ մէրթէպէ
 պիլմէքտէ իտի :

Նալպու քի, Բօսթօրիկին մէյտանէ վազ իլլէտիկի թէ-
 ազըլուրէրէ, Սարա զէրէր գատար էճէմիլիլէթ վիլմէք, վէ
 զէվալլընը հալիլնէ րաճմ իթմէք իսթիմէտիկիլնտէն,
 — կէրէք Ալլաճ վէ կէրէք ինստըլար նէգալիտէ, պէն-
 սիզիլն պիր նիքեաշլը զէվճէնիլիլ, արթըզ պուլունմազտա պէօլլէ-
 պէն համիլէ պուլունտուրում աղըրըլը կիզլի սազլանա-

րազ թաշրեանամ, վէ պունտան տա գաթիկադար, պէն պի-
 հադգրին, պէ յնէլ խալդ պաշարը եօգարը թու թորոգ քե-
 մալու ֆախը ու շէրէֆ իւզոն կէզէպիլէճէք եկրտէ, ալմ
 նէդախնտէ մահճուպ վէ թուսիլյ օլարտա տորաւամ, ար-
 թըզ պէն պու հալէ թէհ համալու կէթիլրէմէմ, տիմէքտէ խոխ

Բօտօլֆ պիր էլլատ սահճիպի օլաճաղընը կէօրտիւքտէ,
 դալպիկտէ բէտէրլիք մուհապպէթի հիւքմ իթմէկէ պաշ-
 լատըղընտան, Սարա հադգընտա տախի, տահա զիեաաէ
 մուհապպէթի հիա իթմէրլիլէ պաշլամադտա, վէ քէնտուշի
 իլի գըլըճ արաքնտա օլուրիսգտա խոխ. շէօյլէ քի, պիր
 թարաֆտան մէրգումէնին գալպիկի գըրմաեարադ, արզու-
 սունու եէրննէ կէօթիլրէճէքիլի արւշիւնտիւկիւ թադաիր-
 տէ, տիկէր թարաֆտան տախի, բէտէրնին հիտտէթ ու
 զազապընտան գօրգմադտա օլտուղունտան, տիւչարը իլ-
 թիլրապը շէտիա օլմադտա խոխ: Դէ Թօմ տախի, պիթիթապի
 քէնտի հէմիլրէսինին թարաֆընը իլիթիլամ իյլէմէքտէ խոխ:

Ագաը նիքուհըն պօղուրմսը իճիթիմապէն տէ յիլտիր,
 տիմէքտէ խոխ մէրգում, քէնտի հալի իլիթիմապէն տէ, եարա եարա
 րան-տիւզ, վուդուի հալի իլիթիմապէն տէ, եարա եարա
 նէ եարապիլէճէք տիր, անճազ կէրէք սիլի վէ կէրէք զէվ-
 ճէնիլի քէնտի սարաեքնտան թարա խաէպիլէճէք տիր, օն-
 տան պաշգա հիւ պիր շէյ եարամաեաճադ տըր, հալպու քի,
 զաթէն սիլի տէ բուհու կիպի սէվմէքտէ օլտուղունտան,
 էօյլէ պիր թարիդ թու թմադըլը տախի, ճալիլ կէօրէմէ-
 եեճէք տիր, վէ պիւնտէն ալէյճ, արթըզ օլմուշ պիթմիլ օ-
 լան պիր շէյի մէնն իթմէքիլքտէ էլտէն կէլմէեճէճէկիլնտէն,
 շարնաշար մաղուր պուեուրմադըլը մէճպուր օրաճադ տըր:

Մէրգումուն պու սէօյլէտիրէքիլի հէրնէ գատար հադգ-
 լը խոխ իսէլէր տէ, եինն Բօտօլֆուն իղիթիլրապը տէրանի-
 նի թէհապիկէ մու գթիէտիր օլամտուադտա խոխիլէր, Պիր տէ պու
 հէկիեամտէ, Թօմ, կրան-տիւզ թարաֆընտան, Ալիթիլա-
 տա պուլունտա խատ տիրըլապը կէզիլ կէօղտէն կէլիլ-
 մէք իւզըն սէյեահաթա չըզմադըլը մէհմուր գըլընմըշ:

վէ պունու տա բէտա խաէմէմիլ խոխ, շիւքի, եարընը օն
 պէշ կիւն սիւքէճէք պիր մէհմուր իլիէէթտէն իպաքէթ խոխ.
 վէհաալը, քէնտի հէմիլրէսի իլիլին, թամ գարա վիլրիլպ
 պիթէճէկի պիր վաղըթա թէհաաաիլի իյլէտիկիլնտէն, քե-
 մալի թէհաաիլի իւզըն էօլմու օլմուշ խոխ:

Սարա խէ, կէրտէրնին պու էօլմուրազունտան սօ-
 լաըն պիր թարաֆտան տիւչարը քէտէր օլտուղու հալտէ,
 տիկէր թարաֆտան տախի մէնտուն օլմուշ խոխ. շիւքի, կէր-
 շի պիր թարաֆտան մէրգումուն մէյլէքէթ վէ նաաիհաթ-
 լարընտան մահրում գալաճադ խոխ խաէ տէ, տիկէր թարաֆ-
 տան տա մաաղալաճ, օլմուաաթտէ, քէնտի սըրըլաը մէյ-
 տանն չըզաըղընտա, կրան-տիւզին հիտտէթիլնէ ուզա-
 մազըլգտան ազատ պուլունուշ օլաճադ խոխ:

Սարա, կէրէք քէնտի վէ կէրէք պիրաաէքի նէգախնտէ
 հէհմիլիլէթի ալիմէսի պուլունտա պիր մատտէ հադգըն-
 տա, հէր կիւն նէ հալ վէ նէ սուրէթ քէսալ խոէր խաէ, պա
 թահրաթ մէրգումա պիրաիրէճէք օլտուղունտան, եազա-
 ճաղաըլը շէյլէք պաշգա պիր էլլէրէ կէշիպ տէ անաղըլմ-
 սըն, եանի էմիլիլէթի քեամիլէ իւզըն պուլունապիլիլիլը
 նիլիլէթիլէ, պէյլէրնտէ, կիլիլ պիր հրաֆթ իսթիլա-
 լինէ գարաը վիլրիլշէր խոխ:

Մէրգումէնին պու իճիթիլաթաքաքան հարէքէթիլնտէն,
 Բօտօլֆ իլէ քէնտի պէյիլտաէ տէրքեար պուլունտա աչ-
 ու ալէսադա մէսէլէսինտէն պաշգա պիր մէսէլէ տահա պու-
 լունմադտա օլմասը անլալըմադտա խոխ, Ֆիլվադը մէրգու-
 մէ խօապին, սուր թապիլաթը, վէ հըրսը շան իլէ մէհլու-
 ֆէ պիր գարը օլտուղունտան, աչգ ու սէվտա աթէշիլլէ
 կանմադտա օլտուղու հալտէ պիլէ, տէրքեար պուլունտան
 պիրաաէթիլի գալպիլիլէսինտէն, հիւ պիր սըճադըլը էսէրթ
 հաաըլ օլամմադտա խոխ:

Վալիտէլիլ աուլըլաու պիլէ, մէրգումէնին թաշտան
 տէմիլրտէն բէք օրան երիւքիլիլնէ ճիւղիճէ եումուշաաամա-
 տըղընտան, մէգըիւք հալի տախի, Բօտօլֆ իւզէրնէ իշ-

լէթ մէքտէ պուլունտուղու նուֆուդու թէէսսիբինին թէքսի-
րի պասպընտա պիր ալէթ իտիպ իսթիմալ իլլէմէքտէ իտի չէ-
նուդ պիր չոճուդ հայինտէ պուլունարագ, կէնճիկի, աչգ
ու սէվտա տիվանէլիկի, վէ թէճորուպսիզիկի սէպէպին-
տէն, քէնտի քէնչէսինն տիւշմիւշ պուլունան Բոտոֆու, սայ
քի հիւ աճրմագտէ օլմատըդտան պաշղա, պիրատէրէ Թօմ
լիէ վուգու պուլան պիր միւսահագէթտէ տախի, Բոտօֆ
լիլին, աճը աճը սիթէմիէր վէ թէչէքքիէր իտէրէք, չոճուգ
տուր, դայրթէթ ու ճէսարէթտէն պի պէհրէ տիր, կէվլէք
տիր, էլինտէն տիլինտէն հիւ պիր չէ կէլմէքտէ տէ յիւ տիր,
քէտէրիտէն դուշ կիպի գօրօգպ տիթրեմէքտէ տիր, վէ
գօրօգ րոքի, զան իտէրի չէ, րոքն չէ Եւշէնճօք րըը տէմիւշ իտի:

Վէլճասըլ, պու իրի գարտաշ վէ գըղգարտաշ մասպէյ-
նինտէ գուհուրա կէլէն մուխասպէրաթ տէն, պունլարըն հատ-
տէն զիեատէ հրոսը շան իլէ մէկուֆ օլուպ, վէ օլ պասպտէ
նիլէ հիսասպարա կիրէշտիքլէրի, վէ քէնտի մէնֆատթիլա-
րընա հէր շէյի ֆէտա իթմէքլիք տէրէճէսինտէ խօտպին-
լիքլէրի, վէ սայքի ատամըն իտամընա գատար Եէօրիւր մէր-
թէպէտէ սասպըսըղըրլարը, վէ Բօտօֆու, մէդքիւր նի-
քեահ տուգաղընա տիւշիւրէպիլմէք իլին, իսթիմալ վէ իր-
թիլիքապ իլլէտիքլէրի ֆէնտպաղըրլարը, աշիքեար սուրէթ-
տէ անլարըլը իտի:

Թօմուս միւֆարագաթընտան շէնտ կիւն սօնրա, Սարա,
կրան-տիւգիւն վալիտէսի կրանտ-տիւշէս թարաֆընտան
թէճէմմիւ իթտիրիլէն պիր ճէմլիքէթտէ հաղըր պուլուն-
մուշ իտի:

Մէդքիւր ճէմլիքէթտէ հաղըր պուլունան գատընլար-
տան չօղար, քէմալի թէահճիւպ իւզրէ մէրգումէքէ պագ-
մագտա, վէ եան եանա օթուրմագտէ օլուգլարը հալտէ
պիր պիրլէրինն, գուլագտան գուլագա, մէրգումէ հագ-
գընտա պիր շէյիք սէօլլէմէքտէ իտիլէր:

Միւշարիլէյհա կրանտ-տիւշէս ժիւտիթ, հէր նէ գա-
տար տօգսան եաչընտա պիր իսթիլարէ իտի իսէտէ, պու

ճիւմիէ իլէ տախի, հալէա կէօլլէրի բէք ալէա կէօրիւպ,
վէ գուլագլարը տա քէզալիք բէք ալէա իշիթմէքտէ պու-
լունտուլունտան, մէդքիւր ֆըսըլթըր կէօրիւպ ֆէհճինն
վարըշ, վէ քէնտի իրտմէթինտէ պուլունան գատընլար-
տան պիրինի եանրա ճէլպ իլէ, սէպէպինն սիւալ իթմիւշ,
վէ Սարա հագգընա, օլ կիւն, սայիր վագըլթարտան զի-
եատէ, էթիլի տօր վէ դրստա պըլու կէօրիւմէքտէ պ-
մատընտան պէճ իլլէտիլիքիտէն խաղէրտաք պիլու իտի:

Սիւշարիլէյհա, գատըր Եւսֆըր զօմուլալիտէն պուլու-
նան մէրգումէ Սարաքը, բուհու կիպի սէվմէքտէ օլուպ,
վէ մէրգումէնին քէմալէթ վէ ֆաղիլէթի հագգընտա իսէ,
պիլիլէն վիճուտլլէ հիւսնի շէհատթիէ հաղըր պուլուն-
տուղունտան, զուհուրա կէլմէքտէ օլան շիւբճէ վէ պէտ-
զէպանլըգտան տօլաքը, սըրֆ պիր պէտրահլըղա համ ի-
տէրէք ումուղարընը սիւքտիքտէն սօնրա, տիվանտանէնին
թա գարըը թարաֆընտա պուլունմագտէ օլան Սարաքա խի-
թապէն, եիւքտէք սէս իլէ:

— Գագսանսերըր, էլմասըմ Սարա, տէտի:

Սարա անաղա գարգար:

Մէդքիւր ճէմլիքէթտէ գատընլար, ատէթտէն օլու-
ղու իւզրէ, պիր շէվրէ թէչէքլի իտէրէք օթուրմագտէ օլ-
տուգլարընտան, վէ մէրգումէ պիթթապի, թա գարըը թա-
բաֆտան, իրի թարաֆըր օթուրանլարըն նէգտինտէն կէ-
չէրէք կրանտ-տիւշէսին եանընա կիթմէքլիկէ մէճպուր պու-
լունտուղունտան, միւշարիլէյհա, պու միւնտա սէպէթլէ, մահ-
ղա քէնտի նիլիքէթի խայրխահանէսինտէն նալի, Սարանըն
գա քէնտի նիլիքէթի խայրխահանէսինտէն նալի, Սարանըն
պոյ վէ վիճուտինտէ, նէ զարաֆէթճէ վէ նէ տէ թէնասիւպ
վէ լէթաֆէթճէ հիւ պիր ֆարգ վուգուա կէլմիւշ օլմանրպ,
իլլա զուհուրա կէլմէքտէ օլան շիւբճէ վէ պէտգէպանլը-
ղըն, անճագ իֆիթիրտէն իպարէթ պուլունմասընը, պիր
սուրէթի ֆիլթուհաթքեարանտէտ, հէր քէտէ իսպաթ ու
իպարաղ իթմէք իսթէմէքտէ իտի:

Հալ պու քի, հայթֆ, միւշարիլէյհա քէնտի արգու վէ

իթիգատընտա, պիւթիւն պիւթիւն ալտանմըչ օլտուղունու կէօրմէքլիք պէտպակիթլըղընա տիւշար օլմուշ խտի :

Սարա միւշարիլէյնանըն եանընա կիթիտի :

Էկէր օրատա պուլունան գատընլար, կրանտ-տիւշեստէն հիճապ խտէրէք չէքնմէքատ օլուպ տա, Սարա եանլէրնատէն կէչմէքատ իրէն, իւղէրլէրնտէ հիա իթտիքլէր ասարը հիտտէթ ու թէանճիւպիւ զապթա միւղթէտիր օլլամասալար խտի, իղհարը թանհիրէ գալըքչանգալարընտա իլթիպան հօգ խտի :

Սարա, էկէր միւրատ իթմիչ օլտա խտի, քէնտի համիլէլիկիւնի, պիր վագըթ տանա, վէ ալէլ խուսուս եէլմի մէգպուրտէ, էնգարը հաղըրունտան սէթր իտէպիլիւր խտի իտէտէ, հըրսը շան ու չէվքէթի պիր սուրէթի աղիմէտէ օլուպ, վէ պինանէն ալէյն, Բօտօլֆու, քէնտի աղտը նիքեանհարընը գահիրէ իլարածէ մէճպուր իթմէքլիք նիլիէթի Փասիտէսինտէ պուլունամգտէ օլտուղունտան, մէգքիւր հայինի սէթրէ չալըյմատըգտան պաչգա, հաթթա, հէր քէս թարաֆընտան տա տանա զիեատէ ֆէհմու Փարգընա վարըյմարընը միւրատ վէ արզու իլլէմէքատէ պուլունտուղունտան, քէնտի էֆքեարընա մէտար օլուճու պիր սուրէթտէ թապր ուրէվիչտէ պուլունմուշ խտի :

Պագաթ, կրանտ-տիւշէս, հէնուղ մատտէեի պիր սուրէթի հագըքաթտէ պիլմէքատ օլմատըլը ճիհէթլէ, շիւրհէօինէ պիւթիւն պիւթիւն հիւքմ իթմէք իսթէմէտիկիւնտէն, Սարաեա եավաչանճըք սէօլլէեէրէք :

—Չօճուղում, պու կիւն սիղ էլպիսէնիղի բէք աճայիպ վէ շիւքին պիր սուրէթտէ կիլինմիչ օլտուղունուղտան, անճագ պիր գարըչ գալընլըղընտա պուլունան օլ նաղիք պէլինիղ գալընլաչմըչ, վէ ատէթա թանըլմաղ պիր հալու հէյեէթ քէսպ իթմիչսինիղ տիր . . . տէմիչ խտի :

Տէհչէթամիղ վուգուաթլարը մուճիպ օլմուշ օլան պուքէշֆտէն հասըլ օլան նէթիճէլէր հագըքնտա, կէրլի իլէրու-

տէ պահա օլունանճագ իտէ տէ, շիմտիտէն տէ շունու խապէր վիրիւրիգ քի, թա էվվէլլէրտէ զիքրի սէպգաթ իթմիչ օլան, վէ հիքեայէմիղի օղուեան զաթլարըն անինտէ տէրխաթըր իտէճէքլէրի շիւրհէտէն միւսթաղնի պուլունան լա կուալէօպ եանի Ֆլէօր-տը-Մարի, Սարա իլէ Բօտօլֆ պէյնիտէ զուհուրա կէլմիչ օլան օլ էսէֆէնիկղ ագտը նիքեանհըն սէմէրէսի օլուպ, հայ պու քի իքիսինին տալի, վէֆաթ իթմիչտիր գանն ու իթիգատընտա պուլունտուղլարը պիղզաթ քէնտի քէրիմէլէրի խտի :

Բօտօլֆուն թամբլ սօղաղընտա վագը պիր խանէեի կէգտիրտէն սօնրա, քէնտի խանէսինէ տէճուալիւ, վէ օլ կիճէ պիր սէֆարէթխանէտէ վիրիլէճէք պուլունան պիւլիւք պիր պալօեա կիտիպ հագըր պուլունանճագը, թապիսթիլլէ հէր քէսին խաթըրնտա օլմայլ տըր :

Խմտի, հիքեայէմիղի օղուեան զաթլարը, շիմտիքի կէրօլթէյն կրան-տիւղիւ օլուպ տա, թէպտիլ գըեաֆէթ օլտուղու, վէ գօնթ տը Տիւրէն իսմու մալիսի թանթընտա մէթուր պուլունտուղու հայտէ, Ֆրանտտա սէյեանաթ իւղրէ պուլունամգտան օլան հաչմէթլու կրան-տիւղ կիւսթալ-Բօտօլֆուն կիտէճէկի մէգքիւր պալօեանաղլ իտէրիղ

ՊԵՇԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Կիճէնին սաաթ օն պիրիտէ (ալաֆրանկա), Բիլմէ սօղաղընտա վագը պիր գօնաղըն գարուսունու, սաթանաթ էլպիսէսիլլէ միւլէպպէս պուլունան պիր գարուճու ալտը, վէ իլէրուաէն «Պէրլին» թէսմիլէ օլունան ճիտտէն չիֆթէաթլը, վէ մաի պօեալը, վէ զայէթլէ կիւղէլ պիր արապա լըղտը, Մէգքիւր արապանըն աթլարը երի, վէ դըր րէնքտէ

օլուպ, վէ կիւմբահ սաչարա մայր պուլունմագտա խոր-
 լէր վէ արապանըն արապածը իսքէմէսի իւզէրինէ էօրթիւ-
 միւշ օլան, վէ իբէքտէն էօրմէ էնլի սաչարա վէ բիւսիւիւ-
 լէր իլէ միւզէյիէն պուլունման կէնիշ էօրթիւսիւ իւզէրինտէ,
 պաչընտա իւշ քէօշէլի վէ եասար շարգալը զաթէն վիճուսի
 եէրինտէ գօճաման պիր առէմ օթուրմագտէ, վէ կիլինմիշ
 օլտուղու իշի քիւրքի գաբօթու իսէ, վիճուսինէ տահա զի-
 եատէ պիր ճէսամէթ վիրմէքտէ իտի Մէրգումուն գաբօթու
 եագասը, զէրտէվատէն միւրէթթէպ օլարագ, զաեթթէ էնլի
 պիր սուրէթտէ տըշարը չէվիլիւշ օլտուղու կիսի, հէր թա-
 րաֆընա արմարը գայթան խարճարը չէքիւմիշ վէ տէօթթ թա-
 րաֆընա տա գլապտան իշէնիւմիշ իտի: Վէ արապանըն ար-
 գա թարաֆընտա տախի, սաչը թօլանմըշ, վէ բէք սիւսլիւ-
 մաի, սարը վէ կիւմիւշի բէն րէքտէ էլպիսէ կիլինմիշ պիր ըգ-
 պանտուտ խըտմէթքեար օթուրմունշ իտի: Վէ մէրգումուն
 եանընտա տախի, Ֆէվգէլատէ իրի իրի պըեքդարա մայլը
 պուլունման, վէ միւզիգա թագըմը թամպուր-մաթօրարը մի-
 սիլու: պօյնուստան աչարը գայթանլար սարգմագտա օլան
 ալճը գըեաֆէթինտէ սայլը պիր խըտմէթքեար պուլուն-
 մագտէ, վէ մէրգումուն պաչընտաքի էնլի քէնարը շաբ-
 գանըն նըաֆը իսէ, պիր գօճա թուլթամ սարը վէ մաի թիւյ-
 լէր իլէ գաբանմագտա իտի:

Արապանըն զայէթլէ բարազ սուրէթտէ եանմագտա
 օլան ֆէնէրլէրի ըշըգլարը, ճանֆէն գապլանմըշ պուլու-
 նան աէրունինէ վուրմագտա օլտուղունտան, սալ թարաֆ-
 տա Բօտօֆուն, վէ եանընտա, եանի սօլ սարաֆընտա պա-
 րօն տը կրաունուն, վէ Բօտօֆուն գարչըսընտա տախի սա-
 տագաթքեար Միւրֆիւն օթուրմունշ օլտուգլարը կէօրիւ-
 մէքտէ իտի:

Բօտօֆի, պալօտունա կիթմէքտէ օլտուղու սէֆարէթխա-
 նէնին տէվէթինէ հիւրմէթէն, կէօքսիւնտէ եալընը տէվ-
 լէթի միւշարլէ յհաեա այլիտ պուլունման պիր գըթա էլ-
 մասլարա միւզէյիէն նիշանը իֆթիխար թաչըմագտա իտի:

Վօլթըր Միւրֆիւն պօյնունտան աչարը իսէ կէրօթլէ յն
 ալթուն գարա-գուշու կրան-գօմանտէօրլի կիւ կիւմիւշ
 խաչը իլէ թուրունճու բէնք շէրիտի ապըմագտա օլտուղու
 կիսի, պարօն տը կրաուն տախի, այնի նիշանլարը թաչը-
 մագտա օլտուգտան պաչգա, պիր շօգ տէվէթլէքտէն մագ-
 հար պուլուրմունշ օլտուղու խաչար տախի, ալթուն պիր
 զինճիր իւզէրինտէ տիգիլիւշ օլտուգլարը, վէ եօգարու թա-
 րաֆտան, իբինճի տիւրմէնին ալթընտա թաալիգ իտիլիշ
 պուլունտուգլարը թագտիրտէ, սինէ յի բիւր իֆթիխարընը
 թէգիլին իլէմէքտէ իտիլէր:

—Քէնտիմի շօգ պաթիթիեար ատտ իտէրիմ քի, Պուգ-
 վալ չիֆթի իկիւնտէ պուլունման մատամ ժօթտան ալտըղմ
 կիւզէլ կիւզէլ հալաթիպէրէ նէգարէն, տէտի Բօտօֆի, թահ-
 թը հիմայեթիմէ ալարագ օրատա պըրագմըշ պուլունտու-
 ղում ֆագըրէ շօճուգ, սօգթօր ճապիտին սայ ու հիւմէթլէ-
 րիլլէ, բէք էլի պիր հալտէ պուլունմագտա իմիշ, Մէրգու-
 մէ շօճուղուն լագըրտըսընը իթտիմ տէ խաթըմա կէլտի,
 սօղրու սէօյլէյինիղ սիր Վօլթըր Միւրֆի, տէտի իլալէյի
 մէգալ իտիպ վէ կիւլիւմանեէրէք, էլվէթ, սօղրու սէօյլէ-
 յինիղ, հանը օլ սիզին Սիթէտէ թանըմագտա օլտուղու-
 նուղ արօղգ գարըլարտան պիրտի, սիզի զաթէն պիր գահ-
 րաման քէսիլըրճիւ զանն իթմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ,
 պիր տէ կէլիպ տէ շու չիմտիքի հալ ու գըեաֆէթինիղ տէ
 կէօրէճէք օլա, հատտէն զիեատէ իզհարը թէհաճճիւպ իթ-
 մէղ մի:

—Լարին, մօնսէնեէօր, զանն իտէրիմ քի, էկէր Ձաթը
 հալմէթմէապընը տախի, զաթէն սիզի սէվմէքտէ օլտու-
 ղունու պիլտիրմիշ օլան օլ թամըլ սօգաղընտարի պիչարէ
 վէ միւրէտտէր Ալֆրէտի ճիւզիճէ թահրէք իտիպ վէ տէ-
 ֆիղամ իթտիրմէք նիլեթիլլէ, զէվճէսի մատամ Ռիլէէէ
 կիտիպ տօսթճա պիր վիլիթիմ վիլումէքիլէ հիւմէթ իտէճէք
 օլտանըլ, այնի հալ վէ այնի թէհաճճիւպ զու հուրա կէլէճէ
 կիստէ չիւրճէ ճայիղ տէ յիլտիր, էօյլէ տէյիւմի:

—Տօղբուսու, մօնտէնէօր պիղէ, մէրդու՛մ Արֆրէտի օլ
 դատար կիւղէլ սուրէթտէ նազէ կոյէտի քի, տո՛ւ թա մէր-
 գու՛մ, օլ քէնտի օտաճըրը տէրուհիտէ օլուպ, վէ օլ ին-
 թիլամըր եէշիլ սէթրիտի արդասընտա, վէ օլ գօճա վէ թապ-
 րա կիպի կէնիշ քէնարըր վէ թապուր թաղիլը պիւմեզ շար-
 գասը տա պաշընտա օլտուղու հալտէ, տէտի պարօն ար կը-
 րտուն, պիր արթվարը հարիմանէ իւզրէ, կէօղէրիմ գար-
 շըրնտա տուրմագտա տըր կիպի դանն իթմէքտէ յիմ՛: Պու-
 ճիւմէ իլէ տախի, մէհմուլ իտէրիմ քի, Ջաթը հաշմէթ-
 մէապընըզ, պէնտէնիզին խէֆիլեէտի թարաֆընտան վիլի-
 լէն մալիւմաթլարտան հօշուտ օլմուշտունուգ տուր: վէ հիշ
 շիւրհէմ եօզ տուր քի, մեզքիւր թա՛մըր սօգաղընտաքի խա-
 նէտէն պէքլէտիկինիզ միւրտաընըզ, քէմալ մէրթէպէ հա-
 սըր օլմուշ օլմար տըր, էօյլէ տէ յի՛ւմի, էֆէնտիմ՛:

—Իվլէթ, տէտի Բօտօյֆ, մէհմուլ իթտիկիմտէն զի-
 ետտէ քէնպի մալիւմաթ իլէմիշիմտիք: Մէրգու՛մ պատէ-
 հու, ճիւզիճէ սիւքիտի իւզրէ տուրտուգտան սօքրա, եա-
 նի շէօյլէ քի, օլ հէնկեմանտէ խաթըրնա իւլաշէն մարքիլ տ՛Ար-
 վիլ հազգընտաքի էլէմալիշ զօրդուլարը ֆիքըլինտէն տէֆ
 իթմէք իսթէտիկինտէն, տա՛սա զիեատէ պիր ֆէրրահըլդ
 իւզրէ պուլունտարազ, «էէր նէ դատար էհէմիլիեթիմի իտ-
 տաանտ ճէտարէթ իտէմէզ իսթմտէ, պու ճիւմէ իլէ շունու-
 տա ինքեար իտէմէմ քի, շու պիր պիրինէ տապան տապա-
 նա դըտտ պուլունտան իլէքտէ պիր թէլէզղիւզ հիսա իթմէք-
 տէ յիմ՛: պիր կիւն եէլրազէ նազըլլան ըճըքընըմ տէեէրէք,
 կիտիպ Ֆէվ սօգաղընտա վազը պիր մէ յիսանտէ թրարէ-
 զա պաշընտա օթուրմազ, վէ պու սապահ տա պիր թիւ ճճար
 ուշաղը օլարագ, կիտիպ մատամ Բիլլէ իէ շարապ իլմէք, վէ
 յիմտի տէ քէնտիմի, պի լո թիֆի ճէնապը Հազգ, շու ֆանի
 տիւնեատա հիւրմտարըզ իթմէքտէ պուլունտան միւսթէք-
 նա վէ բիւր իսթիեազ զաթլար սըրաօքնտա թուսթարագ,
 վէ նիշանլար թաղընարագ, վէ տարաթլար ահրեամլար սա-
 թարագ, պիր սէֆարէթիանէ պալաօտա ա կիթմէք, նէ գա-

տար դարիպ շէ յէր տիրէք: Հագըգաթէն դարիպ պիր հալ,
 եարընր գըրգ ֆրանգը պուլունտան տտէմլէր պիլէ, չօզ մե-
 ֆա քէնտիլէրի, միլեճլար սահիպի պուլունտանլար սագա-
 մընտա թուլտարագ, տէ յի իւլալէ յի մէգալ իթտի Բօտօյֆի,
 քէնտիսինի, պիր ուֆագ մէմալիք պէ յի օլմասընը թաա-
 թիղէ արմազ իսթէեէրէք, դէնթի տէրիւր -- էրիւրմուշ էր
 րաւ տէ յի էօկիւնմէքտէ տիրէք:

—Պազաթ, մօնտէնէօր, նիշէ միլեճլար սահիպլէրի տէ
 վար տըրլար քի, օլ անճազ գըրգ ֆրանգը պուլունտանլա-
 րն մալիք պուլունտուգլարը նատիր իւլէմալ վէ շայիանը
 թէհայիլիւր ազլու տիրայիթտէն մահրու՛մ պուլունտապտա
 տըրլար, տէտի պարօն ար կրաուն:

—Մ, աղիլիմպարօն տը կրաուն, քէմալի նէզաքէթիմիզ-
 տէն նալի, պէնի գիեատէսիլէ թաթիեպ իթմէքտէսինիլ,
 տէտի Բօտօյֆ, հէմ սուրէթի զահիթէսինտէն տաէսի մէմու-
 նիլեթի կէօսթըրմէքտէ օլուպ, վէ հէմտէ տէրուհէն սըզըլ-
 մագտէ օլտուղու հալտէ, վէ օլ արատա պարօն տա, իճըր-
 իթտիկի պիր իսաֆիֆիլիկին կիճճէ ֆէհմինէ վարմը օլան պիր
 ատամ հալ ու հէ յեէթիմի քէսպ իտէրէք, Միւրֆիւն եիւ-
 զիւնէ պագմագտա օլտուղու թագաիրտէ:

—Տօղբուսունու իսթէր իսէնիզ, աղիլիմ տը կրաուն,
 տէտի թէքարէն Բօտօյֆ պիր սուրէթի ճիտտիլէ յի գա-
 վիլեէ իւզրէ, պէնիմ հազգըմտա տէրքեար օլան էֆքեարը
 սահիհէնիլի անլամալըլդ նէ դատար կիւճճէ իսէ, պէն-
 ճէ, մէզքիւր հալի սիլէ անլամալըլեքլիք տախի, ծնտան
 զիեատէ կիւճճէ պիր քէյֆիլեթի տիր:

—Մօնտէնէօր, բէճա իտէրիմ սիլէ, օլ պապտէ զահ-
 մէթ շէքմէեիլիզ, տէտի պարօն, միւտահէնէճիլէքտէն զէր-
 լէճէ հօշանմամագտա օլան Բօտօյֆուն, տալիմա քէնտի-
 սինի, իլթիլեապ իլլէտիկի միւտահէնէճիլէքլէրտէն տալեք
 իսթիհզտա ալարագ, թէրպիլէ իլլէմէքտէ օլմասընը ու-
 նուտարագ:

—Ա, պարօն, մէկէրի, մէտն ու սէնա օգու՛մալըլդ պա-

պընտա, պէն սիգտէն կէրի գալապիլըմիլիմ, պօրծլու գալապիլըմիլիմ, էսէֆ խտէրիմքի, շիմոիքի հալ սիգէ պաշգա պիր շէյ սէօյլէեէմէյիպ, անճագ շու գատար սէօյլէեէպիլըրիմքի, հէսուդ երկիրմի չաղարընտա պիր տէրիմալլէ պէնդէմէքտէ օլտուգտան պաշգա, հիւանի ճէմալ վէ գուվէյի ճաղիպէ ճիհէթիլլէ խտէ, Բօսն իմբէրալթ օրլարընտան իմէնթօթ օլտրիլլէնիք քէօլէօթ Անթիլիօսա պիլլէ սիգիլէ գատար պիտիթիլիք օլտմանի սիլլէ:

— Աման, մնսէնէէթ, Գալլըլլը, Կիլիկի

— Պագընըլ, Միւրֆ, վէ տօլլու սէօյլէյիլիպ, մէկէրլի Արօլսն պիլլէ, պիլիմ պարօն տը կրաուն գատար պիր հիւանէ, պիր սէրվի պօեա, պիրլէթաֆէթէ, վէ պիր զարաֆէթէ մալլէք օլապիլըմիլ զիտիր:

— Մօնսէնէէթ, խալլի վագըլթտան պէրուտուրքի, պու մէրթէպէ պիր թէքտիրէ միւսթահադգ կէօրիւլէմիլ իտիմ:

— Ե, շիմտի պիլիմ պարօն տը կրաուն շու ալ բէնք հարմանիսինէ պիր տէեէճէկիլիկ վա՛ր մը տըր:

— Աման, մնսէնէէթ, թէօլպէ, խէթա իթտիմ, բէշիման օլտուժ, պիր տահա պէօյլէ պիր գուսուրտա պուլուանմադըլը վա՛տ խտէրիմ:

— Քէզալլէք, օլ պիր միւրէպիլ կէրտանընա միւշապիհ պուլունան պօյնունտան աշալը սարգմագտա օլտն սիես վէ տիւպէր սալարը պուգալարընթ թուլթմագաա պուլունան ալթուն չէմպէրինէ տէ մէկէրլի պիր մանէա վիրիլէքլիք, վէ պիր էօլիւր պուլմագըլըք, միւրքին օլապիլըմիլ մի:

— Օֆ, մնսէնէէթ, աֆիլընըլ տիլէրիմ, աֆիլընըլ տիլէրիմ, բէշիման օլտուժ, պին քէրրէ բէշիման օլտուժ, տէտի ղէվալը տիպլոմաթ մասգարաճա պիր մէյիուսիլիլէթի ղէվալը տիպլոմաթ մասգարաճա պիր մէյիուսիլիլէթի տէրքի, մէրհալ իպրադիլլէ (Խաթըրտան չըգարըլմաալը տըր քի, մէրգուժ էլլի եաշընտա օլտուղու հալտէ, էսմէր սալարը գըվըլըլըլ, վէ թօլլար վուրուլմալ օլտուգտան պաշգա, պօյնունտա պէեսագ պօեուն պալը, վէ կէօլլէրինտէ տախի ալթուն կէօլլիւքլէք պուլունագտա իտի:)

— Ալաշընըլը սէվէր իսէնիպ տօլլու սէօյլէյիլիպ, Միւրֆ, պիլիմ պարօն տը կրաուն, պուլթէրէսթ մասալարընտարի օլթիլթօն նա՛մ պիր աթտէրի հէլալէ գուրպան վիրէն Արօլսնա պէնդէմէքլէք իչին, արգասընտա կիւմիւշտէն մամուլ պիր թիրաան (օգ դապը) իլէ, էլիտէ տախի պիր եայտան պաշգա պիր շէյէ միւհթաճ պուլունմագտամը տըր:

— Մօնսէնէէթ, պարօն տը կրաուն թարաֆընտան պէնտէրիլ տախի աֆիլընըլ տիլէրիմ, մէրգուժալը արթըք սըգըլտըրմանըլը, աթիպ պուլթէրէսթլէրէ տայիր օլան թէշ պիհաթլար մէնկէնէլէրի արասընտա էքմէկիլիպ, — տէտի Միւրֆ կիւլէրէք, — հաթթա պէնտէնիպ քէֆալէթ իտէրէք, Զաթը հալլէթ մէապընըլա սէօլ վիրիլիմքի, պունտան պէօյլէ, պիր խալլի վագըլթ տահա, միւտահէնէճիլլէ իթմէքլիկ տիւշիւմէեէճէք տիր, շիւնքի, կէրլաթէյտէ թապունէշը իտիլէն եէնի լուղէթ քիթագընտա, միւտահէնէճիլլէք լուղէթիսին եէրինէ, տօլլու սէօյլէմէքլէք լուղէթի գալիմ գըլընըլ տըր:

— Եա, պապա Միւրֆ, սէ՛ն տէ մի, սէ՛ն տէ մի պաշլատըն, թամամ վագըլթին պուլարադ ճէտարէթ ալմագտասըն, էօյլ տէյիլմի...

— Մօնսէնէէթ, ղէվալը տը կրաունու բէք աճըմագտա օլտուղունտան, պիլարէեէ վիրմէքտէ օլտուղունտա միւճազաթա, պէնտէնիլ տախի հիսսէմէնտ օլմագըլըլ արգու իլլէմէքտէյիմ:

— Աֆէրին պէնիմ քէսիւրճիւ պապամ, ղահիլ, տօթթուրք տէտիկին իլթէ էօյլէ օլմալը տըր տօլլուսու պու մէրթէպէ խուլուքեարըլընըլ, պատիլի ֆալար սէ շէրէֆիլիկ օլաա ճալիլ տիր: Լաքին, լաթիֆէիկ պէր թարաֆ իտէրէք, աղիլիմ տը կրաուն, պիր աղտա ճիտտի սուրէթ տէ գօնուշաապիլիմ տը կրաուն, պիր աղտա սիլ պէնիմ, անճագ պիր Արնէյմ վէլլմ, նա՛սըլ օլուպ տա սիլ պէնիմ, անճագ պիր Արնէյմ վէ պիր տէ մէրգուժա պէնդէր տտամարտան պաշգա պիր թաապընտան գուհուրա կէլէն միւտահէնէճիլիկէ միւսաատէրաֆընտան գուհուրա կէլէն միւտահէնէճիլիկէ միւսաատէրաֆմէք իսթէմէտիկիմ պիտիլիլիկիլ հալտէ ունուլմագտա:

արեւըգ ինամֆ իւզրէ սէօյլէմէր ըսզըմ՝ կէլտիկինստէ, սիզինատէ ազլընըզ չէհատէթ իտէր քի, օ մնազուլէ ասամլար, միւտա- հնէնճիլթրտէն պաշգա հիւ պիր հիւնէր վէ սէրմայտէն մալիք պուլունմադտա տէ յիլտիրէր, հալ պու քի սիզին կիտէ ա- իմ վէ կուսթ օ տահիպի պիր գաթման տա, սոզրուսու, այնի հայ վէ այնի իսան պէրլէնճմէնճէնկինստէ շիւրհէ հօզտուր:

— Իմտի, մնանէնէօր, — տէտի մէրգուժ, պիր սուրէթի գամիլյէն իւզրէ, — մէտհ ու սէնսկէ տայիր մէզ պալթա գաւու շը հիսս իթմէքտէ օլտուզունսզ նէֆրէթի ազիմէտէն բէք չօզ դիւտտէ, աֆիլու մազուր պուսուրմադլըզ ազամէթ ու թէրէպպիրլինէ մալիք պուլունտուզունսզա մազրուրէն, թէքրարէն աֆիլընըզ տիւրէմ:

— Իէք ալէա, պարօն, պու իթիրաֆընըզտան մէմուն օլտուրմ, լարին, ֆիլրրինիլ իյզմէ իտինիլ:

— Մօնսէնէօր, Ձաթը հաշմէթմէապընըզն պու պապ- տէ սէօյլէյիլէրի, պէնտէնիլէ նէզարէն, թըզգը, գասէթ- լէ հիւանի ճէմալէ մալիքէ պուլունան պիր գատընըն, քէն- տի հիւանինէ հայրան օրմագտա պուլունան քիմէսնէյէրէ խիթապէն, «Այ էֆէնալմ», գաթէն պէն քէնտիմին կիւզէ- լիկինի բէք ալէա պիլմէքտէ օլտուզում թազպիրտէ, ալ- թըզ սիզին տէ գազգըզ տա, պիրինին սօզազ սօզազ կէզէ- բէք «պիլլէ Կօրմուսունուզ, կիւնէշին քըզը վար աըր» տէ յի պաղըրաըը միսիլու, պիր թադըմ պօշ վէ օսանտըընք սի- թայնլէրինիլէ, միւտահինլիլէր իթմէքտէսինիլ» տիմէ- սինէ պէնդէմէքտէ տիր, էօյլէ տէ յիլ մի:

— Պարօն, պու միտայինիլէ, տահա զիւտտէ ութա- լըզը սուրէթտէ պիր միւտահինիլէ իթմէքտէսինիլ, վէ պու միւտահինիլիկինիլ, էֆիլթրինտէն տէ զիւտտէ մուզիլը սա- երլսա սէզա տըր իմտի, պէնտէ սիզէ տահա զիւտտէ պիւ- յուք պիր ճէզա վիրմիլ օլմագլըզ նիլէնէթիլլէ տէրիմ քի, էկիլ օլ մէլուն ապէ Բօլիտօրի, քէնտի գապլինստէ մէքբիւզ սազլամադ իչին, պէզայէթ տէրէճէտէ միւհիլէ պիր միւտա- հինիլէ զէհիլի արաեըզ պուլմագլըզ միւրաա իտիպ տէ

գուրմուշ օլտա իտի, էհնէ սիզին պու միւտահինիլիկինիլզտէն զիւտտէ միւհիլէ վէ միւտասիպլինի պուլմամէաճազ իտի:

— Մօնսէնէօր, աֆիլ իտէրօինիլ, արթըզ պէնտէնիլ իչին, սիւքուլթի իթմէթիւազ իթմէքրէքտէն պաշգա պիր թա- րիզ գալմամըշ օլտուզունսան, պիր տահա տիհանընը ա- չըպտա, պու էօլտա պիր մէգալաթմաա պուլունմաեաճա- զըմը պէնտէ իտէրիմ:

— Տիմէք տիր քի, Ձաթը հաշմէթմէապընըզ, — տէտի Միւրֆ, պու տէֆա Տիտտի պիր սուրէթտէ սէօյլէնէրէք, — Թամըլ սօզաղընտաքի խանտէն թէճատիւֆ իլէտիկինիլ շարլթմանըն, պիլզգաթ Բօլիտօրի օրմասընա գարաբ վրէրպ էաքեթթ օրմագտասընըզ, էօյլէ մի:

— Այ պապտէ հիլ պիր շիւրհէմ գալմամըշ տըր, խու- սուսիլլէ քի գաթմէն սիլ տաթի մէրգուժուն ֆարիստէ պու- լունմագտէ օրմասընը խապէր ալմըշ իտինիլ:

— Մօնսէնէօր, գաթմընըզա սէօյլէմէքրիկէ ունուլմուշ իտիմ, էալիտա իճմալ իթմիլ իտիմ, — տէտի Միւրֆ իզհա- րը հիւնըն իտէրէք, — շիւնըի մէրգուժուն զիւրրինի պիլէ իթ- տիկինտէ, Ձաթը հաշմէթմէապընընըն պատիի նէֆրէթի օլմաճաղընը տաթի պիլմէքտէ իտիմ:

Բօտօրֆ իւզէրինտէ էէնիտէն պիր տուրիլունլուգ վէ պիր մաղմուսիլէնէթ էսէրէրի հասըլ օրմաեա պաշաղընտան, բիւր մահզուրիլիլէթ թէֆէքբիւրլէրէ տալարազ, արապա թա սէֆարէթիտանէ հալլուտունտան իչէրի կիրէնէ գատար իթմիտարի սիւքուլթ իլլէտի:

Նիճէնին սիֆիր գարապըղընտա, մէզքիւր ճէսիմ սէրա- էրն քիտֆֆէյի բէնճէրէլէրի ելըլըզ կիլի բարլամադտա իտիլէր, վէ մէրսիլէն պաշընտան թա իլը օտալարա, վէ թա օտա ուշազլարընըն (փալէ սը շամըլ) էանի խատէմէյէրին սուլունտուզլարը թէնէֆֆիւ սալմունա գատար, գա- յէթլէ սիւնիւ էլպիսէլէր կիլիմիլ օլտա խըտմէթքարալար (լարէ) տիզիլմիլ իտիլէր:

Մէզքիւր պայօեու վիրմէքտէ օլտան նէֆրէթ միւրաբի-

լէ, յի դօնթ ճէնսապլէրի իլէ մատամալարը դօնթէս ճէնսապլէրի, իւր թէշրիֆաթ սալօնունտա, խասէթէն քէմալի ինթիմամ իւզրէ, Բօտօֆուն թէշրիֆինէ պէքլէմէքատ իբէն, Միւրֆ իլէ պարօն տը կրսուն արգասընտա օլտուզու հալտէ, Բօտօֆ տա սալօն գարուսունտան իշերի կիրտի :

Բօտօֆ, օլ հէնկեամտէ օթուղ ալթը եաշընտա օլուպ, հէր նէ գատար ճէպէլի էօմրիւն թէշրէսինտէն աշաղը տօղղու ինմէքլըք ճիհէթինէ եազալաշըշ իտի իտէ տէ, կէրէք քէնտի էշքեալընտա տէրքեար օլան հիւսն ու թէնսաիւպ վէ լէթաֆէթ, վէ կէրէք քիւլլի աթվար ու էվզընտա աշիքեար պուլունան թէմիին ու վազար ու հալալէթ, զաթէն մալիք պուլունտուղու պիր հիւքմտարըք մէվզը վէ սրֆաթը բիւր ճէլալը սէպէպինտէն, քէսպ իթմէքտէ օլտուղու էսէրի ճէնսապ ու ազամէթտէն ֆաղլա օլարագ, քէնտիսինէ պաշգա պիր րէֆլազ վէ պաշգա պիր քիպարըք վիրմէքատ իտիլէր, շէօլլէ քի, շուարայի շէօհրէթ շուարան դալէմիլէրի ասաքը պէրկիւզիտէլէրինտէ կէօրիւլմէքտէ օլան միւթէսալվէր պիր բրէնսիկի, պիր սուրէթի հազըգաթտէ օլարագ թէճէսաիւմ իթտիրմէքտէ իտի տէնիլտէ ճայիզ տիր :

Բօտօֆ, զանէթլէ սատէ սուրէթտէ պիր էլպիտէ կիլինմիշ իտի, շէօլլէ քի, պէեալ պիր պօհուն-պաղը պաղըմալը օլուպ, պէեալ տա պիր ելլէք կիլինտիկի կիպի, գօհու մաի րէնք սէթրիսինի տալի, թա եօզարուեա գատար տիւլմէլէմիշ իտի, վէ մէզ քիւր սէթրիսինին իւղէրինտէն սօլ կէօքսիւնտէ էլմասլար իլէ միւղէյեհէն, պիր գըթա նիշանը զիշան պուլունամագտա իտի, մէրգում ինճէ պէլլի վէ զաեթթէ տիլպէր, նաղիք, վէ եալլանըր պօլլու վէ վիճուլու օլտուղու թազտիրտէ, կիլինտիկի սիեաճ գազմիր բանթալօնու իտէ, թամ տիլլէրինէ եաբըշարագ բէք եազըմագտա օլտուղունտան, գաֆէսվարի էօրիւլմիւշ օլան իբէք շօրապլար իլինտէ պուլունան տիլպէր վէ զարիֆ աեազլարը կէօրիւմէքտէ իտի :

Միւշարիլէյ իրան-տիւզ, եանի Բօտօֆ, էօլլէ ճէմիւ-

եթթէր իլինէ բէք ալ տէֆտար կիրմէքտէ վէ հազըր պուլունամագտէ օլտուղունտան, պալօնա կէլտիկի հէման իլիտիլի իլիտիլմէզ, թապիւթիլլէ հէրէքա իւղէրինտէ պիր էսէրի աղիւմ հասըր օլտու : վէ Միւրֆ իլէ պարօն տը կրսուն պիրիլքտէ օլտուզլարը, վէ պիր գաշ ալտում տա արգատա կէրտէ պուլունտուզլարը հալտէ, սէֆիր ճէնսապլէրինին պուլունտուզլարը իւք սալօնտան իլէրի կիրտիլլէրինտէ, ճիւմլէ հազըրուն քէնտի կէօղլէրինի մէրգումտան թարաֆա շէվիբտիլէր, թէշրիֆաթճըլարտան պիրի գօշուպ տէրհալ մէրգումուն թէշրիֆինի, սէֆիրին մատամալը գօնթէտէ խապէր վիրտիկինտէն, կէրէք միւշարիլէյսա վէ կէրէք գօճասը, աշինտէ Բօտօֆուն իաթիւզպալինէ շիթապ պիրլէ :

—Մօնանէնէօր, Չաթը համէթմէապլարընն պու կիւն պուրտեա թէշրիֆէ հիմմէթիլլէրինտէն տօլտեը, նէ մէրթէպէ իզհարը թէշէքքիւր իտէճէկիմի պիլլէմէմ, —տէտի միւշարիլէյսա գօնթէս :

—Մատամ, զաթը իսմէթսիմաթընըր տա պիլիրտինիզ քի, պէնտէնիզ տայիմա սիլլէրի կէօրմէքլէք շէրէֆիլլէ պալիթիւր օլմագլըլը զիեատտէսիլլէ աղուքէշ պուլունտուղում կիպի, սէֆիր պէյ ճէնսապլէրինէ տալի, քէնտի մէվէտտէթի գալպիլիէմի իզհարէ միւթէթտիր օլմագլըլըմը, քէնտիմնէ պիր իգպալը աղիւմ ատտ իտէրիւմ, իւնքի, հուպ ու հուգուգումուղ եհնի պիր շէյ օլմաեբուպ, իլլա, թա գատիմտէն պէրու տէվամ իւզրէ պուլունամագտա տըր :

—Չաթը համէթմէապլարը թարաֆընտան, տէրխաթըր իտիլմէսինէ լութֆ ու հիմմէթ պուրուլան շու խաթթէ, քէնտի էլլմաֆը սէնիլիէլէրինի, գաթան քէօլլէյի խաթըրտան շըգարմամագլըրմա, պիր վէսիլէյի ճէտիտէ վէ աղիլէ օլտա ճայիզ տիր :

—Մօնսիէօ գօնթ, զաթը ալինիղէ սահիհէն սէօլլէրիւմ քի, պազը խաթթիլլէրի տայիմա տէրխաթըր իթմէքլիկիմի, պէնտէնիզէ պիր գուսուր ատտ իթմէմէլլէրինիզ, իննքի, պէնտէնիզ, անճազ պէղանէթ տէրէճէտէ մահուղիլիէէ :

թի դալարի եւ միմու ճիւղ՝ օրնուչ օրնս հալ ու վազ ալարը, հե-
միչէ հատ ու թիկքեար իթմէքլէրտէն, զիեռտէ սիկէ մէմ-
հուն վէ մահդուղ օրնագ աանքմ՝

— Ծագաթմ, մնաէնեէօր, Զաթը հայմեթմէ ապը՝ ող, հիբ-
մեթմ նէ վիստէն օլարադ, պիբ դուլվէ յի հաթըրէն, մայէք
պուլունմադաապընը, — աէտի գօնթէս կիւլիւմաէէրէբ:

— Էվվէթմ, մատամ, հադգընը վար տըր: նաաըլ քի, էշ-
պու պալտաա միւշահէտէ օրնանագտէ օլնս ֆէվգէլատէ լէ-
թաթիէթէրի վէ կուսթօլարը տաթի, մէէմուլ իտէրիմ քի,
խայի սէնէլէր ունուլմանարադ, սիղլէրէ տէրիսթըր իթ-
տիումէրիբ իդալալու շէրէֆինէ նայիլ օլաճադըմաըր: . . զի-
բա, ալըզ վէ սէրպէսթմ սէօլլէեէրէբ տիեէպիլիբրմ քի, պու-
մէրթէպէ կիւղէլ, միւքէմեթ, վէ մնանթ աղամ զիյնէթէր իճ-
րաաընա հիմնէթ իտէպիլմէրիբ շան ու չէօնթէթիտէ, մահդա
զաթըր իթֆէթմ սիմաթընըդ մախտուս պուլունմադաա տըր:

Մօ նաէնեէօր . . :

— Երալըրզ պու գաաարաա տէ յիւտիբ, լութֆի իտինիդ,
պուեուրունուզ, սէօլլէ յինիզ, մատամ, գա՛նդի սէպէպտէն
նէչէթ իթմէքաէ տիբ քի, տայիմա գաաընըր, պուրաաա,
պէնտէնիդէ, սայիբ մահէլլէրտէն չօդ զիեռտէ տիլպէր կէօ-
րիւնմէքտէ տիլլէր:

— Զիւքի, մնաէնեէօր, — տէտի միւսի գօնթմ, — Զա-
թը հայմէթմէ ապընըզ, աճիղլէրի հադգընտա էրզան պու-
եուրուու գուսուզ միւսամէհա վէ շէֆգաթըր, միւ մաիլէ յհիւմա
գաաընըր հադգըրընտա տաթի էրզան պուեուրունուզըդ
լութֆու քէրէմ իթմէքաէպիլիզ:

— Մնապիէօ գօնթմ, միւսատէնիդի տիլլէեէրէբ սէօլլէրիմ
քի, օլ պապաէ պէնտէնիզ, դպթընըղա հէմէֆրէար պու-
լունմադաա տէ յիլիմ, պէնտէնիդին իթիդտորընա պու-
թիւսամէթմ, մահդա մատամա սիլիտ պուլունմադաա տըր:

— Աճապա, Զաթը հայմէթմէ ապընըզ, մէդքիւբ հէքմէթ
հադգընտա լոզըմ կէլէն թէեպիլ ու իլզահաթըր պէեանէ
հիմնէթ պուեուրունուզ սուսուուզ, — տէտի գօնթէս . .

— Գունուն իլզահաթըր քէք աստէ վէ քէք տէ ասան տըր,
մատամ, շէօլլէ քի, քեաֆֆէ յի տիլլէր գաաընըրը, քէ-
մայի հիւրմէթմ, լէթմաթիթմ, վէ նէզաքէթ իւղլէ գապուլէ
հիմնէթ պուեուրունուզը պիլլէրտէ օլուու գաան պաչադ,
պուլէրտէն հէք պիլլէրլէրին տէ օլ մէրթէպէ իլթիթամ վէ
ուսթիլլէ յի ճաղպէ իւղլէ պիլլ փսան իթիմալ իլլէմէքտէ սի-
նիզ քի, մէգքիւբ փսան վէ գապուլլէրէթ ինիզէ, վէ իլթիթամ
ու սիթայիլլինիզէ, գաթման շայթմէ օլմանանլար . . . էվվէթմ,
գաթման չէպան պուլունմանանլար, — տէտի Բօտօլթի խա-
լինճէ պիլլ կիւլիւմաէ յիլ էլէ, — մէմուսն վէ մէսուր օլ-
մադաա տըրըր. վէ զաթմէն մէգքիւբ օգչալիլ վէ սիթայիլ-
լէրինիզէ, պիհադգընս չէպան տաա իթտիլլէրինիլլէրտէ . . .
տահա զիեռտէ պիլթմապի քէսպի մէսէրլէթ իլլէմէքտէ
տիլլէր: վէ իլթիթ թուլմադաա օլուու գաան իւղա ու կիւ-
նահօրզհա պիլլ մէմուսնիլլէթ պախը իթմէքլէր թարիլլէ,
քեաֆֆէ մինի տաթի երկզէրինի կիւլուրմէքաէ, վէ հիւսն
ու լէթմաթիթմ տէէլթմ օլմանանլար պիլլէ, պիլլ բարադ-
լըզ վէ պիլլ շիլլիլլէր գաղանալըրմաապընըզ, վէ իլթէ պու-
սէպէպէ մէպիլ տիբ քի, մատամ գօնթէս, սիլլին նէգաի-
նիդտէ պուլունմա գաաընլար, տայիմա, սայիբ մահէլլէրտէն
զիլատէ պիլլ նէվի կիւղլէրէ քէսպ իթմէքտէ տիլլէր: . . վէ
հիւ շիւբ հէմաէ էօզ տուր քի, էլլի պէյ ճէնապլէրի տաթի,
պէնտէնիզէ հէմէֆրէար պուլունարազ պու սէօլլէ տիլլէրիմ
քեամիլլէն թադտիբ ու թաստիգէ հիմնէթ իտէճէքլէր տըր:

— Զաթը հայմէթմէ ապընըզ, օլ պապաէ, օլ մէրթէպէ
հադգըլլ պիլլըհանլար մէլասնէ վազ իլլէմէքտէ սինիզ քի,
պէնտէնիզ տաթի, գապուլ ու թաստիգէ պօրճուր օլմադ-
աաըմ:

— Վէ պէն տաթի, մնաէնեէօր, — տէտի գօնթէս, —
հադգըրընտա օրունան մէտհ ու սէնալարա ալա շայէս-
թէ պուլունմանան հանա գաաընլարաա . . . էվվէթմ, սա-
լա լաըզ օլմանս գաաընլարաա պուլունմադըլլ թէհ-
լիլլէրիլլի կէօլէ ալարազ, Զաթը հայմէթմէ ապընըզ թա-

րաֆերնտան, հագգը անհիգանէմտէ զուհուրա կէլմէքտէ օլանն իյգահաթը իլթիֆաթը քարանէքի, սահիհէն շայտթէ պուլունմագտանըմ մագամքնտա, քէմայի թէշէքքիւր վէ մահզուգիլիքի իւզրէ գապուլէ ինթիսար իտէրիմ:

—Մատամ, էկէր օլ պապտէ իգնա վէ իսքրաթ օլմագլըը միւրատ իտէր իտէնիզ, պուեուրուուուգ սիզին իլէ, պիր գաշ մէտհ ու սէնայեր իշիտէնլէրին, լէհնէլէրի իւզէրինտէ հուուլէ կէլմէքտէ օլանն թէէսսիրլէրի, թահթը նազարը սիգգաթա ալալըմ:

—Ա՛, մննսէնեթօր, պու թէքլիֆինիզ թահթընտա, հէյպէթամիզ պիր սուզազ մէսթուր պուլունմագտա սըր, — տէտի մէրգումէ կիւլիւմանեքէք:

—Իէք այլէա, աղիզէմ գոնթէս, մատամ քի էօյլէ տիր, պէնտէնիզ տէ քէնտի լիէքլիֆինիզ կէրի ալըըմ, ֆագաթ, օլ պապտէ պիր տէ շարթ պէեան իտէրիմ, շէօյլէ քի, էկէր միւսասատէ իտէր իտէնիզ, ճուզիճէ գօլթուղումա կիրմէքլիկի գապուլէ հիմմէթ պուեուրմալըսընը: Իշիթտիկիմէ նէգարէն, յունվար անընտա պիլէ սահիհէն շայեանը լիէհայեթիւր սուրէթտէ օլան պիր իլէքը պագլէսինէ մայլը պուլունեթիւր սուրէթտէ օլան պիր իլէքը պագլէսինէ մայլը պուլունմագտա իմիշտինիզ... անապա քէմայի լութֆ ու նէգաքէթիւնիզ իգթիլիզարնճա, պէնտէնիզի օլ Պին-պիր-կիճէ մասալլաքընտա օգունմագտէ օլան պագլէլէրտէն պիրիննէ միւշապիհ պուլունան մէզքիւր պագլէեէ կէօթ իւրիւպ կէգտիրմէքիկէ հիմմէթ իտէրմիսինիզ:

—Քէմայի մէմնունիլիքիլէ, մննսէնեթօր, ֆագաթ, Չաթը հաշմէթմէապընըգա, օլ խուսուստա լէք միւպալաղալը պիր մայլունաթ զիրմիշ օլմալը ալըլար, նասըլ քի էօյլէ օլմասընը, շիմտի պիլգաթ Չաթը հաշմէթմէապընըգ տալի կէօրիւպ թաստիգ իտէճէքսինիզ տիր, էմմա, միւթատընըգտան օլան քէմայի միւսամէհանըգտան վէ շէֆգաթը ազիմէնիղտէն նասապտէ պիր շէյ տէնէմէմ:

Բօտօլֆ քէնտի գօլունու մէրգումէէ թագտիմ իլէտի,

վէ սէֆիր պէյ, զաթէն իսայի վագլթտան պէրու թանրմագտան օլտուղու պարօս տը կրտուն իլէ վէ Մ. Միւրթիլ իլէ գօտուշմագտա իքէն, մէրգում տալի, մէրգումէ իլէ պիրլըքտէ, տիկէր սալընլարա կիթտի:

Բօտօլֆուն, մատամ գոնթէսէ սէօյլէտիկի գըշ պագլէսի, ֆիրվագը իսաթը ու խէեալըն մաֆէվլընտա օլուպ, վէ անճագ Պին-պիր-կիճէ մասալլաքընն լանըզ պիր սուրէթտէ պուլունմագտա իտի:

Մէզքիւր պագլէսին կիւզէլիկինի անլամագ իլին, հիքրայէմիզի օգուեան դաթլար, քէնտի կէօյլէրի էօնիւնէ կէթիրմէի տիրլէր, էվլէլա էնվայի տիլլեր աղաճլար իլէ միւզէյէն մունթագամ պիր թարլը, վէ սանիլէն մէզքիւր թահէլիքին ինթիհասընտա տալի, էիւզ էիկիրմի արչըն պօեուունտա, տօգանն արչըն էնիտէ, վէ էիկիրմի պէշ արչըն տա էիւքսէրլիկինտէ պիր էպիլիէ, եանի, զայէթլէ իսաֆիֆ սուրէթտէ քէմէրվարի եաբըմըշ, վէ գուպպէլէր աթըմըշ սըրֆ ճամանն վէ տէմիրտէն միւրէթթէպ օլուպ, վէ գարլըլըգլէ հէր իքի թարաֆըն տալի կէնիլիկի միւսավի սուրէթտէ օլտուղու հայտէ պիր լիմնուգ: Մէզքիւր լիմնուղուն տիվարլարը, հիսապըզ սյնալար իլէ լիէգինի գըլընմըշ օլուպ, վէ մէզքիւր այնալարըն իւզէրլէրնտէ սըզ սըզ եէշի պըրտիլէր, պագլալա շէքլիմտէ օլտուգլարը թագտիրտէ պիր պիրլէրի իւզէրնտէն կէշմէրտէ օլտուգլարընտան, վէ մէզքիւր այնալարա վուրմագտա օլան ըլըզլար տա պիթթապի աքս պիմէքտէ պուլունտուգլարընտան, ատէթա պիր ըլըզ պէշիլի հալ ու հէյէլիքիլի քէսպ իթմէքտէ իտիլէր: Վէ մէզքիւր տիվարլարըն էնլըրնտէ տալի, սայ քի պօեունա օլարագ, հէր թարաֆտա, թիւյնըրի սըրաեընտա օլտուղու միսիլուրի իլի բօրթուգալ աղաճլար իլէ քէպալը ճէսիմ ճէսիմ տալի գամէլիա շէճըլէրի սըրաբա ջիթվարի տիգիլմիշ իտիլէր: Բօրթուգալ աղաճլար իւզէրլէրնտէ, բարլազ բարլէր, Բօրթուգալ աղաճլարընտան, պիրլէր ալթուն լիօքլազ եէշիլ եարագլար արալարընտան, պիրլէր ալթուն լիօքլարընտա սարը սարը բօրթուգալար բարլամագտա օլթարընտա սարը սարը բօրթուգալար

տուգաբար միտկու, ոչ գամէլիա աղանձարը իւզէրէրէրնտէ աչքմագտէ օլան ալ, պէեազ, վէ բէմպէ բէնք շինէրէր իտէ, կէօրէն կէօղէրէ պախը սէֆայի տիւրիւշա իլէմէբտէ իտիւրէ :

Իշթէ մէզքիւր գըշ պաղչէսինն տիվարարը, մէզքիւր հալ ու հէ յեթմտէ պուլունմագտա իտիւրէ :

Պէշ ալթը մահէլտէ, տէրին վէ սէմիզ, եանի կիւպրէլի թօքրագլար տէրունիտտէ տիքիմիշ օլան շինտիա վէ եախօտ իգլիմի սքճագ մահէլլէր աղանձարը վէ ֆիտանլարը տիքիլէրէք, պիրէր գօճա օրման հալ ու հէ յեթմէրի բէսպ իթմիշ օլուպ, վէ մէզքիւր ազանձըզլարըն էթրաֆլարընտա տախի, էնվայի ուֆանձըգ տիւպէր տէնիզ պէօճէքլէրի գապուգլարընտան կիւնակիւն նագըշլար թէրսիլիլլէ, մէբմէրվարի, վէ էքիշէր իւշէր քիշի գարշըբգը կէշէպիլր կէնիչիքտէ ալէա կէշիտլէր թէշքիլ իտիւրիշ իտիւրէ : Եօլլէ պիր, թա գըշ օրթաքընտա, վէ եախօտ էօլլէ պիր պար մէվսիմիտտէ, սքճագ մահէլլէրէ մախտուս պուլունան էշճար վէ շիքիֆէլէրէ միւզէ յեէն պաղչէտէն հարը օլան թէէեաիր վէ թէէէզիւզիւզիւ, գալէմ իլէ նագըշ ու թարիֆ իթմէք, խարիճ իւլ իմբան տըր տէնիլտէ ճայիզ տիր : Պիր թարաֆտա պուլունան օլ ճէսիմ ճէսիմ մուզ աղանձարընըն թէբէլէրի, թա օլ ճանտան բէմէրլէրին թէբէլէրինէ գատար եէթիլտիքլէրի հայտէ, էնի էնի տալլարը վէ եախօտ եաքրագլարը իտէ, բէզալիք ճէսիմ ճէսիմ «մանօթիա» աղանձարընըն նէշթէր շէքլինտէ օլան, վէ եէշիլ եէշիլ բարլամագտա պուլունան եաքրագլարընա գաքըշմագտա իտիւրէ : վէ պունլարտան պաղըլարընն իւզէրէրէր իրի իրի, վէ գօգուլու, վէ տիւպէր շինէրլէրիլլէ, հաթթա էօլլէ պիր գըշ մէվսիմիտտէ պլէ մէվու պուլունմագտա իտիւրէ : Մէզքիւր շինէրլէրին գամբանա շէքլինտէ օլան թապարը (գալիս), տիշարտան ալ բէնքտէ օրուգլարը հայտէ, տախիլէն տախի կիւմիւշ բէնիլինտէ պուլունմագտէ օլուպ, վէ օրթալարընտան ուզանմագտա օլան էրքիլիք աղալարը (էթամին) իտէ, ալթուն բէնիլինտէ օլարագ բարլամագտա ի-

տիլէր : Պունլարտան պիրազ էթէտէ պուլունան էնվայի խուրմա աղանձարը, վէ շինա ինճիլրէրի, բեաֆֆէթէն բէպիր բէպիր, վէ կիւմահ կիւմահ, վէ սըգ սըգ եաքրագլը օլտուգլարը թագտիրտէ, մէզքիւր սքճագ իգլիմէր աղանձարընտան միւրէթթէպ օրմանձըզլարը, գաթէն բէք կիւզէլ վէ բէք բարլագ սուրէթտէ պիր եէշիլիլլէր թէշքիլիլլէր էրմալ էլլէմէքտէ օլուգլարը կիպի, պիր թարաֆտան տա բըքըլարըն զիեալարը վուրտուգճա, աստէթա զիւմիւտ կիպի բարլամագտա իտիւրէ :

Կէրէք պօսունա գաֆէսլէր իւզէրլէրինտէ, կէրէք բօրթուրալ աղանձարը արալարընտա, վէ կէրէք օրմանլըզլար օրթալարընտա, սարմաշըգ նէվինտէն օլարագ պուլունան հիասպաքը եէշիլիլլէրէր, աղանձարըն պիրինտէն տիկէրինէ աթլանեարագ, էնվայի շինէրլէր վէ եաքրագլար իլէ պիր թարաֆտա շէրիտլէր վէգալլմանլար թէշքիլ իթմէքտէ օլուգլարը հայտէ, էթթէտէ տախի, աճալ աճայիպ շէքլու դըքըլըշլար բէյտա իտէրէք, հայաթվարի պիր պիրինէ սաքըլմագտէ, վէ տահա էթթէտէ, պիր պիրիլլէ պիրլէշէրէք, վէ պիր պիրինէն աեարա իտիլմէքլիք միւմբինսիզ սուրէթտէ գըքըլըպ պաղանարագ, պաղէն աթըլըպ կիթմէքտէ, պաղէն եքըլանգալի սուրէթտէ տօլաշմագտա, վէ պաղէն տախի թըրմանարագ, թա գուպպէրէր գատար եէթիլմէքտէ իտիւրէ : Գանատը էլլէմ շինէրլէրի, վէ կէօք մախի տամարը ալ բէնքըլի, վէ էնիլ, վէ թէքիլէրի տախի գօսու մէնէքէ բէնիլինտէ բիւսիլիլլէր շինէրլէրի պուլունան «բասիֆլօրլար», թա եօգաքու գուպպէրէր գատար չըգտըգտան սօնրա, գօճա գօճա կիրանտարը թէշքիլ իտէրէք աչաղը տօղրու սաքըմագտա, վէ թէքրարէն երին էօգարը չըգմագ իւզէր, օլ հէյպէթլու էօտ աղանձարընըն, օղլար կիպի տիքիլմէքտէ օլան տալլարընա, բէնտիլրին օլ նաղիք նաղիք վէ պուրլու շէքլինտէ մագալարընըն սաքըլմագտա իտիւրէ :

Բէզալիք սայիր պիր թարաֆտա, բիւրիւրտ սաքըր վէ ուզուն թապը շինէրլէրի, վէ խաֆիֆ խաֆիֆ եաքրագլարը

պուլունան պիր Հինտիս (պինեօնիս) աղածընն էթրաֆընտա, զայլեթէ նաղիբ ըայիհայը պեհազ վէ էթլի շիշեթէ մայր օյան (սթէֆանօթիս) նամ ազաճ պուլունանգտա իտի Ամերիգա օրմանյարրնա մախտու պուլունան մեզքիբ սօնրաքի իքի նէվի սարմաչըբար, պիր պիրէթինէ սարըլարագ, քինտիթըն ալմուս վէ կիւմիւշ ընկինտէ գամբանար եէշիլ բիւպիւլլէթի իլէ, գօճա գօճա վէ էթլի էթլի եարբաղլարը, պիր Հինտ ինճիթի աղածընն էթրաֆընը թէգեթն իլէմէքտէ իտիլէր:

Պիրազ տահա եիրագտա, Ամերիգա եէշլիլէթընտէն մատուտ օյուպ, վէ պիր նէվի իրէք հուտուլինի մուճիպ օլարագ (աարէրիտա) թէմալիլ օյունան նէպաթըն ընկեհամուզ վէ պինդընտէ տալլարը վէ ֆիլիպէթի, տոէթա պիր սուչադրազանյարը միսիլու, եօգարտան աչաղը ֆըշըբըպ տայդալանարագ, տէօրիւլուպ իմմէքտէ իտիլէր, Մէգըբիբ եէշլիլիլին շիշեթէթի, օն պէշ իեկիլմի թաննէսի պիրէր սաղբըմ թէշըլլուլէ սարգըբպ, վէ պիրէր երըրը շեթլինտէ օլուուգլարը կիպի, կերէք մէգըբիբ շիշեթէթ վէ կերէք մէգըբիբ նէպաթըն եարբաղլարը, օլ մէրթէպէ սըգը վէ օլ մէրթէպէ տէ ճիլարը իտիլէր թի, սէլը ու թէմաչա իտէլիթին, ճամտան մուսաննա եարբաղլար իլէ իհաթմա իտիլլիլ բեմպէ կիւլ ընկինտէ պիր մինտէն միւրթթէթէպ պիրէր շիշեթ տէմէթլէթի գանն իտէճէթլէթինտէ շիւբճէ եօզ իտի:

Չիրքինի կէշտիկիմիզ սըզ սըզ աղածըլարըն էթրաֆլարընտա պուլունան Աֆրիգատա վազը ինկիլթէրրա մէմայիթընտէն իւմիտ-Պուրտու նամ մահէլլին (պրիւլէթը) նէվինտէն օյան եէշլիլէթէթի, վէ թօլ լալէլէթի, վէ իպմանպօլ նէրկիլէթի, վէ Աճէմիթման եասէմինլէթի, վէ թալլան գուլլաղլարը, վէ սուսէն շիշեթէթի, ընկըլէթին Տէր նէվ վէ Տէր տէրէճէթլէթինին թէշըլլուլէ, բէք իհթիշամլը սուրթթմտէ պիր պիրինէ գարըլմագտա, վէ թապիլի պիր սէճճատէ հալ ու Տէյեթթի թանդիմ իլլէմէքտէ իտիլէր:

Պաղբըլարը պաղլըն պիր մաի ընկըտէ օյուպ, վէ պաղբ-

լարը տա թաղէ պիր բեմպէ ընկըտէ օյան պիր նէվի բըբըր տիշարը վիրճի իրէքտէն մատուլ Չին ֆէնէրլէթի, եարբաղլար վէ եէշլիլէթէթ արալարընտա նիմ մէրթէպէ կէօրիւմէքտէ օլուուգլարը հալտէ, մէգըբիբ պաղչէնի թէնկիլիլլէմէքտէ իտիլէր. աթթըզ պու իքի ընկըլէթին պիր պիրլէթինէ գարըլմալարընտան հալաթտէ պուլունան էարարա մէնտուպ, վէ թաթլը, վէ տիլլէթի, վէ աճալ աճայիլպ էլլանլը զիեպար, էքսէրիա եազ կիճէլէթինտէ կէօրիւլէ կէլէն պիր տան երըրըբ շէֆիպզընն մէնէքէ ընկինտէ զիեպարըլա իաֆիթի պիր բեմպէլիթ քեհպ իթմէքտէ օյան, վէ զասէթլէպէրբազ, վէ մաի պիր հալալտա թէնտալիֆ իթմէքտէ պուլունան հալ վէ ընկէպէ պէնպէմէքտէ օլուուգլունտան, թարիֆ ու թէրսիտէն միւսթաղնի պուլունամագտա իտի:

Մէգըբիբ սօպալար մարիֆէթիլլէ լազըմ կէլէն սըճաղլըզ հուտուլէ կէթիլիլէթէթ, էօլլէ էն սըճազ հալալ վէ իգլիմէթէ իաաս պուլունան էշար (աղածլար) ու էշար (շիշեթէթ), վէ էնվայի սայիր նէպաթըլար վէ եէշլիլէթէթ իլէ մէմու պուլունան լիմմուլազ, կէօղլէր գամաչարբըճը տէրէճէտէ եալըբլար, այնալար, պիլլուրըր վէ բըբըլար իլէ թէգեթին գըրմընլ ու գուս պիր (կալլը) տէն (իւսթիւ քեմէրվարի ճամլար իլէ գարալը պիր եօլան) կէշիլէթէթ կիտիլմէքտէ, վէ մէգըբիբ լիմմուլազուս գէմինի տախի, կայրինին զէմինինտէն պիր վէ եախտ պիր պուլուգ արընն գատար աչաղտա պուլունամագտա իտի:

Մէգըբիբ միւթէտատիտ վէ ընկարէնը բըբըլար իլէ միւնէվլէր պուլունան կարինին իլէրուսինտէ, վէ պիր նէվի գարարթը օրթաարնտա, մէգըբիբ պաղչէնին ճէսիմ աղածլարը, նըթի մէրթէպէ գարատըրըլ օյան իքի գըլմա եիւրսէք գարուլարըն գըրմըրը գատիֆէտէն միւրթթթէթ պէրտէլէթի արգասընտան, զասէթլէթ տունուգ պիր սուրթթտէ կէօրիւմէքտէ օլուուգլարընտան, զանն իտէրսին թի, կիւնէշ պաթարգտան սօնրա, ուֆուգու տախմանը թէնվիր գըրմագտա օյան պէրրազ պիր կիճէտէ, ճէսիմ պիր բէնճէրտէն տի-

շարը պագբլտըղնտա, թասնթը նաղարա տիւշմէքտէ պու-
լունան ճարգա մախուսա եէշլլիբլբլբլն վէ աղաճլլըգլարըն
մէնպարէ յի տիւարասըն տէրնաթըր իթտըրմէքտէ իտիլէր

վէ հէգարան նէյի շիէշբլբլ ելէ եարբազլարտան թէր-
թիպ իտիլմիշ պիր գուպպէ ալթընտա նիշէ ճէսիմ սէտիր-
լէր վազ իտիլմիշ օլան մէգրիւր գըշ պագշէսինտէ տուրուլ-
տուգտա իտէ, տիւարքի կալրինին բարլազլըզը իլէ, մէգրիւր
պաղչէտէ հիւքմ իթմէքտէ պուլունան դարանլըզըն, պիր
պիրինէ շիտմիլէն միւպաին օլան հալլէրի, ինսանըն կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ, բէք դարիպ վէ բէք թէէտտիրի պիր հալ
ու հէյեթթ հասը իլլէմէքտէ իտիլէր:

Ուզագտան եալտըրվարի բարլամագտա օլան պիր նէյի
տիւման օրթասընտա, ատէթա ճանլը պիր իշլէմէ վէ նա-
գըշ մադամընտա, գատընլարըն հնվայի բէնքտէ ըշըլաեը-
ճը օլան էլպիւէլէրի իլէ, իւզըլէրինտէ պուլունան էլմաս-
լարըն վէ միւճէվճէրաթըր սայիրէնին բարլանըշարը, տալ-
ղա տալղա օլարագ կէօղլէրէ վուրմագտա իտիլէր:

Մէգրիւր կալրի տէրուսինտէ պուլունան ինսանլարըն
օլուրըր վէ սուպուր իւզրի գօնուշմարըրլլա, պալո սարօ-
նունուն ուզագլըղը մանի օլմագտա օլուր վարընտան, միւ-
ղիգալարըն սէսլէրի բէք ազ սուրէթտէ կէլմէքտէ, վէ բէք
հօշ պիր նէվա իւզրի իշիտիլմէքտէ, վէ օլ տիւարըր ախէր
աղաճլարը վէ եարբազլարը սուսրուգլարը օրթասընտա,
ղայպ օլուպ կիթմէքտէ իտիլէր:

Մէգրիւր պաղչէտէ, հէրքէս ինթիւնարի օլմատըղը հալ-
տէ, եալաշ եալաշ սէօյլէմէքտէ օլուրգտան պաշգա, ա-
եազլարը սէսլէրի իլէ ճանֆէս էլպիւէլէրինին հըշըլթըլարը
տալիս, կիւճ իլէ իշիտիլմէքտէ իտիլէր: Մասնալ մէգպուր-
տա պուլունան հալանըն իսաֆիլիլիլի վէ ըրճագլըզը իլէ գօ-
գուլու նէպաթլարըն հէգարան նէյի բաիհայի թպիպլէլ-
րի, վէ միւղիգալարըն ուզագտան կէլէն վէ դայրի մուպիէն
սուրէթտէ օլան սէսլէրի, հէրքէսին գալպիւնէ պիր ֆէրաճ-
լըզ վէ պիր մաճըուղիլիլիլի պախշ իթմէքտէ իտիլէր:

Էօյլէ պիր ճէննէթ-ասա մասէլլի տիլֆիրուզտա (եիւրէք
ֆէրասլանտըրըճը), պիթթապի պիր պիրլէրինէ հէնուզ տիւ-
տատէ օլարագ, քէնտիլէրի մէտուտ ատտ իլլէմէքտէ օլան
իքի նէֆէր մաշուգ վէ մաշուգալար, պատէյի աշ ու սէվ-
տա, վէ հիւանի թէվաֆուգ ու ինթիլաթմ, վէ թէնասիլի
շէքու էլվան, վէ լէթաֆէթի ապլաթմ, վէ բայիհայի թպիլ-
պլէլէր թէէտտիրլէրիլլէ սէրմէսթ (սէրհօշ) ու պիհուշ օլուպ,
վէ քէնտիլէրին տահա եէնի ալէվլէնմէկէ պաշլամըշ օլան
ալթէշի աշգլարը վէ հէվէս ու հէվալարը սըճագլըզլարը զէվզ
ու սէֆալարընը չըգարապիլմէքրիլէ իշին, արթըզ օրատան
ղիւտտէ, պատիի մէֆթուսիլիլէթ օլապիլիճի պիր մասէլլի
տիլլէքտար պուլանտահաճագլարընտան, կիտիպ գարանլըզ
պիր պուճագճըղագտա եան եան օթուրմագտա իտիլէր:
մալաթմ, հայֆաթ թի, իքի մահ մուգատտեմ, պիր պիրի նարի
աշըրլլա եանըպ թութուշմագտա օլան մաշուգ վէ մաշու-
գալար, անճագ իքի ալ գատար բահաթ վէ սէատէթի հալ
իւզրի իմրարը էօնր ու էլվաթ իլլէտիլաթէն սօնրա, էլլէնիպ
գարը դօճա օլուրգլարընտա իտէ, էքսէր տէֆալար, մէգ-
րիւր հալլէրի վէ տուլլուլարը պիւթիւն պիւթիւն թէպաթիլ
օլարագ, պիր պիրուտէթի աղիմէ վէ պիր հալաթըր մէգ-
մուճ հիւքմէ պաշլանագտա տըր:

Բօտօլֆ, մէգրիւր գըշ պաղչէսինէ տալիլ օլուրգտա,
տիւշար օլուրզու թէհայիլուր ու թէհաճճիւպ իւզլէրինէ, քէն-
տուլի զապլտա միւլգլթէտիր օլանտարըղընտան, սէֆիր պէ-
լին մատամաաք գօնթէտէ ինթիւնպէն:

—Սահիհէն սէօյլէրիլմ թի, մատամ, պուրատա պու մէր-
թէպէ հիւքմէթ նէվինտէն պիր կիւղէլլիբ կէօրէճէկիմի, գա-
թան ֆիլրիմտէն պիլէ կէշիլմէքտէ տէյիլ իտիմ: Պէնտէնի-
ղին հնգարը տիկգաթմ վէ թէհայիլուրիւնի ճէլպ ու տալլէթ
իթմէքտէ օլան հալ ու հալաթմ, եալընը տէրքտար օլան օլ
քէսրէթի թէգէնաթ ու թէճճիլաթմ, վէ տուլլու վէ կուսթօ-
եա տայիր լէթաֆէթ ու գարաֆէթ օլմանբըպ, իլլա, շաիլլէր
գալ ու գալմէլէրինէ, վէ ֆիլըր ու թէհապլվուրլարընա մախ-

սուս պուլունան թէխայեիւլաթըն տախի, պիր սուրէթի հազըգաթտէ վիճուտէ կէլմիշ օլմասը տըր . զերտ, դարիպ պիր չէյ տիր քի, էն զիեատէ սահիպ մէհարէթ ու թասամիլ շարլէր իլէ բէսամիարըն, Ֆիրք իլէ թասամի ու թասամիլուրա անճագ կիւճ հայ իլէ ճէսարէթ իտէպիլտիքլէրնի . . . սիզ իսէ, Ֆիլիէն օլտուղու հայտէ, իխթիրա վէ իճրաեա իճթիւսար իյլէմիշսինիզ տիր :

—Մճսահնէօր, պու եօլտա կէօրիւ շիւնիւզ վէ պու մէրթմէպէ թահսին ու թագտիր իտիշինիզ, մահզա քէմալի նէզաքէթ վէ սէմահէթնիդաէն նէչէթ իթմէքտէ տիր :

—Մատամ, սէրպէսթ օլարազ սէօյլէրիմ, վէ սիզ տէ գապուլ վէ թաստիզ իյլէմէիսինիզ քի, հէր գանդի շար վէ հէր գանդի բէսամ օլուր իտէ օլտու, էկէլչի պու մէնգարէյի հիւքմէթնիւմայի, էվլէթ, էկէլչի պու պիր պիրնիէ զրտա պուլունան հէզարան նէվի լէթմաֆէթլէր վէ բէտըլէրի, վէ պինապէրնի, չու աչալը թարաֆտա տէրքետ օլան վէվէլէյի տիր քիւշաեը, վէ սնրն մուգայիրի օլարազ պէրու թարաֆտա կէօրիւլէն սիւքիւնէթի տիրիւզաեը թէէլէլիօ ու թէրսիմ պիրլէ, մէյտանէ շայեանը թէհայեիւր պիր էսէր չըգարմազլըզ արղու վէ միւրատընտա պուլունաճագ օլալար, եհնէ պունտան զիեատէ պիր չէյ եարամաեաճագլարը պէտիտար, վէ մութլազ սուրէթտէ տախի, սիզին պուստարը հիւքմէթնիսարընըլը թագլիտէ միւհիթան օլաճագլարը, չէմա կիպի աշիքեսար սր սր :

—Մճսահնէօր, քէմալի միւսամէհա վէ չէֆգաթընրդտան նէչէթ իթմէքտէ օլան իչպու մէտճ ու սիթայիլէրիւնիզ զիեատէսիյէ իսթարէնիկիզ օլտուգլարը հայտէ պիլէ, օլ մէրթմէպէ մանէալը վէ օլ մէրթմէպէ տէ ճաղիպէլի պիր հալտէ պուլունամագտա տըրլար քի, ատամը իսթէր իսթմէնզ տիյնէմէքլիկէ, վէ հարթիա հատան պիրուն պիր մահզուղիյեթէթ մէճպուր իյլմէքտէ տիրլէր . մագաթ, մճսահնէօր, նագար պուեուրունուղ, չու չիֆթի գումրուլարա պազընըզ, նէ գատար կիւզէլ վէ նէ գատար կէնճ գատընլար

արըլար, Չաթը հայմէթմէադընըզ տախի, մարքիզ տ'Արվիլին, հէր նէքէտէ տախի պուլունաս, հիւսնի ճէմալիլէ, էն եիւքաէք պիր մէվզըեը թուլթաճալընը, գանն իտէրիմ քի թէպիլմ ու թաստիզ իտէրսինիզ, Պագընըզ, պագընըզ, մէրգումէ պիր լէթմաֆէթի տիրլիթանէ մալիքէ պուլունամագտա տէյիլմի տիր . վէ մէրգումէնին մէզըիւր կիւզէլիկինէ նիւպէթլէ, բէֆիգաթը պուլունան գատընըն կիւզէլիկի իտէ, մուղայիլի օլարազ, բէք սէքթ պիր հայտէ տիր տէնիլտէ ճալիլ տէյիլմի տիր :

Մէրգումէնին սէօյլէտիկի իքի գատընլարտան պիրի Սարա, վէ տիկէրի տախի, մարքիզ տ'Արվիլ օլտուգլարը հալտէ, օլ հէնկիեամտէ, կարիտէն պաղչէեէ ինիլէն մէրտիլէնին պիր գաչ գատէմէլէրնի իմէքտէ իտիլէր :

Մէֆիր պէյին մատամասը թարաֆընտան, մատամ տ'Արվիլ հագգընտա զուհուրա կէլմէքտէ օլան մէտճ ու սէնասա պիր միւպալազա պուլունամագտա տէյիլ իտի . Ֆիլլազը մէրգումէ գալպլէրի ճէլզ ու ճէլզ պիտի օլան, վէ հէնուզ պիր կիւլ ղօնչէսի մագամընտա օլարազ ալըլմագտա պուլունան կիւզէլիք ղօնչէսինէ մալիքէ պուլունասուգտան պաչգա, մէգըիւր կիւզէլիկէ իլալէթէն տախի, նատիր իւլէմալ պիր հալ օլտուղու հայտէ, պիր տէ ֆաղիլէթ կիւզէլիկինէ մալիքէ պուլունամագտա իտի, չէօյլէքի, էչքեալ ու սիմասընտա տէրքետ օլան հիւսն ու թէնասիւպտէն զիեատէ վէ թարիֆտէն միւսթաղնի սուրէթտէ, պիր տէ մէհպուլէ օլտուղու գալպ թէմիզլիկի իլէ ինասնիյեթի տույըուլարընտան նէչէթ իթմէ օլարազ, ատարը լէթմաֆէթ վէ հալպլէթ հիւքմ իյլմէքտէ իտի . . . չու սօն լուզէթլէր հագգընտա իւրար իթսէր ճայիլ տիր . շիւնքի, մատամ տ'Արվիլ կիպի եիւքաէք պիր մէվզըեա, քիպար պիր սընըֆա, իգպալ ու սէրպէթէ, վէ թա ստուղունտան ասըլատտէլիկէ մալիքէ օլտուգտան պաչգա, աղ ու տիրալէթի քէմալ մէրթմէպէտէ օլուպ, վէ հէր նէվի հիւքմէթ ու թաթեիպաթ օրթմասընտա պուլունան, վէ հէնուզ եիկըրմի չաղարընտա

օրան համա սիր կէնճ դատն իւզերինտէ, ասարը Ֆրէ-
լէ վէ Թանկեթիւն, քէնտի հիւսն ու քէմայիւն զարէպէ իթ-
մէքտի պուլունմազը, աօլլուտու ալէստէվլէ կէօրիւլիւչ
խաստէլէքտէն տէյի տիր:

Մէրգումէ կիպի սիր կէնճ վէ տիւպէր դատն իւզերին-
տէ օլ դատար իգպալու սէատէթ մուհաստէնաթլարը թէ-
ճէմիւ իտէրէք մէվճուս պուլունմազու հալտէ, զարայիպ
նէվինտէն օլարազ տա, օլ մէրթէպէ սիր էտէրի հալտէթ
վէ տիլիւազի պուլունմազը, պիր խաստէյի զայրի միւթատէ
օլտուղունտան, հէր քէնտույի կէօրէն իւզերինտէ, սիր հիւս-
նի թէվէճճիւհ վէ սիր մէյլանը իտուտուսի հասըլ օլմազտա
խտի:

Պու խուտուստա, տէրքեար օլան էֆքեարըրըը իյլահ
խտէլիմ:

Մէրգումէ ասլա, էօյէ չոզլար միտիլու, սիր թաղքմ
չիյվէլէր վէ ճիլվէլէր իճրասընա միւրաճաթ իլէ, հէր քէս-
տէն մէտն ու սիթայիչ տիլէնմէքիկէ թէնէղլիւլ իտէպէր-
տէն օլմառզտան պաչգա, հազընտա գուհուրա կէյմէք-
տէ օլան մէտն ու սէնայլար տալի, ֆազաթ քէնտույի բէք
աղ չայէսթէ կէօրէրէք, քէմայի մուհասպլէթ իւզրէ գա-
պուլ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տալի, պունու
քէնտիսնէ սիր վէսիլէյի դուրուրու թէքէպլիւր իթթիխազ
խտէճէք էէրտէ, անճազ սիր նիյմէթի սէատէթ աստ իյ-
լէմէքտէ իտի . . . վէլէնաըլ մէրգումէ մէտն ու սիթայիչ
իլիթմէլիք պապընտա, պիտատէսիլէ սիրգայտ պուլուն-
տուղու թագտիրտէ, իլիլիք եարբալ վէ խայրեսալըզ իյլէ-
մէքլիք պապընտա իսէ, պիր հիսս ու մէյլանը թագլիտի
պուլունմազտէ օլտուղունտան, հէր քէս թարնաֆընտան,
մէյտանէ կէթիլիլմէքտէ օլան միւտանիլիք իլէ խայիտէթի
սիր պիրինտէն քէմայիլէն ֆարգ իտէպիլմէքտէ իտի:

Մէրգումէ ասիլ, էիւրքէք վէ ինճէ ֆէքթիլի օլուպ, վէ
քիմէնիլն խաթըրնա թօղունմանաճազ սուրէթտէտէ չազա-
ճըլըը մէվմէքտէ օլտուղունտան, պաչըրճա քէնտույի օլէ-

կէնէրէր էօլիւնմէքտէ օլանլարը, վէ տայիմա տա հէր քէսին
նազարը աիգգաթլարընը քէնտի թարաֆլարընա ճէլպէ չա-
լըյանլարը, գօլպալաեպ ինճէ ինճէ չէքիչտիրմէքտէ, վէ սիր
թագլեմ՝ պուտալարըն օսթմազտա օլտուղլարը սիւրուր
ու աղամէթ, վէ քիպը ու սէատէթի հալ բէրտէլէրիլի երը-
թարագ, ալէմէ բիւսվայ իյլէմէքտէ իտի . . . — պու ասէմ-
լէր, — տիմէքտէ իտի մէրգումէ մատամ տ'Արվիլ, մէրգուման
խօտպիլէր հազգընտա, իսթիհզարբարի սիր սէօյլէյի ելէ
սէօյլէքէրէք, — սիւթիւն միւտտէթի էօմիլըլէրինտէ, կիգ-
լիճէ սիր այնա դարչըրնա կէլէրէք, քէնտու քէն-
տուլէրինէ հէմ սըլքաեպ օլնամազտա օլան, վէ հէմտէ
մէմուտ վէ մէսրուր օլմազտա պուլունան պուտալարա
պէնպէմէքտէ տիրէր . . . Մէրգումէ, էօյէ խաֆիֆ մէրէպ-
լի աստմէր հազգլարընտա իգհարը նէֆրէթ իթմէքտէ օլ-
տուղունտան, պիթիթապի մուղայիլի օլարագ մահոււ, ետ-
նի ութանկան, վէ սայլըը, էհթիէաթլը, վէ աղը թագլի-
եաթլը աստմալարը սէվմէքտէ վէ եախտա թահսիս իթմէք-
տէ իտի:

Պու խուտուստա, պու դատարճըզ սէօյլէմէքիկիլիկ
իլէրուտէ կէօրիւլէճէք օլան պազը մատտէլէր հազգընտա,
էճէմիլէթի կէօրիւլէճէկիլտէն նէլէթ իթմիչտիր:

Մատամ տ'Արվիլն լէճճէսինտէ, ղաեթիթէ կիւզէլ սիր
պէրրազլըզ պուլունտուղու հալտէ, այնի հալտէ թագէ սիր
բէմպէլիք տալի կէօրիլմէքտէ իտի, վէ քէսթանտ սարըզ
սիպլար սաչլարը, ուզուն ուզուն պուգլարը թէլէքիլ իտէ-
րէք, պէեազ վէ ալիպէր պիր մէրթէթ մանէնտ պուլունան
բարազ, սըգը վէ եուվարազ ումուզ պաչլարընա գատար
ինմէքտէ իտիլէր: Վէ օգվարի ուզուն ուզուն սիեաճ քիք-
րիլէրն ալթընտա կիպիմիլ օլան էալէր վէ երկ կէօյլէրին-
տէ կէօրիւլմէքտէ պուլունան սիր էսէրէ լէթաթիթ, ան-
ճազ մէլէրէրէ մախուս սիր հալտէ պուլունտուղունտան,
նազ ու պէեապընտա խայիլի կիւճիւք չէքիլէճէկի ալի-
քեար իտի: Վէ մէրգումէնիլ ղօնէ տէհան վէ քիքազ տօ-

տաղարքնոս տէրքեար օլան լէթաֆէթ իլէ, կէօղէրինտէ կէօրիւլէն հարավէթ պէ յիննտէ պիր հիւանի միւնասպէթ պուլունտուղու կիպի, քէնտի էլֆաղու թէլաֆֆուլունտա տէրքեար օլան ասարը լաթիֆէ վէ գուվլէյի ճաղիպէ իլէ, կէօղէրի պագըլնտա միւշահէտէ օլունան էսէրի էլէմնաք իլէ հարաթը թայիպէ արասընտա տախի, այնի նիսպէթ վէ այնի միւշապէհէթ մէվճուտ պուլունմագտա իտի: Արթըզ մէրգու մէնին հիւան ու թէլէտաիպիլի, վէ պոյ վէ էնտամըրը, վէ թէրմիլ վիճուտինտէ կէօրիւլմէքտէ պուլունան խասայիտի նէֆիսէ վէ բիւր ինթիզամը, նագը ու պէեանէ իհթիեան կէօրմէյիգ: Մէրգու մէնին էլպիտէտի, պէեազ պիր գումաշ տան միւրէթթէպ օլուպ, վէ մէգըբիւր էլպիտէտի իւղէրինտէ իսէ, եէր եէր սահիհասէն գամէլիա չիէքլէրի իլէ գամէլիա եարբաղարը թութուրուլարազ թէզլէն իտիլտիկի միսիլու, մէգըբիւր չիէքլէր իլէ եարբաղար արալարընտա տախի, էլմնա բարչալարը թութուրուլմուշ պուլունտուղունտան, էօթէտէ պէրուտէ, առէլմա չիէքլէր իւղէրինէ, կիճէնին ա- եարքնտա ինմիշ օլան գրաղը տամալարը մագամընտա բար- լամագտա իտիլէր: Վէ պէեազ վէ պէրրազ աննը իւղէրին- տէն վազ իտիլէրէք, պաշընտա իսէ, քէգալիք այնի չիէք- լէր իլէ այնի եարբաղարտան վէ էլմնալարտան միւրէթ- թէպ պիր կիրլանտա պուլունմագտա իտի:

Գծնթէս Սարանըն կիւղէլիկի էօյլէ պիր թարգոտա դու- լունմագտա իտի քի, մարբիզ տ'Արվիլին կիւղէլիկի, ծնա նիսպէթլէ տահա զիեատէ շայեանը թահսին ու թագտիր պիր հալ քէսպ էլլէմէքտէ իտի:

Մարա օթուղ պէշ չաղարընտա պուլունտուղու հալտէ, անճագ օթուղ չաղարընտա տըր կիպի կէօրիւլմէքտէ ի- տի: Խօտպիլիք պիրուտէթիլլէ մէէլուֆ պուլունան վի- ճուտլէքտէ, թասպիաթիլլէ զիեատէ սոպալմըզ պուլունա- կէլմէքտէ տիր, չիւնքի, պիւրուտէթ իչինտէ մուհաֆազա իտիլմէքտէ օլան վիճուտլէր, քէնտի թագէլիքլէրինի, խայլի վագըթլար սագըլտապիլմէքտէ տիրլէր:

Սը էօլտա խօտպին աստամարըն եիւրէքլէրի թաշ կիպի բէք օլուուղարընտան, պաշպա հիշ պիր տէրտ ու մէշապ - գաթտան միւթէէսաիր օլմտեբպ, անճագ իքի չէյտն միւ- թէէէսաիր օլուրլար, եանի պիլինճիսի քէնտի թէքէպպիւր- լէրինէ խալէ կէթիթիճի օլան խուտուսլարտա, վէ էրինճիսի տախի հըրսը շան ու ազամէթլէրինտէ արանմըշ օլարագ մուլաֆֆաղըյէթ պուլունմարըլարնտա:

Սարանըն վիճուտան տէրքեար օլան մէգըբիւր հալի, պու սահիհիլէրի, քեամիլէն թաստիղ էլլէմէքտէ իտի:

Սարա էթինէ տօլու օլուպ, հէր նէ գատար պօեու մար- քիպ տ'Արվիլտէն գըսսաճա իտի իսէ տէ, պիթթապի ծնտան զիեատէ վիճուտլունճա օլուուղունտան, վէ էհիլ չէհվէթլէրէ մախուս պիր տէ լէթաֆէթէ մայիլէ պուլունտուղունտան, իւղէրինտէ քէմալ մէրթէպէ պիր կէնճիլք բարաղլըլը տէր- քեար պուլունմագտա իտի: Մէրգու մէնին օլ սիեահ վէ ա- թէչի կէօղէրինտէն, վէ պլտաարճը վէ եանըզ պաղըշա- րընտան միւթէէսաիր օլմամագլըզ, հէր աստամըն գուտրէթի տախիլինտէ աէյիլ իտի: Վէ գըրմըրը վէ տայիմա պիր թա- զէլիք հայինտէ պուլունան տօտաղարքնոս (նիմ էալան- ճըլըզա մէէլուֆ օլուուղարը հալտէ), պիր էսէրի սէպաթ ու մէթանէթ վէ չէհվէթլէրէթի միւշահէտէ օլունմագտա իտի: Վէ մէրգու մէ գարազ պուլունուլու վէ պուրնու տէ- լիքլէրի տէ կէօրիւլիւր սուրէթտէ օլուպ, վէ գուլաթթօզ- լարը իլէ պօյնուտա իսէ, զայիթիլէ ինճէ, բարլազ, վէ պէ- եազ տէրիսի ալթընտան, մաիճէ մաիճէ տամարլարը կէօ- րիւնմէքտէ իտիլէր:

Սարա սամանի րէնք հարէտէն պիր ֆիսթան կիլինմիշ օլուուղու կիպի, մէգըբիւր ֆիսթանըն իւղէրինտէն տախի, եինէ մէգըբիւր րէնքտէ իբէք պիր գումաշտան մամուլ պիր «թիւնիք» կէչիրմիշ իտի: Վէ պաշընա իսէ, պիր նէվի զիւմ- բիւտ կիպի բարլար սահիհ նէպաթ եարբաղարընտան միւ- րէթթէպ սատէ կիւղէլ թաճ կէլինմիշ, վէ մէգըբիւր թաճ տա, միւրէքքէպ կիպի սիեահ սաշարը իլէ բէք կիւղէլմիւ-

նասեպէթ պրմը վէ կարաշմը իտի : Սարսնըն մեղքերը գրեաֆէթնասե տերքերը օլան էսերի վաղար ու յիտտէթ , զէմանը ամիդ ասնեմէրի հէ յեթիթըրնէ միւշապի՛ն օլարագ մեղքումէնին հըրըր շանընս վէ թավըր միւթէքէպիլրանէօ սինէ մաթապըգ պուլունմաղտա ու իտի :

Չօգ տտամլար վար տըրըր քի , քէնտի չէհըր վէ սիւմալարընս այլտանաբազ , մութլազ սուրէթտէ քէնտիլէրէ , շուեա պու հալ վէ թապիթա միւսթաիտ վէ միւղթէտիբ ատտ վէ իթիգատ իթտեքթէրնտէն , քիմիտ քէնտի իւզէրնտէ պիբ ճէնկեալէրլլէր կէօրէրէք , ճէնկեալէրլլէ չըգըրմագտէ , քիմիտ շալրլլէր կէօրէրէք , շալրլլէր կէ գալքըրմագտէ , քիմիտ հէլի Ֆէտատըգ թապաեարագ , միւֆսիտլէր իթմէքտէ , վէ պինտպէրն , քիմիտ բօլթիթիգտա , վէ քիմիտ վազճըրըգա , վէ քիմիտ տաիթ թապլիմու թէլլընէ չըգըրմագտէ տերքէր : Սարս տաիթ , պիւթիւն պիւթիւն հագգօըգ տա օլմաաըգը հալտէ , քէնտի իւզէրնտէ , պիբ գըպիշա թավըր ու հարէքէթ վէ գապիլլէրէթի հիտս իթմիշ , վէ պուիտատս վէ իթիգատընտս սէպաթ ու մէթանէթ իւզըր պուլունմուշ , վէ Ֆիլվազը տա , սիւտանաը պուլունան իթիթիեարէ պիբ գատընըն իսթիլիարաճը չըգարագ , քէնտի միւրատ ու իտտատաը , նիմ մէրթէպէտէ հասըլ օլմուշ իտի :

Մատամ տ'Արմիլի իլէ Սարս , Բօտօֆիու , մեղքերը գըշ պապէտսինտէն աշաըր ինմէքտէ իքէն կէօրմիւշ իտիլէր իտէ տէ , մէրգումէլէր քէնտի պուլունտուգու թարաֆա աօղըու կիթմէքտէ օլտուգարըր հալտէ , քէնտիտի տէ , պիբ կէլիտի տէճմէք իւզըրէ պուլունտուգունտան , կէօրմէքլիկէ վաըմուշ իտի :

— Իրէնս , սէֆիլր պէ յին մատամըլլա գօնուշմագըրըա օլգատար տալմըշտըր քի , — տէտի մատամ տ'Արմիլի Սարսեա , — պիլիգէ տիգգաթ իտիպ տէ կէօրէմէմիշ տիբ :
 — Էօյլէ զանն իթմէլիլիկ , աղիզմ' Իլէմանս (մատամ տ'Արմիլիէն իտի տիբ) , — տէ յի ճէվապ վերտի մատամ տ'Ար

վիլ իլէ բէք սըգըր սուրէթտէ ասթիլուգ իւզըրէ պուլունմագտա օլան Սարս , — սիլիլն զանն ու իթիգատընըրն պիւթիւն պիւթիւն մուղպիլի օլարագ , բրէնս պիլի բէք ալէա կէօրմիւշտիւր , լաքին , պէնտէն գօրգտուղունտան . . . յիւնքի մէրգում , հալէա քէնտի տարղընըրընտան իարար ու իգտամ իլլէմէքտէ տիբ :

— Տօղրունու , պէն տաիթ , մէրգումուն , սիլիլտէն ուղագ գալընմագ իսթմէսինին սէպէպիսի պիբ տիւրլիւ անլանեամալըմտըր . չօգ տէֆա քէնտիսինէ , մեղքիւր զարայիպ նէվիտէն օլան մուղիբր ինասճըլըգընտան , վէ սիլիլն կիպէ էսկի պիբ տօսթու հնագըրնտս , պու էօլտա պիբ մուամլէտաէ պուլունմաընըն ասլա ճայիկ օլամանեաճաղընտան աօլտեր սիթմէլէր իլլէմիլիմտիբ . . . հալպու քի մէրգումտա պուլունագալըրըգ օլարագ , — «Պիլ գօնթէն Սարս իլէ ատուլի էքպէրլէրիկ , պէն մէրգումէ իլէ ասլա կէօրիւշիւպ գօնուշմամագըրըգ եէմին իթմիլիմտիբ . իտի , էօյլէ պիբ սէվիլի լի ճանլիս իւնս ու իւնտիլէթիստէն ուղագ պուլունմագըրըմ իլիլն , մեղքիւր աճտըր մուգատտէսիմին իճրասընտա , սէպաթ ու մէթանէթ իւզըրէ պուլունմագըրըմ վաղիֆէտէն տիբ» տէմիլտիբ : Վէլհասըլ , աղիզմ' Սարս , մէրգումուն պու ճէվապը պանս հէք նէ գատար աճայիպ կէօրիւնմիւշ իտէ տէ , իսրեաթ օլարագ սիւրիւթ իթմէքլիկէ մէճպուր օլմուշումտուր (*) :

— Սիլիլէ գայիլիս սէօլէրիմ քի , պու էսէֆէնկիկ չիգագ ու պիւրուտէթ , նիմ մէրթէպէ լաթիֆէտէն վէ նիմ մէրթէպէ տաիթ ճիտտի պիբ էֆքեարտան նէլէթ իթմիլ տիբ , վէ ասըլ էսասընտա իտէ , իտէթա վէ թագսիլրաթա տայիլր հիշ պիբ չէ՛յ

(*) Բօտօֆիլ իլէ Սարս պէ յինտէ հասըլ օլան աշ ու սէվտա իլէ մեղքիւր աղ ու սէվտաէն գուհուր իտէն վաղտալար իւզէրնտէն գաթէն օն եէտի վէ օն սէրիգ սէն կէլիլի օլտուղունտան , հէք բէ մեղքիւր մագալտըր քեամիլէն ունութմուշ օլտուգտան պաղա , հէք քէտտէն կիլի գալմաընս շարմագըրը տաիթ , կէրէք Բօտօֆուն վէ կէրէք Սարսըն իլիլէ կարալմագտա պուլունմուշտուր :

պուլունմատըընտան, կէրչի շայեանը էհէմիկեէթ պիր շէյ տեյել իսէ տե, իշին իշինտե, դալպ ու մէնֆատթընա թօգու- նուը պաշադ պիրիսի պուլունմատընա մէպին, շինտիէ դա- տար, մէգըբը սըրըը սիզէ աշմագ իսթէմէէէէէէէ պէսթըր սադլամըըրմտըր . . . Տագաթի, էրմա չօճուլում, նէ՛ օլմագ- սառընըը, սուրեթի զաճիրէնիզտէն անլալըրտըընա կէօրէ, Ֆիքրինիզտէն պաշագ պիր շէյ իէ մէշըու պուլունմագտէ օլմալըսընըը :

—Իայր, պիր շէյիմ եօգ տուր . . . Տիւղիճէ էվվէ կալ- րիտէ Տիւքմ իթմէքտէ պուլունան սըճագլըգտան շիմօի ի- սէ պիրտէն պիրէ սուղա չըգտըըմտան, պիր ազ պաշըմ՝ աղըըմագտա տըր . . . աղաճըգ չուրաճըգտա օթուրալըմ . . . ումարմ քի . . . շիմօի կէշէր :

—Հագգընըգ վար տըր . թամամ, իշթէ չու դարանըըգ պիր պուճագ բէք միւնասիպ տիր, օրատա հէմ բէք ալէա րաճաթ իտէպիրսինիզ, վէ հէմտե, իշէրուտե սիզի կէօ- րէմէտիրէթինտէն տօլաեր էսէֆ իտիպ կիւճէնմէքտե օլան- ւարտան ազատէ դալապիրսինիզ . . . տետի Սարա հէմ կիւ- վիմնէէէէէէ, վէ հէմտե մէգըբըր լուգէթլէրի պիրազ դուվ- վէթլիճէ թէլաֆիուզ իտէբէք :

Մէրգու մէշէրին իքիսի տախի, մաճէլլի մէղպուրտէ պու- ւունան պիր գանաթէ իւզէրինէ օթուրտուլար :

—Աղիզէմ՝ Կլէմանս, մէէմուլ իտէրիմ քի, ալըգտան քիմնէնին իմինի վիրմէքսիզին, եալըրդ գաբալը սուրէթտէ օլարագ, սիզի կէօրէմէտիրէրի էճիլտէն էտֆ էտէշ լէ կէ- ճէնէ տիմէքլէ իւթիֆա կլլէտիկիմագէն տօլաեր մէ՞նուն օլմուշուտուգտուր, էօյլէ տեյիլմի :

Գու լագըրտըր իւզէրինէ, մատամ տ՛Սըրվիին եիւղլէրի ճիւղիճէ գըղարտըլար . մէրգումէ պաշընը էյտի, վէ հիշ պիր ճէվապ պիլէ վիրմէտի .

—Նէ՛ դատար ինսաֆալըընըգ, տէտի մէրգուճէէ Սա- րա տօթմանէ սուրէթտէ պիր սիլէմ՝ իւլպաղլլլլ . մէկէրչի պանս էմնիկեթինիզ եօ՞գ մու տուր, ա՛ չօճուլում, վէ չօ-

ճուղում, տէտիկիմէ տէ կիւճէնմէմէիսինիզ, զիրա, պէն սիննէ սիզտէն չօգ իլէրուտէ դուլունտուլունմտան, մէգ- ըբըր սրֆատթը վիրմէքիկէ մէէրու սահըլում ճայիլտըր :

—Գլէնիմ մի սիզէ էմնիկեթիմ՝ օլմանեճագ տըր, Ալլա՛հ իթմէսին, —տէտի մատամ տ՛Սըրվի էլէմաք պիր սէշլէ- յիշ իլէ, —մէկէրչի, պիզ գաթ . քէնտիմտէն պիլէ սէթը իթ- մէք իսթէտիկիմ էսրարմա սիզի վագըֆ իթմիլ տեյիլ մի էիմ :

—Չօ՞գ իլի, իմօի, էօյլէ օլտուգտա, նէ՛տէն նէշէթ իթ- մէքտէ տիր պու մաճուճիկեթինիզ . . . հայտէ պիրազ տա սիղիքիքինին հագգընտա դօնուշալըմ . հայտէ յինիզ, սէօյլէ- յինիզ, միւրասընըգ նէ՛ տիր, մէկէրչի պէսարէէէ էօմիւնէ գտատ իթմէքլըգ տէրէճէտինտէ իւմիտ քէսիքիկինէ պրագ- մագլըղտա չալըմագ իլին պիր էսէմնի իթմիշսինիզ տիր :

—Մ, նէ՛ սէօյլէքօրսունուզ, —տէյի պագըթար մատամ տ՛Սըրվի, տիւշարը հէյպէթ օլարագ :

—Ձէվալըր չօճուլում, սիզ հալէա մէրգումու պիր իլի անլաեամմըշընըգ տըր, մէրգում էօյլէ պիր շէտա տույ- դուտա վէ էօյլէ տէ պիր կիզլի ճէսարէթէ մալիք պուլունս մագտա տըր քի, քէնտի ճանընա գասա իթմէքլըգ պիլէ, նէգտիտէ պիւլիք պիր շէյ սաեըլմագտա տէյիլտիր . վէ մէրգում, միւտտեթի էօմիւնտէ, օլմէրթէպէ պէտապսթ- լըգլարա թէսատիֆ իթմիլ տիր քի . . . վէ հաթթա, գանն իտէրաին քի, պիր թարաֆտան սիզ, մէրգումուն տէրտ ու էլէմինի արթըրարգ իշքէնէլէր վիրմէքլէ սէֆա՛ տույ- մագտասընըգ :

—Մէկէրչի պէնիմ հագգըմտա էօյլէ պիր շէյ տիւշիւն- մէքիկէ, վիճասնընըգ միւսաստէ իթմէքտէ մի տիր, մէ- կէրչի պէնտէն օլ մէրթէպէ պիր զալմիլըգ մէէմուլ իտէ- պիլըրմիսինիզ, ամա՛ն եա Ռէպպիմ, պագընըգ պիր քէրրէ նէլէր տիւշիւնմէքտէսինիզ :

—Իհիթիմալ տիր քի, սիզ, գաստի օլարագ, էօյլէ պիր նիկեթէ իւրտմէթ իթմէքտէ տէյիլտինիզ, լաքին, չի՛ չարէ

քի, զաթէն էլ օլ հայտն պուրունմագտա տըր . . . օֆ, հա-
յըֆ քի սիզ, էօյէ խայր վագըթլար տէրտ ու միհնէթէ-
րէ վէ պէտպախթլըզլարա ուղրտանն զէվալլըարըն, նէ,
մէրթէպէ չարուգ միւթէէտարի օլտուգլարընը պիմէքտէ
տէ յիւրինիզ. տահա յիմտի, զէվալլընըն կէօղէրինտէն ա-
չաղը, ինճու թանէտի կիպի եաչար ազտըղընը, քէնտի կէօղ-
էրիմ իլէ կէօրտիւմ:

— Սահիհ մի սէօյլէեօրտունուզ:

— Ծիւրհէտիզ . . . վէ հաթթա, էօյլէ պիր թէնհա մա-
հէլտտէ տէ օլմանըպ, իլլա թա պար օրթաարնտա օլտուղու
հալտէ, վէ հաթթա, հէր քէսին կէօրիւպ տէ իւզէրինէ կիւ-
լէճէկի թէհիլքէսի տէ տէրքեար պուրունտուղու թագտիր-
տէ, քէնտի տէրտի տէրունինէ թէհամիլիւ կէթիլէմէտի-
կինտէն, կէօզլէրի տօլարագ, աղլամագլըղա մէճպուր օլ-
մուչտուր. վէ սիզ տէ տիւրինէպիլիւրինիզ քի, պու մէր-
թէպէ քէտէրի աղիմ, պաչադ պիր շէյտէն նէշէթ իթմէ-
եիպ, անճագ, աթէշի մուհապպէթիմն. քէսրէթինտէն նէ-
չէթ իտէպիլիր . . . վէ ալէիլտուտա, պէօյլէ քէնտինին ալէմ
նէգտինտէ օլտուղունու պիլէ ունուտարագ կէօզ եաչարը
տէօքմէքլիկինտէն, արթըզ մէրգուճուն հալինի թէճէքքիւր
իտէպիլիրսինիզ . . .

— Աման, ըեճա իտէրիմ, պրագընըզ պու լագըրտըրը,

— տէտի մատամ տ'Արվիլ բիւր քէտէր պիր սէօյլէյիշիլէ,
— զիրա, աչուրի մէրթէպէ Ֆէնա՝ օլմագտանըմ . . . իսթէ-
նիլէրէք վէ քէմալի հալալէթ իւզրէ չէքիլէն տէրտ ու էլէ-
մին, նէ պիւրիւք պիր շէյ օլմաարըն, պէն բէք ալէա պիւ-
մէքտէյիմ . . . հայֆա՝ քի, պէնիմ սէպէպիլ խարապիլիւ-
թիմ օլան շէյ տէ, մահադ քէտուրի գալպիմտէ հիսս իտէկէլ-
մէքտէ պուրունտուղունմ էսէրի լութֆ ու մէրհամէթ օլմագ-
տա տըր . . . — տիէրէք իւպվէյի մէգալ իթտի մէրգուճէ,
իլիթիեարը քէնտի էլինտէ օլմաարըզ հալտէ:

Սարա, մէրգուճէնին սօնրաքի սէօյլէտիկինին, կիւեա
մաէլինին ֆարգընտա օլմանարագ, քէլամէ աղլազ պիրլէ,

— Ա, նէ գատար միւպալաղալը պիր լագըրտը տըր իթ-
տիկինիզ . . . օլ մէրթէպէ սայըլը, ինթիրաղը, վէ սըրը
սագլանըճը պիր ատէմ իլէ, պիրազ ճիլվէքարըղա չըքը-
մըջ օլմանըգտան տօլաեը, մէկէրի քէնտինիզ, տիւչարը
խարապիլիւթիմ օլմուչ սայմագտանըզ, մէրգուճտա օլ
րատտէտէ սայըզ վէ էմիր պասիրէթէ ըիպէթ վէ տիգգաթ
վար տըր քի, պէլքի ճիւզի պիր շիւրհէ վիրէքէք ըահաթը-
նը պօզմուչ օլուր ինչֆինէ մէպնի, գօճանըզ իլէ կէօրիւչիւպ
գօնուչմագտան պիլէ իճթինապ իլլէմէքտէ տիր: Մէկէրի
ճարը Բօպէր (*) նամուս ու իթիպարընը թանըբըպ վիգալէ-
սինէ չարըշան, վէ նէզաքէթի գալպիլիւքէն մալիք պուլունան
պիր զաթ տէյըլմի տիր: Վէ պէնիմ, մէրգուճուն պու մէր-
թէպէ կէրմիլիւքի իւզրէ զայրէթինի չէքմէքլիկիմտէ, պաչ-
գա պիր շէյէ մէպնի օլմանըպ, իլլա, նէֆտի քէնտի խա-
նէմտէ կէօրիւպ թանըմըջ օլմանըգտան նէշէթ իլլէմէքտէ
տիր. վէ սիզին հագգընըգտա իսէ, նէ գատար աչգ ու ա-
լագալի տէրուն իզհար իթմէքտէ իսէ, այնի տէրէճտէ տա-
լի իզհարը հիւրմէթ վէ ըիպէթ իլլէմէքտէ տիր . . .

— Պէն գաթման մէրգուճուն խապիլիսի նէճիպէպի ալէյ-
հիտտէ իպրագը իշթիպաչա իլլէմէմիլիմտիր. վէ սիզ տէ հէր
վագըթ, հագգընտա սէնալէր օգուճուչտունուզ տուր . . .
ֆագաթ, սիզ տէ պիլիլիւրինիզ քի, պէնիմ մէրգուճ հագ-
գընտա տէրքեար օլան մէյլ ու մուհապպէթիմ, պաչըճա
սիզտէն նագլիլիլիլէթլինի իլիթտիկիմ տէրտ ու միհնէթ վէ
մէշագգաթլարընտան նէշէթ իթմէքտէ տիր:

— Վէ մէկէրի մէրգուճուն, ֆիլվագը շայեանը շէֆգաթ

(*) Պու Շարը Բօպէր տէնիլէն, Բօսօֆուս կիթտիկի թամը սօ-
գաղընտաքի գաթուճու Մ. Իթլէնին խանէնիտէքի գօմանտան տէ-
նիլէն տտամ տըր քի, մէրգուճ մտտամ տ'Արվիլէ ալագա իթմըջ օ-
լուպ, վէ պու ալագաեա տտիլի հաստ վէ խիեանէթինտէն շաշի,
եանի զէվալլը գատարը չուգուրտ տիւրիւրմէք շէյէթի ֆաստեպիւ-
լէ, Սարա տէնիլէն մէլունէ գատարն սէպէպ օլուպ չարմըջ վէ միւ-
րաորնտա իրթիշ տիր. շաւմը քի իլէրուտէ ալաչարաճագ տըր:

վէ մէյլ ու մուհապպէթ օլմասընա, սեղին տալիս դաւապնիդ չէհատէթ իթմէքտէ տէյլլմի տիր, վէ պունտան տա գտութիւնազար, մէկէրնէ էօյլէ պիր շայեսանը թէհայեխուր սիմա վէ տիրպէրնիկէ մայլք պուլունման պիր աստմտէ, ֆէնա պիր գաւալ պուլունմասը իհիթիմալտէն օլապիրնմի, մէսէյի մէշհուր տուր, մէկէրնէ ինսանըն երպիւ, քէնտի երբէկնինն այնասը տէկէլմի տիր: Հէյէ օլ սերվի պոնունու վէ տիրպէր պէյիսի կէօրտիւքճէ, աթիկ դահանմանըդ տէվլի տիլա-վէրէրն խաթրում կէրմէքտէ տիրէր: Մէքունմու պիր քէր-րէ էլզիտէ յի քէսմիլէսէյլէ կէօրտիւկիւմտէ, տօղրուսու, հատտէն դիւտտէ հայրան օլտում, արթըգ օնտան տա զի-ետտէ տիրպէր պիր հալ ու հէյեթ օլմասը իտի խիտաւ պիւմ, էկէր պու ալէմտէ, քիպարըրգ վէ գատէկեանըդ տէ-նիլէն էվսաֆ ու մէրաթիպին իթասը զըմնընտա, ինսանըն էհիլլէյէթ ու լիւտադաթընտ, վէ քեզալլք հիւսնիւ ճէմալի-նէ պագըրմագըրգ լազըմ կէլտէ իտի, օլ վագըթ մերգու մուն իտմինէ, էօյլէ սատէճէ մնսիթօ ճարը Բօպէր շագըրմսեքպ, իլլա եա «տիւգ» վէ ետիստ «քէր» իւնվանը վիրիլէճէկինտէ շիւքճէ եօդ իտի. վէ ֆիլվագըր մէրգու մ տալիս, մէկէրնէ, Պրանսանըն էն մուազգամ զաթլարընտան պիրնինն եէրինէ կէլէ մէզմի իտի, վէ շայեսանը թաշափի սուրէթտէ տէ աթ-վար ու աշքեսամ սաթամաղմը իտի:

— 1. արն, մատամ, սիդ տէ պիրիւրանիդ քի, պէն զաթէն, էօյլէ չօղուգ տօղուշտան քիպար օլմագըրգ իտատանսինա ի-թիպար իտիպ վէ էհէմիլլէյէթ վիրէնէլրտէն տէյիլմ: վէ հաթթա, պիրգաթ քէնտիլիդ, պազը քէրրէ պանս, ճիւմ հուրիլլէյէթ թարաֆտարընտ տէյերէք սիթէլէր իթմէքտէ տէյլլմիտինիդ, — տէտի մատամ տ'Արվիլ թէպէսիւմ ի-տէրէք:

— Վագաա էօյլէ տիր, պէն տալիս տալիմա սիդին էֆ-քեարըրգաա պուլունմունշում տուր: Մ. ճարը Բօպէր քէն-տուլի սէվտիրմէր իչին, էօյլէ պիր թագըմ իւնվանա վէրիլ թ-պէնէ միւհիթամ պուլունմագաա տէյիլտիր. վէ պունտան

տա գաթինազար, օնէ՛ մէրթէպէ տիրպէթ ու զէքեպլէթ, վէ նէ՛ դատար կիւղէլ պիր սէս. օլ քէնտի քէնտիմիդէ պի-րէր սապահ գօնսէրի իճրա իթտիկիմիլաթէ, տէրիւթըր իթ-մէքտէ միսինիդ, նէ՛ դատար կիւղէլ օղունմագաա, վէ պի-զիմ սէսիմիդէ վէ օղունեուշումուղա տա, նէ՛ դատար եար-տըմ իտիպ վէ ընգնագ վիրմէքտէ իտի: իլլա օլ տաշաիլք տէֆա սիդիս իլէ պիրլիքտէ օղունուղունտա, քէնտի «տուօ» սունա նէ՛ դատար թէէսսիր վիրմէքտէ վէ նէ՛ դատար պիւ-լիւք պիր տուլլու իլէ օղունմագաա իտի. . .

— Պագաանանընը, ըճա իտէրիմ սիդէ, — տէտի մա-տամ տ'Արվիլ, իսպիլճէ սիւքիւթ իւզրէ տուրտուգտան սօն-րա, — թէպտիլի միւքեպլէմէ իտէրէք, պիր աղ տա պաշգա լագըրտը իտէրիմ:

— Նիշին, — Չիւնքի, մէրգու մուն իւմիտ քէսիլիկինէ տայիր սէօյ-լէտիրէլէրնիդ խաթրում կէտիքճէ, աշուր մէրթէպէ պա-տիի մահղունիլլէթիմ օլմագաա տըրլար:

— Հագըրգաթէն սէօյլէրիմ քի, օլ մէրթէպէ տուլլուլու օլան տատաղարըն, տէրտ ու էլէմին նիհայէթ տէրէճէսինէ վասըլ օլտուգլարընտա, կէօլլէրինէ արթըգ հիլ պիր շէյ կէօրիւնմէեքէք, քէնտի թաթլը ճանլարընա տալիս գընա-ճագլարընտ շիւքճէ ճայիդ տէկիլտիր. . .

— Մֆ, աման, քէճա իտէրիմ, սուն օլունուգ, սուն օլունուգ, — տէտի մատամ տ'Արվիլ Սարանըն լագըրտըր-նը քէսէրէք, — գաթէն օլ սէօյլէտիկինիդ ֆէնայլք, պէնիմ տալիս ֆիրիմտէն կէշտիկինտէն, գօրգուպ շիւքճէ իթմէք-տէ իտիմ. . .

Պատէհու, մէրգունմէ մարքիդ, իսպիլճէ վագըթ սիւքիլ իւզրէ տուրտուգտան սօնրա, քէլամէ ազազ պիրլէ,

— Թէքրարէն սէօյլէրիմ սիդէ, պիր աղ տա պաշգա լա-գըրտը իտէրիմ. . . պիր աղ տա օլ սիդին տուլլի էքպէրի-նիդ օլան Բօտօլֆ հագըրմտա գօնուշալլմ, — տէտի մէր-գունմէ սալթէ պիր կիւլիւշ իլէ, — պէն խայի վագըթ վար.

որը քի, մերգումու կէօրմէմիչիմտիր. պիլիւրմիսնիզ, մերգումմ հէր նէ գատար, սայքի պիւր գրաւ հայինտե իտէ աէ, որու ճիւմէ իլէ տախի, տայիւս լէթաֆէթի աէ պէր քէմալ պիւր հալտէ պուլունմագատ տըր. վէ պէն աէ հէր նէ գատար ճիւմհուրիյեթի գաֆալը իտէմտէ, տողրուտու, երնէ մերգումու թասսին իթմէքտեհիմ, չիւնքի, օլ մերթէպէ սէվիյի ատամ, բէք ազ կէօրէպիլմէքտէ յիմ:

Սարա մերգումմնին պու լադըրտըլարը իւզէրինէ, կիզլիճէ պիւր մէրագ, վէ դարագ, վէ չիւբճէ իւզրէ երկզիննէ պագադգտան սօնրա, կիւլէրէք քէլամէ աղաղ պիւրլէ:

—Ազիզէմ Գլէմանս, էկէր տողրուտունու իսթէր իտէնիզ, բէք թէլէլիլուն միզաճընըզ, զիրա, մէրգումմ բըէնս (Տօտօֆ) հագգընտա, տայիմս պիւր պիրինէ միւպային տուլղուլար իզհար իթմէքտեհիսնիզ, չէօյլէ քի, պիւր թարաֆտան ալէյհնտէ էսէրի նէֆրէթի կէօսթէքտիկինիզ հալտէ, տիկէր թարաֆտան տախի, էսէրի հայրէթի կէօսթէքմէքտէսիսնիզ: նասըլ քի, պունտան չէնտ մահ մուգատաէմ, մէրգումմ Փարիսէ կէլտիկինտէ, լազըրտը պէյնիսիպտէ գալըն, վէ սիզ աէ պիլիւրսնիզ ես, օլ գատար պէկէնիպ հայրան օյմուչ վէ կէօնիւլ վիրմիչ իտինիզ քի... առէթա խապ ուրահաթընըզը զայպ իտէլսնիզ աէ յի գօրգմագտա իտիմ... —տէտի:

—Լվլէթ, սիզին սայ ու հիմմէթիսնիպէ, —տէտի մատամ տ'Արվիլ կիւլիւմնէեէրէք, —պէնիմ մէզքիւր թէհայիեիւրիւմչօզ վազըթ աէվամ իտէմէեէրէք թէպտիլ օլունչտուր, չիւնքի, բէնտի առույի էքպէրլիկինիզ օլ մէրթէպէ իճըա իթտինիզ, վէ մէրգումմ հագգընտա տա էօյլէ շէլլէր մէյտանն չըգարարագ նագլ իյլէտինիզ քի... Լվլէթ, պէն քէնտիմտէ իզըար իտէրիմ քի, սիզին խապ ուրահաթընը պանաղապ իթտիբէճէք տիր տէյի գօրգուպ չիւբճէ իթտիկինիզ օլ ալադայի տէրունիյեէմ, պիւր պիւրուտէթի քեամիլէեէթտահվիլ օլտու. Ֆադաթի հէլէ պէրէքթի վիրսին քի, առուի էքպէրլիկինիզ, բուհաթը գալպիլնէմի ինիլալ իթմէքլիկի, սայա

խաթըրնտան կէչիրմէտիկինտէն, դաթէն գօճամ իլէ բէք սըզ վէ բէքտէ նէտիմանն սուրէթտէ կէօրիւլմէքտէ իբէն, սիզին բըէնս հագգընտա մէյտանն կէթիրտիկինիզ հիքեաեէլէրտէն ճիւզիճէ էվիլէ, հէր նասըլ իսէ, պանա պատի իֆթիխարըմ օլարագ վիզիթա վիրմէքլէքտէն, սայքի պիւրիւն պիւրիւն սարֆը նաղար իյլէմէկէ պաշլամըլ տըր:

—Իյի տէտինիզ, օ տէ յիլ էմմա, գօճանըլ տա պու կիւճէ պուրատամը տըր, —տէտի Սարա:

—Խայր, պու կիճէ էվտէն տիչարը չըգմագ իսթէմէտի, —տէյի ճէվապ վիրտի մատամ տ'Արվիլ շէօյլէ պիւր ալթիւսթ օլարագ:

—Չանն իտէրիմ քի, եսվաչ եսվաչ պէօյլէ ճէմիյէթլէրտէ հաղըր պուլունմագլըլտան չէքլիլմէքտէ տիր, էօյլէ աէյիլ մի:

—Լվլէթ... պագը քէրրէ էվտէ գարմագլըլը առահաղիեատէ թէրճիչ իյլէմէքտէ տիր:

Մատամ տ'Արվիլ պու ճէվապըր վիրտիկի վազըթտա, իյիտէն սըզըլմագտէ օլուպ, վէ Սարա տա ֆէհմինն վարմագտա պուլունտուղունտան սիւալլէրինն աէվամ պիրլէ:

—Սօն տէֆա մէրգումու կէօրաիւկիւմտէ, հէր վազըթքի հայինտէ կէօրմէյիպ, իլլա բէք սօլիւն պիւր հալտէ կէօրմիւչիւմտիւր, աճապա էօյլէմի տիր:

—Լվլէթ... պիրազ նամիլաճըլը վար իտի...:

—Պագանտեքընըզ, աղիզէմ Գլէմանս, պիւր ազաճըզ աչըզ վէ սէրպէսթճէ սէօյլէմէքլիկիլմի իսթէքմիսնիզ:

—Պուեուրունուզ, սէօյլէլինիզ, ըճահ իտէրիմ...:

—Հէր նէ վազըթ գօճանըլ հագգընտա պիւր լազըրտը աչըլըլը իսէ, չօք քէրրէ իւզէրլինիզաէ աճայիպ սուրէթտէ պիւր էսէրի իզթիրապ հասըլ օլմագտատըր, աճապա պու նէտէն նէլէթ իթմէքտէտիր:

—Բիմնն, պէննիմի... նէ գատար տէյիճէ պիւր լազըրտը տըր պու:

—Պագը քէրրէ, մէրգումունն սէօհպէթի կէչտիկինտէ,

քենտինիզէ ըաղմէն օլտուղու հարտէ, լէհճէնիզտէ աճայիւ պ
 պիր հաւ զուհուրա կէլմէքտէ տիր... ալիմ Ալլահ պէօյլէ,
 նա՛նըլ անլատանըմ սիզէ պիլմմմ... —վէ Սարա, Դլէման-
 սըն թա դալպինին օրթարնը կէօրմէք, եանի հէր պիր տուչ-
 դու վէ էսարընա, վազըֆ օլմազ նիլյէնէթիլյէ, գուսվէթլի
 դուսվիթլի թէլաֆֆուզ իտէրէք, շու աթիտէքի քէլամլա-
 րը սեօյլէտի, «էվիթթ», լէհճէնիզտէ գօրգու էսէրի իլէ գա-
 րըչդ օլտուղու թագալորան, պիր նէվի էսէրի իսթիքրան
 հասըլ օլմազտա տըր...

Մատամ ա՛Սըրվիլ հէր նէ գատար, Սարանըն տիզգաթ-
 ւը պագըլըարընը պօշա չըգարարագ, սուրէթի զահրէտին-
 տէն հիչ պիր շէյ չագատըմմազըղա շարըչըր իտէ տէ, պու-
 ճումէ իլէ տախի, Սարա, մէրգուսմէնին իւզէրնուտ, բէք
 խաֆիթի, վէ սայրի ֆարգ օլուսմազ ըատտէլորան պիր տիթ-
 րէ յիշ վուգու պուտուղունու, վէ պինաէն ալէյհ, այթ տօ-
 տաղընըն օյնատըղընը կէօրիւ պ ֆարգընա վարտը,

Ցագաթ, գօսթէս Սարա քէնտի թէֆթիչիճիլիկնտէ վէ
 վուգուֆհուրուղունաա, հատտի իթիտայի պիւթիւն պիւ-
 թիւն թէհալուզ իթմէք, վէ ալէլիտուսուս քէնտի տօսթու-
 նուն էմիլիկէթինէ պիր չիւքհէ վերմէք իսթէմէտիլինտէն,
 մէրգուսմէնին ֆիքրինի պաշգա պիր թարաֆա չէվիլմէք նիլ-
 էէթիլյէ, ալէթմանիլ լազըրտըղընա պաշգա պիր բէնք վի-
 րէրէք:

—Եվիթթ, գօրգու իլէ գարըչըգ պիր էսէրի իսթիքրան
 իպրագ իթմէքտէսինիզ, վէ օ էօլտա պիր նէֆրէթէ սէպէ-
 պիլնէթ վիրէն խուսուս տա, ալէսսէվիլյէ, էրքէքլէր թա-
 րաֆընտան գուհուրա կէլմէքտէ օլման գապա վէ թէրպի-
 տիզճէ պիր գըսկանճըգ օլմազտա տըր...

Սարանըն պու սեօյլէ յիլի իւզէրնէ, մատամ ա՛Սըրվիլն
 տօտաղընտա արըզ օլման խաֆիթ պիր տիթրէյիլ քէսիլէ-
 րէք, պիւլիւք պիր եիւք այթընտան գուրթուլուշ սուր
 կիպի, իւզէրնուտէ պիր ըասաթլըգ էսէրի հասըլ օլտուղուն-
 աան, մէրգուսմէնէ ճէվապէն,

—Խայր, մնստիէօ ա՛Սըրվիլ, նէ էօյլէ գապա վէ թէրպի-
 տէտիգ տիր, վէ նէ տէ էօյլէ պիր գըզգաանճըրըր վար տըր... —
 տէ տիր,—վէ պատէհու մէրգուսմէ, պէսպէլի քէնտույէ սըգ-
 լէթ վիրմէքտէ օլման մէքքիւր միւքէալմէտի թէպտիլ իթ-
 մէքիկէ պիր վէսիլէ արամազտա օլտուղունտան, պիրաէն
 պիրէ պաղըրարագ, «ճօֆ», աման՛ն եա Բէպպիմ, պադա-
 նանընըգ, չէքիլմէզ պիր պաշաղըրըր օլման, վէ գօճամըն տա
 տօսթլըարընտան պուրուսան տիւգ ար Լիւսնէյ կէլմէքտէ
 տիր... Ալլահ՛ս վիրէ յտի տէ պիզի կէօրմէտէ իտի, չիմտի ա-
 նը՛ քիմ տիլնէտէճէք տիր: նէրիտէն աէ կէլտի չըգտը, պէն
 իտէ մէքգուս իլին, բէք ուզագ պիր մահէլլէ կիթմիշ տիր
 տէ յի գանն իթմէքտէ իտիմ,—տէ յի իլմվէ յի մէգալ իլլէտի:

—Վազաա էօյլէ տիր, մէրգուսմ իլին Շարք թիրաֆը-
 նա պիր սէ յեհանթա կիթմիշ տիր, վէ անճագ պիր իքի սե-
 նէտին կէլիր տէնիլմէքտէ իտի, վէ տտհա ֆարիսի թէրք
 իտէլի տէ եալընըգ պէշայ օլմուշ իտի Մէրգուսմ հէր նէ գա-
 տար օրալարտա պիր ատամ տէ յիլ իտէ տէ, երինէ պէօյլէ
 պիրտէն պիրէ կէլիպ մէ յտանէ չըգըրը, գէվճէտի տիւչէն ար
 Լիւսնէյին, բէք հօչունա կիթմէմիշ օլմալը տըր, — տէտի
 Սարա ֆէնա ֆիքր իւզրէ պիր կիւլիւմէյիլ իլէ: Ցագաթ,
 պէրէքթէթ վիրսին քի, մէրգուսմուն պու ըահաթըգ պօզու-
 ճու օլման ալտիթիլնէ գարըլ կիւճէնիպ լանէթ օգուսազ-
 լըգտա, մէրգուսմ տիւչէն տարընըգ գալմանաճագ տըր...
 չիւքէտիզ օլարագ, քէնտի տօսթու պուրուսան Մ. ար Սէն
 —Բէմի տալի օլ պապտէ քէնտույէ տէրտտաշ օլաճագ տըր:

—Ազիզէմ Սարա, էօյլէ պաշգալարը ալէյհինտէ զէ-
 պանտիրազըգ իթմէքտէն իտէ... մէրգուսմուն ալտիթիլնին
 հէր քէս իլին շայեանը թէհասիւֆ օլմանըն իգրար իլլէսե-
 նիլ, ատհա զիեատէ տօղըր վէ հագըլը սեօյլէմիշ օլուր-
 սունուգ... չիւքի մէրգուսմ, սահհէնէ քիմանէէ հօշ կէօ-
 րիւնիւր գիլը ատամ տէ յիլտիր:

—Ձէպանտիրաղըր գ՛մը, խայր, ապա, չիւքի պէն քէն-
 տի թիրաֆըմտան հիլ պիր շէյ սեօյլէմէտիպ, անճագ հէրքէ-
 Բ.—Ձէ

սին սեօյլե տիկինն թեքերըրը իթմեքատ յիմ. հաթթա, պէ յն էլ խալդ թեզաթուր պուլուու զունս նեզարէն, օլ պիր վազըթ թեքմիլ փարիս էհայիսինն նազարը տիգգաթընը քէնտի իւզէրինէ ճեպ իթմիլ օյան, վէ սիւս վէ տարաթ ճիհէթինճէ, առեթա պիր մօտէլ մազամընտս պուլունան Մ. տը Սէն-Ռէմի իչին, հէր նե գատար, հէնուզ քէնտի իարաֆրնճա պիւրիւք պիր թէնէզղիւլ ֆարգը կէօրիւլմէքտէ աեյիլ իսէտէ, սայթի խարապ օյմուլ պիթմիլ տիր աեյիլմէքտէ տիր. լաբին, պու ճիւմէ իլէ տաթի, պէլքիտէ մէրգումուն վազիֆէսինտէն խարիճ սանրլաճազ տըր, չիւնթի, մատամ տը Լիւմնէ յաէ իսթէտիկէ գատար բարա վար տըր, մէրգումէ բէք զէնկին տիր . . :

— Ա՛, նե՛ գատար ֆէնա սեօյլեմէքտէսինի . . :

— Թէքարաբն սեօյլերիմ՛քի, պէն անճազ հէր քէսին վուսնընտա կեզմէքտէ օյանը թեքերըրը իյլեմէքտէ յիմ . . : Ա՛, աման Սլլաճ, մէրգում տիւզ պիդի կէօրիւ, իլթէ, իշթէ, պիդէ տօյրու կէլմէքտէ տիր. չի չարէ, պիր պէլա տըր շէքմէլիլդ, վէ պիր պաշաղըրօր տըր տիյնէմէլիլդ պէն էօմըլիւմտէ մէրգում գատար ինսանս սըլլէթ վէ օսանճ վիրիճի հիչ պիր առէմէ թէսատիւֆ իթմէմիլիմ տիր. բէք ֆէնա ադգատաչըրը վար տըր, օլ գատար պուտայաճա հալ ու հարեքէթլէր եարար, վէ օլ գատար պաղըրըր շաղըրըր վէ եիւքսէք եիւքսէք կիւլէր քի, առամըն իւզէրինէ եա պիր պայղընըզ կէլմէքտէ, վէ եաթօտ գաֆասը շիւմէքտէ տիր. վէ պուսլարտան տա ֆաղլա օյարազ, բէք ֆէնա պիր թապիսթը տահա վար տըր, չեօյլէ քի, կիւեա պիր մարիֆէթ իճրա իտիեօր վէ շազա եարքեօր կիպի, ըսաթ կէթիթիտիկի շէյէ թօգանըր, օյնար, գըրար, տեօքէր, վէ պուսլարտան տա քէյֆ տուեար . իմտի, էկէր զօգուլու սօ շիէնիլդ ելէ եէլաաղէնիլին պիր պէլանս ուղլամամսսըրը իթմէր ի սէնիլդ, սազընըզ պրազմամսսըրըր, — տէտի Սարա :

Տիւգ տը Լիւմնէյ, ֆրանսանըն նամտար ֆամիլիալաբընտան պուլունտուղու հալտէ, հէմ կէնճ օյուպ վէ հէմ տէ

բէք եազըրըզ պըզ աեկիլ իտի իսէ տէ, հատտէն զիւտտէ ուղուն վէ իրի օյան պուսնու, լէհճէսինն զիւտտէսլլլէ պիր չիւքինիլը վիրմէքտէ իտի: Մէրգում գաեթիլէ եարամազ վէ հիչ լաճաթ տուրմազ պիր թապիսթաե օլուու գտան պաշգա, օլ եիւքսէք եիւքսէք սեօյլէ յիլէլէր, վէ արաըղ արաըղ կիւլիւլէլիլլէ օրթալըրը վէլլէլէեէ վիրմէքտէ օլուու զու կիպի, քէնտի վաճիպ իւլ իսթիքրաճ լաղըրտըլտըր, պօշպօղաղըրգարըր, վէ թեքիթիֆաղճէ, վէ էաեպիդճէ թավը ու հարեքէթլէր, վէ շազալարըր վէ լէթմաֆէթլէր, ալուրի մէրթէպէ հէր քէսին նեֆրէթիլն մուճիպ օյարազ, էօյլէ պիր առէմին, փարիս կիպի պիր մէտէնիլիէթ մէրքէզիւտէ, վէ էն եիւքսէք վէ էն զիւտտէ միւչըրէֆ ճէմիլիէթլէրտէ տաթիլ պիրլէ գապուլիլիէթ պուլապիլմէսինն, վէ հաթթա, գապուլիլիէթ պուլուու գտան տա պաշգա, չօգ տէֆա իսթիւմազ վէ իճրամընտ ճիւրաթ իյլէտիկի կէրէք իտանճա վէ կէրէք ֆիլլու հարեքէթճէ պէտիլիլիլէր, սազըլիլլէրէրէ, թէրպիլիլիլիլիլիլէր վէ շաղըրըրգարա, առեթա պիր առէթ հիւլիւմնտէ օյարազ կէտղ եումուլուպ վէ միւսաատէ իտիլմէսինն, հէր քէն զիւտտէսլլլէ թեքմէքտէ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պիր տէ մէրգումուն րաճի պուլունտուղու ֆամիլեանըն իսթի իշիտիլտիկիլուտէ, մէզքիւր թեքաճհուպ վէ մէզքիւր թէնէֆիլիւր, չօգ թէնէզղիւլ պուլանգտա իտի, չիւնթի, հէր քէն մէզքիւր ֆամիլեանըն իսթ ու չեօրէթիլն հիւրմէթ ու թիայէթ իլլէմէքտէ իտի: Մէրգում՛ բէք տէ տիրա. եէթիլ օլմատըրգտան պաշգա, կերչի պաղը քէրրէ թաշալազ բէք նիւզթէլի լաղըրտըր տա պուլուպ սեօյլեմէքտէ, վէ միւրատ օյունան թաշը, թամ սըրաւընը պուլարազ եկրինէ վաղ իլլէ եաթիլքաե, մէհարէթի քիտալիլիլիլ պուլունմազտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տաթի, ալէմ՛ քէնտիտէն, վէպա իլլէթիլնտէն գաշընըրճարնա սազընըզ գաշընմազտա իտի: վէ մէրգում՛, ալաղը ինթիլգամ իտիճի օլուն առամլարտան օլուու զունտան, շայեանը նեֆրէթ, վէ զեզէք, վէ պօշպօղազ առամլարըն, տայիմա անըն բէնչէ-

սինէ տնւմէսինէ արգուբէշ պուրումնագոտ խորիչր: (*)

Մէրգուճուն զէվճէսի տուչս իսէ, բէբ լէթաֆէթի եւ-
րնատ պր գատըն օլուպ, վէ սիննի տէ օթուզա գատէմ
պասմըշ օլտուզու հարտէ պրիւ, Փարսիսն էն զիւտտէ մօտաճը-
լարընտան պրիւ օլտուգտան պաշգա, պաղը խաֆիթճէ հալ
ու հարեբէթիչրի սէպէպինսէն տարիս, տըլլէրէ տասիթան օլ-
մուշ իտի իսէ տէ, հէբ թէս գօճաւընըն, օլ ատէթտէն խա-
րիճ օլան ուլղունսուզ հալլէրիսի պիւմէբաէ օլտուգլարըն-
տան, մէրգուճէնին մէգըբուր խաֆիթիլթըրիսն, չնչմի ինսաֆ
իլէ պողարագ, տֆվ իթմէբաէ խորիչր:

Տիւգ տը Լիւսնէյին գալըպ սըգլթիթ վիրիճի բէբ ֆէնս
վէ բէբ տըբըզնս սայր պր թապիաթը տոնսա վար իտի,
չնօյլէ բի, էօթմէբինս պէրիբինս ես պրիբը խասթալըզ, վէ
եախօտ պրիբը սագաթըլըզ լաղապարը թագարագ, վէ ար
ու հիճապը վէ ինսաֆ ու մէրհամէթի ըաֆա գօհարագ, երիզ
լէրճէ, թէսան օրթասընտա պրիւ սէօյլէմէբաէ վէ էլէնմէբլի-
կէ չըգըչմագոտ իտի: Պու արըբըբըլարը, վէ պու թէճպի-
յէսիզլէբըրն, կէրն թապիաթիլլէ, թէստի իւզէրիսն, հէմիչն
պէլարը վէ գալզարը տալլէթ իլլէմէբաէ իտի իսէ տէ, ան-
լէրի տալի իշ եէրինէ գօյնմանգոտ, վէ սալս իսլահը հալլէ
միւրաճաթ իլլէմէմէբաէ իտի, չիւնքի զաթէն, տիլպէրի-
կի տէ պէր թէմալ պուրումնուղունտան, բէբ չօգլարը ես-
լարմըշ վէ բէբ չօգ տէֆատ տ թէնախի ետրալանմը իտի:
Տիւգ տը Լիւսնէյին պու հալլէրի պու գատարճըզ անս

(*) Պու եօլտա, ճէմիյէթիլլէ իլիտէ արըբըբը վէ պօզ գօղազ-
լըզ իտէրէ, գատընլարը վէ երթըրիլ կիւտլիթիպ վէ էլլէնաթէն-
լէր, պրիտ տախի բէբ չօգ տուրար. հաթթա, հէր ճէմիյէթաէ,
հէր զիւտաթիթաէ, վէ հէր տիւկիւտաէ վէ հէր զիլիթիթաէ, էն զիւտաէ
իթիպար պուլանլար, օ եօլտա ընգըլի վէ աթիլաը պօզուզ ատամ-
լար տըլար: վէ պուլանտա սէպիլի շու տուր թի, պր իսլաղտա ճէ-
նաթիլլէն գատար չօգ օլուր իտ, օլ խալապ, պօշ լաղըրտարտա վէ
պօշ չէլլէրէ կիւլիլլէր տէ օլ գատար չօգ օլուրլար, վէ թապիաթիլլէ,
թէսալիլլէ լաղըրտարտան թիմաէ պր չնչ տնայմագ վէ հալլանմագ,
չիւնքի, չօճուզ կիպի տիլլէր, կիւլէճէք պր չնչ պուլանլար:

լաղըրտագ տան սօնրա, արթըզ հիքիայէմիզի օգուեան զաթ-
լարըն, մէրգուճուն, մատամ տ'Արվիլ իլէ Սարաբը կէօր-
տիւկիւտաէ, նասըլ գապա վէ նասըլ թէսկին պր սէս իլէ
պաղըրաճաղընը թէֆէթըբուր իտէպիլէճէթլէրի աչիքիար
տըր:

—Էյ, եա' հու, թրմսինիզ սիղ պաղաեբըմ, նէ եարը-
եօրսունուզ օրատա . . . անա'յիպ . . . հէլէ շունլարա պաղը-
նըզ պր բէրբէ, պալօնուն երիզիւնիւն աղը օլաճագ օլան
էն տիպէր գատընլար, պէօյլէ կէլիպ տէ, պր պուճագա'
չէթիլիլլէր . . . եօ'գ, արթըզ պու օլամաղ, արթըզ պունա
տտեանամամ պէն, իսթէ բմիւնիլլէ թի չիմտի օրթալըբը այթ
իւպ իտիպ վէլլէլէ յի գօրաբանըմ, էկէր սիզ պէօյլէ հէր
թէսին թահսին ու թէճպիւրիսն իւզէրիսիլլէ տալլէթ իտե-
ճէք եէրտէ, կէլիպ տէ թէօյէ պուճագ եէրլէրտէ սարֆը եվ-
գաթ իթմէբլիկէ տէվամ իտէճէք իտէնիլ, մարթըլ, իլլէ
սիղէ խապէր վիրիբըմ թի, պէն տէ նէ գատար սէսիմ վար
իսէ . . . պու ճէմիյէթիլլէ, էն կիւղէլ գատընը զայպ օլմուշ
տուր, իպատուլլահս պիլմիշ օլունուզ հա', տէ յի պաղըրըրըմ:

Վէ մէրգուճ, պունլարը պէօյլէ սէօյլէտիբաէն սօնրա,
եան կէլիպ մէրգուճէրին եանընտա օթուրտա, վէ սօլ
տիզինի, սաղ պաճաղը իւզէրիսն աթարագ, պր էլիլլէ տէ
տեաղընը թութաւ: (*)

—Աճա'յիպ, մօնսիտ, իսթանպօլտան նէ գատար տա
չարուզ ալտէթ իթմիլիլլէրի տիբ, —տէտի մատամ տ'Ար-
վիլ, հէման մէրգուճուն եանընտան կէրի կէրի չէթիլլէրէ:

(*) Միւլիլլիթ պուրատա, Փարսի կեպի պր մէմէթէթաէ պրի,
էն զիւտաէ թիպար, աղըլատա, վէ սանիլ թիլթպէ, վէ սանիլ սէր-
վէթըր իլլէրինտէ, պու մէրթէպէ ութանմագ, սաղըրտը, վէ դա-
տըն եանընտա տեաղըլլա օլնար թէրպլիլլէտիլլէր պուլունուր օլտու-
ղունա ալալմագ իսթըր թի, պու տա բէք սանիս տիբ, վէ հաթ-
թա իտաթը թուրթուտ, էլլէրէ հաղըրտա, բէք կիւղէլ վէ բէք
տէ մանկալը պր տարըզ մէսէլ տախի վար տըր, մէսէլա, օլտուճ
ատամ տըր, օլմատա տախի պր ըուլու, հիմար հիմար տըր, օլտա
տա աթլատան շուլու: տէմիլլէր տիբ:

— Ի վիճեթ, բէք շարուգ տէճուսիւմ: Տիչ չի բճեմ եօզ տուր քի, պիղիմ մատամ տախի օլ պտպտէ, թըրպը սիզին կիպի տիւչիւնէրէք, թըրպը սիզին կիպի թէնաճիւլիկ իմ միչ օլմայը տըր: չիւնքի, պէսպէյի պէնիմ շարուգ տուրէթ տէ ավտէթիմ, հօշունա կէրմէ միչ օլտուգունտան, սուր կիճէ, պուրանա պիրլիքանէ կէրմէքիքտէն իմ թինա իյլէ միչ տիր ֆադգամ, զարարը եօզ տուր, քէնախինն պիրլիքտէ պուլունմամայը: պէնիմ հաղըր պուլունմաման հէզարան քէզ զիստէ իշէ կարամիչտըր: Տօղրուսու, պու տա չօգ զարիպ պիր հալ տիր . . . պէն, մէրգումէ իյէ պիրլիքտէ օլտուր, պիր ճէմիլնէթէ կիթտիկիմտէ, քիմնէնն նազարը տիգդա թըրը իղէրիմէ տալէթ իտէպիրլիքտէ տէ յիլիմ: հալ պու քի, եալընըզնա կիթտիկիմտէ, մուղայիլի օլտուր, հէր քէն էթիթափրմա թօլլանմագտա, վէ, «մատամ տըր Լիւանէ» նէրէտէ տիր, պու կիճէ կէրմէքէճէք մի տիր, վէ դարլիւ հիւմ, վէ դայլիհիւմ» տիմէքտէ ավրէր: Ի վիճեթ, մարքիզ, կէրլի մէրգումէ զէվճէմ տախի, թըրպը սիզին կիպի տիւչիւնէրէք, իսթանագլտան շարուգ տէճուսի կիւմտէն տօլտեր, պէնի ատէթա պիր քէօրէք մագամլիտա դազուլ իմ մէքտէ իտէ տէ, պու ճիւմիէ իյէ, պէն տախի, պիր պաշգամը գատար սէվիմի պիր ատամիմ: . . .

— Ի կէր, ճարգ թարափընտա դալմըչ օլտա իսխիկ . . . քէնախիկի տահա դօլայ սուրէթ տէ սէվտիլէպիլէճէք իտի նիկ . . . — Ետի մատամ տ'Արպիլի նիմ պիր թէ կպտիւմ (կիւլիւմտէ իյէ) իւզրէ:

— Նանի հիչ կէրմէքէ իսիմ, տիմէք իսթէմէքտէ սինիկ, էօյլէ տէ յիլ մի: հալ պու քի, սիզին պու սէօյլէ յէչինիկ, բէք տէ հիւթամիլ տիր, բէք թահգիրամիլ տիր, — Ետէք բէք, վէ տիզինի աշաղը արտըդտան սնորա, շարգատը իւզէքինէ պիր տիւմպէլէկէ վուրուրճատընա վուրարագ, մէրգում պաղըրմտէն պաչտար:

— Աման, մնախէօ, էկէր Ալլահընըրը սէվէր իսխիկ, պէօյլէ պաղըրմանընըզ, տ'ս օլունուզ վէ բահաթ տուրու-

նուզ եօզտա, պարի պիզ պըրագալըմ կիտէլիմ, նէ պաղըրքի օրտանուզ, — Ետի մատամ տ'Արպիլի հէտտէթէնէրէք:

— Նէ, պըրագալ կիթմէք մի իսթէքրսինիկ, իսայր եաղմա եօզ տուր, օ օլտալիլըր էմմա, անճազ պիր շարի իլէօլապիլըր, շէօյլէ քի, կէլիպ գօթիլուգումա կիթմէքիսինիկ, վէ կիտիպ կալիտէ պիր տօլաչմալընըզ, նա սըլ, գապուլ իւտէք մի սինիկ:

— Ալզին իյէ մը, Ալլահ իթմէպին, լաքին, եօզ, եօզ, բէճա իտէրիմ սիզէ, չիչէ կիմէ թօգունմանընըզ, տման եալվարըրըմ, եէլազէմ տէ պըրագընըզ, զիրա դըրարընըզ, մայիւմ եա թապիեթընըզըն իվիթիլաշընտան տըր . . .

— Ատամ սիզ տէ, աննն նէսի օլուր, պէն նիչէ եէլբաղէլըր գըրմիչըմ տըր քի, իլլա կէչնիչէքտէ մատամ տը վօտէմն թարափընտան գարըմա հէտիլէ օլունմուչ օլան պիր Ձին եէլազէսինի գըրտըմ քի, տօղրուսու բէք կիւզէ պիր շէլ իսի:

— Աէրգում, պու էմնիլէթիպախը լազըրտըլարը սէօյլէտիլի վազըթտա, գանաքէնն իւզէրինտէ արգատը իւզէրինէ եան կէլէրէք, սարմաշըզար տէմէթէլիքիտէն պիրլի նի թութուզ սարսթմագտա, վէ եալաչ եալաչաա քէնա տույէ տօղրու շէքիշտիքտէ իտի: վէ նիճայէթ օլ գատար օյնատը վէ շէքիշտիքտի քի, մէրգումուչ միւրատը հասըլ օլտարագ, սարլըմը օլտուղլարը պարճունա աշաղը կէլտիլէրինտէն, մէրգում օլ մէրթէպէ չազալ վէ էմնայի հայվանաթ միսիլու վէ տիլանէճէ հայգըրըզ պաղըրարագ պիր գահգահա տըր պըրագալը քի, էօյլէ պիր ճանա սըզլէթ վիքիճի արոզ ատամըն եանընտան, կէրչի մատամ տ'Արպիլի գուչըզ գուրթուլաղ իսթէտի իտէ տէ, էօթիտէն, կէչտիլն օլ պիր ուճունտան, քէնախինն իսլագա իմ միչ օլան ճարըլ օպէրին կէրմէքտէ օլտուղունու կէօլտու կիւտէն, վէ մէրգումա դարչը կիտիեօր տէ յի չիւրճէ վիթմէլիքտէն տէ խէվիթու իճթինալ իյլէ տիկիլնտէն, մէճպուրի գայղամանըզ, տիւզ տը Լիւանէյն եանընտա գալա գալար:

—Պագտանախնայող, մատամ Մագ-կրէկոր, շու եէշիլիք-
 լէրին այթընտա պէն, եա պիր չոպանլար իլահը Բան, եա
 պիր բունարլար բէրիսի (նայեառ), եա պիր օրմանլար բէ-
 րիսի (սիլիէն), վէ եախօտ պիր եապանի առէմ շէքընտէ օլա
 իսիմ, բէք կիւզէլ պիր շէյ օրմա՛դ մը իսի, —տէտի տիւզ տը
 Լիւանէ յ Սարսեա խիթապէն սեօյլէեհէք, վէ պիրտէն պիրե
 մէրգումէնին եանընա եանաշարագ, — լեամամ, եապանի
 տէտիմ տէ, խաթըրմա պիր հիքեայէ կէտի, բէք ալըզ սեօյ-
 լէյլիլ, վէ բէք տէ ըկիլնէ պիր հիքեայէ տիր, հայտէ սի-
 զէ նազլ իտէ յիմ . . .

«Կեօզլէրինիզ էօնիւնէ կէթիլինիզ քի, Օթայիթիտէ . . .
 —էյ, մօնսիէօ տիւզ, արթըզ էլ վիրտի հա, —տէտի
 Սարա պիր սուրէթի պարտէ իւզրէ»

—Բէք ալէա, կիւճէնմէ յինիզ, նազլ իթմէմ, նազլ իթ-
 մէմ . . . նէ կիւճէնիեօրսունուզ, եալվարըքանըզ նազլ իւ-
 տէրիմ. սիզ իսթէ մէեօրմուսունուզ, չ՛գ էլի, պէն տէ մ-
 նը մատամ տը Թօրպօն իլին սազլար, վէ ծնա նազլ իտէ-
 բիմ, իշթէ, իշթէ օ տա կէլիեօր»

Մատամ տը Թօրպօն տէտիկի, էլի չաղարընտա, գըտա
 պօյլու վէ շիշման վիճուտու օլուպ, դայէթիլ տավար, եա-
 նի քէնտուլի թասլաեճը, վէ լայիթիլ տէ կիւլնէկէ շայ-
 եան հալ վէ թապիթ իլէ մէշլուֆէ պիր դատըն իսի. վէ
 մէրգումէնին շէնէսի պօղազընա դատար սարգմազտա օլ-
 սուղու կիպի, կեքէք ճանընըն իսթէտիկի վէ կեքէք իսթէ-
 մէտիկի պիր շէյէ տայիր լազըրսը իթտիկինտէ տալի ի-
 րի իրի կէօզլէրինի տըպ վէ պէպէքէրինի տէ պիր թարաֆա
 ազըտարագ, պէլէրտէ պէլէրտէ պէեազլարընը կէօսթէր-
 մէքտէ իտէ . . . վէ պու չիլըրին հայլէրինտէն տէ ֆազլա օլա-
 րագ, օլ կիճէ պաշընա, իւզիլի եէշիլ իշէմէլի օլուպ վէ
 գէմիլի տէ պագըր ընկիլնտէ օլան պիր դումաշտան դօճա
 պիր հէյպիթամիզ սարըզ սարմըշ իտի

—Պէն մէզքեր հիքեայէյի, մատամ տը Թօրպօն իլին
 սազլամըշլմ տըր, —տէյի պագըրսը տիւզ տը Լիւանէյ .

—նէ տիր օ, նէտէն պահա իթմէքտէսինիզ, —տէտի
 մատամ տը Թօրպօն գըրըլուպ տէօքիւլէրէք, էգիլիպ պիւ-
 դիւլէրէք, վէ կէօզլէրինի շիլիլէր վէ ճիլիլէր եաբարագ .

—Մատամ, բէք ըկիլ, բէք պերպատ, վէ բէք տէ շար-
 գընճա պիր հիքեայէտէն պահա իթմէքտէսինիմ .

—Ա, հաֆըզ Ալլահ, էօյլէ պիր հիքեայէեի քիմ, վէ
 գա՛նիլ քիւսթամ իսանընա ալըպ տա նազլ իթմէքիկէ ճիւ-
 րաթ իլէեէճէք տիր .

—Պէնտէնիզ, մատամ, էվիլթ, պէնտէնիզ ճէննէթ գու-
 շու նազլ իտէճէկիմ տիր. իրուաա ալիմ, մէզքիւր պիլտի-
 կիմ հիքեայէ էօյլէ պիր հիքեայէճիք տիր քի, էկէր իսթիեաթ
 ճանպօրան պիլէ իշիտէճէք օլա, հիճապընտան նաշի եիւզ-
 լէրի գըք գըրմըք բանճարա տէօնէճէկինտէ, աալա շիւբճէ
 եօզ տուր . . . Ֆազլաթ, մատամ, սիղին տէ ար ու հիճապ
 հուսուտունու ալմըշ օլան սուլղու վէ խոշրճուղու պիլ-
 մէքտէ օլաուղումտան . . . իմտի տիլնէ յինիզ նազլ իտէ յիմ .

—Ա, մօնսիէօ, պու մէրթէպէ ճէտարէթի սիզ քիմտէ՛ն
 վէ նէրէտէն ալմապտաընըզ պիլիմէեօրմ . . .

—Եա, սիղտէ մի կիւճէնմէքտէսինիզ, բէք ալէա, էօյ-
 լէ իտէ կիւճէնմէ յինիզ, կիւճէնմէ յինիզ, սիղտէ տէ նազլ իթ-
 մէմ, շիւնքի, տօղուսու, տայիմա բէք կիւզէլ կիլինիպ գու-
 շանմագտա, վէ բէք տէ կիւզէլ պիր կուսթօ սահիպէսի պու-
 լուճանըզը իսպաթ իթմէքտէ, վէ տայիմա տա սիւս վէ
 զարաֆէթ իւզրէ կէզմէքտէսինիզ, նապըլ քի, միւսաաաա-
 նիզի թահսիլ իտէրէք պէեան իտէրիմ քի, պու կիճէ աէ
 պաշընըզա, տիւզճէ չիլըրիեիւպ բասայանարագ տէլիք տէլիք
 օլմուշ օլան քիւհնէ պիր շամարըր գազանընա պէնդէք պիր
 դօճա սարըզ կէշիլէրէք, պուրտաա կէլիլիսինիզ տիր .

Տիւզ տը Լիւանէյ պուճու սեօյլտիկինտէն սօնրա, գահա-
 գահա իլէ կիւլնէկէ պաշլատը .

—էկէր սիզ ճարգտան, երէն էսկի զէվէքճէ շագ-
 ճըլըզլարընըր թէքրարէն պաշլամագ իլին կէլտինիզ, վէ
 էկէր խալզ առ տըրքմաեղազ միւսաաաաաա իթմէքտէ իտէ,

պու. քերամէթի. քէնտի լիեադամբընըզա համլ իթմէեիւլ, իլլա նիմ մերթէպէ տիվանէ օլլուուղունուզու պիլուրէրինն համլ իթմէլիսինիզ, —տէտի շիշման գարը դազապա կէլէ-րէք, —մօնսիէօ, շունու տա բէք ալէնա պիլմէլիսինիզ քի, սի-զին ալտէթիսինիզ, հէք քէսին աշուրի մերթէպէ թէէտաիւ-ֆիւնիւ մուճիւլ օլմադ տա տըր . . :

Մէրգումէ, պունու սէօյլէտիկի կիպի, շէօյլէ պիբ ան-քեալը եերիւիլիւ իլէ ալըպ Երուրեհի վիբտի:

—Նէ տէրանիզ, մատամ Եւադ-կրէկօր, շիմտի պիլթիւն գուվլէթիսի. քէնտիսէ թօրլանարապ, կիտիպ շու միսիլն աճիւղէեի թէրէլէսէմ, սաշըք պաշըք աշալը ալլամ հագ-գըմ եօգմու տուր, —տէտի տիւզ տը Լիւանէյ, —լաքին, եարմամ, եարմամ, ելինէ հիւրմէթ իտէրիմ. . . Եազըզ տըք, էօրսիւզ տիւր . . . հա, հա, հա. . . —վէ մէրգում թէէրա-բէն պիբ դանգանա տըր գօրարտը: —Մ, պագսաննընըզ, Մ. Շարլ Բօպէր տէ պուրատա իմիշ, տէտի տիւզ տը Լիւա-նէյ, —պէն մէրգումու Բիրքէն սուլարընտա թէէտաիւֆ իթմիշ իտիմ. . . չօգ սիւսիւ պիբ չօճուգ տուր, էլի տէ պիբ սէսի վար տըր, դուզու դուշու կիպի շարգը թիւրքի օգու-մադտա տըր . . . շիմտի կէօրէճէքսինիզ, մարդիլ, նէ կիւ-զէլ չէքլշտիբիբ վէ էլլէնիբիմ պէն մերգում իլէ . . . նա՛սըլ, իսթմէլիսինիզ, մէրգումու սիլէ թադտիմ իտէ յիմ մի:

—Բահաթ աուրունուլ, վէ պիլի տէ թաճիլ իթմէ յիւլ րահաթ պըրադընըզ, —տէտի Սարա արգասընը տիւզ տը Լիւանէեէ չէվիբէրէք:

Մ. Շարլ Բօպէր, լիւծնուղուն շիշէրէրինի սէյր իտիպ վէ թէհայիւիւր էլլէեէրէք Եալլաշ Եալլաշ իլէրուլէ յիւլ կէլ-մէքտէ իքէն, տիւզ տը Լիւանէյ տալիս պիբ ուսթալըզ չէ-վիբէրէք Սարանըն գօգուլու սու շիշէսինէ էլլինէ կէշիբիշ օլլուուղունտան, սէսիլիճէ, վէ քէմալի տիգգաթ իւրլէ, մէգքիւր շիշէսին թարասընը ալմանա չալըշմադտա իտի (C):

(C) Գատընդարտա պու տախի ատթտան շիր, Եա սաաթլարը գօրտօնու իւղէրինտէ, վէ եսիստ ճէպէրինտէ, կիւղէլ վէ սիւսիւ

Մ. Շարլ Բօպէր պիբ թարաֆտան իլէրու կէլմէքտէ իտի-մէրգում ուզուն պօյլու օլլուպ վէ բէք տէ թէէնասիւպիւն-տէ (C) իտի, վէ էշքեալը տալիս բէք նիլամ վէ ինթիզա-մընտա օլլուուղու կիտի, հէլէ էլլիսէ վէ գըբաֆէթի տա-լիս զիեանտէսիլլէ սիւսիւ վէ Եազըշըզը իտի. Փագաթ, աթվար ու էլլադընտա, վէ բէվիշ ու հարաքեաթը թարգըն-տա, էօյլէ բէք էլթաֆէթ վէ չէվիբիք պուլունմադտա տէ-լիլ իտի. վէ պունտան տա գաթիկազար, էլլէրիլլէ աեադ-լարը հէմ իրի օլլուպ վէ հէմտէ չիբքին իտիլէր: Մէրգում մատամ Եւրիլիլի կէօրտիւքտէ, զաթէն խօտպին պիբ հալտէ օան վէ լազըմ կէլէն չիբինիք տէրքեար պուլունմանն լէհէէսինտէ, պիրտէն պիրէ պիր էսերի հիւզն ու մէլալ հա-սըլ օլմանտ պաշալտը. պու էսերի մազմուսիլէթիւն, օլ գատտը շարուգ սուրէթտէ հասըլ օլմադընտան, կէրի սալի-թէ օլմադը անալըլմադտա իտի իտէ տէ, պու ճիւմէ իլէ շու տալիս սահիշ տիր քի, բէք ուսթալըզը սուրէթտէ իճրա ի-տէպիլմէքտէ իտի, Մէրգում իւղէրինտէ, օլ մէրթէպէ վէ թապիի սուրէթտէ պիբ զէվալլըլըզ էսէրի միւշահէտէ օլլուն-մադտա իտի քի, մատամ Եւրիլիլի եանընա Եազըն կէլտի-կէնտէ, վէ մէրգումէ տէ մէրգումուն մէգքիւր հալի բիւր քէ-տէրինի կէօրտիւ կիւնտէ, անինտէ վէ թապիւթիլլէ, Սարա-տան, մէրգում հագգընտա տիլն միշ օլլուուղու տէհէթա-միլ լազըրարլար, շէօյլէ քի, հաթթա, մէ յիւսիլիկէթիւն-տէն նաշի, էօմիլինն գատտ իթմէքիլկէ գատտը շըգըշա-ճալը գօրգուլարը խաթըրնա կէլտիլէր:

—(C, սէլամ, էֆէնտի, վա՛յ, էլմանսըմ, սիլ տէ պուրա-ուֆանըզ պիրէր շիշէ տէրունիտէ, արտաա պիբ գօլլամադ իլին, կիւղէլ գօգուլու սուլար թաշըրար:

(C) Պու. Բէնաէնալ լուղէթի չօգ տէֆա իսթիմալ օլլունմադտա օլ-տուզունտան, մանէտարը իլլաճէթմալի կէլլէմ սանարըզ. Եանի, հէք վիճուտի աղալարը, պիբ պիրինէ Նիսաթիլէ թամ էլլիսիսանտ տիր տիմէթ տիր. մէտէլ պօեու ուզուն տա, գօլլարը Եա պօճադ-լարը գընտա, վէ Եախտ էլլէրի ուֆագ տա, աեաղարը իրի, վէ Եա-լիստ էմալի պիբ գուտըր օլմանադ տըր:

տան մը խոհնիդ, շիւքը, կէօրիւշտի կիւմիւղէ, շիւքը, տողրուսու, յօդ մէմնուն զլուում սիդի կէօրիւկիւմէ, — տէտի Մ. տը Լիւանէյ, մերգում գօմանտանն զարչըսնա չըգըպ Եօլունու քէսէրէք, — սուլարտան սյըլլալըտան պէրու զաթընըդ ինէ կէօրիւշիւպ գօնուլմալըդ շէրէֆ ու իգըպիլինէ նայիլ օլամամը խոհմ. . . Լաքին, օ տէյիլ էմնա, պէսիմ աղիդ ասթում, պու նէ հալ տիր սիդտէ, նէ օլմուշուուուդ տուր. կէօրիւնիւլէ նէգարէն, պիր նամիգաճըլընըդ օլմալը տըր, էօյլէ տէյիլ մի, վա՛հ, զէվալը, վա՛հ :

Մ. Շարլ Բօպէր օրատա, ուղուն վէ բէք էլէմնաք պիր պագըճ ինէ մատամ տ'Արվիլին երիդիւնէ պագտըգտան սօնրա, տիւզ տը Լիւանէյ, տախի, դաեթթէ տէրտի պիր սէօյլէյէ ինէ :

— Էվվէթ, էֆէնտի, քէյֆիմ եօդ տուր. . . զիեատէսիյլէ պիր պիհուղուրլուղում վար տըր . . .

— Հաֆըզ Ալլահ, նէ գատար էսէֆ օլունածագ պիր հալ, տողրուսու բէք քէտէր իթտիմ. լաքին, օ տէյիլ էմնա, էլմասըմ, շու միսկին շէլէ իլէթինտէն գուրթուլմալըգա հնէ պիր չարէ պուլմամեօրմուսուուուղ, — տէյի սիւալ իթտի տիւզ տը Լիւանէյ, պիր սուրէթի սահիհէ իւզրէ քէտէրի աղիմ կէօթէրէք :

Մէրգումուն պու սիւալի իւզէրինէ, Մ. Շարլ Բօպէր, տիւշար իթիդրապ օլարադ, ճիւղիճէ պութ կիտի տուրա գալուղտան սօնրա, հիտտէթի շիտտէթինտէն նայլ աննը գըզարարադ աթէշ քէսիլտիկի հալտէ, մերգումնա ճէվապ օլարադ, գըսաս վէ գուվվէթի պիր սէօյլէյէ ինէ :

— Էֆէնտի, էկէր պէսիմ սըհհէթ ու աֆիլիէթիմի օլ մէրթէպէ մէրադ իտիպ վէ աճըմադտա իսնիկ, մէմնուլ իտէրիմ քի, եարըն սապահ թէշըրիֆ ինէ, քէսպի մալիւմաթ իտէպիրտիւնիկ, էօյլէ տէյիլ մի :

— Մասալլահ, էլպէթտէ էօյլէ տիր, աղիդիմ . . . էվվէթ, պիրինի կէօնտէրէք, քէսպի մալիւմաթ իլլէմէիլիմ, — տէտի տիւզ տը Լիւանէյ, աղամէթի պիր սէօյլէյէ ինէ :

Մ. Շարլ Բօպէր նիմ մէրթէպէ պիր սէլամ վիրէրէք, ալըպ կէօրիւկիւ վիրտի :

— Ալիմ Ալլահ, հիւ պիր շէյի եօդ տուր, էկէրնի Պիւման շահը նէզլէ օլուր իսէ, պու տախի օլուր, — տէտի տիւզ տը Լիւանէյ էէնիտէն Սարանն եանընտա տէվիլիպ եան կէլէրէք, — հէք նէ հալ իսէ, պէն անլատըմ մատտէհին նէ օլտուղունու, պօջ աթտըմ, տօլու թուլթտում. հօ՛շ, զաթէն, իչնի օրալարա վարաճաղը տա մաալիւմ իտի եա . . . Պագասանաերնըդ, մատամ Մադ-կրէկօր, նէ տէրսինիկ, շու գօճա հէրիֆին նէզլէ օլմասընա սիլ ինանապիլըմիսինիկ, Սարա մէրգումուն մէգըիւր սիւալինէ հիւ ճէվապ վիր մէքսիլին, պիրտէն պիրէ շէքիլ վիրտի :

Պունլարըն քեաֆիէսի, բէք չարուգ սուրէթտէ կէլտիլէր. Սարա, տիւզ տը Լիւանէյն գօմանտան իթտիկի մէզը քիւր սիւալ իւզէրինէ, պիր գահգահա տըր պրադարադ, կիւլէք իսթէտի իսէ տէ, քէնտուլի զապթ իտիպ կիւլմէտի. Հալ պու քի, մատամ տ'Արվիլ, ալէադա իթմիլ օլտուղու պիր գատընն հուղուրուտա օլտուղու հալտէ, պիր մատամ էօյլէ շէքիշտիկայ էլլէմէքիլին նէ գատար աղըր պիր շէյ օլմասըն պիլտիկի ճիհէթիլէ, հատտէն զիեատէ կիւճէնիպ էսէֆ իլլէտի, վէ պէլքի օլ եիւզտէն պիր տիւէլլօ պէլասը տա գուհուրա կէլըր տէյի զիեատէսիլէ գօրգուպ մէրադ իլլէտիկինտէն, մէրգումու իֆրաթ մէրթէպէ աճըտը, վէ պիրտէն պիրէ տեալտ գալըտը, Սարաեը գօլթուղունա ալտը, վէ հիտտէթինտէն գանը պաչընա սըշրալը օլան Մ. Շարլ Բօպէրին արգասընտան եթիլտի, վէ եանընտան կէլէրէք, եալլաջ սէս իլէ, — Երէք, — Երէք . . . կիւճէլլէ . . . — տէտի :

Մատամ տ'Արվիլ, պունու սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սարա ինէ պիրիքտէ կալրիեէ կիթտի, վէ պատէհու պալտուրէք իլլէտի :

Հալ պու քի Բօտօլֆ, մէզըիւր պալտա, հէմ պիր ասթըլուր գալընու իյֆա իթմէք, վէ հէմ տէ, մատամ տ'Ար . . .

վի հազգընտա տէրքեար պուլունան գորդուլարննն սու
ու հասար պուլունու պուլունանամարնը, հասնի մասամ իր-
էննին քէնտուէ նագլ ի իմտիկի գատրննն, Ֆիրլադը մէր-
գումէ օրու պ օլմամարնը շարըը պ մէ յոանէ չը գարմագ վէ
անխարա պագրօ օլմագ նիկէթիսն մէոնի կիթմիշ իտի :
Քաօթի էլչի պէ յն մատամը յա գըը պագչէսնին թէրք
էլչի տիրտն սօնրա, մատամ տ՛Սրվիկի հալլնըդճա օլտու-
ղու հայտե ըասթ կէթիմէքիք էմէլլէն, պիր չօգ սաղօն-
լարը կէզիպ տօլաչմը չ իսէ տէ, պիր տիրլու մուգաֆֆագ
օլամաարղընտան, լիմօնլու իս կէրէ տէճմէքտէ իքէն, մէր-
տիվէնին իւք գատէմէսի իւզէրնտէ ճիւզիճէ էլլէնէրէք,
տիւք տը Լիւսնէյ թարաֆնտան զուհուրա կէթիշ օլան
չայեանը իսթիքրաճ լաթիֆէլէրտէն սօնրա, մատամ տ՛Սր-
վիկ իլէ Մ. Շարլ Բօպէր պէ յննտէ կիւզէրան իտէն մէնգա-
րէեի կէօլէրնիէ կէօրիւ պ թէմաչա էլլէվիշ, վէ պէզայէթ
տէրէճէտէ մանէալը սուրէթտէ, մէրգումէ իլէ մէրգում
արասընտա, պիր տէ կէօղ իչարէթի կէչտիկի, ըասթ կէլա
կէօլէրնիէ իլիշմիշ իտի, Բօաթիֆ հէր նէ գատար շախմէն
թանրմագտա տէ յիլ իտի իտէ տէ, մէրգում իրի վիճուտը
տիլպէր տէլիգանլընն զօմանտան օլմամարնը, թապիկ վէ կիւզ
տիլպէր տուլղու սայէսինտէ Ֆէհմ ու տէրք էլլէտիկինտէն,
պու շիւքէսինի թահգըզ նիկէթիլլէ, թէրքարէն կալրիլէ
կիրմիշ իտի :

Պիր վարս սեռնու պաշլամագ իւզրէ իտի. արատան չէնտ
տագըզա կէչտիրտէ, Բօաթիֆ, Մ. Շարլ Բօպէրն պիր գա-
բու արասընտա տեսագտա տուրմագտա օլտուղուն կէօր-
տու : Մէրգում, կէրէք Մ. տը Լիւսնէյ յէ վիրմիշ օլտուղու
ճէվապտան, (չիւնքի մէրգում Մ. Շարլ Բօպէրն հէր նէ
գատար շայեանը իսթիճագ հալլէր ի վար իտի իտէ տէ, մէր-
լիկի տախի եէրնտէ իտի) վէ կէրէք պիր կիւն սօնրա, մա-
տամ տ՛Սրվիլտէն, քէնտիսնէ կիտէճէկինէ տայիր ալմիշ
օլտուղու վատ վէ ըսնտէ վտանս աշուրի մէրթիպէ մէմ-
նուն գալմիշ օլմամը, վէ արթըզ պու տէֆա, մէրգումէ-

նին վատնի իճրա իտէճէկի զըմնընտա, պիլիւք իւմիտ վէ
էմնիկէթի քիտիլէ իւզրէ պուլունամար, լէճճէսինտէն տն-
լաշըլմագտա իտի :

Բօաթիֆ մէրգումու կէօրաիւքտէն սօնրա, կիտիպ Միւք-
ֆիւ պուլտու :

—Շու աշաղըտարի գալապալըգ էլլինտէ պուլունան սա-
բըճա վէ տիլպէրճէ պիր տէլիգանլըր կէօրմէքտէ միտնիլ,
... —տէտի :

—Շու իրի վիճուտը օլու պ, վէ սուրէթի դահիթէսին-
տէն տէ տէրունէն պիր մէմուտնիկէթի քիտիլէ իւզրէ պու-
լունամար կէօրիւմէքտէ օլան տէլիգանլըր տէ յիլմի, էվ-
վէթ, էֆէնտիմ, կէօրմէքտէ յիմ :

—Իտիպ մէրգումուն թա եանընտան կէլմէլի, վէ ա-
լա սէօլլէնէն սէն օլտուղունու անլաթմամագըրղըն, եա-
վաշաճըրգ, ֆագաթ, մութլաք սուրէթտէ մէրգումուն ի-
չիտէպիլէճէկի մէրթէպտէ վէ թարղտա, շու, «Աճ մէլէ-
յիմ», չօգ կիճ կէլալիլը» լութէրնի սէօլլէմէլտն :

Միւք պուլունու էլիթտիկինտէ, պիր թէաճճիւպի աղիմ
իւզրէ, Բօաթիֆուն էիւզինէ պագմանա պաշլատը :

—Մօսնէնէօր, պուլունու ճիտտի օլարագ մը սէօլլէքօ-
սունուգ, եօգսա պիր լաթիֆէ մի իթմէքտէսինիլ :

—Ճիտտի օլարագ սէօլլէմէքտէ յիմ, էկէրչի մէրգում,
մէրքիւր լուզէթիլէրի իլիթտիկինտէ, սէօլլէնէնն քիմ՝ օլ-
մամարնը անլամագ իւզրէ, տէճիւպ պագըլտըրմանա պաշ-
լար իտէ, սիլտէ օլ վագըլթ, շիտիլէ գատար, նիլէ տէֆա-
լար էմալիկի իպրագ էլլէտիկինիլ մուղու, շայեանը թէ-
հայեիւր սուրէթտէ պիր ֆիւթուրուգու իճրասը յա, հէր
ալտըրմամարագ, էօլլէ պիր հալտէ պուլունամարնը քի,
մէրգում ալա, սիլ օլմանլըր, Ֆէհմ ու ֆարգա միւթէ-
տիր օլամամիլ տըր :

—Մօսնէնէօր, հէր նէ գատար սէօլլէտիկինիլտէն հէլ
պիր շէյ անլամամագտա իտէմ տէ, էրնէ բէք ալէա, պիլ
իթալաթ էմիլիկի իճրա իտէրիմ :

Շայեանը հիւրանէթ Միւրֆի, հէնուզ վարս օտուճու պիթմեզաէն էվվէլ, կիտիպ աննիտէ պիր թագրիպ Մ. Շարլ Բօպէրին արգասընտա աուրուու :

Վէ Բօտօյֆ տախի, պու թէճըիւպէտէն դուհուրեաֆթէ օլաճադ օլան հային հիւ պիր նօգթաաընը զայպ իթմէքսիզին կէօրէպիրվէք նիլեթիլլէ, բէք միւնասեպէթլի պիր մասհէլլ թութաու, վէ քէմալի տիզգաթ իւզրէ, օլ թարաֆա տօզրու պագմանեա պաշաաը . վէ արատան պիր դաշ սանիլեթ կէշէք կէշմէզ, Մ. Շարլ Բօպէրին, պիրտէն պիրէ էլիմ պէշիմ օլարագ, արգասընտ տեճիւպ պագըշտըրմանեա պաշաաըրընը կէօրտիւ :

Միւրֆի հիւ ալտըրմատը, վէ կիւեա գէրրեճէ ֆէհմինէ պիլէ վարմանօր կիպի պիր հալտէ պուլուճուու, վէ Մ. Շարլ Բօպէր իսէ, մատամ ԱՄրվիլի գանն իթտիկինտէն, մատամ Բիբլէ իլէ քէնտի պէյնիտտէ կէշմիշ օլան, վէ շայեանը իսթիհզա պուլուճան պիր վազանեա տայիր պիր լագըրտընը սէօլլէեէնին, Միւրֆի կիպի քէբլամէլի, վէ սաշը տէօքիւվիշ քեաաիլ վէ սահիպ վագար պիր ատամ օլապիրվէսինտէն աօլանը հիւ պիր չիւքհէեթ զահիպ օլմատը :

Վալս պիթթաիքտէ, Միւրֆի կիտիպ Բօտօյֆու պուլաու : —է՛յ, մննէնէօր, կէօրտիւնիւզ միւ, պէն մէզքիւր հաքֆէնտաղլըղը իտէր իթմէզ, մէրգուճ տէլիգանլը նաճըլ տէճիւպ պագմանեա պաշաաըր, աճապա մէզքիւր լագըրտընըն հիքմէթ ու էսքարը նէ իտի քի, մէրգուճ էօլլէ ալթ իւթ օլուու, —աէտի :

—Էվլէթ, պապա Միւրֆի, մէզքիւր լուղէթլէրտէ պիր սքըր վէ պիր հիքմէթ վար տըր, վէ պէն տէ մէզքիւր լուղէթլէր սայէսինտէ, իսթէտիկիմ պիր էսքարա վագըֆ օլապիրտիմ :

Բօտօյֆ, մատամ ԱՄրվիլին, էօլլէ պիր իսթարէսիլիլի խէթատա պուլուճանարնտան տօլանը դիւտաէսիլլէ թէէա աիւք իթմէքտէ, վէ մէզքիւր խէթատա, Սարանըն տախի իշթիրաքը վէ եաթօտ մալիւմաթը պուլուճանարնը հիսա ու տէրք իլլէմէքտէ իտի :

տիրճէ, իւզէրիմտէ պիւլիք պիր խաֆիֆիք վէ պիր թէսէլլի հիսա իլլէմէքտէ իտիմ : Պիւարէ Լուիլիմ, նէ դատար չաղըզան, վէ նէ դատարտա շէմէշըպ վէ շիրինթապ պիր շօճուգ տուր . . . Տէլլի եալլնըզ պիլիմ, իլլա հաթթա վալիտէնին պիլէ, իսթէտիկի իլրտմէթի իթմէքտէ իտի . . . լաքին, ա՛հ, մէրգուճ սէնին իլլ լագըրտը իթտիրճէ, վէ սէնին եիւզիւնէ պագտըզճա, քէնտիսի կիպի . . . սէօլլէմէքըլիք միւմքին տէկիլ իտի : Հէլէ սէնի, նէ՛ կիւզէլ պագմագտա, դանըրմագտա, վէ էլլէնտիրմէքտէ իտի . . . Վէ հէլէ պիրտաէրլէրին վէ հէմիլէրէրինի, բուհու կիպի սէվմէքտէ վէ կէօզէթմէքտէ իտի . . . վէ հէփիսիպէտէ իլրտմէթ իթմէքիկէ հէմ վագըթ պուլուպ չաղըմագտա, վէ հէմտէ մէնուու վէ մէսրու գըրմագտա իտի : Վէշասըլ, Լուիլիմիլ պիլիմ, պատիի սէտաթիթ հայիմիլ օլմագտա իտի . . . թէքըլ . . . մէրգուճ կիթտի, վէ պիլիմտէ թէքմիլ չարիքմըզ տէճուտիւ, քիւլլի բահաթ ու սէտաթիթ հայիմիլ մահվ օլուպ կիթտի :

—Մֆ, Մօրէլ, մէզքիւր հայլէրի գիրք իտիպտէ կէօզլէրիմ էճիւնէ կէթիրմէ . . . զերա, ճիկէրիմ բարէ բարէ օլմագտա տըր, —աէտի Մատլէն կէօզլէրինտէն գանըր եաշար տէօքրէք :

—Պէլլի օլ իթիթիւտըր ճանվէր . . . տէլի տիւշիւնտիւքճէ, պազ, պազ, կէօրիւօթուճուու . . . էվլէթ օլ խուուս ֆիքրիմէ տիւշտիւքճէ, գանըմ պաշըմ սըշաւագտա տըր . . . վէ օլ գատաթտա հիտտէթ տուլմագտանըքի, հէման կիտիպ մէրգուճու էօրիւրտիւքտէն սօքա, քէնտի քէնտիմի տախի թէլէթ իթմէքիկի տիւշիւնէքտէ վէ նիլէթ իլլէմէքտէլիմ . . . :

—Լաքին, իլլի եա, մէկէրլի սէն, օլ վագըթ պիլիմ հայիմիլին նիճէ օլաճաղընը ալուշիւնէքտէ տէկիլ մի սին : Վէ պուճտանտա գաթի նաղար, թէքարըն սէօլլէրիմ քի, սէն իլի պիլիթիւս պիլիթիւս միւպաղալը պիր սուրէթտէ կէօրմէքտէսին, իհթիմալ տիր քի, մէրգուճ նօթէր Լուիլ իլլէ,

աստեճէ պիր էլլէնմէքլըք նիյնէթիմտէ պուլունմուշ տուր. վէ չունուտա խաթըրտան չըգարմանալըբըք քի, մէրգուժ զայէթիլէ տինտար պիր աստմ արը, հէր բազար քիլիսէէէ կիտիպ Ս. Պատարագ կէօրմէքտէ տիր, վէ հէր վագըթմտա խանէսինտէ բաբապար պուլունմագտա տրըլար . . . վէ օլ գատարտա միւթէպէր վէ շայեանը էմնիյնէթիլի միլը քի, չօգլարըն սէօյլէտիքլըքինէ նէգարէն, պիր աստմ էկէր բաբաբըն վիրմէք իչին, էմնիյնէթիլի պիր մահէլլ իսթէր իսէ, էմնիյնէթիլ սանտըղընա վիրմէքտէն իսէ, մէրգուժա վիւրիճէք օլսա, տահա զինատէ ազըլըլըք եարմըշ սանըլըք իմիլ:

—Մնտան նէ չըգար, տիմէք օլուեօր քի մէրգուժ հէմ գէնկին վէ հէմտէ միւրայի պիր ատէմ իմիլ . . . Վագտա, պէն Լուիղմիղին նասըլ պիր գըղ օլտուղունու բէք յիլէ պիլմէքտէ յիմ . . . ըրղ ու նամուս նէ օլտուղունու բէք յիլ պիւրիլէքտէն տիր . . . Էվիլէթ էօյլէ տիր, հալ պու քի պիլիւտէ աշուրի մէրթէպէ աճըբըպ սէվմէքտէ տիր, շէօյլէ քի սէֆայէթիմիղի կէօրտիւքճէ, երիւէկի հէգար բարէ օլմագտա տրը: Մէրգումէ բէք յիլ պիլմէքտէ տիր քի, մասագալլահ, էկէր պէն օլմահաճագ օլսամ, սիղ պիւթիւն պիւթիւն աճըլըտան էօյլէճէքսինիպ տիր. վէ իլթի նօթէրինտէ պէնի մահպէսէ աթտըրմագ իսթէմէսինէ տայիր վիրմիլ օլտուղու թէհտիտտէն մագսէտ իսէ . . . չօգ իհթիմալ տիր քի, պիլարէ չօճուգտա . . . օֆ, պաչըմ . . . պաչըմ . . . չըլտըրանագըմ:

—Հաֆըղ Ալլահ, մասագալլահ, էկէրիլ էօյլէ պիր շէյ օլմուշ օլսա իտի, նօթէրին մէրգումէէէ պիր մըգտար բաբալար իլէ հէտիյնէլէր վիրմէսի լաղըմ կէլիր իտի. վէ հիւշ չիւբհէմտէ եօգ տուր քի, էկէր մէրգուժ էօյլէ պիր շէյ վիրմիլ օլսա իտի, Լուիղտէ քեսամիլէն կէթիլըպ պիլէթիէսիմ իտէր իտի, պիլիմ իմտատըմըգա էէթիլըր իտի, վէ . . .

—Մնա օլ, տուս . . . իղհար իթմէքտէ օլտուղունու մէգըիւր էֆքերարլարը պիր տիրըլիւ անլահամաեօրում . . . մէ-

կէրիլ Լուիղիմիղ էօյլէ պիր շէյն գատուլ իտէն գըղարթաճան մը տրը . . . Ալլահ իթմէսին . . .

—Տէյիլ քէնտիսի իչին . . . իլլա պիլիմ իչին . . .

—Մնա օլ, տէյիեօրում սանս . . . տնա օլ . . . զերթ ձ ազալարըմ տիթիւմէկէ պաշամագտա տըրլար . . . էկէր պէն օլմասա իտիմ . . . պիլմէմ քի նէ օլմահագ իտին . . . վէ սէն պու էֆքերտտա օլտուգճա, քիմ պիլիլը չօճուգալըմ մըղըն հայլէրի նիճէ օլմահագ իտի:

—Մէկէրիլ ֆէնա՞ պիր շէյ մի սէօյլէմէքտէ յիմ:

—Խայր . . .

—Իմտի էօյլէ օլտուգտա, նիչին գօրգմագտասըն . . .

Մօրէլ պիւլիւք պիր սապըրսըղըք իւղըէ զէվճէսինին լազըրտըրընը գաթ իլլէտի:

—Էվիլէթ գօրգմագտաբըմ . . . չիւնքի, նազարը տիգգաթըմա վուրտուղունա կէօրէ, իւշ ալտան պէրու, պուրանա կէլիպ պէնի գուճագլատըգտա, հէր տէֆասընտա տախի . . . երիւլլէրի գըղարմանա պաշատըլար:

—Պէսպէլի սէնի կէօրէքը սէվիմէկէ պաշատըղընտան նաշի օլմալը տըր:

—Վէ եախօտ հիճագընտան նաշի պուլունմալը տըր . . . վէ հէմտէ, կիթաիքճէ չօճուղուն մոհզունիյնէթիլի արթմագտա կէօրմէքտէ յիմ . . .

—Անընտա սէպէպի, պիլի կիւնտէն կիւնէ տահա գիւեատէ սէֆիլ պիր հալտէ պուլմագտէ օլմալը օլմալը տըր. Վէ պուստանտա գաթի նազար, նօթէր հագընտա սիւալլէրէ չըգընըլըմտա, արթըղ շիտի, սէնի մահպէսէ իւրա իթտիրէճէկինէ տայիր հիւ պիր թէհտիտտէ պուլունմատըղընը սէօյլէմէքտէ տիր:

—Բէք ալէս, լաքին անը պիլմէքտէ տէկիլիք քի, գաճուղի նիյնէթիլ մէպի մէրգուժ մէգըիւր թէհտիտտէն վաղ կէպիլ տիր, Լուիղ օլ պապտէ հիւ պիր շէյ սէօյլէմէքտէ, վէ հիւ պիր սէպէպ պէնան իլլէմէքտէ տէկիլ տիր. վէ չուստա տիգգաթ իթտիմ քի, նասըլ քի սէօյլէտիմ, կէլիպ

պէնի գունազդաւորգճա, երկընթիւ գրգարմագտա տըր . . . Աման եա Բէպպիմ, զաթէն հիչ պիր նամուսլու վէ ինսաֆը Էֆէնտիսին, քէնտի եանընտա պուլունան ըրզ Էհիչ պիր գըրզա, վէ քէնտի նաֆագասըր քէնտիսինտէն չըգարմագըրզա միւհթամ պուլունան պիր Ֆագըրէեէ խիթապէն դալգըրզտա, «եա թէսլիմ օլուրսուն», վէ եախօտ պուրատան գօլուլուրսուն» տէտիքտէն պաչգա, հաթթա «Էկէր պատէհու պիրիսի կէլիպտէ պէնտէն, սէնին հագգընտա պիր մալիւմաթ վէ պիր շէհատէթ իսթէեէճէր օլուր իսէ, պէն տէ ճէվապ օլարագ, ֆէնա պիր գըրզա տըր, տէրիմ, վէ սէնի պիր եէրէ կիրէպլիմէրիքտէն մէնն իսէրիմ. . .» տիմէտի գաթթան եագըչմատըր թագտիրտէ, արթըգ մէրգում ճանվէր նօթէր գալգարտա, «եա թէսլիմ օլուրսուն», վէ եախօտ բէտէրինի մահպէսէ իրգա իթտիրիբիմ» տէր իսէ, վէ Էկէր պուլունտա մէրգումէնին թէքսիլ Ֆամլիեասընըն, անճագ օլ մահպուս իթտիրմէր իսթէտիկի բէտէրինին չալըչըպ իշլէմէսլլէ կէշինմէրիկէ միւհթամ պուլունտուգունու բէր ալէա պիւտիկի հալտէ սէօլէմիշ օլուր իսէ, օֆ, մէկէրչի պին քէրրէ դիեատէ պիր ճիւլմ ու ճինայթթատ պուլունմուշ օլմաղ մը :

—Ապին, չու սէնին տէսթիկեահճըն իւզէրինտէ սլուլունան թաչարտան եալըրզ պիրինին գըյմէթիլլէ, հէմ մէրգում նօթէրին բարասընը պիրիէպիլէճէկինի վէ հէմ տէ գըրզմըրզն, մէրգումուն եանընտան չըգարըլարագ, եիսէ գօլթուղումուզ ալթընա ալընապիլէճէկինի ինսան տուչիւնտիւրճէ . . . —տէտի Մատլէն ալըր ալըր պիր սէօլլէնիչ իլէ :

—Մէգըիւր խուսուսու եիւզ քէրրէ տահա թէքէրիւր իթտէն, եինէ պիհուտէ տիր . . . Վագաա, Էօլլէ տիր, լաքին պուտա նէեէ պէնգէր պիլըր մի սին, «Էկէր գէնկին օլմուշ օլտա իսիմ, Ֆուգարա օլմուշ օլմաղ իսիմ» տիմէկէ պէնգէր, —տէնի ճէվապ վիրտի Մօրէլ Էլէմնաք պիր սապըրօլըրզ իւզրէ :

Մօրէլ զաթէն քէնտի տօղուլունտա պէղայլէթ տէրէ՝ ճէտէ տօղուր վէ նամուսլու պիր ատէմ օլտուգտան պաչգա, տայիմատա Էօլլէ եաչամըչ պուլունտուղունտան, զա, բուրէթ վէ սէֆալէթ սէպէպինտէն, զէվճէսինին օլ անտէ ֆիքըրինտէն կէչմէրտէ օլան նիլեէթի ասլա ֆիքըրինէ պիլէ կէթիւրմէքսիլլին, վէ մէրգումէնին նիլեէթի զայրի մագուլէսինէ ճէվապ վիրիպ թատհիհէ տախի գալգըչմագըրզըն, թէքըրաբէն քէլամէ աղազ պիրլէ, վէ աճը աճը պիր սէօլլէնիչ իլէ :

—Մֆ, չի չարէ, արթըգ պէն քէնտիմի գատէրէ թէսլիմ իլլէմէլլիլիմ, նէ մուլթու օլ ատէմէլլէր քի, քէնտի չօճուգլարըր տիշարընա, պաչգա ատամլար եանընա խըտէթթէրալըրզ վիրմէեէրէք, քէնտի գօլթուղարըր ալթընտա սաղլաեասպիլլէրտէ, վէ պինանս ալէյտէ տիւչար օլաճագլարըր խաթմար վէ տուգաղարտան մուհաֆաղա իլլէեէպիլլէմէքտէ տիրլէր . հալ պու քի, Ֆուգարալարըն գըրջարըր քէնտի բէտէր ու վալիտէլլէրի գանատարըր ալթընըր թէք իլէ, եապանճըլար եանլարընտա գալըրլար իսիշ, անլըրի աճընան, տուչիւնէն, վէ հըքօլ ու վիգայէ իլլէեէն քիմ տիր մալիւմ եա, հիչ պիր քիմնէ . . . Ֆուգարանըն գըրջարըր, աղաճըր բարա գաղսնապիլիւր պիր սիննէ վատըր օլտուլար մը իտի, հէման սապաշլաբըն իլլէեէճէրլէրի մահճլլէ գօլմագտա, աղչամա գատար չալըչմագտա, վէ թա աղչամ խանէլլէրինէ տէճմէքտէ տիրլէր, վէ այնի վաղըթտա, բտտէրլէրի պիր թարաֆտա չալըչտըրըր հալտէ, վալիտէլլէրի տախի տիկէր պիր թարաֆտա չալըչմագտա տըրլար : Պիղիմ կիպի Ֆուգարանըն էն պաչ սերմանեպի վէ սէլլէթի, անճագ քէնտի վաղթիլլիլ տիր, վէ Էթմէք բարասընտա օլ գատար կիւճ պիր հալ իլլէ չըգարապիլմէքտէլիգ քի, թապիաթիլլէ չօճուղարըրըր պագըպ գանբրապիլլէքըրիկէ պիլլէ վաղթիլլիլ միւսատտէ խտէմէքտէ տիր, վէ պիրտէ գալգըրզտա, Ֆուգարա գըրջարընըն տիւլաղ ու հարաքեաթընտան թէքէքըրլէր իտէրէք պարըրչմագտա

տրըրար . . . կիւեա զանն իտէքսինքս քի, պիղիմ, ճնլարը խանձմիդանէ սագլամանգլըդա դուտրէթիմիդ, վէ տիշարտա պուլունտուգլարը վազլթտա կէօզլթմէքլիկէ տախի վազթիմիդ միւսաստէ խանգիմէքտէ տիր . . . վէ կիւեա պիդ, պու հալթմիդտէն պիխապէր վէ եախօս պիդայա պուլունմագտաեղդ, հալ պու քի պիղիմ լիչն, բէտէր ու վալիտէ վէ էվլլաս, պիրպիրիմիդտէն այրը տիշարդ վէ ուզագտա եաշամաղլըդտա օլան տէրտ, սայիր քիւլլի տէրտ ու միհնէթլէրիմիդտէն դիեատէ կիրան կէլմէքտէ տիր . . . Ալէլլուսուս պիղիմ կիպի, քէնտի ֆամիլիեաօրնը սէվիպ վէ պիրպիրիմիդլէ միւթէսէլլի օլմագտա պուլունան պէապախթլար իչն . . . վէ չօճուգլարըմըդ էսէ, բիւշտի պիլլուդա վասըլ օլուր օլմագ, պիրպիրիմիդտէն ճիւտա տիւշմէքլիկէ մէճպուր օլմագտաեղդ :

Մօրէլ պու թէֆէքրիւրլէն իթմէքտէ իբէն, պիրտէ պիր բաթրտըլը սուրէթտէ օլուուդու հալտէ, թալան իւլիկն դաքուսու թազ թազ վուրուլմանեա պաշլատը :

ՊԵՇԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ԻՄԻՐԱԸ ՀԻՒԿՈՒ

Մօրէլ թէաճճիւպի աղիմ իւղրէ . . . գալգըզ գարուեու աչտը . . . թալան իչնտէն իչէր իբի քիշէ կիբտիլէր : Պունլարտան պլրի իբի պօլլու, ինճէ վիճուտըլ, եալարը պէրէր իւլլու, շիրբին վէ աճմագ չհհրէլի, վէ գըր վէ յըզը ֆաօթր սագալլը օլուպ, վէ էլիտէ պաշը դուրչունլու պիր պտսթմն պուլունմագտա օլուուդու կիպի, պաշնտա տախի եամիր եումու պիր ուզուն չաքա, վէ արգասընտա եէշիլէ չալար եաղը բիրի ուղուն պիր սթիթրի պուլունմագտա, վէ մեզրիւր սէթրիմիտէ կէօթրիմիւն, Եօլարտան աշաղրէա գատար տիւլլիլիւն պուլունտուդու կէօթրիւն-

մէքտէ իտի . վէ մէրգումուն պօղազընտա թիւլլիթի տէօքրիւլիւշ սիեաճ զատիֆէտէն պիր պօսուոն պաղը պուլունմագտա օլուուդու հալտէ, ուզուն, գըրմիդը վէ թիւլլիւլ պօյնու, պիր ազ պապա պօյնու կիպի մէ յաանէ չըգմագտա իտի . . . Մէրգումուն իամի Մալիգօրն իտի :

Հալ պու քի տիկէր առէմ անտէն ուֆարագ պօլլու իտի իսէտէ, գըզըլ, շիւման վէ իբի սուրէթիտէ այնի պաեաղըլըզ կէօթրիմէքտէ իտի, վէ մէրգում վագաա զէնկիւնճէ, ֆագաթ առի պիր թարգտա կիլիմիպ գուշանմըլ իտի. քիրիճէ կէօթլիկէ կէօթրիմտէ էլմաս տիւլլիլէր պուլունտուդու կիպի, սանթրանճըլ վէ էպի պիր դումաշտան օլան եէլէկի իւզէրիմտէ ուղուն պիր ալթուն գօրտան, վէ արգասընտա տախի սարըճա դումաշտան պիր բալթօ պուլունմագտա իտի . . . մէրգումուն իամիտէ Պուրտէն իտի :

— Իօֆ, — տէտի Մալիգօրն օտանըն դարուսու էշիկիտէ տուրարագ, — պուրաընըրտա առէթա պիր մէվթ ու սէֆալէթ գօգուսու գարլամըլ տըր :

— Վագաա էօյլէ տիր, առէթա միւք ու անպէր գօգմագտա տըր, տօլլուսու պիդ պու կիւն միւշթէրիմին հէմ բէք թէմիդիմէ վէ հէմտէ բէք եաղըլարն չաթտըզ, — տէտի Պուրտէն իդհարը նէֆրէթ վէ իսթիքրաճ իտէրէք, պատհու, մէրգում, պիր թէաճճիւպի աղիմ վէ պիր հիտաթթի աղիմէ իւզրէ քէնտուլլէ պագմագտա օլան Մօրէլին եանընա տօլլու իլէրուլէտի :

Թալան իչնիմ գարուսու նիմ արալըզ գալմըլ օլուուզունտան, տիգգաթ իւզրէ վէ խալիմնէ պիր սուրէթտէ, մէրգուման եապանճը իբի քիշնիմ, խապէրտար օլմատըզլարը հալտէ արգալարընտան կէլէրէք, իչէրիմիկէ կէօթլէմէքտէ, ճատուպմագտա, վէ տիլիմէքտէ պուլունան թօթթիլիեարն պաշը կէօթրիմէքտէ իտի :

— Նէ իսթիքրիմիդ, — տէտի Մօրէլ պիրտէն պիրէ, մէրգուման իբի քիշնիմ գապա սուրէթտէ կէօթթէրաթլէրի հարէքլէթլէրիտէն տօլլար հիտաթթի տուեարագ :

—ժեբրոմ Մօրէլի խոթերիդ, —տէյի ճէվապ վիրտի մէր-
գում Պուրտէն :

—Իյթէ պէնիմ . . :

—Էլմաս չարեոճըսը, էօյլէ մի :

—Էվվէթ , պէնիմ :

—Պունտա Տիչ պիր Եանլըլըզ Եօզ տուր Եա :

—Խայր , խայր , Էվվէթ պէնիմ , թա քէնտիսիլիմ . . . ա-
տէթա իւղէրիմէ մերադ վէ սապըրսըզըզ պասամագտա տըր
. . . սէօյլէ յինիզ , նէ իսթէրսինիզ . . . Եա խապէր վիրինիզ ,
Եա չրգընըզ Տէման գարուտան տիչարը :

—Տօղրուտու չօգ թէրպիլիյի պիր զաթ իմիլ պու պի-
զիմ տօթիտմուդ , զիրա պիղէ բէբ կիւղէլ պիր գապու-
լիյէթի իլչար իյլէմէբտէ տիր . . . թէչէբքիւր իյլէմէլիիլ
. . . պագասնա , Մալիգօրն , —տէտի մէրգում շիչման Տէ-
րեֆ քէնտի արգատաշընա տէօնէրէբ , —պուրատա . . . պի-
զիմ իչին Եալըլ պիր բարչա կէօրէմէեօրում պէն . . . Վի-
գօնթ տը Սէն-Բէմինին գօնաղը իյէ պուրասընըն արասըն-
տա պուլունան ֆարգ , թաքիֆ գապուլ իտէր մէվատան
տէկիլ տիր :

—Հագ գընըզ վար տըր . . . զանն իտէրսին քի , Եալըլ
Եէրէ չաթտըղմըդտա տա , գարըմըզա պիր մանի չրգմագ-
տա տըր . . . նասըլ քի Շայիօ սօգալընտա տա էօյլէ օլտու
Խտի : Պիզիմ գուշ գաֆէստէն , պիր կիւն Էվվէլ գապըլ ի-
տի . . . Տալպու քի պէօյլէ ֆայիտսիլզ պէօճէբէր Խտէ , քէն-
տի Եուվալարընտա Եաբըլըզ գարմագտա տըրլար :

—Շիւրճէսիլ , շիւնքի պունլար մաճպէնէ կիթմէքիլիլ
Ալլաճտան արարլար քի , Տիչ տէլիլ իտէ նաֆագալարըլ չըգ-
մըշ օլուր տէյի :

—Պէսպէլի տըմաղըր օլան ասէմ բէբ պէօն վէ բէքտէ
աստէտիլ զէվալլընըն պիրիլ օլմալը տըր , տօղրուտու պալ
արաճագ շիչկի բէբ իյի արանըզ պուլմուշ տուր , Եալըլ գ
իթտիկի մէսարիֆիլէրէ , վէ Եալըլ գ չէբտիկի զաճմէթիլէրէ ,
պուճուն նէսինի պաճագ տըր , պագասնա , Ալլաճ ճան

—Եալընըզ Չաթըր Տաչմէթմէտալարընըն Տիւննի Տիւր-
մէթ վէ թէվէճճիւ Տիլիլնէ նայիլիյէթիմ , վէ Եալտա չու
նիլմէթի տէվամէ Տիմմէթիլիլնէ իւմիա ու ճէսարէթիմ , իճ-
թիսար իտէրիմ պիր սուրէթի գալիլիյէտէ սէօյլէմէկէ քի,
սճիլիլիլնէ էօյլէ պիր Եաէֆտէն թէպէիտէ քիտալիլնէ քեա-
ֆի օլապիլիճէք տիր :

—Մօնսիտօ , կէբօլթէ յնտէ պուլունտուղունուզ միւտ-
տէթճէ , տալիմա էօյլէ տիւչիւնմէքիլիլնիզ , պէնիմ գուտ-
րէթիմէ մէնուլթ պուլունամաեաճագ տըր :

Բօտօլֆ իյէ Մ . տը Սէն-Բէմի պէ յնիտտէ պու գասար-
ճըզ միւլազաթ վէ միւքեալէմէ վուգուա կէլտիքտէն սօն-
րա , Բօտօլֆ չէօյլէ պիր խաֆիֆճէ սուրէթտէ պաչընը Ե-
տիլիլնտէն , վէ պու իչարէթի մէրասիլիյէտէն իտէ , մէլքըիւր
միւլազաթա իսիթամ վիրիլմիլ օլմասընը Մ . տը Սէն-Բէմի
պիլիլիլնտէն , լաղըմ կէլէն թաաղիմի իճրա վէ իֆա պիր-
լէ , Տէման չէքիլի վիրմիլտիր : Բօտօլֆուն , պիր ատամըն լէճ-
ճէսինէ պագտըզ կիպի , ֆիլքը ու նիլիլէթիլիլ ֆէճմու քէչֆ
իթմէքիլիլնէ , վէ պինսպէրին , շալեսնը մուճապպէթ վէ Եա-
լտա նէֆրէթ օլմասընը Տիսա իյլէմէքիլիլնէ մէճարէթի քեա-
միլէսի տէրքարտ օլտուղունտան , մէրգում իյէ պէ յնլէրին
տէ կիւղէքան իտէն Եալըլըզ օլ գասարճըզ միւքալիլմէ-
տէն , սէպէպինի իլղաճա միւղճէտիր օլմաստըր թագ-
տիրտէ , մէրգում Տէր նէ գասար կէնճ վէ բարազ սու-
րէթտէ պուլունմագտա իտի իտէ տէ , պու ճիւմիլ իյէ տա-
լի , իլիթիլտարի օլմաստըր Տալտէ , ալէ յճնտէ , քէնտի իւ-
ղէրինտէ , պիր Եսէրի թէնէֆիլիւր Տիսա իյլէտիքտէն պաչ-
գա , կէօյլէրի պագըլընտան պիր Եսէրի ֆիլմէքիլիլնէ
րիւտաքիլիլնէ , վէ թէքմիլ սիմասընտա տալիլ պիր Եսէրի շիւ-
տէթ միւլաճէտէ իյլէմիլ տիր :

Մ . տը Սէն-Բէմինին ասըլ Տալլէրիլին , Բօտօլֆ իյէ կէօ-
րիւշտիլիւ վագըթտարի բարազըլըլընըն տապան տապանա
պիր զըտտ սուրէթտէ օլմասընը կէօրէճէկիլիլնէն , Բօտօլ-

Ֆուն գաղափարն է հիսս իյլէմէքտէ օլտուղու թապիտի պիր տուլղունուն, հագըգաթը հայէնէ մէրթէպէ մագըուն օլտուղու, բանա սուրէթատ անլաշըլաճագ աըր :

Մէզքիւր միւլադաթը րէսմի իճըա գըլընտըգտան սօնրա, Բօտօլֆ, թէսատիւֆիւն մէյտանէ կէթիտիկի դարիպ դարիպ հայլըր իւղէրինէ տիւչիւնէրէք, գըը պաղչէսինէ ինմիլ, վէ կիճէ թաամը վաղթի թէէգալըրիւպ իթմիլ օլտուղունտան, սալընլար սայքի պօշալմանա պաշամըլ իտի. վէ լիմնըրղուն էն ուղագ օլան ուճունտա, պիր օրմանճըգ պուլունտուղու կիպի, պիր տիւլարըն քէօշէսինտէ տաթի, սարմաշըղլար իլէ իհաթա օլունմիլ, գօճա պիր մուգ աղաճը պուլունմագտա, վէ մէգքիւր եարբաղլար իլէ մէմու օլուն աղաճըն ալթընտա տաթի, սայքի պիւթիւն պիւթիւն եէշիլիթըր իլէ գաբըլանմըլ պիր հալտէ պուլունտուղու թագատիրտէ, պիր ուֆագ իրամէթ ճիլէր դարուսու պուլունմագտէ, վէ մէգքիւր նիմ արալըգ պուլունան դարուտան տա ուղուն պիր սուֆատան (գօրիտօր) կէշիլէրէք, քիլէր սարնունա կիտիլմէքտէ իտի :

Բօտօլֆ, եէշիլիթըր օրթասընտա պուլունան մէգքիւր մահէլիլն պիր թարաֆընտա օթուրարագ, էնլպի իսէեալաթ տէրեալարըն տալըրտան ճիւղիճէ սօնրա, քէստի եսէ բէք ալէա մալիւմ պուլունան պիր սէս իլէ, քէստի եսմինին թէլաֆիուղ օլունտուղունու իլիթ տիկիւտէն, պիրտէն պիրէ իւղէրինտէ պիր իւրբիւնիթի. հատը օլտու :

Ճէօլլէ քի, Բօտօլֆ աղա կէօրիլէմէզ օլտուղու թագատիրտէ, Սարա, մէգքիւր օրմանճըղըն տիկէր թարաֆընտա օթուրմիլ օլտուղունան, պիրտաէրի իլէ ինկիլիզէ օլարագ գօնուլմագտա իտի :

Բօտօլֆ, մէրգուճէնին սէօլլէտիկի շու աթիտէր լագըրալարը, տիգդաթը թամմէ իւղըն տիլնէէրէք շիլթիտի :

—Մարքիլ տ'Արվիլ, պիր աղաճըգ տա օլտաա հաղըր պուլունմագ իւղըն, պարօն աը նէրվալըն պալտունա կիթ-

տի, —տիմէքտէ իտի Սարա, —վէ տէրէքէթ վերսին քի, ճէր նէ դատար արամագտա իտի իսէ տէ, Բօտօլֆ մէրգուճէէր պուլուպ տա լաղըրտա իտէմէմէքիլըն կիթմիլ պուլունտուղիրա, մէրգուճէ ճէր նէ դատար պիտապէր պուլունմագտա իտէ տէ, Բօտօլֆ, մէրգուճէնին իւղէրինէ պիւլիւր պիր թէէսսիր իլլէթմէքտէ օլտուղունտան, պէլլէր կէօրիւլիւր վէ գօնուլար տէյի, տալիմա գօրգուպ մէրագ իթմէքտէ իտիմ. էվվէթ, մէրգուճէնին իւղէրինէ օլ մէրթէպէ աղիմ պիր թէէսսիր իլլէթմէքտէ տիր քի, մէգքիւր թէէսսիր գըրըպ մահզ իթմէքիլէ բէք չօգ չաղըլմըլ օլտուղում հալտէ պիլլէ, անճագ ճիւղի պիր մէրթէպէ մուվաֆֆագ օլապիլիւլիւմ տիր . . . լաքին, աղըպէթլար, օլ քէնտի իլիմտէն հիսս իլլէմէքտէ պուլունտուղում պիր տուլղու իգթիղաարճա, ճէմիլէ գօրգու վէ էտիլէմի մուճիպ օլուպ, վէ պիր կիւն տէ, թէքմիլ նիլիէթ ու մողսէթիտէ խալէլ վիտէպիլէճէք օլան մէրգուճէ բագըպէմի . . . աթըղ եարընքի կիւն, վարթայի ճէլաքէ տիւլիւրիլ օլաճագըմ աըր . . . Պէնի տիլնէէրիլ, եա պիրտաէրիմ . . . պու խուսուս, զիւտաէսիլլէ շալտանը իթիմա պիր խուսուս տուր :

—Սիլ Եանըլմագտաարճըգ, զիրա, հիլ պիր վաղըթտա Բօտօլֆ, մէրգուճէ մարքիլ իլէ աշգ ու մուհապպէթ իւզրէ պուլունմամըլ աըր :

—Իլլէթ չիմտի սիլէ օլ պտպտէ պիրալ իլղտճաթ վերմէքիլիկն վաղթի կէմիլտիր . . . Սիլին, օլ սօն սէյեսհաթընըգ հէնկեամթընտա, չօգ չէլլէր կէալիլէր . . . վէ, չիւնքի, պու պտպտէ, պէնիմ տիւլիւտիւկիմտէն զիւտաէ չաբուգ սուրէթատ չալըրըպ իլ կէօրմէքիլ իգթիլագ իթմէքտէ տիր . . . տիմէք տիր քի թամ պու կիճէտէն . . . պուրատան տիւլարը չըգմագտան էվվէթ, մութլաղ սուրէթտէ գօնուլմագըրըրըգ էլլէմիլնէթմէն տիր . . . Պէրէքէթտէ վերսին քի, պուրաճըգտա պիղտէն պաշաա քիմանլէր եօգ տուր :

—Սէօլլէ լիլիլ պագտերմ, միւրատըրըգ նէ տիր :

—Պէն տէ բէք ալէա պիլիլիլիլ քի, Կիլմանա տ'Արվիլ Բօ-

տօջի՞նու կէօրմէգտէն էվվէլ, ապա մէյլ ու մուհապպէթէ տայիր պիր չէյլէրի պուլունմագտա տէյիլ խտի . . . Հէրնէ գատար գօճաք քէնտիսիսի բուհու կիսի սէվիպ ուղրունսա գուրդան օրմագտա իսէ տէ, մուղպիրի օլարազ մէրգուամէ տէ, պիլմէմ'նէ սէպէպէ մէպնի տիր, մէրգուաման ուղազ գաչընմագլըղա, հատտէն զիեատտէ շալընմագտա արբի էլպէթթէ պունսա պիր էարար պուլունմագտա արբ, վէ կէրչի պէն տէ մէղքիւր էարարա վազըթի օլմագլըղա բէք չօգ պալըարմ' իսէ տէ, պիր տիրլիս մուվաֆիֆագ օլամասրմ': Հալպու. քի, Բօտօջի պուրսան կէտիքտէ, Գլէմանըն գալպի թահրիք օլունարազ, հէղարան նէյի եէնի եէնի տույղուլար վէ թէէսսիրէր հիսս իլլէմէկէ պաչլամըշարբ: Պէն մէրգուամէնին գալպինտէ հէնուղ տօղմագտա օլան մէյլ ու մուհապպէթ պէօճէկինի էօլտաւրէպիլմէքիք նիյեթիլլէ, Բօտօջի ալէյնիտէ պիր չօգ վագապար, վէ եալսօտ էկէր տաճա տօղրուսունու իսթէր իսէնիզ, պիր չօգ աղըր աղըր իֆիթիրալար իճաս իտիպ նազլ իլլէտիմ' իսէ տէ, մէրգուամէնին գալպինտէ տէ, մութլազ սուրէթթտէ պիրինէ մէյլ ու մուհապպէթ վիրէրէք սէվմէքլիկէ. տայիր պիր իհթիխանը շէտիտ հիւրմ' իլլէմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւ մանէ, պիր լիբլիսիսիկ նէ էարարմ'. պազընըղ սիկէ սէօյլէեէ յիմ'. Պիր կէն մէրգուամէ պիլիմ' էվլտէ Շարլ Բօպէրի կէօրտիւկիւնտէ, պիր ատէմ', պիր եէրտէ, պիր կիւլէլ բնիմ' կէօրտիւկիւնտէ, նէ սուրէթտէ վուրուլար սէվէր իսէ, մատամ' աՅրվիլին աախի, մէրգուամէն տիրպէրլիկինէ, իլթէ օլ էօլտա վուրուլապ սէվտիկինի կէօրտիւմ' վէ պունու քէնտիսիսէ պիր այնի ֆուրտաթ ատտ իտէրէք, իճապընը իճրա իլլէտիմ' Մ. Շարլ Բօպէր, հէրնէ գատար, սիմանա տիրպէրլիկէ մայիք պուլունմագտա իսէ տէ, էսէֆ օլունուր քի, ազլու տիրայէթ ճիէէթիլլէ, բէք եալման վէ բէք տէ մէրսէմ' պիր հայտէ պուլունմագտա արբ. ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, մէրգուամէն պազընըշարբնտա, պիր նէվի գուվլէյի ճաղիպէ պուլունտուղունտան, վէ պէն տէ մատամ' աՅրվիլին բէք տուղրուլու :

վէ բէք տէ մէրհամէթլի պիր գալպէ մայիք օլտուղունու բաւնա պիտիկիմտէն, պիր թարաֆտան Շարլ Բօպէրին բուհա վէ թապիտթմա եւրքսէքլիքլիկէ մէնս խտիպ կէօյլէրէ գատար չըգարըղմ' հալտէ, տիկէր թարաֆտան տախի, մէրգուամէն տախիմա վէ աճընմագլըղա շայնան սուրէթտէ ֆէլաքէթլէրէ վէ պէտպալըղարա ուղաարըրնը ուլտուրուպ նազլ իլլէտիմ'. վէ հաթթա, մէրգուամ տախի, մէրգուամէնին նէգտիտէ, տայիմա հատտէն զիեատտէ պիր հիւզն ու քէտէր իւզրէ պուլունմագլըր, վէ տայիմա տաճա մահուր չէքմէտիտէ, վէ տլէնիտուսու չօգլուգ լազըրտը իթմէկիպ, տայիմա սիւքլիլ իւզրէ տուրմասընը էքիտէն թէնպիհ իլլէտիմ': Մէրգուամ, պէնիմ' մէղքիւր նտսիհաթլարըմը քտաժիլին իճրա իլլէտիքտէն պաչա, սէսինին կիւղէլիկի իլէ, օղունմաճ տա տէրքեար օլան հիւնէքի միսիլու, սիմանա տիրպէրլիկի տախի, իլին բէվիլինէ մուպին օլտուղլարընտան, մատամ' աՅրվիլին, Բօտօջիու կէօրմէսիլլէ, գալպինտէ ուեանմըլ օլան մէյլ ու մուհապպէթ պէօճէկի, թէպատիլի հարէքէթ իլլէմիշ, վէ Շարլ Բօպէրի թահսինէ պաչլամըշարբ . . . անլասընը՞ մը չիմտի մատտէէի :

— Եվվէթ, բէք այժա անլասըմ', տէվամ' խտիսիկ լուգըրունըղա :

— Պունըլա պիր պիրլէրիլլէ, պիր սուրէթթի նէտիմանէտէ օլարազ պաչա պիր մահէլլտէ կէօրիւշէմէյիպ, անճազ պէնիմ' խանէմտէ կէօրիւշէպիլմէքտէ օլտուղլարընտան, հաֆթատա իքի տէֆա իւլէմիւղ պիրլիքտէ օլտուղունուգ հալտէ, սապաչլարը միւղիպալար օղունագտա խտիք. վէ մէրգուամ մաղմու՞մ' տէլիպանը, տայիմա աճը տէրունլէր իպլազ իլլէտիքտէն, վէ պազը քէրրէ տէ, եալպաչճանըգ սէօյլէեէրէք, պիր գաչ մուհապպէթ տայիր թաթիլ լազըրտըլար սէօյլէտիրտէն պաչա, իքի իւշ թանէ տախի, մէրգուամէնին էլլէնէաչ ու սէվտա նամէլէրի օրգըշարբմագլըղա մուվաֆիֆագ օլտպիլմիշտիր, կէրչի, մէղքիւր մէրթուպլարը եազըլ վիրտիրճէ, պէնիմ' էւրբէկիմ' տիթրէմէկէ պաչլամագտա խտի :

չիւնքի, մէրգումուն լազրորարարընտան զիւտտէ, նէ մէրթէ-
պէ առի պիր աւամ օրմարընը մէրգումէ անյար տէ յի, դա-
լէմիլէ կազտըզարընտան գօրգմադտա խիմ՝ լարին, հէ-
լէ մէմունում քի, գարըրարտա պիր թապիւթ վար տըր,
քէնտիլէրինէ իւք տէֆա օյարագ թագտիմ օլունան աչ ու
սէվտա լազրորարընտա, իսկէր լիսանէն օլուն մէ իսկէր
թասըրիէն, ապա տիգգամ իթմէքսիզին, հէմ ինանըպ ալ-
տանըրար, վէ հէմտէ միւսամէհա իւզրէ պուլունարագ տիվ
իտէրլէր. վէ պէնիմ թասնթը հիսնյէթիսիսն պուլունան պու-
տայանն կազտըզարընտան իսէ, հիւ պիր դարար զուհուրա
կէլմէմիշ տիր, չիւնքի, նասիհաթ լարըմ տիյնէմէքտէ օլ-
ուն զունտան, կազտըզը մուհապէթիսիսն, ըէք զըստ,
տանի անճագ պիր դաշ լուգիտէն, վէ տահա տօղրուտու,
մահազ պիր բանտէ-վու ըհճարնտան իպարէթ պուլուն-
մագտա իտիլէր. Հա պու քի, օլ մէրգումէ ուֆաճըզ մար-
քիդ, աչ ու ալէադաւան զինատէ, մէպտէ վէ դախտէ սա-
հիպէտի պուլունմագտա իտի, վէ կախտ, մէպտէ վէ դա-
խտէսինէ զարէպէ իտէպիլէճէք տէրէճէտէ մէյլ ու մու-
հապէթիսի պուլունմագտա տէ յիլ իտի . . . Նէօյլէ քի, պիր
նիյէթիսի գապիլիէտէն նէլէթ իլլէմէքտէ օրմարըր թագ-
տիրտէ, Բօաօթիուն թէղէք.քիւրի, տայինա մէրգումէնին
գապիլիստէ մահֆուզ պուլունմագտէ, վէ քէնտի տույղու լա-
րընը թահթը նազարը տիգգամիս վէ մուհապէթիսիսն տա-
մագտէ, վէ կախտ տահա աչըզ սէօյլէնէլիմ, մէրգու-
մէսին Շարլ Բօպէր հագգընտա զուհուրա կէլմէքտէ պու-
լունան տույղուլարնա գարըր, իզհարը մուգավէմէթ իյ-
լէմէքտէ իտի . . . չիւնքի, մէրգումէնին, Շարլ Բօպէր հագ-
գընտա տէրքետը օլան մէյլանը, հագգըր վէ էսասի պիր
չէյ օլմանըպ, իլլա, տըրդի վէ զարուրի պիր չէյ իտի . . .
վէ անճագ պէնիմ թարաֆըմտան, մէրգում օլ պօշ գաֆա
Սրօյլուն հագգընտա, հէմիչէ զուհուրա կէլմէքտէ պուլու-
նան հատտէն պիրուն մէտհ ու սէնպէրիմ իլլէ, նազը իթտի-
լիմ տէրտ ու Ֆէլաքէթիլէրի սայէսինտէ կաշտերպ տէվամ՝

խտէպիլիէքտէ իտի վէլհասըլ, Գլէման, մէրգումուն աճ ու
վահարընա տանանտանտըրընտան, մուհապէթիսիսն զի-
տտէ մահազ մէրհամէթիսիսն նաչի օլտուղու հալտէ, պիր
կիւն, օլ դատար արգու վէ քէճա իլլէմէքտէ պուլունտուղու
վիլլիլտանը հիմմէթ իթմէքիլիէ գարար վիրմիշ իտի :

—Մարքիդ պու սըրը ու նիյէթիսիսն, սիլք մահրէմանէ
օլարագ սէօյլէմիշ իտի :

—Էվիլէթ, մէրգումէ պանա, Շարլ Բօպէր հագգընտա
գապիլիստէ հիս իլլէմէքտէ պուլունտուղու մէյլ ու մու-
հապէթիսի խապէր վիրմիշ իտի. վէ պաշգա պիր չէյ սէօյ-
լէմէնիպ, անհագ պու գատարճըզ սէօյլէմիշ իտի, վէ պէն
տէ օլ պապտէ իլլէրու կիտէրէք զիւտտէ պիր չէյ անլա-
մագլըղա գապըրըմմիշ իտիմ, չիւնքի, պէլքի, կիւճիւն-
կիտէր տէ յի չիւրհէ իլլէմիշ իտիմ . . . պու ճիւմիլ իլլէ տա-
լի, մէրգումէ պիգգամ ըքնտիտի, կա էօյլէ պիր իպա-
լէ նայիլիլիէթիսիսն, վէ կախտ զուրուր ու թէքէպպիւ-
րիւնտէն նաչի մէրուր օլմուշ, վէ մէրգումա բանտէ-վու վի-
րիւնտէն նաչի կէօրիւնէ ճէկիլիս խապէր վիրմիշ իտէ տէ,
ըէրէք պուլունա կէօրիւնէ ճէկիլիս խապէր վիրմիշ իտէ տէ,
նէրէտէ վէ գաճիլ կիւն իլլին օլտուղունու սէօյլէմէմիշ իտի :

—Իմտի սէօյլէ օլտուղտա, կա սիլդ նասըլ վազըֆի օլա-
պիլտիլիլ :

—Պիլիմ Գարլօ, վիտիլիմ էսի իւզրէ, Ֆէրտասը, վէ
տահա Ֆէրտասը կիւնիւ, զայլէթիլ էրքէնտէն, կիտիպ, Մ.
Շարլ Բօպէրին իգամիթիկէտճը գարուտու ճիւարըրնտա
կիլլէնմիշ վէ մէրգում գարուտան տիլարը չըգաբճա, ար-
գասար սըրա կէլմիշ տիր. վէ իրնիճի կիւնիւ իսէ, պիլիմ տիլ-
տատէ Մ. Շարլ Բօպէրին պիր արապաեա պիլիէքէք, առի պիր
մահէլլէնին էլօլունու էլլէ ալարագ, Թամիլ-սօգաղը նամ սօ-
գաղա կիթտիկիլի կէօրմիշ տիր . . . Մէրգում, մէքըր
սօգաղտա ինէրէք, չիւրլին կէօթիլէրիլլի պիր խանտէն ի-
լէրի կիրմիշ, պիր պուլուգ սասթ գատար տուրմուշ, վէ
պատէհու տալիս պըրաղըլ կիթմիշտիր (՞) : Մ. Շարլ Բօպէր

(՞) Օրուեան գաթար պիլմիլի տիլլէն քի, մէրգում Մ. Շարլ Բօ-

մէջ զիւր խանէտէն չըզտըղը վազըլծտա , աճապա պէրապէ-
րինտէ պաշգա պիրիտի տախի չըգաթ մը տէ յի պէքէմիչ խն
տէ , պաշգա քիմնէ չըգամաըչտըր , չիւնքի , մատամ ա՛նկրկիլ
վատինի իճրա իտիպ տէ , օլ կիւն կիթմէմիչտիր , պէն պու-
նուն պէօլէ օյմասընը , պիղզաթ , Մ . Բօպէրին քէնտիսինտէն
իչիթմիչիմտիր : Մէրգուժ , մէրգուժէննէ Էօյլէ սէօզ վիրիպ
տէ , սէօզիւնտէ պուլունմամասընտան տօլաքը արթէչ քէսիլ-
միչ օլուուղունտան , տահա զիեատէ մէ յեուսիյեէթ իպրա-
զընտ պաշլամասընը , քէնտիսիէ նաուսիւթ կյէտիմ : Մէր-
գուժուն , տահա զիեատէ տիւչարը մէ յեուսիյեէթ օյմասընը
մարքիղ կէօրտիւքատէ , քէնտիսի տէ տահա զիեատէ մու-
թէէստիր օլուպ աճըմանտ պաշլամըչ , վէ թէրրարէն պիր
բանտէ-վու վիրմիչ իտէ տէ , պու տէֆա տախի վատինտէ
պուլունմամըչ տըր : Վէ նիհատէթ , պիր իւչիւնճիւ տէֆա
տահա սէօզ վիրմիչ , վէ վագաա մէրգուժունէ գարուսունա
գատար կիթտիքտէն սօնրա կէրի տէօնմիւչ իտէ տէ , պու
ճիւմիէ իլէ տախի , իչճէ պու գատարը տախի պիր թէգատ-
աիւժ աիմէք տիր : կէօրիւեօրմուսունուզ , մէրգուժէ քէն-
տի միւրատընա գարըչ , նէ մէրթէպէ ճէնքիչիպ մէ յտան
օգուժագտա տըր . : Վէ պիրմիսինիղ պուլուն տա սէ-
պէպի նէ տիր . պէնիմ հիչ չիւբճէմ եօզ աուր քի , վէ նա-
սըլ քի , մէրգուժէ ալէ յիմնէ , տէրքերա օլան ասըլ քին
ու զարաղըմ աա անտէն նէչիթ իթմէքտէ տիր , մէրգուժ
տայիմա Բօտօֆու տիւչիւնմէքտէ տիր , վէ իչիթէ քէնտու-
սինի տէ , անճագ մէրգուժուն տիւչիւնիւպ խեհալլամագա
միւտաֆաա վէ մուհաֆագա իտէպիրմէքտէ տիր : նիհայէթ ,
իչիթէ պու կիճէ մարքիղ Մ . Շարլ Բօպէրէ , եարընքի կիւն իչին
պիր բանտէ-վու վիրմիչ տիր . վէ հիւչ չիւբճէմ տէ եօզ աուր
քի , արթըզ պու տէֆա , վատինի իճրա իտէրէք , մահէլի
մէզպուրա կիտէճէք տիր , զիրա , ալիգ տը կիւնտէ Շարլ

պէրին , եանի գօմանտարն ասըլ իգամէթ կիւնար մէջ զիւր խանէ օլ-
մանեղզ , իլլա օրասընը , այրընա օլարազ սաղլամագտա , վէ անճագ
պաղէ ուզրամագտա խի :

Բօպէրի քէք Ֆէնա սուրէթ տէ չէքիտիրիպ Էյլէնտիկիւնտէն ,
մէրգուժէ մարքիղ , քէնտուեէ տիլտատէ պուլունան պիր
ատամա , օլ մէրթէպէ հագարէթ օլունմասընտան աօլաքը
ալթ իւսիթ օլմուչ , վէ միւճէրրէտ քէմայի մէրհամէթիստէն
նաչի , մէրգուժա սէօզ վիրմիչ տիր : Թէրրարէն սէօյլէրիմ
քի , արթըզ պու տէֆա մէրգուժէ քէնտի սէօզիւնտէ սաղ
պուլունաճագ տըր :

— Գու պագտէ սիղին նիյեէթ ու մագստիսիղ նէ տիր

— Տիյնէ յինիղ , Մ . Շարլ Բօպէր , Էօյլէ չօզլուգ նագիք
աուլուլարտան անլաեանկարտան օյմատըղընտան , մարքի-
ղին պու կիճէքի գարաթ վէ վատընն ասըլ էսաա վէ մանա-
սընն քիւն հիւնէ վարամանաճագ տըր , վէ պինտէն ալէ յճ ,
եարըն մէրգուժէ կիտիպ քէնտուլէ պիր վիզիթա վիրտի-
կինտէ , իչիթէ թամ ֆուրաթեաֆիթէ տիր տիեէրէք , քէն-
տի քէ յիմնէ իւթիֆատէ իթմէքիկէ գաղքչաճագ , վէ
մէրգուժէնի գալպինի ինճիտէրէք , քեամիլին կէօզիւնտէն
չըգաճագ տըր , չիւնքի մէրգուժէ , եարընքի թութաճագը
թէճիլքէլի մէջ զիւր թարիղի , ապա մէյլ ու մուհագպէթիւ-
տէն սէվզ օլունարազ թութմանրալ , իլլա , մահագ քէմայի
չէֆգաթընտան նաչի թութմէք տըր , պէն մէրգուժէնի
ախազ ու թապիտընը բէք ալէա պիրմէքտէ յիմ , եարընքի
կիւն , քէնտի վատինճէ լազըմ կէլէն սատագաթը իլլա վէ
իճրա նիյեէթ իլլէ , վագաա , մէրտիք իտիպ կիտէճէք տիր ,
լաքին , քէնտի գօճաքընա խիեանէթ իտիպ տէ , ֆէրիգէտէն
պուլունան սատըղլըղընտան տա , զէրրէճէ չաչմանաճագ , վէ
քէնտի ըրզ ու նամուսունա զէրրէճէ լէքէքի գապուլ վէ իր-
թիւրեապ իթմէքէճէք տիր , հալ պու քի Շարլ , նասըլ քի
սէօյլէտիմ , քէնտի պուտալալըր իգթիդաքընճա , հագըր օլ
արգուսու աղաճընա պիր տէօլիթ գուլու գօնմուչ տուր ,
վէ ետիօտ գուրալմուչ օլան թօլունա պիր քէրիք տիւչ-
միւչտիր իթիպատըլլա , ճէր հայտէ իսթիֆատէն չըգը-
չաճագ չալըչաճագ , վէ մէրգուժէնի քէնտիստէն նէֆրէթ
վիրմէքիկինէ սէպէպիյեէթ վիրէճէք տիր . վէ իչիթէ օլվագըլթ

մէրգումէտէ, քէնտի խէեալաթընըն մահվընը կէօրմուշ օլաւնաղընտան, թէքրարէն, Բօտօլթ հագգընտա իլք տեֆա գալպինտէ սօղմուշ օլան մէյլ ու մուհապպէթին հիւքմու էտերի թահթընա տուչնէք տիր, զերա, շիւքհէտիզ օլաւադ պիլմէքտէյիմ քի, մէրգումէ մէգքիւր մէյլ ու մուհապպէթին էտերիտ, հէմիշէ քէնտի դալպինտէ մէրքիւզ օլալադա սաղլամադտա տըր:

—էյ, սօնրա՛:

—Իմտի, պէնիմ միւրտա ու մագսէտիմ, մէրգումէեի, Բօտօլթուն նէղտինտէ մահճուպ գըլարադ, հիւանի նաղաւրնտան պիւթիւն պիւթիւն տուշիւքմէքաէն իօլարէթ պուլունմադտա տըր: Ձիրա, հիշ շիւքհէմ եօգ տուր քի, մարքիզին, Բօտօլթ հագգընտա տէրքեար օլան մէյլ ու մուհապպէթինին էօնիւ էվլէյինտէն ալընմաարղը թագաիրաէ, էք եա կիճ, էլպէթթէ պիր կիւն, մէրգումէնին մուհապպէթինէ գարչըրզ իպրալը մուհապպէթ իտէրէք, մէրգումէնին գօճաք պուլունտան Մ. ա'Արպիլ իլէ տէրքեար օլան աօսթլուղունտա բայիմալ էյլէեէէէք տիր. հալ պու քի, մէրգումէնին հագքզը օլարադ հիշ պիր գապահաթը տախի պուլունմաարղը հայտէ, պիր քէրրէ այլէյհնտէ, էօյլէ պիր խէթատա պուլունմուշ տուր տէյի իլիտիպ շիւքհէեէ գահիպ օլաուղունտա իտէ, հիշ շիւքհէ ճայիլ տէկիլ տիր քի, մէյլ իտիպ սէվմէեէէէկի շէօյլէ տուրտուն, իզհարը նէֆրէթ իլէ բէտա տախի իտէճէկի պի իլթիլպահ սըր. շիւքքի, պիր էքքէք նէղտինտէ, մէգքիւր գապահաթ, աֆիլ օլունմադ գապահաթլարտան պիրի ատա օլունմադտա տըր:

—Շիմտի անլատըմ ֆիլքընիլի, սիզին սաղլ միւրաաընըզ, մէրգումէնին, Շար Բօպէրէ կիտիպ պիր վիզիթա վիրմէտիւնի, քէնտի գօճաարնա խապէր վիրմէք, վէ մէգքիւր թէտապիր իլէ, գալը գօճա պէյիտան մութանթան սուրթտէ պիր նիֆադ պրադմադ տըր, վէ պլնտէն այլէյ մէրգումէեի, մէգքիւր էքքէ սայէպինտէ, Բօտօլթուն նաղաւրնտան տուշիւքմէք տիր, էօյլէ տէյիլ մի:

—Վէ մարքիզին պանա պիր սէօյլէտիկի տէ թտհէթը նաղար տիզգաթա ալընաղը թագաիրտէ, պունտան տա գօլայ պիր շէյ օլամադ. շէօյլէ քի, մէրգումէնին գօճաք գալթէն, ուղագտան ուղաղա, քէնտի սատագաթը այլէյհնտէ, ֆագաթ, քիմ իլէ վուգուա կէլմէքտէ օլունարնա աալա վագքթ օլմատըրը թագաիրտէ, շիւքհէեէ գահիպ օլմագտա իմիշ. : Շիմտի եարը կիճէ տիր, հայտէ պարթու թէէք պիրէ սիզին իլէ կիտէյիմ սիզ, եօլտա իլք բաթթ կէլտիկիմիզ պիր գահվէտէ արապատան աշաղը ինէրսինիզ, վէ գայէմ քեաղար իսթէրսինիզ, վէ Մ. ա'Արպիլէ իմգաարզ պիր մէքթուպ եաղարադ, եարընքի կիւն, օտաթ պիրտէ, քէնտի գէվէտինին, աչգ ու սէվտտա տայիր օլան պիր միւլապաթ նիլէթթի իլէ, թամր օօղաղընտա վագը Ա' Նիւմերօ իլէ միւրագամ խանէեէ կիտէճէկին խապէր վիրիւրսինիզ. վէ իլթէ օլ գաղըթ, պէնիմ իսթէտիկիմ նէթիճէ, քէնտի քէնտույէ հասըր օլուր, շիւքքի գաթէն մէրգում գայէթիլէ գրագահնճ պիր ատամ տըր:

—Պու տէտիկինիլ, իրահ հտէճէք պիր իլտիր, —տէտի թօմ Աէյթըն պիւրուաէթ իւզրէ սէօյլէեէքէք:

—Պիրատէրիմսիզ, չօզ միւլէպիտա պիր սատանըրը. : Պէնիմ թուլտուղում թարիզ, մէքրուհ պիր թարիզ իմիլ, բէք ալէա, վարտըն օլուն. . . էմնա, պէնիմ կիտիլիմ մանր օլանըն գաֆասընը գըրար իմիլիմ, էլպէթթէ, գըրարըմ եա. . . Մէկէրչի պաչգալարտա պանա գարչը տչի թարիզի թո'ւմմաճըլար մք տըր, մէկէրչի պէնիմ հուգուգում մուհաֆագա իտիլմէշմի տիր, հա՛, սէօյլէյինիլ:

—Վագաա, էօյլէ տիր, սիզին տէ հուգուգունուզ մուհաֆագա իտիլմէմիլտիր, օլ պապտէ հագգընըզ վար տըր. . . իմտի, օլ սէպէպտէն, պէնիմ տախի, սիզին իլէեէէէկիւնիլ պիր գապահաթա իլթիրաք իթմէրչիկիմ իզթիդա իթմէք տէ տիր. . . Շիմտի արգունուգը քեամիլէն իճրա իտէրմ, լաքին, պու ճիւմիլ իլէ տախի, թէքրարէն սէօյլէրմ քի, պու թուլունմադ թարիզ, բէք մէքրուհ պիր թարիզ տիր:

—Վարսն էօյլէ օլտուն, շիմտի սիլ, իճրատընը տէր-
իւհտէ իճմէրիկէ սէօզ վիրմէքտէսինիլ, էօյլէ տէյրժմի,
իչթէ ճնա պագայլըմ, պէնիմ արատըլըմ անճագ օ տուր :

—Նէ չարէ, իսթէտիկինիլի կարմազըլը ֆերիլէտէն տիր
... պու կիճէ Մ. տ՛Արվիլ, միւրատընըլ իւլլի, հէր շէյէ
վագըֆ օլաճագ տըր, վէ . . . Ֆագայթ . . . զանն իտէրիմ քի,
չուրաճըգտա, աղաճըլըն արգասընտա, պիրիսի՛ օլմալ տըր,
—տէտի պիրտէն պէրէ Մէյթըն լուզըլտընը քէսէրէք, —
զիրա, պիր հըչըլթը սէսի ալաըմ :

—Պագընըլ էօյլէ իսէ, —տէտի Սարա ալթիւսի օլա-
րագ :

—Սէյթըն անագա գալչտը, վէ կերչի աղաճըլըն էթօ
րաֆընը տօլաչարագ պագըչտըրտը իսէ տէ, քիմնէեի կէօ-
րէմէտի :

Չիւնքի, ֆիլվագըլ մասէլլի մէզպուրտէ կիզլէնրէք մէր-
գուճանը տիյնէմէքտէ օլտն Բօտօլֆ, զաթէն զիբրի կէչմիչ
օլտն ուֆագ գարուտան կիտիպ զայպ օլմուչ իտի :

—Խայր, քիմնէ եօղտուր, տիմէքտիր քի ալտանմըչըմ
տըր, —տէտի Սէյթըն կէրի կէլէրէք :

—Էլվէթ, էօյլէ օլմալտըր . . .

—Տիյնէ յինիլ, Սարա, պէնիմ իճիգատըմն կէօրէ, մա-
տամ տ՛Արվիլը էօյլէ սիղլն զիլիւմիւնիւզաէն պուլունտուզու
գատար, իլէրուտէ հուստըլլի պէրէտիկինիլ նիյեթի ու
մագստիսիլ հագգընտա, իսթարէնիլ պիր գատըն օլա-
մանաճագ տըր, շիւնքի, մալիւմ եա, բրէնա քէնտուլէ մաի-
սուս պուլունան մէպտէ վէ գաիտէլէրիտէն, գըլլ բանը
այլըլան ատամլարտան տէյրժտիր : Պէնիմ իճիգատըմն,
սիղլն իչն գօրգուլաճագ գատըն, մատամ տ՛Արվիլ օլմա-
կըլ, իլլա բրէնսին, պունտան ալթը հաֆիթա մուգատա
տէմ, քէնտի թաճըք հիմայէսինէ ալարագ չիֆթիլիկ կէօ-
թիւրտիւկիւ, քէմայի տիգայթ ու իճթիմամ իւզրէ գայ-
ըլմասընը էմր ու թէնպէհ իյլէտիկի, վէ բէք իլէրուտէ պիր
թաալիմ ու թէրպիյեէ վիրմէքտէ օլտուզու, վէ քէնտիւն

նին տէ պիգգայթ կիտիպ պագմագտա վէ սէվմէքտէ պու-
լունտուզու մաիւմիւմիւզ օլտն կէնճ գըզ սանըմալ տըր,
պէն տօղրուտու, պաչըմա օլ պագտէ, շիւքհէեէ դահիպ
օլարագ, զիեատէսիլլէ գօրգուզ, մէրագ իճմէքտէիմ :
Մէրգուսն իչն, հէր նէ գատար, ատի վէ մէճուլ պիր
սընըֆտան օլմալ տըր տէնիլմէքտէ իսէ տէ, պու ճիւմիէ
իլէ տաիսի, սահիճհէն քիմ օլտուզունու պիլմէքտէ տէլիլիլ :
Վէ ալէլիսուսուս, մէրգուսնին մալիքէ պուլունտուզու օլ
մէրթէպէ նատիր իւլ էմալ պիր կիւզէլլէք, վէ բրէնսին
մէրգուսնէի էօյլէ թէպիլլ գրեաֆիթ իլլ պիր հայտէ օլտու-
զու թագտիրտէ, պիլգայթ քէնտիսինին ալըպ տա մէզքիւր
քէօլէ կէօթիւրմէսի, վէ հագգընտա տէրքեար օլտն հիւս-
նի նագալընը կիւնտէն կիւնէ արթըրմագտա պուլունմալը,
աչիքեար սուրէթտէ կէօթի էրմէքտէ տիր քի, թէհի եէր-
տէ օլմանըլ, էլպէթտէ թաճըմտա պիր նիյեթի ու մագ-
սէտ, վէ իլտէ տէ, պիր էհէմիլիէթ պուլունմագտա օլմալը
տըր : Իչթէ պու միւլաճագալարա մէսնի, արգունուզա թէմ-
ֆիդան հարէքթի իտէրէք, պէն տէ, պէնճէ տահա զիեատէ
էատալը վէ մուզիրը կէօրիւնմէքտէ օլտն մէզքիւր էնկէլին էօ-
նիւնու ալմագըլըլը գուրտուզումտան, ֆագայթ, միւմքին օլ-
ունու մէրթէպէ, էմրի պատիրէթ իւզրէ պուլունմագըլը
տա էհէմիլիէթտէն սատա իլլէտիկիմտէն, էվվէ էմիրտէ,
մէզքիւր չիֆթիլքաէ պուլունան խալըն աճվալու ալտէա-
գըլլա, մէրգուսն կէնճ գըզըն տտաթ ու հալթըլը հագգըն-
տա քէսպի մալիւմաթ իճմէք իսթէտիմ . . . Վէ մէզքիւր մա-
լիւմաթլարը տա թահալ իտիպ թօլալտըմ : վէ չիմտի իսէ
թամ իչ կէօրէճէք վագըլթ կէլիպ եէթիչմիլտիր, շիւնքի,
քի, թէտատիֆ պու եա, պէնիմ իմ ու մահէլլիսի հըֆը
իճմիչ օլտն օլ ճէհէննէմ սուրէթիլ անիլզէ գարը կէլիպ
պէնի պուլունչտուր : Մէրգուսնին, Սիթէտէ տօլալման
լըգտըլըրտա, իւզրիլիլիլէ հիւճու մ իճմիչ օլտն, վէ քէնտի
ճիւսիւնէն պուլունան հայտուս թագըրմալըլլա միւնտաէ-
պաթը քէսիրէսի պուլունտուզունտան, իչիսիլէ բէք ալէա

տուրէթտէ կարանապիլէճէք տիր: Ոլ պապտէ հէր շէյ տիւ-
 չինիւլմիւշ, վէ հէր տօլապ գուրուլմուշտոր . . . արապա-
 մըզ թէքերլէկի էօնիւնէ թաշ գօնապիլէճէք քիմնէ պու-
 լունամանանագ տըր: վէ կախօտ դարըմըզա հիշ պիր էն-
 կէլ չըգամանանագ տըր . . . վէ պունտան տա գաթինա-
 գար: էկէր մէրգումէ կէնճ գըզ, իթիգաա օլունանգտա
 օլտուղու կիպի, իշճի թագըմնտան պիրիսի իսէ, քէնտի-
 սինէ, խաթր ու խէկալընտան կէշնէզ տէրէճէտէ, օլ գա-
 տար բարըզ պիր հալ վէ մէվգը թէքըիֆ օլունանագ տըր
 քի, գաննը գալիտէն պուլունտուղունա կէօրէ, ապա գա-
 պուլին տէ թէքէտտիւտ կէօթթէրմէէճէք տիր, չիւնքի, Բօ-
 տօլֆ շիմտիէէ գատար մէրգումէէէ, քէնտիսինին պիր բը-
 ընն օլտուղունա թանըթ տըրմըշօլմատըղընտան, վէ անճագ
 թէպտիլ գըրտֆէթ օլտուղու հալտէ, կէօրիւ չիւզ գօնուշ-
 տուղունտան, հալէա մէրգումէ մէրգումնու, էհիլ սանամթ-
 տան պիր տտէմ տիր տէյի ինանմաղ տա տըր: . . . Հէր նէ հալ
 իսէ, պու մէսէլէ եարընքի կիւն հալլ օլունանագ տըր: է-
 կէր օլունմաղ իսէ . . . Ենիէ օլ վագըթ իճապը իգթիգատը-
 նը տիւչիւնիւր պագարըզ: . . .

— Թօմ, ինչապալան, պիլ պիր քէրրէ պու իքի էնկէլտէն
 գուրթուլտուղտան սօնրա . . . արթըզ օլ վագըթ, մագստի
 քէպիթիմիղին իճրասընա թէշէպիլու իտէրիլ: . . .

— Կէրլի օլ պապտէ խալլիճէ միւշքիլաթ պուլունմագ-
 տա տըր, լաքին էվվէլ Ալլան քէտֆֆէսինէ տէ դալէպէ իթ-
 մէքիլէ մուվաֆֆագ օլտալիլէճէկիլ տիր:

— Սիլտէ իգըրար իտէպիլիբսինիլ քի, Բօտօլֆ պիր թա-
 րաֆտան, օլմէքթէպէ հիւսնի նազար իւզըք սագըլմագտա
 օլտուղու մէրգումէ գըզըն դայալ օլմասընը իշիտիլ, վէ տի-
 կէր թարաֆտան տաթի մատամ տ'Արվիլին հարաքէթի նա
 մէրգիլիէսինի խապէր ալտըգտա, իւսթ իւսթէ կէլըլ օ-
 լուն իքի պիւլիւք ֆէլաքէթ ալթընտա, իֆրաթ մէրթէպէ
 մազմուժ ու միլ քէտտէր օլարապ էղիլէճէք, վէ մէրգումնու
 մէգըրու հալիտէ, պիլիմ մագստէ քէպիթիմիլ հագըրն-

տա պիր իգպալը պիլմ օլմուշ օլտանագ տըր . . . պագսանա-
 ենըզ, Բօտօլֆուն պարնա պու ֆէլաքէթ աթէշլէրի եագ-
 տըգտան սօնրա, արթըզ քէնտիսինի, օլ հէր կիւն աղլա-
 երզ կէօզ կաշարը տէգրտէքտէ պուլունտուղու գըզը իշին
 . . . էօլմէմիլ տիր, հսեաթտա տըր . . . տէէրէք գանտըր-
 մաղա չարըմնագըզըն վագթի միւնասիպի կէլմիշտիր սաեը-
 լամագ մը . . . վէ . . . օլ վագըթ . . .

— Սուս օլունուզ, հէմիլրէմ, — տէտի Սէյթըն Սարա-
 նըն լագըրտըաընը գաթ խտէրէք, — հէր քէս կիճէ թաս-
 մընա (տուրէ) կէլմէքտէ տիր: — Մատամ քի սիզ, մատամ
 տ'Արվիլին, կարըն քի կիւն իշին վիրմիշ օլտուղու բանտէ
 — Վունուն, գօճասը մարբի տ'Արվիլէ խապէր վիրլմէսին-
 տէ պիր Ֆայիտէ կէօրմէքտէսինի, հայտէ յինիլ հէման կի-
 տէլիմ . . . չիւնքի վագըթ կիճ տիր:

— Պէշլէ պիր շէյ, կիճէլէ յին, նէ գատար զիեատէ կիճ
 պիր վագըթտա խապէր վիրլիլ իսէ, թէէստիլ վէ էհէմ
 միլլէթիթ տաթի օլ գատար զիեատէ օլուր:

Թօմ իլէ Սարա, մէգըրու պալտեալ թէքը իլէ տիւշարը
 չըգալար:

ԱԼԹԸՆՃԸ ՅԱՍԼ

Բօտօլֆ, մատամ տ'Արվիլին տիւշար օլտանաղը թէհիլքէ
 վագըթասընը, հէր հալտէ քէնտիսինէ իթթար իլլէմէքըիլի
 միւրաա իլլէտիկիւնտէն, Սէյթըն իլէ Սարանըն միւքեալէ-
 մէսինին սօնունու ալմագըզա պէրլէմէքիղին, վէ հաթթա
 մէրգումնու իքի գարտաշ վէ գըզգարտաշ պէյնիտէ, Յը-
 լէօր-տը-Սարի հագըրտա գուրուլմագտա օլուն տօլապ իլլէ,
 մէրգումէ գէվալը կէնճ գըզըն, չիւրհէսիլ սուրթթտէ տիւ-
 շէճէք օլտուղու տէքտ ու պէլա գուհուտունա տայրը հիշ

պիր մարեման մայր պուրումնագործըն, գըը պարզէսինի թէրբ իլէ, միւմբին օրայրկարկի մէրթէպէ զայրթ խոիպ շարըմը իսէ տէ, հասֆ օրունոր թի, թիւլի իւմիտի պօշա շըգմը, վէ վուգուի հայի մէրգումէնէ խապէր վիրէմէմը տիր. զիւնքի մէրգումէ, պէրայի ֆէրայիղ, սէֆարթիխանէ պայօսունտան շըգարգտան սօնրա, պիր ճիւղի վագրթ տա, կիտիպ մատամ տը նէրվայրն պայօսունտա հազըր պուրումնագ. իսթէմիլ իտի իսէ տէ, տէրքեսար օրան իղթիրատըր գաւպի, մէգ.թիւր արդու վէ նիլէթիխնէ զալէպէ իլլէտիկիտանէ, մէգ.թիւր իքինճի պայօտա կիթմէրլիկէ զայրթէթ վէ ճէսարթի թի միւսատտէ իթմէմիլ, վէ սօղլու. պրագըպ.թէնտի խանէպինէ կիթմիլ իտի:

Իլլէթ մէրգումէնին պու հայի, եանի մէգ.թիւր վագրթի շալըրմատը, հէր զայրթիթին վէ հէր թէտպիրին պօշա շըգմատրնա սէպէպ օրմուշ տար:

Կէրէք Մ. տը կրատն, վէ կէրէք սայթի սէֆիր պէյին մատամընըն քեաֆֆէյի ճէմիլէթի թագըրմըլլա, մատամ տը նէրվայրն պայօսունտա տալէթիլ պուրումնագտա իտի. լէր. Բօտօֆ սնիսաէ, պարնօ տը կրատնու մէգ.թիւր պաւլօտա կէօթիլըմիւշ, վէ մատամ տ'Արվիլի, օրատա հէր թաւաֆը արաեարապ պուրմատընը, վէ քէնտի թարաֆրնտան, մէրգումէնէ, մութըագ սուրթէթտէ, հէման օլ կիճէ քէնտիլլէ կէօրիւշմէրլիկի արդու իլլէտիկիտի, վէ քէնտույէ մէնֆաաթըր պիր մատտէտէն տօլսեը կիլլիճէ սէօլլէնէճէրէրի պուրումնաուղունու, վէ պու արդուսինին իճրատը խաթըր նիլէթիլլէ տաթի, մէրգումէնին գօնաղը գարուսու հօնիւտէ եասեա պէրթէնէճէկիտի, վէ մէրգումէ արապա իլէ կէլթիկիտաէ, խրամէթիթարըլաբ գօնաղ գարուսունու քիւշատ իտինճէնէ գատար, արապանըն գարուսունա կանաչարագ, լաղըմ կէլէնի սէօլլէնէճէկիտի խապէր վիրմէսինի, մէրգումա էմր ու թէնպիւհ իլլէմիլ իտի:

Մ. տը կրատն, թէհի եէրտէ խայի վագրթ մէրգումէնի պայօտա արաերոպ պուրմատըրնտան. կէրի տէօ

նիւպ. թէյֆիլէթի Բօտօֆա խապէր վիրմիլ, վէ Բօտօֆ տա, պու ֆէնալըր իւղէրինէ, տիւշարը մէյնտսիլէթ օլմուշ իտի: Ջիւնքի, էկէրչի, էլվիլլինտէն մէնիլնէ միւգթէտիր օլամատըգտան սօնրա, հէմանտէմ' քէք աղըլանն սուրթէթտէ տիւշինէրէք թուլթատաղու մէգ.թիւր թարիգտէ մուվաֆֆաղըլէթ կէօրմիւշ, վէ մատամ տ'Արվիլի, քէնտիտի իլլին հազըրլանմըլ օրան զատտարըր տուղաղընը խապէր վիրէպիլմիլ օլա իտի, օլ վագրթ, պիթիթապի Սարանըն զատտարըրը վէ իֆիթիլուճըրը մէյնտան շըգարագ պէտնամ'վէ մէյնտա օլաճաղ իտի. հաղպու. թի, թագտիր թէտպիրի պօշաղագ, վագրթ կէլլիլ, վէ բէք կիճ գալընմըլ իտի. . . գօնթէթ Մ աղ կիրէկօր թարաֆրնտան եաղտըրըլան օլ ալաղըրը մէքթուպու, կիճէ եարըրնտան պիր սաաթ սօնրա օլտուղու հալտէ, մարքինին էլլին վատըլ օլմուշ պիթմիլ իտի:

Մարքի տ'Արվիլ, ֆէրտատը սապահըր, բէք սատէ կիւղէլ սուրթէթտէ տօնատըրմըլ օրան, շէօլլէ թի, եալըրըլ նէվիճատ սիլահլար թագըրմըլլա պիր տէ քիթապլար հիւճրէսինտէն պաշղա թէէկիտաթըր պուրումնտան քէնտի եալթաղ օտատընտա, աղըր պըրը կէլլիմէքտէ իտի:

Մէրգումուն գարեօլատը եաթաղը պօզուրմամըլ իտի իսէ տէ, պու ճիւմիլ իլէ տաթի, էրէքտէն մամուլ պուրումնա եօրըմըր բարչա բարչա օլմուշ իտի, վէ պիր սանտալլիլէ իլլէ, պիր տէ ապանօղ աղաճրնտան եարըրմըլ օրան պուրմաեաղըլ պիր ուֆաղ թրաքէղա, օճաղըն եանընտա տէվլրիլի պիր հալտէ պուրումնագտան պաշղա, էէրտէ տալի պիր հալտէ պուրումնագտան օլաշղա, մէլլար, վէ պիր թարաֆա եուվարընմըլ էլէր գօլլու պիր տէ շէմնտան պուրումնագտա իտի:

Մէգ.թիւր ալթիւսթիւրտէն, մէգ.թիւր օտատա պիր շէթիլմէ վէ եաթօտ պիր գալղա թէրիլմէ վուգու պուրմուշ տուր տէյի զանն օլումնագտա իտի:

Մ. տ'Արվիլ, հէնուգ օթուղ շաղարընտա օլուպ, վէ լէճէսինտան տաթի, էլրէքիլիկէ շայտան թապիաթըլ, վէ էֆ

եւ, պու սապահ իշին սասաթ օն պուչուգտա, պուբտատ հազըր պուբուստուն աէ յի էմբ վիրմիշ իտինիզ, վէ էշթէ մեր- գուստա, նօթէր պիրվրտե օլտուգու հայտե կէլմիշ տի- շարտա պուբուստագտա տըր :

— Ի վիլէթ, հագգըն վար տըր, — տէտի մէրգուս էսէֆ ու հիտաեթիկն թէսկին իտիպ աղըրն պաշքնա թօրլաեա- րագ, վէ պիր մահգուսիյեէթ իւզրէ սէօյէեէրէք, — Զէսկին օլան առէմ, քէնտի էշէրինի ախշիւնմէքիկի աէ ունութ- մամար տըր . . . Ա՛հ, դէսկինիք, նէ գատար իլի պիր շէյ տիր . . . — պատէհու իլավէ յի մէգալ իտէրէք, — Սէօյէ միստի Տուպէեէ աէ, պէնիմ իշ օտամտա պէրլէսին :

— Զաթէն մէրգուս օրտատ տըր, մօնսիէօ մարքի :

— Վէր պանա էլպիսէյէրիմի . . . Շիմաի . . . չըգածա- զըմ . . . :

— Պագաթ, մօնսիէօ մարքի . . . :

— Իօգէֆ, պէն սանա նէ սէօյէեէօր իտէմ, սէն անճադ- անր ետար, — տէտի Մ. Թրօրլի միւլաեէմէթի պիր թարղ իւզրէ, վէ պատէհու իլավէ յի մէգալ պիրլէ, — պրիմ մա- տամ գաղգմըշմը տըր, հիշ իշինիլաէն օտաքնա կիտէն վա՛ր մը տըր, քիմսէեի չաղըրմըշմը տըր :

— Զանն իթմէմ, չիւնքի մատամ մարքիզ, հէնուզ չըն- զըրաղընը չարմամըշ տըր :

— Նէ վագըթ չարար իտէ, անինտէ պանա իապէր վի- բնիկ :

— Բէր ալէա, մօնսիէօ մարքի :

— Սէօյէ ֆիլիպէտէ, կէլիպ սանա պիրաղ ետարըմ իլ- լէսին, չիւնքի սէն չարուզ պիթիթմէեէճէքսին :

— Լաքին, մօնսիէօ, ազաճըզ թէհամիլիլ պուեուրու- նուգտա, շուրալարընը պիրաղ տուղէթիկ նիղամընա գօ- ետարըմ, — տէ յի ճէվապ վիրտի ժօղէֆ մահգուս պիր սէօյ- լէ յիլ իլէ, — պու ալթիւսթիլիկա կէօրէսէր, զաթը պի- նիլին պաշքնա պու կիճէ նէ կէլմիշ օլմարընը պիրլէտը- լէրինաէն . . . :

— Ի կէր պիրմիշ օլտարար իտի . . . տահա զիւառէ քէ- բիհ իւլ մանդար պիր շէյ սաեբլաճագ իտի, էօյլէ տէ յիլմի, — տէտի Մ. Թրօրլի քէտէր ու իսթիհէզա իւզրէ :

— Ա՛հ, մօնսիէօ, — տէ յի պաղըրտը ժօղէֆ, — շէլէ համա օլտուն քի, քիմսէ էօյլէ պիր չիւրհէեէ զահիպ օլմագտա տէ- յիլ տիր . . . :

— Հիշ պիր քիմսէ չիւրհէ իթմէքառէ տէ յիլ մի տիր . . . եւ՛, աճալիպ . . . — տէ յի ճէվապ վիրտի մարքի բէք էլէմ յի պիր թարղ իւզրէ (՞) :

Ժօղէֆ, էֆէնտիսինն կաթիպ օտաքնը թօրլաեքալ սը- րասընա գօյմագտա իքէն, էֆէնտիտի տաթի, սօղրու կի- տիպ զիւքրինի կէչոթիկիտի սիլաշարըն թաղըմընը կէօղտէն կէչիւրէրէք թէֆթիշ իլլէտիքառէն սօնրա, աէհէլթէ տալիլ սուրէթտէ պիր մէմուսինիէէթ հարեքէթի իպրաղըլլա, ժօ- զէֆէ իթիթապէն :

— Հիշ չիւրհէմ եօգ տուր քի սէն, եօգարտա պուբու- նան ալ թաղըմըմ իլինտէքի թիւֆէնքէրիմի թէմիղէմէ- միշ օլմարըսն, էօյլէ տէ յիլմի, — տէտի :

— Իֆէնտիմ, զաթէն պէնտէնիքէ էօյլէ պիր էմբ վիր- միշ տէ յիլ իտինիզ, — տէտի ժօղէֆ թէհաճիւպ իւզրէ :

— Նա՛սըլ թէնպիհ իթմէմիշ իտիմ, իթմիշ իտիմ, լա- քին ունութմիւշ օլմարըսն :

— Խայր, էֆէնտիմ, թէնպիհ իթմիշ տէ յիլ իտինիզ . . . :

— Հէր նէ հալ իտէ, օնլարը պիր կիւղէլճէնէ թէմիղէ- երիպ հազըրմարըսնըլ . . . :

(՞) Իլերուսէ աղալըլաճաղը իւզրէ, Մարքի Թրօրլիկն տէրտի, ետընըզ զէվճէսի ալէյինտէ դահիպ օլմիւշ օլտուգու սատագաթարը- լըզ չիւրհէսի օլմանըպ, իլլա սարա նէվինտէն պիր իլլէթի պուբու- մագտա իտի. վէ զէվճէսի ալէյինտէ հուսալէ կէլն չիւրհէեէ տէ, մէքըիւր իլլէթի սէպլպիլէթ միրմէքառէ իտի. վէ զէվալը թրօմթի- րտար ժօղէֆ տէ, օտա տէրուսինտէ կէօրիմէքառէ օլտա ալթ իսթի- լէտիկա, քէնտի ֆիլքրինճէ, էֆէնտիտիսինն մէզքիւր իլլէթիկն օլ կիճէ տաթի թութմիւշ օլմարընա համ իթմէքառէ իտի, չիւնքի մալիւ օլմա- ֆիթիլքարըլըզ մէթուպուստան, պիտապեր պուբուստագտա իտի :

—Սիրահար տիւրքը քաննուման կէշէլի, տահա անճաղ պիր այ դասար օրմուշ տուր :

—Չարարը եօգ . պէն կիլինինճեկէ դատար , սէն տէ կիթ մէղքիւր թագըմը պուրատեա կէթիւր . իհիթիմալ տիրքի , եա եարրն վէ եա տա օլ պիր կիւն ավա կիտեճէկիմ տիր , մէղքիւր թիւֆէնըլէրի պիր կէօզտէն կէչիւրեհիմ :

—Իէր ալէա , մօնսիէօ մարքի , շիմտի ինտիրիբիմ :

Մէղքիւր եաթագ օտասը նիղտմինա դօնուլտուդտան սօնրա , ժօղէֆէ եարարմ իթմէր իւղրէ , պաշգա պիր խըտու մէթըրար տահա կէշտի :

Մարքինն թօայէթի կիլինիպ թէքմիլ օրտուդտա , մէրգուժ , քէնտի քէհեասը պուրլունան Մ . Տուպլէ իլէ , պէրապէրինտէ կէթիւրիլ օրտուղու պիր նօթէր . քեաթիւպինն , քէնտույէ պէքէմէքատ օրտուղլարը եարը օտատընա կիթիտի :

—Բֆէնտի , թէրթիպ ու թահրիբինն էմր ու միւրատտ պուրտուրտուղունուզ սէնէտի օգումանա կէրիլ տիր , —տէտի մէրգուժ . քէհեա , —իմտի , պաշգա պիր շէյ դալմանըզ , եարլըղ իմդա իթմէրիկինիլ իգթիգա իթմէքատ տիր :

—Մօնսիէօ Տուպլէ , սիղ քէնտիսիլ օգուտունուզ մու :

—Էլվիլէթ , էֆէնտիմ :

—Իմտի էօյլէ օրտուգտա , արթըզ պէնիմ օգումալըլըրմա իհիթիեաճ մէտա իթմէլ . . . վիրինիլ վաղը իմդա իտէշիմ տէ պիթսին կիթման . . . :

Մէրգուժ իմիլատար , վէ մէրգուժ քեաթիպ տէ պրադըպ տիշարը չըգար :

—Մօնսիէօ մարքի , պու էմլաքին կէլիրիտէ դամմ ու իլլալի գըլընարըլը թագտիրտէ , —տէտի Մ . Տուպլէ դաֆէրանէ պիր սէօյլէ յիլ իլէ , —արաղիճէ օլան կէլիրինիլ , վէ հէմ տէ մէղքիւր արաղիլէր էն կիւղէլ վէ էն իլիթ օրբալըլարտան միւրէթթիէպ պուրլունտուղլարը հալտէ , սէնէվի 126 պին ֆրանզտան էրսիւր օլմանեաճաղտըր . . . պիլիթ միսինիլ , մօնսիէօ մարքի , եարլընըլ արաղիտէն օլարազ , սէնէվի 126 պին ֆրանզ կէլիր արլաղըլը , նատիրաթտէն պիր շէյ տիր :

—Մօնսիէօ Տուպլէ , չօղ պաթիթիեար պիր տատմիմ պէն , էօյլէ տէ յիլմի , եարլընըլ թօրբազտան 126 պին ֆրանզ կէլիր արլաղտաեքմ . . . մէկէրլի պուրլունտա տա զիեատէ պիր տէվիլէթ ու իւգպալ օլապիլըր մի . . . :

—Էլվիլէթ , մօնսիէօ մարքի . . . հէլէ օլ պա սէնէտ վէ պա էսհամ , վէ եալսօտ էմալի օլարազ տէրքեար օլան սէրլիէթ ինիլ տէ , իրի միլեօն ֆրանզտան զիեատէ տիր . . . հիտապտա տէ յիլ տիր . . . :

—Էլվիլէթ , հագդընըլ վար տըր , հիտապտան օլմանալըրազ . . . տահա սայիր նիէ իւգպալ ու սէատէթթիլիլ տէ վար տըր :

—Համտ ու սէնպլէր իթմէլիսիլիլ էէգտանէ , մօնսիէօ մարքի , զիրա , հիլ պիր խուտուտա պիր մահրուժիլէթիլիլ պուրլունմազտա տէ յիլ տիր , մէսէլա , կէնճիլք , դէնկինիլք , սաղըզ . . . քեաֆֆիէսի միւրէմիլ վէ եէրինտէ . վէ այլէխուտու , —տէտի Մ . Տուպլէ թաթըլը թաթըլը կիլէրէրէք , — էլվիլէթ , այլէխուտու , մատամ մարքիլ կիպի տէ տիլպիւր պիր դատընա մալիք պուրլունմազտաարնըլ , տօղրուտու , մէրգուժէէ մէլէքսինա սըֆաթըլ վիրիլսէ ճայիլտիր :

Մ . ա՛Սպիլ , մէրգուժն պուրլազըրտըր իւղէրինէ , հէյ պէթըլու պիր պաղըլ էլէ , մէրգուժն եիւղինէ պաղըր , Արթըզ մէրգուժն օլ հէնկեաման , ահպապճաարնա քէնտի իիթիեար խըմաթթիւրընն ումուղլարըն տէօյլէրէք սէօյլէտիկի քէլամլարտա , վէ իւհար էլլէտիկի հալ ու հարէքէթիլտէ իսթիմալ էլլէտիկի վահշիճէ իսթիհզպարն նազ ու պէեանընտան , սարֆը նաղար իտէրիլ :

—Սէնէվի 250 պին ֆրանզ մըգտաթի պիր վարիտաթ իլէ , զէվճէմ կիպի պիր դատընա . . . վէ մէլէք կիպի պիր տէ չօճուղա մալիք պուրլունմազտաեքմ . . . արթըզ բուլի ճիհանտէ , արզու վէ հատէտ իտէճէք հիլ պիր շէյիմ պուրլունմազտա տէ յիլ տիր , էօյլէ տէ յիլմի :

—Էյ , էյ , մօնսիէօ , —տէ յի ճէվապ վիրտի քէհեա , էֆէնտիսինն տէրտի տէրունինտէն պիլտապէր պուրլունմա :

սը ճիշէթլէ, սահիվէթի գալալ իւզըն սէօյլէեերէք, — չա՛, անլատամ՝ տահա եբտբլէրինիզ, վէ տահա արզու իտէճէք շէյլէրինիզ վար տըր, շէօյլէ քի, միւմքին օլտուղու մէրթէպէ, վէ սըճճէթ ու ափլիսէթ իւզըն չօզ եաշամազ իսթէր-սինիզ. . . քերթմէնիզ մատմազէթին պիւլիւլիւպ կէլին օլմասընը, վէ սիզին տէ պիւլիւք բէտէր օլմագլըլընըզը արզու ի տէրսինիզ. . . վէ պիր քէրրէ տէ թօրուն սահիպի օլտուղունուղտա. . . վէ պէնտէնիզ տէ, մծնսիէօ մարքի, Ալլահտան էգ ճան ու տիլ տուա վէ թէմէննի իտէրիմ՝ քի, կէրէք սիզ, վէ կէրէք մատամ՝ մարքիզ, տէյիլ եալընըլ թօրուն կէօրմէքիք, իլլա, թօրնունուզուն թօրնունու կէօրմէքիք եզպալ ու սէատէթինն տախի նալիլ օլմասընըլ. . .

— Ա՛ճ պէնսիմ պապա Տուպլէմ՝. . . պիղիմ իչին, մասալլարտա քէմալի արզու իլէ օգունմագտա օլան Ֆիլէմնն իլէ զէվճէսի Պօսինին, բիւր իզպալ ու բիւր սէատէթ էօմիրիւնիւ տիւլիւնիւպ թէտասավլուր կյլէմէքտէսինիզ, պէօյլէ էլիւնն վէ վազթինն կէօրէ կիւզէլ կիւզէլ ֆիքրլէրի նէրէտէն տէ պուլուր չըգարըբըբըք:

— Իսթազֆիրուլլահ, էֆէնտիմ՝, քէմալի ինսանիյէթի-նիզաէն նաչի պէօյլէ սէօյլէմէքտէսինիզ. . . պէնտէնիզ պիր էմիրինիզ վար մը տըր:

— Իսայր. . . լաքին, չա՛, օ տէյիլ էմմա. . . սանտըգտա նէ՛ գատար մէվճուտունուզ վար տըր:

— Երկիրսի տօգուզ պին իւչ երիզ շու գատար Ֆրանգ, մծնսիէօ մարքի, ֆագաթ, Պանգաես եաթըբըբըլ օլան տա պունտան պաշգա տըր:

— Պու սապահ սիզ պանա 20 պին Ֆրանգլըգ ալթուն ազճէ կէթիրմէլի, վէ կէէր պէն տիւարը չըգմըլ օլուր իսէմ, ժօզէֆէ թէսլիմ իթմէլիսինիզ:

— Պա՛ սապահ մը:

— Էվվէթ, պու սապահ. . .

— Իէք արէա, պիր սաաթտան պուրատա չազըր պուլուրսունուզ. . . սայիր պիր էմիրինիզ վարմը տըր էֆէնտիմ՝:

— Իսայր, մծնսիէօ Տուպլէ՛:

— Երիւզ երկիրսի ալթը պին Ֆրանգ եալընըլ թօրագտան օլտուղու չալտէ վարտաթա մալիք օլմագ, — տէտի թէքրարէն մէրդում՝ քէնեա, կիտէր իքէն, — պէնսիմ իչին պունտան տա զիւտաէ պատիկ մէմունիյէթ պիր չալ օլլամագ, շու եէնի չիֆթիկի գաշըբըբըլ տէ յի գօրգմագտա իտիմ իսէ տէ, ճէլէ ճամտ օլունն քի. . . էֆէնտի, էկէր միւսսատէ պուեուրուր իսէնիզ, պէնտէնիզ կիտիթօրմ՝:

— Ա՛ճ մատմում, մծնսիէօ Տուպլէ, Ալլահ էլիւնիզ բասթ կէթիլէ՛:

— Արբուգ մ տիւարը չըգար չըգմագ, Մ՝ տ՝Արզիլ աշուրի մէրթէպէ էլէմնաք պիր չալտէ օլարագ պիր գօլթօգ իւզէրէնն տիւլիւ վիրտի. տիրտէքլէրինի եաղըխանէսի իւզէլէնն տանթտը, վէ իսի էլլէնիյէ երիւզէրինի գաբատը. . . վէ Մարա թարաֆրնտան կէճունտէրիլիլ օլան օլ ուղուրուզ մէրթուպու ալալտան պէրտ, իւք տէֆա օլտուղու թագտիրտէ, աղլանապիրմէկէ պաշլար:

— ՕՖ, — տիմէքտէ իտի մէրդում, — օլլալմ՝ ֆէլէք պէնսիմ իլէ էլլէմէկէ չըգըլմըլ տըր. . . պիր թարաֆտան պանա պու գատար զէնկիլիք վիրտիկի չալտէ, տիկէր թալարաֆտան տախի, տէյիլ եալընըլ մէգրիւր սէրվէթի, իլլա, թաղիլի օլան քիւլլի իզպալ ու սէատէթիսի տախի ճարտմ կյլէմէքտէ տիր. . . նէնէ եարաք ալթունտան մատուլ պիր շէրէվէեէ մալիք օլմագլըգ, էկէրի իչինտէ պունտան բէսիմ, պախըր էլէմ՝ կյլէմէքիքտէն պաշգա պիր շէյէ եալամագտա տէյիլ իսէ, էլլէթ պէնսիմ սէրվէթիմ տէ, թրգգըր էօյլէ պիր ալթունն շէրէվէեէ միւշապիճ պուլունմագտա տըր, չիւնրի իչինտէ կէօրիւնն թատիր, անճազ ար ու ճիճա զմը կէօսթ երմէքտէտ իր. . . էվվէթ, անճազ զէվճէմն նամուսուղուղունու թէճէսսիմ իթտիրմէքտէ տիր՝ ՕՖ, վէ էօյլէ տէ պիր նամուսուղուգ քի, լէքտիսինն եաֆիմտըր վէ եաթաա նիշանէսի, թա գըլ էվլաուճըղաղըրն աննըտա տախի արս իտիպ կէօրիւլէճէր տիր. . . Ա՛ճ կէրլի էօյլէ

պիր բեղալէթ լէքէսինի գապուլ իթմէքլիք ճայիլզ օլապի-
լըմի, վէ եախօտ աֆիլ ու միւսաատէ կլլէմէքլիք, էլտէն
կէլէպիլըմի . . :

Պատէհու, մէրգուժ աեաղա դայդաը, վէ կէօլլէրին-
տէն աթէշէր սաշըլլապ, վէ աեշէրի տէ պիր պիրինէ սըգըլլապ
քիլիթլէմէքտէ օլտուղու թագտիրտէ, սաղըր պիր սէս իլէ,

— Խայր . . . Խայր . . . դա՛ն լաղըմ տըր, դա՛ն, դիրա,
պէօլլէ պիր լէքէեի, անճազ դա՛ն թէմիլլէեէպիլիք . ըեղա-
լէթտէն գուրթ ուլմազ իչն, տիւշարը աեճէլթ օլմազլլը
իզթիզա իտէր . . . Իշթէ շիմտի պէն, մէրգուժնին պէնտէն
իքրաճ իտէրէք ուզազ ուզազ դաշնմազտա օլմասըր կէօ-
րուպ անլաեապիլմէքտէ յիմ . . : Ա՛հ, խայրին դարը, ա՛հ . . .

— տէ յի պաղըրտը :

Պատէհու, պիրտէն պիրէ տուրտազ, վէ խաթըրնա
կէլէն պիր ֆիքրտէն նաշի դիրեատէսիլլէ միւթէեասիր օլա-
րազ, քէզալիք սաղըր պիր սէս իւզրէ օլտուղու հալաէ,

— Օֆ, մէրգուժնին պէնտէն իքրաճ կլլէմէքտէ օլմա-
սընըն սէպէպինի շիմտի տէրք ու ֆէհճմ կլլէմէքտէ յիմ . .
մէրգուժնին տիւշարը հէյալէթ ու տէճէլթ օլմասըրը մու-
ճիպ օլմազաաեքմ . . :

Վէ մէրգուժ խայրի վազըթ սիւքիուլթ իւզրէ տուր-
տուգատն սօնըա ,

— Իյի էմմա, մէկէրչի պէնտէ պիր դապահաթ վա՛ր մը
տըր, պէնիմ էլիմտէն պիր շէյ կէլէպիլըր միւ Մէկէրչի մէր-
գուժնին պէնի ալտաթ մասընա, օլ կուլուս պիր հազ դըք սէ-
պէպ սանըլապիլըր մի . . : Մէկէրչի պէնտէն իքրաճ իտէճէք
եէքտէ, մուղալիլի օլարազ, պէնի աճընըպ մէրհամէլթ իթ-
մէքլիկէ պօրճըւ տէյիլմի տիր, վէ պինտէն ալէյճ, մէ-
կէրչի պէն շու հալիմտէ, ըրիզաթ ու չէֆիզաթ սեզա
պուլուճնազտա տէյիլմիլիմ, — տէտի մէրգուժ կիթաիքճէ
տաճա զիրատէ քէսպի դայրէթ ու ճէսարէթ կլլէմէքտէ օլ-
տուղու թագտիրտէ, — Խայր, խայր, դա՛ն լաղըմ տըր, դա՛ն
. . . հէժմ իքիմիլ տալի . . . էվլէթ, իքիմիլ տալի . . . զիրա ,

հիլ շիւրճէ եօզ տուր քի մէրգուժէ, օ ղեմէ, հէր շէպ սէօյ-
լէյիպ անլաթմըշ օլմալը տըր :

Պու թէֆէքքիւր մարքիլի թէհաթիլիւրին տաճա զի-
եատէ արթըրտը, մէրգուժ եումուգլարընը սըգարազ բու-
յի սէմայ տօղրու դալտըրտը, վէ պատէհու աթէշ կիպի
եանմադտա պուլունան էլինի կէօլլէրի իւզրինէ վազ իյ-
լէտի իտէ աէ, գօնադտա պուլունան խալզ նէգտինտէ, քէն-
տուլի պիր սիւքիւնէթի հալ իւզրէ կէօլլէթմէքլիկին էհէմ
միյեթիլի տէ հիսս կլլէտիկինտէն, սուրէթի զաճիլէպինտէն
րահաթը գալալ իպաղըլլա, թէքրարէն եաթագ օտասընա
կիրտի, վէ ժօղէֆի օրատա պուլարազ ,

— Էյ ճանըմ, հանըեա շու թիւֆէնքլէրի ինտիրտին
մի, — տէտի :

— Իվլէթ, մնսիէօ մարքի, պուրտաա օլուպ, վէ բէք տէ
միւքէմէլ պիր հալաէ տիրլէր :

— Պիլզաթ քէնտիմ տալի պազըլալ թէֆիլիլ իթմէք
իսթէրիմ . . . պիլիմ մատամ գալզմըշ մը տըր :

— Պիլմէմ, մնսիէօ մարքի :

— Հայտէ պիր անլա տա կէլ :

Խրտմէթքեար տիշարը չըգաը :

Վէ մէրգուժ տիշարը չըգաը չըգմալ, մարքի ալէթթա-
ճիլ կիտիպ թիւֆէքք մահֆաղաքընտան պիր ուֆազ պա-
րուլթ վէզնէսի իլէ, պիր գաշ գուրշուճ, վէ պիր գաշ թա-
նէ տալի դարսիւլ ալտը. պատէհու, մէքքիւր մահֆա-
զանը թէքրարէն դարստը, անալիթարընը ճէպինէ դօյ-
տու . վէ պուճտան սօնըա տալի տիլալրտա տիղիմիլլ օլան
սայիլը սիլաշարըն կանընա կիթաթ, օրթա պօլտան պիր
չիֆթ Մանթ օն թապանճալարը ալտը, տօլտուրտու, վէ սա-
պահալարը կիլիմէքտէ օլտուղու ուզուճ բալթօտու ճէպլէ-
րինէ վազ կլլէտի :

Ժօղէֆ թէքրարէն իլէրի կէլտի, վէ ,

— Մօնսիէօ, մատամ գալզմըշ տըր, վէ եանընա առամ
տա դապուլ կլլէմէքտէ տիր, տէտի :

— Աճապա մէրգումէ, քէնտխի իշին, արապա հազըր
իմ տիրմիշ մի տիր :

— Իսյը, մճնտիէօ մարքի, մատմաղէլ ժիւլիէթին, պէ-
նիմ նէզտիմտէ, մատամ մարքիդտէ, չիմտի, պու սապաճ
իշին լաղըմ կէլէն էվամիրինի արմազ իւզրէ արապաճը-պա-
չը կէլիպ սիւայ իշէտիկինտէ, հալա սօուզ օրուպ վէ օր-
թալըղըն տա գուրազ օրմաք ճիհէթիէ, մատամ շայէտ տի-
շարը չըգտա պիլէ . . . Եիւրու եէրէք կիտէճէ կինի, մէրգում մա
սէօյլէտիկինի իշիթ տիմ :

— Չօգ էիլ . . . Ա, ալ տահա ունուտաճազարմ, պէլ-
քի եարքն վէ եալսօտ օ պիր կիւն ամա չըգաճաղըմ տըր . . .
իմտի, սէօյլէ վիլէամա տա, չիմտի պու կիւնաէն, պէնիմ ու-
ֆազ սէ յեահաթ «պիրսագ» մը (արապա) պիր կէօլտէն կէ-
շիրիպ հազըրլարն, անլաոըն մը :

— Էվլէթ, մճնտիէօ մարքի . . . պամթօնուտուզու իսթէ-
մէզ միտինիզ :

— Իսյը . . . պուրալարտա, պիր քիրա արապաք պու-
լունմաճ մը աճապա :

— Հայ հայ, շուրաճըգտա Էիլ սօզաղը քէօլէտիմտէ պու-
լունմազտա տըր :

Պիր ճիւզի վազըթ, սիւքիուլթ վէ թէրէտտիւտ իւզրէ
աուրտուգտան սօնրա մարքի, մէրգում մա :

— Կիթ մատմաղէլ ժիւլիէթիէ սիւայ իշիէ քի, մա-
տամ ա՛Նրպիրի կէօրէպիրմիլիթ :

Ժօղէֆ տիշարը չըգտա :

— Է՛հ . . . նիէ մէնղարէլէր կիպի պու տախի պիր մէն-
զարէ տիր : Էվլէթ, պէն չիմտի, օլ խայինէ դարնըն եա-
նընա կիթմէլի, վէ քիւլլի նամուսու մա յիմալ իթմէք-
լիք նիլիէթի մէրաուտէսիլէ, չիւքճէտիլ օլարազ, պու կիւն
իճըա վէ իրթիքեազ իտէճէկի ալաղըլըր եանի սաունգաթ-
սըզըլըր իտէալամազտա օրուտուտու պէնտէն սէթր իթմէք
իշին, Եիւզիւնէ կէշիրմիշ պուլունաուզու խիեանէթ քէր-
տէսինի կէօրմէլի, վէ մէզքիւր քէրտէ իւզըլընտէն կէօս-

Թէրէճէկի սաթիթէ հալալիթ իլէ ոսհիհ խիեանէթ ալէա-
մէլէլէրինի, թահթը նաղարը տիդգաթտ ալմալըրմ, վէ
գաւպի մէրքիլի ճիւրմ ու ճիւնհա պուլունան էօյլէ պիր գա-
լընըն, տիհանընտան չըգաճազ օլան եարանալըր տիլնէլիպ
իշիթմէլիլիթ : Էվլէթ, պու մէնղարտէ, շայեանը մէրազ պիր
մէնղարէ սանլըտա սէզա տըր, արատան անճազ ճիւզիճէ
պիր վազըթ կէշիրքեալ սօնրա, պատիի մէղէլլէթիմ օլաճաճազ
օլան, վէ անճազ դան իլէ թէմիլլէնէպիլէճէք պուլունան
տէհէլթէնկիլ վէ մէղէլլէթամիլլէքէլէրէ իրթիքեալ իտիպ
վէ սէպէպիլիէթ վիլէճէք օլան պիր մէհլունէնին, պիղզաթ
կիթմէլի, կէօլլէրինի պազըլարընը կէօրմէլի, վէ լազըր-
տարընը վէ ճէվապարընը տիլնէմէլիլիթ . . . ՄՖ, պու տա-
խի մէհլըլի պիր տիվանէլիք տէլլէ մի տիր . նէ եարաճազ
տըր չիմտի օլ խայինէ գալըր, սէկէրչի, հէր վազըթ քի եար-
տըլարը միտիլու, աննընտա պիր էհլի ըրըլըք էսէրի կէօս-
թէրիպ, վէ աօսաղլարըլլա տախի թէպէսիւմէր իտէրէք,
կիւնա պի կիւնահ պիր Ալլահ գուզուտու տուր կիպի թաթ-
լը թաթլըր եիւզիմտէն եօգարը պազաճազ տէլլէ մի տիր :
Մէկէրչի մէրգումէ, պէնի տաթի, օլ էօրիւպ սէվէրէք, Ալ-
լահա տուա իթմէքիկի էօյրէթմէրտէ օլտուզու քիւչիւճէք
չճուզումուզ մազամընտա թուլթարազ, պանա տախի, պի-
նի նաղար իլէ պազաճազ տէլլէ մի տիր . . . նէ, կէօզ . . .
ճանըն այնաթ մը տըր . . . խայը, եանլըլ տըր — վէ մէրգում
պուլունալըր պէօյլէ սէօյլէտիքեալ սօնրա, իղճարը էսէրի նէֆ-
րէթ իտէրէք, ուսնըլարընը սիւրաթ, — մէկէրչի մէրգումէ-
նին պազըլընտանէ գատար թաթլըր վէ էհլի ըրըլըք է-
սէրի պուլունաճազ իսէ, գալպինտէ տախի օ դատար պու-
զուգուզ վէ խայինիլք պուլունաճազ տէլլէ մի տիր . մէ-
կէրչի մէզքիւր լազըլարընը եանլըլ օլմաոնըր, պիղզաթ մէր-
գումէ քէնտիսի թաատիլ իլլէմէքտէ տէլլէ մի տիր . . . վէ
պէն իսէ, առէթա պիր պուտապ կիպի, օլ խայինէնին պա-
զըլարընա ալտանըլ տա ինանաճազտալմ . . . ՄՖ, տիւ-
չիւնտիւքճէ գանըր պաշըմա սըլըմաճազտա տըր, զայը ու

զապապրմ դաշտայն էլյէմէքտէ տիր, քիմ պիլիր, մէրգումէ քէնտի մաշուգույլա պուշուշմտա կիտէճէկի վագրմ . . . պէն քէնտի հագգընտա մէտհ ու սէնայէր օգու հուպ, վէ մուհապպէթէր իպրազ էլյէտիկիմ թագտիրտէ, քէնտիտի իտէ, պանա դարըը, քէնտի գաղպլնտէ, նէ՛ մէրթէպէ է-սէրի պիւրուտէթ վէ նէֆրէթմ հիւսիտէճէք տիր . . . պէն մէր-գումէտէ, քեաֆֆէ յի իւմիտէրիմ, քէնտի իւղէրինէ վազ իտէրէք . . . պիր վայիտէ յի բարիղէ վէ քեամիլէ հագգըն-տա լազրմ կէլէն հիւանի մուամէլէնի իճրա պիրլէ լազըր-տը էլյէտիկիմ թագտիրտէ, քէնտիտի իտէ . . . կիտէճէք տիր . . . ՕՖ, իա՛յր, իա՛յր, —տէ յի պապըրտը Մ. տ՛Արվիլ, հիտ-տէթի տահա զիեատտէ քէնտի շիտտէթ իտէրէք, —իա՛յր, իթթէմէմ, իսթէմէմ, մէրգումէնին երիզիւնիս պիլէ կէօր-մէք իսթէմէմ, վէ կէօրմէմէլիեիմ . . . Քէլալիք, քէնտի գը-ղըմըն պիրէ երիզիւնիս կէօրմէմէլիեիմ . . . զիրա, իճթիմալ տիր քի, մէրգումէտէ կէօրտիւկիւմտէ, քէնտիմի զապթ ի-տէմէտէրէք, նիլեթի իսթիլիեթի անպթտըրաճապըմտըր, վէ ախըր ինթիգամըմտա կէրի գաղպ պոշա չըգաճազ աքըր

Մ. տ՛Արվիլ քէնտի օտապընտան չըգաճազտան սօնրա, մատամ տ՛Արվիլին տալիրեմինն կիտէճէք երբտէ, եպլընըզ մէրգումէնին պէպէմէսինի կէօրէրէք:

—Մատամա սէօյլէ յիսիզ տէ, հէր նէ գատար տա պու սապահ քէնտիսինի կէօրմէք տըղուսինտէ իտիմ իտէ տէ, իշ զըմընտա ճիւղիճէ տիշարը չը գմազլըղըմ իլթիգա իթտի-կիտտէն, աճէլէթէն կիթմէկէ մէճպուր օրմուշումտուր, իմ տի ելէր, գազարա կիւնտիւլ թաամընը պիրլիքտէ իթմէք-լիկիմիղէ բույի մուվաֆազաթմ կէօթթէրէճէք օլուր իտէ, էօյ-լէտէ տօղուր կէլէճէկիսի պիլիշ օլուսն, —տէտի:

Պատէհու մէրգում քէնտու Ֆիլքրինաէն,
 —Շիտի զէվճէմ, պէնի կիթի զանն իտէրէք, քէնտու-սինի տահա զիեատտէ սէրպէսթ ատտ իտէճէք տիր, —տէ-յի տիւշիւնէրէք, գօնագտան տիշարը չըգտը, վէ քէնտի ճիվարարընտա արապտար տուրմտուտ օլան պիր մէյտա-նա կիթտի, վէ արապաճընըն արբիւնէ,

—Արապաճը, սաաթմ հիտապը իւզրէ կիթմէք իսթէրիմ, կիտէրմիսին. —տէ յի սիւալ էլյէտի:

—Էվլէթ, էֆֆիտիմ, պուեուրունուզ, շիտի սաաթ օն պիր պուշուգ տուր, էֆֆէնտիմ, նէ՛րէեէ թէշրիֆ իտէճէք-սինիզ, —տէտի արապաճը:

—Սէն-Տօմինիք սօգաղը պաշընտա վագըր Պէլ-Շաա սօ-գաղընտա պօեուսնա պուլունանս պիր պաղչէնին տիվարը էօ-նիւնտէ պէրքէեթէճէքսին . . . —տէտի մէրգում նէֆօտի քէն-տի գօնաղընը թարիֆ իտէրէք:

—Պաշ իւսթիւնէ, էֆֆէնտիմ,
 Մ. տ՛Արվիլ արապտա պինտի, բէնճիրէլէրինի գարա-տը, արապա եօյա չըգտը, վէ արապտան ճիւղի պիր վագրթ կէշէր կէշմէզ, մէրգումուն գօնաղը գարընտան վասըլ օլ-տու:

Արապա էօյլէ պիր մահէլլտէ տուրմագտա իտի չի, մէզ-բիւր գօնագտան պիր գուշ պիլէ չըգաճազ օլտա, Մ. տ՛Ար-վիլ արապտանըն իշինտէն կէօրէպիլիր իտի:

Մատամ տ՛Արվիլ, գօմանտանա, սաաթմ պիրտէ կիթմէք-լիկէ սէօզ վիրմիշ պուլունտուրունտան, Մ. տ՛Արվիլ տաթի, կէօյլէրինի գօնաղըն գարուսունա տիքէրէք, քէմալի տիգ-գաթ վէ մէրազ իւզրէ պէրլէմէքտէ իտի . . . մէրգումուն Ֆիլք-րի պիթթալիս ալթիսթ օլմագտա, հիտտէթ ու զազապը հէ չիթթէլու սուրթթտէ արթմագտա, վէ տագըզալար տաթի քէնտույն, ազլու Ֆիլքրիտէն իարիճ պիր չարուգըւզ իւզրէ, կէլմէքտէ տիրլէր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտիլէր . . . Պիր տէ Սէն-թօմանա-տ՛Արվիլին սաաթթը էօյլէի վուրմագտա իքէն, Մ. տ՛Արվիլին գօնաղընըն գաբուսու տուր ազըր աղըր ալըրալ, վէ մատամ տ՛Արվիլ գաբուսան տիշարը չըգտը:

—Նէ՛ գատար տիգգաթ վէ նէ՛ գատար տա սէօղիւնտէ տօղուրուգ . . . տագըզալար տագըզապընա մաշուգու եանըն-տա պուլունապիլսին իշին, թմ շիտիտէն էօլա չըգմազա-տըր. էօյլէ՛ եա, զէվալընըն հագգը վար տըր, մաշուգա տէ-տիկին տէ իշթէ պէօյլէ օլմար տըր, քէնտի ճէնանէսինի

պէք լծմէ մէջի տիր... —տէտե Մ. ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ շայ-
եան պիր խոթի հզա իւզրէ :

Հալա զպէթ լէ սուգ օլու պ, վէ եւրէր իսէ բեք գու-
բազ իտիէր: Չլէ մանսըն պաշընտա պիր սիեան շարգա պու-
լունտու զու կիպի, մեզ քուր շարգանըն իւզէրնան տա-
լի այնի բէնքատ պիր էրեք պիւրիւն ճիւր ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ, վէ քէն-
տիսիւտէ ինի բամուզլու ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ ճանփէսինտէն պիր Ֆիս-
թան կիլիմի իտի, վէ արգաւսընա տալի գօեու բէնքատ վէ
ղայէթ լէ կէնիշ, վէ թօրու զլարընա դատար ինմիշ պիր գաշ-
միր շարլ արմըշ իտի: վէ զիեատէճէ պիր լէթաֆէթ վէ պիր
զարաֆէթ իւզրէ եւրիւեէ պիւրէր ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ, Ֆիսթանը ե-
թէքէրնի, ճիւղիճէ եօգարը տօղրու թօրպանարազ եւր-
րիւմէքատ օլու զուտան, թիւրք արթլարնտան մամուլ օ-
լարագ, պէղայէթ աէրէճէտէ զարաֆէթ իւզրէ եարլմըշ
պօթիւպէր կիլիմիշ օլու զուտան, օլ ուֆաճըգ, վէ տար, վէ
ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ քէմէրվարի եւրաթէրմիշ վէ տէվլրէսիշ (գանպրէ)
պիր հայտէ պուլունան աեազլարը, թա պիղէքէրնէ գա-
տար կէթրիւմէքատ իտի :

Մ. ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ, մերգու մէնին աեազլարընըն տիլպէրնիկի-
նի վէ զարիֆիկիկնի կէթրիւքատէ, զարայիպ նէվլիտան օլա-
բագ, Ֆիքրնի իսթիլա իթմէքատ պուլունան էնվայի միւզ-
թարիպ էֆքեարլարա մուղայի օլու զու հայտէ, աար շէհ-
վէթէ տայիր օլան հասէտի թահրէր իտիմիշ, նազարը տիգ-
գամը օլ ճիհէթէ ճէլպ օլունան, կէօլլէրնի օլ կիւնէ գա-
տար կէթրիւտի կիւնտէն չօգ զիեատէ տիլպէր կէթրիւմիւշ
վէ պատիի նէֆրէթի օլմագ տա օլան բագրիպի, խաթընա
կէլիթըճէ, գաթիէն տէրքար պուլունան արթէշի զալպ ու
զաղապը, պիր գաթ տահա արթէլիմնիկէ պաշարմըշ արը...
վէ պիւնտէն ալէյհ, լահզարնտա, սեատէթ հայի վէ հէ-
վա ու հէվէսի պատի օլու ճու օլան հէր նէվի ճիւնէթի շէ-
տիտէ, կէօլլէրի էօնիւնէ թօրպանարազ թէճէսիւմէ պաշ-
լարը զլարընտան, հասէտ ու հիճրնընտան նայի, ճան ու
ճիկէրն քէպպապ կիպի եանրպ թու թու շմանա պաշլարմըշ արը,

վէ իշթէ արթըգ օլ վաղրթ, միւտտէթի էօնիւնտէ իւր
տէֆա օլու զու թագալարան, քէնտի եւրիւկիւնտէ տէհէթ-
լու պիր աղըր իլէ, տէրնի, վէ եազըճը, վէ թա բուհա էշ-
լէեիճի պիր սըըր հիս կիլմէկէ պաշլարընտան, աղըր
պիր սէս իլէ պիր աճը տիլպի զան շէքմըշ տիր :

Օլ կիւնէ գատար, մերգու մ անճագ Ֆիքրիճէ պիր տէրա
ու էլէմ բէնչէսինտէ պուլունանագտէ իտի... շիւնքի, անճագ
մերգու մէնին, պիր վաղիֆէյի մուգատտէսէսինի բայիմալ
կիլմէքատ օլմար շիւքէսինի զահիպ օլարագ, կիւնչիպ
թապէիպ կիլմէքատ իտի. հալ պու քի, իշպու սօնրատան
տույմանա պաշլարըր հասէտ տուղուտու, քէնտուլէ օլ
մէրթէպէ քէսկին սուրէթի թէէէսիր կիլմէր տիր քի, ար-
թըգ քէնտուլի զապթ իտէրէք տէրտի տէրունիլնի պիւթիւն
պիւթիւն սէլի իտէմէտի կիլմէսէն, արապանըն ճամընը նիմ
մէրթէպէ գալարըրարագ, վէ պօղըգ պիր սէս իլէ սէօլլէ-
եէրէք :

—Արապաճը, շու տիվարըն էօնիւնտէն կիլմէքատ օլան
սիեան շարգալը վէ մաի շալըր գատընը կէօլմէքատէ միսին,
—տէյի սիւալ կիլլէտի :

—Էվէթ, էֆէնտիմ :
—Մերգու մէնին տիլպընա սիւրէրէք, արգաւսընտան
կիլմէլիսին... վէ, էկէր պէնիմ, արապանա պիւտիկիմ մա-
հէլլէ տալի կիտեր իտէ, կիլմէլի, վէ օրատա տուրմալը-
սըն, վէ էկէր մերգու մէ պիր արապանա տալի պիւրէր ի-
սէ, բիլիստէն այրըլմամալըրն :

—Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ... ճուր պաղալըմ, պուն-
տա թօհաֆի պիր շէյ օլմալը արը, ֆէնա պիր էլլէնճէ տէյիլ
տիր պու :

Ֆիլ վաղը մատամ ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ արապալարըն պուլունտու-
ղու մեզ քուր մահիլէ կիլմտի, վէ պիր արապանա պիւտի :
Մ. ԿՄՈՒՄԸ ՎՊՆՆԻԿԷ արապաճըր, մերգու մէնին արապաճը ար-
գաւսընտան կիլմէկէ պաշլարը :

Իքի արապա տալի խայիճէ իլէրու կիլմտիլէ :

Արատան ճիւղի պիւր վազըլթ կէշտիբտէ, մարքինն ա-
րապասը, Աէն-թօմաս-ա՛վագէն Եօյունու թու թարագ, կի-
տիպ մէզ քիւր քիլիսէննն էօնիւնտէ տուրտու զունտան, Մ.
ա՛Արվիլ թէաճճիւպի աղիմ իւզրէ արապաճրեա,

—Է. յ, Եաճու, նէ Եարքերօտու, —տէտի:

—Է. Ֆէնտի, մէրգումէ գատրն արապատան ինէրէք, քի-
լիսէնէ կիրտի. . . Սիւպհան Ալլահ. . . նէ գատար առ կիւ-
զէլ պիւր գատրն իմիլ. . . Տո՛ւր պագալըմ, աօղուտու, Փէ-
նա Է. յէնճէ տէ յիլտիր շու Է. յէնճէ:

Մ. ա՛Արվիլ, մէրգումէնն քիլիսէնէ կիրտիկինի իշիթ տիկին-
տէ, պիթթապի Ֆիլքրինտէ Տէզարան նէվի թէֆէք քիւրլէր
պաշ գալտըմաեա պաշաաղար. վէ կէրշի, Էվվէլ Էմիրտէ,
մէրգումէնն, քէնտի քիշինտէ կէզլըմէքտէ օյմասընն ֆէճմի-
նէ վարարագ, խասսէթէն մէզ քիւր թարիզ ու թէտպիրէ միւ-
րաճաաթ իթմիլ օյմասը չիւրհէսիննէ դաճիպ օլտու իսէ տէ,
պատէհու տախի, ալըլշ օլտու զու մէքթուպուն, Էլլադ-
լըգատան նէշէթ իթմէ պիւր իֆիթիրատան իպարէթ պուլուն-
մասը իճթիմալինի տէ տիւշիւնտի կիւնտէն. . . քէնտու քէն-
տուշէ, Էկէր զէվճէմ, Ֆիլվագը Էօյլէ պիւր գապահաթըն
սահիպէսի իսէ, պունան նէ տիմէլլիկ, պու սաթթէ տին-
տարըլգատան մազսէտ նէ տիր, մէկէրշի պու տա ֆազլաճա
օլարագ մէղճէպէ գարըր պիւր ճիւնհա սաեքըմաճմը, տէ յի
տիւշիւնմէքտէ պուլունտու: Վէ պու միւրահազա սայէսին-
տէ, Մ. ա՛Արվիլն գալպինտէ ճիւզիէն իւմիտ հասըլ օյմա-
նա պաշատը, չիւնքի, մէզ քիւր տինտարըլգ կէօսիթէրիշ իլէ,
պատիթի չիւրհէսի օլան քէնտի զէվճէսիննն հալ ու հարէքէ-
թի պէննիտէ, պիւր միւպայէնէթի աղիմն պուլունմագաա
խտի. . . Ճագաթ, հայլք քի, մէզ քիւր թէտէլլիպախ թէ-
սավվուրտա չօզ վագըթ տէվամ յիտէմէքէրէք, մահվ օլուպ
պիթտի, չիւնքի,

Արապաճը Է. յիլէրէք, մէրգումա,

—Է. Ֆէնտի, մէրգումէ գատրն թէքրարէն արապաեա
պինմէքտէ տիր, տէտի:

—Մէրգումէնն արգասընտան կիտի վէր. . .

—Պաշ իւսթիւնէ, Է. Ֆէնտի. . . Սահիճէն Բէք թօհաֆ

պիւր հալ տիր պու. . . Բէք կիւզէլ պիւր Է. յէնճէ. . .

Արապաճը նէճընն քէնտար թէտար թու թտու, վէ
Սէնթ-Ալլուա սօղաղընտան վէ Օթէլ-տը-վիլին էօնիւնտէն
կէշէրէք, նիհայէթ թամալ սօղաղընա կիրտի:

—Է. Ֆէնտի, —տէտի արապաճը Մ. ա՛Արվիլէ Է. յիլէրէք,

—օլպիլիմ արապաճը գաֆատար, Ա7 նիւմէրօլու խանէնն
էօնիւնտէ տուրտու, վէ պիլ իսէ, նիւմէրօ ԱՅիւն էօնիւն-
տէ յիզ, նէ Էմր իտէրսինիլ, պիլ տէ տուրալըմ մը:

—Է. վիլէթ. . .

—Է. Ֆէնտի, մէրգումէ ուֆաճըգ գատրնճըղալ, մէզ

քիւր Ա7 նիւմէրօլու խանէնէ կիրտի:

—Աշ Էօյլէ իսէ շու արապանն գարուտունու պագաեքմ

—Բէք պէա, Է. Ֆէնտիմ. . .

Արատան շէտ սանիլէ կէշտիբտէն սօնրա, Մ. ա՛Ար-
վիլ տախի, քէնտի զէվճէսինն արգասընտան, մէզ քիւր խա-
նէնն կէշտիսինն իշէրի կիրտի:

Մատամ ա՛Արվիլ, մէզ քիւր խանէնն գարուտունտան
իշէրի կիրտիքտէ, մէրգումէնէ կէօրմէք մէրագըլա, մա-
տամ Բիլլիլ իլէ դօճասը Ալֆրէտ վէ գօնուլարը խմբիտ-
եաճը գարը, Մ. Բիլլիլն, Եանի գարուտու օտտընն Է-
շիկինտէ թօրընարագ պէրէմէքտէ խալէր: Խանէնն մէր-
տիլէնն զաթէն զպէթիլէ գարանըգ օլտու զունտան, պիւր-
տան պիլլիլ տիշարտան իշէրի կիրտիսիննտէ, իլք գատէմէ-
սի պիլլի կէօրիւմէքտէ տէ յիլ իտի: Մատամ ա՛Արվիլ պու
հայի կէօրտիքտէ, մատամ Բիլլիլէն միւրաճաաթիլ, վէ
սայքի պաեքըլաճաղ տըր կիսի պիւր հալտէ օլուպ, վէ Բէք տէ
պօղուգ պիւր սէա իլէ օլտու զու թագտիրտէ,

—Մատամ, աֆիլ խտէրսինիլ, պուրանըն մէրտիլլինի

նէրէտէ տիր, —տէ յի սիւալ իլէտի:

—Ճիմտի կէօսիթէրիլիմ, քիմէ կիտէճէքսինիլ, մատամ:

—Մօնաէօ Շարըլըր կէօրմէք իսթէրիմ. . . մատամ. . .

—Մճստէօ . . . քիմի տէտինիդ, —տէտի մտտամ Բիւ-
լէ, երիզնտէ պիւրիւնճիւք պուլունան մէրդու մէ մատամ
տ՛Արվիլին էչքեայլընը, ճիւղիճէ վագրթ գաղանդըն տա,
գօճասը իլէ իսթիլիտեանը գարը պիւր իլիճէ կէօրիւլ սէյր
իտէպիլիլէր նիլեթի իտֆիլեհտիլէ, կիւեա մէրգու մէ-
նին վիւրսիլի իսթի իլիթմէմիլիլիէ վուրպագ :

—Մճստէօ Նարընը կէօրմէք իսթէրիմ . . . մատամ, —
տէտի թէքրարէն Գլէմանս սէսինտէ պիւր տիթրէյի ճասը
օլտուղու ճալտէ, վէ արսըզմա վէ թէրպիլեհտիզճէ պիւր մէ-
րազ իւղրէ քէնտի էչքեայլընա տիգգաթ իթմէքտէ օլտու-
լարտան, միւմբին մէրթէպէ լէճճէսին սէթր իտէպիլմէք-
լիք նիլեթիլէ պաշընը էճիւնէ էյէրէք :

—Նա, Մ. Նարընը կէօրմէք իսթէրսինիդ, չօգ իլի, չօգ
իլի, չիմոի անլարմ . . . մատամ, օլ գատար եալաջմա սէօյ-
լէտինիդ քի, աթիլ իտէրսինիդ, իչաւմէտալմ . . . իմոի, էօյ-
լէ օլտուգտա, պէսիմ տիլպէր քիւչիւճէք ճանրմճըղաղըմ,
մատամ քի պիլիմ օլ սիդին կիպի կէնճ վէ տիլպէր Մ. Նար-
ընընգտա, թա գարընըրա ըաթիմ կէլէն դարուեա վուրա-
պիլիւրսինիդ :

Մատամ տ՛Արվիլ, քէմայի իղլիբապը տէրուն իւղրէ օլ-
տուղու ճալտէ, աեաղընը մէրտիլէնին իլք գատմէտինէ
վաղ իտէր իթմէղ, էթմէտէն աճիւզէ գարը,

—Մճ, ճճ, ճճ, — տէտի պիւր իսթիճգաեա գալըքըա-
րագ, — կէօրիւնիւչէ նէզարէն, պու կիւն ճէքքէս իլին պիւր
մէսէրթթիմ կիւնիւ օլմադտա աըր . եաչա, եինէ տիւլիւնիւ-
միւլ գ վար աըր . . . ճճ, էլման, ալիմ Սլլանճ, էլմա ա ա ա :

—Նօգ, աօղրուտու, սիլին գօմանտան, քէնտի իլիլի պիւր
մէքտէ օլմալը տըր, ալլըն իլիօրին քէք ալէա թանրմադտա
պուլունմալը տըր, նա՛սըլ տա եաղալալմը, —տէտի իսթի-
լիտեանը գարը գապա պիւր սէս իլէ, —գա՛ճիւր, պա՛րի եաղա-
լաաըղտան սօնրա, ատամ պէօյլէ եաղը պիւր բարա եաղա-
լամալը տըր քի, դաճմէթիլի վէ մէաարիլիլի տէյմիլ օլտուն :

Էկէք, մէրգու ման վուգօճճուլընը վէ իսթիճգաեա ըր-
ըն եինէ էճայլընտէն կէչիպ կիթմէքրիէ մէճպուրիլեթ
օլմաեղպ տա, պաշոգա պիւր եօլ տաճա պուլունմադտէ օլ-
աա իտի, մատամ տ՛Արվիլ, կէլաթիլինէ պին քէրրէ բէչիման
օլտարդ, վէ աը ու ճիճապ վէ ճիտտէթիլտէն էօլլիմիւնիւ
տալի արաեարագ, ճէման անիւտէ աչաղը ինիպ կէրի կիթ-
մէքրիլի իսթէմիլ, վէ ճաթթա պիւր արալըգ թէրէտաիւա
իւղրէ պուլունմալը իտէ տէ, ազքպէթքար քէնտուլէ պիւր
դայրթիմ վիթրէք, մէրտիվէնին եօղաըրաընա գատար չըգընը
աըր, Պիւր տէ մէրտիվէն պաշընա չըգաա չըգմաղ, թա գար-
աըրտա Ռօտօլիուն չըգքպ տիլիլաթիլինի կէօրմիւլ, վէ պիթ-
թապի ճատտէն զիւտաթ տիւլարը իսթիլըապ օլմալտուր
. . . Ռօտօլի մէրգու մէքի կէօրիւր կէօրմէղ, ճէման աճէլէ
աճէլէ մէրգու մէնին էլլինէ, տէրունիտէ թարա պուլուն-
տուղու ճալտէ, պիւր ազճէ թիւտի սըգըլընըմիլ, վէ քէ-
ղալիք աճէլէ աճէլէ սէօյլէհէրէք :

—Գօճան ճէր չէյի պիլմէքտէ տիւր, վէ արգան սըրատա
կէզմէքտէ տիւր . . . —տէմիլ տիւր :

Պիւր տէ պու արտաա, մատամ Բիլլէնին, քէքրէ պիւր
սէս իլէ սէօյլէհէրէք,

—Մճստէօ, նէրէհէ կիտիօրսունուլ, —տէյի պաղըր-
մաը իչիտիլմէկէ պաշալմըլ աըր :

—Իլլիլէ կէլէն մէրգու մտուր, գօճան աըր, —տէտի Ռօ-
տօլի. վէ իլալլէթէն վէ աճէլէթէն տալի, ճէման մէրգու-
մէ մատամ տ՛Արվիլի իլքինճի գաթըն մէրտիվէնին աօղրու
եթիթ վիլրէրէք, —թա պէչիլնճի գաթա գատար չըգընըգ,
վէ օրատա պուլունան, վէ Մօրէլ թէմաիլէ օրունան պիւր
Ֆիաղըր Ֆալիլիտաեա ստտագա վիլրիկ, վէ գօճանը կէլ-
տիկիտէ տաիլ, այնի լիսանը իսթիմալ իտիլիդ, —տէտի :

—Մճստէօ, —տէյի պաղըրմաեա պաշալտը աչաղըտան
մատամ Բիլլէ, —քիմէ կիտէճէկիլիլի սէօյլէմէտիթճէ, ա-
աըմընըրը իլէրի աթամաղընըգ, էօլլիւրիմ եինէ պրազ
մամ սիլի, —տէտի Մ. տ՛Արվիլէ :

—Մ. տ՛Արվիլ, էվիշլա քէնտիսին զէվճէտի իշէրի կիրտի-
կինատէ, մէրդումէ գարուճու գարը իէ գ՝օնուշտու զրճուու կէօ-
րէրէք, ճիւղիճէ կէրտտէ տուրուպ պէրլէմիշ օլտու զունտան,

—Մատամ, պէն տախի, շինտի պուրատա կէլէնէ գա-
տըն իէ պիրլքատէ կէլմիշիմ տիր . . . —տէտի Մ. տ՛Արվիլ :

—Եա՛, էօյլէ՛ մի, տէյի պաղըրտը մատամ Բիբլէ շա-
շա գալարապ, —մատամ քի էօյլէ տիր, պուրուրուպ կէ-
շէպիրլքախիդ :

Պու Տէնկեամտէ, Մ. Շարլ Բօպէր, պաշպա տէֆալար
իշիմէտիկի սուրէթատէ, պիր թագրմ կիրբուլտու սէպէր
իշիթափկինտէն, տիսնէյպ անլամազ Նիյեթիթիլլէ, քէնտի
տայրիքտի գարուսունու ազաճըզ աշլալ արալըդ իթտիկի-
նի Բօտօլթ կէօրտիւկինտէն, պիրտէն պիրէ եիթիթ իշէրի
կիրտի, գարուսու գարատը, շինքը ի օլ տագըդատա, Մ.
տ՛Արվիլ մէրտիվէնտէն եօղարը չըգմադատա, վէ տէՆիլգէ
եէթիլիմէքտէ իտի . Բօտօլթ տախի, Տէր նէ գատար գա-
րանլըգ իտի իտէ տէ, պէրլի մարլի քէնտիսինի թանըր գօր-
գու վէ շիւքՏէսինէ մէսինի, տաշա զիեատէ էմնիյեթի իւզ-
րէ պուրունմազ իշին, զօմնտանըն գարուսունուն, օլ ա-
րալըգ աշլըմարնտան իսթիֆատէ իլլէմէք իսթմէիշ իտի :

Մ. Շարլ Բօպէր իտէ, Ձին թագլիտի իրէք վէ գըրմըզը
զէմին իւզէրինէ թուրունի եարբազար իշլէնմիշ պիր գու-
մաշտան զայէթ սիւսիւ պիր կիճէլիք գաֆիմանը կիլնմիշ
օլուպ, վէ պաշընտ տա էթրաֆը գլապատանը պիր գատիֆէ
Բում թաքիէտի զօլմուշ պուրունտուրու Տալտէ, պիրտէն
պիրէ Բօտօլթու կէօրտիւկինտէ էյիմպէյիմ օլմուշտուր,
շինքը, մէրգում պիր կին էվիլէ, Բօտօլթու րընտ էլ-
պիսէսլլլէ կէօլմիշ օլմատարտան պաշպա, օլ Տէնկեամտէ
իտէ, բէք սատէ պիր գընաֆէթատէ կէօրմէքատէ իտի :

—Մճախիօ . . . նէ՛ տիր պու սիլին եարտըրընդ, նէ՛
իսթէքօրսունու գ . . . —տէտի զուրուրու պիր սէօյլէ իշ իէ :

—Սո՛ւս օլունու գ . . . —տէյի ճէվապ վիրտի Բօտօլթ եա-
վաշաճաճը սէօյլէեէրէք, վէ օլ մերթիէպէտէ պիր էսէֆի տէ-

րուն իպրապ իտէրէք քի, Մ. Շարլ Բօպէր ճէվապ վիրմէքի-
կի տլէ տիւշիւնէմէեէրէք, մարինավարի սուրէթատէ սիւ-
քիտիթ իլլէտի :

Պիր տէ պու արատա, պիր շէյ տիւշիւպ տէ մէրտիվէն-
տէն աշաղը եուվարլանարընտա չըգան բաթըրտընա միւ-
շապիճ սուրէթատէ օլտուրու Տալտէ, մէրտիվէն իւզէրինտէ
Տիւքմ իթմէքտէ օլտն սուսլուգ օլթատընտա, շէտիտ պիր
կիրբուլտիւ սէսի էշիտիլտի, շէյ վա՛ճ, սէֆիլ տաէմ, մէր-
գումէնին՛ն ճանընա դաս՛տ իթտի, —տէյի պաղըրտը Բօտօլթ
քէնտու քէնտույի :

—Նէ՛, ճանընա դաս՛տ մը իթտի . . . քի՛մ, ա՛ ճանըմ,
նէ՛ տիր պու, նէ՛ վար տըր, նէ՛ կէլմէքատէ տիր պուրատա,
սէօյլէ ինիլդ, —տէտի Մ. Շարլ Բօպէր եավաշ պիր սէս իւ-
լէ սէօյլէեէրէք վէ րէնկի աթարապ Բօտօլթ մէրգումա ճէ-
վապ տախի վիրմէքտիլին, գարուսու ազաճըզ աշալը, վէ
թօրթիլիար՛նամ չօճուղուն, աճէլէ աճէլէ կիտէրէք, վէ թօ-
րալ թօքալ էէօրիւեէրէք մէրտիվէնտէն աշաղը ինտիկինի, վէ
մէրգումուն էլինտէ, քէնտիսինին մատամ տ՛Արվիլէ վիրմիշ
օլտուրու գըրմըզը իրէք քիտէ պուրունտուրունու կէօրտիւ :
Թօրթիլիար զայպ օլուպ կիթտի :

Պիր տէ պունտան սօնրա, մատամ տ՛Արվիլին խաֆիֆ
խաֆիֆ պատըր իլէ, գօճաղ Մ. տ՛Արվիլին տախի բէքճէ
բէքճէ պատըրալը սէպէրի իշիտիտի, շինքը մէրգում Տա-
լէա քէնտի զէվճէսինին թիլինտէ կէլէրէք, եօղաքրի գաթ-
լարա չըգմազտա իտի Բօտօլթ Տէր նէ գատար, քէնտիսի-
նին մատամ տ՛Արվիլէ վիրմիշ օլտուրու քիսէնին, թօրթիլ-
եարըն էլինէ նսարը օլուպ տա կէլմիշ օլմատըր պիլմէքատէ
տէյիլ իտի իտէ տէ, պու ճիւմիլէ իլէ տախի, մէրգումէնին
քէնտույի, գօճապընէղտինտէ սալի՛ճ չըգարապիլէճէկի զըմ-
նընտա ճիւղիճէ իւմիտ վէ էմնիյեթի պուրունտուրունտան,
պիր սուրէթի Տարբանտէ սէօյլէեէրէք, Մ. Շարլ Բօպէրէ,

—Մճախիօ, պիր սաաթա գատար, սազըն օտատան տի-
շարը չըգմախապընը, տէտի :

— Եւ՛ սէօյլէ եօրտաւունդ, մննսիեօ, պուրատան տիշարը չը դմանեաւք մը, սէպէ պ, — տէտի Մ. Բօայէր թէ համարիւ լի քէսիլէրէք վէ հիտաէթլէնէրէք. — Եւ՛ տիմէք տիր պու. սիզ քի մանիւղ, վէ պանա պէօյլէ պիր էմը ու թալիմանթ վիր մէքլիք հուգուգունու, քիմաէ՛ն վէ եախօտ նէրէտէ՛ն ալ մագաւաւրնըգ. . .

— Չիւնքի Մ. ՍՄըվիլ հեր շէ ի իշիթ միշ օլուպ խապէր տար պուլունտուղունտան, զէ վճէ սիննի բիշինտէ կէ զէքէք պուրան գատար կէ լիշ, վէ մէրգումէնն արգասը սըրա, թա եօգարը գատար չըգ միշ տըր :

— Մ, աճան եա Բէպպիմ, հաֆըզ Ալլահ, — տէ յի պաղըրտը Շարլ Բօայէր, տուշարը ինթիլըապ օլըրագ, վէ էլէրիսի պիր պիրննէ գապուչտուրարագ, — լաքին, իյն եա, մէրգումէ եօգարուտա նէ եարանագ տըր, վէ օրատան նասըլ գալըպ գուրթուրապիլէ ճէք տիր, տիմէք տիր քի, պիզ գաթ քէնտի աեաղը լա կիտիպ չուգուրան տիշմէքտէ տիր :

— Սիզ սուս օլունուղ, վէ աշարըտան գարուճու գաւըր սիզէ խապէր վիրիպ չարըրնճանեա գատար, եէրիսիզ տէն պլիէ գըմլըտանմանընըգ, — տէտի Բօտօյֆ, վէ գօմանտան զիեատէսիլէ տիշարը խէվֆ ու էնտիշէ օլտուղու հալտէ, քէնտիսի խախի աշարը, գարուճունան օտաւընա էնտի :

— Է՛յ, պագասնանընըգ, — տէ յի պաղըրտը մատամ Բիրլէ սէվինճի պիր սէօյլէ յիշ իլէ, — եանկըն սաշարը սարմագատ տըր, իշ կիթտիքճէ գըրըշմագաս տըր, կէօրտիւնիւղ միւ, օլ քիւչիւճէք հանըմին արգասընտան պիր էֆէնտի կէզմէքտէ տիր, պէս պէլլի մէրգումէնն գօճաղը օլմալը տըր, քիմ պիլիք, գա՛նդի էօրիւզ գաֆալընըն պիրն տիր, պէն իշին նասըլ օլտուղունու անիլտէ չագտըմ, վէ մախտուտա պըրագտըմ քի, վարըն արգասընտան չըգարն տէ յի, չիմտի մէրգում իլէ գօմանտան պէնիլտէ, պիթթապի պիր արպէտա վէ պիր միւտարէպէ բաթըրտըր գօթաճագ, պիւթիւն մահէլլէ պիթ իւսթ օլուպ աեաղա գալը գաճագ, վէ 36 նիւմէրօլու խանէտէ զուհուրա կլլէն պիր

ատամ էօլտիւրմէքլիք ճինայէթնտէ վուգու պուլտուղու կիպի, պիր չօգ իղտիճամ պուրան տօյաճագ տըր, լաքին, նէ՛ աճայիպ շէյ տիր քի, հայէա էօյլէ պիր բաթըրտը սէսի զուհուր իթմէքտէ տէ յի տիր :

— Աղիզմ մատամ Բիրլէ, պանա պիր պիւլիւք տօթլուգ եարմագ իսթէրմիսինիլ, — տէտիկիլլէ պէրագէր Բօտօյֆ, մէրգումէնն էլինէ, պէշ թանէ լիրա սըգըշտըրտը, վէ, — մէրգումէ ուֆաճըգ գատըն աշարը ինտիկիլնտէ . . . մէրգումէնն գարըրընա չըգարագ, պիշարէ Մօրէլ ֆամիլեաւընը նասըլ պուլտունուղ, մատամ, տէ յի հէմ օլուպ իթմէլի, վէ հէմտէ, մէրգուման ֆագըրըտըր գատըրմագատ օլմաւընտան աօյաեր տուպար վէ սէնալար օղումալըսընըգ, վէ հաթիթա, սոն տէֆա կէլիպ տէ, մէգրիւք սէֆիլ ֆամիլեա հազգընտա քէսպի մալիմաթ իլլէմիշ օլմասընտան տօլաւէր տախի, թէշէքքիւրէր թագաթիմ իլլէմէլիսինիլ, տէ յի թալիմաթ վիրտի :

Մատամ Բիրլէ, քէմալի թէտճիւպ իւղրէ պիր Բօտօյֆա վէ պիրտէ ալթունլարա պագմաեա պալաւտը :

— Եւ՛ տիմէք իսթէ եօրտաւունդ . . . մննսիեօ, պու ալթունլար . . . պէնիմ մի օլաճագլար տըր . . . վէ մէրգումէ կէնճ գատըն գօմանտանն օտաւընտա տէ յիլ տիր, էօյլէ միւ :

— Մէրգումէնն արգասընտան կէզէն գաթ, քէնտի գօճաղը տըր Պէն էվիլլէնտէն մէրգումէնէ քէյֆիլիէթի խապէր վիրէպիլտիկիմտէն, զէ վալըր գատընճըղագ տա, հէման, պիր իեանէ հիմնէթ իթմէքլիք նիլիէթիլլէ կէլիւշտիր թալիւր թարղընտա պուլունարագ, Մօրէլ ֆամիլեաւընըն եանընա չըգապիլ միշ տիր. անլաւընըգ մը չիմտի մատաէ յի :

— Սէօյէտիկիլնիլըն անլամագ մը . . . շիւրհէսիլ, էլպէթթէ անլաւըմ, բէք ալէա անլաւըմ, վաճ, վաճ, վաճ, տիմէք տիր քի, պիլլիմ գօմանտանն իւմալէրի պու տէֆա տախի պօյա չըգտըլար, էվտէրի հիտապ, չարըրեա ուլանտը. չիմտի սիզին միւրասընըգ, մէրգումէնն գօճաղըն պիր իլիճէ գաթաւըրմագ, վէ շիւրհէսիլն մահիլ իթմէք տիր, էօյլէ տէ յիլ թ. — 32

մի . . . բէք արէա , բէք արէա , էլ իմտէն տիրմտէն կէրնդ
 պիր շէյ տէյլ տիր . . . մէկէրն արթըզ էօյլէ գաղարբ սա
 պլասարբզ գանարբմագ կիւճ պիր շէյ յի տիր . . . պէնտէն
 խթէտիկինիզ էկէր սայթ պու զասարծրզ պիր շէյ խտ ,
 ապտ էլէմ՝ իւզրէ օլմանընրզ , էօյլէ պիր եարբանթ՝ քի ,
 մէլէքրէքտէ մասալլաճ տէսինլէր . . . պագանանընրզ . . .

Պիր տէ պու հէնկեամտէ օտանըն պիր պուճաղընտան ,
 Մ. Բիրլէ , պաչընտարի գօճա պիր դազան դասար շարգա-
 արլա պիրտէն պիրէ աեաղա գաղարբագ տիքրիլ վիրտի :

—Անսպճագի , — տէաի մէրգուճ՝ քէնտի գարբընա ,
 զայէթէ պիր աղըրբզ իւզրէ սէօյլէեէրէք , —սէնտէ թըպ-
 գը Մ. Սէզար Պրատամանթիլէ պէնդէմէքտէօն , բուլի զէ-
 մինտէ հէչ պիր շէյէ հիւրմէթ ու բիայէթ իթմէքրիք նէ տիր
 պիլմէգանն , էօյլէ հէր շէյտէ շագա վէ իսթիհզա ճայիզ օ-
 լամաղ , հաթթա , պիր ատամ , էն զիւտտէ թէքրիքսիզ օլ-
 տուղու պիր ատամ իլէ ատիլի , եէրինէ , վագթինէ , վէ իլինէ
 կէօրէ տավընրզ , վէ Օնա կէօրէ լագըրտը իյլէմէլի տիր ,
 հէր շէյն եէրի , վագթի , վէ տէրէճէսի վար տըր . . .

—Է՛հ , հայտէ , հայտէ , պէնիմ իթիկեար գօճաճըրմ ,
 եհնէ թագիր ու թէքտիրէ պաչլամանալըմ , եհնէ օլ իրի ի-
 րի կէօյլէրինի պէլէրթմէկէ պաչլամա . . . սէնտէ կէօրմէք-
 տէսին քի , միւրատըմ սըրֆ պիր լաթիթէտէն իպարէթ տիր :
 Մէկէրչի սէն տէ պիլմէքտէ տէյլմիսին քի , պու պէմտէ
 գուտըքուզ ինսան օլամազ . . . հէր նէ հալ խտ , պու գա-
 տարը քեաֆի տիր . . . պէն մէրգումէ գատըն հագըրնտա
 էլիմանէ կէլէն ինսանիլիէթի , մահզա պիլիմ՝ եհնի քիրածը-
 մըզըն լաթթը իլին եարբաճաղըմ տըր , էօյլէ պիր իլի քիրածը
 քի , տօղուտու . . . քիրածըլարըմ շահը տըր տէնիլսէ ճայիզ
 տիր , —պատէհու , մէրգումի Բօաօլիա տօղու տէճնէրէք ,
 —շիմաի սիզ կէօրէճէքսինիզ քի , արզու վէ միւրատընրզը
 նէ՛ գատար կիւզէլ սուրէթաէ իճըա իտէճէկիմ տիր . . . էկէր
 քէնտի կէօյլէրինիլէ կէօրիւպ վէ գուլաղլարընրզա ինթի-
 մէքաէ իսթէր իտէնիզ , կէլինիզ , շու բէրտէնին արգասընտա

կիլլէնինիզ . . . իլթէ , իլթէ , թամամ տա վագթի տիր , մէր-
 գուճար ինիտըլար :

Բօաօլի տինտէ մէզքիւր բէրտէնին արգասընտա կիլ-
 լէնտի :

Մ. տ՛Արվիլ , զէվճէսի գօլթուղունտա օլտուղու հայտէ ,
 Ֆիլվագը աչաղը ինտիլէր . վէ մէրգուման լէճճէսինտէ ,
 թէաճճիւպլէ վէ մահճուպիլիէթիլէ գարըլըր , պիր էսէրի
 մէնուսիլիէթի հալ պուլունաուղու թագտիրտէ , դարու-
 ճունուն օտար էճնիւնէ վաղըլ օլտուլար :

Մամամ տ՛Արվիլին սիմասընտա պիր սօլիուելուգ վէ պիր
 էսէրի սիւքիւնէթի գալպ միւշահտէ օլունմագաա իտի :

—Է՛յ ճանրմ , պէնիմ էլմաս բարչտըր քիլիւճէք հա-
 նըմճըղաղըմ . . . —տէյէ պաղըրտը մասամ՝ Բիրլէ , օտա-
 սընտան շըգըպ մասամ՝ տ՛Արվիլի գարբըրտեարագ , —նա-
 պըլ , օլ պիլարթ Մօրէլ ֆամիլիասընըր կէօրտիւնիւզ միւ . օա-
 հիճէն երբէքրէք տաեանմազ սուրէթաէ սէֆիլ օլուպ , վէ
 շայեանը շէֆղաթ ու ինայէթ տէյլմի տիրլէր : Ա՛հ , մա-
 տամ , Ալլահ պիր կիւնիւնիւղու պիլն իլլէսին , ճէնապը հագ-
 սիդի շէլպիլինիզ պաղըլլատա , ինալլաճ սիզ , հէր վագթթ
 մէօյլէ ֆագըր ու պիլարթիլի կէօրէտիպ գանըմագըրզ
 իզպալ ու սէատէթինէ վէ շան ու շէրէֆինէ նայիլ օլուրտու-
 նուգ . . . սճն տէֆա կէլիպ պէնտէնիլտէն մալիմաթ իսթէ-
 տիկինիգտէ , նապըլ քի սէօյլէտի իտիմ՝ բէք սէֆիլ տիրլէր ,
 հէման Ալլահ , սիլին կիլիլ մէրհատէթի ճանլարը էքսիք իթ-
 մէսին . տօղուտու , մտտամ , պու պիլարթիլէրէ , հէր նէ մէր-
 թէպէ լութֆ ու ինայէթէ հիմմէթ իթմէնիզ , հէմ միւճիտճ
 աըրտը վէ հէճտէ շայէսթի . . . էօյլէ տէյլմի , Ալֆրէտ :

Էօյլէ գօճասընա իսինանէթ իթմէնտա վէ միւտաֆատա տա-
 յիր գատըն հագըրնտա իթիմանտա վէ միւտաֆատա տա-
 յիր լագըրտը իթմէրիք , զաթէն Ալֆրէտին թաղիաթընա
 վէ սօֆուլուգ վէ տօղուլուգ տուլուլարընա մուվաֆըզ
 օլմասըրընտան , մէճհուլ վէ պիր շէյ տնլաղըմազ սուրէթ-
 տէ մըրըլտանարագ պիր ճէվապ վիրտի :

Մատամ Բիբլէ, թէքրարէն քէլամէ աղող պըրէ,
 —Աֆի իտէրսինիդ, մատամ, Աֆրէտ պըր սղաճըդ նէզ-
 լէնէ թութուրմուչ պուլունտուզունասան, նէ սէօյլէտիկի հէր
 նէ դատար լաեղդըլա իշիտիլույ անլաշարամամագ տա իտէ
 տէ, մէրգուման տաթի թըպղը պէնիմ կիպի սէօյլէնէրէք
 սիգաէն թէշէքքիւր իտէճէկինտէ, վէ հօգարքի պիշարէլէ-
 րին, հէր կին սիպին իշին Ալլահա տուպար իտէճէքլէրի-
 նի իապէր վըրէճէկինտէ, ապա շիւրհէ հօգ տուր:

Մ. տ'Արվիլ քէմալի թէհայեիւր իւզրէ քէնտի զէվճէ-
 սի կիւզիննէ պագարագ:

—Ահ, ճէնանէմ, սէն պըր մէլէքսին, էվվէթ ինտան սը-
 ֆաթըրը պըր զ պըր մէլէքսին, մէլուն օլտուրը օլ իթիթի-
 րաճըլար, տէտի:

—Էվվէթ, մծնսիտ, զէվճէնիզ պըր մէլէք տիր, ճէնա-
 պը Բիպրիտա թարաֆընտան, պըլաքէկէտան իշին իտըլ ի-
 տիլուչ պըր մէլէք տիր:

—Աղեզմ, կիտէլիմ արթըդ, տէտի մնտամ տ'Արվիլ
 չիւնքի մէզքիւր իտանտէն իշըրը դաաէմ պասալըտան պէ-
 րու, պըր պըրիննէ աապան տապանա զըտա օլան վագաա-
 լարտան աղանը տիւշըր տէհշէթի աղիմէ օլմուչ պուլուն-
 տուզունասան, քէնտի իւզրէպէպէ պըր դաաֆ
 հիսա իլլէմէքտէ իտի քի, առէթա աեադգաա տուրաճադ դա-
 տար պիլէ մէճալը դալմամըչ իտի:

—Էնէք իշի կիտէլիմ, տէտի Մ. տ'Արվիլ:
 Մէրգուլմ, մէզքիւր իտանտէն կէյտիտէտէն չըդմագտա
 իրէն,

—Իլէմանս, պէն պու պապոտէ աֆվիլը տիլէմէկէ պօրճ-
 լու պուլունտուզում կիպի, լութիք ու մէրհամէլէթ տաթի
 միւհթամճ պուլունմագտաեքմ . . . տէտի:

—Մէկէրջի պէն տաթի պիթ հայտէ պուլունմագտա տէ-
 վիլմիլիմ, —տէտի մէրգուլմէ պըր աճը տէլուն չէքէրէք:
 Բօտօթի, մէզքիւր շայտանը իտիհզա վէ մահճուպի-
 նէթ հայլէր ինէ դարըչըք օլան, վէ էսրաք նէվինտէն օլուպ

տա զուհուրա կէլէրէք, միւխթէիքի էմիպըր նէֆասնիլնէ-
 լէրէ սէպէպիլնէթ վըրէն աճայիպ պըր ֆաճիանըն մէյտա-
 նէ չըդմաաընը մուճիպ պուլունան տէհշէթամիզ պըր մէն-
 գարէ իւզրէրինէ, աշուրի մէրթէպէ միւթէհատըր պըր հու-
 տէ պուլունտուզու թագտըրաէ, քէնտի կիպէնմիչ օլտու-
 ղու բէրտէնին արգասընտան տիւշըր չըգալը:

—Էյ, մծնսիտ, նէ տէրսինիզ, — տէտի մատամ Բիբ-
 լէ, —ումարմ քի, էմրինիքի միւրատըրըզ իւզրէ իճըա ի-
 տիլ, օլ շաչքն հէրիֆի լաեղդըլա դամաբըապիլտիմ, էօյ-
 լէ տէլիլմի . . . Արթըզ չիմտի մէրգուլմ, քէնտի զէվճէտի-
 նի, կէօյլէրէ դատար չըգարագա մէտհ ու սէնա իտէճէք
 տիր . . . զէվալը առէմ . . . 0) տէլիլ էմմա, մծնսիտ Բօտօթի,
 համը սիլին էչնալարը հայլա կէթիլմէտիլէր:

—Ելիմի կիտիպ կէճտէրէճէկիմտիր . . . Սիլ տէ հէման
 չըգըպ դօմանտանա, արթըզ իտիէր իտէ աշաղը ինէպիլնէ-
 ճէկինի իթիար իտէպիլնիսինիզ . . .

—Իշի սէօյլէտիլի . . . պագասնաեընըզ, պու տա ֆէնա
 պըր էյլէնճէ տէլիլ տիր . . . պէնպէլի մէրգուլմ, քէնտի
 տայրէսինի, հուրիլէր բէրիլէր իշին քիւրալմըչ օլմալը տըր
 . . . բէք ալէա, բէք ալէա . . . դահիլ, վարըն իշիէ էօյլէ,
 պիլլէ այտա ԱԶ ֆարանգտան զիւտառէ վըրմէք իտիէմէմէք-
 լիկի էօրէնսին . . .

Բօտօթի, մէզքիւր իտանտէն տիւշըր չըգալը:

—Պագասան, Աֆրէտ, —տէտի մատամ Բիբլէ, չիմտի
 տէ նէօպէթ դօմանտանա կէլտի . . . կիտիպ մէրգուլմ իլէ,
 պըր իլիճէ էյլէնէիմ, կիւլէ կիւլէ պաեըլաեըմ:
 վէ ֆիլ վագը մէրգուլմէ Մ. Շարլ Բօպրին տայրէսի-
 նէ չըգալը, շընղըրաղը չէքտի, վէ դարու ալըլալ:

—Դօմանտան, —տէտի մէրգուլմէ աակըրէրին աակըր-
 ճէ սէլամ վըրտըլէրի վագըլմտա եարտըլալըր միսիլու-
 սաղ էլլինի արգասընը, բէրուգասնա տաաթարագ, —
 սիլի մահպէտանն ինըս սիլէմէկէ կէլտիմ . . . գարը դօճա
 մէրգուլմար դօլ դօլա վըրէրէք, վէ սիլին տէ սաղալընըզա

կիւնքէք պըրագըզ կիթտիւնք : Պու ճիւմէ իյէ տախի, զա-
րաբը եօգ, էսէֆ իթմէտիքտէն պաշգա, Ալլահա տա տուա
իթմէտիսինիզ քի, Մ. Բօտօլֆուն սայէսինտէ, կիւզէյճէ պիբ
... տէն գուրթուլտուուչ, էվվէթ, թէշք.քիւր իթմէլի-
սինիզ քի, մէրգումուն սայէսինտէ սաղ գալլանըզ, էօմիւ-
նիւզիւ ծնտ՝ պօրճուլ պուլումաղտասընըզ . . :

—Մ. Բօտօլֆ տէտիկինիզ, օլ ինճէ պօլլու վէ պընըզ-
լը պիբ առէ՛մ մի տիբ :

—էվվէթ :

—Բի՛մ օլուեօր մէրգու՛մ :

—Բի՛մ մի օլուեօր մէրգու՛մ . . . —տէյի պաղըրտը մա-
սամ Բիբէ Տիտաէթլի պիբ թարզ իւզրէ, —մէրգու՛մ բէք
կիւ պիբ զաթտարը, Տէր նէ զատար քէնտիսի պիբ կէզիճի
մալաղա ուշաղը իսէ տէ, պուրատա եալլանըզ պիբ օսա քի-
ւալաարըը թաղտիբ տէ, էօյլէ պաշգալարը կիպի թամա-
քեալըզ իթմէյիպ . . . իլլա, պիբ սէօզ իլէ . . . էվվէթ ա-
լա բաղարըզա կիբիւնէքսիզին, պամա քէնտի իըսամէթի ի-
չին, մասիլիէ աթթը թանէճէք ֆիրանգ վիբմէքլիկի զապուլ
կիլէմիշ տիբ . . . :

—Չօզ կիյ . . . չօգ կիյ . . . ալլանըզ շու անախթարը :

—Եարըն եհինէ աթէշ էաղըզօ օտալարը ըստալլմ՛մ մը,
զօմանտան :

—Խայր :

—էյ, օլ պիբ կի՛ւն :

—Խայր, խայր :

—Լաքին, կէօրտիւնիւզ միւ, զօմանտան, սէօլէտիք-
լէրիմ, նասըլ կէլիւլ չըզմաղտա տըլլար, պէն սիզէ, պի-
Տուտէ՛ եէրտէ մէսարիֆ իթմէքտէսինիզ, տիմէքտէ տէյի՛լ
մի խոխիմ :

Մ. Շարը Բօպէր, կէզիճի պիբ մաղաղա ուշաղը օլան Բօ-
տօլֆ նամ. քիմէսնէսին, նասըլ օլուպ տա, մատամ ա՛Մարի-
լին քէնտույէ ըանտէ—վու վիբմէսինէ վազըֆ օլապլիմէսի-
նէ պիբ տիւրլիւ աղըլ իրտիբէմէտիկի Տալլա, մատամ Բիբ-

լէնէ պիբ չէյմի Տաղարէթ իւզրէ պաղաղտան սօնրա, օ-
տատան տիշարը չըգար :

Վէ մէրգու՛մ խանէսին կէլիսինտէն տիշարը չըզմաղ-
տա իքէն, թօրալլանարազ կէլմէքտէ օլան Թօրթիլեար նամ
չօճուզա ըսամ կէլաի :

—էյ, Ալլահըն պէլասը, եհինէ կէլաթի՛ն մի, —տէտի մա-
սամ Բիբլէ :

—Թէք-կէօզ դարը կէլիպ պէնի արասը՛ մը, —տէյի
սիւալ իթտի մէրգու՛մ չօճուգ մէրգու՛մէնէ, պաշգա պիբ
ճէվապ վիբմէքսիզին :

—Բի՛մ, լա Շուէթ մի, —Խայր, լաքին, օ տէյիլ էմ-
մա, չէյիման եալլուտու, անը՛նլա նէ իչին վար տըը, մէր-
գու՛մ սէնի նէ իչին արաւաճաղ տըը :

—Կէ՛լ քէյֆիմ, կէլ, մէրգու՛մ պէնի քէօյէ՛ կէօթիւ-
րէճէք տիբ, —տէտի Թօրթիլեար, օտա գաբուսուճտա սալ-
լանարազ :

—Իյի էմմա, ուսթման տարըմաղ մը :

—Բէտէրիմ միւսիւ Պրատամանթիտէն, պու կիւն քէօ-
յէ կիթմէքլիկիմ իչին բուխասթ ալար . . . էվվէթ, բուխ-
ասթ ալար . . . բուխասթ ալար . . . քէօյէ կիտէճէկիմ . . .
քէօյէ կիտէճէկիմ, ճէկիմ, ճէկիմ, ճէկիմ, —տէյէքէք, վէ
պիբ մագամ իլէ թիւրքի կիպի չաղըրըպ, վէ այնի մագամ
իւզրէ տէ, մատամ Բիբէսին օտար ճամլարընա վուրուպ
էլլէնէքէք բէզիլլէնէկէ պաշլատը :

—Երգը՛լ կիթ շունտան, չարգըն բիճ, շիմտի ճամլարը-
մը դըրաճաղսըն : Լաքին, պաղասնա, պիբ արապա կէլիեօր :

—Մ՛ճ, թամամ, թամամ, իյթէ օլ կէլին լա Շուէթ տիբ,
էվվէթ, լա Շուէթ տիբ, —տէտի մէրգու՛մ չօճուգ, —Մ՛ճ,
էօմիւր, էօմիւր, Տէմ քէօյէ կիտէճէկիմ տիբ, վէ Տէմ տէ
արապատա պիտէճէկիմ տիբ :

Յիլվազը, մէզքիւր արապտնըն բէնճիբէտի ճամլարը
արգասընտան, վէ մէզքիւր բէնճիբէտին գարչըրընտաքի բէն-
ճիբէտին դըրմըզը բէրաէտի իւզըրինտէն, թէքէօզ դարը-

նրն սօրմուշ վէ պիւրիւշմուշ պուրուշմուշ չէ հրէսի կէօրիւն- մէքտէ խտի :

Մէքուճմէ Թօրթիլիարտէ պիր իշարէթ իթաիկինտէն , մէքուճմ տախի դօշու վիրտի :

Արապահը գարուեու աշար , վէ չօճուգ տա արապա- եա պինտի :

Լա Շուէթ մէգքիւր արապատա եալընըգ տէյիլ խտի :

Մէթր տէգօլ տախի , եագասը քիւրքիւ պիր էսիկ ման- թօեա սարրլըշ օլուպ , վէ պաշընա վաղ իթմիշ օլուուղու սիեաճ ճանֆէստէն մամուլ պիր թաքկէեի տէ կէօղէրինէ գասար ինտիրմիշ պուլունտուղու հալտէ . . . արապանըն պիր քէօշտինտէ պուլունմագտէ խտի :

Մէքուճմուն գըրմըղ գըրմըղ կէօղ գարաղլարը օր- թասընտա , պէպէքլէրի օլմատըղ , սալա օյնամատըղ , վէ դաթէն երիլք գըրլթըգ , պէտ էշքտալ , վէ սուուգտան մօս մօր քէսիլմիշ օլան չէհրէսինէ , տահա զիեատէ պիր հէյ- պէթ վիրտէքտէ պուլունտուղլարը հալտէ , իքի թանէ պէ- եաղ պէեաղ կէօղէրի կէօրիւնմէքտէ խտի :

— Հայտէ , չարուգ , շէյիման եալրուսու , դօճածըղ- մին աղիլէրի իւղէրինէ տանտըղ վէր քի մէքուճմու ըըը - տասըն , տէտի թէքիէօղ գարը Թօրթիլիարտ , վէ մէքուճմ տախի , Մէթր տէգօլ իլէ մէքուճմէնին պահագլարը տ- ըասըն սըգըշարագ , պիր քէօքէք կիպի թօրլանը վիրտի :

— Շիմտի պիլ , — տէտի արապահը , — Պուգվալ չիֆթի - լիկինէ կիտէճէկիլ , էօյլէ տէյիլմի , լա Շուէթ : Իշթէ չիմ տի անլաեաճագսըն պէնիմ արապահըլըղըմի :

— Էօյլէ պիր սիւրմէլիսին քի , աթլար թէլլէմէլի տըրլէր , — տէտի Մէթր տէգօլ , չիւնքի պիլ գու ազլամանն , մէք- գուճմ կէնճ գըղը էլտէ իթմէլիկիլ :

— Լյէմ իւղրէ օլմա , կէօղիււղ պապա , բարմագլըղլա- բա գասար դօշարագ կիտէճէկիլ :

— Սանա պիր նասիհաթ վիրէյիմ մի , տէտի Մէթր տէգօլ :

— Նէ իմիշ պագալըմ , — տէտի արապահը :

— Նէհրին սիւօր բարմագլըղլարընտան կէշէր իքէն , աթ- լարը ելլարըմ կիպի դօշտուրան իլի եարարսըն , չիւնքի , խայի վագըթ օրալարաա հայլարըգ խտի կէգմիշ օլուու- ղուն ճիհէթլէ , պէքճիլէրտէն պիրտի գալըպտա սէնի թա- նըրեապիլմէսի իհթիմալտէն տիր :

— Մէն քէնտի քէյֆինէ պագ , պէն կէօլլէրիմի տէօրթ աշարըմ , — տէտի արապահը քէնտի եէքինէ չըգարագ :

Պուլար պու լագըբըրլարա , արկօճա պիր թագըմ լու- ղէթլէր գարըշարմալտա օլուուղլարընտան , արապահընըն տախի , Մէթր տէգօլուն գաֆատարլարը պուլունտան հայ- տուլարտան պիրի օլմասը անլաշըմագտա խտի :

Արապահը Թիմալ սօգաղըն թէէր պիրլէ , եօլա րէվան օլուա :

Արտան իքի սաթ իկէշաիքտէ , Մէթր տէգօլ իլէ լա Շու- էթ , վէ Թօրթիլիարնամ չօճուգ իլինտէ օլարագ , կիւնէշ հէ- ման պաթմագ իւղրէ իքէն , արապա , մատամ փօրթուն թահլը Տիմայէսիտէ օլուուղու թագաիրտէ , լա կուալէօ- ղիւն պուլունտուղու Պուգվալ չիֆթիլիկինէ կիթմէքտէ օլան չուգուր վէ իղսիլ եօլուն , սալիր պիր եօլ իլէ պիրլէշաիկի մահէլլին իշարէթի իլին , վաղ խտիլմիշ օլան թահլթատան մամուլ պիր խաշըն նէգրիտէ կիտիլ տուրաու :

ԵՆՏԻՆՃԻ ՅԱՍԼ

— Պուգվալ թէսմիլէ օլունտան գարիլիէյի սաղիրէնին քի- լիտէսի սաթթը պէշի վուրմագտա օլուպ , հալա տա զայթթ- լէ քէսիկին սուուգ օլուուղու հալտէ , կէօք եիւղիւ խէ , բէք պէրրագ վէ բէք բարլագ խտի , վէ կիւնէշ տախի , Էգուէն թէ- բէլէրինէ թէլլին իլլէմէքտէ օլան ճէսիմ օրմանլարըն եար-

լրագրարը տեօրիւ լիւս պէ սալթ տալլարը վէ քիթի լիւրերի մէյտանտէ գալմիջ օլան աղաճլարը արգասընտան, աղըր աղըր ինմէքտէ, գուպպէյի ասիւմաննը ուփուգու իւզէրինտէ պիր գըրմըզըզ հուսուլինի մուճիպ օրմագտէ, վէ քէնտի սօլիւուն վէ միւնհարիֆ (էյրի) զիեալարը տա, օլ տօնուպ տէմիր քէսիլմիշ պուլունան վասի օլլար իւզէրինէ վուրմագտա իտիէր:

Գըրլարտա վէ սահրալարտա, սայքի տայիմա, հէր մէվսիմտէ պիրէր կիւզէլլիք միւշահէտէ օլունմագտա տըր: Գըշ մէվսիմէրինտէ, պէեազ պէեազ վէ բարլազ բարլազ գարլար, բույի զէմինի պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ իտէրէք, օլ հաստ ու հուսուտ թահթընտա պուլունմասեան տաղլար թէքէլէր, օրմանլար, աղաճլար վէ էմսալլէրի, ատէէր սպէեազ պիր մէրմէր հալի քէսպ իթմէքտէ օլտուգլարընտան, լէքէսիզ պիր րէմիւազ իւզըրէ, գօտու բտմպէ րէնկիւնտէ պուլունան բույի ասիւմաննը իւզէրինտէ նազշ օլունարազ մէյտանէ չըգմագտա տըրլար: Օլ մէվսիմէրտէ, վէ պաղէն ագշամ վազըթլարընտա, չօք տէֆա չիֆթճիէր, ամլարը, հարմանիլէրի վէ շաբգալարը, քեաֆֆէթէն գար իլէ գարլը օլտուգլարը, վէ սուլղուն շիտտէթլէրինի չէքտիքէրի, վէ պուզ կիպի էամէքտէ օլան թիլիլէրի պօրալարա թութուլտուգլարը, վէ կիթտիքճէ գարարմագտա պուլունան գարանլըզ կիճէլէրէ բասթ կէլտիլլէրի թադտիրտէ, տաղլար թէքէլէր աշարազ, վէ տէրէլէր չուգուրլար կէչէրէք, քէնտի խանէլէրինէ տէօնմէքտէ տիրլէր. հալու քի, մէզըլուր քէնտի մահէլլէրինէ եազալարըթլարընտա իսէ, եարբաղլարը տէօրիւլիւշ աղաճլար օրթալարընտա, ուֆաճըգ ուֆաճըգ քէնճիրէլղաէն վուրան մէտըրէթպախշ ըըզլարը կէօրմէքտէ օլտուգլարը միսիլու, թուղլարտան եարըլըշ երիքանք երիքանք պուլտարլիլէրին թիւթիւնլէրինին տիրէքվարի քիւմէ քիւմէ բույի սէմանէ տօղրու երիքանիպ չըգլարըլարընտա իսի սէյր թտէքէք, մէզըլուր խանէլէրի օճագլարընտա, հարըլ հարըլ ամէչէրին եանմագտա օլմասընը,

վէ թէնճէրէլէրտէ գայնամագտա օլան չօրպալարըն, քէնտիլլէրէ պէքէլմէքտէ պուլունմասընը տէրիւթըր իլլէմէքտէ, վէ խանէլէրինտէն իլլէրի կիրտէքէլէրինտէ տախի, կիւտէ, վէ խանէլէրինտէն իլլէրի կիրտէքէլէրինտէ սօնրա, զէլճէ ըընըպ, վէ սըմազ չօրպալարը տա իշտիքտէն սօնրա, զէլճէ ըընըպ, վէ սըմազ բահաթ իթմէքտէ, վէ արթըզ տիւսէֆայի խաթըր իւզըրէ բահաթ իթմէքտէ, վէ արթըզ տիւսնպարտա իւֆէլմէքտէ օլան իւզիկեալար իլլէ, արթըրտա վէ վիրէրէք հալլամալարը սէսլէրինէ իսէ էհէմիլիէթ պիլէ վերմէէէրէք, գօնուշուպ էյլէնիլլէր:

Պաղէն տախի, թա սապահտան պաշտեարազ, աղաճլար իւզէրինտէ էրիլիպ տէ ազար իքէն տօնարազ պիլուրլարի սարգմագտա պուլունան պուղլարըն, իւզէրլէրինէ վուրմագտա օլան օլ գըշ կիւնէշի զիեալարընտան, րէնկեամագտուրէթ տէ էլընա վէշ բարլատըզլարը, վէ սիւրիւլմիշ ըպազ վէ սէմիզ թօրբաղլար իւզէրլէրինտէ ալըլան սուլուն ուզուն էվլէքէրտէ, եանի չիզիլլէր իլլէրինտէ, եապանի թալլան էվլէքէրտէ, եանի չիզիլլէր իլլէրինտէ, եապանի թիւլլու քէքէլէրէրէն սըլարըն կիլլէրինտէքէրի, վէ էամէր թիւլլու քէքէլէրէրէն սըլարըն կիլլէրինտէքէրի, վէ էօթիւտիւկիւ, վէ էօթիւտէ պէրուտէ բանըպ օյնատըգլարը կէօրիւտիւկիւ, վէ էօթիւտէ պէրուտէ չուգուր Եօլլամալարը շանըր չիմիլլէր իլլէ միւզէյէն էթէքէլէրինսիւրիւտիւտա, օթլամագտա օլան պիւլիւք պիր գօտուն տէ եաթըլարազ, օթլամագտա օլան պիւլիւք պիր գօտուն սիւրիւտիւ գօյնունն պօյնունտաքի գամբանաննը ճիւզէնկիզ սէտալէրի իշտիլմէքտէ պուլունտուգու հալտէ, սիեան չիզիլլի էամէր ապալարա սարըլըշ օլան չօպանլարըն, պիրէր աղաճ ալթընտա օթուրարազ, պիր թարաֆտան թիւրբիլլէր չաղըրմագտա, վէ պիր թարաֆտան տախի, պերախտէն սէքէլլէր էօրմէքտէ պուլունտուգլարը կէօրիւտիւր:

Պու սուսըրուգ հալի, պաղը քէրրէ պաշտա պիր հալ վէ պիր հասաթ քէսպ իտէրէք, ուզագտան պիր ալ պօրուտու սէսիլլէքէքէլլէրին հալլամալարը կիւրիւտիլլէրի աքսի տէրէք իշտիլլիլի թարաֆա սալապ սըլարմագտա պուլունան ճէյրանլարըն, պիրտէն պիրէ օրման էթէքէլլէրինտէն չըգարազ, քէմաիլ իսիլլէրինտէն նաշի, քէնտիլլէրի օլալարազ,

լարա ամժնագտա , վէ ուփուգա տօղբու կիտէրէք , սայիր օրմանլար օրթմարնտա դայս օլտուգլարը կէօրիլիւր :

Վէ պիր տէ սիրիւլէրին եազընլարա կէլտիքլէրի միւշա-
հէտէ օլունուպ , չօպան քեօրէքլէրիին հավլամլարը սես-
լէրի , տահա զիրատէ եազընտան իշիտիլմէկէ պաշլատըրը
կիտի , պէեազ վէ թուրունճի բէնքտէ քեօրէքլէրին ճէսիմ
օրմանլարտան տիշմըը չըգտըզլարը , վէ սիեահ թօբրագլար
իլէ նատա օլունչ վէ նատա օրմամը խամ թօբրագլար իւ-
ղէրլէրինտէ դօուշուպ գաշըլարգլար , վէ պուրունլարը յ-
լա եօլլարը գօզլանարագ , վէ պաղըշարտօղ չաղըշարագ ,
ճէ յրանլարըն իղլէրինտէ կէգտիքլէրի , վէ պունլարըն ար-
գալարընտան տախի , դըրմըր էլպիսէլի ավճըլարըն , սէրի
իւլ հարեքէ ամլար իւղէրլէրինտէ պիրէր թարափա էլիլէ-
րէք , էլլէրինտէրի պօրուլար սէպլէրլիլէ , մէգըիւր ավ քեօ-
բէքլէրին թահրիք իլլէտիքլէրի կէօրիլիւր : Պու թանթա-
նայը թագըմլար վէ սիրիւլէր , ելլարըրմլարի բարլանբլ
կէչէրլէր , վէ կիւրիւլտիւլէր աղալմանա պաշլատըրը , վէ եա-
վաշ եավաշ պիր սուպուգ տուր հիւքմ իտեր , վէ կէրէք
քեօրէքլէր , կէրէք ամլար , վէ կէրէք ավճըլար , կէ յիլլէ-
րին ճէ յրանլարըն գաշըլպ սըղընտըզլարը օլ թա ուղազլար-
տա պուլունան օրմանլար իլինտէ կիտիպ դայս օլուլլար :

Պունտան սօնրա , հէր թարափա պիր սիրիւլէրին հալ
տիր չէօքէր , վէ թէքիլ օվալարտա վէ սահրալարտա հիւքմ
իթմէքտէ օլան սուպուգ օրթմարնտա , եալլնըզ չօպանլա-
րըն պիր սես իւղըր չաղըրմագտա պուլունաուգլարը թիւր-
քիլէրի իշիտիլմէկէ պաշլար :

Պու եօլտա մէնդարէլէր , վէ պունա միւշապիհ սահրայի
մէվգըլար , Փարիսին պիր ուճունտա պուլունագտա օրմա-
սընա բազմէն օլտուղու հայտէ , սնճաղ սարա եօլլար իլէ
կիտիլմէքտէ օլան , վէ ատէթա պիր իղսիլ չէօլ մագամըն-
տա պուլունան Պուգվալ գարիլիէսի ճիվարլարնտա , բէք
չօղ կէօրիլէպիլմէքտէ իտի : Լա կուսայէօլիւն , մահփուզ

պուլունտուղու Պուգվալ չիֆթ լիկի , եարբագլար արասըն-
տա եարբլմը պիր գուշ եուվասը մագամընտա օլարագ ,
եազ մէվօիմինտէ աղաճլար օրթմարնտա մէվթուր պուլուն-
մագտա իքէն , օլ հէնիեամտէ իսէ , պիւթիւն պիւթիւն ա-
չըդտա գալմագտա վէ եչիլիլք լիպասընտան մահրուճըր-
լնմըլ պիր հալ ու հէյեթտէ պուլունմագտա իտի :

Մէգըիւր չիֆթ լիքտէն ճէրտէտա իթմէքտէ օլան պիր
նէհրի սաղիր , շիտտէթի պիրիւլէրիտէթտէն տօճունչ օլմաղին,
ատէթա , ճիլսարզ պիր կիւմիւշ գօրտէլա միսիլու , հէմի-
չէ եչիլ պիր հայտէ պուլունմագտէ օլան չաեըլար օրթա-
սընտա եաեըլպ կիթմէքտէ օլտուղունտան , պիր թաղըմ
տիլպեր տիլպեր ինէքլէր , մէգըիւր պուգ գօրտէլալարը իւ-
ղէրլէրինտէն , աղըր աղըր կէչէրէք , քէնտի աղըլլարընա
կիթմէքտէ իտիլէր : Վէ ազլամին եաղլանմագտա օլմասը
ճիհէթմէ , սիրիւ սիրիւ կէրի տէսմէքտէ օլան կէօկէրլին-
լէր , պիր պիրլէրի արգալարընտան կէլէրէք , կէօկէրլինլի-
լէրին սիվրի սիվրի տամլարը իւղէրլէրինէ գօճունագտա իտի-
լէր : Վէ եազ մէվթիմինտէ , մէգըիւր չիֆթ լիկին կէրէք էպիլի-
եէսիլմէ կէրէք հալվուսու իւղէրինէ սայէպատը պուլունմագ-
տա օլան օլ ճէսիմ ճէսիմ ճէվիլպ աղաճլարը , արթըզ օլ
անտէ , քէնտի եարբագլարընտան մահրուճըլպազ պիր հալ-
տէ օլտուղլարընտան , էպիլիեչէրին սօլիուն թուրինճի բէնք-
տէ քիրէմտլէրի իլէ իւթիւր գատիֆէվարի վէ բարլազ եե-
չիլ եօտունլար պաղլամըլ պուլունան օթմտան միւրէթթէպ
տամ էօրթիլիլէրի , աչըդտա գալարագ կէօլլէրի վուլմագ-
տա իտիլէր :

Պիր տէ իւշըրէս դըսա պօլլու , ֆագաթ , հէմ չիւման-
ճա վէ հէմտէ կիւճիւ գուլիլէթիլ պարկիլլէր , դաեթթէ
աղըր սուրէթտէ երիւրլնմիշ պիր արապա չէքմէքտէ պու-
լունաուգլարը հայտէ , կէլիլպ արապա գարուսունտան կէչ-
րէք , չիֆթ լիկին հալվուսունտան իչէրի կիրտիլէր : Մէգըիւր
պարկիլլէր սըզ սըզ բէրլէմիլէր մայլք օլտուղլարը կիպի ,
թիլլէրի տախի բարլազ պիր հայտէ պուլունմագտէ , վէ պօ

եռւնլարընտան աշաղը, իւզդէրէր չընդրագլար վէ գըբ-
մըզը եռունտան սաշագլար իլէ թէզեխն խովմիշ պիբեր մտի
կէրտանլըզլար ասըլմագտա խտի : վէ մեղքիւր արապա ի-
սէ, պիբ էքին երզըննտան կէլմէքտէ օլտուգունտան, պուզ-
տայ աէմէթլէրիլէ մահմուլ պուլունմագտա խտի : Մեղքիւր
արապա, մեղքիւր արապա գարուսունտան կէլմէքտէ իրէն,
պէրուտէն եան գարուլարտան պիրիբտան ասիլի, պիբ պի-
րինի սըզըշարըարագ գօեռունլար կէլմէքտէ խտիլէր : կէրէք
հայլանլար վէ կէրէք ինսանլար, զանն խտերսին քի, կիճէնին
սուլունտան գուրթուլարագ, հայլմէթի արամու բահաթ
թէլէզդիւզինէ պիբ ան էվմէլ նայլը օլմագլըզ սապըսըզըլը
թահթըր թէէսսիրինստէ պուլունտուգլարընտան, ասիլար ա-
խըրլարը կէօրտիւքճէ սէվինիպ քիճէմէքտէ, վէ գօեռունլար,
սըճագ սըճագ աղըլլարընըն գարուլարընը թօրլանըպ իս-
թիլա խտերէք մէլէմէքտէ, վէ չիֆթճիլէր տախի, եէր գա-
թընտա վագը մաթպախտա բիշէլէտէ վէ հաղըրլանմագ-
տա պուլունտան օլ նեֆիս չօրպա, քէշիէք, վէ թարճանտ գա-
զանլարընը բէնճիրէլէրտէն կէօրմէքտէ օլտուգլարընտան,
քէմալի էլթահա իւզրէ եան եան պագմագտա խտիլէր :

Մեղքիւր չիֆթիլքտէ պիբ հիւսնի նիղամ վէ ռապթթա,
վէ քեղալիք էն ուֆագ խուսուպարտան պիլէ պիբ նեղաֆէթի
(թէմիղիլք) պիհէմթա հիւքմ իլլէմէքտէ պուլունտուգլուն-
տան, պէլլէր, չարլար, սապան տեմիդէրի, գաղմալար, քիւ-
րէքէր, եռուվագլար, վէ կէրէք եսիլ ուսուլտէ օլուպ, վէ
կէրէք էէնի էհտա խովմիշ պուլունտան հէր նէվի չիֆթճի
ալթաթ վէ էնկէզլէրի, էօլլէ չամուրլարը իւզլէրէրինտէ գու-
րուեարագ էօթէտէ պէրուտէ, պիբէր թարաֆա ասիլմըշ
չիրբին վէ գարմագարըշ պիբ հալտէ պուլունմաեղպ, իլլա,
թէմիղ վէ պօեալը օլարագ, վասի պիբ գօրուշ տէրուսնիտէ
սըրասըլա վագ խտիլպ տիղլմիշ օլտուգլարը կիպի, արա-
պաճըլար տախի քէնտի պարիլիլըրի էլէրլէրին սէմէրլէրե-
նի, վէ սայիբ հէր նէվի ասթ վէ արապա թագըմլարընը, մա-
հէլլի մեղպուրտէ, պիբ նիղամ իւզրէ տիղիպ վագ իլլէմէք-

տէ խտիլէր : Պու չիֆթիլիկն հալլուսու կէնիշ, թէմիղ, վէ
աղահլար իլէ միւզէ, յէէն օլուպ վէ գուժ տէօլէլի օլտուգ-
տան պաշգա, էօլլէ սայիբ չիֆթիլքէրտէ կէօրիւլէկէլտիկի
կիպի, էօթէտէ խտի, վէ նէ տէ, Պու վէ Պրի սանճագլարընտա կա-
գը օլ կիւզէլ վէ միւմպիթ չիֆթիլքէրն շէրէֆ ու իթիպար-
լարընա խալէլ վիրմէքտէ օլան գօզմուշ սուլար պիրիբինթի-
լէրի տախի պուլունմագտա խտի : վէ գուշ ճինսինտէն օլան
հայլանաթ քիւմէլէրինէ կէլինճէ, քեաֆֆէսինն էթրա-
ֆընտա տախի եէշիլ պօեալը բարմագլըզլար վէ գաֆիւլէր
չէվրիլմիշ պուլունտուգլունտան, ազլամ օլտուգտա, ճիւժ-
լէսի տախի, թարլալարա աշըլմագտէ օլան քիւչիւճէք պիբ
գարուտան իլէրի կիլիպ թէվաթթուն իլլէմէքտէ խտիլէր :
Մեղքիւր չիֆթիլիկն թէմիղիկի վէ հիւսնի նիղամը հագ-
գընտա, պունտան զիեատէ պիբ թաֆալաթա կիլիլմէքլի-
կէ իւլգում կէօրմէտիլիլմիղտէն, ետլըրզ շու գատարճըգ
սէօլլէրիք քի, թէքմիլ մէմէքէթտէ, պիբ ֆերմ-մօտէլ էա-
նի չիֆթիլք - նիւմունէսի տէնիլմէքլիկէ շայեան պիբ հալտէ
պուլունտուգտան պաշգա, կէրէք մահսուլաթընըն իլիլիկի
վէ զիեատէլիկի, վէ կէրէք չիֆթճի վէ եախտա աաաալա-
րընըն ասիպգը համիտէսի վէ սէաաթի հալ իւզրէ պու-
լունմալարը ճիհէթլէրիլէ տախի, քէսպի շէօհթթ իթմիշ օ-
լուպ վէ նասիր իւլ էմալ պուլունտուգլունտան, հէմ թօր-
բագլարընըն գըլմէթի արմմագտա, վէ հէմ տէ, էն զի-
եատէ շալլչկան, վէ քեամիլ, վէ նամուսու իշնիլէր, օրա-
տա իլլէմէքլիկէ հաստ շէքրէք թօրլանմագտա խտիլէր :

Հէր նէ գատար, մեղքիւր չիֆթիլքտէ տէքքեար օլան
ֆէլլ ու պէրէքէթթին էսպապընը չիմտի պէեան իտէճէք ի-
սէք տէ, պիբ քէրրէ օնտան էվմէլ, էլպու հիքեաեմիղի
օլուեան զալմարը, մեղքիւր չիֆթիլքտէ, կիւզէլիլքտէ հիւ-
պի շէյտէն կէրի գալմեան քէօմէպէրին, թիւնէքլէրին,
գօլլըգալըգլարըն, վէ էթրաֆլարը գաեալըգլար չէվրիլէրէք
թէգեխն խովմիշ օլան, վէ հէմիլէ պէրրագ վէ լընիլ պիբ

սու ազմանգտա պուլունատու զու կիպի, օլ կիւնլէրտէ, ճէրէ-
 Լանընը մէնն էլլէմէնէլէրի նիկնէթիլլէ, իճթիմամը թամ
 իւզրէ պուլլարը գըրըլմըլ պուլունան պիր ուֆագ հալու-
 զուն, պուլունանգտա օլտուզլարը գուշար հալլուսու վէ
 եալսա տայլիւէսի գարուսու գաֆէսի էօնիւնէ կէթիւրէ-
 րէք, սէլը ու թէմաշա իթաիրմէրիկի արզու իաէրիլ :

Մէզքիւր գուշար տայլիւսինտէ, պիրտէն պիրէ պիր
 նէվի ինգըլապ ու իթիլլալ արը գուհուր իթաի, շէօյլէ քի,
 թալուզլար քէնտի թիւնէքլէրինտէն աշաղը աթլտեարագ
 պիր կո՛ւկ կո՛ւկ կո՛ւկ բաարըարտը արը գօրարտըլարը մի-
 սիլու, հինտիլէր տէ կո՛ւ կո՛ւ կո՛ւլ շամաթալարը, վէ
 Մըօրը թալուզլարը տաթի, գըղըլտամագ բաթըրտըլարը
 չըգարմանա, վէ կէօկէրչիլլէր տէ քէնտի եու վալարընը թէրք
 իլէ, պիր կո՛ւր կո՛ւր կո՛ւր տուր պըրագարագ, կէլիպ էէր-
 տէքի գուվար իւզէրլէրինէ տօլմանա պաշաաղարը :

Մէզքիւր հայվանլարըն մէզքիւր բաթըրտըլը սէվինճ.
 լէրի, պաշագ պիր շէյաննէշէթ իթմէ. յիպ, իլլա Ֆլէօր-տը
 -Մարինին, օլ հէնկեամտէ, մահէլլի մէզպուրա կէլմիլ օլմա-
 արնտան նէշէթ իլլէմէրտէ իաթ :

Հէր նէ գատար, օլ անտը, մէրգոււմէ կէնճ գըղըն սի-
 մաարնտա նաղիք պիր սօլիւուկուգ պուլունանգտա իաթի
 սէ տէ, կէրէք էչքեալընտա տըրքեար օլան հալաթը միւ-
 էստիրէ, վէ կէրէք թէքմիլ վիճուս վէ էլլա ու հարէքթիւն-
 տէ աչքեար պուլունան լէթաֆէթի գարիպէ վէ քէսիրէ,
 կրէօղ վէ Վաթօ միսիլու շէօհրէթշուար րէսասալարըն ֆըր-
 չալարըլա թէրսիմ գըլըմանգըլըա շայէսիթ պուլունտուգ-
 տան պաշագ, է կէրչի օլ զէվալը տիւսիթէրի մէլէքրէ յրէրն
 եանաղարընտա պիրաղ զիեատէճէ պիր միւտէվիլիլէք իլէ,
 պիրաղաա զիեատէճէ պիր րէմպէլիք պուլունմուշ օլա ի-
 տի, մէրգուման րէսասալարըն, կիւզէլլէք տէնիլէն շէլի թէ-
 ճէտսոււմ իթաիրէպիլմէք իլին, մէրգումէրին հիւսիւ ճէմա-
 լինտէն պաշագ պիր տիլպըրիք թէհաւալվար վէ թէկիսլ. իլ-
 իտէմէզլէր իաթ, տէնիլէ ճալիպ տիր :

Ֆլէօր-տը-Մարինին պաշընտա, աննը իլէ սարը սարը
 սաշլարը կէօրիւնմէքտէ օլտուզու հալտէ, Փարիս ճիլարը
 քէօյլիւ գըղլարընա մախաուս օլան սուրէթտէ, քիւչիւճէք
 պիր պէեաղ պօնէ պուլունանգտէ, վէ մէզքիւր պօնէնին իւ-
 զէրնտէն աթըլարագ տաթի, արգասընտա իրի թանէ թօր-
 լու-լինէ իլէ թութտուրուլմուշ պիր գըրմըլը վէ պիւլիւ-
 մահարմա կէօրիւլմէքտէ, վէ մէզքիւր մահարմանըն ուճարը
 տա տայլալանարագ, քէնտի ումուզլարը իւզէրինէ տիւշ-
 մէքտէ իաթիլէր. իշպու պաշա տայլիւ օլան գընաֆէթ տէ,
 օլ մէրթէպէ պիր կիւզէլլէք, վէ օլ մէրթէպէ պիր լէթաֆէթ
 պուլունանգտա իաթ քի, Սիւիս վէ իթալեա քէօյլիւ տիւս-
 թէրլէրնինն պիլէ հաստալէրին թահրէրէ շայէսիթ իաթիլէր :

Վէ մէրգումէնին պօյնուտա գար կիպի պէեաղ թիւլ-
 պէնտաէն պիր «Ֆիշիւ» աթըլարագ, խաշվարի սինէսի իւզէ-
 րինտէ թութտուրուլմագտէ օլուպ, վէ մէզքիւր ֆիշիւնին
 իւզէրի տաթի, ֆիւթմանը իւզէրնտէն պէլինէ պաղապըլ օլ-
 տուզու պօեալը պիր գումաշտան մամուլ րէշտիմալըն (բօս-
 թէլա) եօգարքի բարչաար իլէ, եանի կէօրիւսիլիւ իլէ էօր-
 թիւլիւիւ իաթ, վէ մէրգումէ, գապա վէ մաի րէնքտէ պիր
 գումաշտան պիր «գօրսաւ» (ֆիւթմանըն իւսիթ թարաֆը) կի-
 Էինմիլ օլմալին, գօլլարը պիլէքլէրինէ գատար գարատըլմըլ
 օլտուզու կիպի, քէնտի ինճէ պէլինէ տաթի, րէք կիւզէլ
 սուրէթտէ եարաշիւլ իաթ. վէ ֆիւթմանընըն ալթ թարա-
 ֆըր իսէ, քիւլ րէնկինտէ վէ էսմէք չուպուգու պիր գա-
 լըն գումաշտան միւրէթթէպ օլարագ, պէլինին ինճէլիկի-
 նի տահա զիեատէ զահրէ չըգարմանգտա իաթ. վէ պէեաղ
 չօրապարը իւզէրնտէն, օտուտան մամուլ ուֆանճըլ գուն-
 սուրպարը (սապօ) կիլինմիլ օլուպ, վէ մէզքիւր գունտուր-
 լարըն պօղաղլարընա տա, գուզու տէրիսինտէն քիւրըրէր կէ-
 չիլիլմըլ օլտուզու հալտէ, թա թօրուգլարըն գատար չըգ-
 մանգտա իաթ. վէհասըլ, մէզքիւր քէօյլիւճէ գընաֆէթ,
 քէնտի սատլէլիլլէլ զաթէն րէք կիւզէլ պիր թարգտէ պու-
 լունտուզու թապտիրտէ, մէրգումէնին թապիի օլան օլ հիւսն
 Բ.—34

ու ճէմայի զարափելթ ու լիթափելթ-իչթիմայի տէ իլավի գը-
լընտըղընտան, տահա զիեատէ պիր չըրնիլթ քէտպ իլլէմէք-
տէ իտի :

Մէրգումէ պիր էլլլլէ պէլինտէքի բէշտիմայը իքի ուճ-
լարընտան թուլթարադ եոգարը դալալըրաղըր հալտէ, տի-
կէր էլլլլէ տաթի, մէգքիւր բէշտիմալ էլլինտէ պուլունան
Եճմէքտէն, ալուճ ալուճ քարադ, էթրաֆընը չէվլլրմիշ
պուլունան գուչարա սէրրմէքի իտի :

Կիւմիւշ կիպի բարամադտա օլուպ, վէ կիկասը վէ ա-
Եագլարը էրճիման (ալ) բէնկինտէ օլան պիր տիլպեր կէօկէր-
չին, տիկէր կէօկէրչինլէրտէն զիեատէ ալըչգան վէ քիւս-
թաթի պուլունաուղունտան, Ֆլէօր-ալը-Մարինին էթրաֆըն-
տա պիր վազըթ տէօնիւպ տօլաշտըգտան սօնրա, սըչա-
Երպ մէրգումէնին ումուղունա գօծտու :

Պէսպէլլի Ֆլէօր-ալը-Մարի, մէգքիւր հայրանլար հագ-
գընտա իղհարը սախավէթէ ալըչմըշ օլտուղունտան, պիր
թարաֆտան, ալուճ ալուճ Եճմէքի սէրրմէկէ տէվլամ իլ-
նալիկի թագտիրտէ, տիկէր թարաֆտան տաթի, քէնտի
տիլպեր Եուղիւնիւ ճիւղիճէ մէգքիւր կէօկէրչինտէն թարա-
ֆա չէվլլրտի, վէ ճիւղիճէ տէ պաչընը եոգարը դալալըրպ
վէ կիւլիւմնէէքէք, քիրադ տօտադլարընը տա մէգքիւր տօ-
թունուն գըրմըր գըրմըր իպլըքէրինն ուղաթալը :

Օլ հէնկիւտանէ, կիւնէշ պաթմադտա օլաուղունտան,
սօղիուն աօկիուն վէ ալթուն բէնկինտէ օլան զիեալարը, մէր-
գուման, օլ պիր սաֆվէթի գալպ իւղրէ պուլունան իքի
տօթլարըն իւղէրլէրինն վալըմադտա իտիլէր :

Մէրգումէ լա կուալէօլ, մէգքիւր քէօլլիւճէ օլան մէշ-
ղուլլիէթ իլլէ մէշղուլ պուլունամադտա իքէն, մատամ ժօրթ
իլլէ Պուգվալ դարինյէէսի բարաւըր ապէ Լաբօրթ ասաթի,
չիֆթիլկին քիւչիւք սալթունտա պուլունան օծաղըն պա-
չընտա օթալարադ, հէր վազըթ մէրգումէ իտիպ վէ սճըմադ-
տա պուլունաուղլարը մէրգումէ կէնճ գըղ հագգընտա գօ-
նուշմադտա իտիլէր :

Մէրգում միւսինն բահիպ, պաչընը էօնիւնէ էյմիշ օ-
լուպ, վէ տիրտէքլէրինն տաթի տիլլէր իւղէրինն վազ իլ-
լէմիշ պուլունաուղու, վէ տիթրէր օլան էլլէրինն տէ, մա-
քինավարի պիր սուրէթտէ աթէշչէ տօլրու թուլթմադտէ օլ-
տուղու հալտէ, տալըպ տիւչիւննէքտէ իտի :

Հալ պու քի, մատամ ժօրթ, պիր տիքիշ իլլէ մէշղուլ պու-
լունաուղու թագտիրտէ, աբալըգ տարալը պաչընը չէվի-
րէրէք մէրգումա պաղմադտէ, վէ կէօրիւնիւչէ նէգարէն,
մէրգում իթիթիւտալտէն, պիր լազըրտըն գալըրլըգ օլա-
րադ ալաճաղը պիր ճէվապա պէքլէմէքտէ իտի :

Պիր վազըթ, սիւքիւթ իւղրէ տուրտուգտան սօնրա,
մէրգում բահիպ,

—Հագգընըղ վար արը, մատամ ժօրթ, մէգքիւր հալի
Մ. Բօտօլֆա խապէր վիրմէքիք ֆէրիլպտէն տիր. զիրա,
Մարիէէ պիղղաթ մէրգում պուալ իլլէտիկինտէ, մատամ
քի մէրգումէնին քէնտի հագգընտա չիւքրանիլէթի տգիմէ-
սի պուլունամադտա տըր, չօգ իճթիմալտէն տիր քի, պիղտէն
սէթր իլլէտիկինի, քէնտիսինտէն սէթր իլլէմէէքէք սօյլէ-
Եճէք ար . . . —տէտի :

—Էօյլէ տէ յիլ մի էմնա, Եւ միւճթէրմ բէտէր. իմտի,
մատամ քի զաթընըղ տաթի օլ պապտէ հէմէֆքեար պու-
լունամադտապընըղ, Մ. Բօտօլֆ դաթէն պանա, քէնտի մա-
հէլլի իգամէթիին պիլտիլմիշ օլտուղունտան, հէման պու-
կիւնտէն, Վէօլ կէչիտինն, քէնտիսինն պիր մէքթուպ Եա-
ղարադ, քէ յֆիլիէթի պիլտիլէր իլլ . . .

—Ձէվալըր չօճուգ, —տէտի մէրգում բահիպ, —պու-
րտա պիր սէատէթի հալ իւղրէ մէմուն վէ մէրուր պու-
լունամադ Եէրտէ, զանն խաէրսին քի, դալպիտէ մէսթուր
պուլունան պիր տէրա ու էլլէմ պէօճէկի, հէմիլլէ քէնտի-
սինն Եէլպ պիլթիլմէքտէ տիր :

—Հիւ պիր հալ վէ հիւ պիր Ելլէննէ, պիւչարէնին, տէ-
ֆի դամ իլլէմէպնէ պիր մէտար օլանամադտա տըր, հէր
վազըթ տէրէպի մահգընիլիէթլէրէ տալմադտա տըր . . .

հաճութեամբ, միւհիթէրէմ բէտէր, օգուեռույ երգման լրգա շա-
լըչտըրը վագրթլարտա պիլէ, այնի հային իւղէրինէ հիւքմ
իթմէքտէ պուլունմասը կէօրիւլմէքտէ տիր . . :

—Մէրգումէ, ազ պիր միւտտէթ իտրֆրնտա, քէնտի
տէրսլէրինտէ, պիր սուրէթի սահհէնտէ օլարագ, հատտէն
զիեատտէ պիր թէգատտիւմ իտրագ իտէպիլմիլտիր :

—Էօյլէ տէ յիլմի, միւհիթէրէմ բէտէր. սայքի սու կի-
պի օգուեռույ երգապիլմէքտէ օլտուգատն պաշղա, հաթմ-
թա պանտ տա եարթըմ իտէրէք, չիֆթիլիկին տէֆիթէրլէրինի
պիլէ թուլթատիլմէքտէ տիր : Վէ պուլունտն տա գաթիտա-
զար, մէրգումէ չիրին չօճուգ, քէնտի քիւչիւրիւկիւնէ ըազ-
մէն, հէր իշիմտէ, պանտ օլ մէրթմէպէ մուալէնէթ իտէ-
պիլմէքտէ տիր քի, պատիի թէհայիւրիւրիւմ օլմնգատա տրը
վէ սայքի պէնիւմ իսթէքիլիկիւմ գարչը օլարագ, օլ գատար
տա չարլմագտա տրը քի, սաղլըղընտ պիր խալէլ կէթիլըր
տէ յի, տայիմա գօրգույ մէրագ իթմէքտէ յիմ :

—Հէլէ պէրէքէթ վիրպն քի, օլ արապ թապիլպ, մէր-
գումէնին, պատիի վէսլէտէ վէ էնտիշէմիզ օլարագ, միւպ-
թէլա պուլունտուլու խաֆիֆ պիր էօքսիւրիւկիւնտն տէ-
ֆիլէն մուվաֆիագ օլմուշ, վէ պիլի տէ, ֆէնա պիր նէթիճէ
հուսուր չիւքհէսինտէն գուրթարմըլ աըր :

—Մէրգում տօղթօր ճապիտա տախի, չօգ լյի վէ չօգ կիւ-
ղէլ պիր գաթ աըր . վէ մէրգումէի տէ զիեատտէսլլէ սէ-
վիպ աճըմագտա վէ գաեքրմագտա տրը . սիւպհան Սլլուհ, չ
պուրտա մէրգումէի հէր քէս սէվմէքտէ վէ հիւրմէթ իլ-
լէմէքտէ տիր . վէ պու տա շայտանը թէհաճիւպ պիր շէյ տէ-
լիլ տիր, չիւնքի, Մ. Բատօֆուն, տէրքարտ պուլունտն ալի-
ճէնապլըր վէ էսլլիյէթ ու տիրայէթի սայէսինտէ, մէմէքէ-
թիլն էն զիեատտէ լյի վէ սէշմէ ատտմլարը, պու չիֆթիլքտէ
թօրպամըլլար տրը . հաթիթա, էն զիեատտէ գապա վէ տույ-
ղուսուլ ատտմլարըն պիլլէ, մէրգումէ իւղէրինտէ միւշահէ-
տէ օլունտն օլ մէլէքլէրէ մախուսա պիր հարալէթի վէ պիր
էսէրի ճապիլլէ յի, վէ տայիմա պիլլինտէն պիր լուլթ ու քէ-

լէմ տիլէր թարղընտա, իպրագ իլլէմէքտէ օլտուլու մահ-
ճուպլլիյէթի ալլիմէի կէօրտիւքլէրինտէ, անինտէ միւթէ-
էստիր օլաճարլարընտա շիւքճէ ճայիլ տէ յիլ տիր : Սէֆէլ շօ-
ճուգ, զանն իտէրպն քի, եարլըր քէնտիտի գապահաթ սա-
հիպէսի տիր :

Ապէ Լարթիթ շէնտ սագրգա թէհէքէքիւր իւղրէ պու-
լունտուգատն սօքրա, քէլամէ աղապ պիլլէ :

—Չանն իտէրիւմ քի, սիզին պիր քէրրէ պանտ սէօյլէ-
տիլիլիլէն նէղարէն, Մարնին պու մահպուլիյէթի, Մ.
տիւգ ար Լիւննէ յին Սքնուլիլ չիֆթիլիլիլտէ պուլունմագ-
տէ օլան մատամ Տիւպրէօյիւն պուրտա կէլմէսինտէն,
եանն թուսէն էօրթուսու կիւնիւնտէն պէրու պաշամըլ
օլմար տրը, էօյլէ տէ յիլմի :

—Էլվլէթ, միւհիթէրէմ բէտէր, տիւգաթ իթտիկիլմ
կէօրէ, էօյլէ տիր, պու ճիւլլէ իլէ տախի, մատամ Տիւպ-
րէօյ, վէ ալլիլուսուս մէրգումէնին քէրիմէսի օլուպ, վէ
սաֆիլէթի գալպի վէ էվաֆը թայիպէսլլէ պիր հիւնի իպ-
րէթ օլմագլըգա շայէսթէ պուլունտն Գլարա, Մարիի, սա-
լիլլէր միսիլու, էգճան ու տիլ սէվիպ հայրան օլմագտա
տրըրար, շէօյլէ քի, անպը գըլըր իրիսի տախի, հէր կիւն
քէնտի տօթլուգարընը իպրագ իլլէմէքտէ տիրլէր . վէ սիլ
տէ պիլիլիլիլիլ քի, հէր բարար կիւնլէրի, եա ճուր պու-
րտա պիլլէ կէլմէքտէ տիրլէր, վէ եախուս պիլլ ճուրպ
կիլթմէքտէ յիլ ֆագաթ, չունտ զիեատտէ թէհէսաիֆ օլու-
նուր քի, հէր պիր կէօրիւ չիւլիւպտէ, վէ Գլարա տա քէն-
տիսինի, ատէթա պիր հէմլէրէսի տիր մագաթնտա սէվ-
մէքտէ օլտուլու թագտիրտէ պիլլէ, պիլլիմ չօճուլուն մահ-
զունիյէթի, տահա զիեատտէ արթմագտա տրը :

—Տօղրուսու, մատամ օթօթ, պու խուսուս հիւքմէթ նէ-
վինտէն պիր շէյ տիր, պունտա պիր սըր օլմար տրը . ա-
ճապա պու պիլլէ մախիւմ օլմանտն տէրու ու միհնէթին սէ-
պէպլլէ նէ տիր . մէրգումէ քէնտիսինի, բիւր իղպալ պիր
հարէ պուլաճագ եէրտէ, մուգայիլըր օլարագ, պէօյլէ մագ-

մու՛մ վէ մահգու՛ն օրնազլըգտան մանէ՛ս նէ տիր . մէկէբընի էլվէլըքի հայի իլէ շու շիմոխրի հայի պէյնիւտէ, ճէննէթ իլէ ճէհէննէմարասընտա պուլունան ֆարգ դատար պիր ֆարգը աղիւմ պուլունմագտա տէյնլմի տիր . վէ պիր դարիպ էէրէ տէ շու տուր քի, պարի մէրգումէ տէ պիր շիւքը ու նիլմէթ թանրմումազլըգ թապիաթը տա պուլունմագտա տէյնլ տիր .

— Բիմոնէ՛, մէրգումէտէ՛ մի , Ալլա՛հ իթմէսին . . . դաթան էօյլէ պիր նանքէօրլիւկիւ դապուլ վէ իրթիքեսայ իտնէրտէն տէյնլ տիր . . . դէվալլը չօճուգ, պիղտէն կէօրմէքտէ օլտու դու հիւանի հիւրանիթիքտէն տօլանքը, հատտէն դիեսատէ շիւքրանիլեէթ վէ մուհապպէթ իպրազ իլլէմէքտէ տիր . զաթէն մէրգումէ իւզբիհնտէ, տալիմա նատիր իւլ էմալ տուրէթ տէ պիր տուլլու պուլունմագտա տըր . Մէկէբընի, առէթա , եհտիկի եէմէքէրէ վէ իւտիկի սուլարա մուգապիլ պիր իըտմէթ տէ պուլունմու շիմազլըգ նիլեէթ ու զայրէթիլլէ , քէնտիսինին պուլատա պիր միւսաֆիր օլմասընա պագմանարագ , վէ տահա տա աօղրուսու . էօյլէ օլմագլըգը դապուլ իթմէք իսթէմէէէրէք , հէր իըտմէթ վէ հէր զահմէթէ , քէմալի չէվգ ու զայրէթիլլէ դօմագտա տէյնլմի տիր : Պունտան տա գաթիմագար , եալընը պիր բազար կիւնլէրիսի միւսթէննա թուլթուդու մուզ թագտիրտէ , սայիր կիւնլէր , պարի քիլիսէէէ կիտնէհէկիմիլ վադըթլարտա օլտուն , պիրազ սիւսիւճէ կիլիմէսինի, հէր նէ դատար իպրամ իլլէմէքտէ իսէմտէ, պու ճիւմէ իլէ տալի, առէթա քէօյլէ գըղլարը կիպի, գապու էլպիսէլէրտէն վազ կէյմէքտէ տէյնլ տիր . լաքին , աճալիպի շունտա տըր քի , զաթէն օլ մէրթէպէ դարաֆէթ վէ լէթմաֆէթէ մալիք սուլունմագտա տըր քի, մէզքիւր գապա էլպիսէլէրին իլինտէ պիլէ, սայիրէրտէն ֆարգ իտիլիպ բարլամագտա՛ տըր . նէ տէրոյնիզ , միւհթէրէմ բէտէր , սէօյլէտիկիւմ սահիհ տէյնլմի տիր :

— Մհ , վալիտէլիք տէնիլլէն չէլին նէ՛ տիմէք օլտուդու՛նու զաթէն թանրմագտանքմ , վալիտէլիքտէ, տալիմա օլաշ-

դա՛ պիր դուրուր պուլունմագտա տըր , —տէտի մէրգում՛ կիւլիմանէէէրէք :

Ոլանտէ մէրգումէսին խաթրընա քէնաի էվլատը կէլտիկիմտէն, մատամ ժօթուն կէօզլէրի տօլմանա պաշլատըլար : Մէրգում , մէրգումէսին հէյճանը տէրունի սէպէպիսին ֆէհմինէ վարաղըրնտան , թէքրարէն քէլամէ ազազ պիլլէ ,

— Ղայրէթ վէ ճէսարէթ ալլընը , ճէնապը Հազգ սիլլէ , իլլէթ քէնտի էվլատըրը պուլուպ էլլէ կէչիրմէքիլէթիգպալ ու մէսէրրէթինէ նայլլ օլունճանա դատար թէհամ միւլ իտէպիլէսինիզ իլլին , պու պէտապալթ չօճուդու պիր եարտըմը վէ պիր թէմէյլլ կէճուտէրմէ տիր , վէ ինչալլա՛ ճազընտա սիղիլլէ, պիր պէնտի մուգատտէսիլլէ տալի մէրպուլ գըլըրը , եանի տիմէք իսթէրիմ քի , նատըր քի Մ . Բօտօֆ , մէրգումէտի ֆէլաքէթ վէ մէզէլլէթ կիրտապլունտան ինլլատ իտիլ , վէ բուհանու քէնտույլէ դազանտըրաբազ . . . պիր կիւրահայրըգ վադիֆէսինի իֆա վէ իճրա իլլէմիլ տիր , սիղ տալի , մէրգումէսին քէնտի մէզհէպէհէ պօրճարըր թէմամիլլէ թանրեպ իֆա իլլէտիկիմտէ , կընքամայր օլմագլըգը հիմմէթ իտէրսինիզ :

— Ինչապլահ , մէրգումէտի , միգտարի քիֆայէտէ թէգատտիւմ իւղրէ պուլունագտարնը , վէ ինչապլահ եազընտա , սուրը Հազրդուլիւնա շայէթէ պիր հալտէ կէօրմէքիլլ իւմիտինտէ տէ պուլունմագտաալընը , պէսպէլլի , պէտապալթ չօճուգ , հէնուգ պու կիւնէ դատար , շու նիլմէթի քէպպանիլեէտէն տէ մահրո՛ւմ պուլունմագտա օլմալը տըր :

— Էվլէթ , հաթթա շիմաի մէրգումէ իլլէ քիլիսէէէ կիթտիկիմիլլատէ , պունտան օն պէշ կիւն սօճրա , մէզքիւր բուհանի զիլլէթին մէվգըլի իճրայէ գօնուլմաը իհճիմալլիսի , քէնտույնէ իսթար իտնէհէկիւմ տիր :

— Ինչապլահ , միւհթէրէմ բէտէր , սայիր պիր կիւն տէ , քէզալիք այնի սուրթէտէ իւր հապալէթ վէ իւր ազամէթ պուլունան սայիր պիր զիլլէթտէ հազըր պուլունուպ վէ իւկեսաթէ իթմէքիլիկէ հիմմէթ իտէրսինիզ . . .

—Նե՛՛ն տիմէք իսթէեօրսունուզ :

—Եւանի, զաթէն սէվիլմէրլիկէ շայեթմէ պուլունան մէրգումէ չօճուղունմուղու : Ելի վէ քեամիլ պիւր ասամ պէկէնիր գըսմէթի չըգար տա , եվլէնտիրմէքլիք իգպալ ու շէրէֆինէ տախի նայիլ օլուրուզ տրմէք իսթէեօրում , Ելի օլման զմը , մուհիմէրէմ՝ բէտէր :

Մէրգում բանիպ , մահղունիլեթ իւղըն պաշընը սալլաեարազ ճէվապ պլրլէ :

—Նե՛՛ն , մէրգումէեի եվլէնտիրմէք մի , մասամ ժօրթ , օլ պուստէ պէնճէ պէն չօգ կիւճիլք կէօրմէբտէ յիմ , մէկէրչի սիգտէ տէ Էօյլէ կէօրինմէբտէ տէ յի՛լ մի տիր , մէրգումէեի քիմ՝ քի ալմադլըղա գալլըքշանազ օլտա , մէկէրչի տօղրուեու սէօյլէմէքլիք իգ թիկա ի թմէեի ճէնքմի տիր ... դա՛նդի տտէմ պէնիմ վէ սիղին թարաֆընըղտան պլր Էմինիլեթ վլրլիլմէտիքճէ , Էօյլէ պլր քէնտի կէնճիկիլինի ֆէնա մահէլլեբտէ կէչիմիլ զուլունան պիշարէ չօճուղու ալմադլըղա գալլըքշանազ տըր . պէնիմ ի թիկա տըքմա , քիսնէ ճէսարէթ իտէմէեի ճէք տիր :

—Ելի Էմինա , Մ . Բօտօլթ ի թիրաթ մէրթ էպէ համիլեթիլ վէ սախալէթիլ պլր զաթ պուլունասուղունտան , մասամ քի մէրգումէեի քէնտի թահիթը հիմայէսինէ ալմադլըղա հիմմէթ ի թմիշտիր , հիշ չիւրէնէր Էօզ տուր քի , պիւլիւճէք պլր ճէհէղ ի հոտարլլա , եվլէնտիրմէքլիկէ տախի լուլթֆ ու հիմմէթ իտէճէք տիր ... :

—Հայֆա՛ , —տէտի մէրգում , մասամ ժօրթուն լազըրպըրնը քէսէրէք , —օլ վազըլմ Մարիյէ , պէլքի տահա զիեաաէ Էազըգ օլմուշ օլտճազ տըր , չիւնքի , պու ալէմնէ , հիշ պլր մէ յու մուհապպէթէ մէպի ղլմեսըպտա , մահազ բարա թամաընտան նաչի պլր գըք իլէ ադտը իգտիվաճէ չըգըշան պլր տէլիգանըտան , լազըմ կէլէն Էվսաֆը հասէնէեի պէքլէմէքլիք , քեարը աղլ օլմանգ :

—Հագգընըղ վար տըր , մուհիմէրէմ՝ բէտէր , մտաղալլաճ , Էկէր Էօյլէ բարա իսթըրը իլին մէ յոտանէ աթըլմիշ օլան

ու յղունասուզ պլր ասամա տիւշէճէք օլուր իտէ , պիշարէ չօճուղուն , աթմըգ միւտտէթի Էօմիլունաէ սէֆիլու բէրիշան օլտճազը պի իշթիպահ տըր :

—Պունտան տա գաթիխազար , մէրգումէնին կիւնահաբըր չօգ օլուրղունտան , տահա իսայի վազըլմ լար ապալիարանը չէքմէքլիկէ պօրճուլ վէ միւհիմաճ պուլունմազտա տըր , — տէտի մէրգում , վագարը պլր սէօյլէ յիշ իլէ :

—Հաֆը՛ղ Սլյահ , մուհիմէրէմ՝ բէտէր , մէկէրչի զէվալլը չօճուղուն օլ պտպտէ , օլ դատար դապահաթըր ստերլմասը ճայլիլ օլապլիլրմի . թա վագթի սէպալէթիխաէն պիքէս վէ պի սահիլ մէ յոտան տէ գալմիշ օլտա , վէ իլիլիք ֆէնայլըք նէտիր , ալա Էօյրէնիպ ֆարգա միւգթէտիր օլաման միշ զուլունան պլր պէտպալիթ չօճուղ , մէկէրչի քէնտուլի մուհաֆազա պլրլէ ախազը համիտէ իւզըն Էօմի ու Էվգաթ կէչիլրէպլիլրմի իտի ... :

—Ինսանտա աղլ ու ֆիրտաէթ վէ վիճտան վար տըր , Էկէր միւրատ իտէր իտէ , հէր վազըլմ իլիլիկի ֆէնայլըքտան թէֆրիգ իտէպիլիլր , Էկէր Մարի տէ տիգգաթ իտիպ , մէգըբիւր թմապիլ իլիլիլք տու յղունասուհա միւրաճաաթ իտէրէք , սմէլ ու հարէքթիլիտէ , քէնտի վիճտանընը , քէնտուլի պլր ըլըգ վէ պլր բէհպը իլլէմիշ օլտա իտի , տիւշէճէկի թագսիլաթ չուրուրաբըրը Էվլէլիտաէն կէօրէրէք , քէնտուլի մուհաֆազա իտէպիլիլր իտի , վէ պունտան տա գաթիխազար , աճապա , մէգըբիւր պուլունասուղու նէֆրէթամիլ հալլէրտան գուրթուլմաղլըգ զըմընտա , վաղիֆէսիտէն օլան սայ ու իհիթիմալը Էֆա վէ իճրա իլլէմիշ մի տիր , Էօզտա , քէնտի հիւանի ըլիզալըլա , այնի հարտէ աէվամ մը ի թմէք իսթէմիլ տիր . նե՛՛ն տէրսինիգ , մէկէրչի , պէօյլէ սահպպիգ վէ պիշարէ չօճուղալըր դաեըրըպ գուրթարմաղլըղա աղրուքէշ վէ միւգթէտիր պուլունան լուլթֆ ու մէրհամէթ սահպպլիլր , Փարիտա հիշ պուլունմազտա տէ յի՛լ մի տիրլէր , օլ մէրթէպէ նատիր իւլ Էման՛լ մը տըրլար :

—Նիւրհէսիգ , Էա միւհիմէրէմ՝ բէտէր , Էօյլէ լուլթֆ ու

մերհամէթ սահիպի ճանար, Փարսիտէ նատիր իւլ էմնալ տէյիլտիրլէր. վէ վազաա հէր վազըթ տա պուլուննապիլըրէր, լաբին, կիւճիւք, էօյլէ զաթլարը պուլապիլմէքտէ տիր. տիւչարը տէրտ ու պէլա, վէ Ֆէլաբէթ ու սէֆալէթ օլան պիր ատամ, վէ ալէխուսուս պէօյլէ պիր չօճուդ, նէրէնէ վէ դա՛նդի զաթա միւրաճաաթ իտիպ տէ լութֆ ու չէֆէգաթ արտանապիլիր. մաաղալա՛հ, էօյլէ պիր մէրհամէթիլի երիւբէք սահիպինէ ըաաթ կէլիլնճէնէ դաաաթ, նիլէլէրտէն ըէտտ օլունուպ, վէ նիլչէլը թարաֆըրտան տախի, թէքըմիլ վազիֆէտիլլիք վէ տուլղուսուլըզ կէօրէճէկինտէ, ապա շիւբհէ Եօզ տուր: վէ պուննան տա մաաաա, Մարի իչին իգթիզա իտէն իլիլիք, եալընըզ պիր մուվազգաթ իեանէ վէ սատազատան իպարէթ օլմանըպ, իլլա, տայիմա, հէմ դաերըպ կէօզէթմէքիլիկէ, վէ հէմաէ, նամնուլու սուրէթտէ չարըչարազ, քէնտի թէայիւչիւնիւ չըգարապիլըլին իչին, պիր իչ պուլուպ կէօաթէրմէքիլիկէ աախի, իհթիեաճ պուլունմազաա տըր... շիւբհէտիզ օլարազ, նիլչէ վալիտէլէր վար տըրլար քի, քէնտի մէնհամէթլէրինտէն նաչի, էկէր Մարիեի կէօրմիւչ վէ թանըմըչ օլաալար իտի, թահթը հիմանէլէրինէ ալմազըրզա լութֆ ու հիմմէթ իտէրթըր իտի. լաբին, իչթէ էն պիւլիւք իգպալա՛տ սէաաթէթ տէ, էօյլէ պիր վալիտէնէ ըաաթ կէլէպիլմէքիլիկէ տիր: ՄՓ, եա միւհթէրմէ քէտէր, իթիմաա իտինիզ սիզ պանա, սէֆալէթ ու Ֆէլաբէթ տէնիլէն չէյի պէնտէ պիլիրիմ, պէ՛ն տէ չէքմիչիմտիր... նէ՛րէտէ պուլմալը էօյլէ պիր թէճէլլիեի քի, վէ նէրէտէ պուլմալը Մ. Բօաօթի կիլտի էհիլի ֆազիլէթ պիր զաթը քի, ատէթա պիր հիքմէթուլա՛հ մազալմնտա ըաաթ կէլմին տէ, պիր սէֆիլի տիւչար օլմուչ պուլուննուլու սէֆալէթ կերաապընտան չըգարըն, պու անճազ թէսատիւֆէ միւհթաճ պիր չէյ տիր, նաալը քի Մարի հազգընտա աաախի էօյլէ օլմուչ տուր, վէ հայըթ տըր տա քի, մէքու՛մ քէք կիճ ըաաթ կէլէրէք Եէթիչմիտիր. Եօզաա, սայիր նիլչէլը միսլլու, մէքու՛մէնն տախի քէնտի սէֆիլ հայիլնտէ

պազը գալաճաղընտա շիւբհէ ճայիլ տէյիլ իտի. էյվէթ, միւհթէրէմ քէտէր, իլչըր պու մէրքէզտէ օլուպ, վէ նիլչէ պիւչարէլէր իտէ, էօթէնէ պէրուեէ իւք միւրաճաաթլարընտա, պէա պէտ մուաալէլէր իւզրէ ճէվապլար ալըպ վէ ըէտա ու թահգիր օլունուլըրընը կէօրտիւքլէրինտէն, թապիւթիլլէ, արթըզ տիւնեաաա լութֆ ու մէրհամէթ, վէ Լա. խօտ ինսանիլիեի վէ մէրհամէթ սահիպի հիւ պիր ճան վէ հիւ պիր երիւբէք դալմաճըչ տըր, վէ պուլմազըզ իհթիմալտէն տէ,յիլ տիր զանն ու շիւբհէտիէ սարմազաա, վէ, հայլիլէ հէր իւմիտ վէ իլթիճա իլլէտիկի դաաուտան, թէհիաէսթ կէրի տէճտիւքլէրինտէ, աճ ու պի իլաճ գալմազաա... վէ աճըզ իտէ, աան՛ն, Բէպպիմ քիմնէլէրէ կէօաթէրմէսին, չէքիլըր վէ տաննըլըր տէրտ ու պէլալարտան օլմաաղընտան, մէճպուրի տիւչար քէնէյի մէյիուսիլիեթ (իւմիաքէտիլիլի) օլմազաա, վէ չօզ տէֆա չօզլար, քէնտի թէպիլիւչլէրինի, Ֆիսոզ ու Ֆիւճուր, վէ խապասաթ վէ Ֆէզա՛հաթ Եօլլարընտա արամազաա տըրլար:

Մատամ ժօրթ պունալըր սէօյլէմէքտէ իքէն, լա կուալէօզ տէ սալմ գաբուստնտան իչըրի կերտի:

—Էվաալում, նէ՛րէտէն կէլմէքտէսինիլ, —տէյի սիւալ իթտի մէրգու՛մէ գաառն քէմալի մուհաապլէթ իւզրէ:

—Մատամ, գուչար տայիրէտի գաբուլարընը գաբաալըզտան սօնրա, պիրալ աա կիտիպ մէյլէլէրի կէօզաէն կէլիրտիմ, հէքաի տէ քէք կիւզէլ պիր հայտէ գուրուճազաա վէ հըֆլ իտիլմէքտէ տիրլէր, պաղէն իլլէրինտէն պօզուլմուչար վար իտէ տէ, ճուարը աա չըգարըպ աերրտմ:

—Էվաալում Մարի, իլի, կիւզէլ, լաբին, պէօյլէ չէյլէրի նիլչին Գլօրինէ Խարալմաալըպ տա, պիզալթ քէնտիլիլ Խարմազաաաղընըզ, տիմէք տիր քի եինէ քէք Եօրուլմուչ օլմալընըզ, էօյլէ տէյիլմի:

—Խայը, մատամ, խայը, պէն մէյլէլիկի քէք սէվմէքտէ, վէ կիւզէլ կիւզէլ դօզուլարընտան տախի զիեաալիլլէ պիր մաճըզուլիլիեթ հիւս իլլէմէքտէյիմ:

—ՄիւհՏթէրէմ՝ բէտէր, պիր կիւն պիրկիմ՝ Մարինին մէյ-վէլիկինն պիրթթէչրիֆ նազար պուտուրմադ լըրա Տիմէթի իմ-մէլիսինիդ, —տէտի մատամ ժօրթ, —պիրմէզսինիդ, չօճու-զօմուդ նէ կիւղէլ սուրէթտէ, վէ նէ դատար սույրու վէ պիր կուսթօ իւզրէ օլարադ մէզքիւր մէյլէլէրի տիղիւզ սը-րաքստա վազ իյլէմիշտիւր, հէր ճինս մէյլէլէրի պիրէր իւ-ղիւմ կիրլանտալտրըյա սնըրտուգանս պաշազ, հաթթիտ, մէզքիւր մէյլէլէրի, չէրլիվէ իլինէ ալըմիշ պիրէր թաս-վիր մադամքնտա, թագրմ թագրմ վազ իմմիշ, վէ էթրու-ֆրնտ տախի էնվայի բէնրտէ Եօոււնլարտան, պիրէր չէրէ-վէ չէվերմիշ աիր:

—Ա՛հ, միւհՏթէրէմ՝ բէտէրիմ, հիշ շիւբհէմ Եօգ տուր քի, զաթը սէմահէթսիմաթքնըզ, էկէր պիր քէրրէ թէչրի-ֆէ հիմէթ իտէճէք օլուրսանըզ, զիտտէսիլլէ մէյնուս վէ մահզուզ օլաճագսընըդ տըր, —տէտի լա կուայէօլ, պիր սուրէթի սատէտիլանէ իւզրէ սէօյլէտէրէք:

—Մէզքիւր Եօոււնլարն, օլ գըրմըզ գըրմըզ էլմա-լար իլէ ալթուս սարըսը լէզիլ պրմուալար էթրաֆրտա, նէ գատար կիւղէլ պիր հալ ու հէյեթթ վիճտէ կէթիր-մէքտէ օլտուգալընը, կէօրիւ պիէմաշա իյլէտէճէքսինիզ: Հէլէ օլ միսկէթ էլմալար օլ գատար տիլպէրլիկէ, վէ էօյլէ տէ պիր բէմպէ իլէ գարըչք պէտազ բէնըլէրէ մալիբ պու-լունմազտա տըրլար քի, ատէթա Եէչիլ Եէչիլ Եօոււնլար-տան միւրէթթէպ, պիրէր Եուվալար իլինտէն չըգմադտէ պուլունան, ուֆահըզ ուֆահըզ քէրուպիլիէր (քէրուլէ) պաշալընա պէնդմէքտէ տիրլէր, —տէ իլ իլալէյի մէզալ իյլէտի մէրդումէ, քէնտի թէրթիպըրտէսի օյան մէյլէլէր թանգիմի հազընտա, հատտէն զիտտէ չէվէզ կէլիւ պէ պիր սէֆայի գալպի հիս իյլէտէրէք:

Սէքըու՝ բահիւ, պոււնլարը տիլէտիքտէն սօնրա, կիւ-լիւմնէրէք մատամ ժօրթուն Երիւնն պազտը, վէ Մա-րիէէ իսիթապէն տախի,

—Զաթէն պէն սիլլին, նէզարէթ իմմէքտէ օլտուզու-

նուզ սիւտանէտէ կէօրտիմ՝ վէ միւթէհայիւր օլտու՝ էվլարմ, օլ գատար կիւղէլ վէ նիլալը պիր հալտէ պու-լունմազտա տըր քի, էն զիտտէ թիթիլ վէ էհիլ մէրազ օյան միւտիք գատընլարն պիլէ, հասէպէրինի թահրէք իյլէտէ ճայիդ տիր. ինչաալլահ պու կիւնլէրտէ կէլիւ մէյ-վէլիկինիղ տախի թէմաշա պիլլէ, այնի կիւղէլլէրտէ, վէ այնի տէրէճէտէ չայնտէր թէհայիւր սուրէթտէ պուլու-րում, վէ ինչաալլահ տա, օլ սէնա իյլէտիկինիղ տիլպէր տիւ-պէր գըրմըզ էլմալընըզ, վէ ալթուն սարըսը լէզիլ պր-մուտլարընըզ, վէ ալթուտա, Եէչիլ Եէչիլ Եօոււնլարտան միւրէթթէպ Եաթագլար տէրունինտէ Եաթմազտա պու-լունան էլմատան քէրուպիլլէրինիղ կէօրիւ, մէյնուս վէ մէսըուր օլուրում: Հալ պու. քի, էվլարմ, իլթէ կիւնէլ ա-նաքնա գալուչմազտա տըր, վազըթ կիճ տիր, պէնի քի-լիտէէ կէօթիւրիւնիւզ քի, Եինն գարանլըզ պասմազտան կէրի տէճնէպիլէսինիզ. . . հայտէլինիզ, մանթօնուզու կիլի-նիդ տէ, հէման Եօլա չըգալլմ. . . Ֆագաթ, սիղէ պիր չէյ սէօյլէտէլիմ մի, պու կիւն հալա բէք սուգ տուր, սիզ գալընըզ տա, պաշա պիր կէլսին պէրապէրիմէ, —տէտի մէրդում բահիւ:

—Ա՛, միւհՏթէրէմ՝ բէտէր, շիմտի չօճուզօմուն գալպի գըրլըմազ տըր, — տէտի մատամ ժօրթ, — իւնըքի, հէր ազլամ զաթը միւհՏթէրէմիլիլէ կիթմէքիքտէ, աշուրի մէր-թէպէ պիր սէֆա տուտուպ վէ մէսրուր օլմազտա տըր:

—Բէտէրի աղիլիմ, — տէտի իլալէթէն լա կուայէօլ, օլ քէնտի իրի իրի, վէ մաի, վէ էսէրի մահճուպիլիէլէ մէմ-լու պուլունան կէօղլէրինի մէրդումա տօղրու գալտըրա-րազ, —զանն իտէրիմ քի, ճարիլէնիլին պիրլէրտէ կէլմէ-սինտէն մէյնուս օլմամազտասընըզ, իւնըքի, միւթաստան օլտուզու իւզրէ կէլմէքիլիմէ միւսատտէ իթմէքիլիէ հիմ-մէթ իլլէմէքտէսինիլ:

—Գէն մի, վա՛հ զէվալլը էվլարմ, վա՛հ. . . մատամ քի պէօյլէ մահզուն օլմազտասընըզ, էօյլէ իտէ, հայտէլի-

նիզ , չարուդ , կիյնինիզ մանկճնուզու տա կիտէլիմ , լա-
 րին , քէնտինիզ պիր իյնճէ մուհաֆազա իտինիզ , չարնը-
 զը վէ գուդուլէթանըզը պիր կիւզէյնճ արգանըզու վէ պա-
 շընըզա սարընըզ , դիրա , նասըլ քի սէօյլէտիմ , պու կիւն
 սուուդ բէբ շէտիտճէ տիր :

Յիլէօր-տը-Մարի անինտէ , գտպա վէ պէեադճա երևու-
 տէն եարբըմըջ օլուպ , վէ էթրուֆընա սիեաճ գասթիէտէն
 շէրիտ շէթըմիշ օլան պաշըզըլը պիր նէպիլ քիւրքիւնիւ ու-
 մուզըլարընա կէշիրտիկի պիրլէ , մէրգուճ բահիպին գօլթու-
 զունա կիրի վիրտի :

— Հէյէ պէրէքէթ վիրսին քի , ճէմ եօլուճուզ ուզազ-
 ճա օլմանըպ , վէ ճէմ տէ քէմալ մէրթէպէ էմնիյեէթ Տիւրմ
 իյլէմէքտէ տիր , —տէտի մէրգուճ :

— Յիլ վազը պու կիւն վազըթմ պիրազ զիեատէ կիճ տիր ,
 —տէտի մատամ Թօրմ , —էլլատըմ Մարի , էկէր իտէր ի-
 սէնիզ , պէրապէրինիզէ պիր տէ ատէմ գաթիանըմ :

— Օլ վազըթմ ճէր քես պէնի գօրգազըն պիրի տիր զանն
 իտէճէք տիր . . . —տէտի Մարի կիւլիւմնէեէրէք , —թէշէք-
 քիւր իտէրիմ , մատամ , նաֆիլիշ եէրտէ պէնիմ իշին քիմ-
 սէեէ թաճիլլիք վիրմէեէնիզ , զաթը կիտէճէկիմիզ մահէլլ
 իյթէ չուրաճըրգտա տըր , անճազ պիր շէյրէքըք մէսաֆէ-
 տէ տիր , գարանըք պտամպտան կիտիպ կէլէպլիլիլիմ :

— Հօշ զաթէն պէն տաթիլ օլ պապտէ խրար իթմէք իս-
 թէմէմ , չիւնքի համտ օլուն , պու թարաֆիլարտա , պու
 կիւնէ գատար , ճիշ պիր հայտուտուդ վէ ճիշ պիր իըր-
 սըզըք վուգուի իշիտըմիշ տէյլլ աֆր :

— Էկէր էօյլէ շէյն վուգուիլին էմանլի օլմուշ օլտա ի-
 տի , զաթէն պէն տաթիլ , սէվիլիւլու չօճուղումուն գօլունա
 կիլմէզըլիլէ , ճէր նէ գատար միւհթիմ պուլունմազտա ի-
 սէմտէ , եինէ գապուլ իյլէմէզ իտիմ , —տէտի մէրգուճ
 միւսինն բահիպ :

Պատէհու մէրգուճ իլէ Յիլէօր-տը-Մարի գօլ գօլա վի-
 բրէրէք շիֆթըլիկի թէրք իթտիլէր , վէ մէրգուճ խաֆիֆ խա-

ֆիֆ պասարադ , քէնտի ատըմարընը , մէրգումուն աղըր ա-
 զըր պասըշարընա ուլտուրմազաէ օլտուղու հալտէ , եօլա
 ըլէվան օլտուլար :

Արատան շէնա տազըգա կէշտիքտէ , միւհթէրէմ բէ-
 տէր իլէ լա կուալէօզ , Մէթր տէգօլ իլէ լա նուէթին վէ
 Թօրթիլեարըն կիլլէմիշ օլտուղու չուգուր եօլուն եազը-
 նընա վասըլ օլտուլար :

ՍԵՔԻՋԻՆՃԻ ՅԱՍԼ

ԿԻՋԼԵՆԻՃ

Պուզվալ քիլիսէսի իլէ բարաա տայիրէսի , Պուգվալ գա-
 ըլիլէսի եօզարը թարաֆընտա պիր ուֆազ թէքէճէք պէօյ-
 բիւնտէ վազը պիր քէտթանէլը օրթասընտա պուլունմազ-
 աա իտի :

Յիլէօր-տը-Մարի իլէ ապէ Լարթթմ , չուգուր եօլտան կէ-
 չէրէք , քիլիսէեէ եազըն գալան , վէ մէզքիւր թէրէնին գար-
 շըսընտա քէսիլէն տօլամպաճըլ պիր եօլա վասըլ օլմուշ
 իտիլէր :

Լա նուէթ իլէ Մէթր տէգօլ վէ Թօրթիլեար , մէզքիւր
 եօլտա պուլունան պիր չուգուր իլինտէ չէօմէլիպ սինէրէք
 պէրլէմէքտէ օլտուզըլարընտան , մէրգուճ բահիպ իլէ Յիլէօր
 -տը-Մարինին , պիր տէրէճիքտէն աշաղը ինտիքտէն աճ-
 րա , սարը պիր եօգուշտան եօզարը չըգմազտա օլտուզ-
 արընը կէօրտիլէր : Յիլէօր-տը-Մարինին եիւզլէրի , պաշը-
 նա կէշիրմիշ օլտուղու մանթօսու պաշըղը իլինտէ կիլլէն-
 միշ պուլունտուղունտան , լա նուէթ , մէրգուճնին , քէն-
 տի բէնշիսինտէ վազթիլլէ էսիլէք հալինտէ պուլունմուշ
 օլան պէտպաթիթ գըզ օլմասընն ֆէհմինէ վարամամըշ իտի
 —Մուս օլունուզ , զօճաճըլըմ , —տէտի աճիւզէ գա-

ըը Մէթր տէգօլ, — զիրա, կէնճ գըզ իլէ բարատ չու-
 գուր եօլտան կէլմէքատ տիրլէք. էվվէթ, մէրգու մէ թա-
 քէնտիտի տիր, օլ մաթէմ էլպիտէլի առէմին պիլգէ վիթուլը
 օլտուղու ալէամէթէրին քիտաֆիէտի տալիտ, մէրգու մէ իւ-
 ղէրինտէ կէօրիւլմէքատ տիր, թամամ, գըւտաֆիէթի քէօլլի-
 գըրեաֆիէթի օլուպ, վէ քէնտիտի տէ օրթա պօլլու տուր,
 ֆիսթանընն աչաղբուր չըպըրլը էսմէր պիր գոււմաչտան օ-
 լուղ, կիլինտիլի երւնտէն մամուլ մանթօտունուն էթըրաֆըն
 տա տալիտ, սիւնաճ գօրտէլալար չէրիլմիլտիր:

Մէրգու մէ ճէր կիւն եարաղըը կիպի, շիմտի տալիտ, մէր-
 գու մ բարատըն գօլթուղունա կիրէրէք, մահէլլի իգամ-
 թիննէ կէօթիւլմէքատ տիր, վէ պատէհու եաղընըճա կէ-
 րի տէճնէճէկի տէ աչիքեար տըր, շիմտի կէրի տէճնուպտէ
 կէլտիկինտէ, շուրաճըգտա, եօլուս ուճունտա, ճէմանտէմ
 իւղէրինն ճիւճու մ պիրլէ, թուլթտուղումուղ կիպի գալաղ-
 բըպ արապանըն իշինն աթմալըրէր:

— Իլի էմնու, եա մէրգու մէ չաղըրըր պաղըրըր իտէ, —
 տէտի Մէթր տէգօլ, — օլ վազըթ նէ եարմալըրըզ, զիրա,
 սէօլթտիկինիգէ կէօրէ, չիւնքի սիղին կէօղէրինիզ կէօրմէք-
 տէ տիր. . . չիֆթիլէ բէք եաղընտա իմիլ, տիմէք տիր քի,
 սէսինն իշիտէճէքլէք տիր, — տէյի իլալլէյի մէգալ էլլէտի
 սաղըր պիր սէս իլէ սէօլլէքէրէք:

— Վաղաա, մէրքիւր չիֆթիլէք բէք եաղընտա օլուպ, վէ
 պուրաասն տա բէք ալէա կէօրիւլմէքատ տիր, — տէտի թօր-
 թիլեար, — ճիւղիճէ մուգատտէմ, պէն թըրմննարազ եօ-
 գուչտան եօգարը չըգըպ, վէ երւզիւ գօեու սիւրիւնէրէք
 կիտիպ սէյր էլլէտիկիմտէ, մէրքիւր չիֆթիլթտէքի պիր ա-
 րապաճընըն, քէնտի ճալլամըլարընա լազըրար սէօլլէմէքատ
 օլմասընը իշիթտիմ. . .

— Իմտի էօլլէ օլտուգա, պիրլըրիսինիզ նա՞օրը եարմա-
 լըրէրզ, — տէտի Մէթր տէգօլ ճիւղիճէ սիւքիւլթ իւղրէ
 տուրտուգտան սօնրա, — Թօրթիլեար կիտիպ միղքիւր եօ-
 լուն իւղէրինտէ կիլլէմէլի տիր, վէ մէրգու մէնին ուզազ-

տան կէլմէքատ օլմասընը կէօրիւր կէօրմէղ, ճէման նէզտի-
 նն գօլմալը, վէ պիլարէ իխթիկեարէ վալիտէսինն, չուգուր
 եօլտա տիւչիւպ եարալանմըլ օլմասընը, ֆիղանլար գօրա-
 լարազ իֆատէ իթմէլի, վէ իստասա եէթիլմէսինն, աղլա-
 եարազ սըղլասարազ րէճա էլլէմէլի տիր:

— Թամամ, ա՛ճ, աղլըր սէվէլիմ, գօճաճըղըմ, աղլ
 ու ֆիլըր խուսուսունտա սէնին մանէլտիս եօգ տուր տիսէմ
 ճալիղ տիր, պէսպէլլի օլ տէտիկին իխթիկեարէ գատըն տա
 պէն, սէնին լա ճուէթին օլաճաղըմ, էօլլէ տէյիլմի, — տէ-
 տի մէրգու մէ, — է՛յ, սօնրա, օլ վազըթ պէն նէ եօլտա
 պուրունմալըրմ:

— Սէն տէ արապալ իլէ Պարալիլեօնուն պէրլէ եէճէկի չու-
 գուր եօլուն պէրի թարաֆընտա տիւչիւպ եաթմալըն. . .
 պէն տէ սանա եաղըն պիր մահէլլտէ կիլլէնիր պէքլէրմ,
 վէ Թօրթիլեար մէրգու մէկի ալլուպ տէրէ իլլնտէ սէնին եա-
 նընա կէթիլտիկինտէ իտէ, ճէման ֆէրեսատու ֆիղանըր թէքք
 պիրլէ, գաղըպ մէրգու մէնին իւղէրինտէ ճիւճու իտէքսին,
 վէ պիր էլլնիլէ պօլլուսունն եաղընտա սիւրապտըրն ճալտէ, տիկէր
 էլլննէ տալիտ, պաղըրըպ չաղըրմասըն իշին, աղղընը պուր-
 նուս թուլթար գարարսըն, անլաթըն մը շիմտի. . .

— Իէք ալէա, գօճաճըղըմ, բէք ալէա. . . անլաթըմ,
 անլաթըմ. եանի տիմէք իսթէրսին քի, թըպզք օլ Սէն-Մար-
 թէն գանալընտա եաղալանըպ տա, գօլթուղունտաքի իւ-
 ղէրինն սիւնաճ մուչամեպ կէլիլթիլմը օլան սանտըրը արար-
 տըգտան սօնրա, քէնտիսինն տէ սուեսա աթմալըրմըզ գարը
 կիպի եարմալըրմ, էօլլէ տէյիլմ յի:

— Իվվէթ, այնի թարիզի թուլթմալըն. . . սէն մէր-
 գու մէկի սըզը սըզը թուլթմալըտա իբէն, Թօրթիլեար տա
 կէլլուպ պանա լապէր վերմէլի տիր. վէ իշիթ օլ վազըթ, իւ-
 չիւմիւպ պիր եէրէ կէլէրէք, մէրգու մէկի բալլթօմուն իշինն
 պիր իլիճէ սարար սարմալարըզ, վէ կէօթիւրիւպ Գարպիլ-
 եօնուն արապասը իլլնն աթաղը, վէ իշիթ ճնասն սօնրա
 տա տօղրու կիտէր, Սէն-Ճընի սաճրասընտա պիլլէ պէքլէ-
 պ. — 36

մէքտէ օլան մաթէմէ էլպիտէլի աստամը (Թօմ Սէյթըն) պու-
լուրուզ:

—Եւաչ, դօճաճըղըմ, պիւն եւաչ. պող նէ կիւղէլ
պիր թէտպիր տիւշիւնէպիլտիւն, պէն սանա թէհի եէքտէ,
սէնիւն էշին մանէնտին եօզ սուր տիմէքտէ աէլլէ իտիմ.
Խիւտա՛ պիմ, էկէր էլիմտէն կէլտէ իտի, մահզա սանա շու
թէտպիրի տիւշիւնէպիլտիկին իշին, պիւլիւ.ք պիր միւքեա-
Փաթ իհնան իտէր իտիմ: Կէօրլէեօրմուսուռն, շէյթան եավ-
բուսուռ, իշթէ սէն աէ պէօյլէ օլմայրսըն, էկէր պիր կիւն,
ճիւրուռ ճիւնաեթ իճրա իլլէմէքլէքտէ եէքիմ, վէ հիեէլ
ու աէսայլա տիւշիւնմէքլէքտէ պիհէմթա օլմադ իսթէր ի-
սէն, իպրէթ նասիհթ ալմալը, վէ թըպզը դօճաճըղըմն
պէնզմէմէքլիկէ շալըշմայրսըն. կէօրթիւն միւլ աստամը, իշթէ
աստամ աէտիկին պէօյլէ օլմայր սըր . . . —աէտի լա Շուէթ
Թօրթիլիւարա զուրուրու պիր սէօյլէլլէ իէ:

Պատէհու մէքդումէ լազըրտըսըն Մէթր աէհօյա իսի-
թապ իտէրէք:

—Պագսանա, իյի խաթրըմա կէլտի, տիմէքլին, պի-
ղիմ Պարպլիսօն, պիր թէօհմէթ թահիթընտա պուլունմազ-
տա օլմասընտան տօլաեք, դօրթուսուռնան իթ կիպի տիթ-
րէմէքտէ տիր, —աէտի մէքդումէ:

—Սէպէպ, դապահաթըմ նէ իմիշ:

—Կէլէն կիւն, օլմալիմու ամմէ օլան մագթուլ Մար-
սիալըն գարըսընըն Ռավաթէօր ճէգիրէսիւնտէ իշլէթմէքտէ
օլտուղու մէյխանէտէն, Պարպլիսօն, կրօ-Պօաթէօ վէ Սգէ-
լէթ պիրլէքտէ օլտուղարը հալտէ կէրի տէճիւլպ կէլմէք-
տէլէր իքէն, հէր սապահ թէօյլէրտէն պիր մէրքէպ արա-
պասըյա սիւտ կէթիւրիպ տէ, Սիթէտէ, Վիէյ-Տրաբրի սօ-
գաղընտա վագը Լաբէն-Պլան մէյխանէսինի թութմագտա
պուլունան մէյխանէճի գարընըն եազընընտա քէնտի սիւ-
տիւնիւ սաթմագտա օլան պիր գարընըն դօճասըյա, պիր
խուսուստան տօլաեք մուարազաեա թութուլտուղարըն-
տա, մէքդումու, պըլազլա վուրարազ թէլէթ իթմիլլէր տիր:

Պրա-Ռուժուն օյլու, Եանի Թօրթիլիւար նամ չօճուզ ար-
կօ իխանընր անլամագտա օլմատըղընտան, քէմալի թէհաչ-
եիւր վէ մէրազ իւղրէ, լա Շուէթին սէօյլէտիքլէրինէ գու-
լազ Վիլիպ տիշնէմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէն,

—Շու պիլիմ սէօյլէմէքտէ օլտուղումուզ լազըրտըլա-
րը անլաեապիլէսին աէյի ճան աթմագտասըն, էօյլէ տէ-
յիլմի, շէյթան եավբուսուռ, հա՛, —աէտի:

—Շիւրհէտիլ, էօյլէ տիր, լաքին, հէլէ պիր ազաճըգ ան-
լատըմ եա. շիմտի սիլ Ասնիէր եազընընտա վագը Ռավա-
թէօր աստասընտա պուլունան Մարսիալ խաթունուն լազըր-
տըսընը իթմէքտէ իտիւնիլ, մէքդումէքի բէք ալէա թանը-
տըգտան պաշգա, գըղը Փալպասը, վէ հաթիթա պանա եաչ-
տազ օլան Ֆրանսուա իլէ Ամանտիսի տախի թանըրըմ . . .
մէքդուման չօճուզար տայլմա տաեազ եէմէքտէ տիրլէր
. . . Ֆագաթ, պիր շէյ սէօյլէտիւնիլ քի, անըն մանէասընը
անլաեամատըմ, պէսպէլլի արկօճա պաշգա պիր մանէասը
օլմայր տըր . . .

—Էվվէթ, էօյլէ տիր, վէ էկէր սէն աէ տտամ օլուպ տա,
ուսլու տուրուր իսէն, սանա տաթի մէգքիւր լիսանը էօյ-
րէտիրիմ. հազըր կէնճիկին աէ վար սըր, էկէր արկօճաեք
էօյրէնիր իսէն, պիւլիւտիւտիւնտէ Փայիտէեապ օլապիլիւր-
սին. հա՛, նէ տերսին, քիւլհան պէյի, մէնուն օլտումուսուռ:

—Ահ, քեաշքի էօյրէնտէ իտիմ, պիլլահի բէք չօգ մէմ-
նուն օլուր իտիմ, վէ օլ վագըլթ սիլտէն աէ, դաթան այրըր-
մալ իտիմ քի, զիրա, զաթէն օլ պէնիմ լըրսըլ ինթիւար
շարլաթան ուսթմանտան ասլա հօլլանմագտա աէ իլիմ, հա-
վան աէօյէ աէօյէ ճանըմ չըգմագտա տըր. Ալլահ պիլլըր, է-
կէր ինսանլար իլին գուլլանտըլը պիր ճինա գէհիլի նէրէտէ
սաղլատըլընը պիլլէ իտիմ, քէօրէք կիպի արգասը սըրա
տօլաշպ կէլմէքտէն դուրթումմագ նիլիէթիլլէ, չօրպասը
իլլիէ պիր մըգտարճըլ վալ պիրլէ, պէն անը տօս տօլրու
ահրէթէ էօյճու իտէր իտիմ:

Լա Շուէթ մէքդուման պու լազըրտըսընը իշլիթ տիկինու

տէ, պիր դահգահա տըր դօրաբարագ, վէ մերգումու տա գուճադլանըպ ուղղըրնա սարարագ,

—կէլ սէնի վայրտէն մագամընտա պիր պուս իտէ յիմ, աճ պէնիմ ճի՛ն ֆիքրիլի օլլում. . . սահիճէն սէն չօգ վէլէտիլինա պիր շէյ օլաճագըն. . . լարին, պագսանա, սէն, ուսթանըն էօյլէ պիր դէճիրի պուլունտուլունու, նէտէ՛ն պիլիտօրտուն, քի՛մ սէօյլէտի սանա :

—Մաչալլահ, պէն անը պիգ զաթ քէնտինտէն իշիթ տիմ. չիւնքի պիր կիւն քէնտի օտասընըն պէլմէսինտէ, եանի շիշէլէր իլէ, շէլերտէն մարինալար վաղ իթէտիկի, վէ իւնճըլար մամունլար թէրթիմալ իլէտիկի մահէլլտէ սազլանարագ պէլլէմէքտէ իտիմ :

—Է՛յ նէ՛ իշիթտին, նէ՛ սէօյլէտի իտի. . . —տէյի սիւալ իթտի լա Շուէթ մերգումա :

—Նէ՛ իշիտէճէկիմ, էֆէնտինին պիրինէ պիր քետըրա իչինտէ պիր թօղ վիրտիկի վազըթտա, «Ներնէ վազըթ էօմի ու հակաթընըրտան օսանըպ պրգըրնըրգ կէթիրէճէք օլուր իսէնիգ, պու թօղտան պիր մրգտար իշտիկինիգտէ, ճիշ պիր աղըր վէ սըղը տույմագսըղըն, պանըլըղ դալաճաղըրնըրտա շիւբհէ եօգ տուր, » տէտիկինի իշիթտիմ :

—Օլ տէտիկին էֆէնտի քի՛մ իտի, տէյի սիւալ իթտի Մէթր տէգօլ :

—կիւզէլ վէ կէնճ պիր էֆէնտի իտի. մերգում սիւահ սիւահ պրեղլարա, վէ դըղ կիպի տաթի տիլպէր պիր սիմաեա մայիք պուլունմագտա իտի. . . Մէրգում, պաշգա պիր տէֆա տահա կէլտի, վէ պու տէֆա իսէ պէն, ուսթամ Մ. Պրատամանթինին էմրի իւրրէ, մերգումուն իանէսինն անլանըպ էօյրէնմէք իւրրէ, բիշինտէ կէզտիմ : Մէրգում պիլգտէն չըգարագ, տօղրու Շայիս սօգաղընա կիթտի, վէ կիւզէլ պիր իանէտէն իշէրի կիրտի. Ուսթամ պանա, «պու էֆէնտի, ճէր նէրէեէ կիտէր իտէ, սէն տէ արգասընտան կիտէճէքսին, վէ կիրտիկի դարունուն էծօնիտա պէլլէեէճէքսին, էկէր մէգըիւր իանէտէն չըգար տա, սպիր պիր

մահէլլէ կիտէր իտէ, սէն տաթի բիշինտէ կէզէճէքսին, վէ նիճայէթ, ճէր դանդի մահէլլտէն կիրիպ տէ, պիր տահա չըգմաղ իտէ, օրասընը պէլլէեէճէքսին. չիւնքի, արթըղ հայլլլէ, մերգումուն իգամէթ կիտահը օրասը տիմէք օլաճագ տըր. վէ պիր քէրրէ պունու պէօյլէճէ կարըպ անլատըրտան սծերա, էվլատըմ թօրթիլեար, պիր եօլ, պիր չարէ, վէ եախտա պիր թէտպիր դուլլանարագ, մերգումուն իամու շէճըրէթինի խապէր ալըպ վազըֆ օլաճագսըն, էկէր պու էմրիմի, թէմամիլլէ իճրա իտէմէքսիլին կէրի կէլլեր իսէն, գաթէն պիր անաղըն թօրալ արը մայիմ եա, տիկէրինի տէ պէն գըրար թօրալ եարաղըմ, պիլմիճ օլասըն» տէյի էմր ու թէնպիճ իլլէտի :

—Է՛յ, սծերա՛ :

—Մծերա, նէ՛ օլաճագ, կիթտիմ, վէ տէտիկի կիպի եարտըմ եագըչտըրտըմ, մերգում տիլպէր էֆէնտինին եէրինի վէ իամու շէճըրէթինի, լանըղըլլա խապէր ալարագ էօյրէնտիմ կէլտիմ. . .

—Նա՛սըլ էօյրէնէպիտին, նէ՛ թէտպիր դուլլանաըն պաղաղըմ, —տէյի սիւալ իլլէտի Մէթր տէգօլ :

—Սճայիլպ. . . մէկէրչի սիգ պէնի պիր աւանմկ եէրինէմի գօյմագտաընըղ, պէն տէ օլուրգճա քէնտիմէ կէօրէ ատամըմ, իշ տիւ չիւնիւր իշ պէճէրթիթիմ. մերգում տիլպէր ատամըն Սայիս սօղաղընտարի իանէեէ կիրիպ տէ սարլանըպ դալտըղընը կէօրտիւկիմաէ, պէն տաթի չաթ գաբու, իշէրի կիրտիմ, դարուճունուն եանընա կիթտիմ, դարուճու տա սիւսիւ պիր դարուճու իտի ճա՛, պաչտա թօղլանիլչ սաչլարը, վէ սըրթընտա տաթի, եագասը սարը վէ սըրմալը էամեր վէ թէմիղ պիր էլլիլտէսի պուլունմագտա իտի. . . մերգումա շէօյլէ սէօյլէտիմ «դուգում էֆէնտիմ, կէնէն կիւն սիպին շէլէպիլին թրօմէթ նա՛մ պիր ուֆաճըղ վէ սիւահ Քինօտունու պուլարագ, քէնտիսինէ թէտիմ իթտիմ իտի, վէ քէնտիսի տէ պանա պէշ Քրանգ պախիշը վիլմէքիլի վատ իլլէտի իտի, իմտի, մէգըիւր պախիլչէ ճիմմէթ իթ

մենիցի բէճա իտէրիմ, էկեր սեօյլէտիկիմէ շիւրհէ իտէր լուսենից, իսպաթ օլտրոսոգ, մէզքերի Ֆինուեու թէսլիմ իյլէտիկիմ չէլէպէնին նասըլ պիր զաթ օլտուղուեու թարիֆ իտէրիմ տէ, պագընըզ պիր Եանլըլըմ վարնր տըր. միւմանիլէ յէլէպէն Եամէր սիմալը, սիեաճ պրեըզըլ, աչըզ բէնը բանթալօնու, վէ պէեազճա սէթրիլի պիր զաթ օլուպ, վէ պանա սեօյլէտիկինէ կէօրէ տէ, պուրատա օթուրուր իմիլ, Եօյլէ թարիֆ իթտի իտի, Շայեօ սօզտղընտա, Ա՛ նիւմէրօլու գօնազտա, Մ. Տիւրօն տէյլ սիւալ իլլէ, տէտի իտի. — Թարիֆ իթտիկին զաթ, յազաս պիղիմ չէլէպէն օլմալը տըր, Լարին սեն, Եալմանճընրն վէ Խըրըզըն պիրի օլմալըն, շիւնքի, Եվլէլա պիղիմ չէլէպէն Մ. Տիւրօն օլմալըպ, իլլա, Մ. վիզօնթ տըլ Սէն-Բէմի տիր, վէ Երինճիտի տալի, պու գօնազտա սենտէն պաչգա քէօրէք Եօզ տուր, սենի կիտի միսիկին տա սենտէն պաչգա քէօրէք Եօզ տաճան, Եօզաս շիմտի պաճազլարընը գըրարըմտա, պիր տաճա պու հալ իլէ պէլ Ֆրանսզ չարմուղլըզա գալըզմանը Եօյլէնիբրսին, — տէյլ յի ճէվապ վրտիբաէն պաչգա, պիր տէ գօճա թէբմէ Եէրլէլէտիրտի . . . Փագաթ, պէնիմ գայտըմտա պիլէ օլմասըլ, — տէտի Թօրթիլեար Ֆէյլէսօֆճա պիր սեօյլէյլ իլլէ, — շիւնքի, պէնիմ սալը միւրտորմ հասըլ օլմու իտի, պէն զաթէն օլ տիլպէր, վէ սիեաճ պրեըզըլ աճամին քիմ օլտուղուեու անլամըլ իտիմ. Եվլէթ, ուլթամտան կէլիպ տէ, մաճգա ինսանա վիրիլմէք իչին, թէրթիկ պիթտիկ սըլան-օթուեու տան, Էօմրիւնտէն օսանճ կէթրտիկինտէ իչմէք իւզըրէ ալան չէլէպէնին իսմինին, վիզօնթ տըլ Սէն-Բէմի օլմասընր անլամըլ իտիմ, Եվլէթ, Սէն-Բէմի, մի, մի, մի, Սէն-Բէմի, — տէէէէրէք մէրգոււմ իլալթէն աճապազլարը արասընտան մըրըլտանարտոգ, քէնտի առէթի իւզըրէ չարըլնճա պօշպօղալըլըպ պաչլատըլ :

— Ա՛ ֆէրին չէպէկիմ, տիլինի տիլինի Եէյէնիմ, կիթտիրքէ կէօղլուէ կիրմէքտէսին, Եվլէթ, ա՛ ֆէրին, ա՛ ֆէրին, — տէտի լա Շուէթ Թօրթիլեարը դուճազլանարազ, — Ը՞գ

կիլի սըթմա իմիշին սեն, պէն սանա վալիտէլը իտէրիմ, շիւնքի լանըգ իմիշին, հա՞, նասըլ, հայտուտ, սենի Եանըմա ալըպտա վալիտէն օլանըմը :

Ա՛ քըրուճէնին մէզքըլը լազըրտըլըրը, թօրալ չօճուղա դիեատտեպլլէ թէէստիր իլլէյլա վէ հօլուեա կիթտիկինտէն, օլ պէտ վէ հիլլէրեարըլը կիլ, պիր գալալըլըպ ազմազտա օլան չէհրէսինտէ պիրտէն պիրէ պիր մաճգուեուլըգ հասըլ օլուպ, վէ լա Շուէթ թարաֆընտան տա դու հուրա կէլէն մատէրանէ պիր մուհապպէթ սահիճ տիր զաննըլտա պլտանա. լազը,

— Վէ պէն տալի սիղի սէվլէքտէ յիմ, շիւնքի սիզ, իլք տէֆա բէտէրիմին Քէօր-Սէնտան մէլլանէսինտէ պէնի ալամաեա կէլտիկինիգտէ, Էօրիւպ սէվտինիզ իտի . . . վալիտէմ Էօլէլիտէն պերու, սիգտէն պաչգա քիմնէտէն հիլ պիր հիւանի թէվլէճճիւն վէ հիլ պիր թալթիֆ կէօրմէմիշիմ տիր, հէր քէն պէնի, Եարալը պիր քէօրէք կիպի գօվուպ տէֆրթմէքտէ տիր, վէ քիմնէ Եիւզիւմէ պագմազտա օլմասըլգտան պաչգա, հաթթա օլ պիղիմ գարուճու իկըլէ իաթուն պիլէ, պէնի թահգիր իլլէմէքտէ տիր, — տէտի Թօրթիլեար :

— Ա՛ ճայիպ, վայ բաչպար, վայ, տուր Եօյլէ իտէ, պէն օնա թէէպիլհ իտէ յիմտէ, պիր տաճա սենի ինճիտիպ կիւճէպրիմէսին, — տէտի լա Շուէթ, առէթտա, Եօյլէ պիր սէվլիմի չօճուղա հազարէթ իթմէքտէ օլմասընտան տօլանը, պիր Եսէրի հիտտէթ կէօթմէրէք . . .

Թօրթիլեար մէրգուճէնին մէզքըլը սալթէ մուհապպէթիլն ինանըպ պլտանազտա իտի :

Լա Շուէթ մէրգուճու, գապա պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ, թէրըրէն գուճազլանարազ Էօրիւպ սէվտի : Թօրթիլեար պու տէֆա տաճա զիեատէ միւթէէստիր օլուպ վէ շէվզէ կէլէրէք, քէմալի մէնուսիլեթ վէ շիւբանլիլեթ իւզըլ :

— Արթըզ պոնտան սօնրա, սիզ հէման պանա իսթէտիկինից Եմր իտինիզ, պէն անինտէ իթաաթա վէ իճրա

սընտ հազար ու միւնիմազը պուլունամըլըմ տըր... վէ սիզ տէ կէօրէճէքսիսիզ տիր թի, պէն նա սըլ իշինիզէ եարտեաւ պիլիբիմ, —տէ յի պաղըրտը:

—Իէք ալէա էօյէ իսէ, իմտի սէն տէ պիլմիշ օլ թի, պիզէ եարաճազըն իըրտէթ լէրինտէն տօլաեր, ասլա նէտամէթ կէթիբմէ եէճէքսիս տիր . . .

—Ա՛հ, քեա՛շ թի, հէր վաղըթ սիզին եանընըզտա գալաա իտիմ:

—Էկէր աղըլը ուսուլու օլուր իսէն, օտա օլապիլիբ, սէն անճագ սապը իյլէ տէ, պիզ իճապընտ պագարըզ, սէն արթըզ պիզիմ իքիմիզին եանընտան ալըլըմսեաճագ սըն տըր:

—Էվիլէթ, —տէտի Աէթըր ա՛էգ օլ, —Աէն տայիմս պէնիմ էյիմտէն թութարագ, ատէթա ալիլ պիր ֆագըր տըր կիպի կէգաթիմէլիսին, վէ սիւալ իտէնէրէ տէ, բէտէրիմ տիր տիմէլիսին, օլ վագըլթ նիչէ էվիէրէ գօլայ գօլայ կիրիպ չըգապիլիբիզ, պինլէրճէ իշիբ կէօրէպիլիբիզ, —տէ յի լաւ վէ յի մէգալ իթտի մէրգում հիտտէթ լէրէթ, —վէ ալէլիտուսուս, էկէր լա նուէթ տէ պիզէ եարտըմ իտէճէք օլուր իսէ, չօգ էվիէր երգըզ, վէ չօգ տա օճաղլար սէճտիլի բէպիլիբիզ, վէ իլթէ պէնիմ տէ օլ գէման, օլ մէլուն իօտօլիուն հագղընտան կէթէճէ կիմտէ շիւրճէ ճայիզ օլամազ. . . մէրգում կէրի պէնիմ կէօղլէրիմի կէօրմէզ իլլէտի, լաթին, պէն հալէա քէնտի գուովիլթ ու գուարէթ իմտէն, պիլիսիս պիլիսիս տիւշ միւշ տէ յիլիմ, պէն եինտ օլ էվիէրի Աէթըր ա՛էգ օլում. . . մէրգում կէրի պէնի կէօղլէրիմ ըըզլաթընտան մահրում գըլապիլտի, լաթին, պէնտէ հալէա քէնտ քէնէվիլլէ, իսթէտիկիմ ֆէնիպըզ տիւշիւնէպիլիմէրիք գուարէթ իմտէ մայիք պուլունամազ տաերմ: վէլհաթըլ թօրթ իյիար, պէն պաշ օլուուզում հալտէ, սէն տէ պանա կէօլ օլմալըսըն, վէ, լա նուէթ, սէն տալի էլ վէ աեազ մագամընտա օլարագ պանա եարտարմ իթմէլիսին, հա՛, նէ՛ տէրսին, եարտըրըն, եարամագըրգա սէօլ վիլիբիմիսին:

—Ա՛, գօճաճըլըմ, մէկէրի պէն սէնին ուղրունտա, ա՛

սըլմանա վէ քէսիլմէեէ պիլէ հազըր պուլունամազ տա տէ յիլ միեիմ, նիչին պէօյէ շիւրճէլի վէ սիթէմքեարանէ լագըրտարար իթմէքտէսին, մէկէրի խասթ ախանէտէն չըգարըլմտա, Աէն—Մանտէտէն օլան պիր ատամ մարիֆէթ իլլէ, օկրէսին մէ յխանէսինտ ասամ կէճտտէրէթ պէնի իսթէտիկիսին իշիտիր իշիթմէզ, գօլուպ տա պուլունատուղուն քէօյէ կէլէրէթ, օլապիլալ ատմէլէրին խանէսինտ սէնի պուլունտըմ մը, վէ հաթթա սէնին իշին, գօճամ տըր տիմէտիմի:

Աէրգում մէնին մէզ թիւր լագըրտարը, Աէթըր ա՛էգ օլ իւզէրինտէ ֆէնա պիր թէէտիր բէյտա իտէրէթ, լաթըրունա, մուճիպի հիտտէթ օլաճագ պլ խուտուս կէթիտիրէրինտէն, մէրգում պիրտէն պիրէ թավը ու լիսանըր թէպալ իլլէ, վէ քէմալի հըրս ու հիտտէթ իւզըն պաղըրարագ,

—Պէն մէրգուման օլ քեամիլ քիմէնէլէր իլինտէ եալընըզ գալարագ սըգըրպ օսանտըրմտան, արատան պիր այ կէշտիքտէ, արթըզ թէհամիլի կէթիբմէզ օլտում. . . գօրգմանեա պաչաարմ. . . վէ իշիթ օլ վագըլթ, սանա խագէթ կէճտտէրէթ չաղըրմազըլըր տիւշիւտիլմ: Բէք իյի էմին, բարաղըրմըլ չալտըրայ, —տէ յի իլալէ յի մէգալ իթտի մէրգում, կիլիտիքճէ շալզ ու զագպը իզտիեատ պուլալագ, —տէնին կէլտիկիլին ֆէրտապը կիւնիւ, վէօլ կէշիսիտաէթի մէլունտն պանա վիբիշ օլտուղու բարատան գալան մէպլաղըր չարալար: Էվիլէթ. . . մէգըիւր յիւրալըրմ իլինտէ պուլունամազ տա օլան քէմէրիմի, պէն ուեու մագտա իքէն աըրտըլար. . . պու խագիլիկի, անճագ սէն եարապիլիբ իտին: վէ հէմտէ, պէնի բէնչէլի հիւքիւնէ կէշիբմէրիք նիլէթի խայիլէսիլլէ, մուլթլագա սէն եարմըշ օլմալըսըն, նասըլ թի միւլատընտա հասըլ օլարագ, իլլէլէ շիմտի պէնի քէնտի հիւքիւն թահթընտա թուլթմագտասըն. . . ՕՖ, պու խուտուս խաթըրմա կէլտիքճէ, հիտտէթ իմտէն գանըմ պաչալըն սըչըրամազ տա տըր, նէ՛ խալթ իթտիմտէ, հէման օլ վագըլթ սէնի էօլտիւրէրէթ լէշին սէլտէտիմ. . . ա՛հ խըրըզ ճատը, ա՛հ:

լիպ պիր ավուճ ինճէ դուժ տլտը, վէ հայտուտուն կէօղէ-
րինէ տօղրու ավթը վիրտի :

Մէգքիւր գուժար Մէթըր տէգօլուն երկզլէրինէ գուր-
չուն կիպի վուրարագ, օլ էվվէլի աննընա եէտիկի թաշ-
տան չօգ զիեատէ պիր աղրը վէ սրղը վիրմէկէ, վէ կէօղէրի
իչի ավէշ կիպի եանըպ գավրուժանեա պաշլառթղընտան,
արթըգ մէրգուժ, թարիֆտէն միւսթ աշնի ազիմ պիր իւմիտ
քէսէքլիկինէ տիւշէրէք, պիրտէն պիրէ հարէքէթ պիրլէ,
գօլլարընը խաշվարի իլէրի տօղրու կէրտի, ճէյպէթլու սու-
րէթլինի, բուշի սէմտէ տօղրու գալարըտը, վէ երիւրէրլէր
տանանմազ պիր թարզ ու սէտտ իւզլէ :

—Աման՝ Ալլահ, աման՝ Ալլահ, աման՝ Ալլահ, —տէյի
պաղրըրպ եարվարմանեա պաշլատը :

Հէր նէվի ճիւրմու ճինայէթլէր իլէ միւլէմնա օլուպ, վէ
էն զիեատէ նամտար հայտուտլարը պիլէ գօրգուտուպ տիթ-
րէթմիշ պուլունան էօյլէ պիր պէլարը հէրիֆին, քէնտի նիլ-
եէթ վէ միւրատը, եանի իթթիւարիլէ օլմտտըրը հարտէ,
էօյլէ պիրտէն պիրէ ինայէթի Պարիլէ միւրմտամմա գալ-
գըրչմաթը, զանն իտէրսին քի, պիր հիքմէթի Բէպպանի էսէ-
րինտէն նէշէթ իլլէմէքտէ իտի :

—Մաշալլահ, գօճաճըղըմ, մաշալլահ, նէ եարմազ-
տաաշն, երկղունէ իաշ մը չըգարմադտաաշն, —տէյի պա-
ղրըտը լա Շուէթ մէրգուժու իսթիհզա իտիպ էլլէնէրէք :
—Փագաթ, աման՝ գօճաճըղըմ, աղըրը պաշլտա ալ, քէն-
տինի թօրլա, շիմտի աղղըն տիլին չարբըրը վէ թութու-
լուր հա՛, չիւնքի, եանըլը լիսան գուլլանըպ, վէ եանըլը նի-
եազ իլլէմէքտէսին, եանի, շէյթմանը քէնտինէ եարտըմա
չաղըրաճագ եէրտէ, Ալլահ՛ը չաղըրմադտաաշն :

—Օֆ, պարի պանա պիր պլաճ գօրուն վիրինիղ տէ,
ճանըմա գաստ իտէրէք, չու հարտէն գուրթուլուպ պիթէ-
եիմ . . . էվվէթ, վիրինիղ, պարի հայլմէ մէրհամէթ իտէ-
րէք, պանա պիր պլաճ հիմմէթ իտիպ վիրինիղ, զերա,
ճիւմէթ ալէմ պէնի րէտտ վէ պման հաղարէթ իլլէմէքտէ

տիր . . . —տէյի պաղրըտը սէֆլի հէրիֆ, տիւշար պուլուն-
տուղու վաշչիճէ հըրս ու զագապընտան նաչի եուժրուզլա-
րընը ըսրըրպ տիշլէէէրէք :

—Պիր պըշաճ մը . . . ա՛հ գօճաճըղըմ, իլլէթ ճէպինտէ
ճէմպիր թանէ վար տըր վէ հէմտէ րէք ալէա քէսկին տիր
. . . Բէք իլի պիլիթսին քի, կէրէք Բուլ սօգաղընտարի օլ ու-
ֆաճըղ թէրէ ճիւր ինթիւար ատէմի այ ըլլըրնտա օլտուղու
հայտէ . . . վէ կէրէք Բօտաի եօլունտարի սրղըր թամիլինի
. . . մէգքիւր ճէպինտէքի պըչազլա էօլալիւրիւպ, աճրէթէ
եօլճու իլլէմիշսին տիր . . . իմտի, պիլզպլթ քէնտին իլլն տա-
լսի, անը իսթիմալ իտէպիլիթսին, պիլզտէն պաշազ պըշազ
խսթէմէքիկէ հիշ պիր ինթիւար ճօգ տուր . . . —տէտի լա
Շուէթ :

Մէթըր տէգօլ, քէնտինի աճըմտաթգտան պաշազ, հաթ-
թա էօմիլունէ գաստ իթմէսինէ տաշիր նասիհաթ պիլէ վի-
րիպ վէ պէքլէնիլտիկինի իլիթտէքտէ, անինտէ թէպտիլի լի-
սան պիրլէ, վէ սաղըր պիր սէս իլէ, վէ գօրգագճա ալշագճա
(վաա) պիր սէօյլէյէ իլէ :

—Շուրինէօր սիգտէն չօգ իլի պիր ատէմ իտի . . . պէ-
նիմ բարալարըմը չալմտաթգտան պաշազ, հաթթա պէնի
աճըրըպ մէրհամէթ տալիլ իլլէտի իտի, —տէտի :

—Իլի եա, սէն տէ նիչին ալթունարըմը չալտըն, տէյէ-
րէք ալէյհիմտէ չիւրճէ իլլէմէքտէսին, —տէտի լա Շուէթ
կիւճ հալ իլէ կիւլմէսինի թուլարագ :

—Չիւնքի օտամա սէնտէն պաշազ քիմնէ կիրմէտի իտի,
—տէտի հայտուտ, —վէ ճէմտէ բարալարըմ, թամ սէնին
կէլտիկին կիճէ չալընտը իտի . իմտի, սէնտէն պաշազ քիմ
տէ՛ն չիւրճէ իտէպիլիթսիմ, մէկէրչի մէգքիւր օթուրտուղուժ
խանէաէքի քէօլլուէրտէն չիւրճէ իթմէքիկիմ ճայիլ օլա-
պիլըրմիտի, սէն տէ րէք ալէա պիլիթսին քի, ծըլար օ էօլ-
տա շէյլէրէ միւրթէտիր քիմնէլէր տէյիլ տիլլէր :

—Նէ՛ տիմէք տիր, մէկէրչի մէրգուժան քէօլլուէր տա-
լսի, պիլզմ կիպի ինսան տէյիլմի տիրլէր, մէկէրչի ծըլար

խորրդըզգ իտէ՛ մէզըլքով, սըլարտա պուլունան ֆարգ ու քե-
րամէթ նէտէն տիր, աճապա հէր կիւն սիւտ իշմէրտէ օ-
լուպ, վէ գըրըլարտան տա կիտիպ թապչանըլար իչնն օթմու-
թօրըլանըլարնտա տըր :

—Պիւլմէմ, պէն անը պու՛նու պիւլմէմ, պէնիմ պիւլտի-
կիմ շու տուր քի, բարալարընը չալըտըլար, վէսսէլամ . . :

—Մէկէրչի սէնին բարալարընըն չալընմասընա, պէնիմ
մէսուլ թուրթուլմագըլըրմ ճայիզ օլապիլըր մի . սէնին լա
ճուէթինտէն չիւբհէ իթմէրիկիկն, հազգըլ պիր շէյ սաեը-
լապիլըրմի : Պագսանա . . էլըն օթուրալըմ, լաքըն տօղըու
տիւ չիւնէլիմ վէ տօղըու սէօյլէեէլիմ . սէն պիր քէրըէ շու-
նու տիւ չիւնմէլիսին քի, էկէր պէն սէնին քէմէրընի չալընը
օլսա իտիմ, արթըզ հիչ եանընտա տուրճըրմու իտիմ, ա-
նինտէ ալըր եիւրիւլիւ վիւրի իտիմ, սէնտէ հիչ ազըլ Եօգ
մու տուր : Յագաթ, տօղըու սու, էկէր միւմընն տէ օլապիլտէ
իտի, մէզքիւր բարալարընը, պէն քէնտիմ տասի չալար
իտիմ, վէ եէ յիւ պիւթիւրտիւրտէն սօնրատ, եինն կէլըր սէ-
նի պուրթու իտիմ, չիւնքի, հէր նէ գատար կէօլլէրին ալի
իսէ տէ, կէօնիւլ պու եա՛, ճանըմ սէնի բէք սէվմէրտէ տիր
. . . ա՛հ հայտուա ա՛հ . . . հայտէ, հայտէ, ազընը պաչընա
թօրա, վէ գալպինի թէսկին իլլէ տէ, էօյլէ տիլլէրնի գը-
ճըրտաթմագտան վա՛զ կէչ տրթըզ :

—Չանն իտէրսին քի, պիղիմ պապալարզ, տիլլէրիլլէ չա-
թըր չաթըր ճէվիզ գըրմագտա տըր, —տէտի թօրթիլեար :

—Վա՛յ բիճ վա՛յ, տօղըու տուր սէօյլէտիկի, էօյլէ եա,
դանն իտէրսին քի, ճէվիզ գըրմագտասըն . . հէր նէ հալ
իսէ, արթըզ հըրսընմա գօճաճըրըմ, վէ պըրազ մէրգումու
քի վարսըն կիւլիւն էյլէնսին, սէն տէ պիլիւրսին քի տաճա
չօճու գուտը, էլպէթթէ քէնտի սինիսին իղթիլըլարնը իճրա
իտէճէք տիր վէ շունու տա պիլնէլիսին քի, սէն չիմտիլէ գա-
տար եարաըզըլարնտա հազգըլ տէ յիլ իտին, զիրա, մէրգում
մաթէմ էլպիսէսի կիչէն, վէ պիր մէզարճընա պէնդէմէրտէ
օլան ատէմ, պանա նէ՛ սէօյլէմիլ իտի, Պու գվալ չիթթիկիկն-

տէ կէնճ պիր գըզ վար տըր, էկէր մէրսու մէ գըզը չալըպ տա,
Սէն-Տընի սահասընտա պէրլէեէճէկիմ ֆիւլան մահէլլէ կէ-
թիւրէճէք օլուր իսէնիզ, սիզէ պին թանէճիք ֆրանգըմ վար
տըր, տէմիլ իտի, սէօյլէ չիմտի գօճաճըրըմ, էօյլէ տէ յիլ
մի, վէ պէնտէ, մէկէրչի, հայտէ շու իչի պէճէրէլիմ տէ բա-
լալարա գալու չալըմ, տէյէրէք գօլուպ սանա կէլմէտիմ մի,
վէ պիղպաթ սանա թէքիթ իթմէտիմ մի, մէկէրչի պէն իս-
թէտէ իտիմ, սէնին կիպի իքի կէօղտէն մահրում պիլընի
պէրապէրիմտէ արմազտան իսէ, աթէչ կիպի կէօլլէրէ մայիք
պուլունան պիր ստամ պուլւմաղ մը իտիմ, սէն տէ բէք ա-
լու պիլիւրսին քի ալապիլըր իտիմ, ֆագաթ, նիլիէթիմ մահ-
զա սանա պիր նէվի իեանն վէ սատազա վիւրմէքիւքտէն իպա-
րէթ պուլունագտա տըր . . չիւնքի, պու իշտէ սէնին եա-
բաճաղը՛ննէ տիր, ատէթ ա հիչ տիր, նէ եարաճազ իսէք, թօր-
թիլեար իլլէ պիլ իքիմիլ եարաճաղըլ տըր. պիլ մէրգումէ
չօճուլու չալըպտա արապաեա աթտըղըմըրտա, սէնին պի-
զէ եարաճաղըն եարաթմ նէեէ՛ պէնդէր պիլըրմիսին, թըպ-
գը, քէնտի էօլունա կիթմէրտէ պուլունան պիր օնիպուս
արապասընա, պէչինճի պիր թէքիւրէք տաճա իլալէ իթմէք-
իկի պէնդէր, լաքըն, պու ճիւմէլ իլլէ տախի, պէյիս Եօգ,
վէչէլ միւմընն օլուպ տա, պէն սէնին բարալարընը չալընը օլ-
սա իտիմ պիլլէ, եինն սանա, էլիմտէն կէլէն իլիլիկի եար-
մաղըրը արգու իտէր իտիմ, չիւնքի, պէնտէ պիր մէրազ վար
տըր, վէ մէզքիւր մէրազ տա պաչապ պիր շէյ օլմանբալ,
իլա սէնի քէնտիմէ միննէթտար գըրմագ տըր, էվլէթ իս-
թէրիմ քի, սէն հէր վագըլթ, պէնիմ կիպի պիր սէվիլիւլու
ճուէթիսին թահթը միննէթիտտէ պուլունասըն, վէ տայի-
մա պանա միւ ճիւմճ օլասըն : Պիլ ալաճաղըմըլ պին ֆրանգ-
տան իքի եիւզ ֆրանգընը, պիլըր պիր տէֆա պուրանա ա-
րապա իլլէ կէթիւրմիլ օլուպ, վէ պիր տէֆա տտիթ, մաթէմ
էլպիսէսի օլ մուաղըմ գաթըն, պիր իսրտէթթէրտա իլլէ,
մէրգումի քիւչիւճէք գըրը պէրլէմէք իւզըն սաղլանմագ-
ըրըմըլ իզթիզա իտէն մահէլլի թայեին ու թախիս իլին

կէլմիշ օլմասընա մու գապիլի Պարպիլեոնա վիրէճէկիզ տիր . . . տրմէք տիր քի, սէքիզ Եիզ Ֆրանգ տա պիլիմ կըմիզէ գալանազ տըր քի, սէֆայի խաթըր իւզրէ սարֆ խտէր քէ յֆիմիզէ պագարըզ, իմտի, պու պէօյլէ օլտուզու հայտէ, նէ՞ տէրսին, արթըզ սէնին պանա գարչը կիւճէնմէքիկէ պիր հազգ ու սալահիլեթիլն գալապիլնր մի:

— Իյի էմմա, մէզքիւր բարատան, պանա տա պիր շէյ վիրէճէկիլնէ տայիր, Եէտիմտէ նէ՞ էմնիլեթիլմ վար տըր, սէնին քէ յֆիլնէ մէնուլմ պիր քէ յֆիլեթիլմ տիր, պիր քէրրէ իշ պիթալրտէն սօնրա, Եկէր իսթէր իտէն վիրիբօն, վէ Եկէր իսթէմէզ իտէն, պիր բարա պիլէ վերմզպն, Եօյլէ տէյիլմի, — տէտի հայտուա, թէքիւլ պիր Եմնիլեթիլմպիլք իարաղիլնէ:

— Վագատ Եօյլէ տիր, Եկէր իսթէմէզ իտէմ, սանա պիր ազճէ պիլէ վիրմէմ, չիւնքի սէն պէնիմ բէնշէ յի հիւքմիւմ տէ պուլունմագատարն, Եվիլէթ զօճաճըղըմ, պիր վագըթ լա կուալէօզ նէ հայտէ իտի իտէ, շիմտի տէ սէն, այնի հարտէսին, Շէյթան սէնին ճանընը ալընճանա գատար, Եվ վէլա պէն պիր Եյիճէ սէնի Եագըզ գապուրմալրիըմ, հա՛ հա՛, հա՛ . . . նէ՞ տէրսին, ա՛ պէնիմ թաթըլ զօճաճըղըմ, կիլ օլմա՛զ մը . լաքին, օ տէյիլ էմմա, սահիճէն հալէա սէն պանա տարկը՛ն միսըն, վէ լա Շուէթիլնէ գարչը օլմա պու քիւսիլնիլեկիւնէ, տայիմա պէօյլէ տէվամ իտէճէքիլսին, — տէտի իլալթիլնէ թէք կեօզ գարը, օլ հէնկեանտէ քէմալի զամ ու էլէմ իւզրէ տիլսիլ կիպի սուս օլուպ տա տուրմագաթ պուլունան, մերգու՛մ հայտուտուն ումուզլարընր տէօյիլպ օզչանարագ:

— Հագըլն վար տըր, — տէտի մէրգու՛մ, քէմալի հիտտէթ ու զագապընտան նաչի պիր ա՛հ տէրուն շէքէրէք, — չի՛ չարէ, թէճէլիմ պէօյլէ իմիշ, էլտէն նէ՞ կէլիլ, պէնքի . . . պէնիմ կիպի պիր առէմ քի . . . վագթիլնէ, Եկէր պիր քէրրէ իւֆիլսէմ, իրինիզին պիրտէն ճանընը ալապիլնր Եքէն, պու կիւն իտէ, սէնին կիպի պիր չօճուզ իլէ պիր տէ գարընըն

բէնշէսինտէ, պիր Եյլէնճէ՛ օլմուլու՛մ տուր: ՄՓ, քեա՛շքի էօլիմտէն օլ գատար գօրգմագատ օլմասա իտիմ, — տէտի մէրգու՛մ, մէզքիւր Եօգուլուն իւզէրինէ տիւչուզ օթուրարագ:

— Տիմէր տիր քի, արթըզ սէն քէնտիտէն գաթըր իւմիա իթմիշ, վէ գուվիլէթ ու գուարէթիլն զայոլ կլէմէլան տիր, — տէտի լա Շուէթ մէրգու՛մա պիր սուրէթի թահգըրա-նէտէ սէօյլեթէրէք. — իմտի, սէօյլէ, հէման չիմտի քէնտի իլճասայնի իւզրէ սէօյլէ, սէնիլնէ Եյլէնմէքիլեկ շըզըմագ-լըզտա հազգըմզ Եօ գմու տուր: Մտատմքի պիլզաթ քէնտին, հիշ պիր շէյնէ իգթիտարըն գալմատըղընը, վէ զայլէթ վէ ճէսարէթ տէն պիւթիւն պիւթիւն տիւշտիկիւնիւ իզրար կլէմէքտէսին, տրմէք տիր քի արթըզ պէն տէ սէնտէն իւմիտ քէսէրէք, վէ պաշգա պիր թարիզէ սիւլուք իտէրէք սէնի թէրք վէ տէֆ կլէմէլիլիմ տիր:

— Ա՛հ, հէր շէյտէն զիւտտէ շունա Եանըզ թութուլ մագատանըմ քի, օլ պէնի պու հայլէ վագ կլէմիշ օլմա մէէլուն ստամտան ինիլգամըմը ալամանաճաղըմ տըր, չիւնքի սիզ տէ Եկէր պէնի թէրք իտէրէք Եիւզ իւսթիւնէ պըրագաճագ օլուր իտէնիզ, արթըզ օլ պապտէ հիշ պիր իւմիտիմ գալմանաճաղը շէօյլէ տուրսուն, պէն տէ տայիմա պու սէֆիլ հայտէ գալաճաղըմ տըր, — տէյի պաղըրաը Մէթը տէգօլ տահա զիւտտէ հիտտէթ ու զագապը արթարագ: ՄՓ, կէրիլ պէն Եօլիմտէն զիւտտէսիլնէ գօրգմագատա իտիմ, Եվ վէթ . . . հալէա տա զիւտտէսիլնէ գօրգմագատանըմ, լաքին, պու ճիւմիլ իլէ տախի, Եկէր չիմտի պիրի կէլիպ տէ պանա, «Սլ սէնին կէօյլէրինի կէօրմէզ իտէն ստամը, սանա թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա . . . սէնին Ելլէրինէ վիրտիքտէն սօնրա . . . գալարըլպ իրինիլի պիրլիքտէ օլտուլու հարտէ, պիր կիրտագա աթմաճագըր տըր, նէ՞ տէրսին, բազի օլըքմուտուն, տէյէճէք օլա, Ալլահ տա շահիտ օլուն քի «բէք ալէա, բաղիլիմ, վարսընլար աթսընլար . . . Եվիլէթ, բաղիլիմ» տէյի ճէվապ վիրէճէկիլմ տիր. զերա, բէք կի պիւրիմ, վէ

էմինիմ՝ քի, մէջքիւր կիրտապըն տիպինէ ինէնէ դատար պէն անըն եագասընը պըրագմանըպ պըրիքտէ ինտիքտէն պաշգա, ինինճէեէ տէկին տախի, աղընը, պուրնունու, եկուլէրնի կէօզլէրնի, վէ պոյնունու պօղապընը, վէ հաթթա կէօքսիւնիւ վէ երարէկինի տախի բարրա բարրա տիլէյիպ թէյէֆ իտէճէկիւմ տիր, էվլէթ, պիր պըլագտան ղիեատէ պըլագըրդ իճրասընտա պուլունարաղ, ախը ինթիգամ իյլէեէճէկիւմ տիր: վէլհասըլ, շու տարի տիւնետաա, էն պիւյիւք հըրս ու հէվէսիմ, իյթէ անճաղ պունտան իպարէթ պուլունագտա տըր:

—Հա՛, աֆէրին, գօծածըրմ, իյթէ պէօյլէ ղայրէթիլի վէ ճէսարէթիլի օյմալըրն, իյթէ շիմտի սեղէրիմ սէնի... էլպէթթէ պիղ օլ Բօտօլֆ տէնիլէն իսպլինի պիր աէֆա տահա ըսաթ կէթիլիպ էլէ կէշիլըրիղ... վէ քեզպիլք Նուրի-նէօրիւ տախի... Ղայրէթ ալ, գօծածըրմ, էլպէթթէ պիղ անըն իքիսինի տախի շիյ շիյ եէեէճէկիւղ տիր. էվլէթ, իյթէ պէն քէնտիմ սանա սեօղ վիրեօրում քի, իքիսինին տախի հաղգընտան կէյէճէկիւղ տիր...:

—Սաճի հմի սեօյլէօրսուն, արթըգ սէն պէնի թէրք իթմէեէճէքիսին տիր, —տէտի հայտուտ մէրգուճէեէ քէմալի թէպաղու իւղըէ, Փաղաթ, հալըն տա շիւրհէ իթմէքտէ օլարագ: —Մաաղալլահ, էկէր շիմտի սէն պէնի թէրք իտէճէք օլա իտին... պէնիմ հայիմ նիճէ օլսճաղ իտի...:

—Էվլէթ, հաղգըն վար տըր, էօյլէ տիր... Պաղսանա գօծածըրմ... էկէր Թօրթիլեարը արարաղ, վէ սէնի տէ շու օլանըն օրթասընտա պէօյլէճէ պըրագարագ, արապտեա պինտիկիմ կիսի ուլըպ երիւրեւիւ վիրսէմ, քէթթօճաֆ պիր շէյ օլմաղմը... պէօյլէ պիր սօտղ կիճէտէ, աճապա նէ եարարըն, վէ նէ հալ քէսպ իտէրալին. հա՛, տօղրու սեօյլէ, հայտուտ հէրեֆ, բէք կիւլէճէք վէ բէք տէ էյլէ-նէճէք պիր շէյ օլուր, էօյլէ տէլլէմի:

Մէրգումէնին պու թէհատաամիղ լաղըրտըլըրը իւղէրինէ, Մէթր տէգօլ, տիւչարը տէհէլէթ օլարագ, ըս Նուէ-

թին եանընա եագալաշար, վէ տիթրէեէրէք մէրգումէեէ, —Խայր, իսայր, լա Նուէթ, պու ինսանիլեթիսիլի սէն եարմագըն, իրթիքտաղ իթմէգալին... քեզպիլք Թօրթիլեար տախի ինսանիմ քի եարսըն, ղիրա արթըգ սօն տէրէճէ պիր քէթիլիւլիւք տիմէք տիր պու:

—Հա՛, հա՛, հա՛, սօն տէրէճէ քէթիլիլիւք միւ տիմէք տիր... հայ պու քի, եա սէնին օլ Բուլ սօղաղընաքի քիւչիւճէք պիր իթմիլեար ատէմէ ետարըրըն, եա սէնին օլ սըլըր թաճիլինէ եարտըրըն, վէ եա սէնին օլ Անն-Մարթէն ճէտպէլինտէրի (գանալ) (՞) գարընա եարտըրըն, վէ քէզալիւք օլ վէօլ կէշիտինտէքի պիր էֆէնտիլէ տախի եարտըրըն, մէկէրչի պիրէք քէթիլիւլիւք տէլլէմի իտիլէք, մէկէրչի, սէնին ճարար եարտըրըրըն, ճարարն պատիի մէնու-նիլեթթէլլէրմի օլտուլար... հա՛, նէ՛ զանն իթմէքտէսին, մէկէրչի ճարարն տախի սէնի, գուտուրմուշ քէօրէքըր էօնլէրնէ աթմագըրղա հաղգըրը պուլունագտա տէլլէմի իտի:

—Շիմտի պէն սիղին բէնէնիղտէ պուլունագտաեւրմ, նէ իսթրէսնիլղ եարապիլիլըրսինիղ, գուվլէթ ու գուտարէթիւնիղ վար տըր, լարին, սուի իսթիմալէ գալըրշիմանըրը... —տէտի Մէթր տէգօլ սողըր պիր սէս իլէ սեօյլէեէրէք,

—վագաա, պէն տէ իրգար իտէրիմ քի... սէնին հաղգընտա շիւրհէեէ զահիլ օլմամա, իտէթա իլլէտիմ... վէ քեզպիլք Թօրթիլեարը տէօյմէքիլկէ չըրըմամիա տախի իտէթա՛ իլլէթօրմ... իմտի, աֆիլըր տիլէրիմ, անլաոընմը... քեզպիլք Թօրթիլեար, սէնտէն տախի աֆիլըգ տիլէրիմ... էվլէթ, իրինիղտէն տէ մագըր տիլէրիմ:

—Պէնճէ պէն քէնտի թարաֆըրման, լա Նուէթի տէօյմէքիլկէ չըրըմանա գարըրըգ, պէօյլէ սատէ պիր բարտօնու

(՞) Պիր մէմէք թէթտէ վէ եաթօտ պիր մահէլտէ, շայ վէ բրմաղ կիւպի ու պուլունանալ պու, իստթէն Եօլլար աչըրարագ շայ վէ եաթօտ բրմաղ թարգընտա կէթիլիլէն սուեա զանալ կանի ճէտպէլ թէսմիլէ օլմուր:

քեանֆի կէօրէմէեէճէկիմոնէն, պարև տիղ իւղէրինէ կէլէրէք բարածոն տիղէմէնի իսթէրիմ, —տէտի Թօրթիլյեար:

—Նա՛սըլ, շէ յթան եավորուու... պու օյան իշլէր վէ լադբրտըլար բէք հօշունա կիթմէքտէ տիրէր, էօյլէ տէլլէ մի, —տէտի լա Շուէթ Թօրթիլյեարա դահգահա իլէ կիւլէրէք, —Ֆադաթ, գօծածըրմ... տօղրուու, շու սէնին պիր քէրրէ տիղ իւղէրինէ կէլիպ տէ բարտոն տիղէմէնի, վէ օլ հալտէ տէրբեար օլածադ օյան չէճրէնի, պէն տախի կէօրմէքլիկի արգու իլլէմէքտէ յիմ. հայտէ պագալըմ, կէլի վէր, շու սէնին իթթիեարէ եարին նէղտնիտէ, իգհարը աչգ ու ալէագա իտէրճէսինէ տիղ իւղէրինէ կէլէրէք, պիր եալլարը վէր պագալըմ. հայտէ, չարուգ, եօղսա չիմտի սէնի պրբրքըպ կիտէրիղ, պիլիլիշ օլսարն, վէ շունու տա սանա լապէր վիրէ յիմ.քի, հէր նէ գատար սէնին կէօղլէրին կէօմէքտէ տէլիլ իսէլէր տէ, եարըմ սաաթ սօնրա գարանլըգ պասաճադ արը:

—Ստամ սէն տէ, անրն իչին կիճէ կիւնտիւղ պիր տիր, հիչ պիր Ֆարդը եօղ տուր, — տէտի Թօրթիլյեար իսթիհզանա չըգըչարագ, պիղիմ էֆէնտի քեանի բէնճէրէլէրի դանատարընը, տայիմա գարալը թութմագտա արը:

—Տիղ իւղէրինէ կէլմէքլիկիմիմի իսթէրիմն, պաշ իւսթիւնէ, իլթէ անը տախի եարարըմ... աֆիլըգ տիլէրիմ սէնտէն, լա Շուէթ, վէ սէնտէն տախի, Թօրթիլյեար... Նա՛սըլ, չիմտի մէմնուն օլտունուղմու, իլթէ օլ էմրինիկի տախի իճրա իլլէտիմ. —տէտի հայտէք, եօլուն օրթմարնտա տիղ իւղէրինէ կէլէրէք. —արթըգ չիմտի պէնի պուրատա պըրագըպ կիթմէեէճէքսինիղ եա, էօյլէ տէլլէմի:

Մէրգուսուն շու հալ ու հէ յեթիլէրիլլէ, տէրէնին եօգուշու իւղէրինատէ, վէ պաթմագտա օլան կիւնէչին գըրմըղբեա չալար օլան սօն զիեալարը օրթմարնտա պիր արտեա կէլիպ թօրթանմալարը, հէ յպէթմաիղ պիր մէնղարէ թէշքիլ իլլէմէքտէ իտի. Շէօյլէ քի, Մէթր տէքօլ մէշքիլը եօլ իւղէրինատէ, օլ գուվլէթիլ ելլէրինի թէք - կէօլ գարբեա

տօղրու ալըպ նիեաղար իլլէտիկի, վէ ատէթա, տթ բէրչէմինէ պէնղէմէքտէ պուլունան սէրթ վէ սըգ սաչարը, մօսմար քէսիլմիշ օլան աննրտան աշարը եաեըըպ ինտիբլէրի, վէ գօրգուսունտան նաչի, հաստէն զիեատէ ալըլէրի, վէ գօրգուսունտան նաչի, հաստէն զիեատէ ալըլէրի, վէ օլ հալմիշ օլան կէօլ գարագլարընըն գըրմըղբըլարը, վէ օլ հալմիշ տէ նիմ մէրթէպէ մէ յտանէ չըգան հարէքէթսիղ, սօլիուն, վէ ընղպըլ, վէ նիհանէթ պիրբը ճամ բարալարընա պէնվէր ընղպըլ, վէ նիհանէթ պիրբը ճամ բարալարընա պէնվէր միւշապիհ պագըլարը, սահիհէն, ատամա տէհէթ վիրբ պիր հալտէ պուլունագտա իտիլէր, զիբա, էօյլէ պիր ըղ պանտուտ ատէմ, քէմալի թէվաղու իւղբէ, օլ իրի իրի ումուղարընը էեէրէք, վէ գօրգուսունտան տա տիրտիր տիթմուրէրէք, պիր աճիլղէ գարը իլէ, պիր տէ ուֆածըլ չօճուգ նէղտնիտէ, տիղ իւղէրինէ կէլիպ տէ նիեաղար թագտիմինէ մէճպուր օլմսար կէօրիւլմէքտէ իտի:

Լա Շուէթ, սանթրաճըր գըրմըղը պիր շալա սարըմըշ օլուպ, պաշընտա տախի սիեաճ թիւլտէն մամուլ պիր էսլի պօնէ պուլունագտա օլտուղու, վէ մէգքիւր պօնէնին ալի պօնէ պուլունագտա օլտուղու, վէ քէմիլէրի տէքիլմիշ օլան, գարընըն չէնկէլ պուրնունաա, վէ քէմիլէրի տէքիլմիշ օլան, վէ գարարըլ պուլունուշ պուլունան լէհէնտնիտէ իսէ, պիր էսլէրի վահչիեանէ վէ թահչիւրանէ միւնահէտէ օլունտու վէ գարարըլ պուլունուշ պուլունան լէհէնտնիտէ իսէ, պիր էսլէրի վահչիւրանէ վէ թահչիւրանէ միւնահէտէ օլունտու սուրէթտէ իրի իրի օլտու գտան պաշգա, ուղուն ուղուն տա պրբըլար ալթընտա սիրէրլէնէն ատուղարը իսէ, չէքիլպ շանագլարի ալթմագ պա պուլունտուղարընտան, իւշտէթթ թանէ տիքիլի տիքիլի վէ մէ յտանտէ գարըլշ օլան սարը վէ գարդա տիլէրի տախի, կէօրիւլմէքտէ իտիլէր:

Թօրթիլյեար, պիր պու գ կիլնիլիշ օլուպ, վէ իւղէրինտէն տէ պիր գայիլշ քէմէր կէլիլմիշ օլտուղու հալտէ, մուվաղէ

նէ պուլմազ նիյեէթիյէ, լա Շուէթին ու մուզարբնա տա-
հունմըջ օլտուղու թագաիրատ, պիր անեազ իւ զէրինտէ տուր-
մազ տա իտի:

Մէրգում սըրտճալը շօճուղուն լէճճէսինտէն իլլէթի վէ
հիլլէթերա թագալմաթլը օլտուղու անլաչըրտըրը կիպի, սաչ-
լարը տէրճէսինտէ սարը սինսալնտան տախի, պէլալը, մաս-
գարա, վէ եարամազ պիր շէյթան բարչասը օլտուղու տա-
խի անլաչըրմազ տա իտի . . : Տէրէնին կօղուլունտան հապը
օլան կէօլիէ, մէրգումանըն պու ճէյեէթի ճէյպէթամիլը-
լէրինէ, պիր դաթ մասհա ճէյպէթ վիրմէրտէ օլտուղու հալ-
տէ, պիր թարաֆտան իտէ դարանլըզ կիթաթիքճէ պասամազ-
տա օլտուղունտան, մէրգըրու մէնզարէ տախի կէօրինմէկ
օլմաեա պաչլամազ տա իտի:

— Բէճա խտէրիմ սիլի, պորի պանա, պէնի պուրատա
պըրազըպ տա կիթմէեէճէկինիլի տայլը, պիր սէօլ վիլի-
նիլ, — տէտի Մէթըր տէգօլ, օլ ճէճնեամատ, քէնախ իւ-
ղէրինտէ հասըլ օլան գօրղու վէ շիւքճէեի կէօրտիւքճէ,
սէֆա տուլմազ տա պուլունան լա Շուէթ իլէ թօթիլիերարն
սիւքուլթիլինտէն նաչի տիւչարը տէհչէթ օլտարաղ. — նիճ-
րէտէսինիլ, կօգաս պէնի պըրազըպ տա կիթմինիլ մի, Ալ-
լաճ աչղընա օլտուն, սէօլլէյինիլ, սես չըգարընըզ, պուրա
տա՛մըլընըզ, կօգաս տէյլլվիսինիլ, — տախի իլալէթէն
մէրգում հայտուտ պիր սէն արմազ նիյեէթիլլէ գուլազ-
լարընը աիքէրէք, վէ պէրի պիրիսինէ թօգանըր իւմիտիլլէ
տախի էլլէրինի ուգատարազ:

— Եվլիլէթ, էվլիլէթ, դօճանըղըմ, գօրգմա, մէրազ իթ-
մէ, պուրատանըզ . . նէ, սէնի թէրք իտէրէք կիթմէք
մի, Ալլաճ իթմէսին, պէնիմ իլին կէրլի էօլում վար արը
էմմա, սէնտէն այրըմազ կօգ տուր: Իմտի, սանա դաթիէն
խապէր վիրիլիմ քի, պէն սէնտէն այրըմամ, վէ այրըմազ
խաթէմէտիլիլմ տէ, մասգա քէնտիմճէ պիր սէպէպէ մէպիլ
տիր, իմտի, մէրգըրու սէպէպի տէ սանա խապէր վիրլիլմ . . :
Տիլնէ շիմտի սէն պէնի օղէն տէ, թա էվլէյնտէն պէրու, պիր

խույ պիր թագալիթ վար արը, շէօլլէ քի, մութլազա հիւք-
միւմ վէ քէյթիմ թաճթընտա, վէ քէնչէմ իլինտէ, պիրտի
պուլունմալը արը . . : Էմմա, օլ միսլուգ խաթէր հայլանաթ-
տան պիրի օլտուն, վէ իսթէր ինտանլարտան պիրի պուլուն-
տուն . . : Բէկրիթտան (լա կուպէօգէ, քէնտի վիրտիլի իսմ
տիր) էվլիլէ (էլլէթթէ պիր կիւն, եինէ շէյթան անը պէ-
նիմ էլլիմ կէչիրտէճէք տիր, իւնքի, կիճէ կիւնտիւզ ար-
թըզ անը քէնտիմէ պիր իշ կիւճ վէ մէրազ իթմիլիմ տիր
. . : վէ պիր տասա էլլիմ կէչտիկինտէ, անըն աղղընը եւ-
ղիւնիւ դաճ երաղը կէ երաղըզ պէրպատ իտէճէկիմ տիր),
էվլիլէթ, Բէկրիթտան էվլիլէ, եանընա պէն պիր քիճ, եանի
պիր շօճուգ արըջ իտիմ, հալ պու քի, Ալլաճ պէլաչը-
նը վիրսին, վիրտիկիմ էլլիլէ էլլէրէ տանանամատըղընտան,
նալարը չարուգ ալքտի, վէ պէն տէ օլ սէպէպտէն, թամ
ալլիթ սէնէ էշէք ճէննէթիւտէ պէրէթաթմ. ֆազաթմ, պու
ալլիթ սէնէ միւտտէթտէ տալի, խուհումտան վազ կէչէ-
րէք պօշ տուրմազ տա տէյիլ իտիմ, իլլա, գուչլարա էղիլ-
էթէ վիրմէրտէ իտիմ, շէօլլէ քի, պաղը գուչլարը պիր վազըլթ
պէպէեիլ պըլտըրազ տան սօնրա, սաղ սաղ թիլլըրինի
չըգտարաթզ էլլէնիլ սէֆա տուլմազ տա իտիմ իտէ տէ . . :
րէք տէ իսթէտիկիմ գատար էլլէնէպիլէքտէ տէյիլ ի-
տիմ, իւնքի, օլ ուղուրտուզ հարլանլար տա, ճէֆտա
տանանամատըղըրաբնտան, թիլլըրինի կօլտուղում կիպի
էօլլէքտէ իտիլէր: Մասպէտտէն չըգտըգտան սօնրա իտէ,
լա կուպէթօղ քէնչէմէ տիւչտիւ իտէ տէ, օլ խալլինէ բիճ տէ
րէք չարուգ գաչըպ զայպ օլտու, կօգաս ծնա տասա խալ-
լի վազըլթ էլլիլէէլլէր վիրէրէք էլլէնէպիլէճէք իտիմ, լա
կուպէթօղտէն սօնրա, պիր քէօրէք երազալաթմ, վէ վա-
գաս անընա տախի, մէրգումէ գատար էլլէնտիմ, իւնքի
անըն գատար իշքէճէէլլէր վիրէպիլիլիմ. մէրգըրու քէօրէ-
յին պիր էօն վէ պիր տէ արգա անաղղըր քէսիլ չըգար-
տըմ, պու իճըր, մէրգըրու քէօրէկէ էօլլէ պիր թօճաֆ հալ
քէսիլ իթտիրտի քի, աճալ աճայիլ պիր սուրէթտէ եւ-

բերմանք տէր պուրնատուգճա, կերմեանն պանբըրը խտիմ :
 — Էջոյլէ իսէ, պէն տէ պիր քեօրեք թանբըրմ քի, պիր
 կիւն պէնի ըսրտը խտի, թըպըք տէտիկին կիպի եարա-
 երմ, — տէտի թօրթիյեար :

— Գօճաճըղըմ, իւր տէֆա սանա բասթ կէլտիկիմնէ,
 — տէտի լա ճուէթ հիքիայէսինն տէլամ խտէրէք, — պիր
 քէտիյէ եղիյեթիլէր վիրէրէք էլլէնմէքտէ խտիմ . . . Հալ
 պու քի, շիմտի պու սաաթտու վէ պու տաղըգասա, նէ ի-
 թիմ վար տըր, նէ քէտիմ, նէ գուշում վար տըր, վէ նէ տէ
 թէկիթիթում, իմտի, իթիմ տէ սէնսին, քէտիմ տէ սէնսին,
 գուշում տա սէնսին, Բէկիթիթում տա սէնսին . . . վէլէտաբլ,
 ճէվր ու ճէֆալարմը յէքէրէք, պանա զէվգ ու սէֆա պա-
 զըլլաեաճադ, սէնտէն պաչգա հի պիրմանխուգա մայր պու-
 լունմադ տա տէ յիրիմ . . . Մնլատը նմը շիմտի մատտէ յի, գօ-
 ճաճըղըմ, իշթէ շիմտիտէն սօնրա, էջոյլէ եա՝ պիր գուշա վէ
 եախօտ պիր ջօճուգա էղիյեթիլէր վիրէրէք էլլէնն ճէք եէրտէ,
 սէնսին կիպի պիր գուրտ վէ եախօտ պիր գաուրան իլէ ուգրա-
 շարադ էլլէնն ճէկիմ տիր, վէ իշթէ պու տա պէն տէ, նա-
 սըլ քի սէջոյլէտիմ, պիր խույ վէ եախօտ պիր իլլէթ տիր,
 արթըգ սէն նասըլ իսթէր իսէն, վար էջոյլէ անլա :

— Վայ դազապուրաճ ճատը վայ, — տէ յի պաղըբար
 Մէթր տէգօլ քէմայի զողապ իւղրէ անաղա գալլգարադ :

— Եա, հարէա պանա տարըլըպ հագարէթիլէր իլլէմէք-
 տէտի, էջոյլէ մի . . . Բէք ալէա, էջոյլէ իսէ, վար իշթէ պէջո-
 յէ պուրնատուգուն եէրտէ գարլ վէր քի էջոյլէսին, հօշմա՝
 գալ . . . շիլման տօմուդ :

— Պաղանան, պապաճըրգ, պու գըրլարըն նէ գարու-
 սու վար տըր վէ նէ տէ պաճասը, հէր թարաֆ սէնսին իլին
 ալըգ տըր, հէման կէօղլէրինի գարատա կիտի վէր, վէ տա
 յիմատա սողա սօլա սարմատարադ, աօղու կիտի վէր, հէր
 նասըլ օլա, էլպէթիթէ պիր եէրէ վասըլ օլուրսուն, — տէ-
 տի թօրթիյեար կիւրմէտէն պանբըրադ :

— Ա՛հ, էջոյլում . . . էջոյլում . . . նէրէտէսին . . . եէթիլ :

պարի սէն եէթիլ իմատըմա . . . — տէ յի պաղըբար Մէթր
 տէգօլ գօլարընըր պաղընա պաղլաեղպ իւղրիւնէրէք :

Պիր տէ պու արատա թօրթիյեար պիրտէն պիրէ եէրէ
 էլլիտիքտէն սօնրա, եալաչ սէս իլէ սէջոյլէ եէրէք,

— Եօլտան սեադ գէսի իլիթմէքտէ յիմ, կէօրիւնմէ եէ-
 լիմ, կէօրիւնմէ յէլիմ . . . լարին, պու կէլէն օլմէրգումէ կէնճ
 գըզ տէ յիլ տիր, շիւնքի, պու տա անքն կէլտիկի թարաֆ-
 տան կէլմէքտէ տիր, — տէտի :

Յիրվադը վիճուարուճա վէ եաչըճա պիր քէջոյլէ գա-
 սընքնքն, արգասընտա գօճա պիր շիֆթիլք քէօրէկի օլտու-
 զու կիպի, պաչընտա տախի իսթիլ գարալը պիր սէքէթ
 պուրնատուգու հալտէ, շէնտ տաղըգատան մէ յաանէ չըգ-
 տըրը, մէգքիւր տէրճիկի կէչտիկի, վէ լա կուալէօղ իլէ
 ապէ Լարթիթուն կիթտիլքլէրի եօլու թուլթարադ կիթտիկի
 կէօրիւլաի :

Իմտի, շիմտի պիգ, մէգքիւր չուգուր եօլտա կիզլէմիլ
 օլան իւչ նէֆեր հայտուտըրը, օլ պուրնատուգլարը հալ-
 տէ պըրադարադ, կիտիպ մէրգումէ կէնճ գըզ իլէ մէր-
 գում բահիպի պուլարմ :

ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

Կիւնէշին սօն զիեալարը, էգուէն գասըր ճէսիմիլէ, էթ-
 րաֆնտա պուրնան օրմանլար արգասընտան, եալաչ եա-
 վաչ կէօրիւնմէգ օլմադտա օլտուգլարը կիպի, հէր թարաֆ-
 տա տախի կէօլ այլնճաեա գատար ուճուդ պուճադսըլ
 օլարալ իլէ, սօուգատան տէմիր քէսիլմիլ օլան սիեաճ սիեաճ
 սապան տէմիլքլէրի շիզիլիլէր . . . կէօրիւնմէքտէ օլտուգլա-
 րնտան, մէգքիւր Պուգվալ շիֆթիլիլէ, մէգքիւր սուսուրգ
 վէ շէնլքպիլէք հիլքմ իթմէքտէ պուրնան վասի արալիլէր

օրթաւանսա, Արապիսիան չեօլէրինտէ, արայլզ արայլզ թէսատիւֆ իտիլմէքտէ օլան, վէ «օաղիս» թէսայիլ իտիլմէքտէ պուլունան եէշիլիլէրէր միսիլու կէօղէ վուրմագտա իտի:

Հալա պէղայէթ տէրէճէտէ պէրբուգ օլտուղու հայտէ, կիւն պաթըր թարաֆընտա իտէ, բիւղկեար վէ սուրգ ալէսմէթի սահիճէսի ստեղան ուղուն ուղուն մէրմէր տամարլարընա միւշապիճ ալ շիղկիլէր կէօրիւլմէքտէ իտիլէր. վէ մէգբիւր հալաեա տայիր օլան տիւմանլար, էվիլէ էմիրտէ քէսկին պիւր գըրմըրը բէնքտէ պուլունտուղլարըր թագտիրտէ, կիւնէշին սոն զիեալարըր հալաեա գարլատըրգճա իտէ, մէնէրչէ բէնկինի քէսպ կիլմէքտէ իտիլէր:

Վէ պու հէնկեամտէ մէճթապ իտէ, բույի սէմտտէ, նիմ պիր կիւմիւշ հայդա շէքլինտէ, վէ դայէթիլէ ինճէ օլտուղու հայտէ, հալանըն գարանլըրըր վէ ասիւմանըն մաիլիկի օրթաւանսա, թաթըր թաթըր բարլամաեա պաշադտա իտի:

Օրթալըրա տէրին վէ ազամէթի պիր սուպուգ հիւքմ իթմէքտէ իտի:

Ապէ Լարօրթ, միլէօր-տը-Մարի իլէ թէրէճիկին իւղէրինէ վասըլ օլտուղլարընտա, ուֆուգտա, բույի ասիւմանտա, վէ հէր թարաֆտա հասըլ օրմուշ պուլունան մէգբիւր ագչամ կիւղէլիլէրինի, պիթթէմաշա թէշէղղիւգ կիլմէք իւղրէ, ճիւղիճէ տուրու վիրտի:

Մէրգուճ ըահիպ շէօյլէ պիր տէրեալի թէֆէքբիւրէ տալարագ, տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինտէն պիրինի, ազչամըն տիւմանըլա նիմ մէրթէպէ գարարմագտա պուլունան օլ նիհայէթսիլ ուֆուգա տօրրու ուղատարագ, տալըրն տալըրն եանը սըրա կիթմէքտէ օլան միլէօր-տը-Մարիլէ իսիթապէն,

—Պագընըր, պիր քէրրէ, էվլատըրմ, շու ուճու պուճաղը օլմանան կէնիլիլէ քեայինաթա պագընըր... հէր պիր սէս վէ կիւրիւլտի էշիտիլմէքտէ տէ յիլ տիր... շու սուսուլուգ վէ շու նիհայէթսիլ կէնիլիլէր վէ տէրինիլէր, պէսէն,

ատէթա, պէնիի ատէմէ պիր էպէտիլէք ֆիւրբի վիրսէ ճալիտիր... Մարի, պուճու սիգէ սէօյլէմէքբիւրտէն միւրատըրմ պաշա պիր շէլ օրմանըր, իլլա, էիւքսէք տուրուլար իլէ մէճարլէ (տօրմուշ) պուլունտուղունուպու պիլտի կիմտէն, էսէրի ճէնապըր Քիւրբիտ օլան շու քեայինաթմճա կիւղէլիլէր իւղէրինէ, նազարը տիգգաթմընըր տավէթտէն իպարէթ տիր: Իւղէրինիլտէ չօգ տէֆալար միւշահէտէ իլլէտիկիմ տինտարըրա տայիր էսէր վէ տուրուլարտան միւթէշօիր օլմուշումտուր... շիւնքի, իսայիլ վագթըլար, մէգհէպճէ ագայիտ ու թալիմաթ վէ Ֆէրայիլիլն իֆա վէ իճրասընտան մաճրուճ գալմըլ օլտուղունուգ հայտէ, շիմտի էսէ, օլ պապտէ իւղհար կիլմէքտէ օլտուղունուգ էսէրի թէհայիւր, տօղրուսու, զիեատէսիլէ շայեանը տիգգաթմ վէ մէմուճնիլէթ տիր: Նէ տէրսինիլ, սիլ տախի, թըրպըր պէնիմ կիպի, շիմտի շու սաաթտա հիւքմ իթմէքտէ պուլունան սիւքիւնէթի միւլէսիլիտէն, միւթէէսպիր օլմագտա տէ յիլ միսիլիլ:

Միլէօր-տը-Մարի, մէրգուճ միւլէթէրէմ բէտէրին պու սէօյլէտիլէրինէ գարըլըրգ հէլ պիր ճէվապ վիրմէքէքէք, սիւքիւթ իլլէտի:

Մէրգուճ թէհաճիւպտէ գալարագ, մէրգումէնին էիւղիւնէ պագտըրընտա, աղլամագտա օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէն,

- Նիլին աղլամագտաւընըր, էվլատըրմ, —տէտի:
- Միւլէթէրէմ բէտէրիմ, քէնալմիլն պիր սէֆիլլէր սէֆիլի օլտուղունու պիլտիլիմ իլին աղլամագտաւըրմ:
- Նէ սէօյլէտօրսունուգ, մէկէրի սիլ սէֆիլ միսինիլ... մէկէրիլ սիլ, շու շիմտիլի հայինիլի պիր սէֆիլլէրմի առա իթմէքտէսինիլ:

—Վագտա, քէնտի հայիմտէն թէշէքբի իթմէքիլէ հագգըմ օլմատարըրըր, վէ ալէլտուսու նայիլ պուլլուլտուղում շունճա նիլմէթիլէր... բէք ալէս պիլմէքտէէմ... ֆազաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի...:

—Փագալթ մը, Փագալթ տիմեքիչ, նէ տիմեք իսթեմէքաեհինիզ :

—Ա՛հ, միւհթեքեմ բետեք, իշպու իպրազ իթմէքաեհ օլտուղում էլէմտէն տօլաեք ափվընըք տիլէրեմ, իհթիմապտեր քե, օլ պէնիսմ վէլիի նիլմէլէլէրեմ պուլունան զաթլար, պէօյլէ սեօյլէտիկիմի իլիթ տերքերնստե, կիւ ճէնէճէքլէր տեր . . :

—Պէնի տիլնէլինիզ, Մարի, պազը քէրրէ տիւշար օլտուղունուզ, վէ օլ ճիհէթլէ տէ, իլքինճի վալիտէնիզ մագամքնսա պուլունան մատամ ժօրթուն քէտէր վէ մէրապը ազիմինի մուճիպ պուլունտուղունուզ մահղունիլեթիթ ալիմնին սէպէպի հագղընսա, սիղէ չօղ տէֆա լազըրտը աշմըքըտըր . . հալ պու քե, սիղ տէ, տալիմա ճէվապ վիրմէքլէքաեհ իմթինս կլէմիշ օլտուղունուղտան, հէր նէ գատար պիղ տէ, տէրտի տերուհինիզ սէպէպիլնէ վազըք օլարագ, էլիմիզտէն կէլէն չարէ վէ թեհէլիլեթ թէշպպիւստ միւրաճաթ իտէմէտիկիմիղտէն տօլաեք դիեաաեհսլլէ թէէսսիեֆ կլէմէքաեհ պուլունուշ իսեթ տէ, պու ճիւմիլէ իլէ տալի, պիլտէն սէթը կլէմէք իսթեհիկիլնիզ էսրարը անլամազըլըզ չըգըշմագըլըզ տար նէգաքեթիթ գարը կէօրտիւկիւմիւզտէն, իսահնախահ սիւքիութ կլէմիշիլտեր :

—Մֆ, աման միւհթեքեմ բետեք, իւղէրիմտէ էօյլէ պիր Փէնալըզ հիս կլէմէքաեհ իմ քի, զաթընըզ թարիֆ ու պէհանն պիլէ միւզթէտիր տէ յիլիմ : Նիմտի պու տաղըգատա, թըպզը զաթընըքն իւղէրիմտէ հուսուլէ կէտիկի կիպի, շու տէրքեար օլան, վէ պու վազըթմ մախասու պուլունան մէնզարէլի բիւր սիւքիւնէթ վէ մահղունիլեթիթ իւղէրինէ, պէնիմ իւղէրիմտէ տալի պիր թէէսսիլի ալիմ հասըլ օլմուշտուր . . գալլիմէ պիր աղըրըզ պամանա պաշլամըշ . . վէ կէօլլէրեմ տօլարաղ աղլամըշմ տըր . . :

—Իլիլ եա, Մարի, նէլին վար տըր, տերտիւն նէ տիր Չաթէն սէնի նէ գատար սէվալիկիմիլի, պիլզաթը քէնալին տալի պիլիբսին . . Հայտէ յիլնիզ, աշընըզ պանա գալլինի

զի, սէօյլէ յիլնիզ պանա տէրտի տերուհինիզի, Հէրիմիզ սիզի սէվլէքաեհ օլտուղտան պաշպա, հաթթա շունու տալի սիղէ խապէր վիրէպիլիլիմ քի, հէման ալ կիւնտէն, մատամ ժօրթ իլէ Մ. Բօտօլի, նէգաթ ճէնապը բէպպանիտէ, հէմիշէ սէնի թահթը հիմայլէրիմտէ թոթմագըլըք տէրիւճաե իտէքէք, վէ կիւքահպըլըզ վազիլիթսինի իֆա էլլէեքէք, սէնի վաֆթիլի իթտիրէճէքէք տեր :

—Քիմ, Մ. Բօտօլի մա, պէնի կիրտապը սէֆալէթ վէ մէղէլլէթտէն իսէլասա հիմմիշ իթմիշ օլան օլ զաթը նատիր իւլ էմալ, պիլղաթ թէնտիսլիմի . . — տէ յի պազըրտը ֆըլէօրտըր—Մարի էլլէրինի պեր պիրինէ գալուշտուրարագ.— մէկէրի էօյլէ պիր եէնի լութֆ ու քէրէմէ, վէ էօյլէ պիր նիլմէթ ու իգպալէ տահա, պէնի նայիլ պուլուլմագըլըզա, քէմալի շէֆգաթ վէ ինսանիլեթիթնաէն նաշի, հիմմէթ մի իտէճէք տեր : Մֆ, մատամ քի էօյլէ տիր, եա՛ միւհթեքեմ բետեք, աթըք զաթընըզա, տէրտի տերուհինի իֆա պիրլէ, պէհանը հալէ ճէսարէթ իտէրիմ : Փագալթ, եալընըզ շունան գօրգարըմ քի, պանա պիր նանքէօր նազարըլլա պազմանտարըլ :

—Նասըլ, նասըքէօր միւ, է յի եա, նի՛շին, սէպէպ նէ տիր :

—Իմտի, միւհթեքեմ բետեք, մատտէեհ պիր կլիճէ վագըք օլապիլէսինիզ էշին, թա պու շիֆթիկէ գատէմ պաստըլըմ կիւնտէն պէտ իլէ, զաթընըզա արղ ու իֆատէ յի հալ կլէմէլիլիմ :

—Բէք ալէա, սէօյլէեհինիզ պագաթըմ, գուլաղըմ սիղտէ տիր, հազըր գօնուշարագ կիտէրիզ :

—Լաքին, միւհթեքեմ բետեք, ինչաալլահ աֆվը տիլնիղէ մազհար պուլուլլահաղըմ տըր, էօյլէ տէ յիլմի, զիրա, չօղ իհթիմալտեր քի, սէօյլէեհ ճէքլէրեմ իւղէրինէ տիւշարը եսեֆ օլաճագընըղ տըր :

—Ճէնապը Աֆէրինիտտէ, նասըլ քի պիլղաթ իսպաթ լարըլլա տա կէօրմիւշսինիլտեր, տալիմա րահման իւլ

րահիմ, վէ տայիմա տա ինայեթքերա տըր, իմտի, օլ պասպ-տե քէսպի դայրեթ ու ճէսարեթ իտէպիլիբրսինիզ:

—Միւհնէրէմ բէտէր, պուրանա կէլէրէք, արթըգ չիֆթ լիբրտէն վէ մատամ ժօրթտան այրըմանեա ճաղըմը ան-լատըղըմտա, — տէտի ձիլէօր-տը-Մարի ճիւղիճէ թէֆէք. քիւր իւղրէ պուրնտուգտան սօնրա, — պիր չօգ, կիւղէլ կիւղէլ խեհալաթլար տէրեալարընա տալարմ. վէ հաթթմա, պիր արալըգ, քէնտիմի օլ գատար մէսուա պիր հալտէ կէօ-րիւպ, վէ օլ գատար տա մէսուր օլտոււմ քի, առեթմա ագ-լըմա պիր խիֆիթէթ կէթիրէճէք իտիմ. շէօլէ քէ, հէր տա-գըգու Մ. Բօտօլֆտան կէօրտիւկիւս լութֆ ու ինյմէթլէրի կէօղլէրիմ էօնիւնէ կէթիրէք տուրուպ տիւչիւնմէքտէ, վէ չօգ տէֆալար տախի, Եայրըղճա պուրնտուգում հալտէ, վէ քէնտիմէ լաղմէն օլտոււլու թագարտէ, մէրգուճու, կիւ-եա րուլի սէմատէ արանըպ կէօրէպիլէճէկիմտիր կիպի, կէօղլէ-րիմի առիմանէ տօղրու գալարըրտմ: Վէլճասըլ . . . կիւնա-հըմք սիգտէն սագլամամ, Ես՝ միւհնէրէմ բէտէր, Հագգ թալալէա աղիմ իւշ շան հաղրէթլէրիւնտէն զիւստէ, Մ. Բօ-տօլֆ հագգընտա տիւչիւնմէկէ պալլարմ: չիւնքի, պէն մէրգուճուտան, անճագ ճէնապը Հագգ թարաֆընտան պէրէ-եպիլէճէկիմ լութֆ ու ինայեթլէրի կէօրմէրիք իգպալինէ նայիլ օլմուշ իտիմ: Բէք մէսուա պիր հալտէ պուրնտագ-տա իտիմ: . . . վարթալի հէլաքտէն դատիմի սուրէթ տէ խե-լաա օլմուշ օլան պիր պիչարէ, քէնտուլիւնէ մէրթէպէլէրտէ մէսուա առտ իտէպիլիբր իսէ, պէն տախի այնի մէրթէպէլտէ մէհուուա պիր հալտէ պուրնտագտա իտիմ: կէրէք դաթը-նըգ վէ կէրէք մատամ ժօրթ թարաֆընտան, օլ մէրթէպէ հիւրմէթ ու մուհապպէթ վէ ինանիլիէթ կէօրտիւմ քի, արթըգ քէնտիմի շայնանը թագպիհ կէօրմէքտէն իսէ, շայ-նանը մէրհամէթ կէօրմէկէ պալլարմ:

Բահիպ քէմալի թէհաճճիւպ իւղրէ մէրգուճին Երւ-զիւնէ պագմաղտա օլտուղու հալտէ, ձիլէօր-տը-Մարի տա-

խի արզու իֆատէ յի հայինէ տէվամ կյլէմէքաէ պուրնտու:

—Եւալաշ Եալաշ, մէգրիւր Եօլիլի հալալէթ-իւլթ իմալէ պըլարմ: չիւնքի, նայիլ պուրյուլաուղում սէատէթի հային խեհալի պիր շէյ օլմաաղընը անյատըղըմտան, թէքքարէն քէնտիմի օկրէսին Եանընտա պուրմագըրգ պէտպահնըղը պապընտա հիւ պիր գօրգոււմ գալմատը, շէօլէ քի, արթըգ օտան սօնրա քէմալի Ենիլիլիէթ վէ րահաթ իւղրէ պիր ույ-գու ուեուեապիլէճէկիւս տայիր պիր սէվինճ հիւս իթմէկէ պալաաղըմ կիպի, հէր շէյալէն զիւստէ իսէ, մատամ ժօրթ իլէ պիրլէքտէ շարըշարապ, Էլիմանէ կէլաիկի մէրթէ-պէ խըմալէթ իթմէքլէքտէն, վէ քէզալիք, միւհնէրէմ բէ-տէր . . . օլ իթմաընա հիւմէթ կյլէտիկիւնիլ տէրալէր իլէ մէշ-ղուլ օլուպ, վէ նատիհաթ միւֆիտէլէրիւկտէն իսթիֆա-տէ կյլէմէքլէքտէն գէվգ ու սէֆա տուլմանա պալաաղմ: Վագաա, պաղը քէրրէ, կէլմիւ կիւնէրիմ խաթըմա կէլ-տիլէքէ, քէնտի քէնտիմէ մահճուպ օլմագտա իտիմ իսէ տէ, Ֆագաթ պու հիւսիլ իլէ տախի, հէր քէս թարաֆընտան հիւսնի թէվէճճիւս վէ մուհապպէթ կէօրմէքտէ օլուպ, վէ հէր քէս իլէ պէ յիւսիլտէ պիր միւսալաթ վար տըր, վէ Եա-լաա հէր քէս տախի պէնիմ կիպի օլմալը տըր իթիգաաըն-տա պուրնտարագ միւթէսէլլի օլմագտա իքէն, պիր տէ կիւ-նիւն պիրինտէ . . .

Պուրատա ձիլէօր-տը-Մարի, կէօղլէրի տօլուպ ըրգըրա ըրգըրա աղլամանա պալաաղընտան, քէլամընր գաթ իթ-մէկէ մէճպուր օլտու:

—Վահ զէվալըլ չօճուղում վահ, աղլամանընը, գալ-պիւնիլի թէսկին իտինիզ, վէ դայրեթ ու ճէսարեթ ինիլի քէն-տինիլէթ թօրլանարագ, լագըրտընըգա տէվամ կյլէլինիզ, —տէտի րահիպ:

ձիլէօր-տը-Մարի կէօղլէրի սիլտիքտէն սօնրա տէվա-մէ պալլարըլ:

—Միւհնէրէմ բէտէր, մալիւսի ալինիզ տիր քի, Թու-սէն Եօրթուսու կիւնըլէրինտէ, Արնուվիլտէ վագըլ տիւգ աը

Լիւսնէ յին չիֆթիլիկնի թուժան մատամ՝ Տիւպրէօյ, քէնտի քերթմէստե պիրլիքաե օլտուղու հալտէ, պիր գաջ կիւն դաւմագ իւզրե, պուրաեա կէլմիշ իտի:

—Եվիլէթ, էվվէթ, վէ հաթիժա, խասայիտի լաթիֆէ իւլէ մէշուֆէ պուլունան քերթմէսի Գլարա Տիւպրէօյ իլէ իւլ-ֆէթ վէ խնայեթէթ բէյտա իլլէտիկինիկի կէօրտիւկիւմտէ, դիեաաեկայէ մէմուռն վէ մէսուրու օլտու իտիմ:

—Մէրդումէ Գլարա, պիր մէլէքէ պէնպէմէքաե տիր, միւհիթերմ բէտեր... էվվէթ, մէլէք կիպի պիր գըրդալը... Պէն մէրգումէնին պուրաեա կէլիպաե պիր գաջ կիւն գալաճաղընը իշիթտիկիմտէ, քէնտիսի օլ դատար պաթիթիւեար ատա իլլէտիմ՝ քի, կիճէ կիւնտիւղ մէրգումէեի կէօրմէքլիք, վէ իւն ու իւլֆէթ իթմէքրլիք արգուսի ֆիլքրիսի իսթիլա իլլէտի: Նիհայէթ մէրգումէ կէլտի, պէն օլ հէնկեմտէ տէ քէնտի օտամատա իտիմ, վէ մէրգումէնին աե պէնիմ՝ օտամատա եաթաճաղը իտպէրինի այլը արմագ, օտամը միւմքին մէրթմէպէ թէղիին իլլէտիմ, վէ պիր տէ պարզըմ թալիմաթ միւհիպինճէ, մէրգումէեի տալէթ իթմէք իւզրե սալօնասն իշէրի կիրէքէք կէօրտիւկիւմտէ, ելւրէկիմ թըգ թըգ վուրմատա պաշալը: վէ մատամ ժօրթ պանա, իւզէրինաէն պիր էսէրի հալալէթ ու իֆֆէթ վէ ինասնիլէթ աղմագաա օլան օլ մէլէքսիմա գըրը կէօթմէքէքէք: —Մարի, իշիէ սիղէ պիր կիւզըլ տօսթ՝ —տէտիքաե, մատամ Տիւպրէօյ տաթի իւլալթիթէթ, —ինչտալլահ, չօճուղում, գըրըմյա, հէմանտէմ, առէթա իթի գըրգարտալ ճաղմարմա մուհապպէթ իտիպ մէմուռն վէ մէսուրու օլտուրու: —տէտի վալիտէսի պունու սէօլէր սէօլլէմէղ, հէման Գլարա տըր դօշուպ պէնի դուճալատը... իշիթ, միւհիթերմ բէտերիմ, օլ վազըթ, էվվէթ, իլլէթ օլ վազըթ, — տէտի Յլէօր-տը-Մարի կէօլլէքրինտէն եաշար տէօրէքէք, — իւզէրիմտէ էօլլէ պիր հալ վագը օլտու քի, պէն տէ նէ օլտուղումս պիլիմէտիմ... եալընըղ շուճու հիտ իտիպ ֆէհմինաե օլտում.քի, Գլարա-նըն օլ թաղէ թաղէ եանագլալը, պէնիմ սօլումշ եանագ-

լարմա թօղունատուգլարմա... ելիպէքիմ, հիճալըմ տաննաշի, աթէշ կիօղի եանմանա պաշալատըր... էլէքիմ տէ պիր իլլիթիլապ տըր հատը օլտու... կէլմիշ հալլէքիմ անինաե կէօլլէքիմ էօնիւնէ կէլտիլեր... Պէնիմ կիպի... նէ, պէնիմ կիպի պիրիսի, էօլլէ պիր քեաճվէ վէ էհլի ըրղ կէնճ գըրըն, հիւրմէթ ու իլլիթիֆաթընա, վէ իհիթիլում ու մուհապպէթիլնէ լաեըգ մը օլմագ... —Լաքին, չօճուղում... —Ա՛հ, միւհիթերմ բէտեր, —տէ յի պաղըրտը Յլէօր-տը-Մարի հատաէն դիեաաե քէտէլլէնէքէք, վէ մէրգումսն քէլամընը գաթ իտէրէք, —Մ. Բօտալիք պէնի Սիթէտէն ալլու պու պու չիֆթիլիկէ կէլէրտիկինաե, պէն օլ բէնչէսինաե տուլունատուղում հալի բիւր մէղէլլէթին բէք աղ պիր մէրթմէպէտէ ֆէհմինաե պուլունասպիլմէքաե իտիմ, չիւնքի, իլլիթի ֆէնատէն բէք աղ ֆարգ իտէպիլմէքաե իտիմ... Հալ պու քի, նէ դանն իտէրսինիղ, մէկէրչի օլ վազըթտան պէրու, կէքէք մատամ ժօրթ վէ կէրէք դալթը ֆաղիլէթսիմաթընըլ թարաֆընաան ալտըրմ վէ կէօրտիւկիւմ թալլիմ ու թէրպիլի, վէ նէսայիհի միւֆիտէ վէ հիւսնի իպրէթ, պիրտէն պիրէ պէնիմ ճան կէօլլէրիմի աճամալըպ մը տըր, վէ մէկէրչի, օ՛ֆի, պէն շիմաի, քէնտիմին, պիր սէֆիլ սաեքըմագլլուտան դիեաաե, պիր կիւնասըքաթ սաեըմագլլուգ շայէսթէ պուլունատուղումս ֆարգա միւզմէտիր պուլունամագաա տէ յիլմլիմ... Մատմաղէլ Գլարա պուրաեա կէլլէղտէն էվվէլ, պու էլլէմաղալ թէֆէք.քիւրլէք ֆիլքրիմէ կէլտիքէլլինտէ, անճաղ դաթը ալինիղ իլլէ մատամ ժօրթուն մէմուռնիլիլէթիլնի պատի օլմագլլուգ շալլալագ ունուտուպ տէֆիլըմ իտէպիլմէքաե իտիմ... Էվվէթ, վագաա, քէնտի կէլմիշ հալլէրիմի տիւչիւտիւքէ, հիճալ իլլէմէքաե իտիմ, ֆաղաթ, շու ֆարգը արիմ վար իտի քի, տէ յիլ պաշալտը նէգտինաե, իլլա պիղըպ քէնտի նէգտիմտէ շերմար օլմագաա իտիմ... Հալ պու քի օլ անտէ, էօլլէ պիր մէլէքսիմա, բիւր լէթաֆէթ, սա՛հիպ ֆաղիլէթ, վէ պանա եաշ-

տաչ կէնճ տիւթէրի կէօրտիւկիւմ կիպի, պէնիմ իլէ ա-
նըն արասընտա տէրքեար օլան, վէ հէմիչէ լայտար դա-
լաճագ պուլունան Ֆարդը աղիմ իւղերինէ տիւշինմէկէ
պաշլատըմ. . . Իվվէթ, իշթէ օլ վագըթ, իբը տէֆա օլարագ
օլտուղու. հալտէ Ֆարդ իյլէտիմ քի, օլու ալէմտէ, էպէտի
սաղալմանղ վէ գարանմանղ եարալար տախի պուլունմագտա
աղը. . . իշթէ, միւհթէրէմ՝ բէտէր, թա օլ կիւնտէն պէ-
րու, մէղքիւր թէֆէքքիւր Ֆիքրիմի իսթիլա իտէրէք պա-
գը գալմագտա աղը: Պէն Ֆիքրիմտէն տէֆէ չալըլտըգճա,
օտա տահա զիւտա տէ վէ տահա սըղ սըղ սուրէթտէ Ֆիքրի-
մէ կէլմէքտէ տիր, վէլհասըլ, օլ կիւնտէն պէրու, տիւնեամ
պանա հարամ՝ օլուպ, վէ խապ ու լահաթըմըմ, քեամիլէն
ղայպ իլլէմիշիմտիր. . .

Լա կուալէօզ, պունուն իւղերինէ, կէօլլէրիննի եաշլա-
ընը սիլտի:

Վէ մէրգուճ լահիլա տախի, քէմալի բիզգաթը գալպ
վէ շէֆգաթ իւղրէ, պիր վագըթճըզ մէրգուճնին եիւղիւն-
տէն եօգարու պագտըգտան սօնրա, քէլամէ աղաղ պիրլէ,

— Իվատըմ՝, պիր քէրրէ շունու տիւշինմէլիսինիզ քի,
սիղին մատմաղէլ Տիւպրէօյ իլէ տօսթ օլմագլըղընըզը, մա-
տամ ժօրժ, պիզղաթ քէնտիսի տիւշինմիւշ, վէ քէնտիսի
թէքիթի իթմիշտիր. տիմէք տիր քի, սիղին հիւանի հալիւն-
ղի բանա պիլտիկինտէն, մէրգուճ իլէ հուպպ ու ինսիլիէթ
իւրրէ պուլունմագլըղա սիղի շայէսթէ կէօրմիւշտիր. վէ
պինաէն ալէյհ տէ տիմէք տիր քի, սիղ քէնտի քէնտիսի-
զէ սիթէմու թէշէքքիլէր իթմէնիղլէ, սալքէ մէրգուճէնէ,
էվվէթ, օլ իքինճի վալիտէնիղ մագամբնտա պուլունան պիր
գատընա դարչը սէօյլէմիշ օլմագտասընը:

— Միւհթէրէմ՝ բէտէրիմ, էօյլէ օլտուղունու պէն տախի
պիլմէքտէլիմ, վէ շիւբհէսիղ օլարագ, օլ պապաէ խէթա
իլլէմէքտէլիմ, հալպու քի, չի չարէ, գալպիմտէ հիւքմ իթ-
մէքտէ օլան խէվֆ ու հիւճագա զալէպէ իթմէլլէր տէ էլիմ
տէն կէլմէքտէ տէլլտիր: Պունտան տա գաթիխաղար. . .

հէր ճիհէթինի սէօյլէլիպ պիթիթմէլլիկէ պիլէ, գուարէթ
ու ճէսարէթիմ գալմատը. . .

— Տէվամ իտինիզ իֆաստէնիզէ, Մարի, շիմաիլէ գա-
տար իղհար իլլէտիկիննիզ շիւբհէէր վէ տէրտ ու էլլէմէր,
քէնտի գալպիկինիլն թէմիլլիկինէ շէհատէթ իլլէմէքտէ ի-
տիլէր:

— Գլարա չիֆթ լիքաէ դաթմեա պաշլատըգտա, էվվէլ
էվրտէ, մէրգուճնին կէլմէսինտէն տօյաեր քէնտիսի նէ
գատար պախթիեար ատտ իտիպ սէվինմէքտէ իտիմ իսէ,
մուղայիրի օլարագ սօնրատան տա, օլ գատար զիւտա
մահղուն օլմանա պաշլատըմ, էվվէթ, էվվէլ էմիրտէ, հա-
զըր պանա եաշտաչ պիր արգատաչ կէլտի, արթըզ կիւլէր
օյնար վէ էլլէնիլլիպ տէլի սէվինմէքտէ իքէն, սօնրատան ի-
սէ, տէրեայի դամու էլլէմէքտէ զարգ օլմանա պաշլատըմ,
հալ պու քի Գլարա, պէնիմ պու Տալիմաէն պիսապէր պու-
լունմուղունտան, սիլ մէսէրրէթի աղիմ վէ պիր մէմու-
նիլլէէթի քէսիլէ իպրագ իլլէմէքտէ իտի:

Գլարա իչին, լաղըմ կէլէն եաթաղը պէնիմ օսամտա
թանիլիմ ու թէհիլէն իլլէմիշիլէր իտի: Մէրգուճ իլը կիճէ,
եաթմագտան էվվէլ պէնի գուճագլաեարագ, պէնի ան սա-
միմ սէվմէքտէ օլուպ վէ հագգըմտա իսէ հատտէն զիւտա
հիւանի թէվէճճիսհիւ պուլունմուղունու սէօյլէտիքտէն
պաշլա, պէ յսիմիղտէ տախի հիչ պիր թէքիթի վէ մէրասիմ
պուլունմամաաը նիլիէթլլէլ, մատմօաղէլ սըֆաթընը իլպվէ
իլլէմէքիլլին, պէնիմ՝ քէնտիսինէ ստտէճէ Գլարա չաղըր-
մագլըղմը թալէպ, վէ քէնտիսին տախի պանա, սատէճէ
Մարի չաղըրմագտընը պէնան իլլէտի: Պատէհօս մէրգուճ
տուա պօրճունու իֆա իլլէտիկի կիպի, քէնտի տուասըն-
տա, պէնիմ տէ իսմիլի զիւր իտէճէկինի իխպար պիրլէ,
պէնիմ տախի տուա իլլէտիկիմ վագըթտա, քէնտի իսմի-
նի ունու թմամագլըղմը թէքիթի իլլէտի: Պէն մէրգուճ-
նին մէղքիւր թէքիթիլլինի բէտա իտէմէտիմ. պիր աղ տա-
հա սէօյլէլիպ գօնուշտուգտան սօնրա, մէրգուճն ունու.

եռու վերտնի, հալ պու թի պէն հէնուզ կաթմամընջ օլտու-
 դումասն, մէրդումէնին եանընա կիթնամ, աղլահարազ օլ
 մէլէրվարի տիւպէր ելուդիւնտէն եօզարը պազա գալարմ,
 վէ պատհու, անըն, պէնիմ կիպի պիր գըղըն օտասընաս
 եամմազտա օլմասը իւզէրինէ տիւլիւնտիւ, քճէ... էօյլէ պիր
 գըղ թի, օկրէսին խանէսինտէ, գանըր գաթիլիլէր վէ սա-
 րիպէր իլլէրինտէ խմարը եվգաթ իլլէմիլտիր... օլ հէն-
 կեամտէ իւզէրիմտէ կիղլի պիր գօրգու հասըլ օլտուդուն-
 տան, բէք Ֆէնա պիր ամէլու հարէքէթտէ պուլունմուլում
 աուր կիպի տիրտիր տիթրէմէկէ պաշլատըմ... Պիր կիւն Ալ-
 լաճ պանա, միւսթաճազգ պուլունասուրում միւճաղաթը
 չէքտիրէճէր տիր տէլի իթիգաա իթմէքաէ խոմի... Պէն
 տաթի եամթում ուեուտում. պիր չօզ տէնչէթամիզ տիւլ-
 լէր կէօրտիւմ... չէօյլէ թի, հէնուզ լմէքմիլ ունութմամընջ
 օլտուդում ճուրէնեօր իլէ Մէթըր տէգօլուն, վէ վաղթի սէ-
 պաթէթիմտէ պանա ճէվր ու ճեֆալար չէքտիրիլջ պուլու-
 նան լա ճուէթ նամ թէք-կէօզ դարընըն օլ հէլպէթլու հէյ-
 պէթլու չէհրէլէրի կէօղէրիմ էօսիննէ կէլտիլէր : ՄՓ, օ
 նէ պէլալը կիճէ խտի օլ կիճէ... հաֆըզ Ալլահ, օ նէ կի-
 ճէ խտի, վէ օ նասըլ տիւլլէր խտիլէր, —տէտի լա կուպէօզ,
 խաթըրնա կէլտիքճէ տիթրէմէկէ պաշլատարազ :

—Ձէ վալըր Մարի, —տէտի ըահպ պէմալի թէէտիւր
 իւզրէ, —էկէր պու էրէմպալն էարարընըր պանա եվիլէնէ
 ալմըլ օլտա խտիլիզ, պէն տէ սիզէ լաղըմ կէլէն էմիլիէն-
 թի գալպիլիէեի վերիւր խոմի... Հէր նէ հալ իսէ, տէվամ
 խտիլիզ լաղըրտընըրա :

—Պէն գաթէն բէք կիճճէ ուեումուլջ օլտուդում սէպէպ-
 լէ, էրքէնճէ ուեուսամատըրմանն, մատմապէլ Գլարա կե-
 լիպ պէնի պուս իտէրէք ուեուստըրտըր : Մէրգումէ պէնիմ
 իւզէրիմտէ կէօրմէքտէ օլտուդում վէ պիր պիւրուտէթ թէս
 միեէ իլլէմէքաէ պուլունասուրում հալէ դալէպէ խտիպ, վէ
 պանա օլան մուհապպէթիլի իսպաթ իլլէմէք յէլլէթիլլէր,
 քէնտի մահրէմէրիլի տաթի ալմաստ պաշլատըր, վէ եաղըն-

տա, օն սէրիզ չաղընը օլտուրտուղու կիպի, Գուսէնիլլ
 չիֆթիլէրճիլէրիմտէն պիրինին օլտու օլուպ տա, քէնտիլին
 տէ դայէթլէ սէվմէքաէ օլտուղու պիր տէլիզանըր իլէ էվ-
 լէնէճէկիլինի, վէ գաթէն խալլի վագըրմտան պէրու նշանըր
 պուլունասուրունու սէօյլէտիրտէն պաշլա, բէք մուսթա-
 սար պիր սուրէթտէ օլտուղու հալտէ տաթի, քէնտի թէք-
 ճէմէլի հալինի նաղըն պէեան իլլէտի... Մէրգումէնին,
 մէգըրէր հիքեպէսինտէն, դայէթլէ սատէ, դայէթլէ սիւ-
 քիւնէթի հալ իւզրէ, վէ դայէթլէ տէ Ֆագիլէթի սուրէթտէ
 պիր էօմիւր կէլիլմիլ օլմասը, վէ վալիտէսինին եանընտան
 սալա ալըրմամըլ պուլունասար, վէ նըշանըր տաթի, Մ.
 Տիւզըրէօյ իլէ չիֆթիլէր իլթիլամընտա հիստէմէնա օլուպ իւ-
 թիթար իտէճէկիլունէն, սալա վալիտէսինին գօլթուդուն-
 տան ալըրմտաճաղը անպարընջտըր : Մատմապէլ Գլարա,
 պունըրըր, քէնտիսի նաղլ խտիպ պիլտիլտիրտէն սօնրա,
 դանա խիթապէն տաթի, Ալլա Մարի, պէն քէնտի հալիմի, վէ
 սէրիկէլէլթիլի, թըզըր քէնտի հէմիլիէմին մաղամընտա
 սէօյլէտիպ պէեան իլլէտիմ, չիմտի տէ նէօպէթ սիզէ կէլ-
 տի, սիզ տէ քէնտի չօճուգըրգունուզ վաղթիլինի, պանա
 նաղլ խտիլիզ պաղտըրմ... տէտի— Պէն մէրգումէնին պու-
 սօն լաղըրտըրընըր եանի թէքիֆինի կէօրտիւրկիւմտէ, հի-
 ճապըմտան հէման էօլմէք տէրէճէլէրինէ կէթիլտիմ... գըր
 գըրմըրը օլտում, վէ նէ սէօյլէտէճէկիլի նաղըրտըրազ բէ-
 րէլէմէլէ պաշլատըմ, չիւնի, մատամ թօթուն, պէնիմ
 հազ գըմտա գաթէն նէ եօլտա լաղըրտըր իթմիլ օլտուղու-
 նու պիլմէքաէ օլմատըրմտան, պէնիմ սէօյլէտէճէկիլմէ
 ա-
 նըն սէօյլէտիլլէրի պէլինտէ, պիր միւպայէնէթ պուլու-
 նուր տա, մէրգումէ կալան սէօյլէմիլ օլուր տէլի գօրգ-
 մազտա խոմի. վէ նիհայէթ գուսուր քէսիք վէ դաբալը դա-
 րալը սէօյլէլիլլէր իլէ, թա վաղթի սէպալէթիմտէն էօք-
 սիւզ գալմըլջ օլարազ, բէք սէրթ մէլլէպիլ վէ թաշ էիւ-
 րէրի տատմար թաճթը իտարէսինտէ պիւլիտիւկիւմիւ, վէ
 սէտաէթի հալ իւզրէ էօմի կէլիլմէլիպ, անճաղ պուրտաւ,

մատամ Ժօրժուն եաննա կէլէլտան պէրու թէքմիլ պիր բաճաթ վէ պիր սէատեթի հալ եււղիւ կէօյմի կէ պաշաւազը մը պիւտիրտում Գլարա պու սէօյլէտիրքէրիմի ինտիրտէ, անլամաղլը մէրազընտան զեւտտէ, էսէֆ վէ մաշհապպէթ ինտէն նաչի, նէրէտէ վէ քիմին եաննտա, վէ շէհիր իչինտէմի, եօգսա քէօյլէրտէմի պիւլիւլիւլ թէքպլիէ այմըջ օլտուղումու, վէ բէտէրիմին իսմու մախէսինի, վէ ալէխուտուս վալիտէմի թանրեղ պէրնաթըր իտէպիւտիկիմի, վէ եախտա իտէմէտիկիմի պիրքեր պիրքեր պանա սիւալէ պաշաւազը

Մէգ իւր սիւալէքին հէր պիրքերը իւղէրինէ, ատէթա պիր ճէֆա շէքերճէսինէ սրզըլմանս պաշաւաթմ, զիրա ճէվապ վիրէպիլմէք իչին, եալման միւրաճաթ իթմէքըլիկիմ իզթիլա իթմէքտէ իտի, հալ պու քի, միւհթէրէմ բէտէր, սիզ իտ պանա, ետլան սէօյլէմէքիկին նէ մէրթէպէ Ֆէնա պիր շէյ օլմասըր էօյլէթ միշ իտինիլ . . . Պագաթմ պէնիմ եալանը իրթիքեապ իտէրէք քէնտիսինի ալտատաճաղմը, Գլարա Ֆիքքինտէն պիւէ կէչիրմէտիկինտէն, ճէվապարման տէրքեար օլան թէրէտտիտէրի, չօճուղում հէնկեամալընտա կէչիրմիշ օլտուղում օլ հիւզնէնկիզ հալլերին խաթըրմա կէլէրէք, տուչարը էլէմ օլմաղլըլմա համ իլլէմէքտէ օլտուղունտան, հէր նէ քի սէօյլէտիմ իտէ, էմիլիէթ խալպ ինանաը, վէ օլ դատար տա պիւլիւք պիր լէթաֆէթ իպրապըլա պէնի աճըտ քի, թէէսսիրի, թաբուհումա իչէտի, Վէլհաաըլ, եա միւհթէրէմ բէտէր, զուիք միւսահէպէթիտիղտէ հիւս իթտիկիմ սըգէլէթի, վէ միւրայիլէք իթմէքտիլին, վէ եալանը իրթիքեապ իլլէմէքտիլին ճէվապ վիրմէքիքտէ շէքտիկիմ էլիլէթի, դաթմա խաթըր ու խէեալընըլտան կէչիրէմէնէճէքաինիլ տիտէճ Ծայիլա տիր

—Մհ, պէտպաթիմ չօճուգ, Ալուհն դազապըն ուղրասըրար օլ աամար քի, պիւս ինսաֆ սիլէ պիր վազըթ թարիդը խարապլիէթի թութտուրնշ օլտուղըրնտան, իհթիմալ տիր քի, իլք տեֆատա վուգուս կէլմէ օլան պիր իտէմանը սէպէպլնտէն օլրապ, թէքմիլ միւտտէթի էօճ

բիւնիւզտէ, տայիմա պէօյլէ էլէմալաշ նէլթիճէլէրինի շէքմէքլիկէ մէճպուր օլաճապսըրըլ տրը :

—ՄՖ, էվլէթ, մէրդուման քիմէնէլէր, օլ պապտէ պանս բէք պիւլիւք Ֆէնալըլ եարմը օլտուլար, եա միւհթէրէմ բէտէր, — տէտի Ֆիլէօր—տը—Մարի դայէթլէ աճըլը պիր սուրէթտէ սէօյլէքէրէք, —զիրա, աննըմտա պուլունան օլար ու հիճապ լէքէտի, սալա պօղուլուր վէ չըգար պիր լէքէ տէլիտիր . . . Գլարա պանա, քէնտի սէատեթի հալինտէն, քէնտի նամիլէտիկինտէն, վէ քէնտի Ֆամիլէտանս սիւրմէքտէ օլտուղու էօմիր ըիւր լէթաֆէթ ինտէն պահա իլլէտիրճէ, պէնիմտէ Ֆիքքինտէն, քէնտի կէլմիշ էօմիրումու, անլէր իլէ թաթպիլ իթմէմէքիլք էլիմտէն կէլմէմէքտէ իտի չիւնքի, հէր նէ մէրթէպէտէ լուճֆ ու նիլմէթլէրէ նայիլ պուլրուլամ, էինէ միւտտէթի էօմիրումտէ սէֆիլ սանըլաճաղըր տիւ չիւնմէքտէ վէ հիւս իլլէմէքտէ իտիմ. կէրէք սիզ վէ կէրէք մատամ Ժօրժ պանա, Ֆաղիլէթ տէնիլէն շէլին նէ օլտուղունու էօյլէթ տիկինիլ վազըթտա, պէնիմ կէչմիշ էօմիրումու, նէ մէրթէպէ շայնթաթ թայիլալ ու թազպիճ օլմասըր տալի պիրիւրտէ անլամտըրտըրըլ իտի իմտի, միւմքին տէլիտիր, արթըզ օլ թէէսսիւֆ դուրտու, պէնիմ նէ Ֆիքքինտէն վէ նէտէ դապլիմտէն սալա չըգմա եաճապ տըր, արթըզ քէնտիմին, բուլի ճիհանտէ, էն տտի մալըլալար սըրասըրտա պուլունումուշ օլտուղումու ունութմաղլը, պէնիմ էլիմտէն կէլմէմէքէճէք տիր : Հայֆա, մատամ քի իլիլիկի Ֆէնալըլ տան Ֆարզ իտէպիլմէքլիկիմ, պէնիմ իլին պու մէրթէպէ պիր պէտպաթիլըլ օլաճապ խիշ, քեաշեր, պէնի թութուպ տա, էվլէրիլ օլ պէրպառա հալմտէն դուրթարարա գ, շէրէֆ ու Ֆաղիլէթի, վէ պիր սէատեթի հալի պանա կէլմէ քիլալ անլամաղլ տան իտէ, էսիլ հալիմտէ պըրտաղլ օլալ իտիլէր :

—Մհ, Մարի, Մարի . . .
—էօյլէ տէլէմէ էմմա, բէտէրի աղիլիմ . . . պու սէօյլէտիլլէրէթմ, շայնանը թէէսսիւֆ շէլլէր տէլէմէ տիրլէր :

ՄՖ, իյթէ շինույնէ գատար սիղէ սեօյլէմէքլիկէ ճէսարեթ խտմէտիկիմ տէրտի տէրունէքիմ պունչար խտիլէր . . . էվէ վէթմ, պագը քէրրէ պիր մէրթմէպէեէ գատար միւնքիրի նիյմէթ պուլունարագ, մագճար պույրուլուղում նիլմէթլէրին գատար ու գըյմէթլէրինի թանրմամագտաեբմ՝ էվլէթմ, թէքրարէն սեօյլէրիմ սիղէ քի, քեանչքի ու էվլէրի սեֆիլ վէ պէտամմաճաճ օլան հայիմանէ գուրթարըլըչ օլմաստ խտիմ, գիրտ, հայիլէ օլ վագըթմ, չօգ ինթիմմալանի տիր քի, պիր թարաֆտան սեֆիլիլըլէր վէ տիկէր թարաֆտան տախի ֆէլարէթլէր, չարիք էճէլիմ անլրանընը թածիլ խտճէքլէրինտէն, պէօյլէ եաչամագտան իսէ, լէքէսիզ պիր էօմուր պուլունտուղունասան պիխապէր գալարագ, պիր ան էվլէ էօլիւպ գուրթուլունչ օլանագ խտիմ :

—Մհ, Մարի, սահիճէն պու պիր պիւլիւք պէտպաթմըլը արըր, զաթէն ճէնապը ֆիլպիրա թարաֆքնտան իճանս պույրուլունչ օլան խասայիսի մէրգուպէյէ մալիքէ պուլունան նիւլէ ճանկար, եալընըզ պիր կիւն պիլէ պիր մէգէլլէթ չուգուլունտ տիւչմիւչ օրալար, սօնրատան մէգըրիւր չուգուրտան ինչաս խտիլտիլըլէրինտէ տախի, պուլաչըլը օլտուղարը լէքէտէն պիր տիւլիւ գուրթուլունմամագտա տըրլար . . . հէր նաորը իսէ, ճէնապը Հագգըն սալա թագըր վէ թէպտիլ գապուլ իթմէզ օլան աաալէթի իլլթիլգասընճա, իյթէ պուպէօյլէ օլմուչ տուր :

—Միւհճէրէմ բէտէր, սիզ աալի կէօրմէքտէսինիզ քի, —տէյի պագըրտը Յլէօր—տը—Մարի քէտէրի աղիմ իւղրէ, —Օլ պապաէ, էճէլի արդու խտէր մէրթմէպէտէ տիւչարը մէյիտուլիլէթ օլմուղումաուր :

—Վագտա, օլ լէվճայի էօմիլունիւղտէն, մուճիպի տէրտ ու տէրունիլիլը օլմագտա պուլունան լէքէրի սիլմէքլէր միւմընի օլամանաճաղընտան, օլ պապաէ ախչարը մէյիտուլիլէթ օլմագըլըզ հագգընըզ վար արըր, լարին, պու ճիւմիէ իլէ տախի, լուլթ ու ինայէթ վէ մէրհամէթինէ հաստ ու հուտուտ վէ նիհայէթ պուլունմասեան գատարը Մուլթարգըն իւ

նայէթինէ իւմիա խտիլ կիւլէնմէքլէք, վէ քէսպի թէսէլլի իթմէքլէքտէ, վաղիֆէսինտէն տիր, —տէտի մէրգուլմ բահայ լալէթլէ էլէմնար վէ թէմընիլ պիր սեօյլէյլէ իլէ, —կէրլի, պիւարէ չօմուղում, պու ֆանի տիւնետատ, սիղին կէօրէճէկիլիլ, անճագ աղտաբը պէօղ եաչարը տէօրմէքտէն, զամ ու էլմէր վէ ապաչխարանը չէքմէքտէն իպարէթ պուլունաճագ արըր, ֆագաթմ, պիր կիւնտէ, արըր ալէատա, —տէյի իլալիլ մէգալ իթտի մէրգուլմ էլինի բույի աթիւմանն տօղրու գալտըրարագ, վէ երլտըլար իլէ բարլաման եա պաչլամագտա պուլունան գուպպէյի աաիւմանը կէօրէրէք, նայիլի մագֆէրէթ ու էպէտի մէսէրրէթ օլաճագըրըզ տախի իմանը գալլիլիլ իլլթիլգասընտան արըր :

—ՄՖ, աման եա իպպիմ, էճման սէնին ինայէթին էէթիլիլ իւղէրլմէ . . . պէն հէնուզ իչպու կէնճ չաղըմտա օլտուղում հալտէ . . . վէ քիմ պիլիր տահանն՝ գատար վագըլթլար եաչաեաճագըմ արըր. պէլքի տէ, ուղուն միւտաէթլէր պու տէրտի աղիմի չէքէճէկիմտիր . . . —տէտիլա կուալէօղ, եիւրէքլէր բարէլէյիճի պիր սէս իլէ սեօյլէեէրէք, վէ իթիլիտարի պիր հալաէ օլմատըրը թագտիրտէ, մէրգուլուն նէղախիտէ տիլ իւղէրինէ կէլէրէք :

Ապէ կարօրթ պու հէնկեամտէ, մէգըրիլ թէքէճէր իւղէրինտէ, վէ քէնտի բահայլաննէտիր բէք եագըն գալըլը օլան պիր մահէլլտէ, աեաղտա տուրմագտա խտի. վէ մէրգուլմ սիես հ պիր էնթարի կիլիմիւչ օլուպ, վէ լէճճէսինտէ իսէ պիր էսերի քէմայէթ վէ հլուրմէթ նիւմասեան պուլունտուղու կիպի, պէեաղ պէեաղ վէ ուղունճա սաչարը սա իքի եանտան սարգարագ, վէ կիւնէչին սօն վէ թաթլը զիւեալարըլլա բարլանարագ, քէնտիսինէ տահա զիւտտէ վաճիպ իւլ իհթիլում պիր հայու հէյէթ վագանարըմագտա օլտուղու թագտիրտէ վէ բուլի աաիւմանը գալլամագտա պուլունան տէրին վէ չէֆֆագ պիր ուֆուգ օրթմաընտան, չէօյլէ քի, չէմնի թապանըն իմմէրտէ օլտուղու թարաֆտա, ալլթուն սարըսընա մանէնտ սօլկունճա պիր բէքը, վէ գուպուլ . . . է Ա

պէս յի ասիւմանտէ տախի կէտը ետգուծ րէնկի հիւքմ իծ-
մէքտէ պուլունտուղու հալտէ, մէրդում րահիպ տախի,
մէգքիւր հալու հէյեթեթ տէ պուլունտագտա իտի:

Մէրգում մէգքիւր հալտէ, տիթրմէքտէ օլան էլլէրին-
տէն պիբինի բույի ասիւմանտէ տօրու գալարբըպ, վէ տիկէ-
րինի տախի Ֆլէօր-տը-Մարիյէ ուզամմը օլտուղունտան,
մէրգումէ տախի ինճու թանէսի կիպի կէօլ եալարբ տէօ-
քէրէք պուս իյլէմէքտէ իտի:

Վէ մէրգումէ մանթօսու պաչըղընը չըգարարագ ու-
մուզարբ իւղէրինէ պըրագմը օլտուղունտան, հիւմնիւ
ճէմնիլ, վէ կէօլ եալարբ իլէ տօլու օլան կէօլէրի, վէ
էսէրի լէթաֆէթ լէ մէմու պուլունտան նիւրագքեարանէ պա-
գըչարբ կէօրիւլմէքտէ իտի... վէ մէրմէր ասա օլ պէեազ
պօթու էթրաֆընտա իտէ, իրէքլարի ինճէ վէ սարը սաչլա-
րը թօրլանըպ բարբանագտա իտիլէր:

Պու սատէ, Ֆադաթ աղամէթ լի մէնզարէ իլէ, սայքի այ-
նի վագրթտա զուհուրա կէլմէքտէ օլան, վէ դաթէն հի-
քեայէմիդի օգուեան զաթլարա մաալիւմ պուլունտան տիկէր
պիր մէնզարէ, էանի չուգուր էօլտարի Մէթր օէեգօլ իլէ
լա Նուէթին հալու հէյեթեթէրի, վէ ալչագճա էթֆաղ ու
հարէքէթրի արասընտա, զարայիպ նէվինտէն պիր միւ-
պայէնէթ վէ պիր մուգարէնէթ պուլունտագտա իտի:

Շէօյլէ քի, պիր թէքէճիք իւղէրինտէ, չէմնի թապանըն
թամթը դիւալարբ գարչընտա, պիր զաթը Ֆազիլէթսիւ-
մաթ նէգտիտա, սաֆտէրուն վէ պիկիւնահ պիր կէնճ գըզ
տիզ իւղէրինէ կէլէրէք, Ֆազիլէթ վէ ինսանիլէթ իւղէրի-
նէ միւքեայէմէ իծմէքտէ օլտուղու հալտէ, ծնտան ազա-
ճըզ էօթէտէ, վէ գարանըզ պիր սիւտահ տէրէճիք օրթասըն-
տա, հէյալէթնիւմա գանըզ գաթիլ պիր ատէմտէ, ճիւրթ
վէ իրթիքեազ իյլէտիկի խապասաթ վէ ճիւտաթըն ճէ-
զայի սէգալարընը չէքէրէք, վէ բէնչէ յի սամէրտի վէ մէղէլ-
լէթաէ պուլունտագ, քէգալիք տիզ իւղէրինէ կէլմէքտէ
իտի... Ֆադաթ, էօյլէ պիր դաթը մէմուտու հարֆաթ նէգ-

տիտա պուլունտաքա, իլլա քէնտի կիպի միւճրիմ, վէ ճի-
նայէթլէրինտէ իլթիւրաք իւղրէ պուլունտուչ, քէնտի կիպի
գուտուրմուչ, քէնտիթին իսթիհըտա չըգըչմըչ, քէնտի-
սիւտահն ախը ինթիգամա գալարբըչ, վէ քէնտիթին բէն-
չէլի ճէպպարիտաէ էսիր իտէրէք, էէնիտան էէնի ճիւքմ
ու ճիւնայէթլէրէ թահրէք իտիպ տեաղլանտըմըչ օլան ճէ-
հէնէմ քիլթիւկիւ պիր ճատընը... վէ Ֆլէօր-տը-Մարիին
քիլլի Ֆէլարբէթլէրինին սէպէպի էվվէլի պուլունտան պիր
սճիւղէնին նէգտիտա տիզ իւղէրինէ կէլէրէք եալարբագ-
տա իտի:

Ֆլէօր-տը-Մարիին հէմիլէ տէրտի տէրունիին մուճիպ
օլուպ... վէ քէնտի գուտուր վէ խէթալարլինըն, քէնտի թէ-
սալիլուրնտա օլ մէրթէպէ հատտի իծիտալը թէճալուզ
իտէրէք, պիլլիմէքտէ օլմասընըն սէպէպի անլարլուգտա
իտի: Մէլըումէ, թա վագրթի սէպալլէթիտաէ պէրու, պիր
թագըմ արսըզ, նամուսուզ, իայլին վէ դատտար ասամ-
լար օրթասընտա մէթրուք գալմըչ իտի. պիչարէ մահպէս-
տէն գուրթուլտուգտան սօնրա, տէլիլ պաչգա պիր մահ-
պէս, իլլա տէհչէթֆէրմա պիր զընտանա, էանի օկրէսին
բէնչէմիւնէ տիւչմիւնչ, վէ օլ վագրթտան պէրու տէ, պու-
լունտուղու խանէնին հալարունտան, վէ էախտա իկիթէ-
նին դընտանվարի սօգաղարընտան տիւարբ չըգալագ, հիչ
պիր քիւմիլ վէ Ֆազըլ ատամա րասթ կէլմէտիլտէն պաչ-
գա, հիչ պիր թաալիմու թէրպիլէ վէ հիւսնի իպրէթ տա-
խի կէօրմէտիկիւնտան, պիչարէ չօճուզ, իլիլիք վէ կիւզէլիք
Ֆիլիլլէրինտան պիլթին պիլթին պիլպէհրէ վէ նատան
պիր հալտէ գալմըչ օլտուղու կիպի, էիւքտէք տուլըուլար-
տան, վէ մէղհէպիճ Ֆէրպիլդտան, վէ թապիլթըն Ենթիւ-
չամ վէ ազամէթլէրինտան տախի մահրում գալմըչ իտի:
Վէ մէրգումէ պիրտան պիրէ, կէրէք թապիլթըն վէ կէրէք
մալիլուգաթըն, չայէանը թէհհայիլար հէրմէթ վէ գուտուր-
լէրին կէօրիւպ վագրթ օլտուղու, քէմուլ մէրթէպէ տիւ-
չարբ թէճաճիւպ օլմուչ իտի... էվվէթ, մէգքիւր բիւր ճէ-

լալ մէնդարե իւզէրինէ, աղլ ու Ֆիքրի վէ բուհու, քէսպի ազամէթ իթմիշ, դէքեայլէթ ու տիրայէթի արթմըշ վիւսսաթ պուլմուշ, վէ տօղուշունտա պուլունան նէճապէթ ու շէրաֆէթի թապիկիյեէսի տէ ուեանման պաշամըշ իտի. . . վէ մատամ քի աղլ ու Ֆիքրի վէ բուհու քէսպի ազամէթ իթմիշ, մատամ քի դէքեայլէթ ու տիրայէթի արթմըշ վիւսսաթ պուլմուշ, վէ մատամ քի, նէճապէթ ու շէրաֆէթի Ֆըթրիյեէսի տէ ուեանման պաշամըշ իտի, թապիաթ իյէ նիյը ու պէտի պիը պիրիստէն րանա սուրէթ տէ թէֆրիզ ու թէմեիզէ տէ միւզթէտիր օլարագ, էվվէլքի կէշիթմիշ օլտուղու էօմի ու էվվաթմըն, բէք առի պիր հալլատ օլտուղունու անլանարագ, հատտէն զիեատէ էսէֆ իյէմէկէ պաշլուտըգտան պաշգա, հայֆա՛ քի, նասըլ քի սիզզաթ քէնտիսի տէ սէօյլէմէքտէ իտի, —պու ալէմտէ, հիշ պիր վազըթմտա սիլինիպ պօզուլամագ, վէ գաթման մաշվ ու նապէտիտ օլամագ լէքէլէք պուլունտուղուն տաթի Ֆարզ իտիպ անլամըշ իտի . . .

—ՄՖ, վա՛յ պէնիմ պաշրմա, —տիսէքտէ իտի լա կուայլէօզ պիր մէյեուսիյեէթի աղլնէ իւզրէ, —վէլէվ պունտան սօնրա, սիզին էօմրիւնիւզ դատար ջօզ վէ թէմիզ պիր էօմրէ մալիք օլսամ պիլէ, եա՛ միւհթէրէմ բէտէր, արթըզ պուլունտան սօնրա, հիշ պիր վազըթմտա կէշմիշ հալլէրիմի ունուտամանեաճազըմ տըր, վէ հիշ պիր վազըթմտա վիճտանըմ նէզտիստէ րահաթ էիւզիւ կէօրէմէէնէնէկիմ տիր . . . էվվէթ, վա՛յ պէնիմ պաշրմա . . .

—Խա՛յր, Մարի, խայր, մուղայիրի օլարագ, մուլթու սիզէ, զերա, օլ սիզին պատիի մէյուսիյեէթինիզ օլմագտա օլան տէրա ու էյէմէրիսիզ, միւվէտաթի սէլամէթինիզ օլամագլար տըր, չիւնքի, բուհունտուղու տէքքեար օլան տին ու իմանճա տուղուլարընրզա շէհատէթ իթմէքտէ տիրէր . . . Չիրա, թէշէքքեր իթմէլիսինիզ քի, էօյլէ նիշ սոյիլէր կիպի, իսասյիսի նէճիպէտէն մաշրու՛մ օլա-

րագ, վէ տէրագապ կէշմիշ ունուտարագ, անճազ նալիլ պուլուլտուղունուզ իզպալու սէատէթի հալէ դարըմագտա տէյիլինիզ: Իթիմատ իտինիզ պանա, Մարի, սիզին հէր շէքտիկինիզ տէրա ու էյէմէր, արը ալէատա, թահթը նազարը սիզգաթմա արնմագտա տըրլար: Ճէնապը Հագգ, քէնտի հիքմէթի լա էուգալը իզթիդարնճա, սօնուտա սիզի թէօլպէքեար օլմագլըզ շէրէֆինէ, վէ մագֆէրէթ պուլմագլըզ միւքեաֆաթը էպէտիյեէսինէ մագճար պուլուլմագլըզ միւրատըր ընպապանիսիլէ, էօյլէ պիր վազըթմ, Ֆէնա թարքլէքտէ մէթուր գալմագլըզընրզա միւսատէ պուլուլմուշ տուր: Մէկէրի պիզգաթ քէնտիսի, «Իթմ՛ քի կիւնլիւք վէ թագեիգաթ կէօրէքսիզին իլիլիքլէք եարտըգտան սօնրա, տօտագլարընտա էսէրի թէպէսսիմ՛ պուլունտուղու հալլատ պանա կէլիր իսէ, օտտէմ՛, նէզտիմտէ սէշմէ ատէմէքրտէն պիրի սանըլամագ տըր. Ֆարգաթմ, քիմ՛քի էնվայի կիւնլիւքլէք վէ միւտարէպէլէրէ թէտատիֆ իտէրէք իլիլիքլէք եարտըգտան սօնրա, միւհիլք սուրէթմտէ մէճուհ օլարագ պէնիմ՛ նէզտիմէ չըզար իսէ, սէշմէ ատէմէք իլինտէն սէշլմիշ պիրի սանըլամագ տըր» տէյի պուլուլմագլար մամըշմը տըր . . .

Իմտի, էվլարագ, դայրէթ ու ճէտարէթ ալընըլ . . . արթըզ պատէզին, սիզին իչին հիշ պիր իմտատ վէ մուապէնէթ, վէ հիշ պիր նասիհաթ վէ թալիմաթ էքսիք օլմանեաճազ տըր . . . վագաա, արթըզ պէնիմ շէմայի էօմրիւմ սէօնմէք իւզրէ պուլունմագտա տըր . . . լաքին, կէրէք մատամ ժօրթ վէ կէրէք Մ. Բօտօլֆ, հէնուզ կէնճէէ օլտուղլարընտան, խայլի սէնէլէր տահա եաշանաճազլարը, մէէմուլի գալլտէն տիր, վէ պէլիուտուս Մ. Բօտօլֆ, հէմ՛ զիեատէ կէնճ տիր, վէ հէմ՛տի հագգընրզաա, իֆրաթմ մէրթէպէ հիւսնի թէվէճհիւհ իպրագ իտէրէք . . . թարիզը ատապ ու թէքպլէյտէ, իպրագը թէգատտիւմ իտէպիլմէնիզ իչի՛, պիր դայրէթի աղիմէյի միւնէվլէրէ Ֆէտտարնա, ինթիւմը թամ իւզրէ հիմմէթ իյէմէքտէ տըր . . .

Լա կուայէօզ քէլամէ աղաղ պիւրիէ ճէվաղ վիրմէք իւզ-
րէ իրէն, պիր տէ, Էվվէլ զիրբի կէչնէ պիր քօօրէ դատը-
նը, Էանի, Պուգվալ չիֆթիլիկ իւրամէթ ճի գատըրարնաան
պիրի, մէրգուամէ Յլէօր-տը-Մարի իլէ լասհիպնէ կէլտիլի-
րի Էօլտան կէլիւղ ընլարա Էէթիլմիշ օլտուղունաան, մէր-
գուամ քէնտի լաղըրարնըր գաթ իլլէմիշ տիր:

—Աֆիլընըր տիլէրիմ, միւհթէրէմ քէտէր, — տէտի
մէրգուամէ գատըն մէրգուամ լասհիպէ, — մատամ ժօրթուն
Էմր ու թալիմամը մուճիպնճէ, պու սէքէթին իլլիմտէրի
ճէվլէրի, սիպին իգամէթ կէսհընըրա կէօթիւրտիւքաէն
սօնրա, դաթէն վագըրթ տա քէք կիճ օլտուղունաան, պիլ
միւնառպէ, մատմօաղէլ Մարիի տէ պիլիլքառէ այլպ կիտէ-
ճէկիմ տիր, վէ հաթթա, պիլիմ գօճա թիւրքմէնի տէ պէ-
րապէր կէթիլմիլմ տիր, — տէտի մէրգուամէ, Էանընտա
պուլունան վէ պիր սեղըք սիլէ հըրըրալտապիլի օլան իրի
պիր Էիրէնէ սէմթի քէօրէկնի իօգչսեղպ սէվէրէք, — կէր-
չի, համտ օլտուն, պու թարաֆլարտա, հիշ պիր Ֆէնայըդ
իչիտիմէքտէ տէ յիլ իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տալի, տայի-
մա Էմրի պասիթէթ իւղըլ պուլունամագըրգտա Էլլէմիլիէթ-
տէն տիր:

— Հագըրըր վար տըր, Գլտան, չիմտի չիֆթիլիկէ տէն-
տիւկիւնիւգտէ, մատամ ժօրթա թարաֆըրմունան սէլամ սէօյ-
լէ յիւլ, թէչէքքիւրիմի թագաթ իթմէլիտիիլ:

Պատէհու մէրգուամ թէմքիւնի պիր հալ իւղըլ լա կու-
այէօզէ խիթապ օլտուղու հալտէ, Էավաչճաճըրգ սէօլլէ-
Էէրէք:

— Եարն պէն սէմթիլիլ մէճիտիստէ հաղըր պուլունա-
ճաղըմ տըր, Փագաթ, Էինէ սաաթ պէչտէ տէնէճէկիմ տիր,
իմտի, Էվլատըմ, Էկէր միւրտա իտէր իսէնիլ, սիլի լասհիպ-
լանտէտէ պէքլէԷէ յիմ, զիրա, գաղթէ վէ Ֆիլիլքէ տէր-
քէտա օլան հայինիլէ նէղարէն, տաճա խայլիճէ պիլիմ ի-
լէ գօնուլուպ կէօրիչմէքլիկէ ինթիւտաճը աղիլիլիլ պու-
լունամագտա տըր:

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, միւհթէրէմ քէտէր, — տէ յի
ճէվապ վիրտի Յլէօր-տը-Մարի, — մատամ քի զաթըր միւհ-
թէրէմիլիլ միւնապտէԷէ հիմէթ պու Էուրմագտաարնըր,
քէք ալէա, Էարն պէնտէ քէմալի մէմունիլիէթլէ կէլիլիլմ:

— Էյ, Էվլատըմ, իլլէ պաղչէ գաբուսունա Էագըլաշ-
տըր, — տէտի ապէ Լարթըր, — Գլտան, սիլ մէգքիւր սէքէ-
թի պրագընըր տա, հէման չարուգ Մարիի յարապ չիֆթիլի-
կէ կիտիլիլ, զիրա, սայրի գարանիլը պատըրչ օլուպ, վէ
սօուգ տա արթմագտա տըր, վէ սէրէթի իսէ, պիլիմ պէս-
լէմէ կէլիլ պըր: Իմտի, Մարի, Էարնըրի կիւն սաաթ պէչ-
տէ, Էօլլէ տէ յիլմի:

— Էվլէթ, միւհթէրէմ քէտէրիմ, Էարն սաաթ պէչտէ,
Լասիպ քէնտի պաղչէսինէ կիրտի:

Լա կուայէօզ իլէ Գլտան տալի, թիւրքմէն տէ արգա-
լարը սըրա կիթմէքտէ օլտուղու հալտէ, չիֆթիլիք Էօլունու
Էլլէ ալըրար:

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

Նէրնէ գատար կիճէ պալալալը իտի իսէ տէ, հայա տա
հէմ պէրրագ օլուպ, վէ հէմ տէ քէք սօուգ իտի վէ Մէ-
թըր տէգօլուն թալիմամը մուճիպնճէ, լա Շուէթ մէր-
գուամ հայտուա իլէ պէրապէր կիտիլ, արապաճը Պարպիլ-
Էօնուն արապա իլէ պէքլէտիկի ճատտէԷէ տաճա զիւտաէ
Էագըն օլան, վէ չուգուր Էօլուն պիր չըրըրնտան տա տա-
ճա զիւտաէ ուղագտա պուլունան պիր մաճէլտէ կիլլէն-
միլլէր տիր: Հալ պու քի, թօրթիլիար, սալա պիր մաճէլ-
տէ բուսուտա կիրէրէք, Յլէօր-տը-Մարիի սպտէթիստէ,
մէրգուամէնի գարըսընա չըրապագ, վէ իթիլիարէ պիր
գատընըն իմտալան Էէթիլիլիլ քէճա իտէրէք գանտը-

ըբզ, մէրդուման ճանիւղերն եանյարքնան կէօթիւրմէրլիք նիյեէթի ֆասիտէսիյլէ, կէօղէտիպ պէրլէմէկէ պաշամբը աբը: Պրա-բուժուն օղլու օլան մէրգում չօճուգ, իշ անլու-մագ իւզրէ, սագլաննըբը չուգուրտան տիշարը չըգարագ պիր դաշ ատբմ իլէրու կիթտիբաքէն սօնրա, գուշագ վիրիպ տիյնէտիկինատէ, ուզագտան լա էուսալէօղիւն, օլ սօնրատան կիթմիշ օլան քէօյլիւ գատրն իլէ գօնուշմագտա օլմաւընըն սէսիլի իշիթմիշտիր Մէրգում, էվիլէթի Տիսապլարընըն պիւ-թիւն պիւթիւն պօշա չըգարզընր կէօրտիւքատէ, Տէման Եօ-գուշտան աշաղը ինմիշ, վէ գօշուպ լա Նուէթէ քէօֆիլիէէ-թի խապէր վիրմէկէ կիթմիշ տիր:

—Մէրգումէ կէնճ դբզ իլէ պիրլիքատէ, պաշագ պիրիտի տախի պուլունմագտա տըբ, —տէտի մէրգում էալիաշ պիր սէս իլէ սէօլէէէրէք, վէ նէֆէտ քէսիլիպ սօլուէարագ:

—Հէյ շէթմանըն բէնէտիինէ տիւշիւն օլ մէէլունէ դբզ, —տէյի պաղըրաը լա Նուէթ Տիտտէթիլէնէրէք:

—Քիւմտիր աճագա եանընտաքի, —տէյի սիւալ իթտի Մէթր տէգօլ:

—Պէսպէլի, ճիւզիճէ մուգատտէմ, պէրապէրնտէ գօ-ճա պիր քէօբէք պուլունտուղու հարտէ, չըղըրտան կէչիպ կիթմիշ օլան պիր քէօյլիւ գատրըն օրմալը տըբ: Չիւնքի սէ-սինտէն անլատըմքի պիր գատրն տըբ, —տէտի ֆօթիթիլեար, —պագընըզ, տիյնէ յիսիզ . . . տիյնէ յիսիզ . . . աեագլա-ընտաքի սապօյարըն (օտունտան բագուճ) սէսլէրնի ի-չիթմէքատէ միսինիզ:

Ֆիրվաղըբ, կիճէսին սուսլուղը պատմիշ օլուպ, վէ եէր-լէր իսէ շիտտէթի սուղտան սօնարագ տէմիր քէսիլիլիշ օլ-տուղունտան, մէգքիւր աեագ գապլարընըն սէսլէր իշի-տիրմէքատէ իտի:

—Մագտա իքի քիշի տիրըն . . . վէ կէրչի պէն օլ էսմէր մանթօլու կէնճ դբզը իւթիուպ զապլթ իտէպլիլի իսէմ տէ, տիկէրինն նէ Եարմալըբըզ, գօճաճըրմիճ կէօլլէրի կէօրմէզ օլուգտան պաշագ . . . ֆօթիթիլեար, սէն իսէ, մէր-

գուսէիլի զապլթա միւզթէտիր օլաճագ գատար կիւճ վէ գուվիլէթէ մալիք օլմանբը բէք զալիֆսին, Տէյ Ալլաճ պէ-լասընը վիրսին օլ քէօյլիւ գարընընն, —տէտի լա Նուէթ:

—Իշիթէ կէիլեօրլար, —տէտի ֆօթիթիլեար լէէրարէն ուզագտան կէյլէքատէ օլան սէսլէրէ գուլագ վիրիպ տիյնէ-էէրէք, —մէրգումէլէր աէրէճէքատէն աշաղը ինմէքատէ տիր-լէր:

—Էյ, գօճաճըրմ, սէօլլէ պագալըմ, —տէտի լա Նու-էթ Մէթր տէգօլա, —գօճա Տէրիֆ, սէնին ըէյ ու էֆքեա-ընն նէ աիր . . . նէ օլուու սանա, նիշին տիլիզ քէսիլիլին:

—Պէնճէ պու կիւն պիր շէյ Եարըլմանէաճագ տըբ, —տէյի ճէվապ վիրտի մէրգում հայտուտ:

—Էյ, սնրա, պիղիմ օլ մաթէմ էլպիսէլի էֆէնտիտէն ալաճարմըզ պին ֆրանց նաարը օլաճագտըբ, պօշամը չը-գաճագտըբ: Չօգ քէրբէ . . . Սէնին պըշագ, սէնին պըշագ, իշ կէօրմիւշտիր, գօճաճըրմ . . . վէրսէն, սէն անը պանա վէրսէն տէ, պէն օլ բիշմիշ աշըմբագ սուր սու աօլտուր-մագտէ պուլունան գարընըն հագըրնտան կէիլիպ պիթիւ-սէմ, վէ պատէհու, ֆօթիթիլեար իլէ պէրապէք, քիւշիք գըբը տա թութուպ պաղտեարագ, վէ աղընըն պուրնու-նու գարտեարագ, ալըպ կէօթիւրսէք օլմանդ մը:

—Խայր, օլմազ, չիւնքի պու իշտէ առամ էօլտիւրմէք-լիք, օլ մաթէմ էլպիսէլի էֆէնտիլին նիյեէթ ու մագսէ-տինէ գարըն տըբ, օլ պապտէ ըէյի միւնգամմ տէյի տիր:

—Վագաա, պէնիմ կիւճ վէ գուվիլէթիմ միգտարի քի-ֆայտէ տէյի տիր. ֆագաթմ, էկէր իսթէր իսէնիզ, պիր շէյ Եարապիլիբմ, շէօյլէ քի, օլ մէրգումէ պիր քէօբէկի պուլունան քէօյլիւ գարընընն ամըլըպ պաճագլարընտան Եագալեարագ, էլլէրիմիլէ վէ աշըրիմիլէ օլ մէրթէպէ սը-գըլաըրըբ թութարմ քի, պիլմիշ օլունուգ, միւմին տէ-յիլտիր մէրգումէ էլիմսէն գուրթուլմաճ . . . վէ իլիթէ, Տէման օլ Տէնկեանաէ, լա Նուէթ, սիգտէ քիւշիք գըբը, սըգը սըգը թութտուղունուգ կիւի սիրիւքէէրէք ալըպ

կէօթիւ ընդ պիտրսնինդ . . . հա՛մ, նէ՛ տէրսնինդ, օրո՛ւր մնա :

— Ի՛նչ է՛մնա, եւս մէրգումէլէր զարշը դօտարագ չաղ-
րըշը պաղըըմնեա պաշարար իսէ, օլ վազըթ նէ՛ եար-
մալըեղ, սէսլէրնին ի՛նքթիքսէ իշիտիլէճէկի շիւրհէսիզ
տիր, — տէ՛ յի ճէվապ վիրտի թէք-կէօզ դարը, վէ՛ քեզա-
լիք, սէսլէրնին իշիթտիրէրնիստէ, պիզ մէրգումէեի Պար-
պիլեծօնուն արապասընա կէօթիւ ընդնէեի գատար, իմտա-
տէ գօռուշարագ եէթիշէպիլէճէլէրի տալի աշքեար տըր
. . . Չաթէն պիր գարըեը տա ճէպրէն թուծուպ կէօթիւ ը-
մէքիք էօյլէ բէք դօլայ շէյ, վէ՛ աղ պիր ճիւնհա տէ յիլ տիր :
— Վէ՛ ճնտան տա դաթիխազար, պէրտպէրէրնիտէ գօ-
ճա պիր տէ քէօբէք պուլուննադատ տըր, — տէտի թօր-
թիլեար :

— Ատա՛մ սէնտէ, էկէր կիւճիւք եալընըզ օլ խուտու-
տա օյմուշ օլտա իտի, հիլ պէ յիս եօզ իտի, մէզքիւր քէօ-
բէկին դաճասընա պիր գունտուրա ինտիրտիկիմ կիպի, հէ-
ման եէրէ եաթըրըր իտիմ, — տէտի լա ճուէթ :

— Բէք պէա, պիզ տէ գան պէտէլինի մէրգումտան այ-
ըըճա իսթէրիզ, վէ՛ քէնտիտի տէ թէէտիյեէեի պօրճուլ տուր,
չիւնքի, քէնտիտի տէ պիզիմ ճինայէթիմիզէ միւշթէրէք տիր
տիմէք տիր :

— Իշթէ, իշթէ, կէլտիլէր . . . եօզուշտան աշաղը ինի-
եօրլար, — տէտի թօրթիլեար եավաշ պիր սէս իլէ :

— Պըշաղընը՛, դօճաճըղըմ՛, վէր սէն պանա շու պըշա-
ղընը, — տէ՛ յի պաղըրար լա ճուէթ քեզալիք եավաշճաճըզ
սէօյլէեէրէք :

— ՄՖ, լա ճուէթ . . . — տէ՛ յի պաղըրար թօրթիլեար,
իւզէրնիտէ պիր գօրգու վէ իւրքիւնիթիւ հասըլ օյտուղու
հալտէ, էլլէրնին թէք-կէօզ ճատրեա տօղրու կէրէրէք, —
արթըզ պու ճայիզ տէ յիլ տիր . . . մէրգումէեի էօրտիւրթէք
. . . էօ՛Ֆ, խա՛յր, խա՛յր :

— Վէ՛ր սէն պանա շու պըշաղը տէ յիտօրում անա . . .
— տէտի թէքարէն լա ճուէթ եավաշճաճըզ, ապա թօր-

թիլեարնն բէճարնա էհէմիլիէթ վիրմէէրէք, վէ՛ աճէ-
լէ աճէլէ աեազարնտան գունտուրալարընը չըզարտարագ,
— աեազ գապարըրը չըզարմալըրըմքի, — տէտի իւալէթէն
մէրգումէ, — արգալարնտան սէսսիզճէ կիտիպ իւզէրէ-
րնին հիւճում իտէպիլէեիմ. կէրիլ գարանլըզ տա պաստը
խէ տէ, զարարը եօզ տուր, զաթէն պէն քիւշիւք գըզը,
մանթօսունտան Ֆարզ իտէպիլերիմ, վէ՛ հէման տիկէրնին
թէլէ՛Ֆ իթտիկիմ կիպի, մէրգումէեի տէ աըրըրըզ :
— Խա՛յր, խա՛յր, — տէտի Մէթըր տէգօլ, — պիհուտէ
շէյ տիր, պու կիւն օլամազ, վարսըն եարնա գալսըն տա,
եարնն պէճէրիլիզ :

— Եաղը՛ գ անա քի գօրգմազտասըն, ճէսարէթսիզ հէ-
րիՖ, — տէտի լա ճուէթ, վաճիճէ պիր նէՖրէթ պէեանիլլէ :

— Պէն գօրգմազտա տէ յիլիմ, — տէ՛ յի ճէվապ վիրտի
Մէթըր տէգօլ, — Ֆաղաթմ, պէն շունու պիլերիմքի, հէմ էլի
պէճէրէպիլէճէկին շիւրհէլի տիր, վէ՛ հէմ տէ թէքմիլ իւ-
միտ վէ՛ զահմէթիլէրիմիզին սօշա կիթմիշ օլաճազարըր էհ-
թիմալտէն տիր :

Մէրգումէլէր իլէ պիրիքստէ պուլուննա քէօբէք, պէս-
պէլիլ շուգուր եօլտա պուլուննալարն գօզուլարընը ալ-
տըղընտան, պիրտէն պիրէ տուրարագ գըեամէթիլէր գօ-
լարընպ պաղըրմնեա պաշարարտան պաշգա, ճիէօր-տը-
Մարի տէ հէր նէգատար պիտ սէՖաթ եանալորնա չաղըրտը
իտէ տէ, մէզքիւր քէօբէք ապա իթաաթ պիլէ իթմէտի :

— Իշտիտիտօրմունն քէօբէրէրնին սէպիսի, իշթէ, իշ-
թէ, կէլտիլէր . . . չարուգ, վէր շու պըշաղը պանա . . . եօզ-
սա սօնրա՛ . . . — տէ՛ յի պաղըրար լա ճուէթ թէհտիտիլ պիր
սէօյլէ յիշ էլէ :

— Պէն քէնտի կէօյնիւմ էլլէ վիրմէմ, էկէր ճէպրէն ալ-
մազ իսթէր իսէն, կէլ ա՛լ . . . — տէտի Մէթըր տէգօլ :

— Արթըզ իսթէնէմ, շիւնքի կիճ գալտըզ, էշ էշտէն
կէշտի, — տէ՛ յի պաղըրար լա ճուէթ, ճիւզիճէ օրթալըզը
տիզգաթը ապիսէ իլէ տիլնէտիքսէն սօնրա, — իշթ է կէշպ

կիթտիկէր . . . Հօշոնսու, էլպէթթի պէն պունուն անը-
սընը սէնտէն չըդարըրըմ, խայնն հէրիֆ, — տէտի իրպէ-
վէթէն մէրգումէ հխտէթինտէն գուուրարագ, վէ մէր-
գումա եու միւսըլարընը կէօսթէրէրէք, — սէնին խէթան
կիւզիւնտէն պին թանէճէք ֆրանցըլ զայպ իթմէքտէլիկ:

— Խայր, մուղայիլի օլարագ, պին, էքի պին, վէ պէլ-
քի տէ իւչ պին ֆրանց գազանմաղտանըլ, — տէլի ճէվապ
վիրտի Մէթր տէդօլ հարմանէ պիր սէօյլէլիչ իլէ . . . պէ-
նի տիլնէ լա ճուէթ . . . սէն չիմոի Պարպլիեօնուն կանընա
կիթմէլիսին . . . վէ մէրգում իլէ պէրապէր արապանս պին-
տիկիլիկ կիպի, կիտիպ օլ մաթէմ էլպիսէլի տտէմի, բանտէ
— վու վիրէրէք պիղի պէքէվէքտէ պուլունտուղու մասէլլ-
տէ պուլմալըսընը . . . վէ մէրգումա, պու կիւն, պիր շէյ
եարմանանաճաղընը, ֆաղաթմ, եարըն հէր հալտէ, մէր-
գումէ կէնճ գըզը ալըրաճաղընըլ խայպիլ վիրմէլիսինիկ
. . . Մէրգումէ հէր ազլամ, եայրիըգճա օլարագ, բարաթը
կէօթիլըմէքտէ տիր. պու ազլամ, էօյլէ պաչաղ պիրիսին
տախի պիրլիքտէ պուլունմալը, գուհուրաթ նէվինտէն պիր
շէյ տիր. եարըն ինչապլաճ, թէճէլլիսիկ պիղէ կայլէր օլուր.
իմոի, եարըն սէն, կինէ թամ պու վազըթտա, Պարպլի-
եօնու ալարագ, արապա իլէ կէլիլ ճատտէտէ պէքէլրաին:

— Էյ, եա սէն, սէն նէ եարաճագսըն, սէն նէրէտէ
գալաճագսըն:

— Պանս կէլինճէ, Թօրթիլիեար չիմոի պէնի ալարագ,
մէրգումէ կէնճ գըզըն պուլունտուղու չիֆթիկի կէօթիլը-
մէլի տիր, պէն օլ պապալտէ սէօյլէնիլմէտի իղթիլղա իտէն
լազըրալարը վէ մասալարը եարաբ եազըլարըրըմ . . .
եօլումուղու շալըրարագ պուրանտ տիւչալուր, Թանղըր
միւսաֆէրիլիկ, պու կիճէէի պուրատա, հայվանաթ ախը-
րընը պիր քէօչէսինտէ կէչիլմէքիլիսիկ միւսաստէնէ հիւ-
մէթ իտիլիկ, տէրիմ. չիֆթիլիքտէ պուլունմալը, գաթման
պէնիմ պու ըէճամը ըէտա իթմէպլէր: Օլ վազըթ Թօրթիլիեար
չիֆթիլիկին հէր թարաֆընա, գաբուլարընա, ընճէրէլիլի-

նէ, վէ չըզըրմաթ միւմիլիսիլմէն պուլունան քէօչէ պու-
ճագլարընա պիր կիլճէ տիգդաթ իտիպ կէօպտէն կէլիլիլ-
պու չիֆթիլիքլէրտէ, պէօյլէ քիրա թապ սիլթի վազըթլարըն-
տա, տայլմա մէվճուտ աղճէ պուլունուր, սէօյլէ յիլիլիկէ
նէղարմէ, մէղքիւր չիֆթիլիլիտէ, տէօրթ թարաֆը թէնհա
պիր մասէլլտէ ալըգտա պուլունմաղտա իմիչ, պիր քէրբէ
մէղքիւր էպիլիլէնին կիլիլէճէք վէ չըզըրաճագ մասէլլէ-
րինի էօյլէնտիքտէն սօնար, պիր գաչ տօսթլար պիրլիքտէ ա-
լարագ, պիր կիւն կէլիլպ պիր իչ կէօրէպլիլէճէկիսիլղտէ չիւ-
հէ եօզ տուր. վէլճապըլ պուրատա պիլիմ իլին պիր էթմէք
օլմալը տըր, էլ վիլիլի քի պիլիլիթ, էվլէթ, պիլիլիմ իլին պիր
սէրմայէ տիմէք տիր:

— Եա՛հու, չօք պէլալը պիր հէրիֆսին սէն, սէնին պա-
չըն, տտէթա պաչալարտան օլմանըլ, իլա պիր ազըլ գուլթու-
սուտուր տէնիլտէ ճայիլ անը, — տէտի լա ճուէթ հխտէ-
թի թէսկին օլարագ, — էյ գօճաճըրըմ, սէօյլէ, տէլամ իլ-
լէ պաղանըմ:

— Եարն սապաճ, մէղքիւր չիֆթիլիկ թէք իտէճէք եէր-
տէ, պէն քէնտիլի եալանտան պիր սանճընա թութուլմուչ
տուր կէօթիլէրէրէք, վէ կնէլիպ սըղլաեարագ, կիրիկէ-
մէղ պիր հալտէլիմ կիպի պուլունուրում, վէ էկէր պէ-
նիմ քէվիսիլիլիլմտէն չիւրհէ իտէն օլուր իտէ, իլիլիլիսա-
նէտէն գալմաղ իլին, թալըրալըմ զինճիրին հալգասընը
գըրալըմ տա գաղանալըմ, վէ պու կիւնէ գատար տա
չէքմէքտէ պուլունտուղում եարանը կէօթիլէրիլիմ, վէ
մէղքիւր եարանտ տախի սէպէպ, մաքիանճըլըլ իթտիլիլիմ
վազըթտա, գըլըլըլ պիր տէմիր բարչապընա թէսասիլիֆ
կիլէթլ օլմալընը սէօյլէրիմ, վէ ծնար տա ինանըլար, վէլ-
հալըլ, պէն էօյլէնիլլէ, մէղքիւր չիֆթիլիլիքտէ կիւնտուղուն
տախի պիր գաչ սաթթ գալըրըմ քի, Թօրթիլիար տա հէր թմա-
րաֆընը թէֆթիլի իտիպ վէ լանըզըլա սնըստ պիլիլիլիլի
վազըթ պուլունուչ օլուր: Պիր տէ ազլամ օլու պ, միլիտտան
օլտուղու իւզըն, մէրգումէ կէնճ գըզը, բարաթը ալարագ

եօյա չըգաճաղը հէնկեամտէ, պէն տախի, արթըզ կըլէշ-
մը օլտուղունու պէեսն պըրլէ, կիտէպիլէճէ կիլի սէօյլէ-
րիմ. վէ թօրթիյեար իլէ պէրապէր, մէրգուճանն արգա-
լարընտան, Ֆագաթ պիրազ ուզագտան երբիւնէկէ պաշ-
լարըզ, վէ կէիպ պուրատա արեճճիկին խորճինտէ պէր-
լէրիզ. Մէրգուճէ, զաթէն պիղի թանըմը պուրանաճաղըն-
տան, թէքարէն պիղի պուրատա կէօրտիւկիւնտէ, հիշ պըր
չիւրհէեէ զահիպ օլմազ. վէ պիղտէ պըլա Ֆիւթուր մէր-
գուճանն եանընա եագլաըրըզ. . . թօրթիյեար իլէ էքի-
միզ. . . վէ պիւր քէրրէ մէրգուճեէ էլլէրիմ եէթիլէպիլէ-
ճէր մէրթէպէտէ եագըն կիթտիմի խի, արթըզ ճնտան
սօնրաըր գօլայ տըր, իշին պիթմիշ օլանաղընտա իշթիպահ
եօզ տուր. մէրգուճէի թութտուղունուզ կիպի աըրըրըզ,
վէ պին թանէճիք ֆրանգլարա տա դապուշուրուզ. վէ պու-
տան տա գաթինազար. . . որատան իքի իւշ կիւն կէշալը-
տէն սօնրա, արթըզ մէրգիւր չիֆթիլքճէ պէճէրիլէճէք օ-
լան իշի տէ, եա Պարպիլեօնու վէ եախօտ տիկէրէրէ իհա-
լէ իտէրիզ, վէ էկէր պիւր էթմէք չըգար իտէ, պիղտէ քէն-
աթմիզ իշին պիւր բայ իսթէրիզ, չիւնքի, իշի պուլան վէ
կէօթմէրէն պիղ օլմուշ օլանաղըզ:

— Իրեա ալիմ, կէօղսիւզ հէրթիք, տինեատա սէնին հիշ
էշին մանէնտին եօզ տուր, — տէտի լա Շուէթ Մէթր արէ-
գօլու դուճուգլանարազ, — պու տիւշիւնաի կիւն թէտպիլը
տօլլուտու, հատտէն զիեատէ չայեանը թէհայեիւր տիւր
Պագասնա դօճաճըլըմ, էկէր սէնին պիւթիւն պիւթիւն էլ-
լէրին աեագլարըն թութմազ պիւր հալէ պիլէ տիւշար օլ-
ալար, էիին, էալընըզ թարիզ ու թէտպիլը նաուհաթը վի-
րէրէք տտիլ, պիւր ալօգաթմ գատար բարա գազանապիլէճէ-
կինտէ չիւրհէն օլմաըն: Հայտէ պագաեըմ, պուս խի վէր
պէնի, էվիլէթ, պիւր պուսէ ալ շու սէնին իիթիեարէ տօ-
թուստան տա, հէման տէրադապ եօլու էլէ ալընըզ. . . չիւն-
քի պու քէօլիւ թագըլիպը, աաթտա թապուզ կիպի օլ-
տուգլարընտան, հէման աշչանտան, էրքէն էրքէն եա.

Թարլար: Պէն տէ կիտէր Պարպիլեօն իլէ պուլուշուրում.
վէ եարըն սաաթ տէօրթտէ, եօլարըն ճատտէեէ պիթիլ-
տիլէրի մահէլլտէ, արապա տա պիւրիքտէ օլտուղու հալ-
տէ, կէլիւր սիզի պէրլէրիզ. Ֆագաթ, Ալլահ վիրէյաի տէ,
եարըն աշչամա գատար, Պարպիլեօնու բօլիպէր, վիէյ-
Տրարի սօղաղընտա, կիւր-Պօթէօ վէ Ագէլէթլէ պէրապէր,
օլ սիւսճիւ դարընըն դօճասընը էօլաիւրմիւշ օլմալարընտան
տօլլտէ տէրտէսթ իլէ թէֆգըթի իտիլմիշ օլմանա իտիլէր:
Հօշ, վէլէվ, էօյլէ պիւր շէյ գուհուր իթսէ պիլէ, պիւր պէլիւ
եօզ տուր եա, արապաեա դուլլանան մէրգուճ օլմաըն տա,
վարսըն պաշգա պիրիսի օլտու, զաթէն արապա մէրգու-
ման օլմանեզ, իլլա մաթէմ էլլպիտիլէ էֆէնտիլին տիւր ճատ-
տէեէ վասըլ օլտուգտան պիւր չէյրէք սօնրա, պէն կէլիւր սէնի
պուրատա պէքլէրիմ:

— Թամամ, իլլէթ տէրսիլիզի պիլմէքտէլիզ. . . եարըն,
լա Շուէթ:

— Հա, Ֆիլքիմէ կէլուի, ազ տահա ունուտա ճագարմ,
թօրթիյեարա պիրազ պալմուճու վըրմէլլիմքի, չիֆթիլք-
տէ լաղըմ կէլէն սնաթթար վէ եախօտ քիլուտ տէլքիլէրի-
նին դալըպլարընը չըգարալ: () տէլիւ էմմա, քիւլան պէ-
լի, նասըլ, պարի գալըզ չըգարմանըն ուսուլինի պիլմէքտէ
միսին, էլլինտէն կէլիւր մի, — տէտի թէքիլէօզ գաթը, թօր-
թիյեարա Ֆիլվադը պիւր մըգատար պալմուճու վըրէրէք:

— Էվիլէթ, էվիլէթ, բէք ալէա պիլիլիմ, չիւնքի պագաճ
պանա էօյլէթմիլէտիւր: Հաթթա պիւր ուֆագ տէմիւր սնա-
տըգճանըն քիլուտի տէլիկիւնին գալըպընը չըգարմըլըմ տըր,
վէ շարլաթան ուսթամըն դարանըզ օտաճըլընտա մահֆուզ
պուլունմագտա տըր:

— Իէք ալէա էօյլէ իտէ, Ֆագաթ, էօյլէ պիւր գալըպ չը-
գարտըլըն վադըթմա, պաստըլըն եէրէ եաբընմաըն ի-
շին, էվիլէլինտէն, պալմուճուճու ալուճուճու իշինտէ պիւր
լիլիճէ ըստըպ ուսթաթտըզ տան սօնրա, ըլլատըպ տա էօյ-
լէ պասմազըլըք խաթըրընտան սագըն, չըգարմանաըն:

—Պիլիբիմ, պէն ծնւարը բէք ալէա պիլիբիմ, — աւելի ճէվազ պիլիբի Թօրթիլիւար:

—Եարըն, գօճաճըղըմ, — աւետի լա Շուէթ:

—Էվիլէթ, Եարըն, — աւետի թէքրարէն Մէթըր ա'էգօլ, լա Շուէթ արապանըն Եանընա կիթմէք իւզրէ մաճէլը լի մէզպուրու թէքը իթֆիլիկի կիպի, Մէթըր ա'էգօլ իլէ Թօրթիլիւար տախի չուգուր Եուրան չըգալագ, վէ բէնճիրէլէրնտէն բարամագտա օլան ըրդըլարա տօյրու կիտրէքը, մէգըիւր չիթիլիկի Եօճու օլտուլար:

Նէ գատար աճայիպ պիլը ուղուրուղուզ վէ պիլը պէտպախիլըզ տըր քի, չու Եանաճպէթիլէ, Մետըմ Տիւրեանէլ, Եանի Մէթըր ա'էգօլ, էպէտի քիւրէքաէ գալմագըղգ հիւքմու իլամընը կիլիմտիքաէն սնըրա, պիլը տաճա քէնտի զէվճէսինն, Եանի մատամ Թօրթուճ Եիւզիւնիւ կէօրմէմիլ իքէն, օլ կիճէ իսէ օրատա, պիլը պիլըլէրնէ թէտատիֆ իտէճէքըր տիլը: (*)

(*) Պու թէքճէմէթիլի գրատիմ բազպիթ իտէն զաթլարա իտպէր վիլիբիլ քի, Մէթըր ա'էգօլուճ ապը իտի Անէլմ Տիւրեանէլ տիլը, նաաը քի, իր հիլտաէ զիլըր աէ կէշիլ տիլը, վէ Ֆիլթօրտըմ Մարիլիմ պըրուճտուղու Պուզպալ չիթիլիկիլիտէքի գայէթիլ իտատիլէն Եէթիլ պիլը գատըն, Եանի մատամ Թօրթ տա, միքգուճուճ ապը հիւքեանը գարըր տըր, վէ լա Շուէթ մէքգուճուճ ապը գարըր օլմա շըրզ, իլա, հիւքպէթ ճիլէթիլիլէ չաթիլ պիլը նէվի մէթըր տիլը, Եարիպ Եէրի չու տար քի, Մէթըր ա'էգօլուճ ճէմ կիլիլէրն կէօրմէքաէ վէ ճէմաէ գարըրըն օրատա օլտուղուճու պիլմէքաէ, վէ մատամ Թօրթ տախի գօճաքըն պու Եէնի հալիլիլիտէն, ապը իտպըրտար տէլիլ տիլը վէ լա Շուէթէ կէլիճէ, չալընճագ կէնճ զըղըն, հալէն վագթիլիլէ քէնտի Եանընա պուրուճպտա, քէլըթիլիլ իլէ տիլընի չըգարտըղը վէ Բէկիլիթի, Եանի, պիլը կիլէն աճ գալըպտա, ապմագտա օլտուղու արա չէքէլիլիտէն Եէտիլի իլին իըրըղ չազըրըղը չօճուզ օլտուղուճու պիլմէքաէ տէլիլ տիլը:

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՅԱՍԼ

Ազաճմ թատարը վագթիլիտէ, վէ ալէլ իուտուս զըլ մէվիմիլէրիլիտէ օլտուղու թագտիլիտէ, ճէսիմ վէ մուճիթագամ պիլը չիթիլիկիլին մաթպախընտա կէօրիլէն հալ, էն զիւԵատէ մէֆապալաճ հալիլիտէն պիլի տիլը տէնիլաէ ճայիլ տիլը Պու սէօյլէտիլիլիտէ, Պուզպալ չիթիլիկիլ մաթպախընտա միւշահէտէ օլուճնա հալ, քեամիլէն թատարիլ իլլէմէքաէ իտի: Շէօյլէ քի, աւտօրթ աըղըն Եիւքէքիլիլիտէ, վէ իւշ աըղըն Ենիլիկիլիտէ գօճա պիլը օճագ քէմէրիլ չէվիլիլիլ օլուպ, վէ մէգըիւր քէմէրիլն ալթընտա Եանի օճագտա իսէ, ալէն ազ կիւրիլէն աղաճըլըր, վէ մէշէ քիւթիլիլիլիտէ տաճաթըլարագ կիւրիլ կիւրիլ Եանմագտա, վէ մէգըիւր օճաղըն սիւես տիվարըրը նէգտիլիտէ ալէվիլը սալարագ բարլամագտա օլտուղարընտան, ատէթա պիլը ֆուրուճ վէ Եախտա պիլը քիւլիլիտէ հալու հէյեթիլ քէսպ իթմէքաէ իտի: Մէգըիւր ճէսիմ ալէվիլն վէ աթէշիլն աըճագըղըր, մէգըիւր մաթպախըն ճէր թարաֆըրը ըրթթըրը կիպի, այնի աէրէճէտէ ըլլըլընտըրլամագտա տախի օլտուղուճնտան, թատպանտան աչաղը, անա հաթըրընտան տարլմագտէ պուլուճնա պիլը լամպանըն ըըրը, ատէթա Ֆայիտէսիլ պիլը հալտէ գալմագտա իտի: Թրարէգըլար վէ Եախտա բէքէլէր իւզըրիլիտէ տիլիլիլիլիլ բարլամագտա օլան գըրմըրը պաղըրը գազանլար վէ թէնճէրէլէրն թէմիլիլիլիլիլ, զիւեստէսիլլէ կէօղէ վուրմագտա իտիլիլ: Վէ քէզայիք գըրմըրը պաղըրտան մամուլ ննթիլիլ պիլը սու քիւրիլիլ այնա կիպի բարլամագտա օլտուղու հալտէ, մէգըիւր քիւքաէն աղաճըզ Եօթէտէ տախի, ճէվիլիլ աղաճընտան Եարըմըլը օլուպ, վէ սիլգըլարը ըրդըմ իւզրէ, պալ մամու սիւրիլիլիլիլիլ բարլատըրըրը գօճա պիլը համուր թէքնէսի պուլուճմագտա, վէ

մէջքերը թէքնէտէն տախի, ատամն իշթան կէթիրիճի սու-
րէթատ թաթը թաթը վէ սըճադ սըճադ էթմէք գօզուսու
այընմագտա իտի:

Վէ մէջքերը օլ վասի մաթպախըն օրթա եէրինտէ, ու-
զուն պիր թաամ թրաբէղասը վազ իտիլէրէք, իւղէրինէ
գապա, Փագաթ զայէթլէ թէմիզ պիր պէզ էօրթիւմիւշ
օլուպ, վէ հէր ատամ իշին այրը այրը, տիշարըսը էամէր վէ
իշէրիսի պէեազ պիրէր չինի թապազ վազ իտիլտիկի կիպի,
տէմիրտէն մասնու, Փագաթ կիւմիւշ կիպի բարլազ օլտուգ-
լարը թագտիրտէ, պիրէր տէ չաթալ պըչազ վէ դաշըգ գօ-
նուլմիւշ իտի:

Մէջքերը սուֆրանըն օրթա եէրինէ, աթէշֆիշան տաղ-
լարտա կէօրիւնէն տիւմանա վէ եախտս պուխարա միւշա-
պին օլարագ, հէնուզ պուղուսու չըգմագտէ օլտուղու հալ-
տէ, գօճա պիր քեասէ սէպլէվաթ չօրպասը պուլունտուղու
կիպի, իրի պիր թապազ տօրուսու դիրըլըշ լաճանա թուր-
չուսու իլէ ժանպօն, վէ տիկէր քէզայիք իրի պիր թապազ
տօրուսու տախի գօեուն էթիլ իլէ բաթաթէս վազ իտիլմիւշ
իտի: Վէ պուշլարտան տա պաշգա, գօճա պիր տանա պու-
տու գըզարթմանը իլէ, իրի քեասէ սալաթա, իքի սէբէթ
մէյլէ, վէ իքի թապազ տախի բէյնիր, վէ պիր դաշ թօր-
բազ թէսթի տօրուսու տա էլմա շարապը, վէ չիֆթճիլէր
իսթէտիքլէրի գաաար եեեեպիլմէք իւզրէ, պիր դաշ թանէ
տախի, գօճա գօճա տէկիրմէն թաշը շէքլինտէ էթմէքլէր
պուլունմագտա իտի:

Չիֆթիլիկին էսկի վէ սատըգ էմէքտարլարնտան օլուպ,
վէ հէր քէս նէղտիստէ, շայեանը հիւրմէթ սանբըմագտա
պուլունտան ուղուն թիւլիւ, իրի պըբըզըլ, վէ տիշլէրի տէօ-
քիւլմիւշ «գանին» ճինսինտէն գօճա պիր իկիթիեար քէօրէք,
պիլա թէքլիֆ, աթէշէ եազըն օլարագ եան կիլիպ եաթ-
մագտա իտի: Մէջքերը քէօրէք շայեան պուլուլունմագտա
օլտուղու հիւրմէթ վէ թէքլիֆիպիլէք սայէսինտէ, քիմա-
տէն շէքլինմէեքլէք, վէ պիր քեասթիլէք իւզրէ, պուլունտու

իքի էօն աեաղլարընըն իւզրինէ ուզաթմըշ օլտուղու հալ-
տէ, ազլամ թաամընտան էվլէթ մաթպախ տէրունինտէ
զուհուսր կէմէքտէ պուլունտան էնվայի իճրաթ ու հա-
րաբարթըր, տիլգաթըր թաման էւզրէ սէյր իլէմէքտէ ի-
տի: Վէ մէջքերը հազգընտա հիւրմէթի աղիմէ իպրաթ ի-
տիլմէքտէ օլան քէօրէկէ, շաիրլէրին թարաֆրնտան դա-
լէմէ այընան չիֆթիլէք էօմիլիւէ ճիւզիճէ մուվաֆըգ պու-
լունտուղու թագաթիրտէ, լիզանտըր թէսթիլէ իտիլմէքտէ իտի:

Մէջքերը չիֆթիլէք իսալընա վիրիլմէքտէ օլան թաամ
լար, զաթէն սատէ պիր սուրէթտէ իտիլտէլէր տէ, իհիթիմալ
տիր քի, պաղըլարա, պիր ազ սատէլիկէ գօարը տէրէճէ-
տէ տիր կիպի կէօրիւնէճէք տիր, հալ պու քի, մաաամ
ժօրժ (Րօտօյֆուն նիլեթ ու միւբատընը պիր սուրէթի սա-
տըգանէտէ իճրա իլէմէքտէ օլտուղունտան), մէջքերը
չիֆթիլէքտէ իլէմէքտէ օլան իշճիլէք, մէմէքթէթին էն զի-
եատէ չալըչան վէ էն զիեատէ նամուսու քիմէնէլէրն
տէն սէչիլմիշ օլտուղլարը ճիհէթլէ, մէրգումանըն միւմ-
քին մէրթէպէ, նայիլի սէտուէթի հալ օլմալարընա չալըշ-
մագտա իտի: Շէօյլէ քի, մէրգուման իշճիլէք, ճէօմէր-
տանէ իւճրէթլէր վիրմէքտէ օլտուղտան պաշգա, հէր իլի
վէ զայրէթլի ատէմէլէրին կէլիպ մէջքերը Պուգվալ չիֆթի-
լիլինտէ իլէմէքլիկէ արգու վէ զայրէթլէրնէ թահրիք վէ
թէշլիք նիլեթիլէ տախի, քէմալ մէրթէպէ էհէմիլիլէթ
վիրէրէք գաեբըմագտէ, վէ եէլիպ իլմէլէրի խուսուսուն-
տա, իպրազը սախալթէթ իլլէեէրէք, մէնուն վէ մէպուր
գըլմագտէ իտի: Վէ պու ֆիրը ու իտտաա, վէ պու համիլեթթ
ու սախալթէթի միւֆիտէ, զաթէն մէրգուման պէյնտէ տէր-
քեար օլան շայեանը մէտճ ու սէնա զայրէթի արթըրմա-
տէ օլտուղունտան, մէջքերը սախալթէթ կիւղիւնտէն, մէջ-
քերը չիֆթիլէք զարարտիտէ օլմանըլ, իլլա մուղայրի օլա-
րագ, տահա զիեատէ ֆայլիտէմէնա օլմուղտա իտի: Չիւքի,
սայլը նիլէ չիֆթիլէքլէրտէ, չօգ տէֆա մուղու պուլուն-
ղու կիպի, իշճիլէրն, քէնտի էֆէնտիլէրի ալէյնիտէ թէ-

չէքքե իմմէտեքլէրեի, վէ ալըլ ԵհրիւԵիւ Վիրմէտեքլէրե շէօյլէ տուբուճն, հաթթմա, օլ գատարտա մէննուն գալըլ վէ մէտճ ու սէնայլըր օղու մազտա իտիլէր քի, Եհնիտէն պիրի կէլէրէք, պօշ պիր Եհր պուլուպ տա, օրատա չալըլմազըլըզա կիրէպելմէք իչին, քէնտի հիւսնի հայինէ տայիր, բէք միւթէպեր շէհատէթնամէլէր վէ թավպիլեկէր կէթիրմէքիլէ մուհթմաճ վէ մէճպուր օլմազտա իտի . . : Վէլճասըլ Բօտօյֆ, ուֆագտան պաշտեարագ, տէլիլ Եալըլըլ հայվանթըն ճնիտէրինի իալահ իթմէք, իլլտ չիֆթճիլիլէ տայիր հէր նէվի իճրաթ վէ մուսալթմա, վէ ալըլտուսու չիֆթճի թագըրմըրըն հալլէրինի իալահ իլլմէք նիլեկէթի մէրըլպէ վէ մէմուհէսիլլէ, պիր Ֆէրմ-Մօտէլ (նիւմունէ օլմազ պիր չիֆթիլք) իհտաա վէ իհեա իլլմէքիլի միւրտա իլլէմիլիտի . վէ պու մազտէտի հուսուլինէ տէ, իլլթէ անճագ մէգըր թարիլ իլլէ, Եանի, իլլմէքտէ պուլունան քիմսնէլէրէ, Եհիլ ըրը, քեամիլ, չալըլզան, վէ տիրայէթիլ օլմազըլզտա պիր մէնֆատթը աղիմէ կէօթէրէրէք նայիլ օլպալիլմէքտէ իտի :

Աճըր գատըն, սուֆրանը լանդըլլա հագըրլատըզտան, վէ պատէթ թտամ Եհմիլ իլէ իչիլմէք իւզրէ, պիր թէպթի տէ շարագ վաղ իլլէտիքտէն սօնրա, կիտիպ դամբանանը չալըր :

Չիֆթճիլէր, Եանայմալըր, սիւտճիլէր, վէ թավուգլար իլլէ հօրօղտրա վէ Եմալի գուչլարա պագմագտա պուլունան դըլըր, քեաֆիէսի ծն պէշ նէֆեր գատար օլտուգլարը հալտէ, մէգըր մէսէրրէթպաիլ զամբանա սէսինի իչիթտեքլէրի կիպի, սէվինէրէք վէ դօլուշարագ կէլիպ մաթպաի գարուսունտան իչիլի կիրտիլէր :

Երքէրէրին լէհճէլէրինտէ պիր Երքէրէք վէ պիր սաֆտէրունըլգ Եսէրի տէրքեար օլուպ, վէ գատըլար իւզէրէրինտէ պիր լէթաֆէթ վէ պիր տիսճիլք աչիքեար պուլունաուղու կիպի, կէնճ գըլըր իւզէրէրինտէ տալիլ պիր շարըլըլ, պիր չէվիլք, վէ պիր Եսէր պէշալթ (սէ-

վինճ) միւշահէտէ օլունմագտա իտի : Վէ պունլարըն քեաֆիէսինի տալի կէլգէրինտէն, պիր սիւքիւնէթի հալ, պիր մէննունիլէթի զալպ, վէ պիր լահաթի պալ իւզրէ պուլունաուղլարը, վէ քէնտի ալըլալըր թէրիլլէ գալանըլ շալթթէ օլմու շօլտուգլարը թամամ, սատէտիլանէ պիր նէֆարէրէպթիլլէ դօլուշալպ վէ հագըրլանտըլարը անլարըմագտա իտի :

Սուֆրանըն պաշ թարաֆըրտա, սալարըր պէմ պէտաղ օլմուշ պիր իթթիլար չիֆթճի օթմուրտու : Մէրգու մուն Եիւղիւնտէն սաֆտէրուն, վէ պաղըրլարընտան տալի սէրպէպթ վէ քիսթիա թապիլաթըլ պիր օլտուղու անլարըլըլ կիպի, լագըրտըրընտան տալի, իթթիհզալար իտիպ տամ չէքիշտիրմէքիլի ճիւղիճէ սէվմէքտէ օլտուղու անլարըմագտա իտի, վէ մէրգու, թապիլի օլան ազլու տիրայէթ ճիհէթ իլլէ, քէօյլու թագըրմալըրը պիր սուրէթի քեամիլէտէ թէճէսահմ իթտիրմէքտէ օլուպ, Ֆիքրուրու հանտա տէրքեար օլան սէպաթ ու մէթանէթ վէ տօղըրուլգ, վէ պիր թէմիլ Եիւրէրիլլէ կէօրիւնէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլլէ տալի, քէօյլիլէրէ մախուս պուլունան գապալըլ վէ հիլլէքեարըլք տալի կէօրիւնէքտէ օլտուղունտան, թաուղագտան պիլէ, Եսիլ Կօլալըլտրու, Եանի Եսիլ Պրանաղլարըն ըուհունու թալըմագտա պուլունաուղու անլարըլմագտա իտի : Չէմանըլ աթիլտէ, քէսպի չէօհրէթ իթմիլ օլան ազըլ ու քեամիլ նէսթօրա պէնղէմէքտէ օլան պու իթթիլեարըն իտի պապա ճաթիլէն օլուպ, թա վաղթի սէպալթէթինտէն պէրու իսէ մէգըր չիֆթիլքտէ իտիրը Եօն ու Եվլաթ իլլէմիլ օլմալընա, վէ ազըլպէթքեար չիֆթճի պաշըլըլ մէհմուրկիլէթինի հայիլ պուլունմալընա մէպի, Բօտօյֆ տալի, մէգըր չիֆթիլի սաթըն ալտըրընտա, քէլ Եվլէ Եինէ օրտա պագըր գալմտընա տայիր հագըլըլ իլլիմալար գուհուրա կէլիլ օլտուղունտան, Բօտօյֆ տալի, չիֆթճիլէր իւզէրինէ պիր նէվի քէհեարըլ իթմէրէք մէհմուրկիլէթիլլէ, ֆագաթ մատամ ժօթիւն թահթըր նէզա-

րէթինտէ պուլունտուլու թագաիրտէ, մէրգումու ալը գոյ-
մուշ խտի: Մէրգում պապա ճաթլէն, քէնտի սիննի, քէնտի
չիֆթիլթօն մապիւմաթը, վէ թէճրիւպէրաբըրըր սայէ-
սինտէ, մէրգըր չիֆթիլթօն պուլունտն խալը իւղէրինէ,
պիւլիւք պիր թէճասիր իլլէթմէրտէ խտի:

Չիֆթիլթօն խալըր, քէնտիֆթիլէն սուֆրանտ օթուրտու-
լար:

Պապա ճաթլէն երեսնէր պիր սէս իլէ Հոյր Կր տուաբըր
օգուտուդաան սօնրա, աթիգ վէ մուգատտէս պիր առէ-
թէ իթթիւսայէն, քէնտի պըչաղը ունուլլա տախի, էթմէր-
լէրտէն պիրի իւղէրինէ պիր խաչ չիպտի, վէ պիր բարչա-
պնըր տա, աշէն Մէրէնէ եանի Ֆուգարա բանը նամընա օլա-
բաղ քէսիպ չըգարաը, վէ քէզալիք այնի նամ վէ այնի մադ-
սէտէ մէպնի օլտուղու թագաիրտէ, պիր գատէճ տէ շա-
բապ օթուրտու, վէ պուլուրը պիր թապաղ տէրունին-
տէ օլարաղ, տինտարճա պիր չիւրտէթ իւզլէն, սուֆրանըն
օրթա եէրինէ վաղ իլլէտի:

Պիր տէ պու հէնկեամտէ, չիֆթիլթօնէր պէքճի քէօրէք-
լէր, շիտտէթիլ սուրէթտէ հալլամանա պաշլատըլար: վէ
մաթպալտաքի իթթիլեար Լիդանոր նամ քէօրէք տախի,
սաղըր պիր սէս իլէ, մէրգըր քէօրէքլէրէ ճէվապ վիրէրէք,
մըրլաանմանա պաշլատըրըր հալլտէ, տօտաղլարըր կէրիպ
վէ աղըրնը աշտըրնտան, անճաղ պագը գալմըշ օլան գաղ-
մալարի իքի իւչ տիլլէրի մէլտանէ չըգտըլար:

—Տիշարտա հալլունուն տիվաըր էօնիւնտէ, պիրի վար
արը, —տէտի պապա ճաթլէն:

Մէրգում պունու սէօլլէր սէօլլէմէղ, պիր տէ պիւլիւք
գարունուն չընղըրաղը չէրիլտի:

—Պէօլլէ կիճ պիր վագըթտա, քիճ կէլտի աճապա,
—տէտի մէրգում իթթիլեար. —զաթէն տիշարտա քիսնէ-
միղ գալմամըշ տըր, հէր քէս կէլլմիշ տըր. . . Հէր նէ հալ-
լտէ, հայտէ գօշ պագալըմ, քիճ տիր, ժան Բըն:

Չիֆթիլթիլէն էն զիւտտէ կէնճ իլլէրինտէն պիրի օլան

ժան Բընէ, եանար եանար չօրպա տօլտուրմուշ օլտուղու
գօճա պիր գաշըրը, ըիւզիլեար միւրէպպիսի էօլտան չօգ զի-
եատէ գուվլէթիլ սուրէթտէ իւֆիլմէրտէ օլտուղու հալ-
տէ, էօլլէճէ պրագըր գալլգմաղըրա պօրճուր պուլունմաթ
իւղէրինէ ճիւզիճէ ճանը օրգըլարաղ, մէրգըր գաշըրը պը-
րագաղըր կիպի գաղըրպ գարունա տօղրու գօշու վիրտի:

—Պիլլէմ նամըլ օլտուտա, պու կիւն իլը տէֆա օլա-
բաղ, մատամ ժօրթ իլէ մատմօպէլ Մարի, պիզիմ թատմ
խտիլմիդի թէմաշա իթմէք իւղթէ օճաղըն պաշլնա կէլլիպ
օթուրմաղըրա կիճիքտիլէր, —տէտի պապա ճաթլէն, —
տօղրուտու գարնըմտա բէք աճ իսէ տէ, մէրգումէ տէ պու-
րատա օլմատըլճա, բէք իլլմաճ իլէ եէէէմէէէէէկիմ տիր:

—Մատամ ժօրթ, մատմօպէլ Մարինն օտաանընա չըգ-
տը, չիւնքի, մէրգումէ ապէ Լարօրթու կէօթիլարտիւրտէն
սօնրա ալտէթինտէ պիր աղ նամիղաճըր հիտս իլլմէրտէ
օլտուղունտան նաչի, եաթմըշտըր, —տէլի ճէվապ վիրտի,
լա ճուլէթիլն գուրմուշ օլտուղու տէ հչէթամիղ պիր օլապ-
տան խապէրտա օլմատըրըր հալլտէ, մէրգումէնին մէրգըր
նիլէթիլի ֆատիտէպինն պօշա չըգմատըր մուճիպ օլարաղ,
րահիպիանէտէն լա կուտէօղիւ ալըպ պիրիլթտէ կէթիլ-
միշ օլան իրի վիճուտու Կրօսին նամ պիր գըղ:

—Լաքին, օլ չիրինթաղ մատմօպէլ Մարի քէլլիպիլ օլ-
մանըպ. . . եալլըրը պիր աղ նամիղաճըր հիտս իթմէրտէ
տիր, էօլլէ տէլլէմի, —տէլի սիւալ իթտի պապա ճաթլէն
տիւշարը էնտիլլէ օլարաղ:

—Էվլէթ, էվլէթ, պապա ճաթլէն, Սըլաճա էմանէթ,
պիր շէլճիլի եօղ աուր, զաթէն մատամ ժօրթ տա էօլլէ
սէօլլէտի, —տէտի Կրօսին, —Էկէր էօլլէ օլմանըպ տա, աղա-
ճըր չիւրհէսի վէ աղաճըր տա դօրգուտու օլմուշ օլա իտի,
աղաճճէ քէլլիպիլինտէ մէրգումէնին էմիլ թէտապիսի-
նէ պաղըպ հիմմէթ իթմիշ օլան արապ հէրիլի. . . Մ. Տալի-
տի Փարիտտէն շաղըրմաղ իւզլէն, անինտէ մատամ կէճուտէ-
րէճէկինտէ իլլթիպաճ եօղ իտի: Լաքին, օ տէլլի էմմա, մէ-

կէրջի պու տա , բէք չօգ անայիպ պիր շէյ տէյլ՝մի տիր , նիշին էօյլէ պիր արապ հէքիմէ իթիպար վէ էմնիյեէթ իթմէքտէ տիրլէր , տօղրուտու , նէ կիւնահրմբ սագլանբմ , մասագլլահ , էկէր պէն քէնտիմ քէյֆիպ օլաճագ օլաճու , մեղրուճա էմնիյեէթ իտիպ տէ , քէնտիմէ թէսլիմ էյլէեէէմմէմ : Հալ պու քի . պէեապ պիր հէքիմէ սալա տիյեճէէկիմ էօգ տուր , քէմալ մէրթէպէ էմնիյեէթ իտէպիլիբմ . . . նիհայէթ պիր իրիսթիեան տիմէք տիր :

— Իյէ եա , մէկէրջի , իւք կէլտիկի վագբթլարտա , բէք զայիֆ պիր հալտէ օլուպ , վէ կիւնտէն կիւնէ տէ , սարաբըպ սօլմագտա , վէ էրիյիպ իւզիւլմէքտէ պուլուճանն մասմօաղէլ Մարիեի սաղալտան Մ . Տավիտ աէյլ՝մի տիր :

— Էվվէթ , պապա ճաթլէն :
— Իմտի , էօյլէ օլտուգտա , արթըգ մէրգուճա էմնիյեէթ իթմէմէքրլէքտէն մանէա նէ օլապիլիբ :

— Վագաա էօյլէ տիր , լաքին , պու ճիւմլէ իլէ տախի , նիհաեէթ պէնճէ արապ պիր հէքիմ իւզիլրինտէ , զանն իտէրտիք քի , մուճիպի իտէվֆու հիրաս օլուճու պիր էսէք պուլուճագտա տըր :

— Մէկէրջի , իւչ սէնէտէն պէրու , տիլլէրինտէքի պիր եարա սէպէպինտէն էսիրֆիրաչ պուլուճնագտէ օլան իխթիեարէ վալիտէ Անիգանը տախի աեաղա չըգարանն , քէգալիք Մ . Տավիտ աէյլ՝մի տիր :

— Էվվէթ , պապա ճաթլէն , էվվէթ :
— Իմտի , էօյլէ օլտուգտա , ա՛ գըրքմ , արթըգ մէրգուճ հագըքտա էմնիյեէթ սիգլիբ իթմէքրլէք ճայիլ օլապիլըմի :

— Էվվէթ , հագըքըգ վար տըր , պապա ճաթլէն , լաքին , նիհաեէթ պիր սիեահ հէքիմ . . . տիւչիւնիւնիւպ պիր աէֆա . . . պիւթիւն պիւթիւն սիեահ . . .

— Պէնի տիլնէ էվլատըմ , սէիւն օլ Միւզէթ նամ ինէկին նէ՛ բէնքտէ տիր :

— Պէեաղ տըր , պապա ճաթլէն , էվվէթ , դուզու-գուչու կիպի պէեաղ տըր , վէ բէք կիւզէլ սիւտ վըրմէքտէ տիր :

— Իէք պէա , տիկեր ինէկին Բօղէթ նէ բէնքտէ տիր :
— Գարիա կիպի սիեահ տըր , պապա ճաթլէն , ֆաղաթ տօղրուտու , օ տախի քէգալիք բէք կիւզէլ պիր սիւտ վըրմէքտէ տիր :

— Էյ , օլ սիեահ ինէկին սիւտլէն նէ բէնքտէ տիր :
— Ա՛ , պապա ճաթլէն , մէկէրջի սիւտ պաչագա բէնքտէ օլուր մու , հայիլլէ դար կիպի պէեաղ տըր :

— Տիմէք տիր քի , մէգըբու սիեահ ինէկին սիւտիւ տախի , թըպըք Միւզէթիւն սիւտիւ կիպի հէմ կիւզէլ տիր վէ հէմտէ պէեաղ , էօյլէմի :

— Շիւբհէսիգ , պապա ճաթլէն :
— Հալ պու քի , Բօղէթին քէնտիսի սիեահ տըր , էօյլէ աէյլ՝մի :

— Էվվէթ , վագաա քէնտիսի սիեահ տըր . . . լաքին , ծուտա՛ նէ պէյիս վար տըր , սիւտ տայիմա պէեաղ օլուր , էմմա , սիւտիւ վիբէն ինէք իսթէք սիեահ օլուճն իսթէք պէեաղ , վէ իսթէք սարը օլուճն , իսթէք գըրքըգ :

— Իմտի էօյլէ օլտուգտա , էվլատըմ , հէքիմճէեէ կէլինտիքտէ՛ նիչին սիեահճըգ իլէ պէեաղըգ ֆարգը արամաղտաքն , պէեաղ աեաճիլն տաթլըքրա վէ իլիլիկինէ ինանտըղըն հալտէ , արապըքրինէ՛ նիչին ինանագտա տէյլիլին :

— Ճանըմ էյի եա . . . պապա ճաթլէն , մէգըբու ինէքլէրին բէնքճէ ֆարգլարը , անճագ տէրիլէրի պապընտա տըր , — տէտի մէրգուճէ կէնճ գըլը ճիւզիճէ թէֆէքըբիլէրէ տայաղըտան սօնրա , — Էվվէթ , Բօղէթ տախի Միւզէթ կիպի կիւզէլ կիւզէլ սիւտ վըրմէքտէ տիր . լաքին , ծուտա՛ն նէ չըգտըր , ինէկին տէրիսի իլէ սիւտիւ արասընտա՛ նէ միւնանէպէթ վար տըր :

Կլօտին թարաֆընտան պէեաղ ինէք իլէ սիեահ ինէք արասընտա , սիւտճէ պիր ֆարգը պուլուճուպ պուլուճնամասընա տայիբ դուհուրա կէլմէքտէ օլան պու միւթալաա տէվամ իլլէմէքտէ իքէն , պիր տէ ժանն Բընէ , էվվէլճէ չօրպաեք սօսթմաղ իչին իւֆլէմէքտէ օլտուզու կիպի , շիմտի տախի

սօուղուն շտտեթիստէն մօրարմագտա պուլունան բար-
մաղլարըն բարթմադ նիյեթիլլէ քեղալիք սրգը սրգը իւֆ-
լէեթեթք էչեթի կէլտիկինտէն, մեղքիւր միւքեպլեմէ դաթ
իտիլտի :

—ՄՏ, պու կիճէ բէք ֆէնա պիր սուգ վար տըր . . . օր-
թարլգ օլ մերթէպէ տօնմագտա տըր քի, թաչլար պիլէ
չաթլանաճաղլար տըր, տէնիլթէ ճայիլ տըր, —տէտի մէր-
դուճ իչեթի կիրէր իքէն, — սօղրուտու հիչ տիչարը չըգա-
ճադ հալա տէյիլ տիր : Արթըդ պէօյլէ սուգ օլամադ :

—Բօյրազ ըիւզիկարը իլէ պաչլուտան տօն, հէճ շեփա
օլուր վէ հէճ տէ չօդ սիւրէր, ա՛ չօճուղում, դաթէն պու-
նու սէն տէ պիլմէիսին. լարին, օ տէյիլ էմմա, կէլէ՛ն քիմ
իտի, —տէյի սիւալ իթտի մէրգուճ իթթիւար :

—Նքի կէօղտէն տլիլ պիր ֆագըր իլէ, պիր տէ էլինտէն
թուլթուպ կէզտիրմէքտէ օլան պիր չօճուգ տուր :

—Նէ իսթէեթօր մէրգուճ ալիլ, —տէյի սիւալ իթտի
պապա Շաթլէն ժան Բընէեթ :

—Պու ֆագըրլար, Լուվրեա կիթմէք իսթէեթեթք եան-
լըչ պիր եօլա սարմըչ օլտուղլարընտան, եօլու շաչըրմըչար,
վէ չիւնքի հալա տա դաեթիլէ դարալը օլուպ վէ սիֆիր գա-
րանլըգ օլտուգտան պաչգա, սուգտան իսէ ինսան տօն-
մագտա օլտուղունտան, ղեվալլըլար քէնտիլէրի պիր թագ-
ըլու պուրտեսա աթմըչլար, վէ պու կիճէճք ախըրըն պիր
քէօչեթիստէ գալմաղլըրը քէճա իլլէմէքտէ տիրլէր :

—Մատամ ժօրժ, քէնտի մէրհամէթի մալիւմէսի իզ-
թիդասընճա, հիչ չիւրհէլէր եօգ տուր քի, էօյլէ պիր պի-
չարէնին մեղքիւր րէճասընը րէտտ իթմէեթեթք, գապուլէ
հիմմէթ իլլէեթէճէք աիր . . . ֆագաթ, կիտիպ քէնտիսին
խապէր վիրմէքիլք իզթիլա իտէր : Հայտէ պագալըճ, Կլօ-
տին, պուտու խապէր վիրմէքիլք սէնին պօրճուն տուր :

Կլոտին կիթտի :

—Ձեվալը օլ ալիլ ատամ, չիմտի նէրէտէ պէքլէմէք-
տէ տիր, —տէյի սիւալ իթտի պապա Շաթլէն :

—Քիւչիւք սնապրատա :

—Անպարտ՝ նիլին գօյտուն պիլարէեթի :

—Նէ՛ եարաեթմ, էկէր հալլուտա պրագմըչ օլա ի-
տիմ, քէօթէքլէր կէրէք մէրգուճու վէ կէրէք չօճուղունու
բարա բարա իտէճէքլէր իտի ճէօյլէ քի, պապա Շաթլէն,
հէր նէ գատար կէրէք Մէտօրու . . . կէրէք Թիւրքմէնի . . .
վէ կէրէք ձէյրանը . . . կէլ, կէլ, պանա կէլ . . . սու օլ . . .
տէյի չաղըրտըճ իսէ տէ, պիր տիւրլի տիյնէմէտիլէր, պու
մէրթէպէ աղընլըգ իտիլ գուտուրուղլարընը հիչ պիր
տէֆա կէօրմէմիլ իտիմ : Տօղրուտու, պէն տէ թէնճիւպ
իթտիմ գալտըճ, չիւնքի, դաթէն պիլիմ չիֆթիլքտէ, էօյլէ
սալիր նիչէ չիֆթիլքրէտէ օլտուղու կիպի, քէօթէքլէրիլըչ,
ֆուգարալարա գարըչ թմահրք իտիլպ բարթմտըրմագլըչա
ալըչտըրըլըչ օլմատըղըմըչ հալտէ, հէր նապը իտէ, պու պի-
չարէեթ գարըչ պու գատար արըղըչ իթտիլէր . . .

—Նէ՛ տէրսինըչ, չօճուղար, դանն իտէրսին քի, Ալ-
լահտան օլմուչտուր, պու կիճէքի տեքըմըչ օլտուղումուզ
Ֆուքուք-բեռ, բէք կիւզէլ իլէ եարաեթաճաղ տըր . . . հայ-
տէյիլնըչ, պիր աղ սըգըքընըչ պագաեթմ . . . է՛՛՛, է՛՛՛, էլ
վէրլիլ չիմտի կէթիլիլնըչ իքի թագըճ տահա քի, մէրգուճ
ալիլ քի չօճուղունու տախի մուֆրամըչա ալալըճ : Պէրա,
հիչ չիւրհէճճ եօգ տուր քի, ստատմ ժօրժ մէրգուճանը պու
կիճէ պուրատա թանիլըր միւսաֆիրի տէյի ալը գօեթաճաղ
ալըր :

—Սահիհէն քէօթէքլէրն պու մէրթէպէ բաթըրտը իթ-
մէլէրի, վէ գուտուրուպ հիւճուճա չըգըմալըրը շայեանը
թէնճիւպ աիր, —տէտի քէնտու քէնտույէ ժան Բընէ .
—ալէլլուտու օլ պու ազգամ Գլոտինին ալըպ պիլիլքտէ
րահիպանէեթ կէթիլարսիւկիւ Թիւրքմէն . . . դանն իտէր-
սին քի ատէթա գուտուրուպ չըլըրմըչ իտի . . . պէն մեղ-
քիւր քէօթէկի օգչանարաղ հըրս ու դագապընը թէսիկինէ
չալըչաղգճա, անըն սու մուղպիլիքի օլարագ, թիւլլէրի վէր-
ըի կիպի թիլքէն թիլքէն օլուպ տըրքիլքտէ իտիլէր . . . նէ՛

տէրսինիդ սիդ պունա, հա՛մ, պապա նաթիւն, պունուն սեպէպինն անճագ սիդ պիւլէպիւրսինիդ, չիւնքի հէր շէյի պիւլլրսինիդ :

—Չօճուղում, պէն հէր շէյի պիւլմէքտէ օլտուղում իչին, շունու տախի պիւլիւրիմ քի, հայլանլար պէնտէն չօգ դիւտատէ պիւլմէքտէ տիրէր . . . պու սէնէ, սոն պահարտա, վուգու պուլան պիւր պօրատա, պիդիմ քիւչիւք շայ թաշտըզընտա, պէնիմ ինթիւեար դըր ամբւմ Գօգօ իլէ ամտէթ իտիպ կէլմէքտէ իքէն, պիւր տէ, Ալլա՛հ տա պիւլիւր քի, նէրէտէն կէչիպ վէ դանդիւոգ թաեւր թուլթաճաղըմը շաշըրտըմ գալտըմ, չիւնքի, սուլարը պէր թարափ իտըլիմ, հալա տա տէր իտէն, կէօզ կէօղիւ կէօրմէզ սիփիւր դարանլըգ իտի . . . նէ տէրսին, արթըգ չարէմ քէսիւտիկինտէն, հայվանըմըն տիզլինինն պօյնու իւղէրինէ ամը վիւրէրէք, քէնտի քէյփինն պըրագտըմ, պիւր տէ պագտըմ քի, հիչ պիւրիմիղին պուլուպ չըգարամանեաճաղը եօլու պուլտու չըգարտը, վէ պէնն տէ սաղ սէլամէթ կէթիքտի . . . էյ ճանըմ, պու հայլանա քիմ էօյրէթիմիւ իտի մէզքիւր եօլու, կէօրտիւն միւ չիմտի, հայվան մը դիւտատէ պիւլմէքտէ իմիշ, եօգսա պէն մի :

—Վազաս էօյլէ տիր, պապա նաթիւն, քիմ էօյրէթիմիւ իտի օլ սէնին գըր ամբնա մէզքիւր եօլու, տօղրուսու, պու տա հիւրմէթ նէվինտէն պիւր շէյ տիր :

—Չօճուղում պիւլլրսինին քիմ էօյրէթիմիւ տիր, եուվալարընը տամլար իւղէրինտէ քիւրէմիտէր արասընտա եաբան գըրլանկըճլար իլէ, քէզալիք չօզան ալտատան գուշարընա, գամըչըգլարըն օրթմալարընտա եարանաղըզը քիմ էօյրէթիմիւ իտէ, պէնիմ գըր ամբւմ սա, դարանլըգ կիճէլէրտէ եօլարը պուլուպ չըգարմաղըլը տախի, օ էօյրէթիմիւ տիր . . . էյ գըզըմ, Գլօտին, նէ եարտըն պաղալըմ, —տէտի պապա նաթիւն սիւտճիւ գըզա, քէնտի գօլթուղունտա կիւղէ կիւղէ տիւ օթու իլէ քէքիք օթու գօզմագտէ օլտուղու հալաէ, իքի չիփիթ դար կիպի պէնաղ շարշաշլար պուլունարագ գարուտան իլէրի կիրտիկինի կէօրտիւրտէ, —ինա

չալլաճ մատամ ժօրժ, մէրգու մ սէփլի ալիլ իլէ, քէնտի չօճուղունտա պու կիճէ պուրատա թաամ իտիպ վէ պուրատա եաթմալարընա միւսասատէ իլլէմիշտիր, էօյլէ տէյլիմի :

—Հայ հայ, իլթէ չարափլար տա գօլթուղունտա տրլար, մէրգու մար իլին, սուֆանն (գօրիտօր) օ պիւր ուճունտա պուլունան քիւչիւք օտատա եաթագլարընը հաղըրտեաճաղըմ տըր, —տէտի Գլօտին :

—Հայտէ, օյլում ժան Բընէ, չաղըր մէրգու մարը պուրտեա կէլսինիլէր . . . Գըզըմ, հայտէ սէն տէ օճաղըն պաշընա իքի թանէ իսկէմէ կէթիւր քի, սուֆրտեա օթուրմագտան էվիլէ պիւր աղ ըսընըպ քէնտիլէրի պուլունալար . . .

Թէրարէն քէօրէքլէրին չիտտէթ իւղրէ հալլամանա պաշաթըգլարը, վէ ժան Բընէին տէ սուս իթտիւրմէկէ շալլաղըր իչիտիմէկէ պաշաթը, վէ պատէնու պիւրտէն պիւրէ մաթթախի գարուսու տուր ալըտը, վէ Մէթր տէգօլ իլէ թօրթիլիւարըն, արգաւընտան պիւր գօվալաեան վաը տըր կիպի աճէլէ աճէլէ իլէրի կիրտիլէրի կէօրտիւտի :

—Նու քէօրէքլէրի զապթ իտիտիղ, զիրա աղ գալտը քի պիդի բարալաեաճաղը իտի, —տէյի պաղըրտը Մէթր տէգօլ գօրգուսունտան տիթրէեքէք :

—Չամէն պէնիմ պլուղունտան պիւր բարալաթընը գօթարտըլար, —տէյի պաղըրաը Թօրթիլիւար հալէա գօրգուսունտան քէնկի պիւլթիւն պիւլթիւն տիթըշ պիւր հալաէ պուլունարագ . . .

—Սփլ իտիտիղ, պապալըգ, —տէտի ժան Բընէ իլէրի կիրպի գարուեու գարաեարագ, —պիդիմ քէօրէքլէրին հիւ պիւր վագըլթտա պէօյլէ արաղըլըգլար իթտիլէրի եօգ իտի էմմա . . . պէն պէլլի սուղըն չիտտէթիւտէն նաչի, ծնլար տա գուտուրմտա պաշալմըշ օլմալը տըրլար . . . Նիհայէթ հայլան տըրլար, մուհաթէմէէ մալիք տէյլիտիրէր, քիմ պիւրի, պէլքի ծնլար տա էօթէքրին պիւրիլէրին ըսըրարագ ըրմնաղ իսթէմէքտէ տիրէր . . .

—Հայտէ, չիմտի պիւր տէ պունու թուլթմալընը, —տէ-

տի պատգամ Ծափէլն, ոչ հնկեկամտն մըրըլամանարագ միւսա-
 ֆիրդէրնն իւզէրէրննէ սարմագըղա հարըր պուլունանն իւ-
 թիւհար Լիզանարըր թուծարագ, — ո պիր քեօրէրէրնն սէ-
 լըրնն իշիթտիկննտէն, հայկյէ պու տախի քէնտի վազիֆէ-
 սինի իֆա իյէմէքտէ տիր: Հէ, յ, մաշուշ հարամնի, սուն ոլ,
 հայտէ կիթ տէ եհնէ քէնտի եէրննէ կաթ պագանըմ: . .

Պապա Ծափէլնն պու թէհտիւլէրի, վէ պիր տէ մա-
 նէպը սուրէթտէ օլարագ թէքմէ վուրմաը իւզէրննէ, Լի-
 զանար, հալէա մըրըլամանմագտա օլտուղու հալտէ, եհնէ
 կիտիպ օծաղըն պաշընտա քէնտի եէրննտէ օթ ուրտու: Մէթը
 տէգօլ իլէ Թօրթիյեար իշէրի կիրմէկէ ճէտարէթ իտէմէտը-
 լըրննտէն, մաթ պախըն գարուսունտա պէրէմէքտէ իտիլէր

Մէթը տէգօլուն լէհնէսի, ոչ մէրթէպէ պէտ վէ հէ, յ-
 պէթլու պիր հալտէ իտի քէ, չիֆթլիթ խաղը մէրգունու
 կէօրիւր կէօրմէզ, քիմխի իյրէտիկննտէն, վէ քիմիտա
 ին գօրգտուղունտան, պիր վագըլճըզ միւթէէսիր օլա-
 րագ տուրա գալտըլար:

Թօրթիյեար մէզքիւր թէէսսիրնն ֆէհմնտէ օլտու իտէ
 տէ, քէօլիւլէր իւզէրննտէ հարըր օլան գօրգու քէնտիսի-
 նն զայրէթ վիրտիքտէն պաշգա, հաթթա մէզքիւր թէէս-
 վիրտէն տօլանը, քէնտի գալտիւտէ պիր էսէրի զուրուր տա-
 խի հիսս իթմէկէ պաշլատը:

Պու իլը հալու հարէքթի կէշտիքտէն սօնրա, պապա
 Ծափէլն պաշգա պիր շէյ տիւչիւնմէհիպ, իլլա անճազ քէն-
 տի միւսաֆիրէրվէրվէր վազիֆէսինի իֆա իյէմէքրիկի տիւ-
 չիւնտիկիւնտէն, Մէթը տէգօլա խիթապէն,

— Կէլննիզ, պապաճըզ, կէլննիզ, շու աթէլնն պաշընա
 կէլննիզ քէ, էվիլէա պիրազ սիլտ տէ ըւրմասընը քի, սն-
 րա տա սիղնիլէ պէրտպէր թատ Խտէսինիզ: չիւնիլ, էօյ-
 շէ պիր վազըլմտա կէլննիզ քէ, պիլ տէ հէտուզ սաֆրա-
 եա օթ ուրմագտա խաթը: Կէլննիզ, օթ ուրունուզ չուրտեա
 պաղտերմ: Լաքնն, պէն տէ դանն իտէրսին քի, քէնտիմ
 շաշըրմըրմ տըր, — տէտի իլալէթէն պապա Ծափէլն, —

լաղըմ կէլննի չօծուղունուգ սէօլէնէէճէք եէրտէ, սիզ-
 սէօլէմէքտէեհիմ, օ իտէ, էսէթ օլունուր քի, կէօլէրնիզ
 կէօրմէքտէ տէ յիւտիր: Կէլ պագանըմ, չօծուղում, կէ-
 թիւրիւ վէր բէտէրնի շու օծաղըն եանընա:

— Բէք իի, մըրհամէթի էֆէնտի, — տէ յի ճէվապ վիր-
 տի Թօրթիյեար պուրնունտան, վէ եալթագճա, վէ միւրա-
 յիճէ պիր սէօլէ յիշ իլէ, — Ալլա՛հ սիգտէն քէնտի լուծֆ ու
 քէրէմնի էքաթ էթմէսին, Ալլա՛հ գալտիլնիզ կէօրէ վիր-
 սին . . . Կէլ պէնիմ, պիւարէ պապաճըղըմ . . . կէլ, լարն
 տիգգաթլը եւրիւ: — Մէրգում չօծուզ Մէթը տէգօլու
 կէօթիւրտիւ:

Իքսի պլոլիքտէ օծաղըն եանընա կիթալիլը: Կէրչի
 էվիլէ էսիրտէ Լիզանար եալընը սաղըր պիր սէն իլէ մը-
 րըլամանը իտէ տէ, հալ պու քի, սօնրատան կիտիպ Մէթը
 տէգօլու գօզլատըզտա, ոչ մէրթէպէ հէյոլէթլու տարէթ-
 տէ պիր շամաթա տըր գօրարարագ հալլամտեա պաշլատը
 քի, խաղթ թապիլիճէ, դէ էօլէ: — — — — — սէտ պաշլատը
 տէնիլտէ ճայիլ տիր:

— Վա՛յ ճէհնէմ սուրէթի քեօրէր վա՛յ, — տէտի Մէթը
 տէգօլ քէնտու քէնտույէ, — անպա պու մէկըն հայվան
 իւզէրննտէն պիր գան գօգուսունու ալմագտա տըր, դիրա,
 սըղըր թաճիրննի էօրտիւրտիկիւմ կիճէ տախի պու կիւն-
 քի բանթալոնու մու կիլննիլ իտիմ: . .

— Ա՛, չայեանը թէանճիւ պիր հալ, — տէտի եալաշ-
 ճա սէօլէէէրէք ժան Բընէ, — պիղիմ իթիթիւր Լիզանար
 պու իթիթիւր զէվալընըն իւզէրննտէն պիր էօլիւ գօգու-
 սու ալմագտա տըր կիտի պաղըրմագտա տըր:

Օլ հնկեկամտէ, զարիպ պիր հալ վուգու պուլտու: Լի-
 զանար ոլ մէրթէպէ շէտիտ սուրէթտէ պաղըրըպ շաղըր-
 մագտա վէ սըղլանագտա իտի քի, մաթ պախըն բէնճիրէ-
 լըրննտըր պուլունան հալլուտաքի սայիր քեօրէրէր տա-
 խի, պիթ թապի մէզքիւր հայվանըն սէսինի իշիթտիքրնն-
 տէն, վէ քէնտի «գանն» ճիսալէրննէ ատէթտէն պուլուն-

տուգու իւրերէ, կիւեա պիր ճէնապէ վար տըր թարղընտա, այնի դայրէթի չեքիպ վէ այնի թէէտսիր թաճթընտա պու- լունարազ, այնի սուրէթտէ պաղըրմանա պաշլատըզլարըն- տան, խալզ պէննիտէ տէրքեար օլան պիր իթիդատ, եա- նի մէդքիր հավլանըլարա նէզարէն, պիր էօրիմ վուգու պուլանաղը գօրգու վէ շիւրճէտի հասըլ օրմաղին, չիթիթ- լիք խալըը, հէր նէ դատար էօյէ չօղղուգ իթիդատը պու- թըլ տահլալ ատէմէր տէ յու խաի խսէլքը տէ, պու ճիւմէ իլէ սասիտ, տիւշարը խէվթ ոտէնչիթ օլարազ, պիր պիրի եիւղիւնէ պագմանա պաշլատըր: Հաթթա, պիղպթ, Մէթըր տէդօլ պիլէ, զաթէն թաշտան վէ տէմիրտէն բէք շէլթանի պիր տուլղուտըլ եիւրէկէ մայր պուլունմաղտէ օրմասընա բաղմէն, մէդքիր տէնչէթէթըմ հավլանըլարըլ իշիթտիքճէ, պիր արալըզ տիւշարը խէլէճանը գալպ օրմա եա պաշլատը... չիւնքի, մահգա քէնտիտի կիպի պիր գան- լը գաթիլէ գարըր օլմասընը, բանա ֆէհմ իլլէմէքտէ խթ . . : Հալ պու քի թօրթիլեար, ասըլ Փարիս չարգընլարըն- տան պիրի օլուպ, էօյէ գօրգու վէ թէէտսիր նէ խաուկի- նի ալալ պիլմէտիկինտէն, վէ թա վագթի սէպալէթ ինտէն պէրու, ալպազը մէրտուտէ իլէ բէրվէրտէ պուլունտու- ղունտան, մէդքիր մէնպարէ յի մանէվիլեյտէ պիւա Ֆիւ- թուր գալարգտան պաշգա, մէրգու մասագարա վէ սագաթ չօնուգ, պիր քէրրէ քէօրէկին ըրըրաճաղը գօրգու սունան գօրգուլըրտուգտան սոնրա, չիթիթճիլէր իւզըրինտէ հասըլ օլան իւրքիւնթիւ իլէ Մէթըր տէդօլ իւղէրինտէ զուհուրա կէլէն օթիթէմէքլիք հադգընտա, իղթիհգաեա չըբըլմանա տախի պաշլատը: Իլք գօրգու կէչաթքտէ, ժան Բընէնին տի- շարը չըբաղըր կէօրիւտիւկիւ կիպի, միւթէադքպէն տա- խի, գըրպաճընը չաղլատարազ, Թիւրքմէնին, ձէյրանըն, վէ Մէտօրուն թապիի տուլղուլարընտան տէչէթ խաէն էօլուեէ տայիր վէլլէլէ վէ շամաթ ալար սէպէրինի քէտտիրաիկի տա- խի իշիտիտի: Լէհճէլէրինտէ պիր էսէրի մահգուսիլեթէթ հա- սըլ օլմուշ օլան չիթիթճիլէրին գալպլէրի եալալը եալալը քէս-

պի ֆէրաճ ու բաճաթ իթտի: Վէ արատան ճիւղի պիր վա- գըլթ կէշալքաէն սոնրա տախի, Մէթըր տէդօրուն, հէրքէ- սին տէնչէթինի մուճիպ օլմաղտա օլան պէա չէհէրտի, մու- ղալիլի օլարազ, հէրսինին բիդգաթ ու չէֆգաթընը թաճ- բիքէ պաշլատըր կիպի, թօրթիլեարըն սագաթըլըրըր եա- նի թօրալըրըր տախի աճըմանա, վէ մէրգու մուն էշքու- լընտա պիր գուրնաղըր վէ պիր իշիլիւղարըլ էսէրլէրի պու- լուպ թահին իթմէկէ, վէ քէտէրի հադգընտա, իարալ կլլէմէքտէ օլուտու զայրէթ վէ մուսիլէնթտէն տուլարը, սէնալըր օղու մանա պաշլատըր:

Չիթիթճիլէր պիր արալըզ քէնտի աճըլըլարըր ունու- տարազ, մէդքիր միւսաֆիլըր վագաատըլալ մէղուլ օլ- տուգտան սոնրա, տահա ղիւտաթէ պիր իշիթա իլէ սուֆ- բանըն պաշլան տիղիլաիքլէրինտէն, պիր տէ չաթալ դաշըզ սէսինտէն պաշգա, հիւ պիր սէս իշիտիլմէզ օլուտ:

Հէրքէա, էրքէք վէ նիտա, քէնտի քէչիլէրինճէ, օլ քէն- տի քէօլիւճէ թամալարըլալ մէղուլ օլարազ, պիր թա- բաֆտան, ասէթա պիր իշիթա հարըլընա չըբըլաղլարըր հալտէ, տիլէր թարաֆտան տախի, թօրալ չօնուղուն, եա- նրտա օթուրմաղտէ օլուտուգ Էօյէ պիր ալիլ տտամա, քէ- մալի հիւրմէթ վէ մուհապլէթ իւղրէ գաեըրըզ հիմմէթ իլ- լէմէսինի տիղգաթ իլլէմէքտէ իալիլըր: Թօրթիլեար խա, ֆիլ վազը, սահիճ պիր էվաալըզ ղայրէթի իճրա խաէրէք, Մէթըր տէդօրուն էթլէրինի տօղրամագտա, էթմէկինի քէսմէքտէ, վէ սուեուեու չարաղըր տօլուրմագտա խի:

Պու կէօրալըրէրինիլ, միտալըն կիւղէլ թարաֆըր խի- լէր, չիմաի պիր աղ տա ղըտար թարաֆընա աթֆըր նաղար իտիլմ:

Կիւրէք օղու շունտա պուլունան զալմըլըտան վէ կէրէք սինի իղթիդասընճա թապիի պիր իմթիալ իճրասընա չը- գըմաղլըզ տուլղուտունտան նաչի, թօրթիլեար, թըպըլը լա նուէթին թարիլինի թուլարազ, Մէթըր տէդօլա, տա- լիմա էղա վէ ճէզա վիթմէրէրտէն, պիր զէֆը ու սէֆա

տուրմագտա խոխ. Ելիլէթ, մէրզում տախի, թըպղը մէրզումէ կիպի, քէնտի դայիֆ վէ դէպուն պիր հալտէ պուլունտուզու թագտիրտէ, Մէթր տէգօլ կիպի պաղը պիր գարբանա պէնդէնէն առէմին, տիւշարը իչքէնճէ օրմաընը կէօրմէքիքտէ, աշուրի մէրթէպէ պիր մէսէրթէ ճիտ իյլէմէքտէ իտի: Վէ հաթթա, պու դատարը տախի գանաթթ կէթիրմէք իսթէմէտիկինտէն, քէնտի զալմըղըյա պէրապէր, աուււաճաղը սէֆանըն տա աքէնէսինի արթըրմագլըղը արզու վէ միւրառ իյլէտիկինտէն, մէրզում հայտուտու, հէր նէ տէ եարաա սալա սէս չըգարամագ պիր միւշքիլ հալէ վաղ իյլէմէքտէ իտի. չէօյլէ քի, պիր թարաֆտան, բէտէրթմտիր տիչէրէք, սուրէթի դահիրէտէ սիեանէթ վէ սատագթթը աղիմէ իպրագըյա, հէր քէսին թահսինինի տա վէթ իյլէտիկի թագտիրտէ, տիկէր թարաֆտան տախի, մուղայիրի օլարագ, սուֆրանըն ալթընտան, նիչէ բրանկապէնտէլէր միտիլու, սաղ տիղինտէ, իրլիքիանէտէ պուլունտուզու վագըթթըրտա թաշըմագտա օլտուզու դինճիրին հալգաընտան, Մէթր տէգօլուն տախի, գազանմըջ օլտուզու Եսիկ պիր եարտեա, արատա պիր աեաղըյա վուրուպ աղըթթմագտա իտի: Պու հալտէ, Մէթր տէգօլուն, չէքմէքտէ օլտուզու աղըր վէ սըղը, թէհամիլը գապուլ իտէր շէյ աէյլ իտի Պունտան տա պէտթէրի վար տըր, մէրզում ճանկէր թապիտթը չօճուգ, մէրզումու տահա դիեատէ տանանըմագ պիր միւշքիլ հալէ միւպթէյա դըրմագըրգ ֆէրթի շէյթահիպիլէ, մէքքիւր թէքմէրէրի տէ, Էօյլէ առի վագըթթըրտա վուրմանըպ, իլա պէքէրէիպ պէքէրէիպ տէ, թամմէրգումուն եա պիր շէյ իչէճէկի, վէ եախաա պիր լագըրտը սէօյլէնէճէկի վագըթթըրտա եէրէշտիրմէքտէ իտի:

—Ա՛հ, պիշարէ պապաճըրմ, իչթէ սանա դապուզու չըգարբըմըջ կիւղէլ պիր ճէվը, —աէտի թօրթիլեար, ֆիլ վագը Մէթր տէգօլուն թագաղընա, կիւղէլճէ չըգարբըմըջ պիր ճէվը իչի վագ իտէրէր:

—Ա՛ֆէրին, չօճուզում, — աէտի պապա Շաթլէն, վէ

պատէհու հայտուտա խիթապէն տախի, —վագաա, հալիւնիղ շայեանը թէհասիւֆ տիւր, տաթում, լաքին, Ալահճան թէշէքըր իտինիղ քի... սիգէ պէօյլէ պիր կիլ Էվլաա պախը իթմիշտիր տէ, հիշ տէյլ իսէ, ճիւղիճէ պատի թէսէլլինիղ օլագիլմէքտէ տիր:

—Իվիլէթ, Ելիլէթ, վագաա տէրտիմ բէք պիւլիւր տիւր, լաքին, հէլէ համու օլուն քի, իլթէ պու ճանրարթմ Էվլաա տըմ սայէպիտէ... եա մագաղաճ, օ տա օլմամըջ օլա իտի, աճագա քիմ պիլիր հալիմ նիճէ օլաճագ իտի...:

Պիր տէ պու արատա Մէթր տէգօլ, բէք աճըրը սուրէթտէ պիր պաղըրըջ տըր դօրարտը... չիւնքի, պու տէֆա, Պրա-Ռուժուն օղու, մէրզումուն եարաընըն թահն դիեատէ աղըր պիր եէրինէ վուրուզումտան, մէրզում տա տանանամեարագ, հայգըրմանս մէճպուր օլմուշ իտի

—Ա՛ման եա Ռէպիլմ...նէ օլտուն, պիշարէ պապաճըրմ, —տէյլ պաղըրտը թօրթիլեար աղարճաընա պիր սէս վէ պիր սէօյլէյլ իլէ, վէ անինտէ տախի աեաղա դալգարագ, Մէթր տէգօլուն պօյնուսա սարըլտը: Վէ Մէթր տէգօլ իսէ, չէքտիկի աղըրտան հասըլ օլան իլք հարէքէթ վէ իլք զպըու գապապընտան նաչի, մէրզումու քէնտի տիլտաա դուվէթիլլէ սըգարագ, հէման ճանըրը չըգարբը իսթէտիկինտէն, պաղըրնա տօղրու օլ մէրթէպէ չէտիա պիր սուրէթտէ չէքիպ սըգը վիրտի քի, չօճուգ նիֆսինի տախի ալամաղ պիր հալէ կէշտիկինտէն, ճանը չըգըթօճաընա սողըր պիր սէս իլէ պաղըրմեաա պաշատը...: Ծագալմ, Մէթր տէգօլ սնորատան, թօրթիլեարաըջ միւրատըն նաչի օլամեաճաղընը տիւչիւնտիկինտէն, մէրզումու թէրքէ մէճպուր օլտու, վէ իսիէմիէսի իւղէրինէ պըրագըր վիրտի: Քէօյլիւլէր, իչպու կիլլի հարէքէթլէրտէն պիտապէր պուլունտուգլարընտան, կէօրտիւրէրի հալլէրի վէ իչիթտիքէրի պաղըրըջտըր, թարաֆէյտէն բէտերու Էվլաա մուհագալթի հուտույինէ համլ իթտիքէրի կիպի, թօրթիլեար իւղէրինտէ զուհուրա կէլէն սօրիլունըգ

իւն պայղընըղը տախի, մերդուսուն պէղանեթ տերէճեւտ միւթէէստի օրմարնա համ իլլէտիէր :

—Նէ՛ օլուհօրաւնուզ, տօսթում, —տէ յի սիւալ իլլէտի պապա ճաթլէն, շու շիմտի վուգու պուլան պաղըըըընըղ իւղըրինէ, չօճուղունուղուն րէնկի աթտը . . . վա՛հ դէվալը չօճուղ վա՛հ . . . պաղընըղ, շու պիշարէեհ պաղընըղ, կիւճ իլէ նէֆէս ալապիւնքտէ տիր :

—Հիւ պիր շէ յ տէ յիւտիր, —տէ յի ճէվապ վիրտի Մէթր տէգօլ, պիր Ֆիւթուրսուղըղ թարիդի թութարազ, —պէնտէնիդին սանաաթը, չիլինկիլըք օլուպ, վէ պուճտան խայլիճէ մուգատտէմ իսէ, պիր տէմիր բարչասը շէֆճիլէմէքտէ իրէն, գաղարա տիւշերէք տիդիմէ թէսատիւֆի իթտիկինտէ, եանաը պիր տէրին եարա աչըլտը, վէ պու կիւնէ գատար տա գարանմանըղ տէվաճ իլլէմէքտէ պուլանտու . . . Վէ շիմտի իսէ, մէղքիւր տիդիմ թրաքէղանըն տեաղընա րատթ կէլաիկինտէն, վէ րէք շէտիս սուրէթտէ սըզլատըղընտան, արթըղ տանանամտարազ, պաղըրման տէճ պուր օլուում :

—Ա՛հ, զէվալը պապաճըրըմ, —տէտի Թօրթիլեար խէլէճանը տէրունի թէսկին օլուուգտան սօնրա, վէ շէլթանի պիր պաղըը իլլէ Մէթր տէգօլուն երիղինէ պաղարազ, —ա՛հ, պիշարէ պապաճըրըմ, էվվէթ, ինսանիլեթիլ էֆենտիլէր, րէտէրիմին տիդինտէքի, օլ եանըղ եարասընը պիր տիրլիւ իլի իտմէտիլէր . . . Հայրփլար օլուն, էվվէթ, հի, պիր շարէսի պուլունամասը . . . ՄՖ, քեաճքի մէղքիւր եարանը պէն շէքտէ իտիմտէ . . . պիշարէ րէտէրիմ պարի օլ տէրտէ տախի միւպթէլա պուլունմաս իտի . . .

Գատընլար քեմալի մէրճամէթ իլլըրէ Թօրթիլեարըն երիղինէ պաղմանա պաշլատըր :

—Ա՛հ, տօսթում, —տէտի պապա ճաթլէն, —քեաճքի սիզ պու չիֆթիլիէ պու կիճէ կէլընքանէ իսէ, պուճտան իւշ հաթիթ մուգատտէմ պուրատա պուլունմուշ օլա իալիլը :

—Նէ՛ վար իտի :

—Չիւնքի պիղ տէ, փարիստէն կէլլմէ պիր տօղթօր վար իտի, վէ տիզ աղըըընա իֆրաթ մէրթէպէ շիֆատար պիր մուալիճէեհ մալիք պուլունմաղտա իտի . պիր գա՛շ կիւն տէ պուրատա գալտը, վէ իւ՛շ սէնէտէն պէրու անաղա գաղաք մաղ հալտէ պուլունմ, վէ դարիլէնին սէքէնէսինտէն օլուն զէվալը պիր իխթիեարէ գատընը, պի իղնի իիւտա, մէղքիւր մէրճէմի իլլէ իլի իտիպ գալտըրաը . . . շիմտի մէրդումէ ատէթա պիր Պատի (տաղի պիր առէմ) կիպի երիլիլուպ դօշալիլմէքտէ տիր . հաթիթա, իլք ֆուրաթտա, խասսէթէն թագտիլի թէշէքըւր իթմէք նիլեթիլլէ, երիլեեհ րէք Փարիսէ գատար կիտէճէք, վէ Վէօվ կէլիտինտէ իլա մէթ իթմէքտէ օլան մէրգում ինչաքեաղընը պուլունապարը . . . Մալլմէհա, պուրատան փարիսէ գատար աղ պիր եօլ տէլիտիր : Լարին, նէ՛ օլմաղտասընըղ, հալէա օլ ոլլուրսուզ եարանըղ աղըրմագտա մը արը :

Վէօվ կէլիտի լուղէթէրինի իլիթտիքտէ, Մէթր տէգօլ, մա՛շէլլի մէղպուրտա պաշլնա կէլէն տէ՛շէթլու պէլալար տէրիսթըր իլլէտիկինտէն, քէնտուլի զապթ իտէմէեհէք, տիւշարը տէ՛շէթ օլուղու կիպի, հէյպէթամիղ էշքեալը տախի, պիր դաթմ տաճա հէյպէթ քէսպ իլլէմէքտէ իտի :

—Էվվէթ, —տէ յի ճէվապ վիրտի մերդում, քէնտի իլլէթիլապը տէրունինի սէթրէ շարչարազ, —էվվէթ, օլ մէլուն եարանըն աղըրը, հալէա ճանրմա իլլէմէքտէ տիր :

—Սա՛հիճէն էսէֆ օլունտա ճայլղ տիր քի, —տէտի պապա ճաթլէն, —մէրդում աօթթօր էֆիլտի շիմտի պուրատա տէլիլտիր, ֆազաթ խաթըրմա պիր շէ յ կէլմէքտէ տիր, պէնիմ իթիգատըմա կէօրէ մէրդում, նէ գատար զիեատէ պիր իլլմէ մալիք պուլունմաղտա իտէ, օլ գատար զիեատէ տախի մէրճամէթիլ պիր դալպէ մալիք պուլունմաղտա տըր . իմտի, Փարիսէ տէճտիլիւնիւրէ, պու չօճուղճուղաղընըղ էճտիլիւղէ տիւշիլքիլէք, տօրու կիտիպ մէրդում միւրաճաաթ իտէճէք օլասըղ, քէսպի չիֆա իտէճէ :

կինիդ պի իշխուպահ տըր, տիյէպիլիրիմ. հէմ եէրի տէ կիւճ պիր մահէլլատէ տէ յիւտիր, բէք գօրոյ սուրէթ տէ պուլա- պիլիրսինիդ, Վէօլ կէշիտինտէ, նիւմէր 17 խանէտէ իգա- մէթ իթմէքտէ տիր : Վէլէվ նիւմէրօտունու ունուլթսանըզ պիլէ, պիր պէ յիւ եօգ տուր . . . չիւնքի մահէլլի մէզպուրտա չօգլուդ հէքիմ պուլունմաարգտան պազգա, հէլէ արապ հէքիմ իսէ հիշ եօգ տուր . . . եվվէթ, օլ նատիր իւլ էմ սալ դաթ տօգթօր Տալիտ պիր արապ տըր :

Մէթր տէգօլ, քէնտի կէօղէրինի կէօրմէզ իտէն տօգ- թօր Տալիտին իսմինի իշիթտիրտէ, բէնկի աթմահա պաշ- լարը իսէ տէ, էշքեալընսա օլ դատար պօղուգլուգ, վէ էիւղիւնտէ կէօղիւնտէ տէ օլ գատար ետար պէրէ եէրլէրի մէվճուտ պուլունմադտա իտի քի, լէհճէսինիս աթմաարնըն քիմնէ ֆէհմինէ վարապիլմէքտէ տէ յիւ իտի . . . Մէրգուճ դաթէն, Բօտօֆուն խանէսինի իշիտիր իշիթմէզ, տիւշարը տէհէլէթ օլարագ բէնկի աթտըլը թագտիրտէ, պիր տէ ար- գասընտան, տօգթօր Տալիտին իսմինի իշիթտիրտէ իսէ, պիւթիւն պիւթիւն գուտուրմանա պաշլամըշ իտի, չիւն- քի, հալէա մահէլլի մէզպուրտէ, Բօտօֆուն էմի մուհի- պինճէ, տօգթօր Տալիտտէն կէօրմիւշ օլտուղու միւճալա- թըն տէհէլէթֆէրմա նէթիճէլէրինի չէքմէքտէ իտի . . .

Եվվի մէզպուր, Մէթր տէգօլ իչին բէք մուսիպէթլու պիր եէվմ օրմուշ իտի :

Մէրգուճ կիւնտիւղտէն լա Շուէթ իլէ թօրթիյեարըն իթտըրէրէ հազարէթրէրէ, վէ վիրտիւրէրի էղիլիէթրէրէ տիւշար օլուպ տանանտըգտան սնորա, մէգքիւր չիթիթիկէ մուվասէլէթիտէ տախի, քէօրէրէր էթրաֆընը չէվրէրէք, վէ քէնտիսինիս օլ դանըլը գաթիլլէրէ մախուս պուլունան հալ ու հէյեթիինի կէօրէրէք պաղըըըպ չաղըըմանա, վէ հիւճուճ պիրլէ գալրանըզ բարչալախտա չըզըմըլար Խ- տի. վէ նիհայէթիտէ տախի թէճէլլի քէնտիինի, չէնտ կիւն էվվէլ, վագթիլլէ քէնտի ճէլլատը օրմուշ օլան պիր ատէմին պուլունմուշ օլտուղու պիր իսանէէէ, Խանի մահէլլի մէզպու-

րէ սիւրիւքլէ յիւ կէօթիւրտուկիւ բանա անըլըմըշ իտի : Մէգքըր հալլէրին հէր պիրի, պըր պըր տախի, մէր- գուճ հայտուտուն խէվթ ու հիրատընը, վէ դայգ ու զազա- պընը թահրէքէ քեաֆի օլտուղարը հալտէ, Խալընըզ պիր գաշ սաաթ զարֆընտա իսէ, պիր պիրինի միւթէազգըիպ օլարագ զուհուրա կէլտիլլէրինտէն, պիթթապի մէրգուճ հազգընտա, իֆրաթ մէրթէպէ պիր սիլլէ, վէ Խախօտ պիր աֆէթ օրմուշ իտի :

Մէրգուճ միւտտէթի էօմրիւնտէ, իլք տէֆա օլտուղու հալտէ, իթիգատը պաթըլ սասընտան օլարագ պիր նէվի գօրգու հիսա իթմէկէ, վէ քէնտու քէնտուլէ, «աճապա, թէ- սատիւֆ իշի օլարագ, պու գատար զարիպ վագաալար, պիր պիրի արգասընտան վուգու պուլուրլար մը» տէ յի սիւ- ալ իլլէմէկէ պաշլամըշ իտի . . .

Հալ պու քի պապա Շաթլէն, մէրգուճուն օրմաթընտ հասըլ օլան սօրիւնլուղուն Ֆարգընտա պուլունմաարղըն- տան, Մէթր տէգօլա խիթապէն լագըրտըընա տէվաճ պիրլէ :

—Վէլհասըլ, տօցթուճ, կիտէճէկինիդ վագըթտա պիլ, մէրգուճ արապ տօգթօրուն իսմինի վէ մահէլլինի, սիղին չօ- ճուղա եաղըպ վիրրիքի, կիտէր պուլուրտունուզ, վէ հիմմէթ ու մուալէնէթիին տէնայիլ օլուրտունուզ, քէմայի մէմունիյ- եէթ իլէ սիլէ պագար գանըրըր, չիւնքի բէք ինսանիյեթթ- լի վէ բէք մէրհամէթլի պիր դաթ տըր . . . Խալընըզ շունա էսէֆ օլունսա ճալիդտիր քի, մէրգուճ իւզէրինտէ տայիմա- պիր էսէրի հիւղն ու քէտէր կէօրիւլմէքտէ տիր . . . Լաքին, սիղէ պիր չէյ սէօյլէնէ յիճ մի, հայտէլինիզ մէրգուճուն չէվլիլնէ պիր գատէհ պօշալտալըմ. չիւնքի իլէրուտէ, սի- ղին խէլապեարնըզ օլաճազ տըր . . .

—Թէչէքքիւր իտէրիմ . . . ճանըմ իսթմէէեօր, —տէտի Մէթր տէգօլ, դայէթլէ պիր տուրիւն սէօյլէ յիւ իւղէ :

—Պէնիմ սիղէ թագտիմ իտէճէկիմ էլմա սուեու օլմա- երպ, իլա էսկի պիր շարապ տըր, —տէտի պապա Շաթլէն,

— Տէմ' էօյլէ տէ պիր Էսկի շարապ թի, զէնկինդէրտէն չօզլար պիլէ, քէնտի բարաւարը սայէսինտէ մայլը օլապիլմէքտէ տէ- յիւ տիրէր, Տէ', տօսթում, տէ', պու չիֆթիլը, էօյլէ սիզին պիլտիկինիզ սայիր չիֆթիլըէքէ պէնդէր պիր Էէր տէ, յիւ տիր . . . նա՛սըլ, թ՛սամբըզը՛ նասըլ պուլտունուզ, Տօյլան- սընըզ մը :

— Ի՛նք պլէս , տէ յի ճէվազ վիրտի Մէթըր տէգօլ մա- քինավարն պիր հայտէ սէօյլէէրէք, վէ կիթտիքճէ տէ , տաճա զիեատէ տէ հչէթամիզ թէֆէքքիւրլէրէ տալարագ :

— Տօսթում, Էյթիէ պիզ Տէր կիւն պէօյլէ յիզ, Էյի չա- րըշըրըզ, վէ կի տէ Էէրիզ Էյէրիզ, վէ վիճամանըզ իւզրէ պուլունարագ, բաճամ բաճամ տա Էամագտա Էամարըզ, վէ պիզիմ' Էօմը ու թէպիւր չիւմիւզիւն տաըլ պինասը, մէգ- քիւր տէօրթմ տիրէք մագամլնտա օլան տէօրթմ լուզէթ իւ- զէրինտէ միւէսէս պուլունամագտա տըր : Պիզ պուրտատ , չիֆթիճի օլարագ, կէրչի Էպընըզ Էէտի քիչիէիզ, լաքին , քէնտիմիզի մէտճ իթմէք իչին օլմաստըք հայտէ տիչէպիլըլիմ' թի , օն տէօրթմ քիչինին Էպըրըզ, Ֆագամթ, շու տա սասիճ տիր քի , պիզէ տէ ճն տէօրթմ քիչի իւճըթիճի հիմմէթմ օլունամագտա տըր . շէօյլէ թի, սատէ չիֆթիճիլըք իթմէքտէ օլանլարա , սէնէվի Էէտի Էիւզ Էլլի ֆրանզ վիրիլմէքտէ օ- ռուպ, սիւտճիւ գրըլար իլէ սայիր իըրտմէթիքտէ պուլունան գրըլարա տալի , սէնէվի իւշ Էիւզէր ֆրանզ վիրիլմէքտէ տիր . վէ պուլունան տա գամիկնաղար, պու չիֆթիլըքտէ հու- սուլէ կէլէն մաճսուլամըն պէշտէ պիր տէ , պէ յիմիզտէ թագսիմ' օլունամագ իւզրէ, պիզէ թէրք իտիլմէքտէ տիր : վէ Էյթիէ պունասան տա անլտեապիրիւրսինիզ թի , թ՛սպիլամ իլլէ պիզ տէ օնա կէօրէ չարըշմագտանըզ, զիրա, պիր ինէկի՛նէ գատար զիեատէ պէսլէր իսէն , օլ գատար զիեատէ սիւտ վրէճէկի կիպի , թըլզը պիր թօրրագ տալի, նէ գատար զիեատէ պագըլըր իսէ, օլ գատար իլի մաճսուլ վիրէճէկիւ- տէն, պիզ տէ պիր բարմագ Էէր պօշ պըրագ մանըզ Էյէ Էա- բամ տըրըր, վէ օլ սիւպէթտէ տալի իսթիֆատէ իտէրէզ :

— Սիզին Էֆէնտինիզին պու կիտիշ իլէ, Էտան պու մէր- թէպէ սիզին մէնֆաամթընըր տիւ չիւնէրէք, քէսպի սէրվէթ իտէպիլմէս , ի՛նթիմալտէն օլամտեաճագ տըր , — տէտի Մէթըր տէգօլ :

— Նա՛սըլ, պիզիմ' Էֆէնտի . . . մի , պիզիմ' Էֆէնտի էօյ- լէ պաշղարա պէնդէմէքտէ տէ յի տիր, միւմալիլէ յճ, զէն- կինլըք տիմէքլէ, Տէր քէսին անլատըր կիպի անլամանըզ, Էլլա պաշղա տիրլիւ անլամագտա տըր :

— Նէ տիմէք իսթէթօսունուզ , — տէ յի սիւալ իթտի Մէթըր տէգօլ, մէրգումու լագըրտըտ թուլթուպ տա, քէնտի ֆիրըրինի գավրտամագտա օլան քէտէրէնիլի ֆիրըրէքտէն ա- զատէ օլմագըլըզ արըու իտէրէք, — տիմէք տիր թի , սիզին Էֆէնտի բէք աճայիսլ պիր գամ օլմալը տըր :

— Էյվէթ , տօսթում, Տէր ճիճէթիլէ բէք զարիպ պիր գամ թըր , պաղընըզ սիզ պիզիմ' Էֆէնտինին նասըլ պիր գամ օլտուղունու , պիր սուրէթիճի մուլթտասարատէ նագլու պէտան իտէ յիմ' տէ, Տէմ' սիզ անլամըշ օլունուզ, վէ Տէմ' տէ կէրէք միւմալիլէ ճին վէ կէրէք պու չիֆթիլիկն հագգընտա, բամթ կէլտիկինիզ Էէրտէ մալիւմամթ վիրինիզ, զիրա, քիմ' պիլլըր պիր տաճա պուրտեա Էա կէլիրսինիզ, վէ Էա տա կէլ- մէզպինիզ, պու կիւնքի կէլիչինիզ տէ խաստէթիէն օլմանըզ, Էլլա բամթ կէլա, վէ քէօյտէն ուզագտա պուլունամանըլա օլմուշտուր , սիզէ իտէճէկիմ' հիքայէ իլէ Տէմ' Էյլլիհիրըզ, վէ Տէմ' տէ ումարմ թի բէք մէմուն օլուրսունուզ :

— Ի՛նք պլէս , պուլունուրնուզ, գուլաղըմ սիզտէ տիր , — տէտի Մէթըր տէգօլ :

— Էյվէթ, հիշ չիւքՏէմ' Էօզ տուր թի , պէնիմ' սէօյլէ- Էնճէքլէրիմի Էլլիթտիկինիլպաէ , մէմուն օլաճագ սընըրը տըր , — տէտի պտպա նամլին Մէթըր տէգօլա : — Պիր քէրլէ շու- նու պիլմէլիսինիզ թի , պիզիմ' Էֆէնտի , պիր կիւն քէնտու քէնտուլէ, — Պէնտէ պիւլիւք պիր զէնկինլըք վար տըր , վէ վագտա , զէնկինլըք տէ կի պիր շէյ տիր, լաքին, պէն քէն- տի զէնկինլըքիմտէն, Ֆագլաճանէ ֆայիտէ կէօրմէքտէ յիմ' ,

Տէրքէս պիր քէրրէ թաամ իտէր իտէ, պէն իրի քէրրէ թաամ իթմէքտէ, հանի հէր քէտտէն դիւտտէ պիր շէյ եւմէքտէ տէ յիլիմ. իմտի, մատամ քի պէօյէ տիր, զէնիկն լիկիմ սայէսինտէ, աճլարը տտուրսամ, վէ չալըչգան, վէ նամուպու օլուպ տա, միգաարի քիֆայէտէ եէմէք եէէէմէքտէ օլանլարա, լաեղգըլլա եէմէք եէտիրսէմ, մէկէրչի տահա կյի օլմազմը . . . Ալիմ Ալլահ, եկէր պէօյէ պիր շէյ հարահազ օլուր իտէմ, բէր կիւղէլ օլուր, հայտէ շուտու հարահազմ» Երգում պուտու պէօյէ տիւչիւմիւշչ, վէ ֆիլվազը տա իճրազնա միսարաամ իլլէմիշտիր. շէօյէ քի, օլ վազըթտա պիւիւք պիր տէկէրի պուլունմագտա օլմտէան, վէ անճագ պիր չիֆթ սագան սիւրիլմէքտէ օլան, նասըլ քի պէն զաթէն, պուրտտա տօլմա պիւիւմէ օլտուլունման, բէք էյի պիլմէքտէ իմ, պու չիֆթ լիկի սաթըն ալմըչ, վէ չիմտի սիգէ սէօյէեէճէկիմ թարիզ վէ գաար ու գըլլմէթիկն թարագըլ պուլունմա սէպէլ վէ մուվաֆիֆագ օլմուշ տուր. Պազընըլ, մէրգում, նէ թարիզ թութմուշ տուր. Պու չիֆթ լիկի, պիզգաթ քէնտի ինթիխալ իտիպ, վէ դանէթլէ ֆէլէքդէտէ վէ զայէթլէ տախի շայեսանը հիւրմէթ պիր գաաթընն թահթը նէզարթմ վէ իտարէքտէսինէ թէպիմ իթմիշ, վէ մէրգումեէե տախի, «պու իտանէ, աաթթա պիր իսայթաթխանէ մազամընսա օլմուլլորը, վէ գաթուտու, էյի աաաթար էյին աչըզ օլուպ, վէ ֆէնա աաաթար էյին տախի գարալը պուլունմալը տըր. թէնպէ տիլէնճիլէր կէլտիքլէրինտէ գօպուլմալը, ֆադաթ, մուղալիլի օլարագ, մահաուլթթըն սաաաղալը նամինա օլարագ, չալըչգան քիմէսնէլէր տէ գայլըլմալը տըրլար: չիւնքի, օլ եօլտա սաաաղա հէմալնալարըն մահճուպիլէթիկն մուճիպ օլմալ, վէ հէմտէ վիրէնլէր իսթիֆատէ իտէրէր. վէ քէնտի սէրվէթիկն սաաաղաարըն վիրմէեէն զէնլիկն իտէ, էյի պիր աաթմ օլմալը տէմիշտիր, էվվէթ, պիլիմ էֆէտի պուտու պէօյէ սէօյէմիշ տիր, վէ պէն տէ իմանըմ իւղէրինէ եէմին իտէրէք տէրիմ քի, բէք տօլլու սէօյէմիշտիր. ֆա-

գաթ, մէրգում հարնըզ սէօյէմէքտէ օլմտէք, էլլա քէնտի սէօյէտիկին տէ, պիզգաթ քէնտիսի իճրա կլլէմէքտէ տիր: Աուգաաաթմա պուրաաան էր ուէնէ կիտէր տօլլու պիր եօլ պուլունմագտէ օլուպ, էն աղը պիր սաաթ վազըթ գազանըլմագտա էրէն, հայլըլ քի սօնրաաան պօլուլմուշ օլտուլու ճիճէթլէ, ապա կէչիլմէզ պիր հալ քէնպ իթմիշ օլտուլունմա պաչգա, աթլար արապալար տա տայիմա էօլլիմ թէնլիքէսի կէլլրմէքտէ իտիլէր. շէօյէ քի, եկէրչի էթմարաֆտա պուլունմա չիֆթ իրճիլէր, պիր մըզտար բարա սարֆ իտիպ, վէ պիր մըզտար տա մէճաննէն օլտուլու հալտէ, աաթմ չալըչտըրըլը օլալար իտի, մէզքիւր եօլուն, կէրէք քէնտիլէրին, վէ կէրէք իպաաուլահճն մէնֆաաթ ուրահաթը աղիմէսինի մուճիպ օլտուլը տէրքար իտի. ֆազաթ, կէրչի, մէրգուման չիֆթ իրճիլէրին քաաֆֆէսի տախի, լազըլարա կէլտիկի կիպի, հէր քէտտէն դիւտտէ պու պու, մէզքիւր եօլուն ինաաընա տրղուքչ պուլունմա գաթընը կէօթմէքտէ իտի իտէլէր տէ, իճրաա կէլլնտիկի կիպի, մէյաաաթէ քիմնէ կէօրիւմէքտէ տէլլ իտի, էլլմէ պիլիմ էֆէտի պու հալի էնէք էլլմ իմալի կէօրէրէք, «արթըզ պու եօլու պէն հարալլմալըն չիւնքի, մէզքիւր եօլուն ինաաընա զայթթմ վէ մուլմէնէթմ մուգթէտիր պուլունմալար, պիր կիւն, աթ վէ արապա սահիպի օլմալար իսթիֆատէ իտէճէքլէր տիր, անճագ սէֆահաթա տայիլը պիր եօլ օլտուլը տըր, տէլրէք պիրէր թարաֆա չէքլլմէքտէ տիրլէր. իմտի, պէն տէ էօյէ պիր եօլ հարահազմ քի, էվվէլ էմիրտէ, գօլլարը գուվէթիկնտէն պաչգա, աթլարա վէ արապալարա մալը պուլունմաաանալար էլէ, էլլէրի օլմտէք, ֆազաթ չալըլմալ էլլն էիւրէքլէրինտէ արղու վէ զայթթմ էլրի պուլունմալար իսթիֆատէ իտէպիլլէր, մէտէլ, կիւն վէ գուվէթի եէրինտէ պուլունմա պիրի մէզքիւր չիֆթ լիկի կէլիպ տէ «գարնըմ տճ տըր, էլլիմ եօլ տուր, պաչաա գալմըլմալար տէտիլլնտէ, — րէք տէա չօճաղում, էլլմէ սաաաթէֆիս պիր չօրթա, էլլմէ պիր գաղմա վէ պիր տէ քիւրէք, չիմնէ կէտէրին

Է գուհն եօլունսս չարըըըըըը, կիւնտէ իւշ արըըն եէր դա-
 զար թէ՛սվիյէ իտէրսին, վէ ազչաւ'տան ազչամս, իբիշէր
 Ֆրանգ ալըըըըն, վէլ՛հասըլ պէ՛հէր պիր պուշուգ արըըն եէր
 իշին, սանս պիրէր Ֆրանգ զիեատէ վիրիկեր, իսթէր զիեա-
 տէ չարը զիեատէ գազան, վէ իսթէր ազ չարըլ ազ գազան,
 սէնին պիլէճէկին պիր շէյ տիր. էմնս, հիւ չարըլմագ իսթէ-
 մեզ իմիշին, սէֆտ կէլտին հօշ կէլտին, սէնին կիպի թէնսպէլ
 իշին պուրատս էթմէք եօզ տուր» տէնիլմէլի տիր, աէտի: Պէն
 տէ ազչամլարը թարլարարտան տէճմէքտէ էքէն, մէգքիւր
 եօլտան կէշմէքտէ, կէօղտէն կէշիրմէքտէ, վէ հէրքէսին նէ
 գատար չարըլմըշ օլմասընս տիգգամ իյլէմէքտէ իտիմ(°):

—Պուսըլարըն հէրսի իյի էմնս, ես օլ էրի նէֆէր չար-
 գըն վէ տուրդուտուզ ինսանիյէէթտիզ հէրիֆէրէն նէ տիյէ-
 իմ'քի, էթմէկի եէլիպ վէ չարպտեը տա իշտիքտէն սու-
 բա, գազմս քիւրէկի տէ պիրիքտէ ալարտագ գաշըզ կիթմ-
 միշլէր տիր, վէ իյիլիկէ գարըլըզ պիր աէ իրըսըլըըը իրթի-
 քետպ իյլէմիշլէր տիր, —տէտի Ժան Բընէ, հիտտէթլէնէ-
 րէք, — իլթէ պէօլլէ նամէքտ ասամլար, ասամս իյիլիք
 իթտիքլէրինտէն տօլաեը նէտամէթ կէթիլթի տիրիպ, վէ պիր
 տահս իյիլիք իթմէմէկէ տախի եէմի'ն իթմէքիլէկէ մէճպուր
 իթմէքտէ իտիլէր:

—Էվիլէթ, էօլլէ տիր, —տէտիլէր պիր գաշ չիֆթ ճիլէր:
 —Վագատ էօլլէ տիր, յօճուգլարըմ', —տէտի պապս
 Շաթլէն, —Ֆագաթ, ճտամ' նէ պէլիս վար տըր, մէկէրի
 մուսթէննս օլարագ պիր գաշ քիշիլէր քէօթիւլիւր վէ նան-
 քէօրիւք իտիեօրլար աէլի, հէրքէս էլինտէն կէլէն իլի-

(°) Էսէֆ օլունուր քի, թիւրքիամըգտս, հէր թարաֆիտս իալզ,
 հակես գու գայտըղըրգտս պուրլունագտս տըր. պըրագալըմ' շէհր-
 լէրի վէ պիլիւք գասպալարը, վէ պիլիւք վէ ուզուն եօլարը,
 պիգ հէնուգ պու կիւնէ գատար, հիւ պիր քէօշ եհամիսնին պլէ,
 հիւ տէլիլ իտէ քէնտի քեարարը վէ լասաթարը իսթըր իշին, պիր
 արտես կէլիպ տէ, պին արըն, էիւզ արըն, էլլէ արըն, օճ արըն
 վէ հաթթտ պէշ արըն պիլէ պիր եօլ եարարըըըն վէ եարարըրըըըն
 կէօրմէքիւք իգպալինէ նայիլ օլամամըըը տըր:

իլիկէ, ումում սուրէթտէ եարմազլըգտան վաճ մը կէշմէլի
 տիր... մէկէրիլ թըրթիւր վէ թախըլ-պիթի, վէ էմնսիլ սու-
 յիր եարբազլարը վէ թօհօմլարը եէլիպ խարապ իտիճի
 մուզիբը պէօճէքլէր վար տըր տէլի, հէրքէս էքէն էքմէ-
 մէքտէ տէլլ'մի տիր: Խալը, խալը, էօլլէ շէյ օլամագ, հէր
 քէս, քէնտի էքմէնին էքմէքտէ, վէ մէգքիւր մուզիբը պէօ-
 ճէքլէրի տէ գըրըզ թէլէֆէ չարըլմագտա, վէ ճէնսպը չագգ
 տախի, քէնտի քէմալի լութֆ ու սախալէթի իգթիդասընճա,
 եհնիտէն եհնի ֆիլիսլէր, եարբագլար, վէ պաշար իճսանը
 իլէ, մէգքիւր պէօճէքլէրին վիրտիքլէրի զարարարըն եէր-
 լէրինի տօլուրմագտա տըր. պիլիտէն ալէյճ պու ալէմտէ,
 հէր վագըթմ' հէր ասամ', վագիֆէսինտէն օլան, վէ գուտրէ-
 թի տախիլիտէ պուլունան իյիլիկէ եարմալը տըր: Նէ տէր-
 պիլիկէ, տօլթո'ւմ, պու սէօլլէտիքլէրիմտէ, հագգըմ' եօգ
 մու տուր, —տէտի պապս Շաթլէն Մէթըր տէգօլս:

—Շիւրհէսիգ, շիւրհէսիգ, —տէտի Մէթըր տէգօլ, պիր
 ազ վագըթտան պէրու տահս զիեատէ տէրեայի թէֆէք-
 քիւրէ տալմագտա օլուրդու հակտէ:

—Գատընլարս վէ յօճուգլարս կէլինճէ, ճալար իշին տա-
 խի, քէնտիլէրէ մուվաֆըզ վէ գուվէթ ու գուտրէթլէրի-
 նէ մուսթալըզ իշ վար տըր, —տէլէրէք իլալէլի մէգալ իյ-
 լէտի պապս Շաթլէն:

—Հէր նէ գատար էօլլէ իտէ տէ, եհնէ մէգքիւր եօլ եա-
 բըլըզ իլէրու կիթմէքտէ տէլիլ տիր, —տէտի չիֆթ իլիկին
 սիւտէլէրնէ նէղարէթ իթմէքտէ օլան Գլտաին նամ դըզ:

—Բէք ալէս, գըզըմ', օլ սէօլլէտիկինիպ տախի պատիլի
 մէմտուիլէթ օլարագ իսպաթ իյլէմէքտէ տիր քի, մէմէ-
 քէթ իմիլգտէ, չարըլգան վէ իշէ եարստան ասամլար իշին
 տայիմս իշ պուլունագտա տըր:

—Իմտի պէօլլէ օլուրդտա, աճսպա պէնիմ' կիպի էրի
 կէօղտէն մահրում պիր պիշարէնին տախի, —տէտի պիր-
 տան պիրէ Մէթըր տէգօլ, —լութֆ ու մէրհամէթ օլունս-
 րագ, պու չիֆթ իլիկին պիր քէնտիսնտէ գալմասընս, վէ

ևայլնորդ պիր լոգման էթմէք իլէ պիր տէ հրֆիզ օրունաճագ ետթագ Իհնանըլլա, պիր գաջ կիւնիւք Էօմիլիոն Կէշիւրմէսինէ միւսատէ պուրուլմանդ մը . . . ԱՆ, Եղէք էօյլէ պիր լուծֆ ու նիյմէթէ նայիլ պուրուլաճագ օլլամ . . . մէրհամէթիլ տօսթլար . . . օլ սիղին ֆուգարաբէրլիք Էֆէնտիւնիզ հագգընտա, կիճէ կիւնտիւզ տուար իտիպ վէ թէչէքքիւրլէք իյլէք իտիմ:

Մէթր տէգօլ պու լոգքրարլարը պիր սուրէթի խալիսանէտէ օլարագ սէօյլէմէքտէ իտի. ֆագաթմ, պու ճիւմէլէ իլէ տօսի, մէրդ ու ման պու խալիսէթի, քէնտի աճալը մէքրուհէ վէ հարաբեաթը մէնհուսէլէրինտէն նատիմ օլարագ թէօլպէքեար օլմադրդ արդու վէ միւրատընտան նէչէթ իթմէեիւզ, իլլա, պիր թարաֆտան, իլէրուտէ լա Շուէթմտէն չէքէճէկի իհթիմալի գալիտէն պուլունա իչքէնճէլէրի տիւշիւնմէսի իլէ, տիկէք թալաֆտան տօսի, մէգքիւք չիֆթիլքտէքի չիֆթ ճիլէրին կէչիւնմէքտէ օլտուգլարը օլ րահաթմ, զայլէսիզ, վէ բիւք սէատէթ Էօմ ու Էվզաթը հատետ պիրլէ թահրիք օլունամարնտան նէչէթ իյլէմէքտէ իտի. չիւնքի, մէրդ ու մ Էվլէրինտէն, լա Շուէթմտէն, իլէրուտէ կէօրէճէկի քէօթիլիւլիւքլէրի քէչֆ ու տէքք իտէմէեկէրէք, աւտամ կէօնտէրիւզ տէ եանընա չոլլըթմմաըլլա, Էսիլ րահաթընը տախի զայպ իյլէմիլ իտի, զիրա, արթըգ Շուրիւնէօրիւն քէնտիլիլի կէօթիլիւրիւզ տէ, լահաթ իթտիրմիլ պուլունտուլու նամուսլու քիմէնէլէրին եանլարընա տօսի կիտէմէզ օլմուշ իտի:

Պայպ Շութլէն, թէաճճիւզ իւզրէ, Մէթր տէգօլուն Կիւզիւնէ պագարգտան սօնրա,

—Վահճ, զէվսլը, վահճ, —տէտի մէրդ ու մ, —պէն սիզին էօյլէ պիւթիւն պիւթիւն սէֆիլու բէրիւն պիր հալտէ օլմանըզը պիլմէքտէ տէյիլ իտիմ, տիմէք տիր քի, սիզ Էմիլ թէայիւ չիւնիւզէ մէտար օլաճագ հիլ պիր չէյլ մալիք պուլունմազ տա տէ յիլիլիւզ, էօյլէմիլ:

—Օֆ, հէման Ալլահըն մէրհամէթի եէթիլիլի, Էվլէթ

Էօյլէ տիր . . . նատըլ քի սէգլէտիմ, սանաթմ Կիւզիւնտէն գուհուրա կէլէն պիր գաղտետ մէսինի կէօլլէրիմօնէ մահուլմադ զարմիլ օլտուլունման, պէլլի պիր իմտա ու մաւլմէնէթ պուլունում Էմէլիլէ, Լուվրտա պուլունան վէ ուղագտան ուղագա ագրապամբոտան օլան պիր ֆամիլիւսեք պուլմաեա կիթմէքտէյիմ . . . լարին, մալիւմ Էա . . . պաղը քէրրէ ինանլար, բէք խօտբէրէթ օլուրլար . . . վէ բէք սէրթ Կիւրէքիլ պուլունուրլար . . . —տէտի Մէթր տէգօլ:

—Իսլը, զանն իթմէմ քի, պիր ատէմ հէր նէ մէրթէպէ տէ խօտբէրէթ օլա, սիզին հալիսիլի կէօրիւզ տէ աճըմամադլը իտէպիլսին, —տէտի պապա Շաթլէն, —սիզին կիպի իյի պիր զաթլն, վէ նամուսլու պիր սանաթքեարըն, պու տէրհճէ սէֆիլ պիր իլիլիւզար, կէօղիւ ալըգ, վէ կիւզէլ Կիւրէքիլ պիր չօճուլու պուլունտուլունու հէր քիմտէ կէօրսէ, բեգաթա կէլիւզ մէրհամէթ իտէճէկի, պէնճէ չիւրհէօիզ տիր, չիւնքի, սիղին պու տէքքեար օլան հալիսիլի, տէյիլ Եալընըլ ինանլարա, իլլա թալարա պիլէ թէեասիլ իթմէ հայիլ տիր . . . ֆագաթմ, շունա Էսէֆ վէ թէեաճիւզ իթմէքտէյիմ քի, մէգքիւք պալընըզա կէլէն գագաթան Էվլէլ, եանընա իլլէմէքտէ օլտուլունուլու ատէմ հէր քիմ իտի տէ, մէկէրէ սիզ հիլ պիր իմտա ու մաւլմէնէթ իթմէքտէ տէյիլ մի տիր:

—Մէրդ ու մ վէֆաթ իթմիլ տիր . . . —տէտի Մէթր տէգօլ, ճիւզիճէ թէրէտաիւտ իւզրէ պուլունտուլու գտան սօնրա, —Էվլէթ, Եալընըլ մէրդ ու մ պէնի քէնտի համիլիլէթ ու հիմայէթ իլլէ սէվիտիլիւզ, պատիլ թէսէլլիմ օլմադըլը հիմմէթ իլլէտիլի հալտէ, պահիք սիւնհընտան, օտա վէֆաթ իթմիլ տիր . . .

—Իմիլ էօյլէ օլտուլա, ալիլլէրէ մախտուս պուլունան խալրաթխանէէ կիտիպ տէ նայիլ րահաթ օլմանըլ իտի, տահա իլի օլմադմը իտի, նիլին կիթմէտիլիւզ . . .

—Չիւնքի հէնուլ, մէգքիւք խալրաթխանէէ գապուլ

օլուճնագ իշին, լազրմ կէլէն եաշտա պուլունմամագ տանըմ՝
 —Վա՛հ պիւարե վա՛հ . . . սահիճէն անքնանագ պիր
 հայտէ պուլունմագ տասընրդ՝

—Է՛յ նէ՛ զանն իտէրսինդ, էկէրչի Լուվրբտա , իմիտ
 կլէտիկիմ ետրտընը պուլունմառըրմ հայտն, էինէ պուրա-
 եա կէլէճէք օլում, հէր նէ դատար քէտտիսին թանըմագ
 իսէմտէ, հագգընտա հիւրմէթ ու քիայէթի քեամիլէմ տէր-
 քեար պուլունման էֆէնտինիդն , հայիմէ մէրհամէթ իտիւզ
 տէ , պէնի գապուլ իտէճէկինէ , անապա իւմիտուար օլա-
 պիլիւրմիլիմ . . :

—Քէմալի թէէստիֆ իւզրէ սէօյլէտիմ , վէ նասըլ քի
 սիդ տէ կէօրմէքտէսինիդ , պուրասը պիր պիւարէխանէ օլ-
 մանըպ , իլլա պիր չիֆթիլիք տիր . . : Ալէսսէկլիէ պուրատա ,
 ֆազըրըլար վէ անֆիլ ու պիւարէլէր հագգընտա ճարի օլան
 ուսուլ , անճագ պիր կիւն վէ ետիստ պիր կիճէ Ալլահ ժիւ-
 սաֆիլի նամինա օլարագ գապուլ իտիլիպ յալը գժուրմագ
 լըգտան . . . վէ պատէհու տախի , պիր մըգտար իեանէ հիմ
 մէթ իտիլտիքտէն սճըրա , արթըգ ծնտան դիեաստէսինն ,
 ճէնասպը Հագգըն ինայէթինն թէէրք ու իհայլէ իտիլմէքիլը-
 անէ իպարէթ պուլունմագ տա տըր . . :

—Տիմէք տիր քի , սիդին էֆէնտի թարաֆընտան , պէ-
 նիմ հայիմէ լութֆ ու մէրհամէթ պուլունմաճաղընա տայիր
 հիչ պիր իւմիտիմ օլամանաճագ տըր , էօյլէ մի , — տէտի
 հայտուտա էլէմիլ սուրէթան պիր սհըր տէրուն չէքէրէք . . :

—Տօթիւմ, իշթէ սիդէ , պիղիմ չիֆթիլիլն ուսուլ ու
 նիղամընը սէօյլէտիմ՝ ֆագաթմ, պուճուլա պէրասլէր , շու-
 տախի սահիճ տիր քի , պիղիմ էֆէնտի օլ դատար սուլ-
 դուլու , օլ գատար չէֆգաթիլը , վէ օլ գատար տա ալիճէ-
 նապ վէ սահիպ սախալէթ տիր քի , էկէր միւրատ իտէրի-
 սէ , սիդին դապուլիսիդէ տախի պիր թարիք տիշիւնիւպ ,
 միւսատտէ իտէպիլիր :

—Եա՛ , էօյլէ մի , բէք պէա էօյլէ իտէ , —տէտի Մէթր
 տէգօլ , — տիմէք տիր քի , պէնիմ , պիր քէօշէտէ չէքիլիպ

խրարը Էվգաթ իթմէրիկէ միւստատէ իտէճէկի , մէճմու-
 լին խարիճինտէ պուլունմագ տա տէ յիլտիր՝ Ա՛հ , էկէր շու-
 նիլմէթէ նայիլ պուլունմառըր իսէմ , քէնտիսին նէ՛ գատար մէ-
 սուտ սաս իտէճէկիմ տիր . . :

—Պէն սիդէ նէ սէօյլէտիմ , էկէր , պիղիմ էֆէնտի միւ-
 րատ իտէր իսէ , սիդէ չօգ շէյլէր եարապիլիր . . : էկէր սիդին
 չիֆթիլըքտէ դամանըպ , լուլի մուվաֆագաթ կէօթմէրէ-
 ճէք օլուր իտէ , լուլը , լուլը , էօյլէ սիդին աւիշիւնտիկիւնիւզ
 կիպի , սիդի պիր քէօշէտէ մէթրուք պէր հայտէ պըրագ-
 մագլըլը գաթման դապուլ իթմէտէճէկինտէն , սիդ տախի
 թըպպը պիղիմ կիպի գայրըլը րահայթ իտէրսինի . . : շիմ
 տի պու սասթմտանէ հայտէ պուլունմագ տա իտէնիդ , տա-
 յիմա տախի այնի հայտէ պուլունմարսուճուլ . . : Վէ հաթի-
 թա , պու չօճուղունուդ տախի , քէնտիսինէ , սինն ու գուօթիլթ
 վէ գապիլիլիլիլնն մուվաֆոք սուրէթան պիր իչ կէօթմէ-
 րիլէճէկինտէն , վէ կիւ գէլ կիւղէլ նասիհայթ ինայէթմէրսիւզ , վէ
 հիւանի իպրէթիլը կէօրէճէկինտէն , վէ գարիլիլիլիլտէ պու-
 լունման չօճուգլար կիպի , անըն տախի , միւհիէրէմ րահի-
 պիմիլղէն թաալիմ ու թէրպիլի վէ ուլում ու ֆիւճուս տէրս-
 լէրի պրահաղընտան , ատաս ու ախլէպ իւզրէ պիւլիլիլիւպ
 ատամ օլանագընտա , սպա շիւքճէ եօգ տուր . . : Փագաթմ,
 պու պապտէ լազրմ կէլէն մուվաֆագաթը յէթմէ նայիլ օլմագ
 իշին , եարըն սապահ , քէմալի սէրպէսիթ իւզրէ , օլ պիղիմ
 Լուիթֆ Ու Շէֆֆօլմ ՎԱՒ ԻՏԷՍԻՆԷ : միւրանտաթմա , արդ ու
 իֆատէ յի հալ կլէմէքիլիլիլիլ էլդէմիլիլիլնտէն տիր . . :

—Նէ՛ տիմէք իթմէրտօրունուդ , —տէտի Մէթր տէգօլ :

—Պիդ պուրանըն միւստիլիլիլ վէ եախսա նազրէտի պու-
 լունման գատրնա , մեդքիւր սրֆաթըր վիրմէքտէ յիլ . . : էկէր
 մէրգուճէ սիդի անըր , վէ սիդին քէճանըլը տա գապուլէ շայ-
 եան կէօրիւր իտէ , պիլիլը օլունուգ քի , իշիլիլը պիթմէրտիր
 . . : չիւնքի , լութֆ ու մէրհամէթէ տայիլ խուսուսարտա ,
 պիղիմ էֆէնտի , մէրգուճէ օլ պիղիմ գատըն էֆէնտիսինն
 հիչ պիր թէքիլիլիլն քէտա իթմէքտէ տնիլտիր . . :

— Եւ՛, իմտի էօյլէ օլտուգտա , պէն տէ մէրգումէեէ միւրաճապթլա իՖատէ, յի հալ լատէրիմ . . . հազդդաթի հալի սէօյլէրիմ . . . — տէտի Մէթր տէգօլ, լա Շուէէթն բէնչէսինտէն գուրթուլաճաղը իւմիտ վէ միւլաճաղաքնա մէպնի իգհարը մէսրբէթ իտէրէք :

Մէթր տէգօլուն գաղպինտէ հաարլ օլան իշպու իւմիտ, թօրթիլեարա ապա աքս իյլէմէքտէ օլմաաղընտան, պապա Շաթիլէնին քէնտի հազգընտա սէօյլէտիբլէրինտէն միւթէէն հասի օլտարազ իսթիՖատէ իթմէքթիլէ , վէ միւ հթէէրէմ պիր Եսահպալա տէրայիս ու նէսայիհի միւՖիտէսիյլէ պուլիւլէրէք, թալիգը թապիմու թէրպիլէտէ քէսպի թէգաատիւմ իյլէմէքթիլէ տայիր , քէնտի իւզէրնտէ զէրէճէ պիր էսէրի մէյլան հիսս իյլէմէքտէ տէլիլ իտի : Չիւնքի, մէրգում Պրաթուուսն օլլունուն, քէօլէճէ էօրէ վէ սահարճա Ֆիլըր ու հէվէտէ տայիր հիչ պիր հիսսի թապիլիսի պուլունմաաղըտան պաշգա , լա Շուէէթ հազգընտա տախի, սատազաթը քեսմիլէսի պուլունտուղունտան , էկէրչի բէնչէ, յի զուլումալընտան , Մէթր տէգօլուն չըղըպ գուրթուլաճաղընը կէօրէճէք օլտա իտի, զիւտաէսիյլէ մահզուն վէ միւրէտաէր օլլաճաղ իտի : զիրա, թէքարէն սէօյլէրեզ քի, մէրգում չօճուգ տախի, քէնտի սօզուլունտան , թըպըլը լա Շուէէթ կուպի, անճազ Ֆէնալըզ եարմաղըլըտան զէվզ ու սէֆա տոյմաաղա իտի : պինանն պէլճ , մէրգում, Մէթր տէգօլ, օլ սահարճա պիր էօրիւն բարըզ բարըզ իտէսալաթըրը օրթաքնտա պուլունարազ, քէնտի սօզրու եօլունտան սարմաաղտա օլմասընը, քէնտիսինն տէրաթըր իթտիրմէքթիլին էլլէմիլէթիլինի, հիսս իյլէմէքտէ իտի . . .

— Օհ , էվվէթ, էվվէթ, — տէտի թէքարէն Մէթր տէգօլ, — պէն օլ Լուիթն Ու Շէֆգիւթ վԱԼիՏէմինն : միւրաճաաթ պիրլէ, արղու իՖատէ, յի հալ իյլէմէքթիլիմ . . . վէ էմէլի էլլէպիմաէն տիր քի, մէրգումէ տէ պէնիմ հալիմ մէրհամէթ իյլէէէէք տիր , վէ . . .

Պու արալըգտա թօրթիլեար , պիր նիլիէթի լուՖիլէէ

իւրըէ օլտուղու հալտէ , Մէթր տէգօլուն տիլի եարաարնն էն զիւտաէ աղըրնս մահէլինն , չէտիս պիր թէրմ տիր էէլլէշտիրտիլինտէն , Մէթր տէգօլ աղըրնն չիտաէթիւտէն նաչի լազքրաքընը գըսա քէտի , վէ պիր էսէրի էլէճաար իւրըէ ,

— Էվվէթ, էվվէթ, ումարմ քի, մէրգումէ դատըն, պէնիմ հալիմ լուՃի ու մէրհամէթ իտէճէք տիր , — տէտի :

— Ահ , զէվալը պապաճըլըմ . . . — տէտի թօրթիլեար, — տիմէք տիր քի սէն , օլ պէնիմ ինսանիլէթիլ թէլլէճիլիմ, պուլիւն պուլիւն հիչ մազամինտա թուլ մաաղտաքն, էօյլէ մի, մէրգումէտէն հիչ պիր չէլ իւմիտ իյլէմէքտէսին . . . մէկէրչի, մատամ լա Շուէէթ կիպի պիր գատընն , սէնի տէ օլ գատար օէվմէքտէ օլտուղու հալտէ , օլ մէրմէպէ տուլըուսուզ վէ մէրհամէթ սիզ օլապիլիւնսի, իճթիւմայտէն օլապիլիւր մի . . . զէվալը լա Շուէէթ . . . իսայր, իսայր, մէրգումէ սէնի պէօյլէ մէթրուք պիր հալտէ պըրազմաէաճաղ տըր , անլատըն մը . հաթիթա, էկէր սէն պուրպատա գալաճաղ օլտոն պիլէ, մէրգումէ իլիթտիկի անտէ, էնիշտէմ Մ . Պարպիլեճու պիրլիքաէ տլարապ , կէլիպ իսթէէէէէէլինտէ, վէ այլպ կէօթիւրէճէլինտէ, չիւքճէ ճալիլ տէլիտիր :

— Ա , մատամ լա Շուէէթիլ, Մ . Պարպիլեճօն մու . աճա, յիպ , զանն իտէրան քի, պու պիզիմ աօթիմն իըրմալըր տա, պալըզլար իլէ դուշարտան (՞) իպարէթ պուլունմաաղտա տըրլար . . . — տէտի պիրտէն պիրէ ման Ռընն, զիւտաէսիլլէ չէքիլտիրիլպ էլլէնմէկէ չըրըարազ , վէ պունու սէօյլէտիլի զազըթտա , եանրնտա պուլունան Գլօտինն, տիրտէկիլլէ վուրուպ , վէ մէրգումէէն, — հա՛ . նէ տէրպին , Գլօտին , չու իսմիլը բէք թօհաթի տէլլէ մի տիրլէր : — տէլի շաղալաշարազ սիւալ իթտի :

(՞) Լա Շուէէթ, տիլի պապաճըլ տիմէք օլտուղու կիլիլ, Պրոպէնէթ տախի, պիր ճինս պուրըզ տըր, վէ պու քիթապտա իտէ, կիլիտէ իսթ մաաղամինտա իսթիլալ օլունմաաղտա, վէ պու աօթիլ, էվրօպալըլարտա չօզ վար տըր :

—Էյ, էյ, մերհամեթսիդ էօրևուդ, շու հայտե պեր սեֆելերի չեքիշտիրիս պե կուլմեքիք ճայիդ օլմանադ, զիրա, Ալլահ կիւճէնիր, — տե յի ճէվապ վիրտի մերգումե դըզ, եամաշճաճըզ սեօյլեեերէք վե քէնտիտի տախի, մերգուման գապուրդալարընր գըրարճասընա, քեզայիք ժան Բընէեէ պեր տիրսէք եէրէշտիրէրէք :

—Մատամ լա ճուէթ սիղին ագրապանըղտան պիրիսօմի տիր, —տե յի սիւալ իթտի պապա ճաթլէն Մէթր տէզօլա :

—Էվվէթ, ագրապամըղտան պիրի տիր, —տե յի ճէվապ վիրտի մերգում քետէրի աղիմ իւզրէ :

Ձիւնքի մերգում, շայեթ մեհմուլտէն պուլունմատըր հայտե, իզպալ եամլէր օլուպ տա, մէզքիւր չիֆիթիքտե գապուլ օլունարազ դալապիրսէ տախի, լա ճուէթ քէնտի դատտարըղզ իզթիդասընճա, կէշիպ քէնտիտինն, թիմ վէնէ մադուլէտէն պեր առէմ օլմասընր զահիրէ չըգարըր խապէր վիրիւր տէ յի գօրգուպ մերազ իյլէմէրտե օլտուգտան պուլար, Թօրթիյեար թարաֆընտան տախթե օլարազ իրպարըր տըր տէ յի, խարիճտէն առամլարըն, եանի լա ճուէթ իլէ Մ. Պարպիեօնուն իսիմէքրինի վիրիլմէսի իւզէրինէ, մատամ քի իըրմալարը վար իմիշ, տիմէք տիր քի, էօյլէ պիւթիւն պիւթիւն սահիպսիդ պեր պիշարէ օլմամալը տըր չիւրճէսինէ գահիպ օլուրլար տէ յի տախի գօրգումագտա իտի իսէ տէ, մէզքիւր սոն գօրգուսու պիհուտե օլմագտա իտի չիւնքի, մէզքիւր ագրապալարը հազգընտա կէչէն լազըրտարլարա, էն զիեստե տիզգաթ իտիպ էճէմիլիեթ վիրէն, վէ եամաշճաճըզ սեօյլեեերէք իլլիլիզաւա չըգըրան, եալընըզ ժան Բընէ օլմուշ, վէ մերգում տախի, Գլուտին թարաֆընտան, սիթմէրէ իշիլմիշ իտի :

—Տիւնք տիր քի սիզ Լուվըրա, մերգումե իըրօրմընըզ պուլմազ իւզրէ կիթմէրտէսինիզ, էօյլէ մի, —տե յի սիւալ իթտի պապա ճաթլէն :

—Էվվէթ, — տէտի հայտուտ, —Ֆազաթ, պէնիմ իթիւգաարմա կէօրէ, օղլում օլ պապտե, եանի մերգումե թարա-

ֆընտան պիւլիւք պիր եարտըմ իւմիտ իտիպ պէքլէմէքտե օլմասըրա, զիեստեսիլլէ եամըրմագտա օլմալը տըր :

—Ա՛հ զէվալը պապաճըղըմ, խայր, պէն օլ դապտե եամըրմագտա վէ ալտանմարա տէ յիլիմ. . . պիլմիշ օլունուզ քի, սոնրա սիզ տե իսքեաթ օլմադարընը. . . զիրա, մերգումե թէ յլէմ լա ճուէթ, օլ գատար իյի պիր գատըն տըր քի. . . սէն տե բէք տէն պիլիլսին եամ, տիզինէ «պանեօ» եամազըրզ իչին իսթիմալ իլլէտիկիմ սուեու, իլթէ մերգումէ կէնտեթմիշտիր. . . վէ քեզայիք, իսթիմալ իլլէմէքիլիլին թալիմաթընր տախի պիրտիրմիշտիր. . . վէ հաթթա, պանա շու, —Պէն սանա նասըր պագմագտա իսէմ, սէն տե զէվալը բէտէրինէ, էօյլէ պագմալարըն քի, ճէնասըր Հազգ տա սէնի միւպարէք դըրըն. . . —նասիհաթթ միւֆիտէսինի, մերգումէ վիրմիշտիր : ՄՖ, տօղրուսու, Ալլահ, օլ իէ յլէ ճիլիմ լա ճուէթին եօգլուզունու կէօսթէրմէսին. . . մերգումէ սէնի հէք քէտաէն զիեստե սէվմէքտե վէ աճըրմագտա տըր. . .

—Իյի, էյի, —տէտի Մէթր տէգօլ Թօրթիյեարըն լազըրտարընր քէսէրէք, —պու ճիւմէ իլէ տախի, հէք հայտե պէն եարըն սապօս պիր քէրրէ, պուրատաքի մերհամեթլու զաղրա իմուրճասաթ պիրէ, մալ սահիպի պուլունան օլ շայտանր հիւրմէթ դաթին լութֆօ ս. քէրէմի դըմընտա թէվաասուլմունու բէճա վէ նիեալ իլլէմէլիլիմ. . . Ֆազաթ, —տէտի մերգում իլալէթէն, Թօրթիյեար թարաֆընտան զուհուրա կէչէն, վէ քէնտիսնէ Էմըր պատրէթին խարիճնտա պուլունան լազըրտար իւզէրինէ պաշապ լազըրտըր կէթիլրէքէք իսթիմ վիրմիշ օլմագըրզ նիլլէթիլլէ, —Ֆազաթ, հանը, պու չիֆիթիքտե իթիթիլաալ օլունուպ վէ ինքա իտիլմէքտե պուլունան ուսուլու թէրթիլաաթմը մախաուսէ հազգընտա մալիմաթ վիրմէքիլի պէնտէնիլլէ, իլլիսիզ տէն պիրի վաա իլլէտի իտի, նիլլին հիմմէթ իթմէքտե տէ յիլտիր, —տէտի :

—Սիզէ անը վաա իլլէեէն պէն իտիմ, —տէտի պապա ճաթլէն, —իտի, իլլէթ քէնտի վատիլի ինքուսէ միւսարա-

ով խտէրիմ: Պիզիմ էֆէնտի, մէզքիւր ւաւաւ-էլւէ ւաւաւ-էլւէ
 թէնայիլեհ ելլէտիկի թէնավլուրու թասմիմ էլլէտիլուտէն
 սօճրա, քէնտու քէնտույե, ՎԱԹըրըն, վէ չիֆթէ չըպուզա,
 վէ սիւտէ, վէ էթէ, վէ եհուս, վէ էմալիլեհ տայիլ օլան
 հայվանսթըն, վէ պինսպէրին սապան տեմիրինն վէ էմա-
 լի ալաթ ու էտէվաթըն, վէ տահա սայիլ շէյլէրին իսլահ
 ու թարազըրըն թահրիք վէ թէչլիֆ նիլեթիլլէ, խա-
 սէթէն մահէլլէր թախսիս վէ թէէսիս իտիլիս, վէ քէզա-
 լիք միւքեաֆաթիլէր թայիլեհ գըլընտըր հալտէ, հայֆա՛ք թի
 . . . ինսանլարըն իսլահը հալլէրինէ չալընմազըլլգ իլին, սյ-
 նի խուսուս տիւչիւնիլմէմիլտիլ, իմտի, պէնիմ էֆրես-
 րըմճա. հիւ տէյիլ իսէ, պիլ ճիւղի վազըթ տախի, օլ պապ-
 տէ ստրֆ իտիլմէլի, վէ նամուսու վէ չալըչգան քիսէննէլէր
 պիլ միւքեաֆաթ թէչլիֆ գըլընմալ տըրլար . . . Վազաս, իլի
 հայվանլար եէթիչտիլմէրլիք, իլի պիլ շէյ տիլ, հալ պու քի,
 իլի ստամլար եէթիչտիլմէրլիք, տահա զիեատէ իլի պիլ
 շէյ տիլ . ֆազաթ, չու տա սահհէ տիլ քի, իլի ստամլար
 եէթիչտիլմէրլիք, իլի հայվանսթ եէթիչտիլմէրլիքտէն չօգ
 կիւճ տիւր: Եուլաֆըն էթիլիս, չաբըրըն սէմիլի, սուեուն
 թաղէսի, վէ հայվանըն սալիլի իլլէ, միգտարի քիֆայէտէ տիգ-
 գաթ ու ինթիմամ, վէ էմիլ մուհաֆազա իլին լաերզը մա-
 հէլլէր պուլունարագ, աթըլարս վէ սայիլ հայվանլարս պա-
 գըլտըր թագտիլտէ, բէք ալէա պէպէնիլիս, վէ արզու
 օլունան հասըլաթըն հուսուլէ կէլէճէկիլտէ, կէրչ շիւբհէ
 եօգ տուր, հալ պու քի, ինսան հազգընա կէլինտիլտէ,
 էօյլէ եարըլմագտա տէյիլ տիլ, պիլ ստամա Ֆաղիլէթ էօյ-
 լիթմէրլիք վէ եախօտ պիլ առեմի ֆաղիլէթ սահիլի գըլ-
 մազըլլգ իլին, պիլ էօրիւզիւ պէսլէյիս տէ էթ պղղաթ-
 մազըլլգտա թաթուլան զայիտէ պիլլէ թութ ուլմագտա տէ-
 յիլտիլ: Պիլ էօրիւզ, եէտիկի օթման ֆայիտէ կէօրիւս էթ
 պղղաթմագտա տըր. սէպէպ. չիւնքի, եէտիկի օթ տիմաղը-
 նա հօչ կէլիս մէմուռն օլաուլունտան, թապլանթիլլէ վի-
 ճուտինէ եարամագտա տըր, իմտի, պէնիմ էֆրեսրըմճա,

էկեր ինսանլարըն, վիլիլէն կիւզէլ նասիհսթլարտա իսթի-
 ֆատէ իթմէլէրինի իսթիլ իսէք, օնլարա, վիլտիկիմիլիչնա-
 սիհսթլարտա, պիլ մէնֆատմ կէօսթէրմէլիլիլ:
 —Տիմէք տիլ քի, պիլ էօրիւզ քէնտի եէտիկի օթման
 նասըլ հօչլանմագտա իսէ, պիլ ստամ տախի, քէնտի տիլ-
 նէտիկի նասիհսթման պիլ ֆայիտէ կէօրէրէք, էօյլէճէ
 հօչլանմալ տըր, էօյլէ տէյիլմի, պապա ճաթիլլէն:
 —Շիւբհէսիլ, չօճուլըմ,
 —Իլի էման, պապա ճաթիլլէն, — տէտի չիթճիլլէրտէն
 պիլիլ, —Իչտիլտիկիլնէ կէօրէ, վազթիլլէ, պիլ նէպի չիֆթ-
 լիք թէէսիս իտիլմէ տիլ, վէ մէզքիւր չիֆթիլլէքտէ, կէնճ
 կէնճ խըրըլլար գապուլ օլունմուլլար տըր. վէ մէրգուման
 տէլիգանլար տախի, քէնտի էվլէթի ճարաքեաթը մէրաու-
 տէլէրինէ ըաղմէն, աթվար ու հարաքեաթը հասէնէ իսլ-
 ըաղ իթմիլլէր, չիֆթճիլլէք իլմիլի թահսիլ էլլէմիլլէր, վէ
 զիեատէսիլլէ տէ գալըլըպ, հիւսնի հիւրմէթ կէօրմիլլէր,
 վէ ըրէնսալարի էօմիւրլէր կէչիլմիլլէր տիլ, պուսա՛ նէ տըր-
 սիլիլ:
 —Չօճուլլարըմ, պու սէօյլէտիկիլնիլ տախի սահիհ տիլ,
 վէ պունաս տախի արլանմազ պիլ տէրս վէ պիլ հիսսէ
 պուլունմագտա տըր. շէօյլէ քի, վազաս, ֆէնա ստէմէլ-
 ըի տախի, պիլթիւն պիլթիւն ըեատա իտէրէք ախչարը մէյ-
 օուսիլեթի գըլմամազըլլ, ինսանիլեթիլն վէ մէրհամթիլն
 շանընտան վէ իքթիլգտանտան տըր, լաքին, իլի առեմէրէ
 իւմիլլէր վիլիլիս թէչլիֆ իլլէմէրլիք տէ, վաճիպէյի զիմ-
 մէթտէն տիլ: Նամուսու, չալըչգան, վէ կիւճիւ գուվլէթի
 եէրինտէ պուլունան պիլ տէլիգանլը կէլիս տէ, իլիլիք եար-
 մազըլլգ, վէ իլիլիք էօյլէնմէրլիք արզու վէ զայլէթիլտէ
 պուլունտուլունու, մէրգուման խըրըլլըլգտան կէլիլ օլան
 տէլիգանլըլար պէեան իլլէտիկիլտէ, ալամաղը ճէվապ,
 «չօճուլըմ, սէն հիւ խըրըլլըք իտիլ, վէ պօլ վէ սպարա
 կէզմիլլէրիլն» տէյի սիւսա իտէճէրէրինտէ, վէ, մէրգու՛մ
 թարաֆընտան, —խայր, —ճէվապընը պղղաթըրընտա, —իմ-

տի է այլէ իսէ, սէնին ինն պուրատա իշեօդ տուր, շինքի պուրատա, անճադ օլ եօլտա սապուգարը օյանլար գապուլ օլունմագտա տրը, քէլամընտան իպարէթ պուլունմագղընտա շիւրհէ եօդ տուր:

—Վագաա, պու սէօյէտիկինիդ տէ սօղըու տուր, պագա նաթլէն, —տէտի ժանը Բընէ, —նամուսլու ասէմէրէ եարմատըզլարը իյիլիկի, պիր թագըմ արարը ատամլարա եարմագտա տըրլար. ինսանլարըն իսլաճընա չարըլըմաճագ եհրտէ, հայրանլարըն իսլաճընա չարըլըմագտա տըր: (*)

—Չօճուղում, իյթէ մահգա մեղքիւր նօգսանըն եերինի աօլտուրմագղըզ նիյեթիթ մէմուուհէսիլլէ, պիղլմ էֆէնտինն պու շիֆթլիկի թէհսիս իյէմիշ օլմասընը, պու տուսթուուուգա նագղու պէհան իյէմէրտէ յիմ. . . —պէն բէբ ալէա պիլիլիմ բի, —տէմիշ տիր պիղլմ էֆէնտի, —վագաա, իյի վէ նամուսլու ատամլար իշին, ձէնսայը հագդ թարաֆընտան, արըբ այէա տա միւքտաֆաթլար հաղըրլանմըշտըր, լարին, արըբ այէա . . . հայֆա՝ բի, բէբ եիւբսէբ տիր, բէբ ուղագ տըր, վէ մէրգուստան հիշ պիլիլինն (չօճուղարըմ), պիղ անլէր հագգընտա, իրհարը թէէտիւֆ իտիպ աճըրապ ճայիղ տիր) նէ կէօլլէրի վէ նէ տէ նէֆեու ու սէտայլէրինն, թա օլ դատար եիւբսէրլէրէ դատար եթթիշէմէհէճէքլէրի աշիբարա տըր, վէ պուստան տա դաթինագար, օլ մէրթէպէ ուղագլարա դատար աթֆը նիկեահ իյէմէբ իշին լաղլմ կէլէն վագըթը, նէրէտէ պուլապիլէճէքլէր տիր: Զէվալըրար, թա շէֆֆագ վագթլինսէն, կիւնէշ պաթընճանա դատար, պէլլէրինի գըրարագ, քէնտի էֆէնտիլլէրի թօր-

(*) Հէլէ պու խուսուս, շինտիլլէրտէ, էլըրպատա էվիլէքի հալտէ գայմամըշ իոէ տէ, պիղտէ հալէա էօյէ տիր, պու կիւն վէ պու տաթմտա պիղտէ էօյլէ սահիպ սէրլթ առտմէր վար տըր բի, եիւղլէրտէ վէ պիլլէրտէ հայրանլար իշին, պիլլէրտէ իրպար սարֆ իյէտիլլէրի հալտէ, պէնիս ատէմն իսահը, վէ միլլէթիլլէր ֆագըր շօճուղարընն թատլմ ու թէրպիլլէրի իշին իսէ, պէշ լերա պիլլէ սարֆ իյէմէքտէ տէ յիւ տիրլէր . . .

րագլարընը դագըմագտա, վէ կիճէլլէրի պիրեր օթ եաթմագլար իւղէրինտէ եաթմագտա . . . վէ բագար կիւնլէրի տասի, էվիլէրի կիւնլէրին եօրիուղուգլարընը ունաթմագղըզ նիյեթիլլէ, կիսիպ մէ յիսանլէրտէ սէրլաջ օլմագտա տըրլար: Շէօյլէ բի, վէվալըրար, մեղքիւր եօրկուսլուգլարընա գարըլըզ պիր մէնֆատաթ կէօրմէքտէտէ յիւ տիրլէր: Վէ օլ մէրթէպէ չարըլըզ մէճպուր օլտուղլարը հալտէ տասի, պարի սօճուստա օլտուն, մէկէրի պիր պէեադ էթմէկէ, պիրպ կուսիշ պիր եաթմագա նայլ օլապիլլէքտէմի տիրլէր, վէ մէկէրի չօճուղլարը, էվիլլէրի գայիֆլէքլէրինտէն դուրթ ու լապիլլէքլէր պիր հալէ, վէ քէնտի վէվիլլէրի տաթի, մէրգուստան չօճուղլարա, պիր աղ զիւտտէճէ գուվիլլէրի սիւա վիլլէպիլլէքլէր պիր նաֆագտա վէ պիր սաղ վիճուտէ մալք օլապիլլէքտէմի տիրլէր . . . մէկէրի, օլ պէտպաթմ վալիտէլէր, քէնտի պէտպաթմ մասուվարընը պէպէեպէպիլլէքտէմի տիրլէր . . . մէկէրի պիլլաթլէրին, քէնտի մասուվարը իշին սիւա հուսուլլինի մուճիպ օլապիլլէքլէր թատմարա նայլ օլմագղըրարը շէօյլէ տուրտուն, եալընը քէնտի աճըլըրընը տէֆ իտէճէք գատար պիր զլտա պուլապիլլէքտէմի տիրլէր. իսայր, իսայր, իսայր. վէպուստան տա պէտթէրի վար տըր, էվալարըմ, շէօյլէ բի, մէրգուստան ֆագըրլար, էլէր հէր քէս իշին, պու ալէմաթ, թըպղը քէնտիլլէր կիսի եալմագտա տըր գանն ու իթիգատըրտա պուլունմագտա օլալար, պէն տիյէպիլլիլլիմ, վէ շօդ տա իհթիմալաւն տիր բի, ետիրլէրի էթմէբ սիւահ իվիշ, զարարը եօդ տուր, վարսըն սիւահ օլտուն, եաթմաղլարը եաթմագլարը սէրթ իմիշ, թաշ կիպի իմիշ, զարարը եօդ տուր, վարսըն էօյլէ օլտուն, վէ չօլուզ չօճուղլարը գայիֆ վէ գէպուն իմիլլէր, վարսըն օլտուն, էլ վիրիբ քի եէեէճէք էթմէքլէրի վար տըր, էլ վիրիբ քի եաթմագտա եաթմագլարը վար տըր, վէ էլ վիրիբ քի չօլուզ չօճուղլարը Եօլէ յիպ եալմագտա տըրլար, մեղքիւր հայտէն, ալլա թէշքքի իթմէեքէր, քէմաթ մէմուուսիկէթ վէ շատուսանի իւղըն թէհամիլլէ

խոտճէքէքինտէ յիւրհէ կօզ տուր , հալ պու քի , պիշարէլէբ
ու ֆադ թէ ֆէք ալմադ իւզրէ պազարա կիթ ախլէքինտէ ,
հանի շէհրէ վէ դատապատա ինտիքէքինտէ , պէկազ պէ-
կադ էթմէքէքի , սրճադ սրճադ վէ դապա դապա տէօշէքէ-
քի , վէ պօղաղարընտան թաշընմանա դատար եէ ինզ ինիզ
տօյմադ տա օլան , վէ մալիս անընտա կիւլ վիբէն կիւլ ֆի-
տանլարընա պէնգէկէն չօճու գլարըն , քէնտիլէբտէն արթն
պէօրէք վէ պազլալա բարչալարընը , քէօրէքէք էօնլէքինէ
աթտըզլարընը կէօրտիւքէքինտէ , օֆ . . . իշթէ օլ վազըթ ,
էլվէթ , էլվէ օլ վազըթ , քէնտի շամուրտան շէվրլմէ գու-
լիպէլէքինէ տէօնտիւքէքինտէ , վէ քէնտի սիւտահ սիւտահ
էթմէքէքինի , վէ թաշ կիպի սէրթ տէօշէքէքինի կէօրտիւք-
լէքինտէ , վէ նամիդաճ , վէ դէպուս , վէ աճ չօճու գլարըն ,
շէհրտէ վէ դատապատա թէմաշա կլէտիլէքէքի բիւր իզ-
պալ չօճու գլարըն հալլէքինի վէնը ու թաթպիդ կլէտիլէքէ-
քինտէ , մէրդու ման դէնկին չօճու գլարըն , քէօրէքէք վիբ-
տիլէքէքի պէօրէք վէ բու դաշա բարչալարըն ինի , քէաշքի քէն-
տիլէքէ վիբտէլէք իտի տէ , մատուվարընա կէօթ իւրտէլէք իտի
տէ յի , դապալէքինտէն աճըլար տույտուգ տան պաշա , ֆի-
քիլէքինտէն տախի , քէնտի քէնտիլէքէ , Մատամ քի , պու
տիւնետատա , մութլազ տուրէթ տէ դէնկինէք վէ ֆազըլար
պուլունմազլըզ , թապիտաթըն հիւքիւ տախիլիտէ պու-
լունմազ տա իմիշ , պիդ նիշին դէնկին տօղմամըլը տըր . պու
պիբ հադգաբըլըզ տըր . . . հայտէ , ֆապզ իտէլմ քի , հէր
քէս դէնկին տօղմանետաճաղընտան , պիդ տէ ֆազըր տօղ-
մաշուզ տուր , հալ պու քի , հիշ տէ յիլ իտէ , շու իշտէ , պիբ
նէօպլէթ դախտէսի պուլունմալը , հանի դէնկին տօղան , պա-
դէն տէ ֆազըլըլըզ , վէ ֆազըր տօղան տա , պազէն տէ դէն-
կինլէք կէօրմէլի տէ յիլմի իտի , տապէթ իզթիլզաթնճա ,
պէօլլէ օլմազլըզ լաղըմ կէլմէ դմի իտի .» տէ յի տի շիւնմէ-
կէ պաշամազ տա տըրլար . վազաա , չօճու գլարըմ , մէր-
դու մանըն պու միւլազհալարըն ազլէ մուվաթըզ պուլուն-
մազ տա տէ յիլ տիբ . . . վէ պուսու պէօլլէ տիւշիւնմէքէքի-

լէ տէ , քէնտի զարուրէլէքի ապա տէֆ օլմադ տա , վէ եա-
խօտ հիշ տէ յիլ իտէ խաֆիֆլէնմէքէք տէ յիլ տիբ , վէ հաթ-
թա , հէր նէ մէրթէպէ աղըր վէ տախտըմազ պիբ հալտէ
օլուզ , վէ պատիլ խաբապիլէթէքի օլաճազ պիբ սուրէթ-
տէ տախի պուլունաա , եհնէ իլա նիհայէ , վէ քիւլի իւմիտ-
տէն պալտի օլարազ , շէքիզ թէհամիլ իթմէքէքի մէճ-
պուր պուլունմազ տա տըրլար . . . վէ կալընըզ պիբ կիւն ,
էվլէթ , եալընըզ պիբ կիւն պիլէ , նալիլի իզպալ ու սէա-
տէթ օլմազլըլա տալիբ պիբ մէտար ու վաղըթալարը պու-
լունմանետաճաղ տըր . . . Պու եօլտա պիբ էօմիլիս իտէ , էօֆ ,
աաթմա բէք ուղուն կէօրիւնէճէկի դաթէն տէքէքա . . . վէ
օլ եօլտա պիբ էօմիլիս տէ , ստազտան աղշան զատար
կաղմուր կէպէքաէ օլան պիբ կիւնտէ , կիւնէշին եհիգիւնե-
կէօրմէքի կէ պէնգէկէճէկի աղքէքա տըր . վէ պիթթապի ,
պու հայտէ պուլունմաճ ֆազըլարըն , մահգուսիլէթ վէ նէֆ-
րէթ իւզրէ իշմէլէ կիտէճէքէքի , վէ եիւրէքէքինտէ իտէ ,
դաթան էտէրի զայրէթ վէ մէտէքէթ պուլունմանետաճաղ
պի շէքք տիբ : վէ խիլաապի քէլամ , պուլարտան չօզլար ,
քէնտու քէնտուլէքինէ , «նիշին իլի վէ դիւտաէ չալըլալմ ,
պիզճէ նէ մէնֆաաթ վար տըր . չըգաճաղ էքինլէքին պաշ-
լարը տօլու վէ եախօտ պօշ օլուր իմիշ , վարըն նազըլ օլուր
իտէ օլուսն , պիզճէ նէ վազիթ վար տըր : ճանտըլը չըգա-
բըքճաղընա քէմալի զայրէթ վէ իսթիլզաթմէթ իւզրէ չալը-
մալը իմիլիզ , բէք ալէա , հալ պու քի . միւքաֆաթըլըլ շէ
օլաճազ աղըր , քիմ թանընտաճաղ տըր : Մօլա հադգաղը վէ
նամուսաուզ պիբ ամէլ ու հարէքէթ տէ պուլունմազալ տալի-
մա քէմալ մէրթէպէտէ նամուս վէ քէմալէթ իւզրէ պուլուն-
մալը իմիլիզ . բէք ալէա , իշթէ տնր տա տիլիէք վէ իծրա է-
տէքիզ վէ իթմէքաէ յիլ , շիւնքի , գաազտաթմ էաթանա , միւս-
թաճաղօլ տուր . միւճաղաթմ վիլիլիլէքաէ տիբ . ֆազաթ ,
թաճաղօլ օլուր . միւճաղաթմ վիլիլիլէքաէ տիբ միւքաֆաթ պուլուն-
մա տա տէ յիլ տիբ , պիլզ տէ էօլլէ օլուր գաա , ֆէնալըզ կաթ-
մազլըլա տան կէքի տուրաուղումուզ կիլիլ , իլիլիլէ կաթմազ-

լըդաման տախի սարֆը նաղար խտերիդ . . թըպզը չիֆթ սիւ-
 րէն էօբիւղէր վէ տթլար, վէ եախօտ ճէմիյեթիթի պէշէրի-
 եհնին մաթպախարը թէնճէրէրէրնի տօլտուրան գօսեուլար
 գուղուլար վէ եա տա սայիր հայլանլար միսիլու, պիղ տախի,
 ինասլար իչին չալըրըրը, ուզու տուրուրուզ, վէ չէր հալէ
 տէ թէհամիլ կէթիլիլիլիլ . . տիմէքտէ տիլիլէր, կերօի,
 չօճուդլարըմ, պու եօլտա միւլահաղալար իչի չէյլէր տէյիլ
 տիլիլէր, չիւնքի, պու եօլտա վաղիֆէսիղլիլը տույլու վէ թէ-
 ֆէքքիւրէրինտէն, պաղա պիր չէյ տօլմանըպ, իլլա իշ-
 տէն կիւճտէն, եանի չալըրնաղլըգտան սօուճաղլըզ վէ նէֆ-
 րէթ կէթիլմէքիլէր տօղար, վէ իշտէն կիւճտէն սօուեւազ
 նէֆրէթ կէթիլմէքիլէր իտէ, ինասըր սնկիտէ էնվայի ֆէնա-
 լըդար եօլլարնա սէվզ իտէր կէօթիլիլիլ . . կսֆ օլա-
 նուր քի, մէրգուճան ֆաղըրլար, եանի, օլնէ իլիլիլէր վէ նէ
 տէ ֆինալըզ իթմէքիլիլիլ, վէ իլի եախօտ ֆէնա ատէմ
 օլմաղլըզ տույլու վէ զայրէթիլմտէն քէֆի եէտ իտէրէք,
 զայտարըրըզ հայլնէ սարմաղա սօմլար, ճէմիյեթիթի պէ-
 շէրիյեհնին ուֆազ պիր գըսմը օլմանըպ, իլլա էն պիւտէք
 պիր գըսմը տըրլար . . տիմէք տիր քի, տէմիշ տիր պիլիլմ էֆէն-
 սի, հիշ տէյիլ իտէ, պարի պու պիւյիւթ թազըմա, աթլար
 վէ ինէքիլէր գօսեուլար վէ էմիպլէրի գատար օլտու հիւր-
 մէթ վէ իթիլար իտէրէք, իտաշը հայլէրինէ չալըրնալըբըզ
 . . էպլէ պիր թարիլ թու թ մալըբըզ քի, մէրգուճար, մահգա
 քէնտի մէնֆառաթլարը խաթըր իչին, իլիլիլար, չալըչան,
 քեամիլ, սահիպ մալիւմաթ, վէ քէնտի պօրճալըրը թանըր
 վէ սատաղաթ մէվէր քիմննէլէր օլտուլար . . էլիլէթ, մէր-
 գուճարտ պիլ, ախլարը համիլտի վէ հասէնտէ, նէ գատար
 դիւտառէ թարաղզըր վէ թէգատտիւմ կէօթիլիլիլիլ իտէ,
 քիպ ու քեարլարընն, վէ բահթ ու իթիլիլահաղալարըրն
 տախի, այնի նիսպէթ իւզըր ալթմաղարըրը, իտաթլարըր
 կէօթիլիլիլիլիլ . . պու թարիլիլ, վէ պու գալիտէնին, պիւ-
 թիւն ալէմ հաղզըրտա խայրըր վէ մէնֆառաթլը օլմաղըն-
 տա, չիւրճէ ճայիլ տէյիլտիր . . վէլհաղը, էկէր, վիլտի-

կիւմիլ իչի նասիհհամ լարտան, մէրգուճարըն իսթիֆատէ իյ-
 լէմէլէրինն արզու վէ միւրառ իտէր իտէք, պարի հիշ տէյիլ
 իտէ, ահրէթիտ վէ եախօտ լուչի սաիւմանտէ նայիլ օլմաղ-
 լարը, վէ իւմիտար պուլունտու գլարը սէառէթի հայլն պիր
 ուֆազ նէպլէճիլիլիլ տէ, պուրասա, իշպու լուչի ճիհանտէ
 կէօթիլիլիլ թաթտըրմալըբըզ . . Մէրգուճ պիր քէրրէ
 ֆիլըրինտէ իշպու քէնտի «բլանըրը» գարարլարըրարզտան
 սօնրա, մէմէքթիլիլ էն իլի սատարլարըրտան սէչիլմէ օլտուճու
 հալտէ, ալթը նէֆրէրէ էրքէք, վէ ալթըր նէֆրէր տախի նի-
 սա թայիֆէսիտէն օլարազ, կէլիպ պու չիֆթ լիլտէ չալը-
 մազ իւզըրէ, պուրանըն չէհիւր-էմանէթի իլէ բաբալարը, վէ
 մահալիլ սայիրէ թարաֆըրտան վիրիլէն մալիւմաթա թէվ-
 ֆիլգան, օն իլի քիչի ալընահաղըրը իսպար իթտիրթ միւտիր,
 վէ պուլարա նասըլ քի իլթէ պիլգ տէ ալմաղտառը, բէնա-
 վարի իւճրէթիլիլ վիրիլէճէկիլիլ, վէ լանըզընտա եէմէքիլէր
 եէտիրիլէճէկիլիլ, վէ մահալիլ թաթի պէչառ պիրիլին,
 քէնտիլէրէ իհաա իտիլիլէրէ, պէյիլիլիլտէ թաղաթմ իտի-
 լէճէկիլիլ, վէ պու միւմալ իւզըրէ, չիֆթ լիլտէ իլիլիլէր սէն
 ալը գօնուլու գտան սօնրա, քէնտիլիլիլ եօլ վիրիլիլէրէ,
 եէլըրիլնէ, էկէր այնի շէրալիլ իւզըրէ, սայիր սէչլմէ ստառ-
 լար գապուլ օլունահաղըրը, վէ ֆաղաթմ, քէնտի իլի սէն
 միւտէթիլիլիլ պիլիլիլիլէր չըգարզլար իւզըրինտէն պէչ
 սէնէ միւտէթի կէլտիլտէն սօնրա, թէքարէն կէլմէք իւ-
 թէէհէլիլիլ, էկէր պօշաա եէր պուլունահաղտա իտէ, գա-
 պուլ գըլընահաղըրըր տախի պիլտիրթ միւտիր . . Պիւտէն
 ալէյ, էթրաֆ ու էքնաֆտա պուլունան չիֆթ ճիլէր վէ իշ-
 ճիլէր, պու չիֆթ լիլիլ թէէսիսիտէն պէրու, քէնտու քէն-
 տուլիլէր, «չալըչան օլազ վէ նամուտուճու գու թանըա-
 րազ, վէ ալիլաղը համիտէ իւզըրէ պուլունարազ, քէնտի
 շէօհրէթ իլմմէլիլիլ քի, պիր կիւն, Պուզվալ չիֆթ լիլիլտէ
 գապուլ օլունահաղըրա շայիլիլ սալըրալմէ, վէ կիտիպ իլի
 սէնէ, ճէննէթ կիպի պիր մահէլլտէ եաշարճալուն, բա-
 հաթ պիր էօմիւր կէլիլիլիլ, քէնտի հայիլիլէր քէնտի թա-

բազմը իտելիմ, պիր մրգ տարճըդ բարս սահիպի օլալըմ, վե պատեհու օրատան չըգտըըմըդտա տախի, գատր ու հայսիցեթիմիղ սայեսինտե, իսթետիկիմիղ եէբտե կիտիպ իչէեեէպիլէլիմ.» տիմեբտե տիրլէբ, չիւնքի, ալէմ պիլիբ քի, քէնտի հիւննի հայինէ սայիր եէտիստե պիր չէհատեթնամե սի պուլունմանեոն պիր առեմ, դաթէն պուբատա գապուլ օլունմամագտա տրբ:

—Պէնի գաթէն, Արնուվիլ չիֆթիլիկնտէն իսթեմեբտե օլունգլարնտան, միւտտեթիմ խիթամբնտա, Մ. Տիւպլեօ յիւն եանընա կիտեճէկիմտիր, —տէտի օան Բրնէ:

—Պէնի տէ կօնէս չիֆթիլիկնտէն իսթեմեբտե օլունգլարնտան, օրատա սէօլ վիրմիլիմտիր, —տէտի չիֆթճիլէրտէն պիր տիկէրի:

—Ա՛բորտիւնիւլ միւ չիմտի, տօսթում, իչթէ սէօյլէտիկիմի թաստիգ իթմեբտե տիրլէբ, վադաա, չիտիրքի հալ, էթբրաֆտա պուլունան իյի վէ նամուսլու քիմէսնէլէրտէն, էրքէբ վէ նիսա թայիֆէսինտէն օլաբագ, եալընըլ օն էրքիբ չի նայիլի սէատեթի հալ օլապիլմեբտե տիրլէբ, Ֆարաթի, իհթիմալտիր քի էօթէտէ, քեգալիբ այնի հիւննի չէհատեթեմայիբ օլապիլիպ, վէ պուբատա կէլմեքիլէ արգու.քէշ էլլի բիւչի տահա պուլունմագտա տրբ, պու ճիւմէ իլէ տախի, մէբգուման աչբգտա գալմագտա օլան նամուսլու քիմէսնէլէրին, քէնտի հիւննի ախլագլարնտա պադը գալաճագլարնտա իչթիպահ ճայիղ տէ յիլտիր, չիւնքի, գաթի իւմիտ իթմէ յիպ, նէօպէթէ պէքէմեբտե, վէ հէբ նէ վաղըթտա օլսա, եինէ պիր կիւն, պիլ տախի, քէնտի գըմէթիմիղէ նայիլ օլաճաղըլ տրբ, տէյի տիւչիւնմեբտե տիրլէբ. զերա, հէբ նէ գատար, պու տէֆալըլ թայիլիմիղ պիղէ եալիլը օլմատը իսէ տէ, ինչաալլահ, սայիր տէֆա եալիլը օլուր տիրեբէբ, տայիլուս իւմիտ իւզրէ պուլունմագտա տրբըլը. վէ պէօյլէլէրլէ տէ, պիթթապի, նամուսլու սատեթիլն ստերը, չիւնտէն կիւնէ իղտիեոտա պուլունմագտա տրբ: Պագընըլ... միւսալ օլաբագ սիղէ պիր չէյ սէօյլէեէեթիմ, ամբար վէ եախօս

սայիր հայլանլար հագգընտա, եա գօլմաղարնա, եա գուվէթէլէրինէ, վէ եախօս տիլպերլէքլէրինէ տայիր պիր բէգապէթ իճըսպընտա, քէնտի միւքսաֆաթա միւսթիտա եիւղրէս հայլանմամէ յտանը բէգապէթէ վաղ իտիլտիկի թագտիրտէ, հէբ նէ գատար, թախիս օլունան միւքսաֆաթը, եալընըլ պիրիսի գաղանմագտա իսէ տէ, տիկէր կէրտե գալանլար, քէնտի գատր ու ինեպաթլարնտան սալա տիւչմէեիպ, իլլա եինէ, քէնտի նէօպէթլէրինէ, եանի պաչաղ պիր տէֆատա պէքլէրլէտիրլէքլէրի կիպի, մէբգուման չիֆթիլէրլէր վէ իչճիլէր տախի, այնի հայտե պուլունմագտա տրբըլը... էյ, տօսթում, նէ տերսիլիպ չիմտի, պէնիմ սիղէ, նէ պիղիմ չիֆթիլը, էօյլէ սայիր ալէստէլիլէ կէօրիլէկէլմիլչ օլան չիֆթիլէքլէրէ, վէ նէ տէ պիղիմ էֆէնտի, էօյլէ սայիր թանըլմագտէ պուլունան էֆէնտիլէր պէնգէմեբտէ տէյիլտիրլէր տիմէքիլիկիմտէ, հագգըմ վար մը իմիլ, եօգաս եօգ մու իմիլ:

—Մ՛հ, էվվէթ, էօյլէ տիր, հագգընըլ վար տրբ... —տէյի պաղըրտը Մէթը տէգօլ, —օլ էֆէնտիկի պուլունան դաթ հագգընտա վիրտիկիլիղ մայի մամլարտան, համիլէթ ու սախալէթիլիլն սալամթիմի անլատըգճա, պէնիմ կիպի պիր ֆագըր ու ալի հագգընտա ըրգաթա կէլիպ իպրաղը մէրհամէթ իտեճէկիլնէ տայիր, գալպիմաէ տահա զիեատէ պիր էտերի իւմիտ հաալը օլմագտա տրբ, զերա, օլ մէրլմէպէ պիլճէնապ վէ օլ մէրլմէպէ սահիպ տիրալէթ պիր դաթ նէգպինտէ, պիր իլիլիք զիեատէ վէ եա տա պիր իլիլիք էքսիք եաբըլմաաընը պիլիւք պիր ֆարգ ու էհէմիլիլէթի օլամաեաճաղը աչիքեար տրբ:

—Իսյիր, տօսթում, էօյլէ տէտիկիլիկ կիպի օլմաեքպ, իլլա մուղայիրի վուգու պուլաճաղընտա, պէնճէ սալա չիւքհէ ճայիղ տէ յիլտիր, —տէտի պասպ Ծաթլէն, չէօյլէ քի, պիղիմ էֆէնտի նէգընտէ, պիր էլիլիք զիեատէ վէ եա տա էքսիք եաբըլըլչ օլմաաընա, այնի նաղար իլէ պագըլմագտա տէյիլտիր, չիւնքի, եէնի պիր ֆագլիլէթ տահա իլլէմէքիլիկի

ասիմ առաւ իրէմէք իսթէտիկինտէն, հէմանն ոյ արատէ տէրինճէ պիր ահը տէրուն չէքտիքունն պաշգա, քէնտի աստիթէ բէտէրինին, ազըլճա պիր ազ խիֆֆէթի որուլունմաքըր ասիսի, մէրդուման չիֆթճիլէրէ անլաթի աըրմազ լըզ ուսթալըզըր տի չիւնտիկինտէն, չէհատէթ ըարմալըր անընա գոյտու, վէ պաշըլլա պիր իշարէթ իլլէտի: Վէ պապա ճաթլէն տախի ալտանըզ կնանարագ, վէ իպրագը թէէտիֆի ազիմ իտէրէք, կէօզ իշարէթ իլլէ, Թորթիլիւարն իշարէթինէ ճէվապ վիրտի:

— Հայտէ, հայտէ, չըգալըմ՝ շուրատան տիշարը, տէյի-կօրու մանա, — տէտի թէքըրաթն Մէթըր տէգօլ Թօրթիլի-կարըր պըզ կիթմէք թէլաշընտա պուլունարագ: Հալ պուրի Թօրթիլիւար, էօյլէ պիր բաճաթ վէ սըճագ մաճէլի թէրք իլլէ, Յլլաճըն դըրլարընտա չըգըպ տիթրէմէքիլիլի գապուլ իթմէմէքլիկէ, ֆիքրինճէ դաթիկէն գարարտատէ պուլունա աաղունտան, էլէմնաք պիր սէօյլէյիլ իլլէ:

— Աման կա Քէպպիմ, աճ, պիշարէ պապաճըրըմ, էի-նէ սէնին նէօպէթին թութմազտա տըր, ֆաղաթ, գալպի-նի թէտիկին իլլէ, բաճաթօլ, կիճէնին պէօյլէ պիր վազթինա տէ, հէշ տիշարը չըգըլըր մը . . . մաաղալլաճ, տաճա ֆէնա օլաճալըն չէօյլէ տուրաուն, իրիթիղ տէ տունըրզ սանրա . . . տօղրուսա, պէնճէ պէն, սանա իթատաթ իսիպաէ, ալլազ սէսնի, պէօյլէ պիր սաթիտա, դըրլարա պաերըլարա չըգմազտան իսէ, հէր նէ դատար վիճտանըմա վէ էվլաալըզ պօրճու մա դարըր իսէ տէ, էիսն սէնին վէ յէնիմ սէլամէթի-միզ իսթըր իշն, իթատիսըլըրզ գապաճաթըր գապուլ իտէրէք, պուրատա դալմազըզըր էվլէա թութարըմ, — տէտիքաթն սօնրա, չիֆթճիլէրէ տօղրու տէօնէրէք աախի, — էմմա, էօյլէ տէյիլիլ, էֆէնտիլէր, սիգ նէ տէրսինիլ, սէօյլէտիկիմտէ հազգըմ կօզ մու տուր. իսիս, սիլէրէ տէրէճա իտէրիմ, պէնտէնիլէ կարարմ իտէրէք, պու պիշարէ բէտէրիմն պուրատան տիշարը չըգմաքըր մէնն իթմէքլիկէ, հիմնէթ իաինիլ, — տէտի:

— Էվլէթ, էվլէթ, հազգըն վար տըր, չօճուլում, էլէմ իւրրէ օյնա, սէն քէնտի բաճաթըր պազ, — տէտի պապա ճաթլէն, — գաթլէն պիլզ դարուկու ալմաերըզ քի բէտէրին տիշարը չըգապիլիսն . . . աթթըզ օ, պու կիճէ, իսթէք իսթէ-մէզ պուրատա՝ կաթմաճագ տըր:

— Խալըր, իսալըր, սիլին ճէպրէն պէնի պուրատա ալը դօյ-մազըլըա հազգ ու աալաճիլէթիկինիլ կօզ տուր, — տէյի պա-գըրաըր Մէթըր տէգօլ, — վէ պունասն տա գաթինապըր, իհթիմալտիքրի, օլ սիլին էֆէնտիսիլ . . . մօսիէօ Բօտօլֆ տա . . . պէնիմ պուրատա գալըրըլըր չիմաի իշիթտիկին-տէ, սիլէ կիճէնէքէք տիր, չիւնքի, սիլզ քէնտիսիլ, պուրա-սը պիր պիքէսիսանէ օրմաերզ, իլլա պիր չիֆթիլէք օյմաարնք սէօյլէտիկիլ: Իմաի, թէքըրաթն սէօյլէրիմ, պէնի պըրագ-մալըսըրըզ քի պըրագըպ կիտէլիմ . . .

— Պիլիմ էֆէնտի կիճէնիթի . . . Օլ պապտէ ապա է-սէֆ իլլէմէյինիլ, բաճաթըր գալըր իւզրէ օլունուլ . . . վէ սաթլէն, մա թէէտաիֆ տէ սէօյլէրիլ քի, պիլիմ էֆէնտի պուրատա էյլէնմէտիքրտէն պաշգա, էօյլէ սըգճա սըգճա տախի կէլմէյիլ, իլլա, էիլէր պիլզ քէնտիսիլ իսթէք իսէք կէլմէքտէ տիր . . . վէլէվ պուրատա պուլունմալ օլաա իտի պիլէ, գաթման սիլին իշն սիլզէ կիճէնմէզ իտի . . .

— Խալըր, իսալըր, տուրմում, մաթըրագա կիթմէլիլիմ, — տէտի հայտուտ տիշարը թէհաթվիլ օլարագ, — աթթըզ պէն նիլիէթի տէյիլիլիսիմ . . . օղլուման, էվլէլէն սէօյ-լէտիկի հազգըր տըր, կուլըրաաքի մէրգումէ թաալիւգա-թըրըպան պուլունան գաթըն, պէնիմ հալիսէ մէրհամէթ իտէր . . . պէն կիտիլ մէրգումէէի պուլունաթըր:

— Նիճալէթ, սիլէ պիր չէյ սէօյլէնէյիմ մի, — տէտի քէմալի հաթալէթ վէ ինտանիլէթ իւզրէ պապա ճաթլէն, սահհէնէ մէրգուման ագընճա, պիր ազ խիֆֆէթի վար տըր դանն ու իթիդատընտա պուլունարագ, — պու զէվալըր չօճուգ, պէրապէրինիլտէ օլտուգու հայտէ, սիլին պուրա-տան պու կիճէ չըգըպ կիթմէքլիկինիլ, իհթիմալաթն օլա-

մատեաճազ տըր , պիր քէրբէ պուռու պրիմիդ , վէ օլ սիզին նիյեէթիմիդի տէ ֆիլքընիկտէն չըդարընըդ տա , պաչդա խուսուլարըն տա , պիդ իճապը իճըսարնա պագարըդ :

Հէր նէ գատար , ֆիլ վագը Բօտօֆի օրատա տէ յիլ խտի իտէ տէ , պու ճիւմիէ իլէ տախի , Մէթր տէգօլուն գօրգու վէ չիւրճէսի տէ , պիր տիւրլու տէֆ օլմադատա տէ յիլ խտի չիւնքի , հէր նէ գատար մէրգու մուն զղըր երգիւ պօզուլարազ , հէ յպէթլու պիր էչքեւալ քէսպ իթմիչ խտի խտէ տէ , երին օլ Տալինտա տախի , հէման օլ Տէնիկեամտէ աչաղը ի նէրէք կէլիպ չըգմար մէճմուլի դալիտէն պուլունան զէվճէսի , եանի մատամ ժօրթ կէլտիկինտա , պէլքի քէնտիսի նի թանըր տէ յի , գօրգու պ տիթրմէքտէ խտի . վէ պինտէն ալէ յհ , մատաղալահ , էկէր ֆիլ վագը մէրգու մէ տէ քէնտիսինի թանըրաճազ օլտա , քէ յֆիլէթի աչըղա չըգարարազ պըրադ մատեաճազ օրատա ալը գօյտուրթ տուրուր իթիդատըր դալիտիստէ պուլունամագտա խտի չիւնքի , մէրգու մուն էֆքեարընճա , Բօտօֆուն , քէնտիսինէ վիրտիկի տէ Տէլթլու պիր ճէգանըն ապը սէպէպի , մաճղա մատամ ժօրթուն քին ու դարազ վէ ինթիկամընը չըգարմագլըդ միւրատընտան նէչէթ իյէմիչ խտի Ագըպէթքեար Մէթր տէգօլ , Թօրթիլեարըն քէնչէսինտա պուլունամագտա օլուպ , վէ պինտէն ալէ յհ չիֆթիլքաէն տիչարը չըգապիլմէքիքտէն դաթի իւմիտ իյէտիկինտաէն , հիչ տէ յիլ խտէ , գարըսընըն իւթիէ կէլիպ տէ թանըրապիլմէսի թէճիլքէսինտէն ազատէ գալմագլըդ նիյէթիլլէ , պապա Շաթլէնէ խիթապէն քէլտաէ ազաղ պիրլէ :

— Իմտի , մատամ քի , պէնիմ պուրատա դալմագլըրմ իլին , կէրէք էֆէնտիմիդ պուլունան դաթըն , վէ կէրէք մատամընըրն կիւճէնտէնէճէկի զըմընտա էմիլիէթի քեան միլիթիդ պուլունամագտա իմիլ . . . քէք ալէա , թագտիմ հիմ մէթ իթտիկինիդ միւսաֆիրրէտէլլիկի դապուլմ պիրլէ , պու կիճէնի պուրատա կէչիլքէսի , ֆադաթ , դաթիէն քէք Եօլուլուռ Օլտուղուման , պարի միւսատաէնիդ օլուր իտէ , իպրապընա Տիմիլթ օլունաճազ եէրտէ կիտիպ եաթաբըմ :

չիւնքի , եարըն սապահ , էրքէնճէ կիտէճէկիմտիր . — տէտի — Բէք ալէա , եարըն սապահ , իսթէտիկինիդ վագըլթ կիտէպիլլիքիմիդ , վէ դաթիէն պուրատա պիդ տախի էրքէնճիլիդ , պէլքի տէ սիգաէն էվիլէ գալգարըդ , վէ հաթիմա , պէլքի երինէ շաչըրըսըղ էնտիլչէսինէ մէպի , սիգէ Եօլու կէօսթիքմէք իւղըն , պիրլիքտէ պիր տէ ստամ կէճուտէրլիլդ :

— Էկէր իսթէր իտէնիդ , պու զէվալըր , Եօլուն պաչընա դատար , պէն քէնտիմ կէօթ իւրիւրիւմ , — տէտի ժան իլնէ , — չիւնքի , զաթէն մատամ տա պանա , եարըն քիւչիւք արապանը ալարազ , կիտիպ Վիլիէ-լը-Պէլտէն նօթէրին եանընտա պուլունան ագճէլէրի կէթիքմէքիլի , էմր ու թէնա պիճ իյէմիչտիր :

— Բէք ալէա , պու պէտապախի մօսթու մուղա , կէօթ իւրիւպ Եօլու կէօսթէրիպիլքաին , ֆադաթ , արապանա հաճաթ օլմատըրընտան , երիւրեւէրէք կիտէճէքտին տիր , — տէտի պապա Շաթլէն , — չիւնքի , մատամ նիյէթիմի տէ կիլթիլքմիչտիր , եանի հագղըր օլարազ , էպլէ պիր մէպաղը ազիմէ , էվիլէլինտէն զահմէթ չէքիլիպ տէ պուրտեա կէթիլթտիրլիլքաէն իտէ , նօթէրին եանընտա դալմագլ տահա իլիտիր , վէ Վիլիէ-լը-Պէլէ կիտիլմէք իլին իտէ , բազար իրթէսինէ գատալ , տահա խալիճէ վագըլթ վար տըր , տէ յի տիւչիւնիւչ տիր :

— Մատամ քէնտի իլինի , կէրչի պիթիթապի պէնտէն չօղ իլի պիլմէքտէ տիր , լարին , պապա Շաթլէն , աճապա մէպաղը մէգպուրու պուրտեա կէթիլքմէքիքտէ գօրգաճազ նէ վար տըր :

— Չօճուղում , համա օլուն , վադաա գօրգաճազ հիչ պիր շէ յ եօղ տուր , ֆադաթ , պէնճէ , պուրատա օն թօրպա բարա սագլամագտան իտէ , պէչ իւլի չուվալ պուղտայ սագլամագլըդ տահա էվիլէա տըր :

Պատէհու պապա Շաթլէն , էլինէ պիր շէմատան ալըպ , վէ Մէթր տէգօլ իլէ Թօրթիլեարա սէօյէնէրէք ,

— Հայտէ իլինիլ , մօսթու , վէ սէն տէ , էվալտըմ , կէլի-

Նիդ արգամարտ քի, սիզէ կամբըզ բահաթ իտէճէկինիզ մահէլի կէօսթէրէկիմ, — տէտերտէն սօնրա, — մէրգու մանըն էօնիւնէ տերչտիւ, վէ կէր գամբընտա օլուպ, վէ պիր չօդ տա օտա գարուլարը պուլունմարտա օլան պիր ուզան գօրիտօրտան կէչիբէրէք, բիչիւք պիր օտտեա կէօթիլուրտիւ:

Մէրգում էլինտէքի ըջրը, պիր թրարէզա իւզթիլնէ վազ իլլէտի, վէ Մէթր տէզօլա խիթապէն տաթի,

— Իչթէ օտանըզ պուրտար տըր, կիճէնիզ խայր օլուն, Ալլահ բահաթիլըզ վիրսին, ինչաալլահ կիւզէլ կիւզէլ ուեուր սուն. վէ սէն տաթի, էվլաարմ, զաթէն սիննին իզթիլգա սընճա, բահաթ ույզուեա միւհաթմազ պուլունմարտասըն, էօյլէ տէ յիլ մի, — տէտի:

Մէթր տէզօլ մարմում պիր հալտէ օլաուզու, վէ աալըզ տիւ չիւնմէքտէ պուլունտուզու թաղաթրտէ, կիտիպ թօր թիլիտարըն կէօսթէրտիկի պիր կամթալըն քէնարընտա օ թուրտու:

Վէ թօրթիլեար, պապա ճամբէն օտատան ախարը չըզ մազտա իքէն, տուրուպ կիթմէմէսինի իշարէթլէ պիլտիր տի, վէ չըզըզ գօրիտօրտա մէրգումուն կանընա կիթտի:

— Մէ իսթէրսին, էվլաարմ, — տէտի պապա ճամբէն:

— Ամա՛ն էֆէնտի, պէնիմ հալիմ բէք աճընաճազ պիր սուրէթտէ տիր, օֆ, ամա՛ն եա իէպպիմ, նա՛սըլ անլաթ տըրաեղմ, պազը քէրրէ կիճէլէ յին, բէտէրիմին նէօպէթի թութմազտա տըր, սինիլլէրէ շէթրիմէքտէ տիր. իմտի, մաաղապլահ, էկէր գու կիճէ տաթի էօյլէ պիր շէյ զուհուր իտէճէք օլուր իտէ, պէն հալընըզմ նէ կարաճաղըմ տըր, նէ կարապիլէճէկիմտիր, վէ քիթի իմտատէ չազըրապիլէճէկիմտիր. աճապա չազըրաճազ օլուր իտէմ, պուրտա սէսիթի իչիտէճէք քիմնէ պուլունաճազմի տըր:

— Վա՛հ, զէվալը չօճուզում վա՛հ, — տէտի պապա ճամբէն, մէրգում խայն չօճուզու աճընարազ, — սէն էլէմ իւզրէ օլու, բահաթընա պազ. . . ճու մէրտիվէլին կանընտարի գարուեա կէօրմէրտէ միսին:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ, կէօրմէրտէ յիմ:

— Բէք ալէա, պիլիմ ուչադպարտան պիրտի, տայինա օրատա կամմազտա տըր. իմտի, մաաղապլահ, էօյլէ պիր շէյ զուհուր իթտիկի տազըզտա, գօլար մէրգումա խապէր վիրը ուեանտըրըրտա, զաթէն գարուսու անաթմապեր իւզէրինտէ տիր, իչթէ մէրգում եթիլիպ բէտէրինէ կարտմ իտէր:

— Վէրչի թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի, ֆաղաթ, հայֆա՛ քի, պազը քէրրէ, պիլարէ բէտէրիմին օլ սինիլ իլլէթի, օլ մէրթէպէ շէտիա սուրէթտէ թութմազտա տըր քի. . . գօրգարմ քի, կալընըզ մէրգումուն կարտըմ քեաֆի օլուպ տա, բէտէրիմի զապթ իտէմէճէկիլ տիր. . . Աճապա, զաթընըզն տաթի պիրիլքտէ պուլունմաղըզա հիմ մէթի միւլըին օրամազ մը. . . ամա՛ն էֆէնտի, սիլ պիլիլը պինիլ. . . քէրէմ ինայէթ խայնիլ:

— Էվլաարմ, կէրէք պէն վէ կէրէք սայիր չիֆիճիլէր, պու տայիլտէ կամմազըզ, իլլա, թա հալլունտա օ պիր ուճունտա վազը տիկէր պիր տայիլտէ կամմազտաըզ. ֆաղաթ, պու ճիւմէ իլլէ տաթի, իթմինանը դալըզ իւզրէ օլ, գիրա, ժան իլնէ, էօյլէ պիր գուվէթէ մալիք պուլուն մազտա տըր քի, բէտէրիմիկի զապթէ միւզթէտիր օլմազ տէ յիլ, իլլա պիր էօքիլ զիւ պիլէ պուխուզըրնտան թութտուզու պիրլէ, եէրէ կամթըմազըզա միւզթէտիր տիր: Պուճաան տա գամթիտալար, սիլին կարտըմըզա եթիլմէ մէքիլ իլին, պաշգա պիր ատամա աահա լիւզում կէօրինա սիւկիւ թաղաթրտէ, մէրգում անինտէ կիտիպ պիլիմ իսթիտարէ աշըր դաաընա տաթի խապէր վիրէպիլըր, չիւնքի մէրգումէ տաթի իլք գաթտա, պիլիմ մաաթմ իլլէ մաա մօադէլին կամթաղըրը օտանըն կանընտա կամմազտա տըր. . . հինի իզթիլգաե, մէրգում բէք ինտանիլէթիլ պիր դաաըն օլուպ, վէ քէրչիսիլէ պազ մաղըզը տա բէք ալէա պիլտիկիմտէ, բէք կիւզէլ սուրէթտէ իմտաա իտէպիլէճէկիմտէ չիւքէ եօզ տուր:

—Ա՛հ, էֆենտի, թէչէքքիւր խաէրիմ, թէչէքքիւր խաէրիմ, Ալլահ սիզտէն ըստի օլտուն, շիմսի տուամտա խասս-սէթէն սիդին էչին ճէնապը Հադգըն լութֆ ու քէրէմինի թէմէննի խաէճէկիմտիք, դիրա, պիչարէ բէտէրիմ Հադգընտա, իպրադընա հիմնէթ իյէտիկինիզ պու մէրթէպէ շէֆգաթ ու ինսանիքէթ, տօղրուու ունուտուլըր շէյ տէսիւտիք :

—Բէք այէա, չօճուղում, բէք այէա . . . հայտէ րահաթընա պագ, կիճէլէր խայր օլտուն, ինչաալլահ Քիմնէնին կարարմընա ինթիհեաճ տա հապը օլմազ, հայտէ, հայտէ, կիտի վէր օտանըգա, դիրա, ինթիմալտըր քի, բէտէրին տէտնա պէքէմէքտէ տիր :

—Էվվէթ, էօյէ տիր, իմսի, խայրա գարըր, էֆենտի :

—Ալլահ կարարմըն օլտուն, էվլաւարմ . . .

—Մէրգում պիր գաչա աարմ՝ այրը ալմազ, պիր տէ պէրուտէն թօրթիյեար, թէքքիլ ֆարիս չարգըն չօճուգլարընըն հայինի մէվգըի իճրասէ վազ պիրլէ, մէրգումնա հատաէն դիւտաէ իղթիհգահա պաչաաթ, վէ մէրգումնա չարգընլարա մախուս պուլունան պիր թարզ իւզրէ, սօլ էլինին իշիյէ, քէնտի պօյնունուն սրղաաթնա վօրաուղու հայտէ, հէր պիր վօրուչունտա, սազ էլինի տախի, աչըզ օլբարազ, մէրգումնա տօղրու ուզաթար :

Մէրգում շէյթան կալրուսու օլան օլ մուզիրը չօճուգլ թութուղու շէյթանի պիր հիյէ վէ ութալըր սայէսինտէ, Մէթըր տէգօլ իլէ լա ճուէթին դաթէն դուրմուչ օլտուգլարըր տօլապ հադգընտա, լաղըմ կէլէն մալիւմաթըն պիր մըրատըրըն անլաեապիլմէքիկէ մուվաֆիազ օլմուչ խաթ, շէօյէ քի, իշթէ օլ միւքեալմէ էնսաաթնտա, պապա տաթլէնտէն, մտաամթօթ իլէ Ֆէօր-տը—Մարինին նէրէտէ կաթմախընին կաթմաճաղլարըր տախիբտէ, մէրգումէլէր իլէ, պիր ուչազ վէ պիր տէ աչճը գատընտան մաստա քիմսէ կաթմադտա օլմաաըրընըր տախի անլամըչ իտի :

Թօրթիյեար օտատան իչէրի կիրաիքտէ, Մէթըր տէգօլուն էանընա կազլաչմազլըրտան սազընմահա պաչաաթը, վէ մէրգումտա թօրթիյեարըն կէլտիկինի իլթիտիկինտէն, կալաչաճաճըզ սէօյլէեէքէք :

—Նէրէտէն կէլինօրտուն, շէյթան կալրուսու, հա՛, սէօյլէ պղգանըմ, —տէտի :

—Նրէչին պու գատար մէրազ իթմէքտէսինիզ, կէօզսիւզ հէրիֆ . . .

—Ա՛հ, պագ սանանէլէր կարաճաղըմտըր, սէնի կիտի խընդիր սէնի, պու ազչամ կարամտըրըն գալմաաթ պանտ, սուֆրանըն պաչընտա, չիֆթ ճիլէրին կամընտա, ճանըմ աղըմն կէթ իրտին, ա՛հ, խային չօճուզ, ա՛հ, —տէյի պաղըրաը Մէթըր տէգօլ, —վէ խըչմու դաղապ իւզրէ տեաղա դալգարազ, վէ էլլէրիլէ տիվալալըր թութարազ տօլաչըպ թօրթիյեարըր թութմազ իսթէտի, վէ հէղէրան նէվի տէ լանէթլէր վէ թէհտիտիք օգուսու խաէ տէ, պիր տիւրլիւ էլէ կէչիքմէտի :

—Լա՛հ դէվալըր պապաճըրըմ վա՛հ . . . տիմէք տիր քի, պու կիճէ քէյթիմիզ քէք երէրինտէ օլտուղունտան, պէնիմ կիտի պիր քիչիճէք վէ տիլպէր չօճուղունըա կէօզ պաղլամաթ օետնտան չըգըչմազտաաթն, —տէտի թօրթիյեար, պիր թարաֆտան Մէթըր տէգօլու մախարա իտիզ, վէ պիր թարաֆտան տախի, էճիստէն գօլապ գօլապ գաչաաթազ :

Մէթըր տէգօլ էվվէ էմիրտէ տիւչիւնմէեքէք, իֆարաթ մէրթէպէ հիտաէթլէնիզ դաղապա կէլմիչ իտի խաէ տէ, սնուրատան, սայիր տէֆալար կիտի, պու տէֆա տախի եէլլէնիլէրի ինտիքէքէք, մէրգումնա թութմազլըրգտան վաղ կէչմէկէ մէճպուր օլտու :

Մէթըր տէգօլ օլ տազըգտեա գատար, թօրթիյեար թարաֆրաննա դուհուրա կէլմէքտէ օլան, վէ չարգընճա սուրէթտէ պուլունան էղիկէթլէրի վէ հադարէթլէրի, անճադ էլինտէն պիր շէյ կէլմէտիկի էճիլաէն, իըչմու դաղապընըր եութգուսուպ թէհամիլլ իտէքէք շէքմէքտէ պուլունուպ,

վէ անդը ինձիդամ իմմէք իշին, ու ճոճնսա դօրդու վէ թէհ-
 լիքէ պուրճնմանն պիր կինն պիր սասթա վէ պիր ֆուր-
 սաթա պէքլէմէքաէ օլտուղընսանն , քէմայի հիտաէթ իլէ,
 վէ հէգարանն նէվի լանէթլէր օգուեարագ, կիտիպ մէքըլուր
 եաթիպղըն իւղէրինէ օթուրու վիրտի :

—Պիշուրէ պապաճըղըմ . . . նի՛ շին պէօյլէ քիւֆու ու լա-
 նէթլէր օգումադտարն, եօղա սոխըրինտէ պիր իքըմ ու
 դադապ իլլէթի մի հասըլ օլմուշտուր . . . կիւնսա հտէ յիլմի
 տիր, բարաս էֆէնտի էկէր սէնին պու սէօյլէտիքըլինի ի-
 շիտիր իտէ , սանա տարըլընսադ տէ յիլմի տիր . . . պիլմիշ օ-
 լաղըն քի, էկէր մէքդում իլլտէճէք օլուր իտէ , սանա պիր
 չօդ ապաշխարանըլար չէքտիրէճէք տիր . . .

—Իէք ալէա , բէք ալէա, —տէտի մէքդում հայտուտ
 պօղնուդ ճա վէ սըզլէթլի պիր սէս իլէ , վէ պիր չօդ սիւ-
 քիւթ իդրէ տուրտուգտան սօնրա , —պէնիմ պու ֆէլաքէ-
 թիմտէն ճէսարէթ ալըպ , վէ գուտրէթսոյիլիլիմի տէ սույի
 իսթիմանլէ չըզըլարագ, դէվիլէն, դէվիլէն սէն պէնի պագա-
 լըմ . . . սէնին պու եարաղընն ինսանըլդ վէ մէրտիք օլմա-
 երպ, իլլանամէրտիք վէ ալաղըլըդ տըր . . . եօղ , ասղրուտու ,
 բէք իլի, բէք կիւղէլ, վէ բէք ալիճէնսապ պիր չօնուգ իմիշին :

—Օ , ասղրուտու եա , ահ պէնիմ պէտպախիմ պատաճը-
 ղըմ , սէն բէք իլի, բէք կիւղէլ, վէ բէք տէ ալիճէնսապ պիր
 ղաթմարն, իլլիլիկին, կիւղէլիլիկին, վէ ալիճէնսապըլըն, էիւզիւն-
 տէն կէօղիւնտէն աղըպ բարյամադտա տըր, էօյլէ տէ յիլմի,
 —տէ յի պաղըրաը թօթիլիտա դաճդահա իլէ կիւլուպ պա-
 երլարադ, —ահ , աման , աֆիլընր ալիքըլիմ . . . էօյլէ եա , օլ
 քէօր կէօյլէրին կէօրմէքաէ օլտուղու վագըթի, եարաղընու
 քէօրէք կիւլի սաղա սօլա սալարագ, ճանրար եազմադտա վէ
 օճաղար սէօնտիւրմէքաէ օլանն , սէն տէ յիլ իտին . . . շիմտի
 իտէ , պէլանը պուլտուգտան սօնրա , հէր քէստէն ինսանիլ-
 եէթ վէ ալիճէնսապըլդ պէքլէմէքաէ , վէ ինսանիլէթիլն ու-
 լիճէնսապըլըն տա իլի պիր շէ օլմասընը պիլմէքաէտին , էօյլէ
 տէ յիլմի . . .

—Իլի էմմա , պէն սանա հիւ պիր ֆէնալըդ եարաղը տէ-
 յիլիմ . . . էվիլէթ , սէն պէնտէն հիւ պիր դարար կէօրմիշ
 օլմասըլըն հալտէ , նի՛ շին պանա պէօյլէ ֆէնալըդար եար-
 մադտասարն :

—Էվիլէյա , շունուն իշին քի, սէն լա ճուէթէ պիր թագըմ
 պուտալաճա լազըրալըր սէօյլէտին իտի . . . վէ իքինճիսէ
 տէ , շունուն իշին քի, օլ էֆէնտի քէ յիլիլիլ , թէմէլլի սու-
 բէթտէ պուրատա գալըպ տա , քէօյլիւլէր իլէ էլլէնմէքըլիկէ
 գալըլըլարըլ . . . պէսպէլլի նիլիէթ ու մադսէտինիլ թէպ-
 տիլի սպ ու հալա իլլէմէք իտի , էօյլէ տէ յիլմի :

—Ա , ուղըրուդ չօնուգ , մէկըրի պէն քէնտի իլիմի
 վէ հիտալըմը սէնին դատար պիլմէ պիլիմ . էլըլէթի է-
 լիմանն կէլտէ իտի , թէմէլլի սուբէթտէ պուրատա գալա-
 ճադ իտիմ , հալ պու քի, քէնտի արարըլըլըն իլէ , մանի օլ-
 մաղըլըր գալըլըլարն , հօշ ալթըլ շիմալի , ճէննէթ տալի
 օլտա , կիւն դալմամ եա . . .

—Սի՛ դ մի պուրատա գալաճադ իտինիլ , նէ՛ գատար
 թօհաֆ պիր մադարալըլ , քիմ պիլիք ճնտատա նէ տօլա-
 պընըլ վար իտի իլի եա , սիլ պուրատա գալըլըլընըլ թագ-
 տիրտէ , լա ճուէթիլն էլլէնճէսի քիմօլաճադ իտի , մէքդու-
 մէ քիմէ էղիլէթլէր վիրէքէք էլլէնէ պիլէճէք իտի . մէկէրի
 պէն մի օլաճադ իտիմ . էօ՛ղ , էօ՛ղ , մէմնունում , ասղրու-
 սու պէնիմ իլիմ տէ յիլտիր :

—Ա՛հ , մէէլլու իսպալի :

—Նէ , մէէլլուն մու , իսպլիմի . բէք ալէա էօյլէ իտէ,
 ալիմէք տիր քի , պէն տէ քէնտի մէլոււլուղըմա վէ իս-
 պիլիլիլիմ իճրա իթմէլլիլիմ . իմտի , պէն տէ թէլլէմ լա
 ճուէթ կիպի տէրիմ քի , սիկի դըլարըլըլ գուտուրթմադ
 գատար կիւղէլ պիր էլլէնճէ օլմաճ . էվիլէթ , սիկի դըլ-
 արըլըլ էլլէնմէլլիլիմ , շիւնքի , պիլիքսինիլ եա , էկէր բասթ
 կէթ իրէպիլիլիլ օլտա իտինիլ , պիր եուլուգտա ճանրար չը-
 դարաճադ իտինիլ . . . իմտի , պէն տէ ճա գարըլըլդ , սի-
 ղին շու շիմտիքի գուտրէթսոյիլ հալիլիլտէն իսթիֆատէ ի-

տէրէք, կիւղէլճէնէն էյլէնմէլլիւմ . . . Տօղրուսու, պու ազ-
 շամ սուֆրա պաշընտա բէք կիւղէլ էյլէնտիմ, հա՛, էօյլէ
 տէյլլմի, էլպէթթէ սիզ պլլէ պէկէնմիշ օլմալընըրը . . .
 Խիւտա՛ ալիմ, քէնտի քէնտիմ, էօյլէ եալընըրճա օլբարազ,
 էօյլէ դօմէտեայար օյնաւորմ քի, պէն քէնտիմ տախի պէ-
 կէնտիմ . . . Էկէր, կէթէ թէաթրօսունա կիտիպ տէ, պիբ
 Ֆարաս սէյր իտէճէք օլա իտիմ, օլ մէրթէպէ էյլէնճէզ
 իտիմ: Շէօյլէ քի, սուֆրանըն ալթընտան, սէսիզճէ ա-
 եազլարըր ուզատըպ տա թէքմէլէրի եէրլէ շտիրտիքճէ, հիտ-
 տէթինիպտէն, գանընը պաշընըա սըչտամագտա, վէ օլ
 պէեազ պէեազ կէօյլէրինիղին էթրաֆլարը տա գըբ գըբ-
 միզը քէսիլմէքտէ, վէ իւշ քէնըքի պիբ պանտեբա հալինի
 քէսպ իթմէք էչին, եալընը պիբ ճուզիճէ տէ մաի քէնկէ
 իշճիեաճ գալմադտա իտի . . . հալ պու քի գարարը եօզ, մէզ-
 քիւր պէեազլըզ իլէ գըբմըզլըբ տա, զապթիլէ էլէրին շար-
 գալարը ալէամէթլէրի բէնըլէրինի անսըբմագտա իտիլէր :

—Միքէրին, աֆէրին, հայտէ պագալըմ՛, սէնին քէֆիին
 վար տըր, կիւլ պագալըմ, կիւլ, իսթէտիկին գատար կիւլ . . .
 գապահաթ սէնտէ տէլիլ, իլլա եաշընտա տըր, նիհայէթ
 քէնտի սիննիին իզթիդասընը իճրա իտէճէքսին տիր. դա-
 րարը եօզ, կիւճէնմիմ պէն, —տէտի Մէթր աէգօլ, Թօր-
 թիլիեարըն րիզգաթ ու մէրհամէթինի թահրիբ իթմէքիբ
 նիլէթիլլէ պիբ սուրէթի տօթմանտէ սէօյլէեքէք. —Փա-
 գաթ, Թօրթիլեար, օրատա տուրուպտա պէսիմ իլէ էյլէն-
 մէքիլիէ չըգըչմատան իտէ, պիբ աղ տա, օլ գատար սէվմէք-
 տէ օլտուղուն լա Շուէթին, օլ սանա իթտիկի թէնպիլճէրի
 տէրխաթըր իտէքէք, էթրաֆը պիբ թէֆթիլ իթսէն, կէօզ-
 տէն կէչիրտէն, վէ լաղըմ կէլէն անախթար տէլիբլէրինին
 գալըպլարընը չըգարսան, տահա իլի օլմազ մը : Հո՛, նէտէր-
 սին, էօյլէ տէյլլմի, իչթէ սէն տէ քէնտի գուլազլարընըա
 էչիթտին քի, բազար իրթէսի կիւնի պուրասա պիբ մէպ-
 լաղը աղիմ կէթիլիլէճէք տիր . . . պէն տէ գալըբլ օլ տա,
 տիլաննէ կիպի, թէմէլլի սուրէթտէ պուրատա գալմազ իւ-

թէտիմ . . . հալ պու քի, էկէր եալընը պէքիլ կիւն, պէն
 պու պէճն քէօյլիլէրին իլինտէ գալմաճազ օլա իտիմ, շիբ-
 հէսիզ օլարազ ճանըմ չըգար իտի . . . էօյլէ տէյլլմի, չօ-
 ճուղում, —տէտի հայտուս Թօրթիլեարը օզլաեարազ :

—Նամուսու՛մ իւզէրինն եէմին իտէրիմ քի, էօյլէ աիբ,
 մաազալլահ, էկէր սէն պուրատա գալմաճազ օլա իտին,
 իլիմիզ բէք խարապ օլաճազ իտի, — տէտի Թօրթիլեար,
 մեբգումու չէրիշտիբէք :

—Էվվէթ, էվվէթ, պուրատա պէճէրիլէճէք չօզ իլլէր
 վար տըր . . . Վէլէլ լալմաճազ պիբ շէյ պուլունմատա իտի
 պիլէ, եինն պէն լա Շուէթի ալարազ, պուրտեա, մահըս
 ախըբ ինթիզամ նիլէթիլլէ տախի, պիբ տէֆա տահա
 կէլիբ իտիմ, —տէտի հայտուս հիտտէթ ու զաղապընտան
 նալի պօղուրնուշ օյան պիբ սէս իլէ, —չիւնքի, հիլ շիբճէմ
 եօզ աուր քի, օլ զաղապուլլահ Բօտօֆու, պանա դարչըր
 թահրիբ պիրլէ, պէնիմ կէօյլէրիմին պու հալէ կէլմէօինէ,
 վէ ալէմին բէնէսիմտէ պիբ էյլէնճէ օլտուգտան պազգա
 . . . լա Շուէթ իլէ սէնին կիպի պիբ շարգընըն էլինտէ պիլէ
 պիբ էպիբ օլմազլըբմա սէպէլ քէնտի գարըմ օլմաշտուր
 . . . իտիմ, մատամ քի օլ մէլէուն Բօտօֆտան ախըբ ինթի-
 գամ իտէմէքքտիլլիմ, թէքքիլ ինթիզամըբ, օլ խընդիբ
 գարըրտան ալմալըբըմ . . . էվվէթ, պունալընը քեաֆֆէսինին
 տախի աճըրըր անտէն չըգարմալըբըմ . . . պէն, պու էվի
 թութուշտուրուպ աթէչէ վիլիմլիլլիմ, էմինա, պէն տէ պէրա-
 պէր եանար իմիչիմ, վարսըն էօյլէ օլտուն, ծաա տա րազիլիմ,
 էլ վէրիբ քի գարըմ եանսընտա, պէն տէ պիլիլիքտէ եանա-
 երմ, աճապա շու միւրատարմ իրէճէքքիլլիմ . . . էվվէթ, էվ-
 վէթ . . . ա՛հ, պէն պունու պէօյլէ եարմալըբըմ վէ եարարըմ :

—Շիտի գարընը էլինէ վիլիլէճէք օլտալար իտի, շիլ շիլ
 եէր իտին եա՛, հա՛, պէլալըբ ինթիլեար, էօյլէ տէյլլմի,
 եաղըդ քի, մեբգումն իլլիթ չուրսճըդտա, պիպտէն անճազ-
 ճն տարմ երիւզտա պուլունմադտա տըր էմին, էլինտէն
 պիբ շէյ կէլմէքտէ տէյլլ տիր . . . իլլիթ, սէնին իլին տէ,

պունտան տա զիեատէ պիւլիւր պիր ճէղա օլամադ: Էկէր պէն իսթէեեճէճ օլամ, չիմոի սէնի, անըն թա գալուսու էծնիւնէ դատար կէօթ իւրէպիլիւրիմ, չիւնքի, օտասընըն նէրէտէ վէ գա՛նդիսի օլաուզունու, բէք ալէա պիլմէքտէ յիմ . . . Էվվէթ, պիլմէքտէ յիմ, պիլմէքտէ յիմ, պիլմէքտէ յիմ, —տէտի իլավէթէն Թօրթիլեար, քէնտի ատէթիլնտէն օլաուզու իւզրէ թիւրքի կիպի չաղըբարազ:

—Մէն մէրգումէնին օտասընը պիլմէքտէ միսին, սաճիճ մի սէգլէեօրսուն, —տէ յի պաղըբար Մէթր տէգօլ վաճ- չիճէ պիր սէվինճ իւզրէ, չիմոի սէն սաճիճէն, պէնիմ գալըմըն եաթմազաա օլաուզու օտասըն պիլմէքտէ միսին . . .

—Նէ օ, նի՛չին պանա սողրու կէլմէքտէ սինիդ, —տէտի Թօրթիլեար, — շու սիղին կէլիլինիդ, նէեէ պէնդէմէքտէ տիր պիլիւրմիսինիդ, թըպզը պիր քէօթէկէ քէմիք կէօսթէ- ըրլաթիկինտէ, իքի աեադլորընըն իւզէրինէ գալըբարտա երւ- ըրւմսինիս՛ պէնդէմէքտէ տիր. էմնա, նէ գատար թօճաֆ վէ նէ գատար տա կիւզէլ օլմադտա տըր . . . աօղրուսու, բէք գէվդիսէ կիթմէքտէ տիր, ա՛ֆէրին, լաքին, տիգգաթ իաթինիդ քի տիւշմէեէ սինիդ:

—Տիմէք տիր քի, սաճիճէն սէն պէնիմ գալըմըն օտա- սը դաուսուսունու պիլմէքտէսին, էօլէ մի, —տէտի թէքթա- բէն Մէթր ա՛էգօլ երպիւնի. Թօրթիլեարըն սէսինին կէլ- տիկի թարաֆա չէվիլրէրէք:

—Էվվէթ, բէք ալէա պիլմէքտէ յիմ. վէ էն ալէա եէ- ըր տէ նէրէսի տիր պիլիւրմիսին, պու տայիլրէտէ եալընըզ պիր ուշադտան պաչգտ, հիչ պիր քիմնէ եաթմազտա տէ յիլ տիր. պէն մէրգումն տաթի օտասընը հէմ պիլմէքտէ յիմ, վէ հէմ տէ օտասընըն անաթիմարը իւզէրինտէ պուլուն- մազտա տըր. կիտիպ տէ պիր քէրրէ, անաթիմարը չէվիլ- տիմ մի իտի, մէրգումն իչէրուտէ մաճպուս գալթճաղըն- տա չիւբճէ եօզ տուր . . . Հայտէ պագաեթմ, գալը աեադա, գալը, իխթիեար Ագօրում (պիր քէօթէք իսի տիր):

—Բի՛մ սէօլէտի պունու անա, —տէ յի պաղըբար Հայ-

աուս պիլա իխթիեարի օլաուզու հայտէ աեադա դալըբարազ:

—Պունտան տա գաթիլնադար, Ազօր . . . գարընըն օ- տասընըն եանընտա տա իխթիեարէ պիր աչճը գատըն եաթ- մազտա տըր . . . անըն տաթի գարուսու անաթիմարընը պիր քէրրէ չէվիլրաթիլի իտի, ալթըզ օլ վազըթ, թէքմիլ տա- յիլրէնին, դարընըն, վէ էամէր մանթօլու օլ պուրտան չալմտա կէլմիչ օլաուզումազ կէնճ դըղըն տաթի, քէնտի հիլքմիլ քեաթիլիլիլ թաճիթնտա գալթճաղընտա չիւբճէ եօզ տուր . . . է՛յ, նէ՛ տէրսին, պապա Ազօր, հէման իչէ պաշլաեալըմըլ. հայտէ, վէք էլինի պանա պագաեթմ:

—Թա՛յր, ինանմամ, ինանմամ, եալա՛ն սէօլլէեօրսուն, եալա՛ն սէօլլէեօրսուն . . . նէրէտէն պիլէճէքսին պունլարը:

—Քի՛մ, պէ՛ն մի, եա՛հու, սէն պէնիմ պու թօբալլըզմա պագաբազ, պէնի պիր շաղը՛ն մը դանն իթմէքտէսին . . . Տաճա չիմոի պէն պիր ուսթալըզ չէվիլրէրէք, չէօլէ քի, սէնին իլին, կիճէլէքի պաղէն սինիլ իլլէթի վար տըր տա թուլմար, աիլրէրէք, սէնին օլ պուտալա իխթիեար չիֆթճիեթի ալաթաթարմ, վէ մաազալմաճ, էկէր պու կիճէ տաթի էօյ- լէ պիր շէյ դուհուր իտէր իտէ, պէնիմ հալիմ նիճէ օլա- ճազ տըր, եալընըզճա նէ եարապիլիլիմ, քիմէ միւրաճա- աթ իտիպ, վէ քիմլ իմտատէ շաղըբապիլիլիմ, տէ յի սիւալ կլլէտիմ . . . Մէրգում պէնիմ պու ըիգգաթմէնիլը լազըբ- ալըբարմ իւզէրինէ մէրհամէթէ կէլէրէք պէնի աճըտը, վէ հինի իզթիլատէ կիտիպ ուեանաըբարազ շաղըբաեթմ տէ- յի, չիֆթիլիլն ուշազլարընտան օլուպ տա պու տայիլրէտէ եաթմազտա օլան պիր ուշազ իլէ, մէրգումէ աչճը գատը- նը իսպէր վիլրտի, վէ պունլարըն եաթմազլարը օտալարը աաթի պանա կէօսթէրտի . . . պունլարտան պիրի աշաղը- տա, վէ պիրի տաթի եօզարուտա . . . պիրինճի դաթտա, սէնին գարընըն օտասը եանընտա եաթմազտա տըրլազ, էվվէթ, սէնին գարընըն, սէնին գարընըն, սէնին գարը- նը՛ն . . . — ալլիլրէք Թօրթիլեար, քէգալէք թիւքթիլարի շաղըբմաեա պաշլաաը:

Հայ պու. քի, Մէթր տէգօզ, խայրիճէ սիւ. քիւթ իւղըն
տուրուու գաան սճնրա, Թօրթ իյնարէ իրիթապէն օլտուղու,
վէ սաքին պիր սէս իլէ, քազաթ ճէ յալէթամիլ պիր նիյնէթ
ու գարար թարգը իւղըն պուլունտուղու հայտէ,

— Պանս պազ . . . պէն զաթէն խայրիճէ Եաչանբայ տիւն
Եաեր կէօրմիւչիւմ տիւր . . . Նիւսի պու սաաթտա . . . օֆի,
Եվվէթ . . . Ֆիքրիմտէ պիր իւմիտ հասըլ օլմուչ իտի, հալ
պու. քի, մեղքիւր իւմիտ չիւտէ իտէ, քէնտի հայրիթ պանս,
տաճա զիւտտէ ճէ յալէթամիլ պիր սուրէթտէ կէօսթէր-
մէքտէ տիր . . . մահպէսէ իլլգա իտիլմէքիւր, քիւրէկէ կիր-
մէքիւր, վէ մադթէլէտէ (°) լըդ մադ լըզ, պու կիւն սապա հասն
պէրու չէքմէքտէ օլտուղու մ էլլիլէթ լէրէ վէ հազարէթ լէրէ
պիտաթէթլէ, հիչ պիր շէյ տիւնէք տէ յիլ տիրլէր . . . վէ իչ
նիտ թէհամիլիլ օլունմաղ օլան հայրիթ իտէ, պէօյլէճէ հէր
վազ թէ տէվամ իտէճէք տիր . . . կէլ կէօթիւր մէն պէնի
գարըմըն սաաթնա քի, պիր քէրրէ անըն ճանընա գըրբայ
գանընը իլէ իւմ . . . իչթէ պըչաղըմ հաղըր տըր, Եանըմտա
տըր . . . Եվվէթ, պէն անը Եօլտիրմէլիլիմ . . . Էմնա, սճնրա
պէնի տէ Եօլտիրբիւրլէր իմիլ, վաղիֆէմտէն խարիճ, վար-
պընլար Եօլտիրսիւնլէր . . . հըրա ու հիւտտէթիմ օլ գատար
քէսպի չիտտէթ իլլէմէքտէ տիր քի, արթըզ նէֆէտիմ քէ-
սիլիպ պօղուլմազ տէրէճէսինէ կէլմէքտէ իւմ . . . պէն ին-
թիկաւմըն այմալընըմ . . . Եվվէթ, Եվվէթ, պէն ինթիկաւմըն
այմալընըմ, Եօգաս միւմքին տէ յիլ տիր, գալպիմ րաճաթ
օլանաղ . . . Եաչանբամ . . . պու գատար չէքտիլիմ ճէվը ու
ճէֆա վէ հազարէթ ի արթըզ տանանամամ . . . արթըզ հատա
ու հուտուտու ալմըչ տըր. Էօֆի, պիր վաղըթ լար հէքքէս պէ-
նիմ նէգաթիմտէ տիթրէմէքտէ իքէն, չիւտի իտէ պէն . . . ան-
լատըմըն . . . Եկէր սէն պիլէ պէնիմ, տէրունէն նէ չէքմէքտէ,
վէ նէ գատար տէքա ու սըզլէթ հիտ իլլէմէքտէ օլտուղու
մաւ պիլաէ իտին . . . պէնիմ պու հայրիթ մաթ լազա մէրհամէթ
Իտէր իտին . . . հէլէ պիր աղ վազըթաման պէրու իտէ, դանն

(°) ինսան պալը քէսիլէն ալէթ վէ մահէն :

Իտէրսին քի, գաֆամըն քէմիլքլէրի, ատէթա պիր մատէն
կիպի բաթ լանբլպ ալըլաճաղըր տըր . . . տամարարըմ տա
չէլիպ գապորմաղ տա, վէ չաթ լարճասընա վուրմաղ տա արը-
լար . . . պէ ինմտէ ալթ իսթ օլմաղ տա տըր . . .

— Իլիթիւր պապա, պէսպէլի սէն պիր պէ յին նէղլէսի-
նէ թութուլմուչ օլմալըսըն . . . Էօյլէ տէ յիլ մի . . . հէմ սէն-
տէ պու իլլէթ Եէնի պիր շէյ տէ յիլ տիր, պէն զաթէն պիլ-
մէքտէ յիմ . . . ըչգըրընըզ, տգսըրընըզ, վէ . . . քի պուրնու-
նուզ թէմիղլէսին . . . վէ սիղ տէ գուրթուլաթընըզ . . . —
տէտի Թօրթ իյնար կիւլմէտէն պտերլարազ, — Կաթըլ, պիր
Էնֆիլլէ չէքմէք իսթէրմիւսինիլ :

Թօրթ իյնար, պուլարըր սէօյլէտիկիլլէ պերապէր, պիր
կիւլմէ վէ պիր բաթըրտըր իլէ տաթի, պիր Էնֆիլլէ գուրթու-
սու գալաղընա վուրուեթ թարղընտա, գալաղը օլտուղու
հայտէ, սոյ Էլլինին իսթիւնէ վուրարազ, շու աթիտէքի
պիր պէ յիլ լի չաղըրմաղ տա իտի :

վ. ք. քըր Է. Ն. Ն. Ն. Ն. Ն. Ն. Ն. Ն. Ն. Ն. Ն.

Լ. Է.

— Օֆի, աման Ալլահ, պու նէ հալտիր պէնիմ չէքտի-
կիմ, մաթ լազա պուլար, պէնի պիր տէլի տիվանէ իտէճէք-
լէր տիր, — տէլի պաղըրտըր հայտուտ, — գանս սուսամըչ
մէքթէ պէտէ, վէ Թէսիլինի միւմքինիսիղ սուրէթտէ պիր ախղը
ինթիկաւմ զայրէթիմտէ պուլունտուղու հայտէ, մէքամընը
մէվզըր իճրայէ վաղ իտէմտէիկիմտէն, սահիհէն ատէթա
Իւղէրինէ պիր տիվանէլը կէլէրէք վէ տիլլըրէր չէքլմէկէ
պաչանարազ :

Չիւնըրի, մէրդում ճանլըրին կիւճ վէ գուլվէթի, Էօլ-
չիւսիլպ պիր հայտէ պուլունտուղու կիպի, կէօյլէրինին ա-
լիլ օլունսընա մէպնի, Էլինտէն պիր շէյ կէլմէմէսի տաթի
այի տէրէճէտէ պուլունմաղ տա իտի :

Մէրդումուչ օլ անտէ տէրքետըր օլան հալու հէ յիլէթիինի
անլանապիլմէք իլլին, հէր քէս աճ գալմըչ, գուտուլմուչ վէ

դու առ զլսանմբն շուտ դասն պաշտ, պիր չօճու գ մասրի-
 ֆէթիլէ տախի, սապահոտան ազչամա գատար հըրըլան-
 տըրըլազ վէ թաշըրէր իտիմիշ օլան, վէ քէնտի գաֆէսի իխն-
 տէ օլուպ տա, նէ գաֆիտէ իսէ, կէրէք աճըլընըր վէ կէրէք
 դու առ զլու զունու կիտէրէքէք պատիի մէմուտիսիսէթի օլա-
 ճազ չէյ հէր նէ իսէ, մէվճու ս պուլունան պիր աղըրն գուր-
 տու, կէ օղիլէրի էնիւնէ կէթիլմէյի տիր :

Փօրթիլէար պու արտատ, մէրգու մուհ Նարէ սէֆիլ պուլունաու զու
 թարտիրտէ, Փօրթիլէար թարտիրտանան զու հուրա կէլէն
 օլ սն մաոգարալըլար իսէ, մէրգու մուհ գանըրն պուլուն
 պիւթիս պաշընա սըրաթ մաոգըլըր մու հիպ օլմուչ տուր :

Արթըլ օլ հէսիկամտէ, մէրգու մ, քէնտի քէնտիսինէ կէ-
 չիրէպիլէճէք պաշտա պիր գուրգտն պուլունաու զըլունտան,
 ճիննէթի արթըլ գալէպէ իթմիշ, վէ դանտան պօղուլմաոգ-
 ըլըր տէրէճէսինէ կէլէրէք... պիլզաթ թէնտի ճանընա գատ-
 իլէ, քէնտի գանըրն չըրալարազ թէսիլին հիտաթթ իլլէ-
 մէքիկէ գալըլըլար :

Էվլէթ, պիր արալըլ մէրգու մ, քէնտու քէնտուլի թէլէֆ
 իթմէքիկէ գալըլըլար շուտ զունտան, կէլէրի օլ տազըլա-
 տա, էլինտէ պիր տաղանճա պուլունմուշ օլա, չէքիպ ա-
 թէլչէմէքիլքտէ թէրէտտիս իթմէքէճէկի անլալըլըլ իսէ
 տէ, մէրքիւր գօլայըլըլ տախի մախը պուլունաու զըլունտան,
 էլինի ճէպիլնէ սօզմուշ, դօճա պիր սըլազ չըրաթմիշ, մէր-
 քիւր սըլազը գըրնտան չըրալըլա պմիշ, վէ քէնտիսինի
 վուրմազ իւզրէ կօգարու տօղրու գալըլըլըլ իսէ տէ...
 անխտա աղըլ պաշընա կէլիշ, դարպիլնի գօրգու գալըլ-
 մըլ, վէ էօնի ու հաեաթ թաթըլըլըլըլ թապիլ տուղու-
 սու տա գալէպէ իլլէտիկիստէն, ճուրաթ իտէմէմիշտիր :

Էվլէթ, գաթիլի մէրգու ման ճէնարթիթի, նիլէթի թիւ-
 թախանէսինէ քեաֆի օլուպ ճէվապ վիրէմէտիկիստէն, պը-
 չաղը էլինտէ օլտուղու հայտէ, տիլլէրի իւզրէրնէ տիւչիւպ
 սէրիլիշտիր :

Փօրթիլէար պու արտատ, մէրգու մուն հէր պիր Փիլլ

ու հարէքթիլէրնի, պիր տիգուաթըր քեաթիլէ իւզրէ թէ-
 մաչա իլլէմէքտէ օլտու զունտան, վէ մէրքիւր Ֆաճիս մէն-
 զարթսինտէ, Մէթըր տէգու թարտիրտան, զու հուրա կէ-
 լէն ճէնարթիթիլիլի կէօրտիւկիւնտէն, միւթաու իւզրէ
 իսթիհզաեա չըրըլարազ,

— Եաչա՛ գահրամանըմ, նէ՛ օ, տիւլլուտ մը չըրըլմաոգ-
 տասն... պրա՛վօ, հայտէ պապալըմ, իւրա՛զ իլլէ մէհա-
 բէթիսի, — տէլի պաղըրմիշտըր :

Մէթըր տէգու, թօրթիլէարն մէրքիւր սօնարքի իսթիհ-
 զարնա գարչըր պիհուտէ կէրտէ կիւճէնիպ հիտաթթ իլլէնէ-
 ճէք օլա, նէ կարաճաղըր չալըրըր տէլի գօրգու զուն-
 տան, հիւ իշիթմէմէպիլիլէ վուլունալըլըր էմիի պատիլթէթտէն
 սաա իթմիշ, վէ քէնտի գալըլըլըլ կէլէրէք, օլ զու հուրա
 կէլիշ օլան ալըլաճա գօրգալըլըլըլըլունտան տալտըր, քէնտիսի-
 նի, արուղ արուղ չէքիլախիլմէքտէ օլմասնա գալըլըլըր հիտ-
 աթթ իլլէմէքիլքտէն վալ կէլիշտիր վէ քէնտի թապիլքիսէճէ,
 զալըմ ֆիլէք, քէնտիսիլլէ էլլէնմէկէ չըրըլարազ, ախը ին-
 թիլըմ նիլէթիլլէ, էօլլէ պիր մէլընէ չօճու զուն քէնտիսի-
 նէ քէնտիսինի թէքըր թէլէպիլմ իլլէմիշ օլմասնտան տալտըր,
 տիւչալըր մէլընտիլէթ օլտու զունտան, վէ պիր տէֆա տա
 մէրգու մ պէլալըլ չօճու զու, բարտեա տայիր պիր թամա վէ
 պիր սէվտա վալըլմաոգըլա էլտէ իթմէքիլք թէճըրպէտէն
 նէ չըրըլմաոգ իսթիտիկիստէն,

— Մֆ, — տէտի մէրգու մ, սաչի նիկազ քեախանէ պիր
 սէօլլէլիշ իլլէ, — կէլ կէթիլ իւր սէն պէնի չու գալըլըլըլ օտա-
 սը գալու սունտա, պէն իշերի կիրիպ, մէրաթմըլ իճրա
 իլլէտիկիմտէ, սէն տէ մէրքիւր օտատան, հէր նէ քի պու-
 լուր վէ իսթէր իսէն, ալըլըլըլ կիպի սըրաոզըլ սափուչու
 վէք, դարալըր կօգ տուր, պէն դուրատա կալըլըլըլ գալու-
 երմ... վէ հաթթա, կէլէր իսթէր իսէն, առամ էօլտի-
 րիւեօրալ, տէլի տէ պաղըր չաղըր, վարըլըր եէթիլիպ
 պէնի թուլունալըլ, վէ էլէք իսթէրէք իսէ, հէման պու-
 ըաճըլտա տա թէլէֆ իթմիլիլըր... տաճա՛ իլի կա, ճա՛

նքամ' միննէթ . . . պէն տէ մէննուն օլուր դուրթուլուրում պու հալտէն . . . Էլ վէրբը քի պէն տէ ինթիդամբը պմը՝ օլանքում, դերա, քէնտի քէնտիմի թէլէֆէ իճթիտար իտէմէ-մէքտէյիմ . . . օ՛ֆ, Էվվէթ, կէօթիւր, կէօթիւր սէն պէնի օրանա . . . հիչ չիւքհէմ' Էօզ տուր քի, դարբըն օտաւքնտա ալթուն վէ միւճէվճէրաթ պուլունմադտա տըր, վէ նասըլ քի սէօյլէտիմ, պունլարըն քեանֆիթիսի վարսըն սէնին օլուն . . . պէն, սէնտէն պաղա պիր շէյ թալէպ իթմէյիպ, ան-ճազ անը, Էանի, պէնի պիր քերբէ, շու դարբըն օտաւը դարուտու Էօնիւնէ կէօթիւրիւպ պըրտոմանը՝ թալէպ Է-անէրմ' :

— Էվվէթ, անլատըմ, բէք էյի անլատըմ, սիզ իսթէր-սինիզ քի, սիդի դարընըղըն օտաւը դարուտունա կէօթիւ-րէյիմ . . . վէ պատէհու Էաթաղը Էանընա տախի կէօթիւ-րէյիմ . . . վէ ծառան սօնրա տա, նէրէեէ վուրաճաղընըը պիլէ կէօթէրէյիմ, վէ հաթթա Էլ վէ գօլունուգուն հա-րէքէթինէ տախի րէհպէրլիք իյլէեէեիմ, վէլճատըլ, թէք-միլ վիճուտումյա, նիյեէթի Ֆասիտէնիզէ պիր վասթիմ վէ պիր ալէթ օլանքում, սիդին իսթէտիկինիզ իշթէ պունլար տըր, ա՛՛ ճանվէր հէրիֆ, Էօյլէ տէյիլմի . . . — տէտի Թօթիլ-Էար թահգիրամիզ պիր սէօյլէյիչ, պիր իըըմ ու հիտաէթ վէ պիր դաղապ իւղրէ, վէ օլտաղըդանա գատար, անճազ մասդարալըզ Էսէրի կէօրիւլմէքտէ օլան, վէ սանսարա պէն-ղէմէքտէ պուլունան լէհճէսինտէ, իլք տէֆա օլտուղու հալտէ պիր Էսէրի վազար հասըլ օլարազ . — վէ օլ վազըթ հէման պէնի թուլթուպ թէլէֆէ իթմիլիչը, Էօյլէ տէյիլմի . . . թամամ, իշթէ չիմտի սիդի դարբընըն օտաւը դարու-տունա կէօթիւրմէքիլիէ հաղըր պուլունմադտանքում :

— Տիմէք տիր քի, թէքիլիֆիմի րէտա իթմէքտէսին, պէ-նի օրանա կէօթիւրմէեէճէքսին, Էօյլէմի :

Թօթիլիտար մէրգունուն պու սիւալինէ գարըլըզ հիչ պիր ճէվապ վիրմէտի :

վէ Էավալճանըզ, Էալըն անազ, վէ սալա անաղըլըը

սէսինի չըգարմասըըը Էանի իշիտիլմէտիկի պիր հալտէ, օլ հէնկէամտէ հալէա պըչաղընը Էլինտէ թուլթմազտէ պու-լունտուղու թազտիրտէ, դարեօլարք քէնարընտա օթուր-մազտա օլան Մէթր ա՛էգօլուն Էանընա Էազալալը, վէ հատ-տէն դիտատէ պիր ուսթիլըզ վէ պիր շէվիլիք Էւղրէ, մէր-գունուն Էլինտէքի պըչաղը դարտըլը պիրլէ, օտանըն պիր ուճունասն տիլէր ուճունա սըրատը :

— Պըչաղըմ, պըչաղըմ, վէր շու պըչաղըմը պանա, — տէյի պաղըրմտեա պալատը Մէթր ա՛էգօլ Էլլէրինի ու-ղատարազ :

— Խա՛յր, վիրմէմ, վիրմէմ, վիրմէմ, դերա, չօդ իհթիմալ տըր քի, Էարըն սապահ գարընըլ իլէ դօնուշտուղունուզ վազըթ տա, պիրտէն պիրէ մէրգուլմէնին իւզէրինի հիւճում պիրլէ, վուրուպ Էօլտիւրիւրիւնիւզ . . . չիւնքի, նասըլ քի պիղըլթ քէնտիլիզ տախի սէօյլէմէքտէսինիզ զաթէն Էլ վի-րէճէք գատար Էալամըլ օլուպ, վէ արթըզ ախնանըզտան պըզմըչընըզ տըր, վէ քէնտի քէնտիլիկ տէ Էօլտիւրէճէք գատար ճէսարթթէ մալիք պուլունմասըընըզտան, պարի բէնչէյի հէլաքէ ախլմէք իլին, պիր սէպէպէ վէ պիր վէսի-լէէէ պէքլմէքտէսինիզ, վէ պինտէն ալէյհ ախմէք տիր քի, դարբընըզ Էօլտիւրմէք իլին, հիչ պիր գօրդունուզ պու-լունմազտա տէյիտիր :

— Դունա՛ պազընըզ, շու խալին ու զատտար չօճուղա՛ պազընըզ, չիմտի տէ գալմըչտա, պանա դարըք, դարբըն միւտաֆաա իյլէմիքտէ տիր, — տէյի պաղըրտը հայտուտ, Էավալ Էավալ աղըլը պալընտան իլիթմէկէ պալալմըլ օլտու-ղու հալտէ, — տիմէք տիր քի, պու շէյթան բիճ ինսան օլ-մտերպ, իլլա ինսան շէքլինտէ պիր ճանվէր տիր, Օ՛ֆ, պու նէ՛ հալտիր պէնիմ հալիմ. պո՛ւ նիլին գարբըն թարաֆը-նը իլիթիլամ իլլէմէքտէ տիր աճապա :

— Նէ՛ իլին օլաճազ, սէնի զըղըրմազ իլին . . . — տէտի Թօթիլիտար, — մէրգունուն լէհճէսին թէքրարէն իսթիհպա-քեարի պիր հալ քէսպ իտէրէք :

— Եւ՛, Եղբէ՛մի, — ահա՛ի Մէլթը ա՛նդօլ մըրըրսանարազ, վէ պիւթի՛նն պիւթի՛նն քէնտու՛լի դայազ խտէրէք, — խմտի Եղբէ՛ ոչուուգտա, պէն՛ ա՛ն պու Եվի աթէնէ՛ն վիրիւզ պիթի՛ր-մէլիլիմ . . . քի, Տէրօթիմիզ պիրիքտէ . . . Եվիթիթ, Տէրօթիմիզ պիրիքտէ Եանրազ լիէլէ՛Փ օյալլըմ . . . պէօյլէ Տէր սասաթ քիւլ-Տանլար իլինտէ Եանրազ դապրուլմադաան իտէ, պու սուրէթիլէ Եանմանէր տաՏա վիտտէ Եվիլէա թուսթարըմ . . . Ա՛Տ, ա-ման պանտ պիր մու՛մ . . . պանտ պիր մու՛մ Ե՛օզ մաւ տուր . . .

— Հա՛, Հա՛, Հա՛, — տէ յի պաղըրարազ թօթթիլիէար լի Եք-րարէն կիւլմէկէ պաշլարը, — վա՛Տ, վա՛Տ, վա՛Տ, Եաղը՛ք քի կէօղէրի՛նն մուսյարընը սէօնտիւրմիւշլէր տիր . . . վէ պիր տաՏա տա Եանաճաղը Եօզ տուր . . . Եօզտա, չիմտի պիր սա-աթտան պէրու, սէն տէ պիլիմ մուսյարըմըր սէօնտիւրէ-րէք, պիլիլ դուլմէթի Տէլքաքէ իլգա խտէր պիթիլիլը խո՛նն Եա . . . Եօյլէ ա՛ն յիլմի . . .

Թօթթիլիէար պու՛նու սէօյլէաթտէն սօնրա, շու աթիլ-տէրի պէլիթի չաղըրմանա պաշլարը :

Մեծու՛ն ԵԵԵԵԵ, Եեք ԵԵԵԵ ԵԵԵԵԵ,
Գուտը՛ դուլմէթի, Խուրազ ԵԵԵ ԵԵԵ :

Մէլթը ա՛նդօլ պօզնուգ պիր սէս իլէ Հայգըրարազ, վէ գօյլարընը աշըպ կէրէրէք, օլ գօճա վիճաւայլէ Եիւղու գօ-Եու ա՛ն վիրիլիպ Եէրէ տիւշաիւ, Եիւղու Եարայանտը, դանլար ազմանա պաշլատըրը, վէ պիլա Հարէքէթ գալա դատը :

— Անլատը՛մ, անլատը՛մ, ա՛ դօճա Տէրիթի, — տէաի Թօթթիլիէար, — սէնի՛ն շէլթանլըլընը րէք ալէա Փարզընտա-Եըմ, նատըլ, շաշըն վար տըր ալլըմը մըրն . . . սէնի աճը-Եըպ այրանարազ իմտատընա գօշալըմ տա, պէնի թու-թուպ քէնէ՛ն յի դուլմու ինթիլգամընա կէչիլիլըմիսին, խաշը, խաշը, Եաղմա Եօզ տուր, գաղա՛ն տա Եէ . . . սէն չիմտի, լա՛նթ պարըր գուճազըլտըզ սէվտիքտէն սօնրա, Եէնէ դաշ-գարսին, գալգարսին :

Վէ մէրգու՛մ կիտիլ Եաղարմ իթմէտիքտէն պաշլա ,

Մէլթը ա՛նդօլ Ելլէրիլլէ Եօղտա Եօղտա գալգըրը Եա-լիաղընը պուլուր տա իւղէրի՛նն Տիւճու՛մ պիրլէ, քէնտուլի քէնէնտինն կէչիլիլը գօրգու վէ Ենտիլչանի՛ն մէպիլ, աշըա ոււուճանըպ ոււանըգ աուրմաղըրը տաթի քէնտինճէ գա-րար վիրտիլիկտէն, մէրգուճուն սաճի՛Տէն տիւշմիւշօլմաարնա տալա ինանմանըպ, վէ Տէր Տալտէ մէրգուճուն Եօյլէ տիւ-շիւպ տէ գալլըր, քէնտիսի իլին պիր տուղազ արը դիւիւ-միւնէ զո՛Տիւզ օլտուզուճտան, պիր սանտալիլիէ ալըր, իւ-ղէրի՛նն օլմարտու . . . վէ կէօյլէրիլի մէրգուճա սօղորու տի-քէրէք, տիգգաթըր աղիմէ իւղրէ պէքլէմէկէ պաշլարը :

Վէ պու աբտա, Տէ՛մ վաղըթի կէչիլիլ, վէ Տէ՛մ տէ պատիլ մէսէրրէթի պուլունմադտէ օյան պիր շէլ իլէ Ել-լէնմէք իսթէտիլիկտէն, ուսուլճաճըգ ճէպինտէն պիր Խ-րէք վէ գըրմըրը քիտէ չըգարտը, վէ մէգըրու քիտէնն տէ-րունիստէ պուլունան օն Եէտի ատէա լիրալարը, Եա՛վաշ Եա՛վաշ, վէ Տըրըր թամանա վէ սէվինճէ տայիր պիր պազըշ իլէ տիր տիր պազարազ, սայմանա պաշլարը :

Մէրգուճուն օլ Տարամ բարալարը, նէրէտէն Ելէ կէ-չիլիլը օլմաարը պէԵան իտէլիմ :

Մատամ ա՛լլըլիլին, դօմանտանա պիր վիգիլիմ վիրմէք իւղրէ, վիրմիշ օլտուղու մուսիպէթէնճամ պիր րանտէ-վու-տան սօնրա, դօճարը իչիտէրէք, քէնտի թիչիտէ կէզտիլի, վէ Թատըլ սօզաղընտա վաղը Ա՛Ղ նիւմէթօլու խանէԵէ կիթ-տիլի, վէ մէրգուճէ դէվճէսինն արգաքնտան, մէրտիլլէն-տէն Եօզարը, դօմանտանըն օտաարնա չըգմաղ իւղրէ իքէն, Բօտօթիւն, Տէմանտէ՛մ մէրգուճէի դարչըրտարազ, վէ մատտէԵի ալէթիմաճիլ խաղէր վիրիպ, վէ, սօղորու պէշին-ճի դաթմ Մօթիլի օտաարնա չըգմաարը, վէ մէրգուճ Փա-զըրըն ֓աճիլիտարնա սատաղա վիրմէրիլը նիլիէթիլլէ կէլ-միշ օլմաար պէՀանտէնի, տէրտիտան իլլէմէսինի րէնա ու լիճնապէ խտէրէք, Ելին տէ պիր գըրմըրը Խրէք քիտէ սը-գըրալարտըր, վէ մէրգուճ տէ, աճըլէ աճէլէ մէրտիլլէն-տէն Եօզարը չըգմաղտա իքէն, Թօթթիլիէարըն տաթի, քէն-

տի ուսմասը պուրունան շարաթմանըն օտաարնտան չըբղպ տա աշաղը ինտիկի վագըթտա, մէգըիւր քիտեեր կէօրտիւկիւ, վէ նիյեթի խապիտեփտան նաչի, կիւեա գաղարա տիւշերէք, մէրգումէե շարբըտըրը, վէ երթիպ տիւշիւրտիւկիւ, վէ պիւր թաղրիպ մէգըիւր քիտեեր շարբաըրը պիւրէ, սիվիշ վիւրտիկի, վէ մէրգումէ տէ պիւր թաղաֆտան է- յիմ պէ յիմ օրուպ, վէ պիւր թաղաֆտան տաթի դօճասընըն արգասընտան եէթիչմէսի գօրգուտուսու շէքմէքտէ օլտու- գու ճիճէթէ, Տէման քէսուոյի թօրլանըպ տա գաղարա գաղարաը, արթըր գարտըրտըրը քիտեեր տիւշիւնմէկէ վէ շարբըրըպ պղաըրըպ, քիմնեեթ խապէր վիւրմէկէ ճէսարթթ խտէմէքթիթին, գօչուպ պէչինճի գաթա չըգաըրը մալիւմ տուր. վէ իշթէ թօրթիյեարըն սայմագտա օլտուղու լիւրա- լարըն տա, մէգըիւր լիւրալար օլմասը տեերխաթըր խալիմէ- լի տիւր :

Թօրթիյեար մէգըիւր լիւրալարը պիւր գաշ տէֆա սպ- տըրգտան սօնրա, արթըր չիֆթիկիկին իչինտէ Տիչ պիւր սէս գաղմասըրընը կէօրտիւքտէ, սեաղա գաղգտը, վէ եաըն անաղ օլտուղու, վէ էլինտէ պուրունան ըըըր կիլլէմէքտէ պուրունտուր թագաթիւրտէ, Տէր թաղաֆա գուպը վիւրիպ տիլնեեերէք, մէգըիւր գօրիտօրտա պուրունան տէօրթ գըթա գարուլարըն անաթթար տէլիքլէրի գարըպարընը, պալ մու- մու իլէ չըգարման կիթտի, էկէլչի պու արատա, թէսա- տիւֆ պու եա, պիւր թաղաֆտան պիւր չըբղպ տա կէօրէ- ճէք օրա խտի, Տիչ պիւր շիւբճէ վիւրմիչ օլմամագ իւգըե, լա- դըմ կէլէն աղլէ մուվաֆըր գէվապը ճաղըրլամիչ խտի, շէօլ- լէ քի, բէտըրինին սինիւր իլլէթի թութարագ տիւշմիւչ օլտու- ղունտան, իմտատէ եէթիչմէք իչին, ատամ շարբըմագ նիյ- եէթիլլէ տըրալմագտա պուրունտուղու պէհանէպին մէյ- տանէ վաղ իլլէեէճէք խտի :

Թօրթիյեար իչինի պիթիւրտիքտէն սօնրա օտաեա տէօն- տիւկիւնտէ, Մէթր ամէգօլ ճալէա եեր իւգէրինտէ սէրի- լիպ եաթմագտա խտի . . . Մէրգում պիւր արալըր շիւբճէեէ

ղաՏիպ օրուպ մէրաղ խտէրէք, եանրնա կիտիպ գուլագ վիւր- տի, վէ Տայտուտուն էօրլուչ օրմաեըպ, իլլա սէրպէսթ ճէ նէ- ֆէա ալլապ վիւրմէքտէ օրմաընը իչիթտի, վէ պու ճիւմէ իլէ տաթի, պաշղա պիւր շիւբճէեէ վարմանարագ, երնէ էվվէլքի շիւբճէսինտէ, եանի քէնտիսի իչին պիւր աուգագ գուրմուչ օլմասը իչքիլինտէ գալի գալար :

—Ճալէա սէն օլ աղըլամը խրամէթ իթմէքտէսին, իլա- թիւեար Տէրիֆ, շաշարթմ աղլընա, —տէտի մէրգում :

Ճէր նէ գատար, Մէթր ամէգօլուն իւգէրինտէ, գանը պաշընա վուրմագլըր իլլէթի վուգու պուլարագ տիւշմիւչ, վէ շիւբճէսիպ սուրէթտէ էօլիւմ թէ Տիլքէսինտէ պուրունան իտի խտէ տէ, պիւր գաղա վէ եալիտա պիւր թէսատիւֆ սայե- սինտէ, շէօլլէ քի, մէրգում էիւղիւ գօեու տիւշմիւչ օլմա- սըլլա, պուրնու եերէ կէլէրէք գանլար պօշանմըչ օլտուղուն- տան, մէգըիւր էօլիւմտէն գուրթիւրմուչ խտի :

Վէ անըն իւգէրինտէ տաթի, մէրգումուն իւգէրինտէ նիմ ույգու իլէ նիմտէ պալլըրը կէլտիկիկինտէ, աալա գալ- միւչ, վէ աճայիպ աճայիպ վէ տէճէթլու տէճէթլու տիւշ- լէր կէօրմէկէ պալլամիւչ խտի . . .

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

Մէթր ամէգօլուն տիւշիւ, շու աթիտէքի սուրէթտէ վու- գու պուրմուչաուր :

Մէրգում, Վէօլ կէլտիկինտէ վագը խանտէ, Բօտօլֆու կէօրմէքտէ խտի : Օլ տէճէթլու ճէղանըն քէնտիսինէ վի- ըլտիկի սալօտա, Տիչ պիւր շէյճէ, Տիչ պիւր թէպէտաիւ- լաթ վուգու պուրմամիւչ խտի : Բօտօլֆ, իւգէրինտէ Մէթր ամէգօլուն էվրագըլլա, քէնտիսինէ լա Շուէթին վիւրմիւչ օլ- տուղու լաճիվէրտ թաշընտան մաննու պիւր ուֆաղ ճօղին

Մուրը պուլունմագտէ օլան թրաբէզանըն արգարնտա օ-
թուրմագտէ իտի :

Քօտօֆուն լէճճէսինտէ, հիւզն ա վագարա տայր պիր
էտէր միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Վէ մէրդումուն սաղ թարաֆընտա աեագտա օլուպ,
վէ աղըր վէ սուս պիր հալտէ օլուաղու թագտիրտէ, արասպ
տօգթօր ճալիտ տուրմագտա պուլունտուղու կիպի, սօլ
թարաֆընտա տախի Շուրինէօր տուրարագ, վէ է յիմ պէ-
յիմ օլարագ, մէրքիւր մէնպարէեէ պագմագտա իտի :

Մէթր տէգօլուն կէօղէրի, իշուր թիւնտընտա այլ օլ-
ման չպ, իլլա, բէք ալէս կէօրմէքտէ իտի իտէլէր տէ, էօյլէ
հէր չէ, յի քէնտի բէնկիտէ կէօրմէ յիպ, իլլա, մէրդումուն
կէօղ պէպէրքէրի իլլիտէ տօլու պուլունան պէրրագ պիր դան
իլլիտէն կէօրմէքտէ օլտուղարընտան, պիթթաղի հէր շէ-
յի գըրմըղը պիր դան բէնկիտէ կէօրմէքտէ իտի :

Մվճը գուշարըն, քէնտի բէնկէլքիտէ կէչիրպ վէ քէն-
տի քէյֆ ու միգաճըրընտ գուրպան իլլէմէք իւղրէ, բույն
սէմանտ գանատըրընը կէրիպ պիլա հարէքթթ տուրարագ,
պիչարէ հօյլանըրը առէթա սիհիլէր յիպ գըրմըլանամաղ
գըլաղըրը թարընտա, պաղը վէ եիւղիւ թըպղը լա Շուէ-
թին նէֆթէթամիղ պաղընա վէ եիւղիւնէ պէնպէմէքտէ օ-
լուն գայէթիլէ իրլ վէ տիչի պիր պոյգուշ, պիլա հարէքթթ
համտա Մէթր տէգօլուն պաղը իւղէրիտէ տուրարագ,
պէրքէմէքտէ իտի . . . վէ հէմիլէ միւտէվիլը, եէչիլճէ, վէ ա-
թիլէ կիպի բարլամագտա պուլունան կէօղէրինի, մէրդումա
տիքէրէք պագմագտա իտի : (*)

Մէրքիւր գուշուն օլ էօլտա պիր տիւղիլէ տուրուպ պա-
գըրը, Մէթր տէգօլ իւղէրիտէ բէք ֆէնա պիր թէէսիթ
բէյտա իլլէտիլիլնտէն, սինտի իւղէրիտէ, իրքաթ մէրթէպէ

(*) Շուտու ունութմանըպ, հիբեպէկի օգուսագտէ օլան գաթըր
տէրխաթըր իլլէմէյի տիրէր քի, մէրգում քէթիլէր քէթիլախ
օլան գարընտ իսմիլին մանէաղը, եանի լա Շուէթ տիմէք, ֆրան-
սըգնա, տէլէ դաշտա տիմէք տիր :

աղըր պիր եիւք վար սըր կիպի պիր աղըրըգ հիա իթմէք-
տէ իտի :

Պիրտէն պիրէ, ըըրգտան դարանըղ պիր մահէլլէ կի-
րէնկէրին կէօղէրի, եալաղ եալաղ ալըշտըգտան սօնրա,
էվլէլա կէօրմէտիքէրի շէյլէր կէօրմէկէ պաշտաղըլա-
ըր միսիլու, Մէթր տէգօլ տախի, էվլէլէրի կէօրմէքտէ օլ-
տուղու մէնպարէտէն սօնրա, Քօտօֆուն արգարնտա օ-
թուրմագտա օլտուղու թրաբէզա իլէ քէնտի արասընտա,
վատի վէ դանըր իլէ տօլու պիր կէօլ պուլունտուղունու
կէօրմէկէ պաղամըլ իտի :

Մէրքիւր դանըր կէօրիւնտէ տալա տալա վէ սալընթը
պուլունմատըրընտան, պիր սիւ թիւնէթի հալ հիւքա իթմէք-
տէ, վէ առէթա տիւղ պիր գըրմըղը այնտ մագամընտա բար-
լամագտա իտի :

Մէթր տէգօլ, մէրքիւր կէօլ տէրունիտէ, քէնտի վա-
ճիպ իւլ իսթիքրա՞ օլան լէճճէսինի կէօրմէքտէ իտի :

Պիր տէ մէրքիւր կէօլտէ տօլու պուլունան գանըր շի-
չիպ գապարմաեա, վէ գայնաեղ պաղըլանմանա պաշտա-
աղըլարընտան, մէրգումտա քէնտի լէճճէսինի կէօրմէկէ
օլունշտուր :

Մէրքիւր տաղալարտան, դօգմուշ պաթաղըղըլարտա
կէօրիւլէ կէլտիկի կիպի, էօլիւլէր տօտաղըլարընտա հօտըլ
օլան պիր նէվի մէնէքէ բէնկիտէ չալար օլան մօր բէնքտէ,
պիր տիւման չըղըպ եիւքնէքմէկէ պաշտամըլտըր :

Մէրքիւր տիւման եիւքնէլիլքէ եիւքնէլիլ, եիւքնէլ-
տիքէ եիւքնէլիլ . . . վէ Քօտօֆ իլէ Շուրինէօրիւն վէ արասպ
տօգթօրուն սուրէթլէրի տախի, պիլիտի տիւքնէ պիլիւմէկէ
պաշտամըլար, վէ օլ մէրթէպէ էօլիւլէլ սուրէթտէ պիւ-
յիլիւպ պիր աղամթթ քէնտի իթմիլլէր տիր քի, տայիմօ օլ
ուղուքուղ տիւմանտան վէ եաթօտ պուլտարտան տա պի-
եատէ եիւքնէրքէրէ գատար ուղանմըլար սըր :

Մէրքիւր տիւման օլթարնտան, Մէթր տէգօլուն կէօղ-
էրինէ, սօլիուն սօլիուն շէհէրի մախրա գաթը գարարթըլա-

ըր ինէ, գանձըզըզարա դաթիկըխըխըրէ տայիր մէնգարեյէր, վէ մեղքերս մէնգարեյէրատ տախի, սաըլ սահիպ ճիւղայեթին, եանի գաթիկին, պիզգաթ քէնտիսի օլտուզու կէօրիւննէկէ պաշլամըշար տըր . . .

Մէթր տ'եղօլուն կէօղէրինէ մեղքերս հէյպեթլու գա-
րարթըլար վէ կէօրիւնիւզէր իշինտէն, էլվէլ էմիրտէ, տաղ
պաշը, էսմէր սէթըիլ, վէ կէօղէրինէ, բըզդտան մուհա-
ֆազա իշին սէշիլ իբէքտէն մամուլ պիր գաֆէս կէշիրմիշ
օլուպ, վէ նիզամնըզ պիր օտա տէրունինտէ, վէ պիր չէքմէ-
ճէ նէզտինտէ օթուրուպ տա, պիր լամպա բըբըլնտա օլտու-
զու հալաէ, պիր չօգ լիրալար սայմագտէ, վէ սուհուգվարի
տիգըրէք վաղ իլլէմէքտէ պուլունան, ուֆազ վիճուտը
իխթիւար պիր առէմ կէօրիւննէկէ պաշլամըշ տըր :

Օլ հէնկեամտէ, բուշի տիւմանտէ եուվարմնըզ կիթ-
մէքտէ պուլունան մահիթապըն սոլիունահ բըբըլու, իւզ-
կեարտան թահրէք իտիվմէքտէ օլան պիր գաշ գըթա ճէսիմ
աղանջարըն թէքէյէրի պէեազ պէեազ բարլտանգտա օլ-
տուզըլը կիպի, մեղքերս մահիթապըն բըբըլ, մէրդում
իխթիւարըն օտասը բէնճիրէսի ճամպըրնտան իշէրի տա-
խի վուրմագտա, վէ Մէթր տ'եղօլտա տիշարտա պուլու-
նարագ, վէ երկըիւնիւ ճամա տանթիմըզ պագարագ, իշէ-
րիսին կէօրմէքտէ օլտուզտան պաշլագ, քէնտի հէյպեթ-
լու չէհրէսինի տախի կէօրմէքտէ իտի . . .

Մէրդում օլ անտէ աթէշ կիպի բարլտանգտա օլան կէօղ-
էրիլլէ, մեղքերս իխթիւարըն, էն ուֆազ պիր հալու հա-
րէքէթլէրինի տախի տիզգաթ իտիպ սէլը իլլէտիքտէն սօն-
րա . . . ճամը բըբըլ, չէքէվէնի աշըլ, վէ սըլտաբըզ օտա-
տան իշէրի կիրէքէք, կիտիպ էլինտէ պուլունան գօճա պիր
պըշաղը, մէրդում իխթիւարըն արգասընտան, քէմայի իըշմ
իւզրէ, իքի քիւրէկինին օրթանընա եէրէշտիր վիրմիշտիր :
Մէրդում օլ մէրթէպէ պիր չարուզըզ, օլ մէրթէպէ
պիր չէվիքըք, վէ օլ մէրթէպէ տէ պիր ութալըզ իւզրէ
վուրմուշտուր քի, պիշարէ իխթիւար, տաղըզպընտա հէ-

լար օլարագ, օթուրտուզու սանտալիսէ իւզէրինտէ գալ-
մըշ տըր :

Գաթիլի մէրդում, իխթիւարըն հէլաքինի կէօրաիւք-
տէ, չէքիպ պըշաղընը չըգարմագ իսթէմիշտիր :

Հալպու քի, միւզթէտիր օլամամըշտըր, չիւնքի պըշաղ
պիր տիւրլիւ չըգամմըշ տըր :

Չըգարմագ իւզրէ զօրամըշ վէ թէքարտէն չալըմըշ տըր :
Գայրէթ վէ գահմէթի, պու տէֆա տախի պօշա կիթ-
միշտիր :

Պունուն իւզէրինէ, Մէթր տ'եղօլտա մեղքերս պըշա-
ղընը թէլըք ին պըբաղըզ կիթմէք իսթէմիշտիր . . .

Պու տախի միւմքին օլամամըշտըր :
Չիւնքի, մեղքերս պըշաղ, իխթիւարըն եարասը իշինտէն
չըգամաղըր կիպի, Մէթր տ'եղօլուն էլինտէն տախի չըգմա-
եարագ եարընա գաթմըշտըր :

Պիր տէ պու հէնկեամտէ գաթիլի մէրդում, եաղընտա
պիր մահէլտէն մահմուզար սէպէրի ին գըբըշար շաղըր-
թըլարը սէպէրի իշիթմիշտիր :

Մէրդում հէրշի պատապատ, մահէլի մեղքուրու թէլըք
իւն ֆիրար իթմէքիկին էլլէմիլէթինի հիւս իտիպ գօրգ-
մագտա օլտուզընտան, վէ նասըլ քի սէպէրիլտի, մեղքերս
պըշաղ տա, նէ էօլիւեի վէ նէ տէ քէնտիսինի պըբաղմա-
տըրընտան . . . մէրդում իխթիւարըն, իսաֆիֆճէ ճէսէտինի,
հէման ումուզաղըր կիպի պիրլէքտէ ալըզ կէօթիրմէք-
իկի տիւշիւնիւշ, գարար վիրմիշ, վէ իճրասընա գապըբ-
մըշ տըր . . .

Յագաթ, պունու տախի եարմագըրըն մուվաֆազ օ-
լամամըշ տըր :

Չիւնքի, մէրդում իխթիւարըն օլ զէպուն վիճուտի, օլ
հէնկեամտէ, օլ մէրթէպէ պիր աղըբըզ քէսպ իթմիշտիր
քի, ումուզամագըրըք տէլլի, եէրինտէն պիլէ գըմըտաթա
պիլմէքըք միւմքին օլամամըշ տըր :

Տիշարտան իշիտիլմէքտէ օլան սեազ սէպէրի ինէ գը-

ընկալ չազըրթընալը, կիթ տիբճէ կաղլաճանեա պաշլամը-
լար տըր . . :

Պիր տէ օլ անտէ օտա գարուսունուն անտիթարը չեվ-
րիմիշ, վէ գարու տուր ալըլմիշտըր . . :

Պունուն իւ գերինէ, թեաֆֆէյի մեղ թիւր կէօրիւնիւչլէր
դայա ու մահվ օլմուչլար տըր . . :

Վէ պատէհու, անինտէ օլ պաղէատէ դիրբինի կէչոիկի-
միղ պիւր իրի վէ տիշի օլայդուշ գանատարընը պիւր պիրինէ
չարբարադ ,

— Իշիէ դա — հեյի — Երեւի — Իրի — Եր , օլ — Երի — Բա — օգու-
ղն — Երի — Երի — Երի — Երի . . . Երի — Երի . . . Երի . . . Երի . . .
. . . Երի . . . տէյի պաղըրմըշտըր :

Պունտան տա սօնրա, օրթալըղա պիւր միւստէթճիք պիւր
գարանլըդ տըր չեօրմիւշ, վէ պատէհու մեղ թիւր գան կէօ-
լունուն իւ գերինի գարլամադ տա պուլունան տիւման, պիւր
բարլաղըղդ թեալ իթմիշ, վէ իշինտէն պաշլա տիւրլիւ պիւր
մէնդաթէ գարաթթըլտըր տահա կէօրիւնտէկէ պաշլամըշտըր :

Ճէօյլէ թի, կիճէ պիթէրէթ սապահ օլմանեա պաշլամըշ
տըր, վէ մեղ թիւր տիւման տա պիւր գաթըլլիդ վէ պիւր տու-
նու գլըլգ թեալ իթմիշ տիւր . . : Վէ օլ հէնկիտանտէ, սրղըր
թաճիլըրթինէ մախաուս սուրէթտէ կչլիտէ կիշինմիշ օլման
պիւր ամէմին, պիւր ճատտէ կօրուն թէնարը իւ գերինտէ կաթ-
մադ տա պուլունաուղու կէօրիւլմիւշ տիւր : Վէ եէրբին
չըղնանմըշ օլուպ, վէ շանըրլարին տախի էօրսէլէնմիւշ վէ
գօբարըլմիշ օլմալարընտան, պիւր դաթիլին բէնչէսինէ տիւշ-
միւշ օլման պիւր մաղլունուն, թէնտուսինի միւստաֆաաղլէ խե-
լաս նիլեթիթ իլէ, պիւլթիւն գուվվէթիլլէ գարըը գօեուպ
ճէնըլէլմիւշ օլմալար ֆէհվ ու ֆարդ օլունմադ տա պուլուն-
մուշտուր . . :

Մէրդուս թաճիլին կէօրիւնտէ պէշ ատեա կարալար
պուլունաուղունտան . . . վաղ տա մէրդուս էօլմիւշ իսէ տէ,
ֆարաթթ, պու ճիւմիլ իլէ տախի, թէնտի թէօրէրթինէ ըս-
լըղլար շալարադ չաղըրմադ տա, վէ կարաթթնա եէթիլի-

սինլէր նիլեթիլլէ, — հայտէյինիպ, հայտէյինիպ, թո՛ւ-
թունուղ, թո՛ւլթունուղ . . . — տէյի պաղըրմադ տա օլմալար
իշիտիլմէրտէ պուլունմուշտուր :

Ճէօյլէ թի, օլ պէշ գըլթա գօճա գօճա կարալարն թե-
նարալըր, ատէթա լաղըրտըր իթմէրտէ օլման աստաղլար մի-
սիլու, հարէթէթ իտիպ օյնտարադ, մէրդուման թէօրէր-
լէրինէ, իմաուտէ չաղըրմադ տա պուլունմուշլար տըր :

Էօյլէ պիւր էօլմիւշ ատէմին, պէշ գըլթա կարալարընտան
գուհուրա կէլմէրտէ օլման մեղ թիւր իմաուս ու մուպլէնէ-
թէ տայիւր բալըղլար վէ պաղըրմըշտըր, իշիտէնլէրին պատիի
տէհչէթիլլէր օլաճաղ պիւր հայտէ պուլունմուշլար տըր . . :

Պիր տէ պու արաուս, մեղ թիւր պայգուշ, թէքրարէն
գանատարընը պիւր պիրինէ չարբարադ, վէ մեղ թիւր պէշ
կարալարն ֆէրեատ ու ֆիղանլարընը գահգահա իւզրէ խ-
թիհըտեա չըրըլարադ, տիլմանլէրէ մախաուս օլման վահ-
չիճէ վէ չաթլաղ պիւր սէս իլէ կիւլմէկէ պաշլամըշ, վէ,

— Իշիէ դա — Երի — Երի — Երի — Երի . . . Երի . . . Երի . . . Երի . . .
տէյի պաղըրմըշտըր :

Մէղ թիւր պայգուշուն, պու ուղուրուղ կիւլլիւլի վէ
պու ուղուրուղ իսթիհաթըր արք իլլէտիկիլունէն, եէրլէր
ալթնտան ինիթիլլէր կէլէրէթ, ուղուն ուղուն սէպէր իլէ,
մեղ թիւր կիւլլիւլէր վէ իսթիհալարըր թէքրըրիւր իլլէտիթ-
լէրի, վէ եինէ կիտիպ եէրլէր ալթնտա դայա օլտուգըրը
իշիտիլմիւշ տիւր :

Պու կիւրիւլիւլէր իւզրէրինէ, թի թանէ իրի իրի ապա-
նուղ կիտի սիւեահ թէօրէրլէր, թէսիւր կիտի գարա գարա
կէօյլէրի աթիշ կիպի կանըպ բարլամադ տա օլտուգըրը
հայտէ, Մէթր տէգօլուն էթրաֆընտա, գուտուրմուշտալը-
նա իւրիւպ պաղըրջարադ, գօշա գօշա աթնիւպ տալաճա-
նա պաշլամըշլար տըր . . . մեղ թիւր թէօրէրլէր, մէրդուման
կարընընտա պուլունարադ, տայիլ թաթիլուպ ըրըրմադ տա
պուլունմուշլար իսէ տէ, պու ճիւմիլ իլէ տախի, հալմալմա-
լարը սէպէրի, բէթ ուղաղըրտան, սապահ ըլուկիտարըլ :

լա կէլմէքատ տիր կիպի իշխարմէքատ պուլունմուշտուր . . :

Ազար ազար պու կէօրիւնիւշէր վէ պու գարարթըար տախի աջուպ պոզուլարագ , առեթա , պիր կէօրկէ թար-
զընտա , օլ ապիմա հերտէն հօգարը երւքտէլմէքատ պու-
լունման մօր պիր տրամանըն իշխատ մնահվ օլմուշար տըր . . :

Մէգքիւր գան կէօիւ իւզէրինէ , հէնի պիր տրաման տա-
հա չէօրմէկէ պաշլամըշտըր :

Պու տրաման տա հէշիլէ չալար պիր ըհնքատ օլուպ , վէ
քէգալիք շէֆիաֆ , հանի տէրունինտէն էօթէ թարաֆը կէօ-
րիւլիւր սուրէթատ համ միտիլու բարագ օլուղունտան ,
իշխ սու իշխ աջու պուլունման պիր ճէտվէլին , հօգարուտան
աշարը տիւզ օլարագ , քէսիլմիշ տիր հայինտ օլուղու կէօ-
րիւլմէքատ պուլունմուշտուր :

Մէգքիւր ճէտվէլին ախլինտէ պուլունման գաթը գա-
թը չամուրար իշխատ , ապէն կէօղ իլէ կէօրիւլմէլիպ տէ ,
սօնրատան խուրտէպին իլէ պաղըլտըղտա իտէ , հիսապըզ
վէ հէգարան նէվի ուֆաճըդ պէօճէքլէր , հաստէն զիեատէ
պիրէր ճէտամէթ քէսպ իտէքէք կէօրիւլմէկէ պաշլատըղլա-
րը կիպի կէօրիւլմիւշէր տիր : Նէօյէ քի , մէգքիւր չամուր-
լարա , չամուր իամի վիթիլմէքտէն իտէ , առեթա պէօճէք-
լէքտէն միւրէթթէպ պիր նէվի խամուր իամի վիթիլք հալ-
տէ պուլունտուղունտան , մէգքիւր պէօճէքլէր , պիր պիր-
լէրինէ սըզըարագ , պիր պիրլէրինի սըզըարարագ , վէ
գուրտըր կիպի դայնանըպ , վէ գարընճալար կիպի կիտիպ
կէլմէքատ վէ օյնանըպ հարէքէթ իթմէքտէ օլուղու գատան պաշ-
գա , պուլարըն իւզէրլէրինտէն սղըր սղըր աղմաղտա օ-
լան սղըր , գաթը , չամուրու , գօգմուշ , վէ մէքրուհ սու-
լարըն տախի , պիր շէհրի աղմմին , հէր նէվի լաղըմարը
մուրտարըղլարընը , վէ ինտան վէ հայրանաթ նաշէրի վէ
լէշէրինի պիրլէքատ սիւրիւքլէլիպ կէօթիւրմէքատ օլուղու-
լարը կէօրիւլմիւշտուր . . :

Պիր տէ Մէթըր ա՛հզօյ , պիրտէն պիրէ , մէգքիւր սու տէ-
րունինէ , աղըր վիճուալու պիր շէյ տիւշմէսիլին կիւրիւ-

տիւսիւնիւ իշխմիւշ , վէ մէգքիւր ճիսմին տիւշմէսիլէ , պիթ-
թապի ճէտվէլին սուլարընը գարըլպ ֆըշգըրտըղընը , վէ
քէնտիր երւզլէրինէ գատար սըշքանըպ կէլտիլէրինի կէօ-
միւշ տիր . . :

Վէ մէգքիւր գարըլպ ֆըշգըրմուղտա օլան սուլարըն
օրթաքնտա , վէ ըքքտէ չարուզ պիր սուրէթատ պիր գա-
րընըն պաթըպ կիթմէքտէ վէ պոզուլմագտէ օլուղունու . . .
վէ զէվալլընըն երւզէրէք գուրթուլմագըզ թապիի սուլու-
սուլա , չալըրպ չապալանմուղտա պուլունտուղունու կէօ-
միւշտուր . . :

Վէ այնի վազըլմտա , քէնտիր իլէ լա Նուէթին տախի ,
Սէն-Մարթէն ճէտվէլի դընըրնտան , աճէլէ աճէլէ , վէ պէ-
րապէրլէրինտէ տախի , իւզէրի սիեահ մուշամըպը պիր սան-
տըդ աչըրըպ կէօթիւրմէքտէ օլուղուլարընը կէօրմիւշտուր :
Վէ քէգալիք , պիղըլմէթ քէնտիրլէրին , մէգքիւր գանալա աթու-
րագ , սանտըղընը չամըշ օլուղուլարը զէվալլընըն չէքմէք-
տէ օլուղու եղլիլէթլէրի վէ ճան չէքլմէլէրինի , կէօ-
միւշտուր :

Մէգպուրէ գատըն , իւր տէֆա սուեա պաթարգտան
սօնրա , պիր քէրէ կիլնէ սուեուն երւզիւնէ չըգմըշ , վէ երւզ-
մէք պիլմէհէնէլէրէ մախուս օլուղու սուրէթատ , չարուզ
չարուզ գօլարընը օյնատըպ չապալանարագ գուրթուլմագ-
լարու չալըշըշ իտէ տէ , քիւլլի դայրէթի պիհուտէ օլմուշ-
տուր . . . Պատէհու մէրգուճէ գատըն երւքտէր սէպլէր իլէ
պաղըրըպ չալըմըշ . . . վէ գաթի իւմիտ իտէրճէսինէ բա-
թըրալար չըգարմըշ իտէ տէ , հիւ պիր ֆայիտէլի մուճիպ
օյնատըղընտան , ազըպլէթքտար պոզուզ պոզուզ վէ դը-
րըզ գըրըզ սէտէր չըգարարագ , վէ քէնտիրնտէն պի խա-
պէր օլարագ , իքլինճի տէֆա տախի պաթըպ սուլարըն ի-
շխտէ դայպ օլմուշտուր :

Մալիւմ օլան պայուշ իտէ , տայիմա հալտատ պիլա
հարէքէթ տուլարագ պէրլմէքտէ օլուղունտան , սղըր
թաճիլինին ֆէրեատ ու ֆիղանլարընը կիւրիւպ իթիհզա եր-
թ . . . 53

հալ ու հէյեթի քէսպ իթմիշ տիր . . . վէ Մէթր տէղօլուն կէօղլէրի տէ մէղքիւր աթէշչլարի եանըպ բարլամագ տա պուլունան , օլ նիհայէթսիղ ուֆուգտան դամաղըպ եանմանեա պաշլատըրդ տան պաշղա , պուլունտուղու եէրտէ տախի մըլունմըշտըր կիպի գալա գալմըշ , վէ հաթթա կէօղլէրինի ուֆուգտան սայիր թարաֆա չէվիրէմէմէկէ , վէ եախոտ գալանեղ օլ թարաֆա պագմամագ լըղա միւղթէտիր օլամաղ օլունտուր . . . վէ օլ հէնկեամտէ , մէղքիւր եանմագտէ օլուն վէ հէմիշտէ քէնտի կէօղլէրինէ վուրմագտէ պուլունան «լաւլար» օրթաարնտան , քէնտի ճանլէրիկինէ դուրպան իթմիշ պուլունտուղու պիշարէլէրին վիճուտլարնըն , սիեաճ սիեաճ վէ հէյալէթլու հէյալէթլու դարաթթլարնըն , պիւլիւախիւքճէ պիւլիւեհէրէք , վէ ուղանաղգաճ ուղանաղաղ , աղըր աղըր կէչիպ տէօնտիւքիւր , վէ պու հարէքէթլէրինի թէքրար թէքրար իճրա իլլէտիքիւր , կէօրիւլէկէ պաշլա մըշտըր . . .

Պիր տէ օլ տիշի վէ գօճա պայգուշ , պու տէհէթլու մէնղարէ իւղէրինէ ,

— Իլլէ պու կէքոտիւլէրն ոտիւ , քէնտի հէնայէթլէրինէ հընտիւլէրն ոտիւր , ա՛ ճանի . . . ա՛ ճանի . . . ա՛ ճանի . . . ալիքիւրէք , վէ գանաաղարնըր պիր պիրինէ չարբըպ վէ կիւլիւպ իսթիհըա իլլէեքիւր պաղըրմանեա պաշլամըշտըր :

Մէթր տէղօլ , պիր պիրի աըգտօղնտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան պու տէհէթլու մէնղարէլէրտէն , հատտէն զիեաաէ մուաղգապ օլմաղտէ օլտուղու հալտէ տախի , խահալախաճ մէղքիւր աթէշ կիպի եանմագտա պուլունան ուֆուգտան կէչմէքտէ օլան դարաթթլարտան , կէօղլէրինի պաշղա պիր թարաֆա չէվիրէմէեհէրէք , անճագ օլ թարաֆա պագմագ լըղա մէճպուր պուլունմուշտուր . . .

Օլ անտէ , մէրգում իւղէրինտէ , հէյալէթամիղ պիր հալ հաթըլ օլունտուր . . .

Թա բուհունա իլլէմէքտէ օլան , վէ եմալի նաճըշուտա պուլունան մէղքիւր մէնղարէլէրի թէմաշա իթմէքիւրիէ մէճ-

պուր օլուպ , վէ ախաղըր տէհէթլու օլմաղտէ օլտուղու թագաիրտէ , պիր տէ , մէղքիւր բիւեանըն պիտայէթիմտէ գան տօլմուշ պուլունան կէօղ պէպէքիւրիւնին , մէղքիւր սըճագլըղտան եանըպ թիւթմէկէ , վէ գայնանըպ գուրուշ կիպի երիմէկէ , վէ նիհայէթ , գըղըպ աթէշ քէօրիւլ Ֆօթալար տէրունիտէ քիւլ վէ քէօսիւր քէօրիւլէկէ պաշլատըրլարըր տախի հիսս իլլէմէքտէ պուլունմուշտուր :

Մէրգուման կէօղլէրի մէղքիւր մէնղարէլէրի կէօրիւպ , վէ մէղքիւր աղապարը չէրիպ հիսս իլլէտիքտէն , վէ կէօղ պէպէքիւրի եանըպ քիւլ քիւլտիքտէն սօնրա , թէքրարէն էվիլէրի հալինէ բիւճաթ պիրէ , թէքրիլ պիր գուլմէթ իչնտէ գալմըշ , վէ հիւ պիր չէյ կէօրէմէղ օլմուշտուր :

Պիր տէ պիրտէն պիրէ , գանն իտէրմին քի , պիր նէվի գուլմէյի սիհըրիէ իլլէ , մէղքիւր չէքմէքտէ օլտուղու աղըր վէ սըղըրար թէսիլն օլարագ , եանըպ թութուչմագտէ պուլունան կէօղլէրինէ , ֆէրաճպախշ վէ բայիհայը պիր բիւղկեար վուրմանեա պաշլամըշտըր :

Մէղքիւր բիւղկեար , ֆէրաճպախշ պիր հալտէ պուլունտուգտան պաշղա , նէվպաճարտա , սահրալարը թէեղեկն իլլէմէքտէ պուլունան էնվայի չիէքիւրիւն բայիհայի լալթիֆէլէրինի , վէ սապահըն չիլլէրինին սէրիլքիւրիւնի տալի պէրապէր կէթիլմէքտէ պուլունտուղունու , Մէթր տէհիսս իլլէմիշտիր :

Մէրգում մանի , պու հէնկեամտէ , էթրտիֆ ու էքնաֆտան , պատի սապանըն թահրիք իլլէմէսիլլէ եարբաղըրտան հաթըլ օլան պիր ֆըչըլթըր սէպէրիլլէ , պիր տէ չարըլ թաշլարը վէ հօսօնլար իւղէրինտէն աղըպ կիտէն սուլարտան զուհուրա կէլէն սէպէրէ մանէնա սէպէր իլլիթ աիկի կիպի , պիլիլէրճէ գուշլարըն տախի , քէնտիլէրէ մախուս էնվայի նաղմէլէրինի , վէ պիւնապէրին , անլէր տէ սուս օլտուղալըրտա , պիր թարաթմ դարիպ դարիպ թէլաֆիֆուղըր վէ անալաշըմաղ լուղէթիւր իլլէ , չօճուգլար սէպէրինի տախի իլլիթմէքտէ պուլունմուշ , վէ մէղքիւր սէտալարըն , խաֆիֆ պիր

թէ չէ՛վիճն իւզրէ, բույն առնմանէ տողրու չըգտըգլարը-
նր տախի հիսս իյէ՛միշտիր . . .

Իշ պու մանէ՛լի պիր սեւատեթի հալէ տայիր օյան տույ-
ղու իւզէրինէ, Մէթը տէգօլ իւզէրինտէ, եւվաշ եավաշ,
հատտէն զիեատէ պիր դաափ, պիր տերտի տէրուն, վէ պիր
կէվէքըրէր հոտըլ օլարազ հիւքմ իթմէկէ պաշաճըշ տըր . . .

Շէօյլէ քի, մէքգուժ, մատտէթէն հուտույն նադապիլ
օյուպ, վէ հաթթիւ թատավլուրու տախի իճթիմայտէն պու-
լունմանտան սուրէթտէ քէնտի դալպնտէ մանէվի պիր ֆէ-
րահըգ, քէնտի ֆիքքնտէ պիր էսէրի հայրէթ ու մէսէքրէթ,
վէ բուհունտա տախի պիր եիւքսէքըր վէ պիր բարազալըգ
հիսս իթմէքտէ, վէ աաթթիւ քէնտույն հալալէթէլէ մէմու-
պաշգա պիր տիւնտաաէ, բույն սէմատէ, հավալար օրթա-
լարընտա պուլմադտա, վէ ալըշ ալէալարա գատար չըգ-
մադտա տըր զանն իյէ՛միշտիր :

Մէքգուժ պիր հիւզի միւտաթի շօյլէ պիր աղլ ու ֆի-
քիրտէն խարիճ սեւատեթի հալ օրթաաընտա պուլունտուգ-
տան սօնրա, թէքրարէն սաթիւ, քէնտույն մախտուս պուլու-
նան հէյլէթլու թէֆէքըրէր տէրեւալարընտա, վէ զուլ-
մէթէր կիրտապլարընտա պուլունմուշ տուր :

Մէքգուժէնն ըիւեաք եխն տէվաժ իյէ՛միշ իտէ տէ,
եխն աքը քէնտի մաղլուժ հալնտէ պուլունտուղունտան,
խըշ ու զազալընտան նաչի, էթրաթիւ դաղըլ պուզըլ ու լա-
նէթէր օգու մուշ տուր :

Պիր տէ գուլաղընա բարըլզ վէ մուլտանթան սուրէթտէ
պիր սէս կէլիշտիր :

Մէգըրի սէսին, Բօտօյֆուն սէսի օլտուղու անլաշըլ-
մըշ տըր :

Մէքգուժ, Բօտօյֆուն պու սէսին իշիթտիկնտէ, տիւ-
շարը հէյլէթ օլարազ աթիթրէմէկէ պաշաճըշ տըր, վէ կէր-
չի, պիր սուրէթի զայրի մուպիէնէտէ օլտուղու հալտէ,
պու կէօրտիւկիւնն պիր ըիւ եա օլմաաընը հիսս իյէ՛միշտիր :

լաքն, Բօտօյֆուն իտի, կէօյլէրինի իֆրաթ մէրթէպէտէ
գօրգուլ մուշ օլտուղունտան, մէգըրիւ մէնզարէտէն գուր-
թուրազ իլին, հէր նէ գատար բէք չօգ զայրէթէր իթմիշ
իտէ տէ, պիր տիւրիւ մուլաֆֆազ օլմամըշ տըր :

Բօտօյֆ քէլամէ պաշաճըշ տըր . . . վէ Մէթը տէգօլ տա-
խի չու աթիտէրի քէլամիլէրի տիյնէմէքտէ պուլունմուշ տուր :

Բօտօյֆուն սէօյլէ յիլնտէ, գաթան էսէրի հիտաթի վէ
ղազապ պուլունմանըլ, ֆադաթ, պիր էսէրի մահղունիյ-
նէթ վէ ըիւզաթի հիւքմ իյէ՛մէքտէ իտի :

—Մէֆիլ ատէժ, —տէտի Բօտօյֆ Մէթը տէգօլա, —
հէնուգ սիլնն իլին նէտամէթ կէթիրմէքիկն սաաթը վուր-
մուշ օլմաաղգտան սլազա, նէ վազըլ վուրաճաղը տախի
եալընըգ Ալահա մալուժ պուլունմաղտա տըր : Սիլ տահա,
քէնտի ճինայէթ լէրինիլն նիւպէթիլ, միւսթահազգ օլտու-
ղունուգ ճէղալարը լէթմիլ չէքմէմիշտիլնիւզ աիր . կէրչի սիլ
տէրա ու պէլալար չէքմիշտիլնիւզ տիր, լաքն, ապաշաարանը
չէքմէմիշտիլնիւզ տիր . սիլնն չիմտիլն գատար չէքթիքէրինիլ
անճազ, օլ աաալէթի սէմալիլն էնին աճքեամը իճրաարընտան
իւպարէթ պուլունմաղտա տըր, չիւնքի, աաալէթի սէմա-
լիլնէնին աճքեամիլնճա, հէր քէս քէնտի եարաղընը պուլ-
մալը, վէ էքրիկնի պիւմէլի տիր . նաաըլ քի սիլ աախի, էօյլ-
տիւկիւնիւզ էօյլէք իլէ ալմաղտաաընըլ չէօյլէ քի, պաշգա-
լարա եարաղըլաընըլ, սիլ տէ պիւզաթ քէնտի ճինայէթ
չէքթիքէրինիլնտէն, եանի պիր գաաըլ իլէ պիր տէ չօմուգաան
չէքմէքտէթիլնիւզ . էվլէթ, պիր գաաըլ իլէ վէ պիր տէ չօմու-
ղուն քէնէյի զուլաղընտա մէթըր պուլունմաղտաաընըլ

Պէն սիլն, միւսթ ահազգ պուլունտուղունուգ տէհէլէ-
լու պիր ճէղաբը վիրաբրաթիլմ վազըլթտա, պունուն պէօյ-
լէ օլաճաղընը, քեամիլէն խապէր վերմիշ իտիմ . . . էվլէթ
քեամիլէն սէօյլէմիշ իտիմ, նաաըլ, խաթըրնըլա կէլնէր-
տէմի տիր, իլթէ սիլն չէօյլէ սէօյլէմիշ իտիմ,
«Սէն ճինայէթի իրթիքեապ իլէ, քէնտի գուզիլթ ու
գուտըլէթիլնի, ֆէնանէ իսթիմալ իյէ՛միշտիր . . . իտի

եօյէ օլտուգտա , էլղէմկեթտէն տիր քի պէն տէ , սենին օլ կիւվէնմէքտէ , վէ քէնտի ֆիտգ ու ֆիւճուրունա պիր ա- լէթ վէ պիր սէրմայէ կլլէմէքտէ պուլունտուղուն գուվլէթ ու գուտրեթինի գըրըպ մահվ խտեկիմ . . . Էն զինատէ շէ- ճի վէ ճէտուր , վէ վահչի օլանյար պիրէ , սենին նէզտինտէ արիթըմէքտէ իտիլէր . . . շիմտի տէ իշթէ սէն , էն զինատէ զայիֆ օլանյար նէզտինտէ դօրդուպ արիթըմէքտէսին :

Սիդ , արթըր ֆէնայրգարտան էլ շէքէրէք , պիր սիւ- քիւնէթի հալ իւղրէ եաշանըպ թէժօլպէքեար օլապիլէճէ- կինիդ , վէ լաղըմ կէլէն ապաշխարանըր շէքէպիլէճէկինիդ պիր մահչէլի տախի թէրք իթտինիդ . . . Չիւնքի սիւքիւթ վէ վահտէթ իւղրէ , իմարար էօմր ու ելգաթ իթմէքիլքաէն իճնինապ կլլէտինիդ . . :

Շիմտի գալգըպ , կէրչի , պու չիֆիթիլքտէ պուլունան չիֆիթճիլքերն էօմրի բիւր սէտտէթինէ արգուքէչ պուլուն- մազտաարնըլ , լաքին , բէ՛ք կիճ գալմիչսընըպ տըր . . . Եվ- վէթ , օլ պապտէ բէ՛ք կիճ գալմիչսընըպ տըր :

Պուլունտուղունուղ մահչէլքտէր նամուպու վէ քեամիլ զաթլար իլէ պիրլէքտէ պիր թայլի վաղըթ գալըպ եաշամազ- լըզա դօրդտուղունուղտան , տայքի քէնտինիլի միւտաֆաա վէ մուհաֆաղտեա հաղըր հիչ պիր քիմնէնիդ պուլունմատը- ղը հալտէ , քէնտինիլի պիր թագըմ արըղլար էտէպիրպէր , վէ գանլըլար գաթիլլէր միւտանէչերինէ իլգա կլլէմէքտէսինիդ :

Սիդ եէնիտէն եէնի ճիւրմու ճինայէթիլէր իճրատը տի- վանէլիկինէ գալգըպտընըլ . . . Սիդի , գալգալարընա ֆէ- նայրգ եարմազըրգ հայինէ վաղ խաէն քիմնէնէքէ գարըր , պիր սուրէթի վահչիեանէտէ մէյտան օգուտուղունուղ , վէ մեզքիւր նիյեթի մէքրուհէնիլին տախի հալտեա կիթ- տիկինի կէօրտիւնիւղ : Սիդտէ տեքքեար օլան քիւսթալու- լըզա , սիլքտէ պուլունան չարկընըրա , վէ սիլին մայլք օլ- տուղունուղ կիւճ վէ գուվլէթի բաղմէն , իշթէ շիմտի , զէն- ճիթպէնտախիլ տիր կիպի պիր հալտէ պուլունմագտաար- նըլ : Ճիւրմ ու ճինայէթ իլլէմէմէքիլք զայրէթի ամէչէլ :

սիլի եաղըպ գալու բնագտա տըր . . . հալ պու քի պիր տիւր- լիւ միւրատընըր հուտուինէ մուվաֆֆադ օլամմագտա- տընըլ . . . Տահա շիմտի , տիւչար օլմուչ պուլունտուղունուղ գանլը վէ հէյալէթամիլ պիր սինիլ շէքիլսիսինտէն թահրէք օլունարագ , պիլգաթ քէնտի զէվճէնիլին հէլարընա գալգը- արնըր , մէրգու մէ իսէ իշթէ պուրաաա , սիլին պուլունտու- ղունուղ այիի տայլիլէնին տախիլինտէ պուլունմագտա տըր . վէ օտաարտա , քէնտի օտանըզտան , անճադ պիր գաչատըմ էօթէտէ օլուպ , վէ սիլքտէ գանլը պիր պըչադ պուլունտու- ղու հալտէ , մէրգու մէ իսէ , հիչ պիր սիլահա մայլք պու- լունմատըր թագտիրտէ , եաթիլ ու եու մագտա տըր . վէ կէրչի , մէրգու մէնին օտաարնա կիտիլ հիւճուժ կլլէմէնիլի մէնն իտիճի հիչ պիր մանի տէ պուլունմագտա տէյլ տիր . . . հալ պու քի , եինէ մէնըիլի մագտէտինիլ վասը օլա- մամագտաարնըլ , չիւնքի կէօլքլէրինիլ կէօրմէտիկինտէն , է- ինիլքտէն կէլէ՛մէմէքտէ տիր :

Տահա շիմտի կէօրտիւկիւնիլ ըիւեաեա էկէր տիգաթ իտիլ տէ հիստէ ալմագ միւրաա իթսէնիլ , բէք չօգ նա- սիհաթլար պուլահաղընըզտա , վէ մեզքիւր նասիհաթլար սայէսինտէ տէ , սահիլի սէլամէթէ չըգահաղընըրտա իշթիւ պահ եօգ տուր . . . Սէքքիւր ըիւեաաա կէօրտիւկիւնիլ օլ էարար նէվինտէն օլան կէօրտիւնիլքրտէ , բէք մանէալը շէյ- լէր պուլունմագտա տըրար . . .

Սլ գանլար իլէ տօլու օլան պիր կէօլտէ կէօրտիւկիւնիլ մաղլումարն թապիլլէրի վէ եախտ գարարթըլարը . . . տէօքմիւչ օլտուղունուղ գանլարա տէլալէթ իթմէքտէ իտի- լէր : վէ պատէհու մեզքիւր գանլարն եէրինէ գայիմ օլան լալլար(՞) . . . միւսթահագգ պուլունտուղունուղ ճէզալարը կէօթէթմէքտէ իտիլէր , շէօյէ քի , մեզքիւր ամէչէլքտէ եանըպ թէմիլղէնտիլքաէն սօքրա , պարի պիր կիւն , ճէնապը Հագգըն լուճֆ ու մէրհամէթինէ չայէսթէ պուլուրաար-

(՞) Եանար յաղարտան Ֆըղըրըպ չագան էրիմը ճիւմէրէ զա- վաժ թէմիլէ օլունուր :

նրդ... վէ մաղֆէրէթ պուրճագլըզ հայալէթի նիյմէթինէ նայիլ օլաւընըզ : Ճագաթ, հայֆա՛քի, պուրչարըն հիչ պիւրի կէօրիւլմէնէճէք տիր, խայր, խայր, պու իլիմարչարըն վէ պու ալէամէթլէրին քեաֆֆէսի տախի վահի օլաճագլըար տըր, չիւնքի սիզ, հիչ պիր վագլըմտա թէօպլէքեար օլմաարգտան պաչդա, հաթթա, հէր կիւն վէ հէր սաաթ տախի, տէհչէթլու լանէթլէր օդուեարագ, օլ ճիւրմու ճիւնայէթլէր իչէմէքտէ օլտուզուճուզ կիւնչէրտէն մահրուճ գայթիչ օլտուզուճուզտան սալաւը, իզհարը թէէսսիֆլէր տախի իտէճէքսինիզ տիր... Հայֆա՛քի, Ֆիքրինիզի հէմիչէ մէչըուլ զլլմագլտա օլան, պիր գալլզ վէ պիր զըտտիկէթ, եանի պիր թարաֆտան եանըպ թութուչմագլտա օլտուզուճուզ ճիւրմու ճիւնայէթլէր իչէմէքլէր աթէչի աչըրընզ, վէ տիկէր թարաֆտան տախի մուզայիրի օլարագ, տէրքեար օլլան գուտըթթի սիզլիկինիզ, վէ պինապլէրին, պիր թարաֆտան էօթէրինէ պէրուքինէ զուլմու թաատտի իթմէքլէր վահիճէ արզու վէ իհիթիեաճընըզ, վէ տէկէր թարաֆտան տախի ինաաֆսըզ վէ մէրհամէթսիզ, վէ գուվվէթսիզ վէ գուտըթթի սիզ տառախարըն էլլէրինտէ էսիր գալարագ պիր իթաաթթու թէէլլազուեա մէճպուրիյեթինիզ, սիզին իչին պիր իչէքնճէթի տէհչէթամիզ վէ հէյպլէթամիզ օլմագլտա, վէ գուրա կիպի ճիկէրինիզի եէյիպ թիւքթմէքտէ՛ տիր... վահ՛, սէֆիլ աաեմ, վահ՛ :

Պունարըր սէօյլէտիքտէն սօնրա, Բատթիոն սէսինտէ, պիր էսէրի հիւզն հաարը օլտու :

Վէ զանն իտէրսին քի իւզէրինտէ զուհուրա կէլէն մէզքիւր թէէսսիւր վէ թէհալլիւրտէն նաչի, արթըզ քէլամէ տէվամ իտէմէտիկինտէն, պիր ճիւղի միւստէթճիք սիւքիւթ իլլէտի :

Մէթըր տէգօլուն սաչարը թիւքէն թիւքէն օլարագ տիքիլմէկէ պաչլատըլար :

Մէրգումուն պուրճուտուզու սէֆիլ հալ, ճէլլատըր մագալընտա պուրճունն Բատթիոն պիլէ ինաաֆրնա թօգուն :

մագլտա օլտուզուճունան, շու աթիտէքի սուրէթտէ իաաթմի քէլամ իլլէտի,

—Սիզ, պուճունան պէօյլէ, տահա զիեատէ տէհչէթլու հայլէրէ տիւչար օլաճագլարընըարը, ճէնապը ֆատըրը մութլազ քէնտի ինթիզամի միւսթէնի իւլ թաղէրի իզ թիզապընճա, էկէր քիւլի ինսան էվլատարըր կիւնահլարըր մաղֆէրէթինէ գարըլըզ պիր միւճագաթ միւրատ իթմիչ, վէ մէզքիւր միւճագաթըր տա եալընըզ սիզէ չէքտիլմէքիկի րէվա կէօրմիւճ օլաա իտի, եինն շու սիզին չիմտիքի միւպթէլա պուլլանտուզուճուզ սէֆիլ հալտէն զիեատէ տէհչէթլու պիր հալէ ինթիեաճ կէօրմէէճէք իտի, տէնիլտէ ճայիզ տիր. իմէտի, վա՛յ սիզէ, վա՛յ սիզէ, զիրա, թապիւթտա տէրքեար օլան պիր գատէրի մուսիպթէթէնամ աճքեաթմընճա, արթըզ սիզ պիր քէրրէ պէօյլէ կէլլիչսինիզ տիր, վէ պու հալտէն գուրթիւլլամտէքզ, իլլա, միւսթահաչդ օլտուզուճուզ ճէլլու ճէլլարըր չէքէրէք, իլա նիհայէ կիտէճէքսինիզ տիր :

Ճագաթ, հէլէ եալընըզ շու գատարճըզ պիր թէսէլիւնիզ վար տըր քի, տահա իլլըրուտէ պաչընըզա նէլէր կէլէճէկինտէն պիխապէր պուրճունագլտապընըզ :

Պունտան սօնրա, Մէթըր տէգօլուն կէօյլէրի ալըլարագ կէօրմէկէ պաչլատըր :

Ճագաթ, կէօլլէրինն կէօրմէսիլլէ տէ տահա զիեատէ տիւչարը հէյպլէթ օլարագ, պիր շամաթա տըր գօրաքամեա պաչլատըլընտան, մէզքիւր ույգուտան վէ պաչլընըզա տան պիրտէն պիրէ սըլլաեարագ ուեանտը, վէ մէզքիւր տէհչէթֆէրմա րիւեատան գուրթիւլլու :

ԻՐԻՆՃԻ ՃԻԼՏԻՆ ԽԵԹԱՄԸ

ՖԻԶՐԻՍԹ.

ՖԱՍՈՒԼԱՐ	ՍԱՀԻՖԵԼԵՐ
1. ՏԱՂԻՏ ՎԷ ՍԷՍԻԻԻ	4
2. ԹԱՄԲԻ-ՍՕԳԱՂԸ	25
3. ՏԷՕՐԹ-ԳԱԹԻԱՐ	84
4. ԹՕՄ ՎԷ ՍԱՐԱ	96
5. ՊԱԼՕ	147
6. ԲԱՆՏԷ-ՎՈՒՎԱՐ	223
7. ԻՏԻԼ	257
8. ԿԻՉԼԷՆԻՇ	279
9. ԲԱՀԻՊԻԱՆԷ	305
10. ԲԱՍԹ ԿԷԼԻՇ	327
11. ԿԻՃԷ ԺԷՄԻՅԵԼԹԻ	337
12. ՏԻԻՇ	409

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0547968

